

De officiis et de re publica

Vite liber de magistro bernardi mulgati

Contenta

- De officiis*
- in paradoxis*
- De amicitia*
- De oratore*
- De finibus bonorum et malorum*
- De Tusculanis questionibus*

Contra ventos, et ab hostibus ad castra ascendentes et turbatos
per diuinationem 11 putantur, semper feruntur 25
putantur saluare 3 in putantur cupiscere ad paratam 10 putantur

515

N. Inu. 515.

Quid in officiis la 30.

hominum hominis incommodis suis ante quod magis est naturam
quod moris et paupertas et dolor et cetera que possunt aut corpori
aut rebus externis

hominum in fine
Nulla pars regni sibi vultuque potest
in pacem quod est de rege et regibus
Quid est in longe facit et parat
Quid est in fine in fine in fine
in fine in fine in fine

Propter gentem oratio. 11
Propter gentem oratio. 11
Propter gentem oratio. 11
Propter gentem oratio. 11
Propter gentem oratio. 11

Ciceronis varia opuscula.

Opuntia scalaris var. *diffusa*
 pruinosa in caulis et foliis glaucescentibus

Concord May

lacio
x ~~motu~~ sub obliquo Zento
x sub p^odicto

Loc. fol. xiii
fol. 8

79. *Ans. Re. hauria*
hauria per

unvollständiger
Satz
Satz

investigatio p. ista in se

Handwritten signature: *James M. Smith*

Si p'mo & p'mo
y la t'ma

Quod ingenuus dicit et hoc uerum
Sed inuict.

Lafayette

27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-1045-1046-1047-1048-1049-1050-1051-1052-1053-1054-

9th
S. M. P. 1898

Case of *Helena* & *Henry*

Urbanus eps servus servorum dei Venerabili fratri...
clia tue hoc apud sedem apostolicam constituti supplicationibus inclinat
clia qui ut asserit beneficium aliquod ecclesiam suam non obtineat et quoniam
delictum quicquid in illa reperitur est ydneus ad ecclesiam suam beneficium
perire et aliud beneficium ecclesiasticum non obtineat aliusque canonici
columbus assignari. In modo in ecclesia Cathedrali non existat cuius
archidiaconi argenti secundum taxationem decime si taxatum fuerit vel
lorem annuum non excedant ad collationem vel presentationem dilectorum
canonicorum uacat ad presens vel cum uacauerit quod idem etiam in
tandem auctoritate nostra providere procuras. Inducens per te vel
inductum ac faciens ipsum ad illud etiam si Canonatus et prebenda fuerint
et obventionibus universis integre satisfieri. Contradictores per censuras
inibus sibi faciendis de huiusmodi vel alijs beneficijs ecclesiasticis in illis
animo impediendi eamque per nos prohibitionem reservationem
nra huiusmodi beneficia expectantibus in eiusdem beneficijs assensionem de
aliorum preiudicium generari. Si eisdem Capitulo vel quibusvis alijs
aliis minime teneantur et ad id compelli aut quod interdicta suspensio
presentationem coniunctam vel separatam spectantibus nulli valeat
de indulto huiusmodi mentionem et qualibet alia dicte sedis indulgentiam
ssam vel totaliter id inserant effectus eorum impediri valeat quo modo
ialis volumus autem quod si tu presentes litteras non potueris per
Abbatem litteras ipsas ac omnia et singula in eis con
nove presencium mandatum damus et etiam potestatem. Et in
presencium et processum per eos habitum eis facere. Unde in quocumque
quoquo modo presumant districte inhibemus decedentes irritum
contingent attemptari. Dat. Rome apud Sanctum

Ad te scribere / et multa post hac / ab eo exordium volui maxime qd
et tunc esse aptissim / et auctoritati mee grissim. Nam in multa
sunt imitia. et gramma et varia / accurate copiose a plis disputata
latissime patere videntur ea q de officiis tradita ab illis et pcept
sunt. Nulla em vnde p / neq publicas / neq priuatis / neq forensibus
neq domesticis in rebus / neq si tam agas quid / neq si cum
altero contendas / ratione officio p. In eo q excolendo ista vnde
est honestas omis / et in negligendo turpitudine. Itaq hec quide qd
omis est omnis p horum. Quis est enim / qui nullis officiis pceptis
tradendis plm se audeat dicere. Sed sunt nonnulli disciplin / q
positus malorum / et bonorum finibus / officium omne puerbit. Nam qui
summu bonum sit instituit / ut nihil habeat cum vnde quatu
qd suis qmodis / non honestate metat / hic si sibi ipe consentiat
et non interdum nature bonitate vincat / neq amicitia tale possit
nec infamia / nec liberalitate. Foris vero dolorem summu malu
induas / aut temperans / voluntate summu bonum statues / esse
tunc in illo no p. Que quaqz ita sunt in pceptis / ut res disputa
tione non exeat / sunt tu a nobis alio loco disputata. Deo discipline
igit si sibi consentaneus esse velint / de officio nihil queat dicere / neq
ulla officii pcepta / firma / scilicet / quicquid nature / tradi possint
in / aut ab his qui solam vnde aut ab his qui maxime honestate
pcepta se dicunt expectandam. Itaq pcepta est ea pcepto sctorum
et academicorum / et peripateticorum / qm aristoteli / peripatetis / et
ezilli iam prudem explosa est pcepta / qui tam haberent ius suu dis
putandi de officio / si verum aliquem deum reliquissent / ut ad officii
mentionem aditus esset. Sequitur igitur hoc quide tpe / et in hac q
tione / potissim sctorum / non ut interpretes / sed ut solenniter fontibus
eorum / iudicio arbitrioqz nro / quatuquocumqz modo videbitur hanc

Argumentu

Placet igitur / quonia omnis disputatio de officio futura est
ante diffinire quid sit officium / quod a pceptio pceptis
sum esse videtur. Omnis em que a ratione suscipitur de
aliqua re institutio / debet a diffinitione pcepta ut intelligatur
quid sit id de quo disputetur. **Prohemium**
Minis de officio duplex est questio. Primum genus est /
qd pcept ad fine bonorum / alterum quod positu est / qd
pcept ad finem bonorum in pceptis / quibz in omnes
ptes usus vnde confirmari possit. Supioris generis hinc exam
pla sunt. Omnia ne officia pcepta sunt / in quid officiu aliud alio
manus sit / et que sint eiusdem generis. Quorum aut officiorum
pcepta traduntur / ea quaqz pcept ad finem bonorum / in id
minus apparet / qz magis ad institutio vnde omis spectare videtur.

De quibus est nobis ^{de liberand} dñs libris ^{de liberand} **Atq;** etiam alia diuisio
est officij. Nam et mediū quoddam officij dicitur et pfectum.
Pfectū autem officij rectum opinor. p vocemus. qd gā
ras **urwexa**; hoc autem commune officij vocant. **Atq;** ea
diffinitur sit ut rectum qd pfectum officij esse diffinitur.

Mediū autem officij id ea dicitur. qd tū factū sit. **Atq;** p habilitat.

Complex igitur. est ut reddi possit. **Complex est deliberatio**

Consequenter videtur consilij capiendi deliberatio. Nam honestū
ne factum sit. in turpe dubitant. id qd in deliberatione
cadit. in quo considerando. sepe animi in contrarias sententias dis-
trahuntur. Tu autē aut inquirunt. aut consulunt ad recte
quoditate iocunditatemq. ad facultates rerum. atq; copias
ad opes. ad potentia. quibus se possint iuvare. et suos. ^{et vnde}
atq; id. nec ne de quo deliberat. que deliberatio ois in ratio-
nem utilitatē cadit. Tercū dubitandi genus est tū pugnare
videtur tū honesto. id qd videtur esse utile. Cum enī utilitas
ad se trahere. honestatē contra ^{ut tunc} reuocare ad se videtur. sit ut
distrahatur in deliberando animus. afferatq; anapite cura cogi-
tandi. Hec diuisione. tū pterire aliquid maximum viciū in di-
uidendo sit. duo ptermissa sūt. Nec enī solum vterū honestū
an turpe sit. deliberari plet. Sed etia duobz ppositis honestis. ut
honestus itemq; duobz ppositis valibz. vterū utilis sit. qua
ille triplex putauit esse rationem. in quibz ptes discipuli debere
reperitur. Prīmū est igitur de honesto dupliciter. cum pari ra-
tione de utili. post de compactione eorum differendū. **Quid natura**

Animatio generi animantium omni. est natura tabū. officij in seruetur animalis
tū ut se. vitam corpusq; tueatur. ^{et tunc} **Admetq;** ea q; ei no-
pura videantur. queq; sint ad viuendum necessaria inq.
ut et paret ut pastum. ut latibula. ut alia eiusdem generis.
Commune autē animantium omni est iuicōnis appetitus. pcedi-
causa. ē cura quedam eorū que pteata sūt. **Sed** inter homines
ē belua hoc maxime inter est. qd hec tantum quatinus sensu mo-
uetur ad id solum quod lideat. qd q; pū ē se accommodat. paulum
ad modum fugiens pteatu aut futurū. Homo autē q; rationis
est pteps. p quā consequentia cernit causas rerum videt. eam
q; pgressus. et quasi antecessiones non ignorat. similitudines
comparat. rebusq; pū adūgit atq; amictit futura. facile totius
vite cursum videt. ad eam q; degendi parat res nūq; ^{nam pū dū dū dū dū} **Sed** ^{quid pū dū dū dū}
q; natura. in rationis homines ^{quid pū dū dū dū} **Sed** ^{quid pū dū dū dū}
et ad vite societate ^{quid pū dū dū dū} **Sed** ^{quid pū dū dū dū}
in eos qui pteati sūt. impellitq; ut hominē ceteris et celebrari

Inter se et sibi obedire velit. ob easque causas studeat parare ea que
subpediunt ad cultum et ad victum nec sibi soli. Sed quicquidlibet re-
teris quos viros habeat. tueri quod debeat. Que cura exsistat
etiam animos. et maiores ad rem gerendam facit. In primis
homo est prava veri inquisitor atque investigator. Ita quod tunc sumus
necessarius negotiis. tuncque vacat. tunc animum aliquid videt. au-
dace addiscere. Cognitum quod verum. aut occultatum. aut admi-
bilium. ad beate vivendum necessaria ducimus. Ex quo intelligi-
tur. quod verum simplex sincerumque id esse nature hominis aptissimum.
Hinc veri videndi cupiditati adiuncta est appetitio quedam a pri-
cipatus. ut nemini patere animus bene informatus a natura
velit. nisi precipienti aut docti. aut utilitatis causa. iuste et
legitime imperanti. Ex quo animi magnitudo existat. Humanum
quod verum querimus. Nec vero illa prava vis nature est rationis.
quod quod hoc animal sentit. quod sit ordo. quid sit quod debeat in sa-
tis dictis quod sit modus. Itaque eorum quorum que appetitu sumus
nullum aliud animal. pulchritudine. clementiam. clementiam prava
sentit. Quia similitudine natura ratio quod ab oculis ad animi finem
ferens. nullo etiam magis pulchritudine. constantia. ordine in co-
siliis factis. conservandis putat. tunc quod ne quid in deteriore. esse
minute se faciat. tunc in omni et optimis et factis. ne quidlibet
diminuat. aut faciat a cogitet. Quibus ex veris complatur et efficitur
id quod querimus honestum. quod etiam si nobilitate non sit. tunc honestum
sit. quodque vere dicimus. etiam si a nullo laudetur. laudabile esse
est. **De forma quid ipsam. Dimisso honesto quod natura**
E maxime fili. et tamque faciem honesti vides. quod si oculis teneretur
mirabiles amores. ut ait plato exeat et sapientie. Sed omne
quod honestum est. id quod parum oritur ex aliqua. Aut enim in p-
sacientia veri. solertia quod veritate. aut in hominum societate. the-
sa tribuendo quod sunt tunc. et verum gloriatur fide. a in animi
extensi atque in veri magnitudine ac robore. Aut in omni que sunt
queque dicuntur ordine et modo. in quo est modestia et tempera-
cia. Que quorum quorum inter se colliguntur atque implicata sunt
tamen ex singulis certa officiorum genera nascuntur. Velut ex ea parte
quod primo descripta est. in qua sapientia et prudentia ponimus. in
et indagatio atque inveniendi veri. eiusque utilitas. hoc minus et primum
et enim quisque maxime primum. quod vere quodque verissimum sit
quodque et acutissime et telesterne potest et videre et explicare rationem
is prudentissimus et sapientissimus rite haberi solet. Quo circa.
hinc quasi materia qua tractatur. et in qua rogetur. subiecta et
veritas. Reliquis autem tribus necessitates propositae sunt ad oes

Secundum spiritum in eadem

Primum quod sit circa societatem

De secundis primum

Secundum

Primum quod sit circa societatem

De secundis primum

Secundum

Primum quod sit circa societatem

De secundis primum

Secundum

Primum quod sit circa societatem

De secundis primum

Secundum

Primum quod sit circa societatem

De secundis primum

Secundum

Primum quod sit circa societatem

De secundis primum

Secundum

Primum quod sit circa societatem

De secundis primum

Secundum

Primum quod sit circa societatem

De secundis primum

Secundum

Primum quod sit circa societatem

De secundis primum

Res parandas. ^{faciendas} sciendasque quibus actio inter continetur. ut sci-
entia hominum. quibusque se servetur. et animi excellentia magnitudoque. ^{ut est in}
in magendis optimis. utilitatibusque et sibi et suis comparandis. in nullo
magis in primis de sciendis cluceat. ^{ordo aut et constantia et mo. fortitudo}
deratio. et ea que sunt huiusmodi similia. ^{versantur in eo quod ad}
habenda est quedam actio. non solum mentis agitata. ^{hinc enim et hoc est temperantia}
rebus que tractantur in vita. modum quendam adhibentes. et or-
dine. honestate et decore consuevimus. ~~finem~~ ^{De prudentia}

Et quoniam autem locus in ^{honesti} naturam. ^{De prudentia}
omninoque diuisimus. primus ille qui in veri cognitione consistat. ^{p te honestatis}
maxime naturam attingit humana. Omnes enim trahimur
et ducimur ad cognitionis sue cupiditatem. in qua excellere pul-
crumque. labor autem et exare. nefare. decipi. et malum et tunc
dicimus. In hoc que naturali et honesto duo rationa vitanda sunt
Vnum ne incognita pro cognitis habeamus. huiusque tunc assensum
Ad rationem effugere qui vult. Omnes autem velle debet adhibere
ad considerandas res. et quibus et diligenter. Alterum est rationi. quod
quidam nimis magni studii multamque operam. in rebus obscuris atque
difficiles conferunt. easdemque non utuntur. quibus vix delectantur.
quod in rebus honestis et cognitione dignis opere curaque ponere.
id inter laudabitur. ut in astrologia. S. Sulpicius audimus. in geo-
metria Sextum Pompeium ipse cognovimus. Multos in diuina
philosophia in iure civili. quod omnes artes in veri investigatione versantur.
talius studio a rebus agendis obdura contraria officium est. ^{verum}
enim laus omnis in actione consistat. a qua tamen sepe fit intermissio
Multique sancti ad studia reditus. tunc agitata mentis. quod nunquam
acquiescat. potest nos in studiis cognitionis. et sine opera prima quod
Quibus autem cognitio. motusque animi. aut in consiliis capiendis
de rebus honestis. et promeritis ad bene. beateque vivendum.
aut in studiis sue. cognitionisque versabitur. ^{Ac de primo quidem}
officinis fonte duximus. ^{De hominis ciuitate tueda magis est iustitia}

In tribus autem reliquis latissime patet ea ratio. qua scie-
ntia hominum inter ipsos. et vite quasi ciuitas continetur
Quia partes due sunt. Iustitia in qua virtutis splendor est
maximus. ex qua boni viri nominantur. Et hinc est ciuitas
beneficentia. qua cande. vel benignitas. vel liberalitas. appel-
lari licet. Sed iustitie primum numerus est. ne cui quis noceat nisi
latus sit in iuria. Deinde ut coram promeritis utatur. prius
autem ut finis. Sunt autem prius natura nulla. Sed aut veteri
occupatione. ut qui quodam in vana venerunt. aut victoria.
ut qui bello potiti sunt. aut lege. aut pactione. quod dicitur forte.

Ex quo fit ut ager arpmas. arpmatū duatur. tu fulāmus tu su.
lanorum. Omnisque est pmutatū possessionū despecto Ex quo
quia sui cuiusque sit. eorumque natura fuerint gmina. qd' cuique
obtinuit. id quisque teneat. Et si quis plus s' appetet. violabit ius
humane societatis. Sed quā ut placere scriptum est. a platoe.
non nobis. solum nati sumus. sed et q' nostra parte p'ius ven.
duat p'tem amici. Atq' ut placet scitis. q' in terris gignitur.

ad usum hominū omnia creari. homines autē hominū causa esse
quatos. ut ipi inter se alij alijs p'desse possent. in hoc natura
debemus dūce sequi. totas utilitates in modū afferre iustitiae.
tunc officiorū. Dando accipiendo. tu artibus tu opera. in
facultatibz de uingere. hominū inter homines societatem **funda**

Fundamentum autem iustitiae est fides. **metu iustitiae que in**
id est doctorum quentorumq' constantia et veritas.
ex quo quāq' hoc videbitur fortasse curia dūctis
tam ut videamus imitari scotos. qui studiose exquirunt unde
verba sunt dicta. credamusq' quia sit quod dictum est. ap.
pellatam fidem

De iniustitia. **De iniustitia.**
Ed iniustitiae grā duo sunt. Qm' eorum q' inferunt. al.
terum eorum q' ab his quibus inferunt. si possint non
pulsant iniuriam. Nam qui iniuste impetunt in quēpiā
sunt. aut rea. aut aliqua p'uibatone mutatus. is q' manus
violenter videtur afferre scito. qui autē non defendit nec
obstitit. si p' iniurie tu ē in viro. q' si parentes. aut amicos.
aut p'atris deferat. Atq' ille quidē iniurie q' notendi causa
de iniustitia inferunt. sepe a metu p'fusiunt. tūq' q' qui
alteri nocere cogitat. timet ne in se id fecerit. ipē aliq' affia
in comodo **Maxima aut p'tem ad iniuriam faciendam agere**

duatur nomalli. ut adipiscantur ea q' concupiscunt. in quo
vicio latissime patet auaritia. **Expetitur aut diuicie.** tu ad
usus vite natos. tu ad p'seueudas voluptates In quibz inter
maior est amicus. in hīs pecunie cupiditas. p'cedat ad opes. **Maximus negabat vlla mag' p' eo**

ut reddat gratias alijs. et ad gratificandi facultatem ut imp. **Maximus negabat vlla mag' p' eo**
reddat possit
gratias ē p' t'q'
grat' facit
et qui eūq' honorant
et p'p'atū d'is fa
et p'it. et opes
et cetera. q' q' d'
fuit p' aliorū iurā

satius magnā p'cedit esse ei. qui in re. p' p'ncipes vellet esse. p' t'q'
cuiusq' facultatibz exortu alere non poss. **Delectat etiā magni.**
fieri apparatibz. vite q' tūq'. tu elegancia et copia. quibz rebz
effectum est. ut infinita p'etūne cupiditas esset. **Nec vero**
rei familiaris amplificatio nemini nocet. vituperanda est. **Sed**
fugienda semp' iniuria est. Maxime aut adducunt p'leatq'.
ut eos iustitiae capiat obliuio. tu impiorū honoro. gloriene.
cupiditatem maderunt **Qd' em est apud Eumini. nulla p'ia**

Societas. nec fides regim est. id latius p[er] Nam q[uo]d eiusmodi
est. in quo non possint plures excellere in eo p[er]fectumq[ue] sit tanta co-
tenao. ut diffiditum sit finem sexuac[em] societatem. **D**editur
id mo[do] tenetitas. **S**ed casus. q[uo]d omnia munda diuina & humana p[er]
uerit p[ro]pter eum que sibi ip[s]e opiniois errore fuerat p[ri]ncipa-
tum. Est autem in hoc q[uo]d molesto. q[uo]d in maximis animis p[er]te-
didissimis ingenijs p[er]fectumq[ue] existunt honoris imperij. p[ro]p[ri]e.
glorie. cupiditates. **Q**uo magis cauendum est ne quid in eo

Quod in omni munera. s[ed] gene[re] p[er]fectum. **D**e d[omi]ni munera
p[er] multu[m] interest. **P**rimu[m] p[er]fectu[m] aliqua animi q[ue]
p[er]fectu[m] breuius est. & ad q[uo]s. an consulto & cogitata fiat
in munera. leuora em[en]t sunt ea q[ue] repentino aliq[ui] motu accidunt
q[uo]d ea q[ue] m[er]ito m[er]ita et p[ar]ata inferunt. **A**c de inferenda
quidem munera satis dictu[m] e[st] **D**e t[ame]n quib[us] p[er]mitti offi[ci]u[m]

Permittere autem defensionis deferendi q[ue] officij. p[er]
res solent esse cause. Nam aut iniurias. aut laborem.
aut sumptus suscipere nolunt. Aut etiam negligentia.
p[er]iuria. incerta. aut suis studiis. quibusdamve occupatib[us]
se impediunt. ut eos quos tueri debeant desitos esse parua

Sicq[ue] r[ati]o d[ic]it. ne no[n] satis sit id. q[uo]d apud platone[m] est
in p[ro]p[ri]is dictum. q[uo]d m[er]ito vestigione uersetur. q[uo]d q[ue] ea
q[ue] p[er]fectu[m] vehemet[er] expectant de quib[us] inter se digladiari
soleant. q[ue]mpnat et p[er]iculo ducat. et p[ro]pterea iustos e[ss]e

Nam dum alterum iusticie genus assequuntur. in inferenda.
ne cui no[n]teant iniuria. in alterum inuadunt. **D**iscendi enim
studio impeditur. quos tueri debet deseruit. **S**icq[ue] e[ss]e ad re-
p[er] nec quidem accessuros putat nisi coactos. **Q**uibus autem e[ss]e
id uoluntate fieri. **N**am hoc ip[su]m ita iustum est q[uo]d recte fit. si
est uoluntaria. **S**unt etia[m] qui aut studio. rei familiaris tuende.
aut odio quodam homin[is]. sui se negotiu[m] agere dicat. ne face-
ant. in alterum impetunt. **D**eseruit enim uite societate. q[uia]
nichil conferunt in eam studiis. nichil operum. nichil facultatu[m]

Quo magis duob[us] quib[us] in iusticie p[ro]p[ri]is. adiungunt causas
utriusq[ue] q[ue]s. easq[ue] res ante constituturus. quibus iusticia q[ue] p[er]
facile q[uo]d cuiusq[ue] q[ue]s officiu[m] sit. poterimus nisi nosmetipos aa.
biniq[ue] valde iudicare. **E**st em[en]t diffialis cura. t[er]minu[m] alienatu[m].
quaq[ue] terentianus ille. **C**rimines humani nichil a se alieni
putet. **S**ed t[ame]n quia magis ea p[er]p[et]rat atq[ue] sentimus. que
nobis ipsis aut p[ro]p[ri]a. aut aduersa euenerunt. q[uo]d illa q[ue] ceteris.
q[ue] quasi longo interuallo interiecto uidemus. aliter de illis ac

De nobis iudicamus. **Q**uo circa bene sapuit qui dicitur quod
agere, quod dubites equum sit, aut iniquum. Equitas enim licet ipse
per se dubitatio autem cogitationem significat in iure. Si incidit
sepe ipse, ut ea quae maxime videntur signa esse iusto homine, eorum
que videntur boni dicimus committuntur, sunt contra, ut non esse
depositum etiam ne ficio, et promissum facere, quaeque pertinet ad rei
tatem et ad fidem capere interduci et non fuisse sit iustum
deserri enim dicitur ad ea quae promissum in principio fundamta iustitiae, per
mut ut ne tui noteatur, deinde ut omnium utilitati servetur, et
cum ipse committuntur. **C**onmutatur officium, ut non semper sit idem per
en accidere promissum aliquid et committitur, ut id effici sit inutile, ut
ei tui promissum sit, vel ei quod promissum est. Iam si (ut in fabulis est) neptu-
mis quod theseo promissum non fecisset, theseus filio politico non esset
orbatus. Ex tribus enim optatis (ut scribitur) ut erat verum, quod de
ipoliti interitu iustus optavit. **Q**uo impetrago, in maximos licet
incidit. **N**ec promissa igitur servanda sunt hinc promissus inutilia
sunt, nec si plus tibi noteant quam illi promissum, cum promissus. **C**ontra
officium est minus damnum anteponi minus, ut si constitueris te cui
promissum adnotatum in rem putem esse venturum, atque interim sunt
exigere filius ceperit non sit tunc officium non facere quod dixeris
magis ille cui promissum sit ab officio distendat, si se destitutum quae
sum in illis promissis non standum esse quibus non videt, que contractum
quibus metu, aut deceptus dolo promissum. **Q**uod quid plerumque iure pio
liberantur, non nulla legibus. **D**e infentibus iuria minima calliditate
resistunt etiam iurie sepe iustitia quia dicitur et minus calliditate
malitiosa iuris interpretatione. **U**equo illud summum, summa
iuria, factum iam tutum, sermone puerbum, quo inque et
in re, per multa perantur. **E**t ille qui cum centum triginta dierum
essent cum hoste, pace inducie, noctu poplabatur agere, quod dicitur
essent pace non nocturne inducie. **N**ec noster quidem spondens est
si verum est. Quintum fabium labeonem est sero quem alii (nichilum
preter auditum habeo) arbitrium volans, et neapolitanus de
finitibus agi, a senatu datum, ad adlocum venisse, cum utriusque
operatum locutum, ne quidem quid ageret nec appeteret, atque
ut regredi, quam progredi mallet. Id cum utriusque fecissent, aliquid
tum agi in medio relictum est. Itaque illorum finis, sicut ipsi dixe-
rant, terminavit. **I**n medio relictum quod erat pro romano ad
iudicium, decipere hoc quidem, non iudicare est. **Q**uo circa
omni resupenda est talis solertia. **D**e officio servandis in
vult autem quaedam officia etiam eos qui mulere nobis iuria
aduersus eos servanda, a quibus in iuria accepis, est

am discendi et puniendi modus. **N**am haud scio, an satis sit ei
 qui latessierit iniurie sue penite ut et ipse ne quod tale post hoc
 committat, et ceteri sint ad iniuria tardiores. **N**am in re p. maxie
 conservanda sunt iura belli. **N**am tu sint duo genera detestandi.
 unum per disceptatores, alterum vni. **C**umque illud primum sit hominis,
 hoc beluorum, conspiciendum est ad posterum, si uti non licet supe-
 riore. **Q**uare suscipienda quidem bella sunt ob eam causam, ut si
 ne iniuria in pace vivatur. **P**acta autem victoria, conservandi
 sunt hi qui non crudeliter in bello neque inanes fuerint, ut maiores nu-
 tualanos equos vulscos, fabios, hermetas in civitate esse accepe-
 rint. **I**te pactagme et immunitas funditus subtrahitur. **I**dem corinthii
 et credo illos scitatos oportunitate loci maxime ne possit aliquando
 ad bellum faciendum locus ipse adhortari. **N**ec quid est sententia pa-
 ci que melius habitum sit insidiarum, semper est consulendum. **I**n
 quo si melius obprobrium esset, et si non optima, at aliqua rem p. q.
 unde nulla est habereemus. **E**t tu hinc quos vi deinceps consulend
 est tunc hi qui armis positis, ad imperatores fidem confugunt (q.
 uis iniuriarum passent) recipiendi sunt. **I**n quo tantopere apud
 nos iusticia culta est ut hi qui civitates, aut nationes devotas
 bello, in fidem cepissent, eorum pacem essent more magis. **A**c
 belli quidem equitas sanctissime fecit. **P**ropterea romani iure precepta
 Ex quo intelligi potest nullum bellum esse iustum, nisi quod aut re-
 bus petitis geratur, aut demeritum ante sit, et iudicium. **P**om-
 pilus imperator tenebat provinciam, in cuius exercitu catonius fia-
 tus militabat. **C**um autem pompilius videretur una dimitte
 legione, catonius qui filius qui in eadem legione militabat, dimitte
 cum amore pugnandi in exercitu remansisset, tato ad pompilium
 scripsit, ut si enim pateretur in exercitu remanere, sed enim obligat
 militiae iuramento, quia priore amisso iure, pugnare cum hos-
 tibus non poterat. **I**deo summa erat obprobrium in bello monedo
 Marci quidem, catonius scripsit epla ad M. filium, in qua scripsit
 se accidisse, enim missum factum esse a consule, cum in pace domi
 bello p. pro miles esset. **M**ouet igitur ut caveat ne prelium ineat
 Legat enim ius esse qui miles non sit, pugnare cum hoste. **E**quid
 illud etiam aduertito, quod qui prius nomine p. duellus esset, is hostis
 vocaretur, lenitate verbi tristitia rei mitigante. **H**ostis enim
 quid maiores nos is dicebatur, que nunc peregrinum dicimus
 iudicat xii tabule, aut statutus dies cum hoste. **I**temque adversus
 hostem eterna auctoritas, quod ad hanc mansuetudinem addi potest
 enim cum quo bella geras tam molli nomine appellare, quamvis id
 nomen durum esset iam vetustas a pegno cum recessit, et p. re

In eo qui contraferret arma, remansit **De officio seruando p. impio**

Nam vero de imperio decretatur. bello q. queritur gloria.

Causas omnino sub esse tu oportet easdem. quas dixi pau-
lo ante. iustas causas esse bellorum. Sed ea bella q. bus
imperij gloria proposita est. minus acerbè gerenda sunt. ut enim
tunc simuliter attendimus. aliter si est inimicus. aliter si competitur.
tunc altero certamine honoris et dignitatis est. cum altero capiti
et fame. Sic tunc certabere tu timbas bellum. ut cum inimico
gereretur. vter esset. non vter imparet. Cum satis fabimus. sam-
nitibus. p. ens. pro eo de impio dimicabatur. Poem fedisagi.

Caudelis ambal. reliqui iustiores. **N**ura quidem de captiuis red-
dendis illa preclara sententia est. Nec auxu de populo. nec mi. pau. de
derut. nec rumpundantes bellum. p. belligerantes ferro. us auo.
vntacertamus vtriusq. Nos ne velit an me regnare lhera. qui.
due ferat fors vtriusq. expiamur. et hoc simul antip. dictum. **E**rgo
vixenti belli fortuna pepit. eorumdem me libertati parte etu
est. dono diuare. do q. volentib. em. rumpund. d. s. Regalis
fime et digna caridaz. que fima **De officio seruando in bello**

Tunc etiam si q. singulis t. pibus adducti. hosti p. m. s. est

A meo p. fides conseruanda. ut p. mo p. m. to bello regu. cap-
tus a p. ens. tu de captiuis q. mutand. e. voma missus esset.

intassetq. se reddatur. p. m. ut venit. captiuos reddendas in
sententia non censuit. Deinde cum retineret. a p. m. q. s. et ab am. p.

Ipsa ad suppliu. reducere maluit. q. fidem hosti datam fallere. **N**e de
bellis quidem officis satis dictum est **De fide ac iustia in**

Eminimus aut. et aduersum infimos. **h**uilioes seruadis

Iusticia esse seruanda. Est autem iusticia iudicio et fortuna
suorum. quibus non male p. p. uit q. u. u. bet. ut
mercenariis ad operand. exigendaz. et iusta p. benda. Cum aut.

duobz modis. id est aut vi aut fraude fiat iniuria. finis quasi
vulpende. v. l. leon. p. d. t. u. r. p. m. q. s. alienissimus ab homine
est. Sed finis odio dignam. i. o. t. e. Locis autem iniusticiis nulla

capitalior est. **P**roem qui. tu tu maxime fallunt id agunt. ut vi
esse boni p. d. e. a. t. u. r. De iusticia satis dictum est **De beneficentia**

Enceps. ut erat p. s. m. m. de beneficentia. **l**iberalitate

liberalitate dicitur. qua quide. m. ch. l. est. nature hois
acomodatus. **Q**ui habet multas ciuitates. **P**rovidendu est enim

p. m. ne obsit benignitas. et m. l. y. s. m. q. u. b. g. benigne m. d. e. p. t. u. r.
fici. et ceteris. Deinde. ne maior benignitas sit. q. s. facultas.
Tu autem ut p. dignitate t. u. q. s. tribuatur. **I**d em. est iusticie
fundamentum. ad qua. h. e. r. o. m. i. a. s. m. t. r. e. f. e. r. e. n. d. a. **N**am et qui p. m.

fiantur tunc quod obicit illi cui potest velle videantur. **I**tem bene-
 fici neque liberales. sed potius assentatores. indicandi sunt.
 Et qui alijs nocent. ut in alios liberales sint. in eadem sunt
 iniusticia. ut si in suam rem alienam conuertant. Sunt autem
 multi eundem cupidi splendoris et glorie. qui eripiunt ab alijs
 quod alijs largiantur. In quibus arbitrantur se beneficos in suos amicos
 visum. ut si completerent eos quatuor ratione. Id autem tantum
 ab est officio. ut nihil magis officio possit esse gratius. Videndum
 est igitur ut ea liberalitate utamur quod sit amicus. nemini no-
 ceat. Quorum ille et C. et C. et C. et C. et C. et C. et C. et C. et C. et C.
 dms ad alienos non debet liberalis videri. **N**ihil enim est libe-
 rale. quod non idem iustum. Alter locus erat amicus ne benignitas autem
 esset quod facultates. **Q**ui benigniores volunt esse quod res pa-
 titur. primum in eo perit quod in iustis sunt in primos. Quas in
 copias hinc suppeditari equum est et reliquas. transferunt eas
 ad alienos. **Q**uest quidem in tali liberalitate cupiditas plerumque
 rapiendi. et auferendi per iniuriam. ut ad largiendum suppetant
 copie. **V**idere etiam licet plerisque non tam natura liberales quod
 quadam gloria ductos. ut benefici videantur. facere multa. que
 videntur magis perfici ab ostentatione quam a voluntate. Talis
 autem simulatio vanitati est quicquid. quam aut liberalitati. aut
 honestati. **T**ertium est propositum ut in beneficentia delectus esset de-
 titatis. in quo et mores eius erunt spectandi inque beneficia co-
 feretur. et animus erga nos. et comitas ac societas vite. et
 ad nostras utilitates officia ante collecta. **Q**ue si contemnat omnia.
 optabile est. **S**i minus plures cause maioreque ponderis plus habe-
 bunt. **Q**ui autem vivit non tamen perficit hominibus pleneque satis-
 tibus. sed tamen dms in quibus non potest agitur. **S**ed sunt simulacra
 virtutis. et hoc intelligendum puto neminem omnino esse negli-
 gendum in quo aliqua significatio virtutis appareat. **C**olendum
 autem esse ita quicquid maxime ut quisque hinc virtutibus laus. b.
 erit ornatus modesta. **T**am fortis animus et magnus in homine
 non perfectus nec sapienter. ferventior plerumque est. **I**lle vero vir-
 tes boni virum videntur potius attingere. **A**tz hinc in moribus
 considerantur. **De officio erga amicos.**

Que benignitas. que qua quisque habeat erga nos. primum
 illud est in officio. ut ei plurimum tribuamus quo plurimum
 diligimus. **S**ed benignitas non adolescentulorum more
 ardore quodam amoris. sed stabilitate potius et constantia induit.
Sunt enim merita. ut non in eunda. sed referenda sit gratia. maior quam
 tunc adhibenda est. **De precepto benivolentie**

Dillum enim officium referenda gratia magis necessarium est
quod si ea quae acceptis utenda maiore mensura si modo possis.
iubet reddere. Hesiodus. quid nam beneficio puotati facere
debemus. An non imitari agros fertiles qui multo plus afferunt
quam acceperunt. Et enim si in eos quos speramus nobis profuturos non
dubitamus officia conferre. quales in eos esse debemus. qui iam profu-
erunt. Tam enim dico gratia liberalitatem sunt. vni dandi bene-
ficii. alterum reddendi. denique nec ne. in nostra potestate est. non
reddere. bono viro non licet. si non id facere posset sine iniuria

Aceptorum autem beneficiorum. **Preceptum benivolentiae secundum**
sunt delectus habendi. Nec dubium. quoniam maximo cuique pluri-
mum debeatur. In quo enim in primis quo quisque animo. stu-
dio. benivolentia fecerit. ponderandum est. Multi enim faciunt
multa tenacitate quadam sine iudicio vel modo. in omnes. ut
repentino quodam quasi vento. impetu animi irruunt. quae beneficia
eque magna non sunt habenda. atque ea quae iudicio confiderente co-
stanterque delata sunt. **Preceptum benivolentiae tertium**

Nec in collocando beneficio. et in referenda gratia si cetera pa-
ra sunt. hoc maxime officium est. ut quisque maxime opis
indigeat. ita ei potissimum opitulari. Quod contra fit a ple-
risque. A quo enim plurimum sperant. etiam si ille locus non eget.
tamen ei potissimum inserviunt. **De societate et coniunctione**

Optime autem societas hominum quicunque suabitur. si ut quisque
erit quietissimus. ita in eum benignitas plurimum conferatur.
Sed quae naturae principia sunt civitatis et societatis. humane re-
petendum alius videtur. Est enim primum quod terminatur in universi quibus
humani societate. Eius autem consocium est ratio et oratio. quae do-
cendo. discendo communicando disceptando coniungat inter se homines
quicunque naturali quadam societate. Neque ulla re longius ab-
sumus a natura ferarum. in quibus in esse fortitudine sepe dicimus.
ut in equis. in leonibus. iustitiam. equitatem. bonitatem non dicimus.
Sunt enim rationis et orationis expertes. At latissime quidem patet
hominibus inter ipsos. omnibus inter omnes societas haec est. In qua
omnes rerum. quas ad commune usum hominum natura genuit est ser-
vanda civitas. ut quae descriptae sunt legibus et iure civili. haec ita
teneantur. ut sit constituta. Equibus ipsis cetera sunt obscurum. ut in

omnia sunt omnia quasi
in possessione

grecorum proverbio est. auctoritatem esse omnia communia. Omnia autem
communia hominum videntur. ea quae sunt quibus eisdem. quod ab
eodem positum in una re transferri plurimum potest. Homo qui
ceterum comiti monstrat viam. quasi de suo hominem lumen accendat.
facit ut nihilominus ipsi luceat tamen illi accendat. Quia ex re factum.

Papitur. ut quicquid sine detrimento possit commodari id tribuat
 tunc, vel ignoto. **E**x quo sunt illa communia, non prohibe aqua
 pfluente. pati ab igne igne capere. Si quis velit consilium
 fidele deliberanti dare. que sunt hinc vilia qui accipiunt.
 Sauti non molesta. Quare et hinc videndum est. et semper aliquid
 ad commune utilitatem afferendum. Sed quoniam copie parue
 singulorum sunt. eorum autem qui hinc exant infinita est multitudo.
 Vultus liberalitas referenda est ad illum. Enim sine, melioris
 ut ipi luceat. Ut fauldas sit qua in nos finis liberalis. Gradus
 autem plures sunt societatis hominum. Ut enim ab illa distendatur infini-
 tate. prior est eiusdem gentis. nationis. lingue. qua maxime ho-
 mines coniungunt. Interius etiam est eiusdem esse civitatis. Multi
 enim sunt civibus inter se communia. forum. fama. portus. vie.
 leges. iura. suffragia consuetudines. preterea et familiaritates. inter.
 et cum multis res. rationesque. Arte vero colligatio est socie-
 tatis propinquior. Ab illa enim manifeste societate humanam genus. in
 exiguum angustius concluditur. Nam cum sit hoc natura commune
 animatum. ut habeant libidine perire. prima societatis in po-
 coniugio est. prima in liberis. Deinde una domus. omnia quia
 Id autem est principium urbis. et quasi seminarium rei publicae. Sequitur
 fratrum coniuges. post consobrinorum. sobrinorumque. qui cum una do-
 mo iam capi non possunt. in alias domos. quod in colonias exierunt.
 Sequitur comitatus et affinitates. ex quibus etiam plures primum
 Que praecepta et soboles. origo est rerum publicarum. sagoris
 autem quietis et benivolentia deinceps caritate homines magnum
 est enim eadem habere munimenta maiorum eiusdem voti sacra.
 sepulchra hinc communia. Sed omni societatis nulla perfectior est.
 nulla firmitior. quam cum viri boni moribus similes. sunt familiaritate
 coniuncti. Illud enim honestum quod sepe diximus. etiam si in alio terminum
 cum nos movet. atque illi quo id in esse videtur. amicos facit. Et
 quoniam omnis virtus nos ad se allucat. faciatque ut eos diligamus.
 in quibus ipsa in esse videantur. tamen iustitia et liberalitas id maxime
 efficit. Rursus autem amabilis nec copulatus. quam morum si-
 militudo bonorum. In quibus enim eadem studia sunt. eodem volun-
 tates. in hinc sit ut eque quisque altero delectetur. ac se ipso.
 Efficitur quod id quod Pythagoras vult in amicitia. ut una fiat ex
 pluribus. Magna etiam illa quicquid est. quod conficitur ex beneficiis
 Vltro et citro datis acceptisque. Que mutua et grata sunt. dum.
 inter quos ea sunt. firma deinceps societate. Sed in omni.
 ratione animoque lustraveris. omni societate nulla est gratior.
 nulla est carior quam ea que cum re publica est. vnicuique nostrum.

In enim alio pphul
 deus ne nos ipso
 aut pphul

Gradus et distendatur
 una pphul ad a la in
 hinc et infinitum

Cui sunt parentes. tunc liberi. p. inquit. familiares. Sed omnis
 omnis caritates patua una complexa est. p. qua quis bonis dubi-
 tet mortem optet. si ei sit p. futurum. Quo est detestabilior ista
 immunitas. q. latetant omni scelere priam. t. in ea funditus
 delenda occupati t. sunt t. fuerunt. Sed si contentio queda t. com-
 parato fiat. quibus plim tribuendum sit officij. p. principes sunt.
 patua t. parentes. quorum beneficiis maxime obligati sumus
 proximi. liberi. totaq. domus q. spectat in nos solos. neq. ad
 ullum potest hie p. fugi. Deinceps bene conuenientes p. inquit. quibz
 omnis etia p. leuatur fortuna est. Quamobrem necessaria presidia
 vite. debetur hie maxime. quos ante dixi. Vita aut. victusq.
 communis. consilia. sermones. hortationes. consolationes. niteret
 etiam oburgationes. in amicos vident maxime. Est eaq. totum.
 diffima amicitia. qua similitudo morum coniungit. Sed in hie.
 omnibus officiis tribuendis. videndum est quid cuiq. maxime necesse
 sit. t. quid quisq. nobiscum vel sine nobis. aut possit consequi. aut
 non possit. Ita non idem erunt necessitudinis gradus qui t. p. m.
 Omniaq. officia q. alijs magis q. alijs debeantur. ut maior t. ad.
 inuicem in fructibus recipiendis. qua ut fratrem aut familiarem.
 At si hie in iudicio sit. p. inquit. potius t. amicitia. q. vicini defendis.
 Hec igitur t. talia circumspicienda sunt in omni officio. et consuetudo
 exercitatioq. capienda. ut boni rationatores officiorum esse pos-
 sumus et addendo. deducendo q. videre que reliqui summa fiat.
 Ex quo quantum cuiq. debeat. intelligas. Sed ut nec media nec
 impatores nec statores. q. suis actis precepta preperunt. quibz
 magna laude dignum. sine usu t. exercitatione consequi possunt. At
 officij conservandi p. cepta tradunt. illa quide. ut faciamus ipsi.
 Sed vel magnitudo usum q. exercitacionemq. desiderat. Atq. ab hie
 rebus q. sunt in iure societatis humane. que admodum duratur
 honestum. ex quo actum officium satis fecit diximus. **Per splendidum**
Intelligendum est autem. dicitur id qd magno factu e. mo atq. extenso
 cum p. posita sunt quia quatuor e quibz honestas officij q. manet
 splendidissim. videri qd animo magno elato q. humanitasq. res
 despiciente. factum sit. Itaq. in p. bus maxime in p. p. t. e. q.
 quid tale dicit p. t. Nos etenim iuvenes aios v. d. t. mulieribz
 illa n. ego viri. et si quid eiusmodi. Saluanda spolia sine su-
 dore t. sanguine. Contraq. in laudibz que magno animo t. ela-
 to. fortiter excellenterq. gesta sunt. ea nescio quomodo quasi p. t. o-
 res laudamus. Hinc rethorum campus de maratone. salamine
 plateis. termophilis. lentis. stertode. Hinc deos. hinc Bu t.
 p. sapientes. hinc a. Darcellus. innumerabiles alij. maxime q.

Saluanda spolia dicit
 capuisse hermaphroditem

Sed supra dixi. res geras magnas. illas quidem et maxime volentes.
sed ut vehementer arduas plerasque laborum et periculorum tum
causa vite. tum multarum causa rerum. que ad vitam pertinet. hanc
rerum duarum. splendor omnis. amplitudo et. addo etiam vultu
in posteriore causa aut et ratio efficiens magnos viros est
in priore. In eo enim est illud quod excellentes animos. et humiliora
contemneres facit. Ad autem ipsum certatur in duobus. et si solum
id quod honestum sit bonum iudices. et ab omni animi perturbatione
liber sit. **C**um et ea quod eximia plerisque et pericula videntur. p.
na dicit. ea quod ratione stabilire. firmiter contempnere. for-
tis animi. **M**agnusque dicendum est. Et ea que videndum acci-
pi. quorum multa et varia in hominum vita fortunamque versantur.
Quia ferre. ut nihil a statu nature distedas. nihil a dignitate
sepiens. robusti animi est magnaque constancia. Non est autem
consentaneum qui metu non frangatur. cum frangi cupiditate
Nec qui in modum se a labore psitit. vincti voluptate. **Q**uia
et obrem et hec vitanda sunt. et pecunie fugienda cupidi-
tas. **N**ihil enim est tam angusti animi. tamque pravi. quam amare
diuitias. **N**ihil honestius magnificentiisque. quam pecuniam tenere
non habere. Si habere. ad beneficentiam liberalitatemque conferre.
Concedenda est etiam glorie cupiditas. ut supra dixi. **E**ximium enim
libertatem. pro qua magnanimis viris omnis debet esse contentio.
Nec vero imperia expetenda. at potius aut non accipienda in modum.
aut deponenda non magis. **V**itandum autem est omni animi
perturbatione. cum cupiditate et metu. tum etiam exultatione et ro-
bustate animi. et verecundia. cum tranquillitas adsit et securitas.
que afferat constantiam. cum etiam dignitate. **De vita otiosa**

Multi autem et sunt et fuerunt qui cum qua dico tranquillitate
expetentes. a negotiis publicis se remouerunt. ad otiumque
refugerunt. In his et nobilissimi philosophi longeque principes.
et quidam homines seueri et graues. nec populi nec principum morem
ferre potuerunt. **F**oreuntque nonnulli in agris. delectati re sua
familiari. **I**ns idem propositum fuit quod regibus. ut ne qua sege-
rent. nec cui parerent. libertate vterentur. cui primum est se vincti
ut velis. **V**ita otiosa tunc actiua ante fructuosior est

Quare cum hoc quidam sit potentie cupiditum. cum his
quos dixi otiosos. alteri se adipisci id posse arbitrantur. si
opes magnas habeant alteri si contenti sunt. et suo et
parvo. In quo neutrorum omnino commendanda est sententia. **P**er
facilior et tunc et minus alius gratum aut inolepta vita est otiosa.
Fructuosior autem hominum generi et ad claritatem amplitudinemque

Apaor eorum qui se ad rem p et ad magnas res gerendas avo-
 modauerunt. Alia ppter et filijs hns forsitum concedendū sit. re
 p non capessentibz qui excellenti ingenio doctrine se se dederunt
 Et hns qui aut valetudinis imbecillitate. aut aliqua gravitate
 causa impediti. a re p recesserunt. tunc eius administrande pta.
 te alijs laudemqz concederent. Quibz autē talis nulla sit cau-
 sa si despicere se dicant. ea qz plerūqz admirentur imperia
 et magistratus. hns nō modo non laudi. verum etiam vitio da-
 dum puto. quorum iudiciū meo qz gloriam qtenant et pndi-
 putent difficile factum est non placere. Sed videtur labores
 et molestia tū offensiviorū. tū repulsarum. quasi quanda igno-
 miniam timere. et infamia. Sunt enī qui re in rebus
 contrarijs parum sibi consent. voluptatem severissime qtenat.
 in dolore sint molliores. gloriam negligant. frangant infamia
 Atqz eaquidem non satis constanter. Sed hns qui habent a
 natura adimmenta rerum gerendam. abiecta omni victatione
 adipiscendi magistratus. et gerenda res p est. Nec enī aliter aut
 regi civitas. aut declarari animi magnitudo potest. Capessentibz
 autem rem p nihil minus pphib. laud scio a magis etiam.
 et magnificencia et despicencia adhibenda sit rerum humanarū.
 quā sepe dico. et tranquillitas animi. atqz securitas. Si quidem
 nec anxij futuri sunt. et tūqz civitate constantia qz virtuti. que
 eo faciliora sunt pphib. quo minus patent multa in eorū vita
 que fortuna feriat. et quo minus multis rebus egent. et qz si qd
 adversi eveniat. tūqz civitate eade non possunt. Quo ita non
 sine causa maiores motus animorum qtantur maiora qz effia-
 endi rem p gerentibz. qz quietis. quo magis hns et magnitudo
 animi est adhibenda. et vacuitas ab angustis. Ad rem gerendam
 atqz q accedit. caveat. ne id modo confidet. qz illa res honeste
 sit. s. etiam ut habeat efficiendi facultatem. In quo considerat
 est ipso. ne aut temere desperet ppter ignavia. aut nimis con-
 fidat ppter cupiditatem. In omibz autem negotijs priusquam
 aggrediare. adhibenda est pparatio diligens. Sed tūqz plerūqz
 arbitrentur res belluas maiores esse qz humanas. minueda est
 hns opinio. Multi enim bella sepe quiescerunt ppter glorie cupi-
 ditatem. Atqz in magnis animis ingensqz id plerūqz qtm.
 qit. eo qz magis si sint ad rem militarem apti. et cupidi bellorū
 gerendorū. Vere autem si volumus iudicare. multe res
 exortuntur urbane maiores clauoresqz qz bellice. Quāvis enī
 temistodes iure laudetur. et sit nomē qz solonij illustris. atqz
 qz salubris clarissime testis victorie. que anteponat consilio

Solomus. ei qui p^{ri}mū constituit ariopagitas. nō minus p^{re}clarum
hoc. q̄ illud iudicandum est illud enī semel p^{er} fuit hoc semper
p^{er}derit civitati. Hoc consilio leges athemen^{si}ū. hoc maiorum
instituta p^{er}stant. Et temistodes quidem nihil dixit in quo ipe
ariopagum adiunxit. At ille adiunxit themistodem. Est enī bellū
gestum consilio senatus eius. q̄ a solone erat constitutum. licet eade
de paufola leandrog^{is} dicitur. R^{om}anū v^{er}bus g^{er}as. quāqua
imperium lacedemoni^{is} dilatum p^{er}stare. tunc ne minima quide
expte ligurgi legibus. & discipline cōf^{er}endi p^{er}uit. quim etiam
ob has ipsas causas & paratiores habuerunt exercitus. et fortis
res. N^{on} enim quidem. ne q̄ pueris nobis. A^{nt}istatens. Baio maio.
neq̄ tūm v^{er}sa^{re} m^{er} p^{er}. R^{om}anū. En pompeio cede
videbantur. Nazua enim sunt fortis arma. nisi est consiliū domi
Nec plus affertam^{us} singularis. et vir et impator. m^{er}ceden.
da amunantia rei p^{er} p^{er}uit q̄ eodem t^{em}p^{or}e publius nasica. pri
uatus tūm tiberiū p^{er}gratu interemit. Quāq̄ hoc quide^{re} res
non solum ex domestica est rōne. attingit & bellica. quomā vi
mau^{is} q̄ conferta est. sed tūc id ipm gestum est consilio v^{er}ba
no sine exercitu illud autē optum est in quo v^{er}ba solore abm
indis & ab imphib^{us} me audio. Cedant arma t^{em}p^{or}e. concedat latira
ligue. Ut enī alios dmittam nobis rem p^{er} gubernatib^{us} uome
toge arma cessere. Neq̄ enī in re p^{er} p^{er}iculum fuit g^{er}am^{us} v^{er}ba.
nec maus odū ita consiliis diligentiap^{er}. n^{on} telerit. & maib^{us}
audatissimoz tūm de lapsa arma ipa ceciderit. Que res ipi
v^{er}ba in bello tanta. Quis tūm p^{er} triumphus confereendus. licet enī
m^{er}iti. M^{er}iti apud te gloria ad quē et hereditas huius gl^{or}ie.
& factorum m^{er}ito p^{er}inet. M^{er}iti quidem certe v^{er}ba abundas
belli^{is} laudib^{us}. En pompeius multis audientib^{us} hoc t^{em}p^{or}e. ut
dicit fuisse se tertio triumphum deportaturum fuisse m^{er}ito meo
m^{er}ito p^{er} beneficio. vbi triumpharet. esset h^{er}itus. De v^{er}ba.

Nunc go domestice fortitudines. non m^{er}ito p^{er} domestice for
titudis orre a s^{er}ia
m^{er}ito p^{er} opere studij ponendum est. D^{om}ino enī illud hon^{or}
tūm quod ex animo ex celso magnifico q̄ quicquid animi efficit
non corporis v^{er}ba. Exerendum tūc corpus. & ita afficiendu
est. ut obedire consilio rationiq̄ possit m^{er}cedis negotijs. & m^{er}la
bore tollerando. H^{on}estum autem id quod exquirimus. totū est
postum in animi cura et cogitatione. In quo nō minoz v^{er}ba
afferunt. qui cogati rei p^{er} p^{er}uit q̄ qui bellum g^{er}unt. Neq̄
eorum consilio p^{er}pe. aut nō p^{er}cepta. aut conferta bella sunt. Non.
nunq̄ autem illata. Pot^{est} & Nazai Catonis. bellum t^{em}p^{or}e p^{er}uit.

In quo etiam mortui valuit auctoritas. Quare expetenda quidem
 magis est decernendi ratio. quam decernendi fortitudo. Sed etiam
 ne id bellandi genus magis fuga quam utilitas ratione facienda.
 Bellum autem ita suscipiatur. ut nihil aliud. nisi pax quiesca
 videatur. fortis vero animi et constantis est non perturbari mix
 tus appetitus. nec tumultuante de gradu deici ut dicitur. Sed prout
 uti consilio. nec a ratione discedere. Quamquam hoc animi. illud est
 ingenium magis est. parere temptatione futura. et ad aliquando
 ante consilium quod accideri possit in virtutibus plenius. Et quid agendum
 sit. cum quid euerit. nec committere aliquid. ut aliquando dicendum
 sit. non putaueram. Hec sunt opera magni animi et excelsi.
 et prudentia consilio quam fidentis. Eius autem materie conuersari.
 et in manu tui hoste confingere. humane quiddam et beluorum simile
 est. Sed cum ipse incertus periculis. decernendum manu est. et moris
 seruati tuncpitudinisque anteposenda. **Quod in euerendis dicitur.**
O Euerendis autem dicitur. prout agendum sit
 utribus valde illud considerandum est. ne quid temere.
 ne quid crudeliter. Id quod est viri magnanimitas. rebus agitatur
 pugnare fortiter. multitudinem conseruare. in omni fortuna. recta atque
 honesta retinere. Ut enim sunt (quod admodum super dicitur) qui de
 banis rebus bellicas anteposunt. et experias multos quibus periculo
 sa et calida consilia. quibus cogitationibus. et splendore et maiora
 videantur. Cum quid omnino periculi fuga. amittendum est. ut in
 belles timidiorem videantur. Sed fugiendum etiam illud. ne offensa
 mus nos periculis sine causa. quo nihil potest esse salutius. Quia
 propter inademum periculis. consuetudo imitanda medicorum est. qui
 leuiter egrotantes leuiter curant. grauioribus autem moribus. periculo
 sas curationes et aucupites adhibere conantur. Quare in traiglo
 tampestatem aduersam optare. deuotus est. subuenire quod tem
 pestati. quamvis ratione sapientis. Et quod magis si plus adipiscere.
 re explicata boni. quam ad dubitatem mali. Periculose autem verum acco
 nes. partim hinc sunt qui eas suscipiunt. partim rei per se quod alii de
 vita. alii de gloria. et beniuolentia cuius in discrimine vocantur prop
 riores igitur debemus esse aduersa pericula. quam ad totam inimicitiam pa
 ratum de honore et gloria. quam de ceteris commodis. Inuicti autem in
 multi sunt qui non modo pecunia. sed vitam etiam perimunt per patua
 parati essent. Idem glorie iactantur. ne minimam quidem facere
 vellent. ne re per quidem posulante. Ut taliceratidas. qui cum la
 cedemoniensem dux fuisset. peloponensiaco bello. multaque fecisset
 egregie. Perit ad extremum omnia. cum consilio non paruit eorum.
 qui classem ab arginis remouendam. nec cum atheniensibus inimicis

Quibant Quibus ille respondit Lacedaemonios classe illa amissa.
 aliam parare posse. si fugere sine suo dedecore non posse. Atque hoc
 quidem lacedaemonios plaga mediocri fuit illa pestifera. quae cum
 brevis invidia timeretur. tunc cum epaminonda conflueret. laceda-
 moniorum spes corruerunt. Quatopz Quibus maxime. melius. De
 quo Ennius Primus homo nobis mundum restituit rem. Non. u.
 rimmores ponebant ante salutem. Ergo postqz magis viri nunc gloria
 claret. Sed genus petendi vitandum est. etiam in rebus vitandis.
 Sicut enim quod sentiant. et si optimi sit. tu inuide metu non audet
 ducere. **O** Minimo qui rei per futura sunt. duo platonis precepta
 teneant. Unum ut utilitatem civium sic tueantur. ut quicquid agat
 ad eam referant. obliu. quodorum suorum. Alterum. ut totum cor
 rei per. tuerent. ne dum partem aliqua tueatur. reliquas deserant. Ut
 enim tutela. sit periculi rei per utilitatem ad eorum qui commissi sunt.
 non ad eorum quibus commissi est gerenda est. Qui autem per totum
 consulunt. partem negligunt. rem periculosissimam in civitatem induunt
 seditionem atqz discordiam. Ex quo euenit ut alij pilares studiosi op-
 tati amissqz videantur. pauci romulorum. **I**unc. athemenses magis. apud
 discordie orre. Inuita re per non solum seditiones. sed pestifera etiam
 bella civilia. Rursum grauis et fortis civis in re per dignus principatu.
 fugiet atqz odeat. tandemqz se totum rei per. **I**terqz. opes. aut potentia
 confectabit. totumqz eam sic tuebitur. ut omnibz consulat. **I**ter vero
 inimicibz falsis in odium aut inuidiam quicqz vocabit. **M**inimo itaqz
 iustitiae honestatqz adhaerescet. ut dum ea conseruet. quibus quicqz
 offendat mortemqz appetat. ponatqz deserat illa que dicitur. **Ambicio**

in d. misch. pt. 11
 in d. hanc inf. in hanc
 in d. hanc inf. in hanc

Miseria est omnis. Quia calamitosa sit atqz misera honorum
 diuersitas. honorumqz contentio. de qua preclare apud eundem
 est platonem. Similiter facere eos qui inter se contendunt.
 Inter potius rem per amicitia. ut si uultu certaret. qd eorum potis-
 simu gubernaret. **S**edqz precepit ut eos aduersarios extimerent.
 qz arma contra fecerant. non eos qui suo iudicio tueri rem per. uoluit.
 Qualis fuit inter Pasitani. et R. metellum. sine acerbitate dis-
 sensio. **I**ter vero audiendi qz grauiter uastendum inimicis putabat.
 idqz magnanimi et fortes viri esse consuebat. **V**idit enim laudabilis.
 nihil magno et preclaro viro dignum. placabilitate atqz clementia.
 Philo. vero plis. et inuicis equalitate. excedenda et e. **S**calitas
 et altitudo animi. qd dicitur. **I**ter si nascantur. aut intempestue acci-
 dentibz. aut imprudenter rogantibz. inuicem in odium et odio.
 san. madantur. Et tunc ita pbanda est manifestudo atqz clementia.
 ut adireat rei per ea seueritas. sine qua ministrari ciuitas no-
 potest. **S**unt autem et amantissio et castigatio. qz inuicem vacat debz

in d. hanc inf. in hanc
 in d. hanc inf. in hanc

in d. hanc inf. in hanc
 in d. hanc inf. in hanc

Sed et ad eum qui punit aliquem aut verbis castigat. sed ad rem p.
 utilitatem referri. **F**avendum est. etiam. ne maior pena sit culpa
 sit. et ne idem de causis alij plectantur. alij ne appellentur quod
 prohibenda autem maxime est ira in puniendo. **I**nuentur enim
 irati qui accedat ad penam. mediocritate illam tenebit. quod est me-
 nimus et parum. que placet paupathens. et recte placet. quo ne
 laudarent iracundia. et dicerent. voluit. a natura datum. **I**lla vero
 omnibus in rebus repudianda est. **O**ptandumque ut hi qui presunt
 rei per legem similes sint. que ad puniendum. non iracundia. sed equitate
 ducunt. **A**tem etiam in rebus prosperis. et ad voluntatem nostram fluctibus.
 superbiam magnopere. fastidium. derogantiaque fugiamus. **I**am ut aduer-
 sas res. sic secundas immoderate ferre levitas est. preclara est
 equabilitas in omni vita. et idem semper vultus. eademque facies.
Item de fortate idem de. **E**t quod lilio accepimus. **P**hilippum quidem
 macedonum regem. rebus gestis et gloria superatum a filio facultate et
 humilitate. inde superiorem fuisse. **I**temque alter sepe turpissimus. **I**tem
 recte princeps videantur. quod inquit. ut quanto superiores sumus. tanto nos
 humilissimos geramus. **P**unctum quidem auditorum afferamus et fa-
 miliarum suum solitum aut dicere. ut equos propter verbas ostentare
 priorum favoritate exultantes. dormitoribus tendere soleant. ut hiis
 familiaribus possint totum. **S**ic homines secundis rebus effrenatos. sibi
 quod presidentes. tamque in gravem rationis et doctrine duci oportere. ut
 perscrutentur terminum humanarum imbecillitatem. vacillantesque fortune.
Etiam in ferundissimis rebus maxime est vitandum. consilio
 immutari. **I**temque ad quod ante tabuenda est auctoritas. in idemque qui
 bus cavendum est. ne assentatoribus patefaciamus aures. nec
 adulati nos esse putamus. sinamus. in quo falli facile est. **T**ales
 enim nos esse putamus. ut vere laudemur. **E**x quo nascuntur in-
 numerabilia peccata. cum homines inflati operum suorum turpiter
 videntur. et in maximis versantur erroribus. **S**ed hic quidem
 actum est. **C**etera. **R**es magnas magnanimum gerunt
Tllud autem sic est induendum. maximas geri res. et maximam animi ab-
 hys qui rem per regant quod eorum administratio latissime pateat.
 ad plurimosque pertineat. **E**sset autem magni animi et fuisse multos
 etiam in vita otiosa. qui aut investigarent. aut tendebantur. mag-
 na quedam. se seque suarum rerum finibus continerent. aut interdicti
 inter. plures et eos qui rem per administraret. delectarentur. et sua fa-
 miliaria. non eam quidem omni ratione exaggerantes. neque ex-
 cludentes ab eis et sui suos. potiusque et amicos imptientes. et de per se.
 qui res esset. **Q**ue primum bene parata sit. nullo quod turpi questu
 neque odioso. ut quod plurimis modo dignis se totum prebeat.

pte home statu

Deinde augatur. ratione. diligencia. parcimonia. Nec libidini.
potius luxurie q̃. q̃ liberalitati & beneficencie pareat. Nec p̃p̃ta
feruaciter. h̃cet magnifice. grauit̃. animose q̃ vivere. atq̃
etiam simpliciter fideliter vite hom̃ amice
Nequa veretur. & quasi quidam ornati vite grauit̃.
& modestia. om̃sq̃ sedato p̃turbatōñ animi. et rectum mo-
dus tenetur. hoc loco g̃tinetur id qd̃ dicti latine decorum potest. g̃te
enim p̃p̃t̃io dicitur. huius vis est ea. ut ab honesto non queat se.
parari. Nam & qd̃ decet. honestum est. et quod honestum est decet
Qualis d̃a sit honesti & decori. facilius intelligi q̃ expl̃nai p̃t.
Quicquid enim est qd̃ decet. id t̃ apparet. t̃ ante ingressa est
honestas. Itaq̃ non solum in hac pte honestas. de qua hoc loco dis-
crendum est. s̃ etiam in tribz sup̃ioribz. quid decet apparet. Nam
et ratione vbi atq̃ orōne prudenter. & agere qd̃ agas q̃sderate
om̃q̃ in re quid sit veri videre. et tueri. decet. Contra q̃ falli ex-
rare. labi. deq̃pi. t̃ dederet. q̃ delirare. & mente captum esse. Et
iusta om̃a decora sunt. iniusta om̃a contra ut g̃p̃ia. sic indecora
Similis est ratio fortitudinis. Quod enim viriliter. quoq̃ magno
fit. id dignum viro. et decorum videtur. Qd̃ contra. id ut turpe.
sic indecorum. Quare p̃tinet quidem ad om̃em honestatem.
hoc qd̃ dicto decorum. et ita p̃tinet. ut non recte d̃ta quadam
ratione t̃rnat̃. s̃ sit in p̃p̃t̃u. Est enim quiddam. id q̃ intelligit̃
in om̃i virtute p̃t̃ q̃ re separari. ut venustas et pulchritudo corporis.
secerui non p̃t a valetudine. s̃ hoc de quo loquimur decorum.
illud totum quidem t̃ virtute confusi s̃ mente & cogitatione dis-
tinguitur. Est autem eius descriptio duplex. Nam & quale quoddam
decorum intelligimus. quod in om̃i honestate ver̃atur. et aliud
huc subiectum. qd̃ p̃tinet ad singulas ptes honestatis. Atq̃ illud
sup̃ius sit fere diffiniri solet. Decorum id esse. qd̃ consentaneum
sit hom̃i excellēcie in eo. in quo natura eius reliquis animatibz
differat. Que quidem pars subiecta generi est. eam sic diffi-
niri. ut id decorum esse velint. qd̃ ita nature q̃sentaneū sit.
ut in eo moderatō. et g̃p̃cia appareat. t̃m fere quadam libal̃
Nec ita intelligi a pl̃is possimus existimare ex eo decoro qd̃ poete
tenetur de quo alio loco plura dicti solent. Sed t̃ f̃uac̃ illud poe-
tas dicimus qd̃ decet. t̃m id qd̃ quaq̃ p̃sona dignū est. & fit et
d̃atur. ut si catus. aut minos diceret. oderant. d̃m̃ me. aut
natis sepulcro ip̃e est parens. indecoruz videretur. q̃ eos fuisse
iustos accepimus. At alio dicente. plausus exatant̃. Est enim
digna p̃sona exatō s̃ poete quid quicq̃ decet. ex p̃sona iudicabit̃

Robis autem personam imposuit ipsa natura magna tum excellentia.
 substantiaque animatum reliquorum. Quo circa poete in magna va-
 rietate personarum. etiam viciis quid quereat et deceat videbitur.

Robis autem qui a natura ostendit. moderationis. gravitate. ve-
 rumdie partes date sunt. omnes eadem natura doceat. non negli-
 gere quemadmodum nos adversus homines gravius. efficiatur.

ut et illud quod ad omnem honestatem pertinet decorum. quia late

fusum sit appareat et hoc quod spectatur in uno quoque. ut

ut enim pulchritudo corporis apta compositione membrorum. movet

oculos et delectat. hoc ipso quod inter se omnes partes tum quod ad

lepore consensant. sic hoc decorum quod elucet in vita. movet

ad probationem eorum quibus tum vivitur ordine et constantia.

moderatione dictorum omni atque factorum. Adhibenda est igitur

quedam reverentia adversus homines. et optime cuiusque et reliquorum

nam negligere quid de se quisque sentiat. non solum arroganter

est. sed etiam omnino dissolutum. Est autem quod differat ipsorum rationem

habenda inter iustitiam et reverentiam. iustitiae partes sunt non

violare homines reverentiae in quo maxime perspicitur vis decori

et igitur expositis. quale **De vis decori et officii gravitate**

sit id quod decere dicimus. intellectum prout. Officium autem

quod ab eo dicitur. hanc primum habet viam. quod deducit ad co-

neminentiam conservationemque nature. Quasi sequemur ducem. magis

obtemperamus. Sequemur quod et id quod acutum et perspicuum natura est.

et id quod ad hominem consolatur accommodatum. et id quod vehementer atque

forte. Sed maxima vis decori in hac inest parte. de qua disputamus.

Nec enim solum corporis quod ad naturam apta ita ad sunt. sed

multo etiam magis animi motu probandi qui item ad naturam

accommodati sunt. **Quisio decori**

implet est enim vis aiorum atque nature. Una pars appetit.

tu posita est. quod est opia grece. quod homines hinc et illuc

vapit. Altera in ratione. quod docet et explanat. quod faciendum

fugendumque sit. Ita fit ut ratio. possit. appetitus vero obtemperet

omnis autem id wagree debet temperantiae. et negligentia. Ne

vero agere quicquam aliud non possit cum probabilem reddere. hoc enim

fere descriptio officii. Efficiendum autem est appetitus rationi obe-

diat. eamque neque pavant. nec propter praesentia a ignavia deferat.

suntque tranquilli. atque omni perturbacione animi taceat. Ex quo du-

cebitur constantia. omnesque moderatio. Nam qui appetitus lon-

gus evagatur. et tamque exultantes. sine cupiendo sine fugien-

do. non satis a ratione retinentur. In fine dubio finem et

modum transiunt. Relinquit enim et abiat obediencia. nec rationi

Parent. cui sunt subiecti lege nature. **A** quibus non modo animi
perturbantur. sed etiam corpora licet ora ipsa tenere uatores. aut
eorum qui aut libidine aliqua. aut metu quomodo sunt. aut uoluptate
nimia gestunt. Quorum omni uoluntas. uoces. motus. statusque mu-
tantur. Ex quibus illud intelligitur (ut ad officii formam euectam)
appetitus omnes contrahendos. sedandoque esse exortandosque esse am-
aduersione et diligenterque. ut ne quid temere. ac fortuito. inconfi-
derate. negligenterque agamus. Neque enim ita quati. a natura sumus.
ut ad ludum et iocum facti esse uideamur. sed ad seruitutes potius.
et ad quedam studia grauiora atque maiora illud ante et ioco. ut
illis quidem licet. sed sicut somno. et quicquid ceteris. in tu grauius.
seriusque rebus satis feracibus. spiritusque genus iocandi non possunt nec
immodestum. sed ingenium et factum esse de. Et enim pueris non
omnem licentiam ludendi damus. sed eam quae ab honestatis actionibus
non sit aliena. sit in ipso ioco aliquid ubi ingenium limet eluceat.

Duplex omnino est iocandi genus. Primum liberale per. **De**
tutans. flagitiosum. obsequium. alterum elegans. **De** **Divisione**
uocabam. ingeniosum. facit. Quo quae non modo plantis. uocem.
et aliorum. magna comedia. sed etiam philosophorum socraticorum libri re-
ferri sunt. Multaque multorum facite dicta. ut ea quae bene ratione sit
collecta. quae uocantur apocrypha. uocantur faciles igitur est distinctio in ge-
nere et illiberalis iocum. Alter est. si tempe sit. ac remissio animi. huius
dignus. Alter. ne libero quidem. si uerum turpitudinem adducitur. uo-
cabam. obsequitas.

De ludendi modis
Ludendi etiam est quidam modus retinendus. ut ne nimis
omnia perfundamus. elatique uoluptate. in aliqua turpitudinem
delabamur. Impediant autem et campus ne. et studia ueniendi.
honesti exempla ludendi. Sed pertinet ad omni officii quousque. semper
in promptu habere quantum natura peruidet. reliquisque bestis antecedit.
Ille nihil sentit nisi uoluptates. ad eamque feruntur toto impetu.
Hominis autem mens discendo aliter. et cogitando semper aliquid ad-
inquit. aut agit. uidendumque et audiendi delectatione duatur. Quod
etiam si quis est paulo ad uoluptates propensior. modo ne sit expectandi
quod. Sunt enim quidam homines non re. sed nomine. Sed si quis est
paulo erectior. quam uoluptate caput. occultet et dissimulet
appetitum uoluptatis. propter uereturiam. Ex quo intelligitur corporis
uoluptates. non satis esse dignam hominis personam. eaque quousque.
et uera oportere. Quod sit quousque. quod aliquid tribuat uoluptati di-
ligenter ei tenendum esse modum ei feruente. Itaque uictus. uictus.
que corporis. ad uoluptatem referantur. et ad uices. non ad uoluptates.
Itaque etiam si considerare uolumus. quod sit in natura excellentia et

Dignitas. intelligitur qd sit turpe defluere luxuria. et delirare ac
molliter vivere. quāq; honestum patre continentur. ferere.
Intelligendum est etiam. Quibus quasi nos a via // obze
indutos esse pōms. Quāq; in una come est. ex eo qd omis
patescunt sumus rationis. pstante qd eius. quāq; autem illius.
bestie. aqua omis honestum. Deorumq; trahitur. et ex qd
invenendi officij exequitur. Altera autem que ppe singulis e
tributa. Ut enim in corporib; magne dissimilitudines sunt.
alios enim videmus velocitate. ad cursum. alios virib; ad luc.
tandum valere. Item in formis. abis dignitatem in esse. alis
varietatem sic ē in minimis existunt etiam maiores varietates
erat in l. trisso. ē in Lucio philippo multus lepos. Maior etiam
magisq; de industria in B. cesare Lucii filio. et in d. tpihus
in d. sauro. et in d. druso adolescente singularis severitas
in B. lelio multa hilaritas. In eius familiari sapientia ambi
tio maior. vita tristior. De greis autem dulcem ē faciem. feli
citerq; pmonis. atq; in omi orone simulatorem. quē ypothax
grei nominaverunt. socrate accepimus Contra pictagoram
et peridem summa auctoritates consecutas. sine ulla hilaritate. La
lidum hambalem ex penorum. ex nris duab; Quintus maxm
accepimus. facile clare. latere. dissimulare. insidiam precipere.
hostium consilia. In quo genere grei. Peristodem. alhemē. s.
et Phereclm. ratione ceteris qd teporuit. in pms qd versuti
et callidum factum. solonis qui quo et tristior vita eius esset.
et plus aliq; rei p pdes. fiteret p simulavit. Sunt qd
ali multum disparēs. simplices ē apert. qd nichil de occulto.
nichil de impio agendum putant. veritatis adtores. fraudis
nimia Itemq; alii qd que us pteant. cuius deperit. dū
qd velint consequantur. ut Silam et d. animum videtur
Quo in que versutissim et patientissim late. Quomē luxu
dem accepimus. Contraq; calixandem. qd prefectus d. s. p.
emq; post luxuriam fuit Itemq; in sermone alii qui qd accipi
mus. quous potens sit efficere. ut unus de multis videatur
Quod in otulo. et in pte et in filio. idemq; et in d. mutio nimis
no vidimus Audum et ex maioribus natu. hoc idem fuisse in p
sapientia. Contraq; prem eius illu. qui tiberi grati co
natis pditos vindicavit. nulla qumitate habuisse sermone
Necnon severitatem quidem severissim in phorum. ob eaq;
rem ipam. magis. clarumq; fuisse Innumerabiles alie dis
similitudines sunt nature. moxumq;. minime tamen vituperandis
Admodum autem tuenda sunt. sua tūq; non viciosa. s. tridp

32

Quo facilius decorum illud. qd querimus retineatur. Sic enim
est faciendum. ut contra naturam unumsum nihil intendamus.
sa tamē suata. propriam naturam consequamur. ut etiam si sint
alia quiora atq; meliora. tñ nos studia nre nature metamur.

Nec enim nature attinet repugnare. nec quicq; sequi qd affeg
nequeas. In quo magis emet. quibz sit decorum illud. id
q; nihil deest in vita (ut aule) immerita obstante. id est

aduersante & repugnante natura. Omno si quicq; est decori
nihil est pfecto magis. q; equabilitas vniuersae vite. in sm
gularum actionum quam conseruare non possis. si aliorum na
turam imitatis. omittas tua.

ut enim sermone co debemus
voti. q; notus est nobis. neq; quidam greca verba mactantes
vix optimo videam. se in actione. omemq; votum. nullam

discrepantia conseruare. Sedemq; Atq; hec dra naturarū. tam
tam habet vim. ut nominq; mortem sibi ipse aliquis confare
debeat. Cum enim illa ingens. V. tato fuit. alia ceteri. q; sem

afusa celsi tradiderunt. Atq; ceteris forsitan vias datum est.
se miceremissent. pterea q; eorum vita leuor. & mores sue
runt faciliores. Catonē cū incredibilem tribuisset natura grauitex.

canq; ipse ppetua consuetudine roborauit. semp q; in pposito. suscep
toq; consilio pmanisset. moriendum potius q; tyranni vultu affi
ciendum fuit. Quam multa passus est vltres in illo exere du

turmo. cū & mulieribz (si forte & calypso. mulieres appellande sut)
inseruaret. et moni sermone omnibz affabilen se esse vellet. do
m vero et contumelias suorum. auallariq; ptilis. ut ad id

aliqui quod querebat pueniret. Et aule quo animo traditur.
nulli es opietere moriem. q; illa ppeti ab alio malis. Rne
contemplantibz expendere oportet. quid quisq; habeat sui.

eaq; moderari. nec velle expiri. q; se aliena detraunt. Id enim
maxime quicq; deest. qd est cuiusq; sui maxime. Sin igitur
quisq; noscat ingeniu. atq; se et vitorum. & bonorum suorum

iudicem prebeat. ne scinia plus q; nob. videantur habere
prudende. Illi enim non optimas s; sibi accommodatissimas
fabulas eligunt. Quia enim voce freti sunt. Epigonos. meda.

q; Qui gestu menalippam. clithestram. Sempex eualus.
que ego memini. antiocham. non sepe efopus anacem. Ergo
hytilo hoc videbit in scena. qd non videbit sapiens in vita.

Ad quas igitur res aptissim animus in lina potissim elaborat.
Sin aliquando natus nos ad ea detrauserit. q; na ingeniu no
cunt. omibz adhibenda erit cura. meditatio. Diligencia. ut cari
non detore. at q; minime in detore facere possimz. Nec tam

ad hoc in natura
ad hoc in natura
ad hoc in natura
ad hoc in natura

ad hoc in natura
ad hoc in natura
ad hoc in natura
ad hoc in natura

na

^{liberandum}
 Et si evitandum, tam ut bona quae nobis data sunt sequamur. ^{ut}
 vicia fugiamus. At duabus hys personis quas supra dixi ter-
 tia adiungitur, quae casus aliquis. vel tempus imponit. Quae
 tertia etiam quae nobis metipsis iudicio nro accommodabimus. Nam
 regna. impia. nobilitates. impia. nobilitates. honores. diuitie.

^{ut in manu}
 spes. eaque quae sunt hys gratia. in casu sibi ipsa gubernatur.

For autem quae quae personam velimus a hys voluntate p-

finatur. Itaque se alii ad patriam. alii ad uis tunc. alii ad elo-

quiam. applicant. Itaque utriusque virtutis in illa. alius. maxime

excellere. Quorum vero patres. aut maiores. aliqua gloria

testantur. eorum plerique in hoc quae laudis student ex-

cellere. Tot et mutius. P. filius in uis tunc. Pauli filius

affertur in re militaria. Rursum autem. quod eas laudes quae

a patre accipiunt. Addunt aliqua sua. Itaque hic idem affa-

tans eloquentia tumulavit bellicam gloria. Quod idem fet-

timothaeus conomus filius. qui cum tum belli laude non infelior

fuisse. quod pater. ad eam laudem. doctore. Immo gloria

adicit. fit autem interduum. ut nonnulli omnia imitacione magis

sunt quodam institutu consequatur. Maximeque in eo plerique

elaborant huius qui magna sibi ponunt. obscuris orti parentibus

et igitur omnia cum quibus quid debeat. complecti animo

et cogitatione debemus.

Si prius autem considerandum est. quos nos equales esse velimus.

et in quo quae ratione. quod deliberatio. et omnia diffinita. fuerint.

enim adolecentia cui in est maxima imbecillitas consilii tunc

id sibi quisque genus etatis de gente constituit. quod maxime ada-

manit. Itaque ante implicatur. aliquo certo genere. ut si quod videri

quod potuit. quod optimum esset indicare. Namque herculem puerum

dicunt ut est quod xenophontem. cum primu pubesceret.

quod tempus a natura. ad deligendum quia quisque vitam ducit.

Si sit ingressusque datum est. exisse in solitudine. atque ibi se

sentem. Si secum multumque dubitasse. cum duas resnet

vias. una volupcat. altera puerum. Vixit ingredi melius

esset. Hoc herculi iouis fato potuit fortasse contingere. nobis

non idem. qui imitatur. quos tunc vixit est ad eorum studia

instituta quod impellimur. Plerumque autem parentum preceptis

inbuti. ad eorum consuetudinem moreque deducimur. Alii

multitudine iudicio feruntur. quaeque maiori parte pulcherrima re-

dentur. ea maxime exoptant. nonnulli tamen sine felicitate

quadam. sine bonitate naturae. sine parentum disciplina. recta

viae secuti sunt via. Illud autem maxime vixit genus est eorum

1. The first
 2. The second
 3. The third
 4. The fourth
 5. The fifth
 6. The sixth
 7. The seventh
 8. The eighth
 9. The ninth
 10. The tenth

Calypso

Caddellat If grande
 mephie et melle pance
 di pance di pance melle
 rapale ay babato melle
 pance pance
 Maysus pance pance
 pance pance
 pance pance

Proterea neque eorum usus: sunt nomina appellata: quodque facere
non est turpe modo occulte id dicitur: obsequium est: itaque nec aces
verum illarum apta: penitentia vacat: nec orationis obsequium
Nec vero audiendi sunt civici si qui fuerint: ita: penes omnia.
quod reprehendunt et vident: quod ea que turpia re non sunt: debet
flagitiosa dicimus. Illa autem quod turpia sunt: nomina appellat
sunt: latrocinare: fraudare: adulterare turpe est. Sed dicitur
non obsequie libere dare operam: re honestum est nomine ob
sequium placet in eam sententiam ab eisdem contra verendum
disputantur. Nos autem naturam sequamur: et ab omni quod abharet
oculorum atque complacere: fugiamus. Status incessus: sessio
ambulatio: vultus: oculi: manuum motus: teneat illud decorum. Cum
bus in rebus duo sunt maxime fugienda: ne quid effeminatum
aut molle: aut ne quid durum: aut rusticum sit. Hoc vero
hystriomibus oratoribusque concedendum est: ut hinc hec apta
sint. nobis dissoluta. Stentore quidem mos: tantum habet
exterius discipline verendum: ut in scenam: sine subligamento
pedit nonno. Veretur enim ne si quo casu eveniat: ut cor
ptes quedam apiantur: aspiciantur non detore: sed quidem
more: in parentibus puberes filii: in soceris qui non lavant: et
et munda igitur est hinc quod verendum: praesertim natura ipsa
magistra et dux. **De duobus generibus pulchritudinis**

Quoniam autem pulchritudinis duo genera sunt: quorum in altero
venustas sit: in altero dignitas: venustate muliebres
dixit debemus: dignitate viriles. Ergo et a forma re
moneatur: et reo omnis non dignus ornatu. Et hinc simile: viciu
in gestu motusque taceatur: in am et palestra motus: sepe sunt odia.
stiores: et hystriom nonnulli gestus ineptis non vacant. et in
utroque quod quod sunt recta et simplicia laudant: et forme autem
dignitas coloris bonitate laudanda est. Color exercitacionibus corporis
adhibenda est praeterea mundicia non odiosa: neque exquisita nimis.
tantumque fugiat agrestem et in humana negligentiam. Eadem
ratio est habenda vestitus: in quo sunt in plerisque rebus medio
cras optima est. Cavendum est autem: ne aut traditibus viti
umque ingressu mollioribus: ut similes pompazum forculis esse
videantur: aut in festuacionibus suscipiantur nimias teletates.
Quae cum sunt: anelitus monebit: vultus mutantur: ora torquen
tur: ex quibus magna significatio fit: non ad esse consummationem. Sed
multo etiam magis: et elaborandum est: ne animi motus a natura
excedant. Quod assequemur: si tacebimus ne in perturbationes
atque examinationes madamus: et si attentos animos et detores

Consequatur tenebimus. **De duobus motibus animi**

Motus autem animorum duplexes sunt. alteri cogitatione. alteri appetitus. Cogitatio in vero exquirendo maxime versatur. Appetitus impellit ad agendum. Curandum est igitur ut cogitatione ad res quod optimas volumus. Appetitum rationi obediens prebeamus. Et quoniam magna vis orationis est. eaque duplex. altera contentio. altera sermo. Contentio disceptationibus tubatur iudiciorum. contentio servata sermo in iudiciis. Disputationibus. congressionibus familiarium versatur. sequatur etiam quoniam Contentio precepta rethorum sunt. nulla sermons. quaque gaudet. an possint hec quod esse. Sed disceptationes in iudiciis inveniuntur. magister. Hinc autem qui studeant sunt illi rethorum turba referta omnia. quaque quod verborum sententiarum precepta sunt. eadem ad sermonem pertinebant. Sed cum orationis iudicium vocem habeamus. In voce autem duo sequamur. ut clara sit. ut suavis. Utrumque omnino a natura petendum est. Verum alterum exercitatio auget. alterum imitatio. preesse loquentium et leniter. Vnde fuit in iudiciis. ut eos ex quibus iudicio putares voti vel varum. quaque erant beati. sed et alii. Hinc autem optime voti lingua latina putabantur. sonus erat dulcis. licet neque expresse. neque oppresse. ne aut obscurum esset. aut nimis putidum. sine intentione vox nec laetum nec traxit. Liberior oratio. Iam si nec minus faceret. Sed bene loquendi de catulis optimo non hoc. Sale vero conditis et facit. casar catuli prius frater erat omnes. ut in ipso illo forensi que dicendi. contentiones aliorum sermone vinceret. In omnibus igitur hinc laborandum est. si in omnibus quid deceat exquirimus. **De sermone ac voce**

Est igitur hic sermo in quo sollicitudo maxime viget. Verum in iudiciis primarum in se in eo lapos. Nec vero tam in possessionem venerit. excludat alios. Sed cum reliquis in rebus. tunc in sermone communis. viciisitudinis nominis. ut dum putet. At videat in primis. quibus de rebus loquatur. Si scilicet sermo. severitatem adhibeat. si iocosis. leporem in primis pvideat. ne sermo viciis aliquid indicet. in esse moris. Quod maxime cum solet euenire. tunc studiose. de absentibus detrahendi causa. aut per ridiculum. aut severe. maledice. contumeliose quod dicitur. Habentur autem plerumque sermones. aut de domesticis negotiis. aut de re publica. aut de artium studiis et doctrina. Sane igitur opera est. ut si et aberrare ad alia ceperit. ad hoc revocetur. oro. Sed utrumque adveniat.

neque enim idem de rebus. nec momē tpe. nec similiter delectamur.
Admirationem est etiam quatenus secundo delectationem creat.
et ut incipiendi ordo fuerit. ita sit de finendi modus. **Sed** qui momē
vita rectissime precipitur. ut perturbaciones fugiamus. id est motus
animi in nos. rationem non obtemperantes. sit eiusmodi motibus
secundo debet vacare. ne aut ira existat. et cupiditas aliqua. aut pi-
gnitia. aut ignavia. aut tale quid appareat. **Maxime** curandū
est ut eos quibus cum sermone conferimus. et veraci et diligere
videamus. **Obviaciones** etiam nonnunquam incidunt necessitate.
In quibus vitandum est fortasse. et vocis attentione in alio.
et verborum gravitate atque. **Id** agendum etiam est. ut ne
ea facere videamur vati. si ut ad vitandum et secundum. sic ad
hoc genus castigandi raro minus veniemus. **Id** unquam
nisi necessitas si nulla reperiretur alia medicina. **Sed** tamen
ira paul absit. cum quid nihil recte fieri. nihil considerate
sit. **Maxime** autem pte. clementi castigatione licet ut finitatem
tamen admittat. ut severitas adhibeatur. et contumelia re-
pellatur. Atque et illud ipm. qd' acerbissimae habet obnegatio.
significandum est ipm causa. qui obnegatur susceptum esse.
Fertur est autem etiam in illis contentione. que cum inimicis
sunt. etiam si nobis indigna audiamus. in gravitatem retine-
re etiam repellere. **Sic** enim in aliqua perturbatione sunt
neque ex constantiter fieri possunt. nec ab his q' ad sunt approbati
Deforme etiam est. de seipso p'dicare. falsa presertim. et cum
verisione audientium mutari multum gloriosum. **De principu**
Et quoniam omnia p'sequimur. **Edibus ac domibus** p'uatoz.
Solimus quidem certe. **Dicendum** est etiam. qualem hanc
honorati et principis domi placeat esse. cuius finis et
usus ad quam accommodanda est edificandi descriptio. et tamen
adhibenda dignitatis comoditas. et diligencia. **Primo** q'
primus ex illa familia consul factus est. honori fuisse acceptum.
q' p'clarum edificat in palacio. et plenam dignitatem domum.
que cum vulgo infertur. suffragata domo nouo homini
ad consulatum p'cedatur. **Hanc** stantibus demolitis acce-
pionez adiunxit edibus. itaq' ille in suam domum q'salatm
primus attulit. **Hic** sum et clarissimū viri filius. in domum
multiplicatam non repulsum solum retulit. sed ignominiam
et calumniam. **sed**. **Quia** d. enim dignitas domo no ex eo
domo querenda. nec domo dūb. si domus domus honestada
est. Et ut mactetur habenda ratio non sua solum. sed etiam alioz
sit in domo clari hominem qua et hospites multa recipiendi. et

Admittere hominum cumque ymo multitudo adhibenda cura
 est largitatis. ^{et} litem ampla domus dederit. ^{domus sepe sit: si}
 est mea solitudo. et ^{haerme si aliquando alio dno solita est se}
 querant. ^{Adiosum est eni. duna pte exultibz de} ^{domus. mti}
 qua. ^{hen qz dnpaz dno dnat. qd quidem hys temporibus}
 in multis licet dicere. ^{Cauendum est etiam psum. si qe edifi-}
 tes. ne extra modum sumptu et magnificencia pdeat. ^{quo i gie}
 multum mali etiam in exemplo est. ^{Pardiose enim plerqz pre-}
 ferim in hac pte facta principu inueniuntur. ^{ut Lucio licilli sumi}
 bizi. ^{rotutem cuius qz multi villarum magnificencia inuena st}
 Quamvis quidem certe et adhibendus modus. ad mediocritatem
 qz reuocandus. eademqz mediocritas ad omem usum altumqz
 ante referenda est. ^{Ped hec hactenus.} **Tria generalia in omi**
Rom autem actione suscipienda tria sunt. **actione obseruanda**
 tenenda. ^{Primu. ut supellex rationi pareat. quo nihil est ad}
 offina conseruanda actione accomodatus. ^{Deinde ut amaduat}
 quanta hylares sit. quam efficere velimus. neu maior. neue
 minor cura et opera suscipiatur. qua causa postulet. ^{Tertiu}
 est ut caueamus. ut ea qz pntet ad liberalem spem et dignitate.
 moderanda sint. ^{Modus autem est optimus. secus ipm tenere.}
 de quo ante diximus. nec pgradi longius. ^{horum autem triu}
 prestantissim) est. appetitum obtemperare rationi. **de reu or.**
Oportet de ordine rerum et de opportunitate. **ome et tpm**
^{pm dicendum est. hat autem sua.} **opportunitate.**
 continetur ea qua greci **HYPER** ^{adi} **nomant** **no had**
 quam interpretamur modestiam. quo in vbo modus inest. ^{Ped}
 illa est entia. in qua intelligitur ordinis conseruatio. ^{scilicet}
 ut eadem nos modestiam apellemus sic diffinitur. a ^{storia.}
 tot modestia sit sciencia earum rerum. qz agentur a ^{dicuntur.}
 loco suo collocandazum. ^{scilicet videtur eadem vis ordinis et col.}
 locatome fore. ^{nam et ordinem sic diffiniunt. composicoz reru}
 aptis et accomodatis locis. ^{Locum autem actionis oportunitatem}
 temporis esse dicunt. ^{Tempus autem actionis oportunitatem}
HYPER ^{latine appellatur occasio.} ^{Sic fit. ut modestia hec.}
 quam interpretamur ita ut dixi. sciencia sit oportunitatis idemco
 ad agendum temporum. ^{Ped potest esse eadem prudentie dif-}
 finio. de qua principio diximus. ^{Not autem loco de moderat}
 et temperanda et alijs similibus ptebus querimus. ^{ita que}
 erant prudentie pzia. suo loco dicta sunt. ^{Quo autem harum}
 virtutu de quibz iam dudum loquimur. que pntet aduerari.
 dicam et ad eorum appbationem. quibz tunc rnuimus. nunc

7
De veretundie officii

Itemda sunt. Aliis est igitur ordo actionum adhibendus. ut quemadmodum in oratione constanti. sit in vita sunt omnia inter se apta et convenientia. Turpe est enim valdeque vicio summe se severa. continuo dignum. aut delicatum. aliquem inferre sonum. bene perdes cum haberet collegam in pueria sophodem. Lingz de comiti of. ficio conuenissent. et casu formosus puer pteurer. dixitqz sopho. des. O puerum pulchrum perde ait. At enim puerum sophodem. reg. non salum manib. s. et oculos abstinet hie. Atqz hoc idem so. phodes. su si athletaz approbatione dixisset. iusta responsione. tanta vis est et loci et temporis ut si quis cum causam sit actura in itinere. aut in ambulatione. setum ipe medietz. aut si quid aliud attentus cogitet non reprehendatur. At hoc idem si in continuo faciat. in huiusmodi videatur iusticia temporis. Sed ea q. multum h. inmutate discrepant. ut si quis in foro canet. aut si qua est alia magna peruersitas. facile apparent. nec magis ptece admonitioni et pcepta desiderant. Ruc autem parua vi dentur esse delicta. neqz a multis intelligi. possunt ab hys est diligentiqz etiam declinandi. Et infidibz que in tibus. quauis. paulum discrepent. cum id a sciente animaduerti solet. Sic vi uendum est in vita. ne forte quid discrepet. Vel multo etqz magis. quo maior et melior actioni q. sonorum contentus est. Itaqz ut in fidibz musicorum aures vel minima sentiant. sic nos si aures ac diligentes esse volumz. animaduertentes q. viciorum. magna intelligemus sepe ex paruis. P. equilo. obedi. super. tultorum aut remissione. aut contractione. ex mesura et h. latitate. ex rifu. ex locutione. ex reticentia. ex contentione vocis. ex summissione. ex ceteris similibz facile iudicamus. quid apte cor fiat. quid ab officio natura qz discrepet. Quo in huc no. e. in co. modum. quale quidqz eorum sit ex alijs iudicatis. ut si quid dedecet mollos. vitemus et ipi fiet em. uestio quod ut magis in alijs ternamus q. in nobis ipsis. si quid delinquitur. Itaqz faci. hinc corriguntur in discernendo vicia quorum imitantz emen. dandi causa magister. Loca peritqz. q. consilandi sint. Et vpo alieni est. ad ea eligenda q. dubitaco. afferunt. qd. habere doctos homines. uel etiam vsupentos. et quid hys de vnoquoqz que officij placeat exquiri. Maior enim p. co. fere defert solet. quo a natura ipa deducatur. In quibz videndz est. no. modo quid quisqz loquatur. s. etiam quid quisqz sentiat. atqz eam de qua causa quisqz sentiat. Ut enim pictores et hys g. signa fabulant. et veri ead. poete. suu quisqz opus a vulgo

Melius. nil vberius. nil dulcius. nil libero homine dignius.
 De qua quoniam in ratione maiore satis multa diximus. illuc as-
 sumes quod ad hunc locum pertinet. **Comparatio duorum**
Sed ab hinc patet quod sunt honestas. **honestorum**
 que admodum officia dicerentur. satis expositum
 videtur. Eorum autem ipsorum que honesta sunt. per
 incidere sepe contentio est comparatio de duobus honestis. de
 iure honestis. Tunc locus a parietis est permissus. Nam
 omnes honestas magis in partibus quatuor. quarum una sit cog-
 nitio. altera comitatus. tertia magnanimitas. quarta
 moderatio. Hec in diligendo officio sepe inter se comparantur
 necesse est. Placet ergo apparet esse naturam ea officia quod ex
 munificencia. quod ea que ex cognicione dicuntur. **Id quod hoc argu-**
 confirmari potest. **Ad** si contingeret ea vna sapientia. ut omnium
 rerum affluentibus copis. Diceretur. quoniam ea quod cognoscere digna
 sunt. summo bono. scilicet que consideret et contempletur.
 Tamen si solitudo tanta sit. ut homines videre non possit.
 excedat e vita. Princepsque omnium virtutum est illa sapientia
 quam et philosophi greci vocant prudentiam. quam greci
 φρόνησις aliam quandam intelligimus. que est rerum
 expectandarum fugiendarumque scientia. Illa autem sapientia
 quam primariam dixi rerum. est diuinarum atque humanarum
 scientia. in qua continetur deorum et hominum mutabilitas. et so-
 llicitas inter ipsos. **Ad** si maxima est (ut est) certe necesse est
 quod a omnitate dicat officium id esse maximum. Et cum cog-
 nitio contemplationis nature. in qua quidam modo atque nichil
 sit. si atque nulla rerum consequatur. Ea vero atque in ho-
 minum modis tuendis maxime continetur. Pertinet igitur ad
 societatem generis humani. ergo hoc cognoscere antepone da-
 est. atque id optime quisque re ipsa ostendit et indicat. Quis est
 enim tam cupidus in perspicuenda cognoscendaque rerum natura.
 si ei tractanti contemplantique res cognoscere dignissimas.
 subito sit allatum periculum. discrimenque patris. cui sub venire
 optulaturque possit. non illa omnia relinquat. atque abiciat. et
 si diuincere se scellas. aut metire mundi magnitudinem pos-
 se arbitretur. Atque hoc idem in parentis. in amici re. aut pe-
 ludo fecerit. Quibus rebus intelligitur studium officiique scientie.
 proponenda esse officia iusticie. quod pertinet ad hominum utilitatem.
 qua nihil homini debet esse antiquius. Atque illi quorum sci-
 tia vitasque omnis in rerum cognoscere versata est. tamen quibus
 augendis hominum utilitatibus et commodis non recesserit. Nam

et si pende-
 ea que
 p. mea dicit
 res facta
 p. al. dicitur
 p. Quam esse
 S. dicitur
 p. dicitur
 de p. dicitur
 tunc in auctorem
 laudem

p. dicitur
 p. dicitur
 p. dicitur
 p. dicitur
 p. dicitur
 p. dicitur
 p. dicitur
 p. dicitur
 p. dicitur
 p. dicitur

p. dicitur
 p. dicitur

et erudire multos. quo meliores vires. valioresque in rebus suis
publicas essent. ut thebanum Examiniendam Aias putat agereus.
sicatusque dione Plato multique multos. Nosque ipsi quidquid
ad rem publicam attulimus (si modo aliquid attulimus) a
doctoribus atque doctrina instructi. ad eam et ornati accessimus
Neque solum viros atque vires studiosos docendi erudunt. ^{Et moti per eundem per locum}
atque docent. sed hoc idem etiam post mortem monumentis
levarius affectum. Nec enim locus ullus pretermisus est
ab his qui ad leges. qui ad mores. qui ad dyaphanas rei p-
ptinere. ut omnium sint ad rem negotium contrahisse videant.
Ita illi ipsi doctrine studijs et sapientie deditis. ad omnium uti-
litatem suam prudentiam. intelligentiamque potissimum con-
ferunt. Ob eam etiam causam eloqui copiose. non paudent
meliusque est. quam velantissime sine eloquentia cogitare. quod
cogitato in seipso vertitur. Eloquentia complectitur eos. quibus
enim amicitie incta sumus. Atque ut apud examina. non fruge.
dozum famorem ea congregantur. si enim congrua talia natura
sunt. frugunt fruges. sic homines de multo etiam magis natura
congregati. ad libent agendi congregandi que solentiam. Itaque
ea nisi vicia que constat ex hominum tuendis. id est ex societate
generis humani attingat cognitionem rerum. solinga cogni-
tio et lenius videatur. Itemque magnitudo animi remota qu-
tate coniunctione que humana. feritas sit quedam et immunitas
Ita sit ut vincat cognitionis studium. consociatio hominum atque
amunitas. Nec verum est quod dicitur. a quibusdam ipse
non tem. vite. quod ea natura desideret consequi sine alijs
que efficere non possemus. idcirco istam esse enim hominibus am-
tatem et societatem. Quod si omnia nobis que ad vitam attulimus
ptinet quasi virgula divina. ut aint. suppedirent. tu op-
tuno quisque ingenio negotijs amibz amissus totum se incogni-
tione et scientia collocaret. Non est ita. Nam et solitudinem fuget.
et socium studij quereat. tu docere. tu discere vellet. tu audire
tunc dicere. Itaque omne officium quod ad quiddam homin. et ad
societatem tuendam valet anteponendum est illo officio quod
cognitione et scientia continetur. Illud forsitan querendum
sit. num huius civitas. que maxime est apta nature. sit et
moderationi modestie que semper anteponenda. Non placet
Sunt enim quedam ita feda. ptini ita flagitiosa. ut ea ne
conseruande quid patre ea sapientis facere sit. Ea Possido-
mus collegit per multa. si ita terra quedam ita obscura. ut
dictu que videantur turpia. Neque igitur non suscipiet quisque.

Curiosus inquit. **P**rimū enim ut stante re p. facere solida
 mib. in igendo plus q. m. libendo opere ponemus. **D**em
 ipis stitū non ea que mē. sed actiones iuas mandaremū.
 ut sepe fecimus. **I**um autem res p. in qua omis in ea tura.
 cogitatio. opera. popi solebat. nulla esset omisio. **I**lle. s. lre
 continebant forenses & senatore. **I**chil autem cum agere
 animus non posset. in studio ab initio versatus etatis. exis-
 timavi honestissime molestias depom posse. si me ad phiam
 retulissim. **I**u tū multam adolescentis discendi ea tempore
 tribuissim. posteaq. honorib. in pūce repi. meq. totum re p.
 tradidi. **T**antum erat phie loci. quatinus superfuerat amicor.
 & rei p. tū is id autem omē consumebatur in legendo. **B**eredi
 omi non erat. **M**aximus igitur in malis hoc tū boni. & seanti
 videmur. ut ea lre mandaremū. que nec satis erant nō
 nris. et erant cognicione dignissima. **Q**uid est em per deos apta.
 bilis sapientia. qd prestancia. quid homine melius. quid hōe
 dignius. **H**anc qui expectant igitur. p. nō nominantur. **N**le q. tū
 aliud est phia. si interpretari velis. q. studiu sapientie. **S**apientia
 autem est. ut a veterib. phis diffinitum est. rerum dignitas
 & humanarum. eazumq. quib. hec res continentur. scientia
 quib. studium q. vitupat. **N**aud sane intelligo. quidna sit. quod
 laudandum putet. **I**am sine oblectato queritur animi requiesq.
 tūrarum. que confectū tū eorum sudis potest. qui semper aliqd
 acquirunt. quod spectet et valeat ad bene beateq. vivendum.
Ime xō constantie virtutisq. queritur. aut hec ars ē. q. nulla.
Immo. p. qua eas assequantur. **N**ullam dicere maxime verū
 artem esse. tū minimam sine arte nulla sit. homi ē paru
 considerate loquentiū. atq. in maximis rebus errantū. **S**i aut
 est aliqua disciplina virtutis. ubi ea queretur. tū ab hoc dīce
 si genere dīcesseris. **D**ed hec cum ad phiam cohortam. aar
 ratū solent. **D**isputari. quod alio quodam libro fecimus. **H**oc
 autem tempore tantum nobis declarandum fuit. tūm q. tū
 rei p. munerib. ad hoc nos studium potissimū impulsissim.
Itauritur autem nobis. eōdem adictis & eruditis. queritū.
 satisne constanter facere videamur. q. cum precepti nichil pos.
 se dicimus. tū & alijs de rebus differere soleamus. et hec
 hōe tū precepta officij psequamur. **Q**uibus vellem satis cog.
 mita esset nra sūa. **N**on enim sumus hū quorum magetū am.
 mus errore. hec habeat unqua qd sequatur. **Q**ue enim est
 yta mens. vel q. rita potius non solum dīputandi sed etiam
 vivendi ratione sublata. **V**os autem ut ceteri qui alia tūta

Alia incerta esse dicunt. sic ab his dissimulantes. alia probabilia
contra alia dicunt. Quid est qd me impedit. ea qm multi
probabilia videntur sequi. que contra improbat. atq affirmat.

Si arrogantia vitare. fugere paupertatem. que a sapientia
dissidet pluri. Contra autem omnia disputantur a nobis. q hoc
probabile elucere non possit. nisi ex utraque pte eorum esset
facta contentio. Et hec ex pluriata sunt in archademias meis

fatis. ut arbitror. Diligenter. Tibi autem mi. Cetero quoniam in
antiquissima nobilissimaq plia. Cratippo autore versatis. hinc
similem. qui ista preclara peperunt. in hec una finitima vris
ignota esse nolui. Et iam ad instituta pergamus. De vtili:-

Quoniam autem vobis propositis officii psequendi. quatuor
due ad deus honestatemq ptinent. due ad comoda
vite. copias. opes. facultates. quinta ad eligendi.

iudicium. si quando ea q dixi pugnare inter se videntur. Ho
nestatis ps perfecta est. quam quidem tibi cupio esse notissimam
Hoc autem de quo nunc agimus. idipm est q vtile appellat

In quo verbo lapsa consuetudo deflexit de via. sensumq. eo
deducta est. ut ab honesto vtile pterneret. et consisteret honestum
aliquid qd vtile non esset. et vtile qd non honestum.

Nulla pntes maior homi vite potuit afferri. Prima quidem
auctoritate pln. senere. sane atq honeste. hec tua genera
confusa. cogitatione distinguunt. Rursum enim iustum sit.

id vtile etiam esse censent. Itemq qd honestum. id ee iustum
Ex quo conficitur. ut quicquid honestum sit. id sit vtile. Ad
qui parum pspiciunt. hinc sepe peritos homines et callidos.

admirantes. eorum maliciam sapientia indicant. Quorum
error eupior est. omnisq opinio ad eam spem traducenda.
Vot honestis consiliis. iustisq factis. non fraude et malicia. se mel

ligant ea que velint consequi posse. Huc ergo ad vitam homi
tuendam ptinent. partim sunt maiora. ut auri. argenti.
et ea q dignatur eterna iut alia eiusq gms. ptim ciata.

que habent suos impetus et verum appetitu totum. autem
alia ratione exptia sunt. alia ratione vtena. Exptas ratione
equi. honest. relique penides. apes quatuor opes officiat

aliquid ad usum homi. atq vitam ratione autem vtenam
duo gna ponuntur. vnu deoz. alteru homi. Deoz placat

tos pietas efficit. et sanctitas. Proinde autem et sim deoz.
homines hominibq maxime viles ee possunt. Et inq iter

verum. que notant et prosunt eadem. Divisio est sed quia
deos notare non putat. vno exceptis homines hominibq pluri

Deinde ad archademias plia
le non possit aperire ut
arguentur p m pte
fina oparet. probabile non ad ipm
vitas ul. et. do.

C. 1. m. qd. p. d. q. d.
in ista m. p. m. deinde p. p. p.
d. m. b. q. p. p. p. p. p. p.

Alia de illis ingratum
p. m. p. p. p. p. p. p. p. p.

p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.

Deinde ad placat homi
p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.
p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.
p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.
p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.

Obesse vel prodesse arbitrantur. **E**ta enim ipsa. q. manuata
 diuinitus. plerumq. sunt homin. effecta operas. que nec habemus.
 nisi manus & ars accessissent. nec hys sine homin. administratione
 videremur. **R**eg. enim validudinis curatio neq. nauigatio. neq.
 agricultura. neq. frugum fructuumq. reliquorum perceptio et
 conseruatio. sine opera homin. vlla esse potuisset. **N**am vo
 et earum rerum quibus abnunderemus ex portatu. et earum
 quibus egeremus inuictio recte nulla esset. nisi hys munera
 homines fruerentur. **E**ademq. ratione. nec lapides exadent
 a terra ad usum nrem. nec ferrum. aurumq. argentum ef
 foderentur penitus absque. sine homin. labore & manu. **T**ertio vo
 quibz et frigoribus vis pelleretur. & calorem molestie sedarentur
Ande autem inuad. generi humano dari potuisset. a postea ius
 venire. si autem in tempestate aut in terte motu. aut vetu. tate
 recidissent. nisi communis vita. ab hominibz. harum rerum auxilia pete
 didicisset. **D**ode ductus aquarum. dermatones fluminum. aquar
 irrigationes. moles oppositas fluctibz. portus manus factos. q.
 in sine homin. opere habere possemus. **E**x quibus omnis multisq.
 alijs percipiam est. qui fructus. queq. utilitas. ex rebz hys q. sunt
 in communitate percipiuntur. his nos nullo modo sine homin. manu atq.
 opera capere potuisset. **N**am demq. ex bestis fructus. aut q. to
 moditas. nisi homines adiuvarent. percipi posset. **N**am & qui pri
 tipes inueniendi fuerunt. quem ex quibz. belua usum habere pos
 semus. **H**omines recte fuerunt. **N**ec hoc tpe sine homin. opera.
 aut pascere equos. aut domare. aut tueri. aut tempestiuos fructus
 ex hys capere possemus. **A**beris demq. & ea que notent inter
 frantur. & q. vpi possunt esse capuntur. **Q**uid enim ex arau
 multitudinem. sine quibz. vita omnino nulla esse potuisset. **Q**uid
 enim agutudine subuenisset. q. esset oblectatio. valentem qui victus
 aut cultus. nisi tunc multe. nobis artes ministrarentur. **Q**uibus
 rebus exulta homin. vita tunc desit a vultu & cultu bestiarum
Obes vero sine homin. actu. non potuissent nec edificari nec
 frequentari. **E**x quo leges moreq. constituta. in mris equa destrupta
 rectaq. reuerti. **A**mplius. per quas bene beateq. viuatur. quas
 res et mansuetudo animorum conseruata et vereturia est. effectum
 q. est. ut esset vita iunior. atq. ut dando et accipiendo. p.
 munitudisq. facultatibz & comodis. nulla re egeremus. **L**ongiores
 hoc loco sumus q. nre est. **Q**uis est enim cui non percipua sint
 illa. que pluribus verbis a paucis memorantur. nemine neq.
 Duce bello. nec principem domi. magnas res & salutare sine ho
 minu. studio gerere potuisse. **C**omemoratur ab eo **T**hemistodes

Perdes Circus Argemilani Alexander. quos negat sine ad-
iuvantibus hominum tuncas res efficere potuisse. Statum in re non
dubia. testibus non necessariis. Atque de magnas utilitates
adipiscimur. conspuratione hominum atque consensu. sic nulla tam
deestabilis pestis est. que non homini ab homine nascatur.
Est Diagarchi liber de interitu hominum. peripatetica magni
et copiosi. qui collectis ceteris causis eluvionis pestilencie. vasti-
tatis. beluacum etiam reprobis multitudinis quarum impetu
dotes quedam hominum quid esse consumpta. Deinde comparat.
quato plures delecti sunt homines. hominum impetu. bellis aut
seditionibus. quod omni reliqua calamitate. **Vixit utrumque sit**

Quoniam igitur. holotus metus. hoc dubitacionis. quoniam homines.
plurimum hominibus. et profuit et obstat. primum hoc statum
esse vitiosum. conciliare sibi animos hominum. et ad ipsos suos
adiungere. Itaque quod rebus inanimatis. queque in tractionem beluorum
sunt. valiter ad hominum vitam. artibus ea tubuntur opo-
sita et parata. utque in presentiam sapientia et virtute erant. im-
petum vitiosum omnis fere in tribus rebus vitatur. quarum
una est in prosperando. quid iniqua re verum. inextinguibile
quod consentaneum augere. quid consequens. ex quo queque
nascuntur. quod cuiusque rei sit ea. Alterum vitiosum motus animi
turbatos. quos greca pars et ut nominat. apperit etque quas illi
opere et obediunt effigere rationem. Tercium homines quibus cum
congregantur. ut moderate et scienter. quorum studium ea que
natura desiderat. expleta cumulatque habeamus. per eos de-
more si quid improbitur nobis in comodi. pulsemus. vitiosam
que eos qui nocere nobis conati sunt. tantamque pena afficiamus
quatum equitas. humanitasque patitur. **Quibus autem rationibus**
hanc facultatem assequi possumus ut hominum studia com-
plectamur. eaque teneamus. Dicimus. Atque ista multo post
sed pauca antedicens sunt. **De vi ac magnitudine fortune**

Aquam vim esse in fortuna. in viciis et peccatis. vel se-
cundas ad vias. vel aduersas. quis ignorat. Nam et
cum prospero flatu eius. volumus. ad optatos exitus
peruenimus. et cum restat affligimur. Hec igitur ipsa for-
tuna. ceteros casus variores habet. primum ab inanimatis.
procellas. tempestates. naufragia. ruinas. incendia. Deinde
ab bestis. utis. moribus. impetibus. Hec igitur ut dixi rationa-
le vero interea exercitum cuius primum ac singularem in finidie
dades imperatorum. ut nuper sumi ac singularem in finidie

Expposito eodem hancet
esse magis damnosum et nocivum
statum. id autem dicitur ad
peripateticum

Ostendit esse magis vitiosum et nocivum
statum. id autem dicitur ad
peripateticum

huc est tendit
in rebus et in hominibus
hanc et in rebus et in hominibus
hanc et in rebus et in hominibus

hanc et in rebus et in hominibus

Nam magis est vitiosum et nocivum

Ad quam vim esse in fortuna
in viciis et peccatis. vel se-
cundas ad vias. vel aduersas.

plurimum quod a multa que hoc
statum ab inanimatis sunt
quoniam ea que cum hominibus
est a fortibus. accedunt magis
et que cum hominibus sunt
quod hanc non potest
fortis et casus esse possunt

Preterea multitudine atque ab eas in meritorum sepe civium
expulsiones. calamitates. fuge. Rursusque secunde res. honores.
imperia. victorie. quamquam fortuita sunt. tamen sine hominum
bus et studiis. neutram in partem effici possunt. **Ad qualiter ad**
De igitur cognito. dicendum est quo valites homines alluatur

Huam modo hominum studia ad utilitates nostras alliteret atque
excitare possimus. Nunc si longior fuerit. oratio cum
magnitudine utilitatis competere. Ita fortasse etiam brevior
videbitur. Quicunque igitur homines homini tribuit adven-
agendum atque honestandum aut benevolentiae gratiam fa-
ciunt. cum aliqua de causa que piam diligunt. aut honorem
si minus virtutem suscipiunt. et si quidem dignum fortuna ipsam
plurima putant. aut cum fidem habent. et bene de rebus
suis consilium exhibentur. si cuius opes metuit. aut contemnit. a quibus
aliquid expectant. ut cum reges placere de homines. largitas ali-
quas promittit. a postremo. predo aut mercede deducant. **Re**
sordidissima quidem est ratio. inquinatissima. et his qui ea te-
nentur et illis qui ad eam confugere conantur. Male enim se res
habet cum quod virtute efficitur. id tentatur pericula. Quod quoniam
nonnulli subsidium necessarium est. quemadmodum sit utendum
eo dicemus si prius his de rebus quod virtutis priores sunt dicimus.
Itaque etiam suscipiunt se homines imperio alterius et potestate. de causis
pluribus. **Primum** enim aut benevolentia. aut beneficentia mag-
nitudo. aut dignitatis prestantia. aut sepe sibi utile futurum
aut metu ne vi parere cogantur. aut spe largitionis immensioris
quod capti aut postremo aut sepe in maiorem per videmus mercede co-
ducunt. **Ubi**

Recum autem omni. ne apertus est quicquid ad opes tuendas ac-
tendat. quod diligere. nec aliquid quod timere. **Preclare** enim
omnis. quem metuit odere. quemque odit. pens-
se expectat. Multorum autem odium nullas opes posse obistere. si
antea fuit ignotum. imper est cognitum. **Nec** vero hinc tyrannus
in solum quem armis oppressa populi civitas interitus declarat.
quantum vel odium hominum valeret ad pestem. **Sed** reliquorum
similes exitus tyrannorum. quorum autem haud fere quisque
intentionem similem subterfugit. **Malus** enim custos duntaxat
metus. **Contraque** benevolentia fidelis. vel ad perpetuitatem. **Sed**
his qui vi oppressos impio cohercent. sit solum adhibenda semina.
de his in famulos. si aliter tenere non possunt. **Qui** vero in
libera civitate ita se instruit. ut metuantur. his magis per
esse demeruit. **Quia** enim demerere sunt leges aliam opibus.

quāvis tremefacta libertas. emergunt in her aliquando. aut indi-
tis tantis. aut oculis de honore suffragijs diceret autem
morsus sunt intermisit libertatis. q̄ recte **Q**uod igitur latif-
sime patet. neq; ad incolumitatem solum sed etiam ad opes
et potentiam valet plurimū. id amplectamur. ut metū absit.
tantas retineatur. **I**ta facillime q̄ volumus. et puatis in rebus
et in re p̄ consequemur. **E**t enim qui se metu volent. a quibus
metuntur. eosdem metuant. ipsi necesse esse est. **Q**uid enim
censemus suplorem illum dionysium. quo cruciati timoris. angu-
solitum. qui cultros metuens confertos. cadete carbone sibi
seducebat capillum. **Q**uid alexandrum phereum. quo animo
vixisse arbitramur. qui ut scriptum legimus. cum uxorem theben
admodum diligeret. tamen ad eam ex epulis. miribulum re-
mens. barbarum. et enim quid ut scriptum est compuctum no-
tis transiit. distracto gladio iubeat ante re. **M**ittebatq;
de supatoribus suis. q̄ p̄scutabantur arcibus muliebres. et ne
q̄ vestimentis occultaretur telum exquireret. **M**iserum. qui
fideliores et barbarum et sagmatum putaret q̄ olugem. **N**ec
enim sepellit oxymo. **A**b ea est enim ipse p̄pter pelucatus suspirat
interfectus. **N**ec vero ulla vis imperij tanta est. q̄ a p̄metu
metu possit ee diuturna. **T**estis est **A**thalas cuius est p̄ter
teteros nobilitata crudelitas. qui non ex insidiis interit. ut is que
mo. **A**lexander. **A** con a paucis. ut hic no. ter. sed in quem
domversa agigentiorum multitudo impetum fecit. **Q**uid mare
dones. nomine demeritum reliquerunt. **D**omisiq; se ad p̄thum
contulerunt. **Q**uid lacedemones. multis imperantes. **D**onne
repente omnes fere socij deseruerunt. spectatoresq; se opusos p̄e
buerunt leuente calamitatis. **E**xterna libentis in tali re q̄ d̄
mestica recordor. **P**er enim tunc q̄ diu imperij p̄li romam
beneficis tenebatur. non minime. bella aut pro socijs. aut de
imperio gerebatur. exitus exant bellorum aut mites. aut
necessarii. **R**egum. p̄lorum. nationum. portus erat et refugium
senatū. **N**ostri autem ingratius impatore q̄. ex vnaque re maxi-
ma laudem capere studebant. si p̄mittas. si socios. equitate
et fide defendissent. **I**taq; illud p̄rogium orbis terre. **I**reig
q̄ imperij poterat nominari. **B**ellum hac consuetudine. et dis-
tupnam iam antea nunebamur. **N**ost vero sue victoria pe-
nitā amissimā. **D**esitū est enim videri quicq; in socijs inquit. cu
extitisset etiam in cives tanta crudelitas. **E**rgo nullo secuta ē
honestam causam. non honesta victoria. **E**st enim iustus dūc
pro hasta posita. cu bona in foro venderet. et bonorum roror

quāvis tremefacta libertas. emergunt in her aliquando. aut indi-
tis tantis. aut oculis de honore suffragijs diceret autem
morsus sunt intermisit libertatis. q̄ recte Quod igitur latif-
sime patet. neq; ad incolumitatem solum sed etiam ad opes
et potentiam valet plurimū. id amplectamur. ut metū absit.
tantas retineatur. Ita facillime q̄ volumus. et puatis in rebus
et in re p̄ consequemur. Et enim qui se metu volent. a quibus
metuntur. eosdem metuant. ipsi necesse esse est. Quid enim
censemus suplorem illum dionysium. quo cruciati timoris. angu-
solitum. qui cultros metuens confertos. cadete carbone sibi
seducebat capillum. Quid alexandrum phereum. quo animo
vixisse arbitramur. qui ut scriptum legimus. cum uxorem theben
admodum diligeret. tamen ad eam ex epulis. miribulum re-
mens. barbarum. et enim quid ut scriptum est compuctum no-
tis transiit. distracto gladio iubeat ante re. Mittebatq;
de supatoribus suis. q̄ p̄scutabantur arcibus muliebres. et ne
q̄ vestimentis occultaretur telum exquireret. Miserum. qui
fideliores et barbarum et sagmatum putaret q̄ olugem. Nec
enim sepellit oxymo. Ab ea est enim ipse p̄pter pelucatus suspirat
interfectus. Nec vero ulla vis imperij tanta est. q̄ a p̄metu
metu possit ee diuturna. Testis est Athalas cuius est p̄ter
teteros nobilitata crudelitas. qui non ex insidiis interit. ut is que
mo. Alexander. A con a paucis. ut hic no. ter. sed in quem
domversa agigentiorum multitudo impetum fecit. Quid mare
dones. nomine demeritum reliquerunt. Domisiq; se ad p̄thum
contulerunt. Quid lacedemones. multis imperantes. Donne
repente omnes fere socij deseruerunt. spectatoresq; se opusos p̄e
buerunt leuente calamitatis. Externa libentis in tali re q̄ d̄
mestica recordor. Per enim tunc q̄ diu imperij p̄li romam
beneficis tenebatur. non minime. bella aut pro socijs. aut de
imperio gerebatur. exitus exant bellorum aut mites. aut
necessarii. Regum. p̄lorum. nationum. portus erat et refugium
senatū. Nostri autem ingratius impatore q̄. ex vnaque re maxi-
ma laudem capere studebant. si p̄mittas. si socios. equitate
et fide defendissent. Itaq; illud p̄rogium orbis terre. Ireig
q̄ imperij poterat nominari. Bellum hac consuetudine. et dis-
tupnam iam antea nunebamur. Nost vero sue victoria pe-
nitā amissimā. Desitū est enim videri quicq; in socijs inquit. cu
extitisset etiam in cives tanta crudelitas. Ergo nullo secuta ē
honestam causam. non honesta victoria. Est enim iustus dūc
pro hasta posita. cu bona in foro venderet. et bonorum roror

quāvis tremefacta libertas. emergunt in her aliquando. aut indi-
tis tantis. aut oculis de honore suffragijs diceret autem
morsus sunt intermisit libertatis. q̄ recte Quod igitur latif-
sime patet. neq; ad incolumitatem solum sed etiam ad opes
et potentiam valet plurimū. id amplectamur. ut metū absit.
tantas retineatur. Ita facillime q̄ volumus. et puatis in rebus
et in re p̄ consequemur. Et enim qui se metu volent. a quibus
metuntur. eosdem metuant. ipsi necesse esse est. Quid enim
censemus suplorem illum dionysium. quo cruciati timoris. angu-
solitum. qui cultros metuens confertos. cadete carbone sibi
seducebat capillum. Quid alexandrum phereum. quo animo
vixisse arbitramur. qui ut scriptum legimus. cum uxorem theben
admodum diligeret. tamen ad eam ex epulis. miribulum re-
mens. barbarum. et enim quid ut scriptum est compuctum no-
tis transiit. distracto gladio iubeat ante re. Mittebatq;
de supatoribus suis. q̄ p̄scutabantur arcibus muliebres. et ne
q̄ vestimentis occultaretur telum exquireret. Miserum. qui
fideliores et barbarum et sagmatum putaret q̄ olugem. Nec
enim sepellit oxymo. Ab ea est enim ipse p̄pter pelucatus suspirat
interfectus. Nec vero ulla vis imperij tanta est. q̄ a p̄metu
metu possit ee diuturna. Testis est Athalas cuius est p̄ter
teteros nobilitata crudelitas. qui non ex insidiis interit. ut is que
mo. Alexander. A con a paucis. ut hic no. ter. sed in quem
domversa agigentiorum multitudo impetum fecit. Quid mare
dones. nomine demeritum reliquerunt. Domisiq; se ad p̄thum
contulerunt. Quid lacedemones. multis imperantes. Donne
repente omnes fere socij deseruerunt. spectatoresq; se opusos p̄e
buerunt leuente calamitatis. Externa libentis in tali re q̄ d̄
mestica recordor. Per enim tunc q̄ diu imperij p̄li romam
beneficis tenebatur. non minime. bella aut pro socijs. aut de
imperio gerebatur. exitus exant bellorum aut mites. aut
necessarii. Regum. p̄lorum. nationum. portus erat et refugium
senatū. Nostri autem ingratius impatore q̄. ex vnaque re maxi-
ma laudem capere studebant. si p̄mittas. si socios. equitate
et fide defendissent. Itaq; illud p̄rogium orbis terre. Ireig
q̄ imperij poterat nominari. Bellum hac consuetudine. et dis-
tupnam iam antea nunebamur. Nost vero sue victoria pe-
nitā amissimā. Desitū est enim videri quicq; in socijs inquit. cu
extitisset etiam in cives tanta crudelitas. Ergo nullo secuta ē
honestam causam. non honesta victoria. Est enim iustus dūc
pro hasta posita. cu bona in foro venderet. et bonorum roror

Vnde in 3o de penito
 7o dicitur vivet fidei laudato
 voluit
 1o dicitur de penito 7o dicitur
 7o fuit de penito 7o dicitur
 1o dicitur
 Et placeat cessis non magis angust
 hunc
 Et honoris dignitate turpiter dicitur
 7o dicitur

Adet. si tunc admiratione quadam. honore dignos putet. **S**ed
autem sit est. simpliciter breuiterque dicendum. quibus rebus pa-
tuerit a singulis. eisdem fere a multitudine. Sed est alius
quoque quidam aditus ad multitudinem. ut in omninoque amicos
tamquam influere possimus. **A**c primum de illis rebus. que ante
dixi. benignitatis precepta videamus. Huc quidem capitur
beneficentis maxime. Secundo autem loco beneficia voluntate. be-
nignitatis mouetur. etiam si res forte non superet. Vehementer
autem amor multitudinis commouetur ipsa fama. et opinione.
liberalitatis benignitatis. iustitiae. et cetera. omnes eorum virtutum. et pertinet
ad maioremque morum. ac facilitatem. **T**ertium illud ipsum quod de car-
bonemque diximus. quod per se nobis placet. amicumque omni na-
ture specie sua commouet. maximeque quasi placet. ex his quas co-
medamus virtutibus. idcirco illos in quibus eas virtutes esse remur.
a natura ipsa diligere cogimur. **I**temque hec quidem cause diligendi
sunt. **S**ed etiam alie sunt. **S**ed etiam alie sunt. **S**ed etiam alie sunt.

fidei acquisitio

Ides autem ut habetur. duabus *fidei* acquisitionibus effici potest. si christum abique adque coniuncta cum iustitia prudentia. Nam et hys fidem habemus quos plus intelligere. quam nos veritatemur. quodque et futura prospicere credimus. et cum res agitur. in disceptationeque ventum sit expedire rem. et consilium ex tpe capere posse. Hanc enim omnes existimant. et velle veramque prudentiam. fides autem fidei hominibus. sed et bonis. ita fides habetur. ut nulla sit in hys fraudis iniuriaeque suspicio. itaque in hys salutem nostram. hys fortunam. hys liberos rectissime committi arbitramur. Hanc igitur duarum. ad fidem faciendam iustitia plus vallet. quippe cum ea sine prudentia sat habeat auctoritatis. prudentia sine iustitia. nihil valet ad faciendam fidem. Quis enim quis rector. et callidior. hoc minus flor. et suspectior. detracta opinione pietatis. Quod obrem. intellegentiae iustitia committit. quantum valet. habebit ad faciendam fidem virum. Iustitia sine prudentia. multum poterit. sine iustitia nihil valebit prudentia. Sed ne quis sit admittatur tunc. cum inter omnes plures constet. a meque pro sepe disputatum sit. quoniam haec omnes habere virtutes. non ita semper. quasi possit quicquid. qui non idem prudens sit. iustus esse. Alia est illa cum veritas ut ipa hincatur in disputatione subtilitatis. Alia cum ad opinionem omnium omnis accommodatur. Quod obrem ut vulgo ita nos hoc loco loquimur. ut alios fortes. alios viros honos. alios prudentes dicimus. Popularibus enim verbis est agendum et usitatis. cum loquamur. de opinione placari idque eodem modo fecit.

*V^lbus noster ad p^rudentem
opione volgi noster sit
p^rudente distinguere cum
alio sine alio in vero homi-
ne moraliter esse non potest*

246 p^o publicorum tante
 7. m^o publicorum 200 m^o publicorum
 7. m^o publicorum 200 m^o publicorum

Panctus. Sed propositum reuertamur. Erat igitur ex tribus
q ad gloriam pmeret. hoc tertium. ut omi admiratione. ho-
minum honore ab hys digni iudicaretur. Admirantur con-
muniter igitur illi quidem omnia. que magna & pter opmone
suam ammaduerter mit. sepatim autem in singulis si perspi-
cunt quedam bona nec opmata. Itaqz eos viros suscipit que-
dam bona. maxm qz effect laudibz. in quibus extimant se
excellentes quasdam et singulares virtutes perspicere. Despi-
ciunt autem eos et contemunt. in quibz nihil animi. nihil
neruorum putant. Non enim omnes eos contemunt. De quibz
male existimat. Nam quos impios. maledictos. fraudulentos
putant. & ad faciendum iniuriam instructos. eos haud
contemunt quidem. si de hys male existimant. Quia obtem ut
ante dixi. contemunt hy q nec sibi nec alteri prosunt ut dixi
in quibz nulla labor. nulla industria. nulla cura est. Admirantur
quidam afficitur hy qui ante ne teteros virtute putantur.
et cum omni torere. Dedecore. tu vero hys vices. quibz alij no
facile possunt obistere. Nam et voluptates blandissime due.
maiores ptes anime. a virtute detorquet. et dolorem cum
admonentur facies preter modum. plerqz exterebit. mta. m-
diuitie. paupertas. omnes homines vehementissime pmonet.
Que qui in utraqz parte extenso animo magnosq despicit.
cumq aliqua hys imple & honesta res obiecta est. totosq ad se
conuertit et rapit. tu quis no admiretur. splendorem pulch-
ritudinemq virtutis. Ergo & hic animi despectu ad mira-
bilitatem magnam facit. & maxime iusticia (ex qua vna vir-
tute viri boni appellantur) mixta quedam res multitudm vi-
detur. Nec iniuria ma nemo enim iustus esse potest. qui morte.
qui dolorem. qui exilium. qui exestatem timet. qui qui ea q hys
sunt contraria. equitati intepant. Parumqz admiratur. cu
qui pecunia non mouetur. qd in quo viro perspectum sit. huc
dignum expectatu arbitrantur. Itaqz illa tria q proposita sunt
ad gloriam. omnia iusticia consistat. & benignitatem. q pdesse
vlt plmibz. et ob eandem causam fidem et admirationem. q
eos res spnit & negligit. ad quas plerqz inflammati au-
ditate rapiuntur. De mea quidem sma. qz ratio & iusti-
tute vite admixta hominu desiderat. In primisqz ut habeas.
quibz cum possis familiares conferre sermones. quod est diffi-
le. nisi speciem pte te boni viri feras. Ergo enim solitatio ho-
mini atqz in agro vitam agentu. opmo iusticie necessaria est. eo quod
quibz cum possis familiares conferre sermones. quod est diffi-
le. nisi speciem pte te boni viri feras. Ergo enim solitatio ho-
mini atqz in agro vitam agentu. opmo iusticie necessaria est. eo quod

Superioris septi. multas afficiuntur iniuriis. Atque hys etiam q
vendunt. emunt. conducunt. locant. contrahendiq; negotijs impli
tantur. insati ad rem gerendam necessaria est. omnis tanta vis
est. ut nec illi quidem. qui maleficio & scelere pasuntur. possint
sine ulla pericula iusticie vivere. Nam qui coram impia. q
ma latrocinantur. fixatur aliquis. aut eripit. ut ne sibi m
latrocino quidem relinquid loam. Ille autem qui arripia
ta dicitur. nisi equabiliter pcedam differat. aut ondetur
a foris aut relinquetur. Quin etiam leges latronum esse dicunt
quibus pareant. quos obsequunt. Itaq; ppter equabilem pcedo
pudor. dargulus illius latro (de quo est apud Theopompum)
magnas opes habuit. & multis maiores. In ratibus lusitamus.
qui quidem exercitus nu impatores cesserunt. Que Clelius
qui sapiens usurpator pector. fregit et amittit. ferocitateq;
eius ita repressit. ut facile bellum reliquis tandem. Cum igitur
tanta vis iusticie sit. ut ea etiam latronu opes firmet atq; au
geat. quantum eis vim inter leges & iudicia & iusticia rei p foe
putamus. Nisi quidem non apud medos solus. ut ait. De
rodorus. sed etiam apud maiores nros. ferende iusticie causa.
videntur. oim bene motati reges constituti. Nam ai pmetur
mops multitudo. ab his qui maiores opes habeant. ad vim
asque confugiebant. ut tute prestarent. qui tunc prohiberet
iniuria terrores. equitate constituenda. sumos omni infimis
parare pmetat. Eademq; constituenda. ius legitum fuit causa.
que regum. Tus enim semper questum est. equabile. & seq
enim alterum esset ius. Id est ab uno iusto et bono vix consequere
bantur. exant eo contenti. cum id minus qtingeret. leges
sunt inuente. que tunc omib; una atq; ead; voce loquent.
Ergo hoc quidem perspicuum est. eos ad impandam deligi so
litos. quorum de iusticia magna esset opinio multitudinis. Ad
iuncto poto hoc. ut idem etiam prudentes haberetur. m
etiam erat qd homines lms auctoribus. non pisse consequi se ar
bitrarentur. Omni igitur ratione colenda & retinenda iusticia est.
tu ipa ppter se. Nam aliter iusticia non esset. tu ppter amplifi
tates honoris. & glorie. Sed ut pecunie queteride non solu
ratio est. s. etiam collocande. que ppetuos sumptos suppetet.
nec solim necessarios. sed etiam liberales. s. gloria querenda.
et collocanda. ratione est. Quamq; preclare potates hanc
via ad gloriam. premiam. & quasi compendiarum dicebat
esse. s. quis id ageret. ut qualis haberet vellet. talis esset.
Ad si qui simulatione. & inani ostentatione. et ficto no mo

2. fure ppe. m. t. a. q. p. p. r. a. t. e.
f. i. r. a. n. t. e. q. d. a. c. h. p. r. a. t. u.
p. r. o. p. t. e. l. a. t. r. o. n. u. m. m. a. i. f. r. u. d.

Lusitama est p. h. s. p. m. i. e.
De qua vultis v. e. t. p. m. i. e.
v. e. n. i. t. u. r. d. e. n. d. e. m. p. a. t. o. r. e. & f.
f. i. t. u. m. p. p. e. a. s. i. b. i. f. i. n. i. s. s. i. t. e.
a. l. i. q. u. i. d. a. m. i. t. t. u. r. a. p. a. r. t. i. s. s. i. t. e.
a. n. i. q. u. i. d. a. m. i. t. t. u. r. a. p. a. r. t. i. s. s. i. t. e.
g. e. s. s. i. t. e. & i. n. t. i. s. e. l. a. d. e. s. e. s.
i. n. t. i. s. e. l. a. d. e. s. e. s. p. e. z.
c. e. p. i. e. n. t. e. m.

q. u. i. s. a. p. p. e. n. s. l. u. p. t. a. t. e.
a. d. e. s. i. n. t. e. s. p. u. r. i. t. a. t. e. q. u. i.
n. i. t. u. r. a. f. a. b. i. o. s. i. n. i. l. i. s.
c. e. p. i. u. m. f. a. c. i. l. e. m. m. a. t. u. r.
p. e. s. s. i. t. e.

et equali
nec plus in tam domi. q. u. i. n. t.
alio. m. p. p. l. q. i. n. c. a. n. d. i. s. u. p.
h. u. e. t. q. u. i. c. o. r.
q. u. i. d. a. m. v. o. c. e. d. e. r. e. s. e. n. t. u. r.
l. e. q. u. i. b. u. s. p. p. e. s. s. i. t. d. i. s.
e. d. h. o. m. i. n. u. m. e. t. i. a. m. f. a. n. o. r. e.
i. a. m. p. e. c. c. i. a. m. o. t. i. i. n. s. t. i. c. i. a. m.
n. o. n. f. a. c. i. a. b. a. n. t. q. u. a. n. t. e. l. e. g. e. s.
s. i. m. i. t. u. r. e. n. t. e. q. u. e. e. q. u. a. v. o. c. a. t. u. r.
e. t. s. u. a. o. i. d. i. b. u. s. i. n. s. e. r. u. e. n. t.

Not. Quot pecunia querenda
habenda est. s. p. a. gloria

via p. rationem & compendii
via ad gloriam

Similes. quos sibi ipsi deligerunt ad imitandum. Publii Rutilii
adolecentem ad opinionem et innocentiam et iuris scientiam.
publii iunioris commendavit Domus Nam. I quidem Crassus in
esset ad modum adolescens. non aliunde imitatus est. sed
ipse peperit maxima laudem. ex illa accusatione nobili
gloriosa. ex qua etate qui exercebantur laudibus assuescent ut
de Demostene accepimus ea etate Crassus ostendit. id
se in foro optime iam pmeditatum facit. quod etiam tunc poterat
domum cum claudis meditari. Sed cum duplex sit ratio orationis.
quarum in altera sermo sit in altera contentio. ut ad id dubium.
cum quento orationis maior est. Vnus habeat ad gloriam. et a
est cum qua eloquentiam dicimus dicimus. Sed tunc difficile
dicitur est quatoque galet ammos. omnes affinitatesque finem
extant ephe et philippi ad allectandum. et antipater ad cas
pandrum. et autigo in ad philippum filium. tunc pruden
tissimorum. sic cum accepimus. quibus precipue. ut oro
ne benigna multitudinis laos ad benivolentiam alligat.
multisque blando appellando sermone delectat. Rur autem
in multitudine cum contentione habetur oratio. ea sepe
vniuam exatit gloriam. Magna est autem admiratio
copiose sapienterque dicentis. que si auduit. et intelligit
eas et sapere plus quam ceteros arbitrantur. Si vero in est
in oratione mixta a modeste iustas. uel admirabilis fieri
potest. eoque magis. si ea sunt in adolescente. Sed cum sit
plima tunc qua que eloquentiam desiderat. multoque in
ura re p adolescentes. et apud iudices. et apud senatum di
cendo laudem assecuti sunt. Maxima etiam admiratio e
in iudicis. quorum ratio duplex est. Nam ex accusatione et
defensione constat. quarum et si laudabilior est defensio. in
etiam accusatio probata p sepe est. Dicit paulo ante de Crasso
Idem fecit adolescens. et antonius. Eaque p sulpium ab
quentia accusato illustrant. cum seducsum et imitabile aue
Gnorbanu in iudicium rogant. Sed hic quidem non est
sepe faciendum. nec unquam nisi aut ut p ai. ut duo lu
ally. aut pro domino. ut nob p stulis. p sacris pro ay albuc
Iulius. In accusando etiam maximo l. fusi cognita indus
tria est. Seniel utitur. aut no sepe. certe. Sin erit. cui
faciendum sit sepius rei p tribuat hoc munus. cuius mun
tos. et lausa. sepe non est reprehendum. modus tunc ad se
Duu enim hominis. uel potius uix hominis uidetur. in
culum capitis inferre multis. Id in puto sum ipi e. tu etia

Sordidum ad finem mittit. ne quatuor nominetur. Quod co-
tingit. **B**reuo summo que nato. illius filio. qui in eis omni-
bus putus fuit. Atque etiam hoc preceptum officii dili-
genter tenendum est. ne quod rursus innocentes iudicio re-
putis atterfas. id enim sine scelere. fieri nullo pacto potest.
Nam quid est tam inhumani. quam alioquinque a natura ad
salutem hominum et ad conservandam vitam. ad honorem
peccatum. principemque committere. **P**ec tamen ut hoc fugiendum
est. ita habendum est religionem novertem aliquando. et
nequeam impiumque defendere. Vult h' multatudo. patitur
conspicuum. fert etiam humanitas iudicis est semper in eis
verum sequi. proinde non minus verum simile etiam si minus
sit verum defendere. Quod scilicet. proferunt in de ipsa sua
heret. non auderem. nisi idem placet et gravissimo scilicet

Incerto id armis autem et gloria paratur. et gra defensoribus
eoz maior. si quando accidit. ut et subveniat. qui pote-
ntis aliquid. opibus venientem regemque videtur. Et nos
et sepe alias. et adolescentes contra. Illi. du. autis opes pro
seculo rosas antequam fecimus. que ut sus. extat oratio. litate

Ed expositis adolescentibus. of. **D**e beneficentia et libera-
tione. et valeant ad gloriam adipiscendam. deinde de
beneficentia ac liberalitate dicendum est. Cuius est ro

Duplex. Nam aut opera benigne sit indigentibus. a pecunia.
facilior est hic peccator. locupletari proferunt. si illa laudior
ac splendidiore. et uno foris clares. dignior. Quamquam

enim in utroque mest gratificandi liberalis voluntas. et alia
ex archa. altera ex vultu depropinquat. Largitorque que sit
ex re familiari. fontem ipsum benignitatis exhaurit. Ita be-
nignitate benignitas tollitur. Quia quom plures usus sis.
communis in multos va possis. At qui opera. id est virtute

et industria benefici et liberales erunt. Idem quo plura
profuerunt. eo plures ad benigne faciendum aductores
habebunt. Deinde consuetudine. beneficentie patres
erunt et tamque exercitatores ad bene de multis promerend

Predare in Epistola quadam Alexandrum filium Philip-
pus accusat. quod largitione benignitatem macedonum offende-
re. Quod te malum inquit. comis. mystam septem induxit. ut
eos tibi fideles putares fore. quos pecunia corripisses. Tu
id agis. ut macedones non te regem sibi. si ministrum et
predicantem putet. quod sordidum regi. melius etiam quam largi-
torem. corrumpebam dixit esse. si enim deterius quod accipit. atque

limitat h^o p^optum C^ond^o f^oz
 mod^o aliqd^o d^ol^ore ut lib^olitate
 p^ont^oia p^ont^oia p^ont^oia p^ont^oia
 p^ont^oia p^ont^oia p^ont^oia p^ont^oia
 p^ont^oia p^ont^oia p^ont^oia p^ont^oia

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 84

gelo & p. d. d. d.
optimo p. p. p.
d. d. d. d. d. d. d.
p. p. p. p. p. p. p.

Illi qui ex se ipsis accipiunt
 sed non ex desiderio illius
 Nam quia plura accipiunt
 et non plura desiderant unde
 fit ut modus esse non possit
 et alii enim ex se ipsis desiderant
 illud deum accipiunt

hergeho vns in dnat
 gylfingrinn plet & vrsam
 vlsamer altan þ bams altan
 þ þvms doctus þ þ vns vng
 þ þ vns hergeho
 þ þ vns þ þ vns

22. *Zepphandes h' trophæastrum -*
quod est nuda d' effe p'clara
in d' d' d' libro de v' p' p' p'
in h' n' d' d' d' d' d' d' d' d'
h' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
in d' d' d' d' d' d' d' d' d'
quod v' p' p' p' p' p' p'

effusiones pecuniarum non admiremur. que sunt ad multitudi-
nem delinendam. De hijs qui ab hostibus obsidentur. si eunere aq-
seritatur. inna cogentur. hoc pmo incredibile videri. omes
murari. Sed cum attenderint. veniam necessitati dari. in hijs

37. *una munda est munda*
liquor vici olei mellis v. l. m. f.
 38. *una altera h. e. dring. m. f.*
per. munda. italica. 98. m. f.
una altera p. m. f. talen. m. f.
una munda p. m. f. talen. m. f.

1. 1000
 2. 1000
 3. 1000

Probat. ut et hic ipse **P**anequus. quem multum in hinc li
 bus secutus sum non interpretatus. et **D**halezius demetrius.
 qui Peridem primapem grece utipabat. q. tanta pecunia
 in pretiosa illa pro pilea proreut. Sed de hoc que toto
 hinc libris. quos de re p. scripsi. diligenter est disputatum. To
 ta igitur ratio talium largitionum. que inuasa est. temporibus
 necessaria. et cum ipa et ad facultates accommodanda. et medio
 critate moderanda est. **Q**uid officii erga calamitosos teneat.
 Nullo autem que largiando. qd a liberalitate proficiatur.
 non uno modo in disparibus causis. affecti esse debemus.
 Alia causa est eius q. calamitate punit. et eius qui res me
 liores querit nullis suis rebus aduersis. Propensior benignitas
 esse debet in calamitosos. nisi forte erunt digni calamitate.
 In hinc in qui se adiuuare volunt. non ut affligant. sed
 ut altiore gradum ascendant. restitui nullo mo esse debet.
 sed in delinquentibus. iudicium et diligenter adhibere. Nam
 predare. Tunc. benefacta male locata. male facta arbitror.
 Quod autem tributum est bono viro et grato. in coram mpo
 fructus est. et etiam ex ceteris. Celeritate enim remota.
 gratissima est liberalitas. eoq. ea studiosius plerq. laudant. ut
 q. sum causis bonitas. ignune profusum est omnino. dm.
 Da igitur igitur opera est. ut hinc beneficis q. plimoe effia.
 quorum liberis posterisq. memoria p. data. ut hinc in q. tis
 esse non liceat. Ques enim immemores beneficii odant. etq.
 iniuriam in detestanda liberalitate. sibi etiam fieri. Cuius qui fa
 ciat. quoniam hostem temporum putant. atq. licet benignitas
 etiam rei p. valis est. reddim e. p. tute capto. loq. letari tenno.
 res quod quidem. vulgo solitum fieri ab ordine nro. in orato.
 Crassi septim copiose videmus. dant consuetudine benigni.
 largitioni munexm. antepono. hinc est. grauium hom. atq.
 magnorum. illa quasi assentatorum. populi multitudinis
 lenitate. voluptate quasi nullarum. **Q**uid in exatione
 Omment autem in. obsecratur officii.
 in dando manifestum esse. tunc in exatione non acerbum
 in omni re contrahenda. vendendo. emendo. reduden.
 do. locando. in mutatisq. et consumis. equi et facilem. multa
 multis de iure suo concedentem. A libris vero quantum liceat.
 Et nescio an paulo plus etiam q. liceat. q. hinc. Et eni
 non modo libetale. paulum non minus de suo iure d. d. d.
 sz mercedem etiam fructuosum habenda. autem est ratio.
 rei familiaris. qua quidem. d. d. d. s. m. e. flagitiosum est.

Nam in iure d. d. d. q. d. d.
 (p. d. d. d. p. d. d. d. d. d. d.)
 d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d.
 p. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d.
 d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d.
 Nam ex. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d.
 p. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d.

p. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d.
 p. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d.
 d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d.
 d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d.
 d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d.

p. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d.
 d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d.
 d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d.

p. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d.
 d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d.
 d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d.

Sed ita ut illiberalitatis auaricie q[ue] absit iussuio Posse enim liberalitate uti non spoliante[m] se primo. nimium est re-
tine fructus maximus **Quid de hospitalitate theophrastus dicat**

Recit etiam a theophrasto est laudata hospitalitas est
enim ut multi videtur valde decorum patere. **Quid de hospitalitate theophrastus dicat**
homo illustri iustitiam hospitalis idq[ue] etiam rei p[ro] est
ornamento homines exteri nos. liberalitatis q[ue] in re
be ma non egere Est etiam vehementer utile i[st]is qui ho-
neste posse multa volunt i per hospites i apud externos
populos valere opibus et q[ui]a theophrastus scribit quide[m]
timone athenis i et in suis ciuitates latitaret hospitalis fuis-
se ita enim iussuio et villas impauisse i ut omnia preberet
quicunq[ue] latitaret in villam suam. **Quid de hospitalitate theophrastus dicat**

Ore autem opera no[n] largitione beneficia dantur hec
tamen maxime san[m] rem p[ro] tu in singulos ques con-
feruntur. lam minime conere i consilio iudare atq[ue]
hoc facere que predesse q[ue] plim[us] vehementer et ad opes au-
gendas p[ro]met et ad gram statq[ue] cu[m] multa p[ro]lara maiorem tu
q[ue] optime constatu[m] ius omib[us] i summo semper in honore fuit
cognatio i atq[ue] interpretatio quam quidem ante hanc confusio
qm in possessione sua p[ri]ncipes retinebant i iunc ut hono-
res i ut omne dignitatis gradus i sic hinc facies splendor
deletq[ue] est i deoq[ue] ea indignus i q[ue] eo tpe hoc contigit
cu[m] hinc esset q[ue] omnes superiores quib[us] honore par esset i
enaa facile iussit i hec igitur opera q[ue]a nullus i iudicis
astutem homines accommodata **De eloquentia**

Aq[ue] hinc acta finitima est diuendi grauior facultas i et q[ue]
aor et orator Quid enim eloquentia laudabilis i p[ro]
tabilis i vel admiratione audientium i vel spe iudicanti-
um i vel coram qui defensi sunt grauior hinc q[ue] ergo a maiorib[us]
meis est iudice dignitate p[ri]ncipatq[ue] datus i Deserti igit[ur] hominib[us]
i facile laborantis i quod q[ue] in patris est morib[us] i multum tab
et non grauiate s[ed] i iudice defensionis i beneficia et p[ro]xima late
patent i admonere me res i ut hoc q[ue] loco intermissio eloque-
rie (ne dicam iudicium) deplorare i si vereretur ne de me ipso
aliquid videretur queri i Sed tamen videmus quib[us] extimatis o[mn]i-
torib[us] q[ue] in paucis spes i in pauciorib[us] facultas i q[ue] in multis sit
audacia Cum autem homines non possint i he multa quidem a iudice
periti esse i aut deserti licet tamen opera predesse i multis beneficia
petentem i commendatorem iudicib[us] i magistratib[us] i vigilante p[ro] se
abermis i eos ipos qui aut consilium i aut defendunt rogante i q[ue]

Sepe enim aut eos ledunt. quos non debent. aut eos quos non expedit. Si imprudentes. negligentiae est. si fuerint te-
meritatis. Quid enim etiam est extirpatione aduersus eos quos
innuitus offendas. quatenus possis. Quare id quod facere nate fuerit
nec aliter facere potueris. Certisq; operis et officiis erit quod in
latum est copensandum. Si uiuari uotus officio soleat. quod pau-

populo parum nos in illos sperare
malitiam qui inopes bonitatem
sunt ornati meritis quod dicitur
et patientibus

Et cum in hominibus uiuendis aut mores **peres** **diuites**
spectari. aut fortuna soleat. dicitur quidem est proclive. Ita
manifestum homini ut se se in beneficis collocandis. mores

q' vulgo solent ut se se in beneficium collocant. mores
 hom. fortunam sequi. **H**onestas gratia est. Sed quis est tam
 q' moris et optum vix tamē non anteponat in opera sua.

etiam fortunati et potentis. In quo enim expeditior et celerior
 remuneratio fore videtur, in cuius fere est voluntas nostra pro-
 pensior. Sed iam aduertendum est diligentiag. que natura ut
 sit. Summum enim mors ille si bonus sit vir. etiam si reser-
 uam non potest habere certe potest. Quomodo autem quidam
 dicit. petunia qui habeat non reddidisse. et qui reddiderit
 non habere. gratia autem et qui reddiderit habere. et qui hec

Hic et inde superius et hinc
 etiam in inferiorem partem
 in alio ab hinc
 p. 1. 1. 1.

petuisse de qui se coarctatos. honoratos, beatos putat. In
ne obligari quidem beneficio voluit. quin etiam beneficium
se deesse arbitrat. Cum in quibus aliquid magis accepit.
legue etiam a se aut postulari. aut expectari aliquid suspiciant.

h^{ic} est ad tunc in forma et ad
ad plura obliquantur dimitte
quod ab aliquo suscipiunt
in forma

Patrocinio vero se ipsos aut clientos appellavimus instar pu-
tant. At vero ille tenuis. tum quid factum sit se se spectatur.

Nam patentes q^d aliquid p^{re}stet
omnia h^{ab}ere s^{unt} q^{uod} obicitur f^uit
tanta a^{ff}ectus ad id et h^{ab}ere
s^{unt} p^{re}stet m^ultis ar^{bi}trariis p^{re}stet
in d^{ic}to a^{ff}ectus m^ultis ar^{bi}trariis

*non fortuna putat. nōmō illi q' est meritū . s̄ et illis a quibz
exspectat* ^{et collat} *(est enim multis) gratū se videri sudet. Nec
Enim verbis quēt suū minus . si q' forte fringitur . s̄ extem
at' /*

Ieris in isto vno. aut in liberis forte eis manet grad. Si aut
 in opem. plun tamen et modestum (quod non inprobi humiles
 q magna in pto multatudo est) presidium sibi parare videt.
 Quamobrem melius apud bonos qz apud fortuitos beneficium
 collotari puto. Cum quibus amicitia contrahi debeat

Sweet and by his side sitting

Anda omnia opa est. ut omni gnti satisfacere possimus. Et
si res in attentionem veniet. nimirum Themistodes est
autor adhibendus. qui cum consuleretur. Dixerunt bono
viro pauperi. aut nimis probato dimitte et filiam collatam.
ego inquit malo viro qui pecunia egeat. q̄ pecuniam. q̄ viro

frat. for.
 x^o mptu. ^{in senat. officio} tm locus ^{opten. 26} attingendus fuit ^{frat. for.} Nimia ^{ingred. 48} avaricie vitada suspicio e

Aput autem est mori procuratore negotiorum et muneribus
publica. ut auaricie pellatur etiam minima suspicio utaq;
inquit **S**poncius Salmus. ad illa tpa fortuna me ser
uasset. et tunc essem natus. quando romani dona accipe cepis
sunt. non essem passus diuicijs eos impare. **N**e illi quidem multa
secula expectanda fuerunt modo enim hoc malum in hanc
rem p. inuasit itaq; facile paucor tunc potius ponari fuisse. si
quidem in isto tantum fuit reboris. **C**ondimus dicentium et
dece. cum sunt. cu de pecunijs repetundis a **P**isone lata e
lex. nulla antea cum fuisset. **A**t vero postea tot leges et
permeq; que diuiores. totoci. tot damnati. tantum italic
bellum ppter iudiciorum metu exatatum tanta sublati
legibus et iudicijs. **E**xpilato direptorq; sotorum. et mberalli.
tate aliorum. non in nra vtute valcanus. **L**audat **A**frica
mi **P**anetrus. qd fuerit abstimens. qd in laudetur. s. in illo
alia magis. **L**aud sapiende non hominis est solum s. etiam
totius illorum. **S**mi matedoni yaza (que fuit maria)
totius est. **M**aulus tantu in exam pecunie inuexit. vt omis
impatoris pda. finem attulerit tabutorum. **A**t hic nichil d.
mum suam intulit ppter memoriaz nominis sempiternaz
imitaz prem. **A**franius. nichil cotupletior talagine eue
sa. **Q**uid qui eius tolleta in tempra fuit **L**imicus. nungd
topiosior. cum tomosissima urbem funditis sustulisset. **I**talia
ornate. qd domus suam inaliut. quanq; italia ornata.
domus ipa uidetur michi ornatioz. **N**ullum igit. via
um tetius (ut eo zonde egressa est. referat s. oraco) qd
auaric. p. presertim in pnapibz. et rem p. gubernantibus
Habere enim questui rem p. non mo. turpe est. s. sceleratu
etiam et nefariu. itaq; qd. **A**pollo phrag oraculo edidit. spaz.
tam nulla re alia nisi auaricia esse pitiendam. id uidetur
non solum lacedamonibz. sed et omibz opulentis pplic pte
dixisse. **N**ulla autem re. conaliare faalig hemuolentiam
inulitudinis possunt. h. q. rei p. presunt. qd abstinentia
et continetia. **Q**ui vero se pplices voluit obcamq; cam.
aut agraria rem temptant. vt possessores pellant. suis se
dabz. aut pecunias creditis deutoribz. qdonandas putat
labe factant. fundameta rei p. concordiam p. n. q. esse
non p. qum alijs adimunt. alijs condonant. pecunie
denude equitatez que tollunt omibz. si habere suu cuiq;
non licet. **N**d enim est primum ut sup. dixi ciuitat. atq; vrbu.

[illegible]

na'uffica d'ac' m'ic'ic'ic'
p' f'ud' ft

Et sic libera et non sollicita sue rei cuiusque custodia. atque in
 hac puerie rei p. ipse illam quidem illam consequitur quod
 putant gloriam. Nam cui res exopta est. minus tui data
 est etiam si dissimulat se accipere voluisse et maxime in pe-
 cuniis creditis occultat sui gaudium. ne videantur non
 fuisse soliendo de vero ille qui accipit mutuas. et meminit.
 et praesertim dolorem sui. Nec si plures sunt hi quibus
 improbe datum est. q. illi quibus iuste adeptum est. deo
 plus etiam valent. non enim numero hoc indicat. s. p. p.
 Vere Quia autem habet equitatem. ut agerem multis amb.
 aut etiam seculis ante possessum. q. multum habuit. Geat.
 qui autem habuit mittit. Et ppter hoc mutue gemit.
 Cacedemonum Alexandrum ephorum expulerunt hagnm rege.
 qd nunq. antea acciderat apud eos. notauerunt. Ex quo
 eo tpe tante discordie secuta sunt. ut tyrannu existerent
 et optimates et tyrannicetate. et preclatissime constituta
 res p. dilaberentur. Nec vero solum ipa cecidit. s. etiam
 reliquam greciam euerit contagionibz malis. q. ut
 Cacedemonis pfecte humanarunt. latq. Quid nos quos
 Tibery grati summa viri filios. Africam nepotes. homine
 agrarie contentiones p. diderunt.
M vero aratus sitonius iure laudatur. qui cum eius
 civitas. t. annos a tyrannia teneretur. pfecto argis iurone
 clandestino introitu d. est potitus. Quinq. tyrannum
 et tethoden. improbo p. s. sextentis exules. qui
 fuerat eius civitatis locupletissim restituit. rem q. p.
 aduentu suo liberavit. Sed cum magna adue animad-
 verteret in bonis et possessionibz difficultate. q. et eos
 quos et tpe restituerat. quorum bona ab. possederat.
 egere iniquissim arbitrabatur. et. t. minor possessiones
 m. non nimis equi putabat. Propterea q. tam lon-
 go spatio multa hereditatibz. multa empcomibz. multa
 dollis detinebantur. sine mutua indicant. m. illis ad-
 mi. neq. h. non satisfieri. quorum illa fuerat oportet.
 Eum igitur statuit opus esse ad eam rem constituendam
 pecunia. alexandria se proficisci velle dixit. remq. mte
 gram ad reditu sui misit esse. s. q. teletiter ad p. tolonem
 sui hospitem venit. qui tu regnabat alter post alexan-
 drium condita. Qui cum exposuisset priam se liberare
 velle. tamq. dotuisset. a t. opulento vir sum. fa-
 cile impetravit. ut grandi pecunia adiuuaretur. Quia

[illegible]

Philum sapientem. **M**arte fili.
enim qui primus africanus appellatus
est. dicere soliti scriptis Cato qui
fuit fere eius equalis. nunquam se
minus otiosum esse. quam cum otiosus.
nec minus solum. quam cum solus
esset. Et agnificata vero vox. et magis
non vixit. et sapiente digna. que
declarat illum et in otio de negotiis
cogitare. et in solitudine secum loqui
solum. ut neque cessaret unquam. et
interdum colloquio alterius non exeret. Itaque due res que
langorem afferunt ceteris. illum aciebat. cum et so-
litudine. Velle et nobis hoc idem debet dicere liceret. Sed
si minus imitatione tanta ingenii prestantia consequi pos-
sumus voluntate recte per me accedimus. Nam et a re p-
forensibusque negotiis. animis impis. vique prohibiti otium
prosequimur et obicam causam vix relicta. circa pagran-
tes. sepe soli sumus. Sed nec. cum sibi sumebat aliquando.
et a tota hominum frequentia quod interdum. tanquam in portum.
se in solitudinem recipiebat. Vostri autem otium negotiis
inopia. nec requiescendi studio constitutum est. Extincto eni-
senatu. delectisq; iudiciis. quid est quod dignum nobis. aut in
latia. aut in foro agere possimus. Ita qui in maxima celebra-
tione. atque in oculis civium quodam vixerunt. nunc fugien-
tes conspectum sceleratorum quibus omnia redundat. abdi-
mus nos quantum licet. et sepe soli sumus. Sedque sic ab ho-
minibus doctis accipimus. non solum ex malis minima o-
portere eligere. sed etiam excerptare ex his ipsis. siquid in eis
boni. Propterea et otio seuor non illo quidem quo debeat
is qui quondam peperisset otium civitati. Nec eam solitudinem
langore patior. quam multis affert civitas non voluit
Et tanquam africanus maiorem laudem me vel meo iudicio
assequeretur. nulla tamen eius ingenii mommenta mandata
sunt. nullum opus otii. nullum solitudinis nunquam extat. Ex
quo intelligi debet. illum mentis agitatione. investigatore
que earum rerum quas cogitando consequeretur. nec otio-
sum nec solum unquam fuisse. Vos autem qui non tantum ex his
habemus ut cogitatione tantum a solitudine abstraha-
mur. ad hanc operam scribendi. omne studium curamque co-
vertimus. Itaque plura. brevis tunc evasit. quam multis animis

Stante re p[ro]p[ri]o s[er]mo. Q[ui] t[ame]n tota p[ar]te (in Cicero) frugi
 fera et fructuosa. nec vlla pars eius inculta. ac deserta
 sit. tamen nullus verator in ea locus est. nec vberior q[uam] de
 officio a quib[us] constant[er] honestat[is] comendi precepta
 dicuntur. Quare quanc[u]m a Cratippo n[ost]ro. primape quicq[ue] me
 morie p[ro]horum. hoc te assidue audire. atq[ue] accipere co[n]fido.
 tamen conducere arbitror talib[us]. aures tuas vocalib[us]
 h[uius]modi c[on]sonare. nec eas si fieri possit quicq[ue] aliud audire.
 Ad cui[us] om[n]ib[us] est faciendum que vitam honestam m[er]cedi
 cogitant. tam h[uius]modi an nemini potius q[uam] tibi sustineas
 enim non parvam expectacionem imitande industr[ie] n[ost]re.
 magna honorum. nonnullam fortasse nominis suscepisti
 om[n]is p[re]terea p[ar]te. et athenas et Cratippi. ad quos
 cum tanq[uam] ad mercaturam bonarum artium sis profectus. manere
 redire turpissimu[m] est. dedecorantem t[ibi] v[er]bis. Auctorit[er].
 et magis. Quare quantum comiti a[u]d potes. quantum labore
 contendere. Si discendi labor e[st] potius q[uam] voluntas. t[ame]n fac ut
 efficias. necne quitas. ut ne tui om[n]ia suppeditata sint a nob[is].
 tu te tibi defuisse videare. S[ed] hoc h[uius]modi. Multa enim
 sepe ad te cohortandi gra[ti]a. s[er]p[er]imus. Alia ad reliqua p[ar]tem
 p[ro]p[ri]e diuisione reuertamur.

Sancius igitur. q[uod] sine c[on]troversia de officio accuratissime
 disputant. quicq[ue] nos corroboratione quadam adhibita.
 potissim[us] secuti sumus. t[ame]n q[ui]b[us] p[ro]positis. in q[ui]b[us]
 deliberare homines et consultare de officio solerent. Quo
 cum dubitarent honestu[m] ne. et id esset de quo ageret[ur].
 an turpe altero ne utile esset. an inutile. tertio si id q[uod] ha
 beret speciem honesta. pugnaret cum eo q[uod] utile videretur.
 quo ea discerni oporteret. De duob[us] q[ui]b[us] p[ri]mis. t[ame]n
 lib[er] explicauit. De tertio aut[em] q[ui]e. deinceps se s[er]p[er]it dic
 turum. nec exsoluit q[uod] promiserat. Ad eo magis miror.
 q[uod] scriptum a discipulo eius. Possidonio est. triginta an
 nis vixisse p[ar]te. postq[uam] illos lib[er]os edidisset. que locu[m]
 miror a Possidonio. breuiter esse tractatum in quib[us]d[am]
 comitiis. p[re]stitim. cu[m] scibat nullu[m] e[ss]e locu[m] in tota p[ar]te
 ta[n] necessarium. Amine vero assentior h[uius]modi. qui negant
 ead[em] locu[m] a P[er]metio p[re]missim[us]. si consulto relictum.
 nec om[n]ino stubendum fuisse. q[uod] nunq[uam] possit utilitas cu[m]
 honestate pugnare. De quo alterum potest h[uius]modi dubitatio.
 ne ad libendum fuerit hoc genus q[uod] in diuisione. P[er]metio.
 q[uod] tertiu[m] est an plane obmittend[um]. Alterum dubitari no[n] p[otes]t.

Primo a Panetio susceptum sit. si relictum. Nam qui e diuisione
tripertita. duas partes absoluerit. hinc nunc est restare ter-
tium. **P**roterea in extremo libro tertio. de hac parte pollite-
se demitps esse dicturum. **A**ccedit eodem testis. Torquillus
Possidonius. qui etiam scribit in quadam Epistola pulchrum
rursus dicere solere. huc Panetium audierat. ut nemo
pictor esset inuentus. qui uideretur. eam partem. quam appelles
melioatam liquiss. absolueret. (omnis enim pulchritudo. re-
liqui corporis imitandi. spem aufererat) sic ea quae Panetio
eius pretermissis et non perfectis. propter eorum quae fecisset
prestantiam. neminem esse persecutum. Quamobrem de
iudicio Panetii dubitari non potest. Recte autem ne hanc
tertiam partem ad exquirendum officium adiuuaret. an sciam
de eo fortasse disputari potest. Nam siue honestum solum
bonum est ut stoici placet. siue quod honestum est. id ita su-
mum bonum est. (quemadmodum peripateticis nunc uidetur)
ut omnia ex altera parte collata. uix minimi momenti in-
stas habeat. Dubitandum non est. quin unusquisque possit utili-
tas cum honestate contendere. **I**taque accipimus. Potestatem
solitum exercitari eos. qui primi haec natura coherentia
opinione distraxissent. Cui quidam ita sunt stulti assensi.
ut quicquid honestum esset. id utile esse censerent. nec utile
quicquam. quod non honestum. **R**ed si uis esset. Panetio. quod utile
praeterquam colendam diceret. quod ea efficiens utilitatis esset.
ut hi qui res expetendas uel uoluptate uel indigen-
cia mererentur. liceret ei dicere honestatem aliquando
cum utilitate pugnare. **S**ed tunc sit id. qui id solum bonum
iudicet. quod honestum sit. quae autem hinc. quae autem
repugnent specie quadam utilitatis. eorum neque accessio.
meliores uitam fieri. nec discessione peiorem. non uidetur.
hinc debuisse deliberatores. introducere. in quod quod utile uidetur.
cum eo quod honestum est compatitur. **E**tiam quod summum bonum
a stolis dicitur. commententer naturae conuenire. id habet ut opi-
nari. hanc sententiam cum uirtute congruere. semper tertia autem
que secundum naturam esset ita legere si ea uirtuti non repugnaret.
Red cum ita sit. putat quidem hanc comparationem recte
non esse introductam. nec omnino de eo quae quicquam praecipuum
est illud quidem honestum. quod proprie uere fuisse
est. **P**er id in sapientibus est solus. neque a uirtute diuelli
potest. **I**n his autem. in quibus sapientia perfecta non
est. ipsum illud quidem perfectum honestum nullo modo esse

pe. s. similitudines honesti esse possunt. Nec enim omnia offi-
cia. de quibus hys libris disputamus. media sciri appellat.
et ea tota sunt. et late patent. q. t. ingenij bonitate multi
affecuntur. et progressionem discendi. Illud autem officium.
quod rectum id appellant. perfectum atq. absolutum est. et
ut idem dicunt omnes numerus habet. nec preter sapienter-
radem in quemq. potest. Cum autem aliquid actum est. in quo me-
dia officia comparantur. id cumulate videtur esse perfectum
propterea q. reliquus qd absit a perfecto. fere non ex toto mel-
lior quatenus autem intelligit. melius putat pretermis-
sed autem in poematibus et in picturis usu venit. in alijsq.
applicat. ut delectentur impiti. laudentq. ea q. laudanda
non sunt ob eam credo tam. quod insit in hys. aliquid probi.
qd. cognat ignaros. qui quidem quid in unaquaq. re videri sit.
nequeant indicare. Ita cum sint docti a peritis. facile de-
sistunt a sua. Nec igitur officia de quibus hys libris dissi-
quasi scda quedam honesta dicunt esse non sapientum
modo p.ia. s. cum omni hominu. genere communia. Itaq. hys
omnes. in quibus est virtutis indoles. quoniam nec vero cum
duo decant duo. Sapientes. fortes viri quoniam dicuntur.
aut cum fabacis aut Av. ades usq. nominantur. aut ab
illis fortitudinis. aut ab hys iusticie. tamq. a sapiente peti-
exemplum. Nemo enim horum sit sapiens. ut sapientem
hic intelligi volumus. Nec hys qui sapientes habiti et no-
minati. Cato. et Plinius sapientes fuerunt. Nec illi
quidem septem. s. ex mediocri officiorum frequentia similitu-
dinem quandam gerebat. spectantq. sapientum. **De bonitate**

Quo tunc. nec id quod vere honest. emolumentis com-
tum est. fas est cum paranda sit et virtus
utilis repugnancia comparare. nec id quod quicq.
appellamus honestum. quod colitur ab hys qui bonos viros
haberi se volunt. cum emolumentis coniungam est comparandum.
Tamq. id honestum. quod in maiorem intelligentiam addit. tunc
conseruandus est nobis. q. id. qd. p.rie datur. vereq. e. ho-
nestum sapientis. Aliter eni. teneri non potest. si qua ad vir-
tutem est facta progressio. **¶ Sed hoc quidem de hys. qui**
conseruatione officiorum extirpantur boni. ¶ Cui autem
omnia metuitur emolumentis et commodis. neq. ea volunt p.pon.
derari honestate. hys solent in deliberando. honestum cum
eo q. utile putant opare. boni viri non solent itaq. exis-
timo p.neret. cum dixerit homines p.lere. in hac opatione

Dubitare. hoc ipm fuisse. qd dixerit solere modo. non opor-
tere etiam sciri non plures putare. quid utile videatur.
quam quid honestum. sed hoc etiam inter se comparare. et
in his dubitare. turpissimum est. **Quid** ergo est. qd non
nunq ad dubitationem afferre soleat. considerandq videat.
Credo si quando dubitatio audit. quale sit id. de quo co-
sideretur. **Saepe** enim tempore sit. ut quod plerumq.
turpe haberi soleat. inveniat non esse turpe. **Exempla**
ta. ponatur aliqd qd pateat laus. **Quod** potest esse
malus scelus. qd non mo honest. s. etiam familiare honest.
occurrit. **Non** igitur se abstinet scelere. si quis tyrannum
occidit quis familiare. **Populo** quidem romano no vi-
detur. qui ex omibz preclaris factis. illud pulcherrimum exis-
timat. **Quia** igitur utilitas honestatem. **Immo** vero ho-
nestas utilitatem secuta est. itaq. ut sine vilo errore diu-
ditare possimus. si quando cum illo. qd honestum intelli-
gimus pugnat id videbitur qd appellamus utile. **Formula**
quedam constituenda est. quam si sequemur in quacune
rerum. ab officio nunq recedemus. **Est** autem hec formula
Stoicorum rom. discipline qd maxime consentanea. qua
quidem hys libris pterea sequemur. qd quancq a veteribz
achademis et ppatetis nris qui quondam idem erant.
qui achademici qd honesta sunt. anteponunt hys qd videtur
utilia. ut splendidius hec ab eis differuntur. et quibz qd
quid honestum est. idem utile videtur. nec utile quicq. qd
non honestum est. qd ab hys quibz et honestum aliqd non
utile. aut utile non honestum. **Robis** autem nra achade-
mia magnam licentia dat ut qd nunq maxime probable
occurrat. id nostro more liceat defendere. **Sed** redeo ad
formulam.

Nulla detractione penitus est

Ostendere igitur aliquid alteri et homines hominis
in comodo suum augere quodammodo magis e contra
naturam qd mors. qd paupertas. qd dolor. qd cetera
q pnt aut corpori accidere. aut rebz externis. **Non** pma-
rio tollit quietum humani et societatem. **Si** enim sic
ferimus affectu. ut ppter suum emolumentum spoliatur. aut
violatur. alterum discerni necesse est eam. qd maxime est
secundum naturam humani generis. societatem. **Et** si
quicquidq membrum sensum hunc habet. ut posse puta-
re se valere. si primi membru validudine ad se tradu-
xisset. debilitata. et interire totum corpus nra est. **Sic** si

Unusquisque nunc rapuit ad se comoda aliorum. Detrahaturque
 quod cuique possit. emolumenta sui gratia. societas hominum. quibusque
 civitatibus. nunc est. Nam sicut ut quisque malit. quod ad ipsum
 rante pertinet. quod alteri acquiescente concessum est. non repugnante
 natura. illud natura non patitur. ut aliorum spoliis. nostras
 facultates. copias. opes augeamus. Sed vero hoc solum natura
 iure gentium. sed etiam legibus populorum. quibus in singulis civitatibus
 res per gementur. eodem modo constitutum est. ut non liceret sui
 comodi causa nocere alteri. Hoc enim spectant leges. hoc voluit
 instituisse esse civium quietudinem. quam qui diramur eos morte.
 exilis. vinctulis. damno coercerent.

Ad hoc multo magis exigit ipsa natura ratio. que est lex
 divina et humana. cui parere quod velit omnes autem parere
 debent. qui secundum naturam volent vivere. nunquam
 committet ut alienum appetat. et id quod alteri detraxerit sibi assu-
 mat. Item multo magis est secundum naturam. et esset animi
 et magnitudo. Itemque humanitas. iustitia. liberalitas. quod
 voluptas. quod vita. quod diuicia. Rursum quidem gentium. et pro
 multis ducere quantam cum utilitate communis. magni ani-
 mi et excelsi est. Detrahere autem alteri. sui comodi causa magis
 est contra naturam quam mors. quam dolor. quam cetera generis cuius-
 dem. Itemque magis est secundum naturam. pro omnibus gentibus
 si fieri possit. conservandis. aut mirandis. maximos labores
 molestiasque suscipere. imitantes Heracle illum. quem hominum
 fama beneficentium memor. in tonalio telestii collocavit. quod
 vivere in solitudine non modo sine ullis modestis. sed etiam
 maximis voluptatibus habundantem omnibus copis. ut excelsus
 etiam pulchritudine et viribus. Rursum ita optimo quisque spem
 didicimusque ingenio. longe illam vitam hunc anteponebat.
 Ex quo efficitur homines nature obediunt. hominum nocere
 non posse. Deinde qui alterum violat. ut ipse aliquid comodi
 consequatur. aut nihil se existimat facere contra naturam.
 aut magis fugiendam censet mortem. pauperiorem. dolorem.
 amissionem. etiam liberorum. propinquorum amicorum. quod
 facere cupiam iniuriam. Et nihil existimat contra naturam
 fieri. in hominibus violandis. quod tamen eo differas. qui omnino
 hominem ex homine tollat. Item. fugiendum id quod censet.
 et multo illa periora. mortem pauperiorem. dolorem. erat
 in eo. quod nullum aut corporis. aut fortune vicium. vicis autem
 gravius existimat. Ergo omni debet esse omnibus propositum.
 ut eadem sit utilitas. uniuscuiusque et uniusformis. quod si

ad se quisque rapiat dissolvatur omnis humana conformatio. Atque
si e a hoc natura prescribit. ut homo homini. quicunque sit.
ob eam ipsam causam. ut is homo sit. consultat. vellet nunc
est. sedem eandem naturam. omni utilitatem esse communem.
Quod si ita est. una quatenus omnes. et eadem lege nature
Idque ipsum si ita est. certe violare alteram lege nature prohibe
mur. Veximus autem primum. veximus ergo extraneum. Nam
illud quod absurdum est quod quidam dicunt. parenti se. aut
fratri. nihil detracturos. sui commodi causa. aliam rationem
esse cuius reliquorum. huius sibi nihil iuris. nullam socie
tatem. cuius utilitatis causa. statuunt esse cum aliis. quod sententia
omnem societatem dissolvit. Cum autem cuius
rationes dicunt esse habendam externorum. negant. huius di
cunt commune humanam generis societates quia sublata. li
beralitas. beneficentia. bonitas. iustitia funditus tollitur.
Que qui tollunt. etiam adversus deos immortales. impii
iudicandi sunt. Ab his enim constitutam inter homines
societatem evertunt. cuius societatis artificissimi vinculum est.
magis arbitrari esse contra naturam. homines homini
detrahere. sui commodi causa. quam omnia incommoda subire. vel
externa. vel corporis. vel et ipsius animi. que vocet
iustitia. Hec enim una virtus simul est iura. et equa
victitum forsitan quispiam dixerit. nomine igitur sapi
ens. si famle ipse. conflatur. abstulerit cibum alteri homi
ni. ad nullam rem valit. Symonie vero Non enim vi
ta mea nihil valio. quam animi talis affectus. nemine ut
violenter quod mei gratia. Quod si Phalaris. crudellem
tiranum. et manem. vir bonus. ne ipse fugere conficiatur vesti
tu spoliare possit. nomine faciat. Hec ad iudicandum sunt
fatalia. Nam si quid ab homine utili ad nullam partem utili
tatis causa detraxeris. in humane ferreus contrarius nature
legem. Cum autem is tu sis. qui multam utilitatem rei p
atque hominum societati. si invita remaneas afferre possis.
si quod ob eam eam alteri detraxeris. non sit reprehendendum
Cum autem id non sit cuiusmodi sui cuiusque incommodum ferendum
est potius. quam de alterius quodvis subtrahendum. Non igitur
magis contra naturam. morbo aut exestas. aut encephalo.
quam detractio. atque appetitus alieni. Quod communis utilitatis
derelictio contra naturam est. est enim iniusta. Itaque lex
ipsa nature. quod utilitatem hominum conservat et continet. de
ternit profecto. ut ab homine meriti atque in utili. ad sapientes

bonum. fortem virum transferantur res. ad vivendum necessarie.
 qui si occiderit. multum de tot utilitate detraxerit. modo hoc
 ita faciat. ut ne ipse de se bene existimans. se seque diligens.
 hanc causam habeat ad murum. Itaque semper officio sim-
 gratur. utilitatem consulens homini. et ea quae ipse memoro
 humane societati. Nam quid ad Phalarim attinet. per fa-
 ale iudicium est. Nulla est enim societas nobis tunc tunc.
 si potius summa dicitur. est. Neque est contra naturam pro-
 liare cum si possis. quem honestum est necare. Atque hoc
 omne genus pestiferum atque impii. ex hominum civitate exter-
 minandum est. Et enim ut membra quaedam amputantur.
 si et ipsa sanguine. et tunc spiritui cedere ceperint et nocet
 reliquis partibus corporis. sic ista in figura hominis feritas
 et immunitas belue. a civitate humanitate corporis se-
 greganda est. Quia genus sunt quoniam omnes hae. in quibus
 ex ipse officio exquiratur. Eiusmodi igitur credo res. Nam
 cum persequantur fuisse. nisi alius casus aut occurrat con-
 silium eius permittet. ad quas ipsas consultationes. ex
 superioribus libris satis multa precepta sunt quibus profici
 possit. quid sit propter turpitudinem fugiendum. quid sit id quod
 idcirco fugiendum non sit. quod omnino turpe non sit.
Sed quoniam operi inchoato. propter tamen absolutum. tanquam
 fastidium imponimus. ut si de equalibus equalia de-
 me. que relinquuntur equalia sunt ut geometre. sol-
 non omnia ducere. sed postulare. ut quaedam sibi concedamus.
 quo facilius quod velint explicet. sic Ego a te postulo mihi Licet.
 ut michi concedas si potes. michi propter id quod honestum
 sit. esse propter se expectandum. Michi utrumvis satis est. et
 tu hoc tu illud probabilius videtur. Nec propterea quicquam probale
 Et primum panem in hoc loco defendendum est quod non uti-
 lia tamen honestas pugnare dixerit. aliquando posse. Neque
 enim ei fas fuit erat. sed ea que videntur utilia. Nichil vero
 utile. quod non idem honestum. nec honestum. quod non
 idem utile sit. sepe testatur. negatque ullam pestem maiorem
 in vitam hominum evasisse. quam eorum opinionem que ista dis-
 traxerint. Itaque non ut aliquando anteponeamus utilia
 honestis. sed ut ea sine errore iudicemus utilia ho-
 nestis. si quoniam madissent. induxit eam que videntur esse. non
 que est. repugnancia. Hanc igitur partem relictam reple-
 bimus. illis adminiculis. sed ut dicitur in rethorica. Neque u-
 quicquam de hac parte post panem explicatum est. quod michi

Probaretur de his q in manus meas venerunt
Quoniam igitur aliqua spes utilitatis obiecta est. quoniam nunc
est. Si si tu minimum attendas. turpitudinem videas ad
iunctam ei rei que speciem utilitatis attulerit. tunc utilitas
non requirenda est. sed intelligendum ubi turpitudinis sit ubi uti-
litatem esse posse. Sed si nihil est tam contra naturam
q turpitudinis. Recta enim quoniam clementia et constantia. natura
desiderat. aspernaturq contraria. nihil q tam secundum naturam.
q utilitas. certe in eadem re utili. turpitudinis esse non potest.
Itemq si ad honestatem nata sumus. eaq aut sola expe-
tenda est. ut zenoni visum. aut certe omni pondere quicq
habenda. quam reliqua omnia. quod Aristoteli placet. nunc
est quod honestum sit. id esse aut solum. aut summum bonum.
quod autem bonum. id certe vale. Ita quicquid honestum. id
utile. Quare error hominum non propter. tunc aliquid q utile
visum est arripuit. id continuo scelerit ab honesto hic sit.
Hinc venena. hinc falsa testamenta nascuntur. hinc fur-
ta. hinc pericula. explicationes. deceptiones sciorum et ci-
vium. hinc opum miniarum potestate non ferende. Nos-
tremo etiam in liberis civitatibus. existunt regnandi cupidi-
tates. quibus nihil nec exterius. nec fedius extoritari pe-
Emolumenta enim rerum fallacibus iudiciis videntur perire. non
duo legimus. quas sepe percurrunt. sed ipsius turpitudinis
que acerbissima est non videtur. Quia brevis hoc quidem de-
liberantium genus spectatur e medio. Est enim totum scelus.
tunc et impium. q deliberant utrum id assequantur qd ho-
nestum esse videant. an se scientes scelere gement. Impia
enim dubitatione fatimur in esse. etiam si ad id non pervenerit.
Ergo ea deliberanda omnino non sunt. in quibus est turpis
ipsa deliberatio.

Quod etiam in omni deliberatione. celandi et occultandi spes.
optimioq remonenda est. Patet enim nobis si modo i phia
aliquid proficimus. per seculum esse debet. si omnes deos ho-
minesq celare possimus. nihil tamen auare. nihil in-
iuste. nihil libidine. nihil inobtemperanter esse faciendum.
Hinc ille Giges miratus a Platone. q tunc terra discessit.
magnis quibusdam ymbribus in illum hyatum descendit.
enimq equi. (ut ferunt fabule) animadvertit. quos in
lateribus fores essent. quibus apertis hominis mortui vidit corpora
magnitudine inspecta. amulq aureum in digito. quem
ut detraxit. ipse induit. erat autem regius pastor. Tunc

In concilio pastorum se recepit. ubi in palia eius amuli
ad palinam conuerterat. a nullo videbatur. ipse autem
omnia videbat. idem rursus videbatur. cum in locum
amulum inuerterat. itaque hac oportunitate. amuli opus.
regine superius intulit. eaque adiutrice. regem diu mtere.
int. sic stultitatem quos obstrare arbitrabatur. Nec in his quicquam
cum facinorosis potuit videre. sit repente amuli beneficium. rex ce-
tus est libere. Nunc igitur ipse amulum si habeat sapiens.
nichil plus s. licere putet peccare. quam si non haberet.
Honestas enim bonis viris. non occultata querunt. Atque hoc
loco pluri quidam minime mali illi quidem. sed non satis acuta
fidam et amentiam fabulam dicunt platam a platone.
quasi vero ille aut factum id esse. aut fieri potuisse defen-
dat. Nec est vis haec amuli. et huius exempli. sed nemo sti-
turus. nemo ne suspicaturus quid sit. cum aliqd diuicias. pro-
tinae. diuicias. libidinis et ferreus si id diis. hominibusque
futurum sit semper ignotum. sis ne facturus. Legant id
fieri posse. quod quod id quid. Sed quero quid negant posse. id
si posset quid nam facerent. Urget eustice sane. negant enim
posse. et in eo perscitant. Hoc verbum quod valeat non videt
Cum enim querimus si possint celare. quod facturi sunt. non
querimus. possint ne celare. sed tamen tormenta adhibemus.
ut si viderent. se impunitate posita futuros quod expe-
diat. facinorososque se esse fateantur. si negant. omnia tur-
pia per seipsa fugienda esse concedant. Sed iam ad proprium
Thadime sepe cause quod conturbat quos. reuertamur.
Utilitatis specie non tamen hoc deliberet. relinquenda.
ne sit honestas propter utilitatis magnitudinem. (nam id
quod improbum est) sed illud. possit ne id quod utile vi-
deatur. fieri non turpit. Cum Collatio college Brutus
imperium abrogabat. poterat videri fatere id iniuste. fue-
rat enim meritis expellendis sociis bruti. consilioque sua
adiutor Cum autem consilium hoc principes cepissent. cog-
nationem superbi. nomenque tarquiniorum. et memoriam reg-
ni esse collendam. quod erat utile patrie consule. id erat
ita honestum. ut etiam ipsi collatio placebat debet. Itaque uti-
litas valuit propter honestatem sine qua nec utilitas qui-
dem esse potuisset. At meo rege quod urbem condidit no-
ita species enim utilitatis animi pepulit eius. cum
cum iustum esset utilius solum se. quam cum altero rege
fratrem interemisset. Omisit hic et pietatem. et humanitatem.

Ne id quod utile videbatur. neque erat. assequi possit. et
tamen inuicem. opposuit speciem honestatis. nec probabile.
nec satis idoneam. Petant igitur pace vel quicquam vel
comuni. Dixerimus. Nec tamen nec nobis utilitates o-
mittende sunt. aliisq; tractande. cum hinc qui egerant.
sed sue cuiq; utilitati qd sine alterius iniuria fiat sua
est. **S**ate **C**icero. ut multa. qui statim inquit an-
te. erit. et contendere debet. ipse maxime possit. ut
vincat. supplantare ei qui tu certet. et manu depelle
nullo modo debet. **S**ic in vita sibi quicq; petere qd pli-
neat ad usum. non iniquum est. alteri dicere. vis no-
est. **A**ntem perturbantur officia in amicis. quibq;
et non tribuere qd non sit equum contra officium est. **S**ed
hinc qm totum. breue et non difficile preceptum est
Ene enim videntur utilia. honores diuicie volup-
tates. cetera qm eiusdem. **H**ec amicitie munus ante
ponenda sunt. **A**t neq; contra rem p nec con inuicem
ac fidem. **A**mici tamen. vix bonus faciet. nec si iudex quide-
erit de ipso amico. **N**on enim persona amica. cu induit
iudicis. tantum dabit amicitie. ut veram amici tam
esse malit. ut p orande litis ipse quoad p leges liceat.
accomodet. **C**um vero iurato sententia dicenda sit. memi-
nerit deum se adhibere testem. id est ut arbitrari mte
suam. qua nihil homini dedit ipse deus diuinus itaq;
preclarum a maiorib; acceptum morem cogandi iudicet.
et ea tenemus que salua fide facere posset. **H**ec roga-
to ad ea pertinet. q paulo ante dixi. **H**oneste amicus a
iudice posse concedi. **N**am si omnia facienda sunt q ami-
ci velint. non amicitie tales s; quicquid putande sunt.
Loquor autem de talib; amicis. nam i sapientib; vis atq;
perfectis nihil pot esse tale. **D**amone et **P**uthia plura
gores. fecerunt hoc aio inter se fuisse. ut tu eorum alteri
dionisq; tyrannus diem nece destinauiss. is q morti
addale esset. paucos sibi dies commendando. suorum ta pos-
tulauiss. vas fitus est alter eius sistendi. ut si ille non
reuerteret. moriendus esset sibi. **Q**ui enim ad diem se re-
cepisset. admirata eorum fidem tyrannus. petiuit. ut
se in amicitia tenuerit. **C**um igitur id qd utile
videtur in amicitia. tu eo qd honestum e compatitur. iace.
at utilitatis spes. valeat honestas. **C**um autem in amicitia.
q honesta non sunt postulabunt. religio et fides ante.

ponant² amicitiae. et sic habebit² is que exquirim⁹. delius
offici⁹ **E**t veritatis specie in re p sepiissime perit². ut
in tormenti disturbance n^o. duris etiam athemenfes q⁹ si
uerint. ut cognitis q⁹ classe valebant pollutes paderit²
hoc visum est vnde. nimis enim iminebat ppter p⁹mit⁹
exima p⁹reo. **E**t metus quod crudele vtile. est enim ho.
minu⁹ nature. qua sequi debemus. maxime nimis crude.
litas recta sequi h⁹ tam

Dile etiam qui pignos vrbib⁹ vti p⁹hibent. eosq⁹ ex.
terminat. ut peneus ap⁹ p⁹es n^os **P**ap⁹us
imp⁹. **I**am e⁹ p⁹ tunc. q⁹ tunc non sit. rectum est
non licet. qua tulim⁹ legem sapientissimi consules
Crausus et **S**cenola v⁹u vero vrbis p⁹hibere pignos.
sane inhumanum est. **I**lla p⁹etara. in quib⁹ publice vti.
litatis spes p⁹ honestate p⁹tenitur **O**lena exemplorum
est n^o res p⁹ tu sepe. tu maxime bello p⁹uico sc⁹. q⁹
canesi calamitate accepta. maiores animos habuit.
Et v⁹q⁹ vrbis sermibus **V**ulla timoris significatio. nulla
mentis p⁹is tanta v⁹ est honesti. v⁹ spem vtilitatis
obstat **A**themenfes tu p⁹arum impetu nullo m^o posset
sustinere. statueruntq⁹ ut vrbis relicta quib⁹ i⁹ libere v⁹oe.
rene depositis manes confiderent. **C**ursu quiddam s⁹ua.
dente. v⁹ in vrbis maneret. res senq⁹ reaperent. lapidib⁹
obruent **A**tp⁹ ille sequi vtilitate videbatur. **E**t ea n^o
erat. repugnante honestate **T**emistodes post v⁹toriaz
eius belli q⁹ cum p⁹is fuit. dixit in comone se h⁹re copiam
rei p⁹ salutare. s⁹ id s⁹azi n^o opus e⁹ postulavit ut ali.
quem p⁹le daret. qui tu q⁹nuicaret. datus est **A**ris.
ades h⁹uc ille classem lacedemonioz. que subducta e⁹
ad g⁹temm clam m⁹edi posse. quo f⁹to. flangi lare
demonioz opes n^ote e⁹set **A**d **A**ristades cum audi.
uiss⁹ in gaione magna expectatione venit. dixitq⁹ p⁹ti.
le esse q⁹silu. q⁹ **T**emistodes afferret. s⁹ minime ho.
nestum **I**taq⁹ athemenfes q⁹ honestum non e⁹. id
ne vtile quidem putarent. totamq⁹ eam rem q⁹la ne
audierant quidem. auctore **A**ristade repudiarere **A**helus
h⁹ q⁹ nos qui p⁹ratas immunes. s⁹uos vectigales ha.
bemus **A**neat ergo quod turpe sit. id m⁹q⁹ esse vtile.
ne tu quid⁹ tuo id quod vtile esse putes adipiscere
hoc enim ipm⁹ vtile putare q⁹ turpe sit. calamito.
sum e⁹.

Ed mādunt ut sup̄ sepe cōt. cum repugnare utilitas
honestati videatur. ut amāduertendū sit. repugnet ne
plane. an possit cum honestate quingr. Euf. quibz hec sit
hones. Si exempli grā. vir bonū ab alexandria pfectū
rhodū. magnū fūmenti munerem adiecerit in rhodū
in opia t̄ fame. fūnaqz amone caritate. si idem fiat q
plures mercatores ab alexandria soluisse. nareqz in tur.
si fūmento omīas. petentes rhodū viderit. Dicitur ne
sit id rhodū. in silencio suū quāplimū venditurū. Sa.
pientem et bonū virum fūgnū. de ei9 deliberatione et
consultatione querim9. q̄ telatur rhodios non sit. si q̄
turpe videt s̄ dubitet an turpe non sit. In hugoī telus
aliud. Diogenem babilonio videri solet. magno t̄ grauī for.
to aliud antipatro discipulo eius hominī acutissimo anti.
patro omīa patefacienda. ut ne quid omīno qd̄ venditor no.
rit. emptor ignorat. Diogeni venditorem quatenus iuc
tūli constitutum sit. dicere vicia oportere. cetera sine
mīdīs agere. Et quomaz vendat velle q̄ optime vende
aduexi. exposui. vendō meū non plus q̄ veteri. for.
tasse etaz minoris. cum maior ē copia. alūfit mūdā.
Et loquitur Antiprū vado ex altera pte. quid agis. tute in hōi.
bus q̄sūdere debeas. et seruire humane societati. eazqz le.
ge natus sis. ut ea habeas p̄cipia nature. quibz placere
t̄ q̄ se sequi habeas. utilitas tua. q̄mūm utilitatis sit.
viciatimqz ea tuis utilitas tua sit. telatur homines. quid hīs
ad sit. et quoditatis et copie. Rūdetur diogenes fortasse
sic. aliud telare. aliud est tacere. neqz ego nūc te telo. si
tibi non dico q̄ natura decem sit. quibz sit finis bonorum.
que tibi plus prodesse cognita. q̄ tutia utilitas. p̄ non
quitquid tibi audire vale est. id mīdī dicere nūc est. Si
quidem inter homines natura meministi quictam societē
Memini inquit ille. Et nūm ista societas talis est. ut
mīdī suū cuiusqz sit. Rūditur sit. vendendum quidem
quitquid est. Sed donandum. Exagatōnes aut turpia ali.
Edes in hac tota disceptatōe. quādo fiat ut turpia nō videri.
illud nō dici. quāvis hoc turpe sit. tūc quomā
expedit faciam. Et ita expedire ut turpe non sit.
ex altera autē pte care. q̄ turpe sit non esse faciendū.
Vendat edes vir bonus. ppter aliq̄ vicia q̄ ipse noīt. re.
teri ignorent. pestilentes sint. et habeantur salubres. igo.
retur in omibz tubilibz apparē serpentes. male matēate

Suinoſe. ſi hac pter dñm nemo ſaat. ſi quero ſi hoc empto-
 ribz venditor non dixerit. edeſqz vendiderit plus multo-
 qz ſe venditoru putarit. m̄ id iniuſte. aut improbe ſe.
iniquit certe & ille veroſantipater improbe facit. **Q**uid enim eſt
 aliud erranti viam nō moſtrare qd' attēus exccratōmibz
 publicis ſanctū eſt. ſi hoc non eſt emptorem pati nocere.
 et per erroz in maximā fraudem incurrere. Plus etiam
 eſt quā viam non moſtrare. **V**iam eſt ſcienter in erroz
 alterum inducere. **P**rogenes qtra. non te emere cogit.
 qui te hortatus quidem eſt. **I**lle qd' non placebat y ſuipſit.
 tu qd' placebat emiſti. **Q**uod ſi qui proſtrubunt villam bo-
 nam beneqz edificatā. nō exſtimatur ſeſelliſſe. etiam
 ſi illa nec bona eſt. nec edificata. cō multo minus qd' do-
 mū nō laudaret. **R**ob̄i emm̄ iudiciū emptoris eſt ibi ſcius
 venditoris que poteſt eſſe. **S**im autem dictum non omne
 pſtandum eſt. qd' dictum non eſt. id preſtandum putas &
Quid vero eſt ſculius. qz venditorum eius rei quā ven-
 dat vicia narrare. **Q**uid autem tā absurdum. qz ſi dñm.
 iuſſit ita pto predictet. **D**ñm pſilenter vendit. **S**ic ergo
 in quibzqz cauſis dubijs. ex altera pte defenditur ho-
 neſtas. ex altera ita de utilitate dicitur. et id qd' utile vi-
 deatur nō modo honeſtum facere ſit. ſi etiam nō facere
 turpe. **N**ec eſt illa q' videtur valde fieri cum honeſtis
 ſepe diſſenſio. q' diu diſcordia ſunt. non enim ut quereſ
 expoſuimus. ſi ut explicaremus. **N**on igitur videtur nec fru-
 mentaria ille rhodius. nec hic edium venditor celare emp-
 tores debuiſſe. neqz enim id eſt celare. quicquid reticeas.
 ſi tūm quid tu ſcias. id ignorare emolūti tui tā. **R**eliquos eos
 quorum interſit. id ſare. **H**oc autem celandi genus. qle
 ſit. et cuius hominis qd' non videt. **C**erte non apti. nō ſim-
 plicis. non ingenui. non iuſti. non viri boni. verſuti po-
 tius. obſcuri. aſtuti. fallaces. malicioſi. callidi. veteratoris.
 vaſi. **H**ec tot. et alia plura. nomine in vtile eſt viciorum
 ſubire nomina. **Q**uod ſi vituperandi ſunt qui retineant quid
 de his exſtimandum eſt. qui orationis vanitatez adhibue-
 runt. **E**t cūmus eques romani nec in ſatetq. et ſatis
 ſcribit. tū ſe ſuſcipias orandi tā. nō negociandi (ut ip̄e
 dicere ſolebat) contuliſſe dictabat ſe oſtulos aliquos vel-
 le emere. quo in vitare amicos. et vbi ſe obſolare ſine
 interpellatoribz poſſet. **Q**uod tūm per ceſſuiſſe. **I**ſtius
 ei quida' qui argentariam faceret ſuſcipis. dixit reales

Quid se ortos non habere. si licere uti **C**aino si vellet ut
suis et simul ad cenam homines in ortos mutavit in poster
diem Cum ille promissus. tu phitius ut est argentarius.
qui esset apud omnes ordines graciosus. piscatores ad se co
uocaluit. et ab his petiit ut ante suos ortulos postera die
piscarentur. Durat quid eos facere vellet Ad cenam tpe
venit **C**ainus oppare a **P**hitio apparatus communem Cum
barum ante oculos multatudo. p se quisque cepat afferebat. an
pedes **P**hitii pisces abiaculantur. Cum **C**ainus queso
inquit. qd est o **P**hitii. tu ne piscari tu ne timere
est ille Quid mirum inquit. hoc loco est fixatus qd quid
est piscarium hic aquatio hac villa ista carere non pot. In
census **C**ainus cupiditate extendit a phitio. ut vendet.
graduate ille pmo Quid multa impetrat. emit homo
cupidus et complexus tanti. quia **P**hitius voluit et emit in
structos. nomina facit. negotium confiat. Invenit **C**ainus
postera die familiares suos. venit ipse matiare. statim
nullum videt. querit ex primo amico. in ferle quid
piscator essent. qd eos nullus videretur Nulle sunt
qd sua ille inquit. si hic piscari nulli solent. itaqz heri
mirabar qd accidisset **D**omatari **C**ainus sed quid faceret.
non dum enim **A**quilus collega et familiaris melius pro
tulera de dolo malo formulas In quibus ipse cum ex eo que
vere. qd esset dolo malo respondere. cum esset aliud si
mulatum. aliud actum. hoc quidem sane loculente. ut
ab homine perito diffimendi Ergo et phitius. et omnes aliud
agentes. aliud simulant. p fidi. improbi. malicose sunt
Nullum igitur factum eorum pot vale esse. cu sit tot vi
tis iniquitatis Qd si **A**quiliana diffimico vera d. ex
omni vita simulatio. diffimulatioq tollenda est ita nec
pot erat melius. nec pot vendat quicq simulabit. aut dis
simulabit vir bonus Atqz iste dolo malo et legibus
erat unduatus. ut tutela erat duodecim tabulis. et cum
scriptio adolescentum lege latoria. et sine lege. et sine lege
iudicis. in quibus ex fide bona agitur Pro reliquorum
autem iudicium hec verba maxime excellunt in arbi
rei uxore. melius et equius in fiducia ut inter bonos
bene ager Quid go. aut in eo qd melius equius est.
potest vlla pars in esse fraudis. aut cu dicitur. inter
bonos bene ager quicq agi dolose aut malicose potest.
Dolo aut malo in simulatione. ut ait **A**quilus qd

Collectum est igitur in rebus contrahendis omne modum
non licitorem venditor. nec qui totum se liceat. emp-
tor opponet. uterque si ad eloquendum venerit. non plus
quam semel eloquatur. **Q**uod ad Scenola Publii filius. cum
postulasset ut sibi fundus tuus emptor erat semel indi-
cetur. idque venditor ita fecisset. dixit se plus exti-
mare. addidit centum milia innummum. **N**emo est
qui hoc viri boni fuisse neget. sapientis negant ut si imo-
ris quam potuisset emisset. **H**ec utitur est illa puer. quod ali-
os bonos. alios sapientes existimat. **E**x quo Ennius. nec
quicquam sapere sapientem qui ipse se prodesse nequiret.
Nec id quidem si quod est prodesse magis cum. **E**nno con-
ueniret. **H**ec Catonem quid rhodum discipulum Panetii
video in his libris quos. de officio scripsit. **E**t tuberonem
dixit sapientis esse magis cum moribus. leges. instituta fac-
tum. habere rationem rei familiaris. **V**icque enim solum
nobis diuites esse volumus. sed liberis. propinquis. amicis.
maximeque rei publicae. **S**ingulorum enim facultates et capie-
diuitiae sunt ciuitatis. **I**unc Scenole factum. de quo pau-
lo ante dixi placere nullo modo potest. et cum omnino tu-
tum se negat facturum. compendii sui cum quod non liceat
Nunc nec laus maxima tribuenda est nec gratia. **S**ed
sine et simulatio et dissimulatio dolus malus est. **P**arte
habet sunt iniquus dolus iste malus non versatur. **S**ine vi-
do est is qui prodest quibus potest. nocet nemini. **H**ec
iustum virum. bonum. non facile reprehendimus. **I**umque igitur
est vitale peccare. quia semper est turpe. et quia semper est honestum.
tamen virum bonum esse. semper est vitale.

Ad de iure quidem praedictorum sanctitatem est apud nos
iure iuli. ut in his vendendis iura etiam dicerentur.
que nota essent venditori. **S**ed cum ex duodecim tabulis
satis esset ea praestari que essent lingua interpretata. quae
qui inficiatus esset. duplicem pernam subiret a iuris con-
sulis. etiam retinente pena est constituta. **Q**uicquid
est omnipredio iuri. id statuerunt. si venditor sciret. nisi
nominatim dictum esset praestari oportere. **U**t cum in arte
augurum augures acturi essent. iussissentque Titum claudum
centum malum. qui edes in celio monte habebat. demoliri
eas. quarum altitudo officeret auspiciis. **C**laudius prope-
re infulam vendidit. emit. **V**alturneus Canalicus. hunc
ab auguribus illud idem demutatum est. itaque valturnus

nam demolita esset. cognouissetque **C**laudius edes postea p.
struxisse. quas esset ab auguribus demoliri iussus. arbi.
trum illum adiecit. quod quicquid esset dare facere oportet.
ex fide bona. **M** tanto **M**arianus dixit. huius nam rationis pa.
ter (ut enim teteri ex patribus. sic hic qui illud lumen p.
gemit. ex filio est nominanda) is uirtute iudex ita punit.
nam in uendendo rem eam fuisse. et non punitam emptori
reuerent. quod nosset venditor. quod si recte diuidit. non recte
fumentarius ille. non recte eam pestilentiam uendit. tunc
et lingua reuerentiae. uix tui omnes comprehendi non pnt.
que autem possunt diligenter teneantur. **M** **M**arianus **G**ra.
dianus punitus ne **S**ergio orate uendiderat edes eas.
quas ab eodem ipse patris ante annis emerat. **H**ec **S**er.
gio fuit. sed hec in principio **M**arianus non dixerat. adduc.
ta res in iudicium est. **C**raspus **G**ra. **C**raspus **G**ra. **C**raspus
debat. **A**ntonius. ius **C**raspus uidebat quod uicini venditor
non dixisset. sciens id oportere prestari. equitatem. **A**nto.
nius quoniam id uicini ignotum. **S**ergio non fuisse. quod illas edes
uendisset. multum fuisse necesse dicit. nec enim esse deceptum.
qui id quod emerat. quo iure esset teneret. **Q**uod nosse hoc
ut illud intelligas non placuisse **M**arianus nris astus. **S**ed
aliter leges. aliter pluri tollunt astutias. **L**eges quatenus
manu tenere possunt. pluri quatenus ratione et intellige.
quia **R**atio igitur hoc postulat. ne quid insidiosum. ne quid
simulare. ne quid fallaciter.
Une ne igitur insidie tendere plagas. etiam si erita.
Cura non sit nec agitata. **I**pe enim fere nulla in se.
quente sepe inuadunt. **S**ic tu omni edes proferbas. tabu.
lam tanquam plagam ponas. **D**onum propter uia uendas. et ea
aliquis inuadat imprudens. **H**oc quoniam uides propter de.
prauidiam consuetudinis. neque mox turpe haberi. neque
aut lege sanctiri. aut iure uili. tu nature lege sanctum
est. **P**oetas enim. quod et si sepe dictum est (dicendum tamen
est sepius) latissime quidem. que pateat omnium in inter
omnes. interius eorum. quod eiusdem gentis sunt. prior
eorum qui eiusdem ciuitatis. Itaque maiores. aliud ius
uile esse uoluerunt. **Q**uot enim uile. non idem quoniam
gentium. quod autem gentium. idem uile esse debet. **S**ed nos
veri iuris. germanique iustitiae. solidam et expressam effigiem
nullam tenemus. uicinia et uiciniis utimur. ab ipso
utimur sequemur. ferunt enim ex optimis nature et uicinis.

Exemplis Nam quāda verba illa . uti ne ppter te . fidem ve
 tua captus fraudatusue sim . q̄ illa auctor . ut inter bonos
 bene agi oportet . et sine fraudatione **S**z qui sunt boni .
 et quid sit bene agi . magna questio est **E**t quidem strenola
 pontifex maximus . sumas vim eē dicebat . in omnibus
 hys aduersis in quibz agere ex fide bona **F**ideiqz bone
 nome existimabat manare latissime . idqz versari in tutelis .
 societatis . fiducijs mandatis . rebz emptis . venditis . gduc
 tis . locatis . quibz vite societatis q̄metur **I**n hys magis esse
 iudias statuere (p̄sertim n̄ in p̄leisqz essent iudicia q̄ua)
 qd̄ quicqz . cuiqz p̄estare oportet . **Q**uo ita astucie tollēde
 sunt . eaqz malicia . que vult illa quidem videri se esse p̄
 dentia . s̄ abest ab ea . distatqz plurimum **P**rudencia ē enim
 locata in delectu bonorum et malorum **M**alicia . si omnia
 q̄ turpia sunt . mala sunt . mala bone ponit ante . **N**ec vō
 in p̄dys solum ius civile ductum a natura . malicia frau
 demqz vendicat . s̄ in mācipiorū venditorū . venditorum
 fraud omis excluditur **Q**ui enim scire debuit . de sanite
 de fuga . de furis . p̄stat edito ediliū **H**eredum **E**t alia
 cā **E**x quo intelligitur . qm̄ ius natura fons sit . hoc
 fm̄ naturaz esse neminez id age . ut ex alterius p̄detur
 iusticia **N**ec vlla p̄maes vite maior inueniri p̄ . q̄ in
 malicia simulacō intelligencie . ex q̄ illa innumerabilia
 nascuntur . ut vtilia cum honestis p̄grie videatur **Q**uot
 enim quisqz repletur . q̄ in p̄mitate et ignoratōe om̄
 p̄p̄ta . abstinere possit iniuria **P**erclutemur si placet in
 hys quid̄ exemplis . in quibz peccare vulgus hom̄ fortas
 se non putat . n̄ em̄ de sitazibz . veneficiis . testamentis .
 furibz . peculatoribz . hoc loco differendum ē . q̄ nō v̄bis
 sunt ē disputatōne phōrum . s̄ v̄mclis ē catce castigandi
Sz hec consideremus q̄ faciūt h̄i q̄ h̄ntur boni **I**nniti . **S**a
 sibi locupletis homo flm̄ testamentum quidam . e q̄ia
 roma attulerunt **Q**uod que facilius obtineret . s̄p̄serunt
 heredes secum . **M**etassum . et **R**umitū ortensum . ho
 mines cuiusdem ciuitatis potentissimos . qui cum illud flm̄
 esse suspicaretur . sibi autē nullis essent confos . culpe alie .
 in facinoris munusculum nō repudiauerunt **Q**uid go
 ē scdm̄ hoc est . ut non deliquisse videatur **N**isi quide
 non videtur quāqz alterū m̄u amari . alterū non odi
 mortuū **S**z cum **B**asilus it̄ s̄atruū sororis filiu . nō
 suū ferre voluiss̄ . em̄qz fess̄ heredes . hūc dico prouid

Agripitem & fabium (o turpem notam tpm illorum) no erat
equi principes tuus & hie ad satium. nihil preter nome
peruenire. Item si sis q non defendit iniurias. neq p
fat a suis tui pe. iniuste fat. ut in pmo libro differui. qua
lis hndus est is. q mo no repellit. s etia adiuuat iniuria
Hic quidem etia vere hereditates non honeste pident.
si sint malis & blandicis officiorum. non veritate. s fmu.
lacione queste. Et q in talibz rebz. aliud vale interdum. ad
honestum videri solet falso. Non eadem utilitatis q honest
tatis est regula. qui hoc non prouideat ab hoc nulla fraus
alierit. nullum fatinus. Sic enim cogitans est. quid qd
honestum. Perum hoc expedit. res a natura copulatas. au.
debet exerce. duellere. qui fons e fraudu. maleficorum.
peccorum. tinnu omnium. Itaq si vir bonus habeat hac
vim. ut si digitis qrepuerit. possit in locupletu testamento
nomen eius inepere. hac in non vbat. nec si exploratu
quidem habeat. id omnino nemine unq supplicatu. Et
si daret hanc vim. Crasso. ut digitorum ps percussioe
heres posset prescriptus esse. q re vera no esset heres. in fo
ro (excede mclm) saltaret homo autem iustus. et is que
sentimus vrum bonu. nl auq. qd in se transferat. de
trahet. hoc q admiratur. is se qd sit vir bonus nescit fa
retur. Et vero si qs voluerit animi sui coplicationem notoz
enolue. iam se ipse doc. cum vrum bonu esse q profit
quibz possit. noceat nemi. nisi late situs iniuria. Quid
go? Hic non nocet. q quodaz quasi veneno pfiat.
ut veros heredes moueat. in eoz locum ipe succedat
Non go faciat dixerit qs. qd vale sit. qd expedit. vmo
intelligat. nl nec expedire. nec vale esse. qd sit iniustu.
hoc qui non didicerit. bonus vir esse no poterit. Simbar
ofidarem audiebam de pre meo puer iudice. A lutatione
putre fuisse. equi romano sine honesto. ad is sponsione
feciss. in bonus vir esset. Itaq ei dixisse simbarum. se illa
rem mqs indicatellm. ne a spoliaret fama probatu
homiez. s contra iudicauiss. a statuisse videtur vrum bo.
nu aliquem esse. cum eab res innumerabilibz offiis et
laudibz gmet. hinc igitur vxo bono que simbra esse
non mo sarrates nouerat. nullo mo videri pe. quicq ee
vale. qd non honestum sit. Itaq talis vir non mo face
s nec cogitare quid quibz audebit. qd non valeat pre.
dicare. **I**pe nome e turpe dubitare phos. q ne

Iusticia quidem dubitet. a quibus natum est id quod iam quatuor
 est vetustate prouentum. Cum enim fidem alicuius bonitate
 quod laudent. Iustum esse dicunt. quod cum intenebras nites.
 Hoc quia habet vim. nisi illam. ut expedire quod non doceat.
 etiam si id possis nullo refelle obtemere. **V**idesne hoc p.
 uerbo neque. **S**ic illi posse venarum dari. neque hinc que
 paulo ante frangebam digitorum percussione hereditates
 omnium posse conuertere. **E**t enim quod turpe est id qua
 nis occultetur. tu honestum nullo modo potest. sit quod honestum
 non est. id vale ut sit. officii non per. aduersante et
 repugnante natura. **E**t enim cum per magna premia
 sunt. est et peccandi. **M**aximus cum a spe consulatus longe
 abesset. et septimum annum post penam iaceret. neque petitiu
 unquam consulatum videretur. **M**etellus tunc legat
 erat. summum virum et ante cum ab eo impatore suo roma
 missus esset. apud ipsum romanum criminatus est bellum
 illum ducere. si si se consul fecissent breui tempore aut vnum.
 aut mortuum. **I**ugurta se in pace populi romani redac
 turum. **I**taque factus est ille quidem consul. si a fide iusticia
 quod discessit. quod optimum et grauissimum tunc tunc legatus. et a quo
 missus est. in mundicia falso crimine adduxerunt. **V**icet ne
 quidem. **B**ratidians officio boni viri functus est. tunc ad
 ptoz est. collegiumque plurimum tribunum plebis adhibuissent.
 ut res numaria de communi summa constitueretur. **I**actabat
 enim tribus illis munus sit. ut nemo possit scire quid ha
 beret. **A**steperunt quicquid edictum cum pena atque iudicio.
 constitueretur. ut omnes simul in rostra post meridiem
 descenderet. et ceteri quidem alius alio. **A** armis a sub
 selis in rostra ductus via recta. idque quod communiter
 propositum fuerat. solus edixit. et ea res si quis. eo magis
 honori fuit. omnia vias statue. ad eas tres et ceteri. **Q**uid
 multa. **R**emo unquam multitudinem fuit tator. **H**ec sunt quod
 conturbat homines in deliberatione nominis. cui id. in quo
 violatur equitas. non ita magni. **I**llud autem quod ex eo
 paratur. per magni videatur ut. **A** quo praeipere col
 legis. et tribunis plebis. placem gravem non ita turpe. co
 silem ob eam rem fieri. quod sibi tunc proferat. valde
 turpe videbatur. **P**er omnium una vestigia est. qua cupio
 tibi esse notissima. aut illud quod vale videtur. **Q**uid igitur
 et possumus ne aut illum. **M**axim virum boni iudicis.
 atque hinc. **E**xplicat atque exute intelligentia tua. ut

Videas q̄ sit in ea spes. forma et nouo vizi boni **C**adit
ergo in viciū boni mentis emolumenti sui cū. tūcū
p̄scribere. fallere? **N**ihil profecto minus. **E**st go vlla
res tanti. aut modum vllū tam expectandū. ut vici
boni et splendorem. et nomen amittas? **Q**uid est. qd̄ af-
ferre tū valitas ista. q̄ dē possit. quantum auferre. si
boni vici nomen expuerit. fidem iusticiarūq̄ detraherit
? **Q**uid enim interest. utru ex homine se conuertat quis
in belua. an hominis figura. inhumanitatem gerat belue?
Quid qui omnia recta et honesta negligunt. diuinum
potentia q̄sequatur? **C**omme id faciunt. qd̄ is qui etiam
poterit habere voluit eum. aliq̄ ip̄e audacia potens q̄
vile enim videbatur plūmū posse. alterū invidia. id q̄
minus in p̄uaz. q̄ inutile. q̄ turpe est non videbat.
Ip̄e autem p̄ter morem semper grecos versus de phenice
habebat. quos dicam vōt potero. mēdite fortasse. s̄
tame ut res possit intelligi. **V**iam si violandū ē ius.
regnandi gr̄a violandū est. alijs rebus pietate colas
capitales. **T**eodes vel potius **E**uripides. que id vni
solum. quod omnium sceleratissimū sperat. exceperit **Q**uid igit̄
inimica colligimus. hereditates. mercuriales. vendiciones
fraudentas? **F**ate tibi dico q̄ rex ppli romani. domūq̄ om̄i-
um gentium esse cepit. idq̄ p̄fecit. hanc cupiditate
si quis honestam esse dicat. amicus est **P**robat enim legum et
libertatis interitum. earūq̄ oppressas tetras et detestabiles.
glosam putat **P**rius autem facit honestum non esse i ca-
uitate. q̄ libera fuit. queq̄ esse debebat. regnare. sed
ei qui id facere possit esse vale. qua hūc dīuinatione
aut quo potius quāto atato errore coner outere **P**otest
enim dī immortales tūq̄ esse vale. fedissimū. et teter.
zīmū paradisi p̄ue. quāuis is qui se eo obstinuerit. ab
oppressis tūibz parens nominetur **H**onestate igitur dī
genda valitas est **E**t quidem sic h̄et duo verba inter se dis-
crepare. s̄ tū vni sonare videantur. **N**unc ab eo ad
vulgi opinionē. q̄ maior valitas q̄ regnandi esse pos-
sit? **N**ihil contra. inutilis ei q̄ id iniuste consecutus
sit inuenio. om̄ ad veritate capi reuocare rōnem **P**ossunt
enim tūq̄ esse vales angores. sollicitudines. diurni et noc-
turni metus. vitas in s̄diciū p̄diciūq̄ plenissima et aq̄ul-
ti iniqui atq̄ infideles regno. pauci boni sunt. inquit **A**tiq̄
at cū regno qd̄ a **T**antalō et **P**elōpe p̄ditum inē obiecta

Nam quanto plures ei regi putas qui exercitu populi romani.
pluribus ipse romani oppressisset. civitatemque non modo liberam.
sed etiam gentem in libertatem. prout sibi cogeret. **N**unc tu quod
conscience labes in animo testes habuisse. **N**unc vulnere.
Eius autem vultu ipse putat valitatem esse. cum eius vultu ea co-
dicio sit. ut qui illam eripuerit in maxima gratia futurus sit et
gloria. **Q**uod si hoc valia non sunt. quod maxime videntur. quod ple-
na sunt dedecoris ac turpitudinis. satis persuasum est. **N**unc
magis esse utile quod non honestum sit. **Q**uamquam id quidem
tu saepe sepe alias. tu **D**urham bello a **G**abrio consule.
itemque a senatu nostro iudicatum est. **C**um enim rex **D**ur-
ham per bellum ultimum intulisset. tumque de impio testamen-
to cum rege quosdam ac potente. per fugam ab eo venit in cast-
redatumque et cum veneno venatum. **N**unc fabrianus re-
ducendum curavit. ad **D**urham. idque eius factum a se-
natu laudatum est.

Et qui si speciat utilitatis. opinionemque querimus magnam
illud bellum per fugam omnis. et gravem adversarium
improvisum sustulisset. **S**ed magnum dedecus et flagitium. quod tu lau-
das certamine fuisse. cum non virtute. sed scelere superatum.
Itemque igitur valius vel fabrianus qui talis in hac ro-
be qualis **A**risades athenis fuit. vel senatus noster. qui
nunquam utilitatem a dignitate seimixit. armis tunc hoste
certare. an venenis. **I**tem glorie cum imperium expectandum
est. scelus absit. in quo non potest esse gloria. **I**tem ipse opes
expectantur. quoquo modo non poterunt esse utiles cum in-
fama. **N**on igitur utilis illa **I**phigeneia **P**hilippi **P**atris filii sententia.
quas civitates **I**phigeneia petunia accepta ex senatu consul.
tu liberauisset. ut hec. rursus vectigales essent. namque hinc
petunia. quam pro libertate dederant redderemus. et se-
natus est assensus. **T**urpe impio. **P**uritatam enim lue-
lior fides quam senatus ad aucta vectigalia. **P**tile igitur.
quolibet audebunt dicere quicquam utile. quod non honestum.
Notest autem velle imperio. quod gloria est. vultum esse.
et benivolentia. **D**ecorum. utile esse odium et infamia.
Ego etiam cum **C**atone meo saepe dissensi. minime enim michi
videbatur praefracte exanimi vectigaliaque defendere. omnia
publicanis negare. multa sociis. cum in hoc beneficii esse
deberemus. cum illis sic agere. ut cum colonis nostris
soleremus. **E**oque magis. quo illa ordinum connectio. ad
salutem rei publicae pertinebat. **N**ale etiam. **C**urio. cum causas

Transpadanorum equam esse dicebat. semper autem addebat.
vinctat utilitas. potius dicit non esse equa. quia non
est utilis rei p. q. cum utilem esse diceret. non ee equa
Plenius est scriptis liber de officiis **Hec** / fatetur
Catonis talium questionum. sit ne boni viri in maxima
caritate amone familias non alere. in utramq. partes
disputat. sed tamen ad extremum utilitate putat officium di-
gi. magis q. humanitate **Querit**. si in mari iactura
facienda sit. equi ne pretiosi potius idcircoz faciat. an
seruili vilis. hic alio res familiaris. alio dicit humani-
tas. si tabulam de naufragio stultus arripuerit. extor-
quebit ne ~~causa~~ sapiens si potuerit **Regat**. q. sit iniuri-
um **Quid**. duo naves capiet ne fuit **Antime**. **Non** pig.
q. si nauigantez in alto eicere de hanc velit. q. sua sit
quo ad enim preventum sit eo q. sumpta navis est. no d-
est navis. s. nauigantia **Quid** si in una tabula sint duo nau-
fragi eque sapientes. sibi vter rapiat. an alter cedat
alteri. cedat vob. s. ei cuius magis inter sit vel sua vel
rei p. ea vult? **Quid** si hec paria mxtrolz nullum erit
certamen. s. quasi in sorte. aut in dimicando victo. alteri
cedat alter **Quid** si p. fama expilet amiculos. agat
ad exarum. inducet ne id ingratis filius **Refas** id quidez
est qui etia defendat prem si arguat. non igitur pua
prestabit omibz officiis. vmo vero si ipi pue conducat.
pios hre tues in parentes **Quid** si tyrannidez occupat.
si priam prodere conabitur pateri scilicet ne filius? **Vmo**
vero obsecrabit prem ne id faciat. si nichil pfiat ac-
tusabit. minabitur. caq. ad extremum si ad pmae patre
res spectabit. patre salutem. anteponat saluti pris
Querit etiam si sapiens adulteros mimos accipiet m-
prudens pro bonis **Vm** id reficere soluturq. nescit eos si
cui debeat p. bonis **Diogenes** aut **Antipater** negat. qui potius
assentior **Qui** dem fugiens. vendat sciens. debet ne
scire? non nate putat **Diogenes** **Antipater** viri boni
existimat. **Hec** sunt quasi gtonerise in iure stoicorum
In mancipio vendendo. dicenda ne vitia? **Non** msi ea.
q. msi dixeris. redibatur mancipium iure civili **Sz** h. me.
dace esse alcatoze. furace. ebrosim alteri dicenda videt.
alteri non dicenda videntur. **Si** quis aurum vendens
amicalenz se putat vendere. inducet ei ne vix bonus aurz
illud esse. cur emat denario quod sit nullenarium

Despiciunt est iam. **V.** semper pacta seruanda sunt et promissa
 et quid mihi videatur. et q̄ sit int̄ eos plios quos
 nominam controuersia. pacta et promissa semp
 ne seruanda sunt. q̄ nec vi. nec dolo malo. ut p̄iores
 solent. facta sunt. In q̄s medicum tuum dedit ad aqua
 inter tute. pepigeritq̄. ne illo medicamento unq̄ postea
 uteretur. si eo medicamento sanus factus fuerit. et alius aliq̄
 post maderit in eundem morbum. ne ab eo q̄ tu pepigerat
 impetret. ut idem item eo liceat uti. q̄s faciendum sit. tu
 sit is in humanus q̄ non concedat uti. licet ei quicq̄ fiat
 in uie vite et saluti consulendum est. **Q**uid si quis sapi
 ens rogatus sit ab eo q̄ heredem faciat. tu a testamento
 extirpat milies relinquatur. ut anteq̄ hereditate adit.
 luce palam inforo saliet. idq̄ se futurum promiserit. q̄ alt
 cum heredem ille facturus non esset. faciat q̄ promiserat ille.
 nec ne ē promississe nollem. et id arduum fuisse fraudatis. qm̄
 promiserit se saltare in foro. tupe ducet. honestus me
 act. si ex hereditate nihil accepit. q̄s acceperit. nisi for
 te cum pecuniam in rei p̄ magni aliqd̄ tps contulerit.
 ut vel salare tu tu p̄rie consulatur etiam sit. tupe non
 sit. At ne illa quidem promissa seruanda sunt. q̄ non sunt
 hinc ipis ualia quibz illa promissus ē. **S**ed **P**hetonti filios
 ut redeamus ad fabulas) futurum se esse dixit quicquid
 optasset. optauit ut mureu p̄ris tolleretur. siclatz ē atq̄
 in sanis anteq̄ constitit. uti subis deflagrauit quato me
 liq̄ fuerat in hoc promissum p̄ris non esse seruatum. **Q**uid
 q̄ **T**heses exegit promissum a **R**eptimo. du cu tres opta
 cōnes **R**eptimus dedit. optauit interitum spoli filii
 sui. tu is p̄ri spectus esset de nouerca. quo optato impe
 trato **T**hesus in maximis fuit luctibus. **Q**uid **A**gamemnon.
 om̄ deuouiss. **I**ane q̄ in suo regno pulcherrimu natus esset.
Alo immo molauit **E**phigema qua uil erat eo quidem uho
 natum pulchru **P**romissum potiq̄ non faciendum. q̄ ta
 tatum factum admittere fuit. **E**go et promissa no
 faciendi uonimq̄ neq̄ semper deposita reddenda. In gla
 dum quis apud te fante mentis deposuerit. repetat in sa
 mens. reddere paratum sit. non redde' officiu. **Q**uid si
 is qui apud te pecuniaz deposuit. bellum inferat patrie.
 reddes ne depositum ē. **C**oncedo facies enim contra rem p̄
 que d̄ esse cūssima. **S**ic multa que naturae honesta uol
 untur esse. temporales sunt non honesta facere promissa

Stare conuentis. reddere deposita. mutata utilitate sine no
honestate. de his quidem que videntur esse utilitates
contra iustitiam simulatione prouideat. sicut arbitror dictu
Quod qui a quatuor de questionibus viginti^{us} et octime
fontibus honestatis primo libro officia duximus. in eis
versabimur. ad docendum ea que videntur esse utilia. non
sunt. que sine virtutis immixta. sic de prudentia quidem qua vult
mutari malicia. itemque de iustitia que semper est utilis. dispu
tatum est. Reliquae sunt due partes honestatis. quarum altera
in animi hominis excellentis magnitudine et prestantia ter
mitur altera. in confirmatione et moderatione. continentur et
temperantiae. Utile videbatur. Alii autem quidam poete tri
ginta perdidimus. nam apud Houtem optimi auctores. talis
de. vixit nulla suspicio est. sed in simulatione cum tragedie.
simulatione in fame miliaque subterfugere voluisse non ho
nestum consilium ac utile. ut aliquis fortasse dixerit. ex
nate et utate. quare oriose. cum parentibus. cum vxore.
cum filio. An nullum tu deus in quodamque periculis et
laboribus. cum tranquillitate hac conferendum putas. Ego
vero istam contemnendam et abiciendam. quoniam que ho
nesta non sit. ne vultes quidem esse arbitra. Ruid enim au
ditum putas fuisse. vixit. si in ipsa simulatione. p^{er}se.
p^{er}seuerasset. qui cum maximas res gesserit in bello. ad
hec audiret ab Aiaze cuius ipse princeps iurandi fuit
et omnes satis solus neglexit fidem. fuxere assimulant.
ne eo res quo insituit. Quod in palamedis persequitur ista
prudencia percepisset malitiosam audaciae eiusdem fide sat
ta. ius perpetuo falleret. Illi vero non modo in honestis.
verum etiam cum fluctibus id quod fecit. dimicare melius fuit.
que de facere consentientes grecam. ad bellum barbaris inferens.
Sed dimittamus et fabulas et externa. ad rem facta. postquam
demam. Nihilus regulus cum consul iterum massici. ex
insidiis captus est. Duce Xantippo lacedaemomo. imperatore
autem patre hamibalis Hamilecare iuratus missus est
ad senatum. ut nisi reddita penis captiui nobiles quidam. re
dret ipse cartaginem. se cum romani remisset. vultat spes
videbat. sed cum ut res declarat falsam iudicauit. que erat
talis. mouere in priu. esse domi sue cum vxore. cum liberis
qua calamitates accepisset in bello commune fortune bellice in
dicantes. tunc consularis dignitatis gradum que hoc neget
esse utilia. quia censes magnitudo animi et fortitudo negat

Nam loquutiones quibus auctores **N**am enim est vtu-
 tum primum in extimeſce. omnia humana deſpicere. mē-
 qd' hominum accidere poſſit intollerandum putare. Itaque
 quid fecit? In ſenatu venit. mandata expoſuit. ſimul ne
 dicit reſuſcit. quādam inuentione. hoſtium teneretur. nō
 eſſe ſenato rem. Itaque illud etiam (o ſtultum hominem dixerit
 quipſa et repugnantez utilitati ſue) reddi captiuos negauit
 eſſe vtile. Illos enim adoleſcentes et bonos duces eſſe. ſe
 iam oſcitant ſenectute. Cuius tamen valuiſſet autoritas. capti-
 ui retenti ſunt. Ipſe tartagine rediit. neque enim caritas pue-
 ritentur nec ſuorum. Neque vero tū ignorabat ſe ad crudeliſſimū
 hoſtem. et ad aequiſita ſupplicia proſuſa. Sed inſurrendum
 conſuandum putabat. Itaque tū cōſulando nectabat. erat
 in meliori cā. qd' ſi domi ſenex captiuos priuſ conſularis re-
 miſiſſet. ac ſtulte qd' nō modo tenſuerit captiuos remittendos.
 Verum etiam diſuaſerit. Quo modo ſtulte. etiam ſi rei pūce
 conducebat. Potest autem qd' inutile rei pūce. id autēq' aut
 vtile eſſe. pervertunt homines ea q' ſunt ſimulacra natūe.
 tū utilitatez ab honeſtate ſe iungunt. Omnes enim expetimus
 utilitatem. ad eamq' rapimur. nec facere alit' vllō mō poſ-
 ſimus. Nam quis eſt qui vtilia fugiat. aut quis potius
 qui eam non ſtudioſiſſime pſequatur. Sed q' niſi poſſimus
 niſi in laude. decore. honeſtate. vtilia reperiunt. Propterea
 illa prima et ſumma habemus utilitatē. nomē nō tam
 ſplendidum. q' neceſſarium ducimus. Quid eſt igitur dixerit
 quib' in iuxenando. non iracū timentis iouem. et de hoc
 quidem quimē eſt omnium phōrum. nō eorum mō qui dei
 nihil habere ipſi negotiū dicunt. et nihil exhiberi alteri.
 q' eorum etiam qui deum ſemp' agere aliquid et moliri vo-
 lunt. nunq' nec irāſa deum. nec nocere. Quid autem nat'
 iuxter plus nocere potuiſſet. q' notuit ſibi ipſe reguſ? Nul-
 la igitur res fuerit religionis. que tanta utilitatez pueret.
 An ne iuxter faceret priuū mīma de malis? Non igitur
 tantum mali turpitudine. ſed habebit. q' ille cruciatus. Deinde
 illud etiam apud Actū. Regiſi ne fidem et neq' dedi neque
 dabo. infideli tūq'. Quāq' ab impio rege dicitur. locutote
 tū de. Addunt etiam quēadmodum nos dicimus videri que-
 dam honeſtate que non ſunt. ut hoc ipſum videtur honeſtū.
 conſeruandi utiſurrendi cā. ad cruciatum reuertit. It' ſit
 non honeſtum. q' qd' per vim hoſtium eſſet actum. ratū
 eſſe non debuit. Addunt etiam quicquid valde vtile ſit.

Id fieri honestum. etiam si antea non videretur. **H**ec fere
contra regulum. **S**ed prima videamus. Non fuit iupiter metu-
endus. ne iustus noteret. quod neque iustus solet neque notere.
Hec quidem ratio. non magis contra regulum. quam contra
omne iurandum valet. **S**ed in iurando. non quod metus.
sed quod efficitur debet intelligi. **E**st enim iurandum affirmatio
religiosa quod autem affirmatiue quasi deo teste promittitur. id
tenendum est. **I**am enim non ad iura deorum que nulla
est. sed ad iustitiam et ad fidem pertinet. **N**am proclare. **I**ustus
et fides alma apta promissis. et iurandum iuris. **Q**ui igitur
iurandum violat. id fidem violat. quia in capitolio in-
ima. **I**ovis optimi maximi. ut in cathedra oratione est.
maiores nostri esse voluerunt. **A**t enim ne iusta quidem iupiter.
plus regulum notuisset. quam sibi notuit ipse regulus. **C**erte si malum
esset nisi solere. id autem non modo non sumum ma-
lum. sed ne malum quidem esse. maxima auctoritate phi-
losophi affirmant. **T**uorum quidem testem non mediocre. sed haud
scio an gravissimum regulum. nolite queso vituperare. **Q**ue
semper locupletiores querimus. quam principem publice rei.
qui retinendi officii causa cruciatur. **S**icut voluntarii. **N**am
qui aiunt minima de malis. hinc ut turpiter potius quam mala
vintose. **A**n est ullum maius malum turpitudine. **E**t tunc
si indeformitate corporis habeat aliquid offensionis. quia
illa depravatio et feditas turpissimum animi debet videri.
Itaque nervosius quam illa differunt. solum audent malum
dicere. id quod turpe sit. quod autem venissimum. hinc tu non du-
bitant sumum malum dicere. **N**am illud quidem neque dedi-
neque de fidem. infideli auqua. **I**dem certe a poeta de.
quia cum tractaretur atrox persone sumendum fuit. **S**ed
si hinc sibi sumunt nullam esse fidem. que infideli data sit.
Videant ne queratur latebra puerio. **F**ides etiam hosti
Ad autem etiam ius bellicum. fidesque servanda est.
Iurandi. sepe hosti servanda. **S**ed enim iuratum
est. ut mens concipiat fieri oportere. id observando
Ad aliter. id si non fecerit. nullum puerum est. **Q**ui si p-
domus pactum pro capite penum non attuleris. nulla f-
fraus est. ne si iuratum quid id non feceris. **N**am iurata
non est ex puerum numero diffinitio. sed quoniam hosti
opinum. tu hinc non fides esse debet. nec iurandum quoniam
Non enim semper iurare puerum est. **S**ed quod ex animi tu-
sua iuraveris sicut verbis concipit. **M**ore mo. id non face-

Periculum est. Si te enim Euripides in eam lingua. metes
 inuicem gero. Regulus vero. non debuit conditiones pat.
 ronesq. bellicas & hostiles. perturbare puero. Cum iusto
 enim et legitimo hoste res gerebatur. aduersus quem. et totu
 ius fœdiale. et multa sunt iura communia. Quid in ita esset.
 minus claros viros. senatus viatos. hostibus dedisset. At dō
 Titus retutius. et Spurius postumius. cum iterum consules
 essent. q. tunc male pugnatum apud Caudu esset. lethorib.
 hostibus subiugum missus. pacem tunc samnitibus fœderat.
 Dediti sunt hinc. Inus enim populi senatusq. fœderant.
 Eodemq. tempore Tiberius minius. Remulus. qui in
 tribunum plebis erant. q. eorum auctoritate pax erat facta.
 Dediti sunt. ut pax samnitum repudiaretur. Atq. huius de.
 iudicis. ipse Postumius. qui debebatur. suaser et auctor fuit.
 Quid idem multis annis p. C. manius. q. ut miniatibus.
 quibus tunc sine senatus auctoritate fœdus fœderat. dedit.
 rogationes suasit. eam quam Lucius furus. et sextus Atilius
 ex senatus consulto ferebant. qua accepta. est hostibus dedit.
 Honestus hic q. Pompeius. quo tunc in eadem ca.
 esset deprecante. accepta lex non est. Hic ea q. videbatur
 utilitas. plus valuit. q. honestas. Apud supores. utilitas
 speciosus falsa. ab honestatis auctoritate separata est. At nō
 debuit ratum esse. qd. erat actum p. vim. quasi non forti vi
 uis possit adhiberi. Cur igitur ad senatum proficiscebatur.
 cum p. p. de captiuis disuasurus esset. Quid maximu
 in eo est. id repēditas. Non enim suo iudicio stetit. sed
 suscepit tam. ut esset iudiciu senatus. cui nisi ipse auctor fu.
 lisset. captiui profecto penitus redditi essent. Ita in totius
 in p. regula restitit. qd. q. p. nō utile putauit.
 id tunc honestum sibi. et sentire illa. et pati credidit. Na
 qd. aut qd. valde utile sit. id fieri honestum. nmo vero
 esse non fieri. Est enim magis utile. quod idem non honestu
 nec quia utile honestum est. s. quia honestum utile. Ruac
 ex multis mirabilibus exemplis haud facile quis doceret.
 Hoc exemplo aut laudabilis. aut prestantius. q. ex tota
 hac laude reguli. vniu illud est admiratione dignum. q.
 captiuos retinendos censuerit. Nam q. redyt nobis non
 mirabile videtur illis quidem quibus libere fatore non
 potuit. itaq. ista laus non ē hominis sed qm. Nullum
 enim vniu ad astringendas fides. iudicando ma.
 iores artius esse voluerunt. Id inducant leges in duodecim

Tabulis. induant facie. induant federa. quibus et cum hos-
te denotatur fides induant nouones. animaduersionesq; cen-
sorum. qui nulla de re diligenter q; diuiniando indicat.
Habuit **M**alio Auli filio. cum dictator fuisset **M** pomponio
Triplebis diem duxit. q; in paucos sibi dies ad Sicturam
gerendam addidisset. criminabat d; eiaz q; **L**atuz filium q;
postea est torquatus appellatus ab hominib; relegasset. et ruri
habituare iussisset. qd' cum audiuisset adolescens filius negocium
exhiberi patri aduenerisse romam. et cum p'ma luce **P**ompo-
ni domum venisse dicitur. Cui cum esset nuntiatum q; illum
uatum allatum ad se aliquid contra preem arbitraret. surrexit
e lectulo. remotisq; arbitris ad se adolescentem iussit venire
At ille ut ingressus est confestim gladium distinxit. iurauitq;
p' illum statim interfectorum furauit hoc terrore coactus
Pomponius. rem ad p'p'm detulit. docuit. sibi a t'a de sis-
tere nate esse. **M**alio missum fecit. Tantum ipib; illis. ius-
suraudum valebat. Atq; hic **M**alio is e qui **A**damiuonem
galli. que ab eo prouocatus occiderat. torque de tracto cognos-
muenit. cuius tercio consolatu latini aduersum fusi e fugati.
magnus ira in p'mis. et qui nuper indulgens in preem.
~~p'mis~~ idem acerbus e seuerus in filium. Sed ut laudandus
regulus in consuando iureiurando. sic deet illi quos post
tanensem pugna. uiratos ad senatum misit **H**amibal. in cast-
reditoros. ex quorum erant peni. nisi de redimendis capti.
uis impetrassent. si no redierunt vituperandi. de quib;
non omes vno mo. **R**am **P**obi **P**olubius bonus auctor in
p'mis scribit ex decem nobilissimis qui tunc erant missi no-
huc reueruisse. a senatu re non impetrata. **O**mn ex decem
qui paulo postq; egressus a castris rediisset quasi aliquid esset
oblitus romae reuoluisse. rediit enim in castra. liberatum se
esse iureiurando interpretabatur. non recte. seaus enim dis-
tinguit. non dissoluit. periculum fuit igitur stulta calliditas.
petuere imitata prudentiaq;. Itaq; decreuit senatus. ut il-
le retractor et callidus. omesq; ad hamibalem duceretur
Sed illud maximu octo hominu milia tenebat **H**amibal.
non quos in acie cepisset. aut qui periculo mortis disugisset.
p' qui relictis in castris fuissent a **P**aulo et **V**errone confu-
li. **E**os senatus non censuit redimendos. cum id parua pe-
cunia fieri potuisset. ut esset misitum militib; nostris. aut
vincti. aut emori. **Q**uia quidem re audita. seactum am
Hamibalis scripsit. Idem quod senatus populusq; e reb;

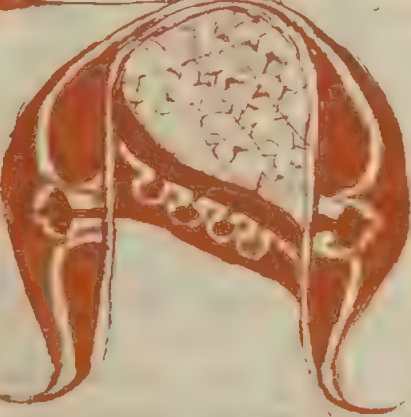
Afflictis tam excelsis animo fuisse. Sic honestatis compa-
 ratione ea que videntur utilia emantur. Atque autem
 qui grece scripsit historiam plures aut fuisse. qui in castra
 reuertissent. eadem fraude. ut uiciniando liberarentur.
 eosque a censoribus omnibus ignominie notatos. **Sic** iam huius
 loci finis. **Per**spicuum est enim que timido animo. humili.
 demisso. fractoque fiant. quale fuisset reguli factum. si
 aut de captiuis. quod ipi opus esse videretur non quod vel p-
 tensuisset. aut domi remanere voluisset non esse valia. quia
 sunt flagitiosa feda. et turpia. **De modestie decorisque.**

Estat quarta pars. que decore. / **questiombus**
Rmoderatione modestia. continentia. temperantia. quicquid
 Potest igitur quicquam utile esse. quod sit huius talium
 virtutum. **H**oc contrarium Atque ab Aristotele ceteris atque
 amicis philosophi nominati. omne bonum in voluptate posuerunt. vir-
 tutemque censuerunt ob eam rem esse laudandam. quod effici-
 ens est voluptatis. quibus obsolescere floret epicureus. cuius
 fere adiutor. autorque fuit. **C**um huius verus quisque. ne
 dicitur. si honestatem tueri ac retinere sua est. deter-
 tandum est. **R**am si non modo utilitas. sed vita omnis beata.
 corporis firma constitutio. eiusque constantis spe explor-
 rata. ut a **A**lexandro scriptum est. continetur. certe huius
 utilitas. et quidem summa (sic enim tenent) tunc honestate
 pugnat. **R**am ubi primum prudentie locus dabitur
 an ut requirat vndeque suauitates. **R**ed infer virtutis
 famulatus. seruientis voluptati. **R**ed autem minus pau-
 denae. **A**n legere intelligitur voluptates facit vel isto ce-
 rocinidius. quid cogitatu per turpius. **T**am qui dolores sum-
 mi malum dicit. **E**picurus. fuit. **H**ic dicit. apud eum que
 habet locum fortitudo. que est dolorum laborumque contemptio.
Quamvis enim multis in locis dicit. **E**picurus. fuit. **H**ic dicit
 satis fortiter de dolore. tamen non id expectandum est
 quid dicit. sed quid consentaneum sit ei dicere. qui bona
 in voluptate terminauerit. mala in dolore. ut si illum
 audiam de continencia et temperantia. **D**icit ille multa multis locis.
 sed a qua heret ut aiant. **R**am quod per temperantiam laud-
 dare. id qui ponat summum in voluptate. **E**st enim temperantia
 libidinis inimica. **L**ibidines autem defectuales voluptates.
Atem in huius tunc tribus generibus quo quo modo primum. non malum.
 unde tergiversantur. **P**rudenciaque introducit suam suppedi-
 tantem voluptates repellente dolores. fortitudineque aliquo

Expediunt. cui tradunt vocem negligende moris periculi
doloris. Nam quantas induant. non facimus illi quod
sed tamen quoquo modo putant. Quam enim voluptatis
magnitudine doloris detractorem fieri Iustitia vacil-
lat. vel iaret potius. Omnesque hec virtutes. qui in comi-
tate terminantur. et insonetate generis humani. Neque
enim comitas. nec liberatas. nec comitas esse potest no-
plus. quam amicitia. si hec non per se expetantur. sed ad vo-
luptatem utilitatem ne referantur. Conferamus igitur in pau-
ca. Nam ut utilitatem nullam esse docuimus. que honesta-
tati esset contraria. sic omnem voluptatem dicimus honesta-
ti esse contrariam. Quod magis reprehendendos Calpurnium
et diuomatum iudico. qui se dixerunt contrariosque pu-
tauerunt. sciam honestate voluptate. tamquam cum homine
peridem potulauisset copulauissent. non recipit istam
coniunctionem honestas. aspernatur. repellit. Nec vo-
luntas bonorum et malorum. qui simplex esse debet.
lex dissimilibus rebus misceri. et tpari potest. sed de hoc
hactenus. Magna enim res est alio loco pluribus velud
disputata. nunc ad propositum. Quemadmodum igitur. si
quod ea que videntur utilitas. honestati repugnat. diu-
dicanda res sit. satis est supra disputatum. Sim autem
speciem utilitatis. etiam voluptas habere dicatur. nul-
la potest esse ei cum honestate coniunctio. Nam ut tubus
aliquid voluptati condimenti. fortasse non nihil. utilitatis
terte nihil habebit.

Habes a patre munus. Maate fili. mea quidem summa
magnum. sed proinde erit ut acceperis. Quamquam huius
rebus libris inter creaturam. commentarios tamquam hos-
pites erunt recipiendi. Sed si ut ipse venissem athenas. quod
quidem esset factum. nisi me medio cursu relaxa voce mea
reuocasset aliquando me quam audires. Sic quomodo huius vo-
luntatis ad te profecta vox mea est. tubus is tempus quatuor
poteris (poteris autem quantum vales) Cum vero intellex-
ero te scientie genere gaudere. cum et prius te mihi diem
ut spero. et dum abes absque absens loquar. Vale igitur
mihi. Cicero. tibi que persuade te michi quidem esse carissimum.
si multo fore cariore. si talibus monum. preceptisque letabere
Tulius hesperios cupiens proponere mores!
Edidit hos libros appellans officiorum
Quo solo ferus extinctus est furor cateline
Consilio superum custos directus ad urbem
Lux orbis praeque salus. mens tota senatus
Hic plus sole micat ciuium propter honestatem

Marta Tuly Ciceronis paradoxa Incipit

Remaduerit Druce. sepe Catonem
ammantium tuum. cum miseratu finas
diceret. locos graues ex phia trac
tare. abhorrentes ab hoc usu fore
i publico. s; dicendo. consequi tu.
ut illa etiam populo probabilia vi
derentur. Sed eo manus est illi. q;
aut tibi aut nobis. quia nos ea
phia plus utimur. que peperit
dicendi copiam. et in qua dicuntur
ea que non multum discrepant

ab opinione populari. Cato autem pfecta mea s;ma scioq;
et ea sentit que non sane pliantur in reliquis. et in ea est
heresi. q; nullum sequitur florem orationis. neq; dilatat
argumentum. s; minutis interrogatiuiculis. quasi puctis
quod profuit effiat. S; nichil est tam incedibile. qd;
non dicendo fiat probabile. nichil tam horridum. ta
multum. quod non splendescat oratione. et tanquam
excolatur. Sed cu; ita putare. fca etiam audire q; ille
ipse de q; loquor. Cato enim dimitatur. de magnitudine
animi. de q;mentia. de morte. de omni laude virtutis.
de d;ne immortalib; . de caritate p;re. s;orce solet nullu;
oratoris ornamento adhibitis dicere. Ego ubi illa ipsa
q; vix gymnasib; . et in otio s;ora p;ant. ludens q;eti in q;ues
locos. Que q; sunt admirabilia. q;traq; opinione om;
ab ipis etiam paradoxa appellantur. tempeare volui. pos
sent ne proferri in luce. idem in formis. et ita dici ut p;
barentur an alia quedam ess; erudita. alia p;laris orandi.
Eoq; locos scipsi libentius. q; michi ista paradoxa que ap
pellant. maxime videntur esse socratica. longe q; verissima
Incipies igitur hoc parvul; spufculum locubratu; h;ne
iam attractorib; noctib; . qm; illud maiorum vigiliarum
munus. in tuo nomine apparuit. et de gustabis genus
exercitationu; earum. quib; v;ta consueui. cum ea q; dicuntur
in scholis. O. H. T. I. K. C. D. C. possidua ad nrm; hoc oratoriu; tuis
fero dicendi genus. Hoc tm; opus in apertu; ut i;scas.
nichil postulo. Non enim e; tale. ut in arte poni possit.
quasi minerva illa fide. s; tantum ut ex eadem officina
exisse appareat. in hac eadem figura exisse appareat
O. T. H. O. H. O. N. T. O. K. A. A. O. H. A. T. A. B. O. N.

Quod honestum sit. id solum bonum esse. Verum ne
cui rem ex istorum hominum disputatoribus. non
ex meo sensu depropta hec videatur oro. Dicam
quod sentias tamen. Et dicam breviter. quod res tanta dia per. nunquam
me hercule ego neque pecunias. istorum. neque terra magis
fida. neque opes. neque imperia. neque eas quibus maxime af-
fecti sunt voluptates. in bonis rebus aut expectandis et
dici. Et tunc tu viderentur. rebus hys circumstantibus.
ea tantum desiderare maxime quibus habundaret. Neque enim
unquam expletur nec satiatur cupiditatis fides. neque ea sola
que habent. libidine augendi truantur. sed etiam amittendi
metu. In quo equidem continentissimorum hominum maiorum.
neorum. sepe requiro prudentiam. qui hec miscella et
amittibilia pecunie membra. solo verbo bona putaverunt
appellanda. cum et ac factis longe aliter iudicavissent.
Potest ne bonum cuius malo esse? aut potest quisquam in ha-
bundantia bonorum. ipse esse non bonus? Atque ista omnia
taliter videmus. ut etiam improbi habeant. et absint plus
Quapropter licet mudeat si qui vult. plus apud me tamen
vera res valebit. quam vulgi opinio. Neque ergo unquam bona
perdidisse dicam. si quis pecus. aut suppellectilem amiserit.
nec non sepe laudabo sapientem illum. Diat. ut optimus
et numerator in septe. Cum tu quidam priam pervenire
pisset hostis. ceterique ita fugerent. ut multa de suis rebus
relinquere apperarent. cum esset admonitus a quodam. ut idem
ipse faceret. ego vero inquit facio. Nam omnia mea
metu porto. Ille. hec ludibria fortune. ne sua quidem puta-
vit. quod nos appellamus etiam bona. Quid est igitur quod
aliquis bonum? Si quid recte sit et honeste et tamen utile.
id bene fieri vere dicitur. Quod rectum et honestum et tamen
utile est. id solum optimus bonum. Sed hec videri possunt
obscuriora. cum lenius disputantur. vita atque factis. Il-
lustrata sunt summorum virorum. hec que verbis subli-
lius quam factis disputari videntur. Rursum enim a vobis.
nam illam cogitationem habuisse videntur. hi qui hac
rem per tam preclare fundata. nobis reliquerunt. auri
et argenti ad avaritiam. aut amementum ad delectationem.
aut suppellectilis ad delicias. aut epularum ad volup-
tates. Monite autem oculos omnique regum. vultus
incipere a Romulo. vultus post liberam civitatem ab hys
viris qui liberauerunt. quibus tandem Romulus gradibus

Ascendit in celum? **N**e ne que isti bona appellant. an rebus
 gestis an virtutibus? **Q**uid autem? **V**num populum. minusve
 creatas dñs immortalibus cupidines ac fictiles formulas
 fuisse quæ sit felicitas aliorum pateras debueramus? **S**.
 Immo reliquos. **S**unt enim omnes pares inter se. preter
 superbum Brutum. **S**i quis roget quid egerit in patria
 liberanda. **S**i quis ite reliquos eiusdem consilii socios quid
 spectent. quod secuti sint. **V**num quod existat. an voluptas. an
 diuicie. an denique propter officium fortis et magni viri. quicquid aliud
 propositum fuisse videatur? **Q**ue res ad necesse Porcenne
 intuitu impulit. sine ulla spe salutis sue? **Q**ue nris Codi-
 cibus. contra omnes hostium copias tenuit in ponte solus.
Que propter Detum. et filium deuotauit. ac immisit in az-
 matas hostium copias? **Q**uid obtemperantia G. fabricii? **Q**uid
 temeritas iunctus. **R**. tunc sequebatur? **Q**uid duo pugna.
 aula belli puniti. **E**n. et **S**. sapientes. qui cartaginensium adue-
 tum. corporibus suis inducendum putauerunt? **Q**uid Af-
 ricani minor? **Q**uid inter horum etates. inticet Cato.
Quid innumerabiles alii? **N**am domesticas exemplis
 habundamus. an cogitasse quicquid putamus? in vita sibi
 expetendum. nisi quod laudabile esse et preclarum videtur.
Remaneat igitur irrisores huius orationis ac sententiae. etiam
 vel ipsi inducet. utrum se horum aliorum. qui marmoreis
 tectis. eboris et auro fulgentibus. et signis. et tabulis. et orato
 auro et argento. et ceteris huiusmodi habundabat. **H**anc
R. fabricii qui nihil habuit eorum. nichil habere voluit. se si-
 miles maluit. **A**tem licet quidem quod modo huc. modo illuc trans-
 feruntur. facile adduci solent. ut in hominibus res esse negent
Quid arte tenet. accuratius defendunt. voluptatam esse
 summum bonum. **Q**ue quidem nichil vox pecudum videtur esse.
 non hominum. **E**n. tu cum tibi sine deus. sine mater ut ita dicam
 rerum omnium natura. dederit animum. quo nichil est pres-
 tantius. neque diuinius. sic te ipse abicias atque prosterneas.
 ut nichil inter te atque inter quadrupedem aliquid putes
 inter esse? **Q**uicquid bonum est. quod non enim quod possidet melior
 est factus? **N**on enim est quisque maxime boni princeps. ita
 et laudabilis maxime. neque est ullum bonum. de quo
 non is qui id habeat. honeste possit gloriari. **Q**uid autem
 est horum in voluptate? meliores ne efficit aut lauda-
 biliores virum? **A**n quis quisque in potandis volupe-
 tatibus gloriano se et predicatione efficit? **A**t qui si vo-

Inptas que plurimorum patrocinijs defenditur. in rebus bonis
habenda non est. ea quae quo est maior. eo magis mentes
ex sua sede et statu dimouet. profecto nil est aliud bene et
beate viuere. nisi honeste et recte viuere.

OTIXCOXOX TOKAA OHATAOON

In quo virtus sit. ei nihil de esse ad beate viuendum. Nec
vero ego **et** regulum erummosum. nec infelicem. nec
miserum conuicias putau. Non enim magnitudo animi
ei cruciabat a poenis. non grauitas. non fides. non
constancia. non ulla virtus. non denique animus ipse.
qui tot virtutum presidio. tantoque comitatu septus. cum
corpus eius caperetur. capi recte ipse non potuit. **S** vero
maius vidimus. qui michi secundis rebus una ex fortunatis
hominibus. in aduersis una ex summis viris videbatur. quo
beatius esse mortali nihil potest. Resus in sane. nescis quae
tas vires virtus habeat. hominem tamen virtutibus vsuepas.
quid ipsa valeat ignoras. Nemo potest non beatissimus
esse. qui est tota aptus ex se. quisque in se uno sua ponit
Anima. Cum autem spes omnis. et ratio et cogitatio pendet
ex fortuna. huius nil potest esse recti. nihilque quod ex pro
ratum habeat permansurum sibi unum diem. cum tu horis
terreto. si quae eris hactenus. istis mortis aut exili minis.
michi vero quicquid acciderit in tam ingrata ciuitate. ne re
cusanti quidem euenerit. non modo non repugnanti. sed
enim ego laboravi. aut quid egi. aut in quo euigilaue
runt. tunc et cogitationes mee. Si quidem nihil pe
tile nihil confectus sum. ut eo statu essem. quae neque
fortune temeritas. neque inimicorum labe factaret in
iuria. Mortem ne michi imitatus. ut omnino ab ho
minibus auxilium. ut ab improbis demigrandum. Sit.
Mors terribilis huius. quorum cum vita. omnia extinguunt.
Non huius quorum laus emori non potest. Exilium autem
illis. quibus quasi utrisque est habitandi locus. non
huius qui omnem orbem terrarum. una urbem esse dicunt.
te miserie. te erumne premunt omnes. quae te beatum. quae flo
rentem putas. tunc libidines te torquent. tunc dies hoc.
tunc cruciatibus. tui nec sat est. quod est. et id ipsum quod habes.
ne non duxitum sit futurum times. te consue stimulat
maleficorum tuorum. te metus examinat iudiciorum at
legum. quocumque aspexisti. ut furie. sit tunc tibi occurrere
inuerie. suspirare quod te liberare non sinit. Quamobrem

ut improbo et stulto. et meriti. nemi bene esse potest. Sit bonus
vir et sapiens et fortis. nisi esse nemo potest. Nec vero
uius prius moresque laudandi sunt. eis non laudanda vi-
ta est. neque potius fugienda vita est quam laudanda est.
Eset autem fugienda si esset misera. Quamobrem quicquid
est laudabile. idem et beatum et florens. et expectandum
videri decet. *OTICATA AXAPTTH AXAKAITATWTWXDA* TA

Pecunia inquit est res. atque magna culpa. nec enim pec-
cata rerum euentu. sed vitiis hominum metienda sunt.
In quo peccatur. id potest aliud alio manus esse. aut
minus. ipsum quidem illud peccare. quoque verteris. vni est.
auri namque curat gubernator. an palatium in re aliquatim.
in gubernatoris iusticia nihil interest. Lapsa est ipsius libido
in muliere ignota. dolor ad pauciores pertinet. quam si petulae
fuisse in aliqua generosa ac nobili virgine. Peccant utro
nichilominus. si quidem est peccare. tamque transire hinc ad
etiam cum feceris. culpa commissa est. quam longe progrediar.
tamen semel transieris. ad augendam transiendi culpa nil
pertinet. Peccare recte licet nemini. Quod autem non licet. id
hoc uno tenetur. si arguitur non licere. Quod si nec manus nec
minus unquam fieri potest. quoniam in eo est peccatum si non licuit.
quod semper vni et idem est. quod ex eo peccata nascuntur.
equalia sunt. oportet. Quod si virtutes pares sunt inter se.
paria esse etiam vitia nunc est. At qui pares esse virtutes.
nec bono viro meliorem. nec turpiter turpiorum. nec forti
fortiorem. nec sapienti sapientiores posse fieri. facillime
potest per se. An vltimum bonum dicitur. quod depositum nullo teste.
tamen lucrari impune possit. auri pondus decem reddiderit.
si idem in decem milibus pondus auri non idem fecerit.
Aut turpiter qui se in aliqua libidine contulerit. magna
effuderit. una vitia est consentaneus cum ratione. et perpetua constan-
cia. Nichil hinc addi potest. quo magis virtus sit. nichil de-
minuat. ut virtutis nomen relinquatur. Etenim si bene
facta. recte facta sunt. et nichil recto rectius. est certe. nec
bono quidem melius quicquam inveniri potest. Sequitur igitur.
ut etiam vitia sint paria. Si quidem puritates animi. recte
vitia dicuntur. At qui quoniam pares virtutes sunt. recte facta
quando a virtutibus perficiuntur. paria esse debet. Itemque
paria. quoniam ex vitiis manant. sunt equalia nunc est. A philosophis
inquit iste summis metuebatur ne a lenonibus diceretur. Socras-
tes disputabat isto modo. bene Hercule narraas. Quia istud

Doctum et sapienter verum fuisse. memorie traditum est
Sed tu quæro ex te. quid verbis inter nos attendimus non
pugnis. utrum de bonis et quædum. quid baiuli atque
opari. an quid homines doctissimi senserint. presertim cum
hæc sententia non modo verior. sed et utilior quidem hominibus
reperiatur vlla possit. Rursum enim que magis arceat
homines ab improbitate omni. quam si senserint nullum in
delictis esse discrimen. Equè peccare. si priuatis ac si magni-
tibus manus afferat. quatenus in domum stuprum intulerint.
eandem esse labem libidinis. Nichilne igitur inter est. nam
hoc dicit aliquis. preterit quis necet an serui. inuidia ista
si ponas. iudicari quæua sunt. facile possunt Patrem vitam
priuare. si per se scelus sit. sanguinem qui parentes suos
liberos enou. quam seruos viuere maluerunt. patricios
fuerunt. Ergo et patrum nomenque adim vitam sine sce-
lere potest et suo sibi linc inuidia non potest. Causa igitur
hec non natura distinguit. Rursum quando ultro accessit. id
sit pensius. Si utroque adiuncta est. parua fiat. uero est.
Aliud tamen inter est. quod in seruo necando. si id sit inuidia. scel-
peratur. in priuata vita violanda multa peccant. Violatur
is qui peccant. et qui aluit. is qui erudit. et qui in se ac de
mo atque in re per collatant. multitudinem peccatorum prestat.
eoque pena maiore dignus est. Sed nos in vita neque cuique
peccato pena sit. si quantum cuique liceat. spectare debemus.
Quicquid non oportet. scelus esse. quicquid non licet. ne-
fas putare debemus. etiam ne in minimis rebus. Si quidem
rectum modum fingere non possumus. auctorum modum te-
nere possumus. Distans si paulo se mouit ex numerum.
aut si versus priuatus est. syllaba una breuior et longior. ex-
sibilatur exprobat. In vita quod omni gestu moderato. omni
loqui aptior et dicit. in syllaba te peccare dices. poeta non
audio in multis. in vita socrate aude audire. Dignitas
patrum diuidentem sua quod si iusta sunt breuiora. leuiora. qui
possunt videri cum quicquid peccatur perturbacione peccet
rationis atque ordinis. perturbata autem semel ratione et
ordine nichil possit addi. quo magis peccari posse in.
Deatur OTITIAE APPONIT REAHTAI.

Omnēs stultos in sapientia. ego vero te non stultum. ut
equè. non improbum ut semper. si decenter et in sa-
m. rebus adiunctum utis. sapientis animus. mag-
nitudine consilii. tolerantia rerum humanarum expectacione

exilio ad sua volunt. exules sunt. etiam si solim non aut
An tu omnes te legeris. et si non. non eris in exil.
Non appellatur immita. qui cu celo fuerit ante senatum.
tua sita. et quia. e qui homines occiderit plurimos occidisti.
qui incendium fecerit. edes nympharum. ang tua de fia
trauit. qui templa occupauerit. in foro castra posuisti. Sed
qd ego coel leges p fero. quibz omnes es exul. familiaris
tuus de te privilegium tulit. ut si in optum bone
accessisses. exuaret. At te id fecisse. etiam gloriari soles.
Quomodo igitur. ut te in exilium eiec. nomen exili
non phoratur. Rome sum inquis. et quidem in operto
fui. Non igitur ubi quisq. erit. eius loci vis tenebit.
Albi enim leges esse non oportebit. otice tot otopot
fati. otipot. kaitile. apponay. aor.

Omnēs sapientes liberos esse. et stultos omnes seruos.
Laudetur vero hic impator. aut etiam appelletur. aut
hoc nomen dignis pretetur. Quod aut cui caude
hic libero impabit. qui non potest cupiditatibus suis impare.
Referet pmi libidines spernat voluptates. iracundia
teneat. coarceat auaricia. letexas animi labores repellat.
tum iniquat aliis imperare. cum ipse improbius. Ime de.
Detori ac turpitudini parere desinit. Quis quidem huius
obediet. non modo impator. sed liber habendus omnino non
erit. Preclare enim est hoc usurpatum a doctissimis. qd
ego ante non vider. si multi apud aliquos agrestes hec
habenda esse oio. Cum vero apud prudentissimos loquar.
quibz hec inaudita non sunt. aut ego simile me. si quid
in huius studii opere posuerim perdidisse. Dictum d igit
ab eruditissimis viris. nisi sapientes liberos esse neminem
Quid est enim libertas. Potestas viuendi ut velis. Quis
igitur vult ut vult. nisi qui recta sequitur. qui gaudet
officio. qui vniuersa via considerata atqz pusa est. qui legi
bus quidem. non ppter metum parat. sed eas sequitur atqz
colit. qd salutare maxime esse indicat. qui nihil dicit.
nihil facit. nihil cogitat. deniqz nisi libenter ac libere.
cuius omnia consilia. resqz omnes quas gerit. ab ipso pfiat.
tuntur. eodemqz ferunt. licet est vlla res q plus apud
eum polleat. qz huius voluntas atqz iudicium. Qui quide
etiam q vni habere maxime dicitur. fortuna ipa cedit
sicut sapiens poeta dixit. suis quisq. fingitur moribus
Soli igitur hoc attingit sapienti ut nihil faciat inuitum.

Nihil dolens. nihil coactus. **Q**uod si ita esse pluribus
 verbis differendum est. illud tamen et breue et consistendum
 est. nisi quod ita sit adfectus. esse liberum neminem. **I**gitur omnes
 improbi serui. nec hoc tamen est. quod dictum in optimatum atque
 mirabile. **N**on enim ita dicunt eos esse seruos. ut manci-
 pia que sunt dominorum. et factanorum. aut aliquo iure cum
 hi. sed si seruatus sit. statim est obedientia fracti animi et ab-
 iecti. et arbitrio tueritis suo. quod neget. omnes denique impro-
 bos esse seruos. **A**n ille mulgiber videtur. cui mulier impat.
 cui leges imponit. prescribit. iubet. vetat quod videtur. qui
 nihil impanti negare potest. vel recusare audent. **P**osset dan-
 dum est. vocat. remendit. erit. abendum. minatur. exti-
 mestendum. **E**go vero istum non modo seruum. sed nequissimum hominem.
 etiam si amplissima familia natus sit. appellandum puto.
Atque ut in magna familia. stultorum sunt alii laudatores ut et
 videtur serui. si tu ierui atuehes. actu pari stulticie sicut sunt
 signa. quos tabule. quos telatini argenti. quos coeniticia
 opa. quos edificia magnifica. minus opere delectant. et minus
 inquirunt principes ciuitatis. vos vero ne conseruati quidem
 vestrorum principes estis. sed ut in familia. qui tractant ista.
 qui terunt. qui vngunt. qui verunt. qui spargunt. non ho-
 nestissimum locum seruitutis tenent. sic in ciuitate qui se ista
 rerum cupiditate dederunt. ipsius seruitutis locum pene
 in finem obtinent. **M**agna inquit bella gessi magnis im-
 pns. et proximis pssui. **P**ere igitur animi laude dignum. **A**c-
 tionis tabula te stupidum detinet. aut signum aliqd' polidoti.
Auor vni stultus. quod habens intuentem te admirantem. da-
 mores tollent. cum video. finit te esse meptiarum omnium iudi-
 cio. **V**erone igitur sunt illa festina et sunt. **V**iam nos quoque
 oculos eruditos habemus. **S**ed obsecro te. ita venusta habe-
 antur ista. non ut vincula virorum sint. sed ut oblectamenta
 puerorum. **Q**uid enim censes. **L**imuminibus. aliquid istorum vide-
 ret. **M**arcellione coenitium cupidissime tractantes. **I**mm ipse to-
 tam coenitium contempisset. utrum illum tuum extellere
 an atuehe diligenter putaret. **A**euinuat. **M**urmus. aut eozo
 aliqd'. quorum in villa ac domo nihil splendidum. nihil or-
 natum fuit propter ipsos. **E**t videant aliquem sumis populi beneficiorum
 usum barbaros nullos exceptantes de persona. et pertractantes.
 et murenarum copia gloriamur. **V**erone huc homines ita serui
 iudicet. ut ne in familia quidem dignum maiore aliquo nego-
 cio putet. an eorum finibus dubia est. qui cupiditate periculi

leues. omnes
 cupidas.

Nullam conditionem recusant diuissime seruitutis. Hereditas
spes. quid iniquitatis in seruiendo non suscipit. Rursum in
locupletis orbi semis. non obsequat. loquitur ad voluntatem.
quicquid de militatu sit factum. assentat. ad sidet. numeratur.
Quid horum est liberum. quid denique nisi serui non in exitis. quid
iam illa cupiditas que videtur esse libero. honoris. imperii.
procurator. quia dura est dominus. imperiosa. et vehemens.
Cetero homini non plurimum seruire res coegit eos. qui
sibi esse amplissimum videbantur. munera mittere. noctu ve
nire domum ad eum. pro denique supplicare. Rursum seruitus est.
si hec libertas exultant per. Ad cum cupiditatem dominus ex
cessit. et alius est dux exortus ex conscientia peccatorum timor
et dura est illa misera. quia dura sunt iustis. adolescentibus paulo
loquacioribus est seruiendum. omnes qui aliquid scire videntur.
tamen dominum timentur. Iudex vero quantum habet dominum quo
timore notentes ad facit. An non est omnis metus servitus. Cui
valeat igitur illa eloquentissimum virum. L. Crassi copiosa. magis
quam sapiens oratio. eripite nos ex servitute. Rursum est ista servitus.
tam itaro homini. tamque nobili. Omnis animi debilitata et
humilis et fracta timiditas. seruitus est. Nolite scire nos
tamen seruire. Libertatem vindicare vult. Minime. Quid
enim adiungit. nisi vobis remittitis. Dominum mutare. Non
liber esse vult. quibus et possumus et debemus. Nos vero si
quidem animo excelsus et alto. et virtutibus et aggerato su
mus. nec debemus nec possumus. Tu posse te dicere. quoniam
quidem potes. debere ne dicere. quid nunc. quisque dicit. nisi
quod est turpe. non reddere. sed hec attemus. Tunc videat quomodo
imperator esse possit. tamen enim ne liberum quidem esse. ratio
et veritas ipsa conlincat. OTYXONOC. TOPOC. TYXONOC.

Quod solus sapiens dices. Rursum est ista in commemora
da pecunia tua. tam insolens ostentatio. solus tu ne di
ces. prohi. immortales. Ego ne me audisse aliquid et
didicisse non gaudeam. Solus ne tu dices. Quid si ne di
ces quidem. Quid si pauper etiam. Rursum enim intelligis
diuitem. aut hoc verbum in quo hominem ponimus. Prior
in eo aut tanta possessio est. ut ad liberaliter viuendum. fa
cile contentus sit. qui nihil querat. nihil appetat. nihil
optet amplius. Animus oportet tuis se indicet diuites. non
homini sermo. neque possessiones tue. qui nihil est de esse
putat. nihil curat amplius. satiatus est. aut contentus etiam
pecunia. contedo. dices est. Im autem propter auiditatem

Pecunie. nullum questum turpem putas. Cum isti or-
 dinem ne honestus quid possit esse vllus. si quotidie frau-
 das. decipis. poscas. patisteris. auferas. eripis. si potius spo-
 lias. exatui exillas. si et sancta amicos expectas. aut ne
 expectas quidem. atque ipse supponis. Hec utrum habundantis. an
 egentis signa sunt? **A**nima hominis diues non arcta appellat
 solet. Quamuis illa sit plena. dum te in ane vides. diuitem
 non putas. **E**t enim ex eo quantum cuique satis est. metuitur
 homines diuitiarum modum. filiam quis habet. pecunia est
 opus duabus maioribus. **P**lures maiore. etiam si ut ait daniel
 quinquaginta sint filie. tot dotes magnas querit pecunia.
 Quam enim cuique opus est. ad id accommodat. ut ante
 dixi diuitiarum modus. **P**lu igitur non filias plures. sed mu-
 merabiles cupiditates habet. quod breui tempore maximas
 copias ex haurire possint. hinc quando ego appellabo di-
 uite. cum ipse egere se sentiat. **M**ulti ex te audierunt cum dice-
 res. neminem esse diuite. nisi qui exercitum alii posset suis frui-
 tari. quod per totas veterales iam paide vix per attinge.
Igitur hoc proposito. nunquam eris diues. antequam tibi ex tuis
 possessionibus tantum reficiatur. ut eo tueri sex legiones. et
 magna equitum ac peditum auxilia possis. **S**an pateris
 igitur non esse te diuite. cum tantum desit ut expleas id quod
 exoptas. **I**taque istam paupertatem. vel potius egestatem.
 ac mendicitatem tuam nunquam obscure tulisti. **I**am ut
 hinc qui honeste rem querunt. mercaturis faciendis
 operis dandis. publicis sumendis. intelligimus quod opus
 esse questu. sic qui videt domum tue pateris accusarum
 atque iudicum consociatos greges. qui notentes et pecunio-
 sos reos eodem te actore interruptam iudicii molientes
 qui tuas mercedum patrones in proceribus interadas
 pecuniarum. in comitiis candidatorum dimissiones li-
 berorum. ad deferendas diripiendisque priuitas. quod expul-
 siones vicinorum. quod latrocinia in agris. qui cum seruus. cum
 liberis. cum clientibus societates. quod possessiones vacuas. qui
 proscypiones locupletum. qui cedebis municipiorum. qui il-
 lam stillam quis messem recordetur. qui testamenta sub-
 iecta tot. qui sublatis homines. qui denique omnia vena-
 lia dilectum decretum. alienum suam suam. fori. domum
 potem. silentium. quis hinc non pulset confiteri sibi que-
 sito opus esse. **C**ui questu autem opus sit. quis unquam huc
 vere dixerit diuite. **E**t enim diuitiarum est fructus et copia

opiam aut delectat iactas rerum atq; abundantia
quā tu qm̄ nunq̄ adsequē. nunq̄ omnino es futurus di
ues. **M**ea autē quoniam pecunia q̄tēis. et certe ē
enim ad vulgi optimoz mediocribus ad tuam nulla. ad
meā modica. de me silebo. de te loquor. si tensenda nob
sit atq; estimanda res. utrum tandem plus estimemus.
pecunia. **M**hizu. quā fabricio dabit. an q̄tēntia fabi
cij. q̄ illam pecuniaz repudiabat. **M**ptum autem summū.
an responsum. **M** autē ē. **H**ereditatem. **P**auli. an liberali
tatem. **A**frican. q̄ eius hereditatis. **M** maximo p̄i p̄ter
suam contēst. **H**ec profecto que sunt summaz v̄tutū.
plus estimanda sunt. q̄ illa que sunt pecunie. **R**uci.
si quides. ut quisq; qd̄ plim sit possideat. **H**ec ditissima ha
bendus sit dubitet. qm̄ in v̄tute diuitie sunt. quo mo
nulla possessio. nulla vis auri et argenti plus q̄ v̄tutē
estimanda est. **E**dm̄ immortales. non intelligunt homines.
quā magnū v̄tutal sit parsimonia. **V**enio enim iam ad
sumptuosos. **R**ei nq̄. istum questuosum. **C**apit ille ex suis
p̄d̄is sescenta sesteria. **E**go centena ex meis. illi aurata
tecta in villis. et sola marmore facienti. et signa. tablas.
suppellectile. et vestem infinite concupiscenti. non mō ad
fructum ille est sumptus. s̄ etia ad semine exiguus. **E**x meo
temi v̄tutali detractis sumptibz cupiditatis. etia aliqd̄
redundabit. **A**otēzigitur est didoz. cui deest. an cui sepat.
qui eget. an qui habēdit. an possessio quo est. et maior. eo
plus requit ad se tuendam. an que suis se viribz sustinet.
Sed quid qm̄ ego de me loquor. qui morum ac qm̄
vicio. aliquantum etia ip̄e fortasse in huius seculi errore
verser. **M**amilius p̄m̄ mor. memoria. **V**ie semp. curi.
os et lusinos loquamur. pauper tandem fuit. habuit
enim ediculas in tarmis. et fundum in labicquo. **R**os igit
ditiores qui plura habemus. **V**etna quide. **S**z nō estima
tōne tēscas. v̄tutū v̄tutū atq; cultū. terminatur pecunie
modus. non esse cupidum. pecunia est. non esse ematē.
v̄tutal est. **C**ontētum vero suis rebz ēē. maxime sunt
certissime q̄ diuitie. **E**tenim si q̄a talidi rerum estimatōes.
prata et arcas quasdam. magnus estimat. qd̄ ei generi pos
sitioni nime. quasi notare potest. quā ē estimanda.
Vlceq. que nec eripi. nec subripi potest. neq; naufragio.
neq; incendio amittit. nec tempestatum. nec qm̄ p̄mu
tatione. mutatur. quā qua p̄d̄a qui sunt. soli sunt diuites.

Soli enim possident res, et fructuosas et sempiternas.
 Alii quod est ipsum divitiarum, contenti sunt rebus suis.
 Datis esse putant quod est, nihil appetunt, nulla re excedunt.
 nihil sibi deesse sentiunt, nihil requirunt improbi autem
 et avari quod incertis atque incertis positas possessiones habent,
 et plus semper appetunt, nec eorum quisque adhuc inuentus
 est cui quod haberet esse satis, non modo non copiosi ac divi-
 tes, sed etiam mores, ac pauperes estimandi sunt. Et sic est factum.

Mixti Tuli Ciceronis paradori sunt
 Versus. xij. sapientiam saltem, Barin, Asmenin, Lomai
 Euforbin, Fuliam, Nilas, Palladi, Asclemadis, Eustem
 Pompeiam, Marimmi, et Vitalis positi in Epithaphio
 Marci Tuli Ciceronis

Barinus

Hic iacet arpinas manibus tumulatus amicis
 Qui fuit orator summus et erimus
 Quem necesse caudam mactant cuius et hostie
 Nil agis anthoni, scripta diserta manent
 Vulnera nempe tuo titeronem confias, ac te
 Tullius eternis volneribus lateat

Asmenius

Corpus in hoc tumultu magni titeronis immati
 Contemnitur, clauso qui fuit ingenio
 Quisq; malis gravus hostis, tutorq; bonorum
 Quo pene dumna consule roma fuit
 Sed virgili tura delectas hostibus, urbem
 Supplicioq; datis presant incolumen

Lomani

Vincis orator, limenq; deniq; senatus
 Sexuator patre, conditor eloqui
 Cuius ab ingenio tandem illustrata penni
 Lumine preclaro lingua latina viget
 Occidit indigne manibus lateratus inquit
 Tullius ac tumultu subditus exiguus

Euforbin

Quintumq; in libris nomen ciceronis adoras
 Appice quo iaceat conditus ille loco
 Ille vel orator, vel cuius maxima idem
 Clarus erat facie, clarior eloquio.
 At nequit fortuna vixisse putetur.
 Omnis, et eterni docta per ora volat

Julianus
Marcus erat cuncto toto notissimus orbe
Cuius eloquias oculis vena brevis
Dextra me patue. mper tuius ademit
Eripui patriam. qui prorsus eximo
Si quis in hoc saxo tui legis advena nomen
Non dedignetur dicere marce vale.

Philippus
Tullius arpinas ex ordine natus equestris
Sed virtute sua conit in urbe fuit.
Quem catelina malus coniuratioq notetes
Senserunt ingulem tuius esse fuit
Ius tamen o pietas. tres occidere tyrannum.
At lamina ille. pro suppositum tumulo

Malladus
Qui tenet eloqui fastigia mundi summa latum
Qui consul. patulam cedibz eripuit
Quique tuius leno vitam dedit ense virorum
Tullius est et in hac ipe sepulchris humo.
Sed breuitas vite. pensatur laude penuri
Quod mors eripuit. gloria restituit.

Asdemas
Tullius hic situs est. venerabile nomen in eum.
Clarus honore. simul clarus et ingenio.
Quem scelerata nea crudeliter arma viderunt.
Quod vider ille fidelis erat.
Sed nihil infanda pferat cede tyrannus.
Ingenuum vult. corpus magis perit.

Cuscemus
Romani princeps populi. decus ordinis ampli
Maximus orator. cuius et egregius
Coniurator vider. hostisq malorum
Proscriptus perire. a tabo ille viris
Cui cecus grauitas. qui detumitatus acerbe
Hoc lamine debet. quo iacet in tumulo

Dompehianus
Doctrinae antistes. rerum mirabilis auctor
Tullius existens nobilis ex humili
Cui dedit excellens ars oratoria nomen
Virtute ingenii venit in astra sui
Sed fortuna nocens. miserando finire rapam

Carpsit. ex hoc voluit membra iacere solo.

Marinnus

Eloquio princeps. magnus memore. abilis artibus
Tullius indigna cede promptus obis
Terras omnipotentes implevit nomine claro.
Ingenua teo corpore morte caret.
Vixit et ingenti pollet cum laude per orbem.
Iuvus in hoc tumultu membra sepulta iacet.

Vitalis

Inditus vno aetere. laque pietate sepultus.
Quae fortuna nati inmerente
Marinus eloquio. tuus. bonus. verbis amator.
Mercesque malis. pugnique bonis.
Qui sexaginta completis at tribus annis
Gerulao pressam desatuit patiam.

Appolomus Phetor grealis sim Plutarci. Te nempe aetere
et laudo et admiror. sed quetor fortune me miseret. tu
miseret. cum videam eruditam et eloquentiam. que sola bonorum
nobis relicta erat p te roma accessisse

Presens Marti tuly clarissimu. Johannes fust Mogu
tinus tuus. non atramento. plumali cana neque ae
rea Sed arte quadam perpultra. Petri inani pueri
mei felicitate effeti finitu. Anno. m. c. lxx.

Manlio corquato. Flacius. de vite humanae

breuitate. per apator tepis her.

Diffugere nubes. redit iam gramina campis.

Arboribusqz come.

Mutat terra vices. et detrescencia ripas

Effluminata pretereunt

Gratia alii nymphis geminisqz sororibus audeb

Ducere munda choros.

Immortalia ne speres monet annus et almu

Quae caput hora diem.

frigora mitescent zephirus. ver proterit estas.

Interitura simul

Pomifer autumnus fruges effuderit. et mox

Genuna recurrat iners.

Damna tamen celeres reparant celestia lumen

Nos ubi decedimus?

Quo pius Enneas. quo tullus duces et antus

Dulius et umbra sumus.

Rursus fas an adiacant hodieque tristitia vite

Tempora. In superu e

Cuncta manus audas fugient heredis. amuco

Ruc dederis animo

Cum semel occideris. et de te splendida mmos

Hecereis arbitria

Non torquate genus. nec te facunda. non te

Resatnet pietas

Infernis neq; a tenebris dyana pudicum

Liberat vpolitii.

Neq; letitia valet et hunc ab erumpere tano

Amula pyritioo.

S. mutus mutius augur scauola multa
 narrare de. C. lilio suo socio memorit
 et iocunde solebat. nec dubitare illu
 in omni sermone appellare sapientem
 Ego autem appare ita deductus
 eram ad scauolam sumpta virili to
 ga. ut q. ad possem t. licet assen a p.
 nis late nunquam distedere. Itaq.
 ab eo multa prudenter disputata multa etia. prudenter
 et breuiter et comode dicta memorie mandabam. fci
 q. studebam ei.9 prudentia doctior. Quo mortuo me
 ad pontificem scauolam otuli que vni me. ciuitatis
 i ingenio i iusticia presantissim. audeo dice. Sz de he
 aliis nuc. redeo ad augure. Cum sepe multatu dicerem
 memini domoro in hemialio sedente. ut solebat. Cum i
 ego eem vna i pauci ad modum familiares me. smoz
 made qui tu omib. fere erat more. Meministi enim
 pfectatice i eo mag. q. p. subitio vtebare multu tu is
 te. p. r. capitali odio quasi pompeio. qui tu erat q. sul
 disidet tu euidentissime i amantissime vxat q. nta q. p.
 homi uel admirato uel quela. Itaq. scauola tu mea
 ipam meatione madisset exposuit nobis sermone lili de
 amicia habitum. ab illo scau. i tu alto gno garo fau
 mo marci filio. pauc. dieb. pta mortem afuram.
 Cuius disputacionis has sententias memorie madaui.
 quas in ho. libro exposui arbitrati meo. Quasi em. mdu
 xi illos loquentes ne iniqua et inquit p. nius m. ponet
 atq. ut tanqua. a p. nti. totu haberi sermo videretur.
 Cum eni sepe mead. ages ut scribem. de amicia aliqd.
 digna m. res cum omi. cognicione tuam nra familiarite
 visa est. Itaq. fci non inuita ut prodeem m. tuis rogatu
 tuo. Sed ut catone maiore fci qui e. stupe. Ad te de
 senectate Catone m. duri senem disputante q. nulla
 videbat. aptior persona. que de illa etate loqueretur.
 qua. eius qui d. lucissime senex fuisset. ipa. senectute
 preter. cetecos floruisse. si tu accepim. a p. nti. maxime
 memorabile. S. lili. i p. stuporis familiaritate fuis
 se idonea m. lili persona visa e. que de amicia ed
 ipa. differeret. que disputata ab eo meruisse scauola.
 Genus aute. hot sermonu. postu. in homi. vetim. auc
 toritate i eoz. illustu. plq. nescio quo pacto videtur

Habere quietatis. Itaque ipse mea leges affuit interdum ut
tationem non me loqui existimem. Sed ut tu ad senem senem
de senectute. sic hoc libro ad amicum amicissimum scripsit
de amicitia. Tunc tanto locutus est quo erat. nemo
senior temporibus illis. nemo prudentior. Vnde Lelius et sa-
piens sic enim est habitus. et amicitiae gloria excellens de
amicitia loquetur. Tu velim paulisper a me amicum
advertis. Leliu ipse loqui putes. C. Faunus et Quintus
strenua ad socium veniunt post mortem alicuius. Ab his se-
mo oritur. Tunc Lelius tuus disputatio tota est de am-
icitia. quam tu legem ipse cognoscas.

Ene ista vera ut dicit Leli. Nec enim melior
vir fuit alicuius quam quisque nec clarior. Sed ex
istimare debes omnes oculos inter te coniectos esse.
Vnum te sapientes et appellant et estimant. Thueba-
tur hoc in rationem. Scimus. et alium apud patres nostros ap-
pellatum esse sapientem. Sed utique aliquodammodo.
quia prudens esse in me putabat. Cato quia militum re-
rum usum habebat. Multa enim in senatu et in foro uel prout
prudent uel acta constant. uel responsa acute fiebant.
Propterea quasi cognomen iam habebat in senectute sapi-
entis. Te autem alio quodam modo non solum natura et moribus.
sed etiam studio et doctrina esse sapientem. nec sicut vul-
gus sed eruditi solent appellare sapientem. quale ne-
mine in grecia tota reliquerunt. Itaque septem appel-
lantur eos qui ista subtilia querunt in multis sapientium
non habeant. Atque enim uirum atque et eum quidem
etiam apud oraculo sapientissimum indicatum hanc esse
sapientiam existimat ut omnia in te posita esse dicas. In-
humanosque casus uirtute inferos putes. Itaque ex me
quid credo ex hoc strenua idem ut ex me quod pacto mor-
tem alicuius feras. eorum magis quod proximis non hisce in
hortu. d. bruti auguris commentandi cum ut ad solet to-
uenissimum tu non affuisti qui diligentissime semper illu-
diem et illud minus solitum esses obire strenua. Quae
quidem C. Leli multi ut est a fauno dictum. Si ego id
respondeo quod ammaduerit dolore quem accipias. Tunc
sum viri tu amantissimum morte ferre moderate. nec
potuisse nec commoueri. nec fuisse id humanitatis tue
quod ante in collegio nostro non affuisti inualitudinem
respondeo tunc non mestitiam fuisse Leli. Ecce tu quid

Steuola et ve. Neque enim ab isto officio quod semper usurpavi
 tu valere abduci in modo meo debui. Nec villo casu
 arbitror hoc constanti homini posse contingere. ut vlla me
 missio fiat officii. Tu autem fauisti quod michi tantum
 attuli diuicias. quoniam nec agnosco nec postulo fauisti a-
 micitie. Sed ut mihi videtur non recte iudicatis de catone:
 aut enim nemo quod quidem magis credo. aut si quisnam
 ille fuit sapiens. Quomodo ut alia obmitta morte fili-
 tulit. Memneram paulum. uideram gram. si non compa-
 ratum perfecto respectato viro. Quamobrem tunc catonem
 ante ponas nec istum quidem quem apollo ut ait sapi-
 entissimum iudicauit. Iamque enim facta illis dicta lau-
 dantur vetera. de me autem ut iam tunc utroque lo-
 quar. sic habetote. Ego si stuporis desiderio me moue-
 re neget. quam uel recte faciam uideant sapientes.
 Sed certe incipiam. Moueor enim tali amico orbatus qui
 alijs ut arbitror nemo unquam ut cum fuit medicina.
 Me ipse consolor et maxime illo solacio quod ego eo er-
 rore cecidi. quo amicorum discessu plures solent angere.
 Nichil mali accidisse sapienti puto. Michi accidit
 si quid accidit. Suis autem modis grauiter angere.
 Non amicum sed se ipsum amantis est. Cum illo vero quod
 neget actum esse. placere. nisi enim quem minime ille
 putabat in mortalitate optare vellet. quod non ad-
 eptus est. quod homini esse fas putare. Qui similia
 pro ciuili quam de eo iam puero habuerant continuo
 adolescens incredibili uirtute superauit. qui consulatu
 petiuit magis. et consul factus bis prius ante tempus
 factus suo tempore. P. p. pene sero. qui duabus
 orationibus cunctis minutissimis. huius imperio non modo pre-
 sentia verum etiam futura bella deleuit. Quid di-
 cam de moribus facillimis de pietate in matrem. li-
 bertate in sorores. bonitate in suos. iusticia in omnes.
 Rota sunt nobis. Quam autem ciuitati tantum fuit meum
 fuit iudicatum est. Quid ergo paucorum amicorum acce-
 sio hinc uiuere potuisset. Benectus. non quoniam non sit
 grauius ut memini tantum ratione uno anno antequam
 est mortuus meum et cum sapientia differere. cum auferet ea
 uiriditatem in qua etiam nunc erat stupor. quamobrem
 uita quidem talis fuit uel fortuna uel gloria uel nihil
 posset accidere. Monendi enim sensum celestis abstulit

Quo de genere mortis difficile est dictu quod homines suspicentur.
uos videtis. **N**ot vere tamen licet dicere. per sapientem ex mul-
tis diebus quos invita celebravimus letissimosque viderit il-
lum diem fuisse celebratum. quo senatu dimisso domu-
reductus advesperum est. a patribus conspicis per E. sones
et latines per die quam excessit eunda. ut extra alto digni-
tatis gradu. ad superos videatur deos potius quam ad in-
feros devenisse. **R**eg. n. his assentior quod hic imper-
deserere cepit. cum corporis simul aude mittere atque oia
morte deleta. plus apud me antiquorum auctoritas va-
let. necnon quod mortuus tam rex vetustosa uita tueretur.
Quod non fecissent propterea. si melius ad eos pertinere arbitrentur.
vel eorum qui in hac terra fuerunt. magnamque gratiam que
nunc quidem deleta est. tunc florebat institutis et preceptis
suis exuduerunt. **V**el eius quod apollinis oraculo sapientissimus
est iudicatus. **Q**uod non tamen hoc tamen illud ut plures et idem
semper animos hominum et diuinorum. huiusque tamen ex corpore
excessissent reditu in celum patre optimoque iustissimo
qui ex beatissimo quod idem stipioni videbatur. **Q**uam-
idem peragret. per paucis ante morte diebus. cum plinius
et Mantius ad esset et alii plures plebes tuque etiam scevola
mecum venisses. tunc differt de. r. e. tuque putacionis
fuit extrema fere de immortalitate aiorum. qui se inge-
te per uisum ex asutano audisse dicebat. **T**o si ita est
ut optimi tuoque aures euolet in morte fatillime tanquam
ex custodia vinculisque corporis. **C**ui tensemus casus
ad deos faciliores fuisse quam sapientem. **Q**uo cum in herce
h. aduentu vereor. ut idem ne invidi magis quam ami-
ti sit. **S**ed autem illa vereor. ut idem metus sit aiorum
et corpus nec ullus sensus maneat. ut melius boni est
in morte. sic de melius mali. **S**ensu enim amisso idem sit
quasi natus non esset oio. **Q**ue cum natus et nos gaudeat
et hic ciuitas letabitur. **Q**uamobrem cum illo quidem
ut supra dixi actum optime est. metum in commodis que
fuecat equus. et prius introieram. **S**ic prius exire deuita.
Sed recordacione mea amicitie sic furor ut beate uide-
uixisse quia cum sapientie uixit. **Q**ui tamen in uincta tua
et de. p. et de puata fuit. **Q**uo tamen et domus fuit
et miliaa commuls et id in quo est. omnis uis amicitie uo-
luntatem studiorum sententiarum summa gressio. **I**taque
non tamen ista mee sapientie quam modo fauimus huiusmodi

fama delectat. falsa presertim. qm̄ qui amicitie mēe me
 moriam spero sempiternam fore. Idq; eo m' mag' cordi
 est quod ex omnib; seculis iux' tū aut. m'or. nominantur
 paria amicorum. Quo m' tūc spare videor sapientis
 et leli amicitiam positū notum fore faunus. Istud
 quidem leli ita necesse est. si qm̄ amicitie mentionem
 fecisti t' sumus p' qm̄ m' fecis. spero item seculis si que
 admodum siles de ceteris reb; que ex te qucerunt.
 Sic de amicitia disputatis quid sentias qlem existimes
 que precepta des. **Stenola.** Michi vō qm̄ erit. atq;
 idipm̄ tūc team agere tonaret. faunus ante uortit.
 Quam obrem vōq; nrm̄ qm̄ fecis ad modum. lelius eo
 uero non quare si m' ipse consideri nam preclara res ē
 t' sumus vō dixit faunus otiosi. Sz quis ego sum aut
 que ē m' me facultas. doctor ista consuetudo eaq; qm̄
 ut his ponat. de quo dispute qm̄ subito. **Alagui**
 opus est egetq; exercitatione non pua. Quam obrem
 que disputari de amicitia possint ab eis censo pietatis
 qui ista p'sentent. Ego uos orari tantū possim. ut ami
 citiam omib; reb; humanis an ponatis. **Nich.** a. tā
 nature aptū tā queniens. ad res uel p'claras uel adūsas.
 Sz p'mū sentio nō bonis amicitia ē non posse. 1. 2. eq;
 id vnu' recedo ut illi q' hec subtilius differem fortasse ne.
 sz ad comune utilitate parum. negant. n. quondam ui
 rum bonū n' sapientē. **Sic** ita sanē. Sz eam sapiam mē
 ptant. qm̄ adhuc nemo mortalis ē consecutus. 1. 2. at
 ea que sunt m' usu utaq; conuiui non ea q' finguntur
 aut optant. spare debemus. **2.** qm̄ ego dicam. Sz fabi
 cū. **At.** turum. v. eorum tam quos sapientes m' maiores
 indicabat ad istorum norma sapientes fuisse. Quare s'
 habent sapientie nom' et m'udiosim' t' obscurū. Conce
 dant et uiri boni fuerūt nec id quidem facient negabūt
 id m' sapienti posse concedi argamur igitur p'mū vō
 aium' multina. qm̄ se gerūt. ita uiuunt ut eorum pro
 betur fides integritas. eq'itas. liberalitas. n' sit m' eis uilla
 cupiditas. libido audacia. sit q; magna q'stancia. ut si
 fuerūt quos mō nominant. hos uiros bonos ut habiti
 sunt sic appellandos putem' q' sequent' qm̄ homines
 possunt naturam optimā bene uiuendi ducē. sic n.
 m' perspicue uideor t' ita natos etiā. ut int' omē societatis
 quēda. Maior autē ut quisq; accedet proxime. Itaq;

Libres potiores sunt q̄ peregrini p̄m̄q̄ q̄ alieni. Cū eis
nata ip̄a peperit amicitiam. S̄ ea non satis habet firmi-
tatis. Namq̄ h̄ prestat amicitia p̄m̄q̄tati q̄ ex propin-
q̄tate benivolentia tolli p̄t. ex amicitia nō p̄t. ex amiti-
cia nō p̄t. Sublata. n̄ benivolentia amicitie nomen
tollit p̄m̄q̄tatis. **Q**uarta aut̄ vis amicitie sit. ex h̄ in-
telligi maxime p̄t qd̄ ex infinita societate generis hu-
mani. q̄ conciliant ip̄a natura. ita q̄ tacta res ē et ad-
ducta ī angustū. ut om̄s caritas aut̄ m̄ duos aut̄ it̄
paucos iunget̄. **E**t. ii. amicitia m̄tal̄ aliud n̄ om̄ diui-
narum humanarūq̄ rerum cū benivolentia. et caritate
consensio. q̄ q̄ scio an excepta sapia. q̄tq̄ meli⁹ homi-
sit adis immortalib⁹ datim. diuicias alij p̄m̄t. bona
alij ualitudinē. alij potentiam. alij honores. multi
etiam uoluptates. Beluazū hoc qd̄ extremū illa autē
superiora. caduca et m̄ta. posita n̄ tā in consilijs nris.
q̄ in fortune temeritate. **Q**uod autē in uirtute sumus bo-
ni ponit p̄clare qd̄em illi. S̄ h̄ ip̄a uirtus amicitiam
gignit et q̄tinet nec sine uirtute amicitia uello m̄d̄ esse
p̄t. etiam uirtutem ex consuetudine uite feruorisq̄ nri
interpretamur. n̄ eam ut qd̄am uerborum magnificentia inuicem
uixq̄ bonos eos qui habent̄ munim⁹ paucos. Catones.
Caudes. stipiones. philos. his amicus uita q̄tenta ē eos
autem admittamus q̄ om̄s inq̄m̄ reperit̄ tales igitur
m̄t uixos amicitia tantas oportunitates h̄t q̄ntas uix
q̄o dice. p̄ncipio qui p̄t ē uita uitalis ut ait emig qui
nō ī amicitia mutua benivolentia conquesat̄. **Q**uid dul-
cia q̄m̄ h̄re q̄ am̄ debeas om̄ia loq̄ sic ut teat̄. **Q**ui eet
tanta fructus in prosperis reb⁹ n̄ habes q̄ illi eq̄ ac tu ipe
gauderet. **A**dusas uero ferre difficile ess̄ sine eo q̄ illas
grauis etiā q̄m̄ tu ferret demiq̄ teterē res q̄ expectantur
oportune sunt singule singulis diuice utate. opes ut to-
lare. honores ut laudare. uoluptates ut gaudeas. ua-
lido ut dolere careas et m̄cibus finigare corpus amia-
cias res plurimas continet q̄q̄ te ueteris p̄sto est. **N**ul-
lo loco excluditur nūq̄m in tempestiua iniqua molestia
est. Itaq̄ non aq̄. nō igni ut aiunt lotis plib⁹ utim⁹ q̄m̄
amicitia. **R**ene ego nūc de uulgarī aut̄ de medioc̄ q̄
tū et ip̄a delectat et prodest. sed de uera et perfecta
loquor. qualis eorū qui pauci nominant̄ fuit. **R**ē eorū
sectas res splendoriores facit amicitia et adusas patet

Communitas q̄ leuiores. **C**ūq̄ p̄mas et maximas cō-
 moditates amicitia q̄tineat. cū illa nimirū p̄stat omibz
 rebz. qui bona spe p̄lucet in p̄stūm. n̄ debilitari aīos
 aut eadē patitur. **V**erū etiā qui intuet̄ tanq̄m exēplar
 aliq̄ intuetur sui. **Q**uo etiā et absentes affīnt. egerentes ha-
 bundant. et m̄bēalles ualet et difficilis qd̄ dīcō ē. mor-
 tui uiuunt tantus eos donos. memoria d̄sideriū p̄seque-
 amīcorū. ex quo illorū m̄a vā mors uidet̄. **H**ōmīnū uita lau-
 dabilis. qd̄ si ex emēis ex rerū natura cōmūlētē iūctioz
 nec domū uilla nec uro stare potuit nec agcolis p̄maebat
Nō si minus idē q̄ntaus amicitie q̄tordie q̄ sit. ex dissen-
 ciombz atq̄ discordiis p̄cipi p̄t. **Q**ue enī domū stabili-
 q̄ tam firma ciuitas ē. que nō odiis et disidiis fūdīt
 possit eueri ex quo q̄ntum bonū sit in amicitia iudicari
 p̄t. **A**ggetūū que dōctum quēdam iūuī cāminibus
 t̄reus natiūmātū ferūt. que in rerū natūā toto que
 mūdo q̄starent. quēcuq̄ mouēnt̄ ea q̄trahē amicitiam
 dissipare discordiam. atq̄ quidē hīc mortales om̄s in-
 telligunt et reprobant. **I**taq̄ si quō aliq̄ officīū extant
 in p̄cutulis amīci aut adēuūdis. aut cōmūnīdīs. que
 et qui id nō maximis efferat laudibz. **Q**uod clāmorez
 tota cauea nūper in hospitibz et amīci mei. **A**n. p̄ancūm
 noua fabula tū ignoratē rege ut hōrestes esset. p̄ila-
 des se ēē hōresten dīcēt ut p̄o illo ne necaret̄. hō-
 restes autem ita ut erat hōrestem se esse p̄seueraret.
 stantes plaudēbant iure ficta. **Q**uod arbitram̄ mūnea
 factōe fuisse. facile idicabat ip̄a natura vim suā cum
 hōmīes qd̄ ip̄i facere non possent id recte fieri iusto
 iudicarent. **A**tēnū uidet̄ m̄ de amicitia quid sentīrem
 potuisse dīcē. **S** que p̄tita sunt credo autē ēē m̄lta. ab hīs
 si uidēbitur qui ista disputant q̄ritote facīm. **E**os autē
 potius a te q̄ qm̄ et ab istis sepe quesiui. et audiui nō idē
 equidem s̄ aliud qd̄ filiū orōm̄s tūe. **S**tenola. tū m̄ id
 dīcēs faim si nūper sapionis in hortis tū ē de **R**. et
 disputatū affuissēs qualis tū patim̄ iustitiae fuit q̄
 accuratam orōnem p̄hili faim. facile id glūd fuit
 iusticia iustissimo uiro defendere. **S**tenola quid. amīci-
 tia ē nōmīe facile ei q̄ eā summa fide. constancia iusti-
 tiaq̄ seruata maxima glām cepit lēlig. **Q**uā hīc
 qd̄ afferre est. qd̄ n̄ refert q̄ me rōne cogitis. **C**o-
 gritis itē. **S**audis n̄. quōz p̄sertim iure bona tū difficile

Est tū equū quidē obsistē. Depissime q̄ m̄ de amicitia co-
ganti. maxime illud considerandū uideri solet. utrum
ppter m̄bellitatem atq; mopia desiderata sit amicitia.
ut dandis recupandis q̄ m̄tis q̄ qui m̄tis per se p̄e pos-
set id accipe ab alio iustissimq; redderet. an esset qui de
p̄p̄u amicitie. Sz antiquior et pulchrior ē maḡ. a natūa
p̄a profecta ē alia cā. Amor. n̄ a quo amicitia notata
est. princeps ē ad beniuolēciam quingendam. Nam utilita-
tis quidem etiam ab his percipiuntur sepe. q̄ simlacione
amicitie colunt. ē obseruatur tempus cā. In amicitia autē
m̄chil fictū est. m̄chil simulatur. ē q̄quid ē. idē verū
ē uoluntariū. **Q**ua p̄ a natura m̄ uidetur q̄ ab indul-
gentia orta amicitia applicatione maḡ. animi tū quoddā
sensu amadi qm̄ cogitatione q̄ntum res illa utilitatis
esset habitura. **Q**uod quidē tale sit etiam m̄ bestis q̄b̄d
admiradueri p̄t. que se natos ita amant. ad q̄dam temp̄
etiam ita ab eis amatur ut facile earum sensus apparet.
q̄ m̄ homīe multo euidentius p̄mū ex ea caritate que est
inter natos ē p̄ntes. que dixim non p̄t de stabili scelerē.
dem̄ consimilis sensus extat amoris. uel si aliq̄ nati su-
mus cuius cū moribz ē natūa q̄guamq; ita q̄ m̄co q̄si-
lume aliquod probitatis ē virtutis prospice uideamus.
Nichil est enim uirtute amabilius. m̄chil q̄ maḡ alli-
ceat ad diligendum quippe ppter uirtutem ē probitatem
etiam eos quos nunquam uidimq; diligamq; quodā mō. q̄
est qui. **S.** fabiani. **M.** tū nō tū caritate aliq̄ beniuola
memoria vsurpet quos m̄q; uidit. **Q**uis autem ē qui tū
quimū superbimū q̄. p. cassiū spurū elū non oderit. **C**um
duobz dyabz de m̄plo m̄ italia ē de t̄tatum puto et ama-
bili ab alto ppter p̄bitate eis non nimis alienos aīos
habens. **A**lm̄ p̄ crudelitatem semper h̄ crudelitas tui-
tas odit. **N**ō si tanta uis est probitatis ut eam uel m̄
eis quos nunq̄m uidimq; ē q̄ maḡ ē m̄honestē diligamq;.
q̄ m̄mū ē si ad om̄ n̄ moueant. tū eorum q̄b̄ tū v̄su
quā ee possit uirtutem et p̄bitate. uel bonitatem
prospice uideatur q̄qm̄ confirmat. amor et beneficio
accepto et studio p̄fecto ē consuetudine adinuota. q̄
h̄us rebz ad illim p̄mū motū animi ē amoris ad h̄bi-
tis. admirabilis quedam exardescit beniuolēcie maḡ-
tudo. **Q**uam si q̄ putant ab m̄bellitate proficisci. ut
sit p̄ qm̄ assequatur q̄ quisq; desidet. humile sane eliq̄t

7 minime quosum ut ita dicam ortu amicitie. q̄ ex mo-
pia atq̄ indigentia natura uolunt. Quod si ita esset ut
quisq̄ minimu in se ee arbitrarer. ita ad amicitia esset
aptissimq̄. qd' longe p̄cu est. Ut. n. quisq̄ & plimū
confidit et ut quisq̄ maxime utute & sapia sic mi-
nitus est ut nullo egeat. suaq̄ omnia in se ipso posita
iudicat. ita in amicitia expetendis tolerandisq̄ maxie
precellit. quid. n. asuamq̄ indigens mei. minime herde
Ac ne ego illiq̄. Hic ego admicione qdam virtutis illius.
ille rursim opinione fortasse non nulla qm̄ de meis
moribz habebat me dilex.

O ut beniuolentia consuetudo. Hic qm̄ utilitates mltas
et magne consecute sunt non sunt tam ab eoru
spe tause diligendi p̄fate. ut. n. beneficia libales
qui sumq̄ non ut exigamq̄ gram. neq̄. n. beneficiu
femeram. sed natura propensi ad libertatem sumq̄ sic
ad amicitia non sepe mcedis adducti. s̄ qd' omis ei9 fruc-
tus in ipso amore mē expetendam putam. Ac his q̄ qui
p̄cedum utu ad uoluptatem omnia referunt. longe dis-
sentimq̄ nē miru. Nichil. n. altum nichil magnificum
ut diuina suscipe possint. q̄ suas omes cogitationes ab-
reterunt uita humilem tamq̄ de spectam. Quamobrem
hos quid' ab h' sermone remoueamq̄. ipi autem intelli-
gamq̄ natura gigni diligendi sensu et beniuolentie cari-
tatem facta significone p̄bitatis. Quā q̄ appaeruerit et
adepti fuerit applicat sese & p̄ter admovent. ut & usu
eis quem diligere ceperunt fruuant et moribz. sintq̄ pacē
in amore & equales. p̄p̄oresq̄ ad bñ mendim. qm̄ ad
repostendim. adq̄ hic int' eos fit honesta ratio. Hic
et utilitates maxime capientur erit ortus eis a natura
gruor qm̄ ab imbecillitate & ueror. Nam si utilitas co-
glutinet amicitias. eadem cōmutata dissoluet. Sed
quia natura mutari nō p̄t. Id ad uere amicitie sempi-
terne sint ortum quidem amicitie uidetur. nisi quid ad
hac forte uelutis fauim uō p̄ge lēli. p̄ h'. n. qui immor
est natu meo uice respondeo. Scruola ēte tu quidem qm̄
obree audiamq̄ lēlia audite q̄o optimi uiri ea q̄ scripsie-
rūt me & sapione de amicitia differēbantur. qm̄ ille
quidem nichil diffialiq̄ ee dicebat q̄ amicitia usq̄ ad
extremū uite diem p̄manē. Nam uelut idem expediret
maide sepe. ut uidē. p̄. nō idem sentiretur. mutat etiam

Mores hominum sepe dicebat. alios aduersis rebus. alios etate
ingrauescente atque eorum rerum exemplum ex similitu-
dine capiebat iunctis etatibus quod summi puerorum amores. se-
pe una et preterita toga deponeretur. **S**ed autem ad-
festinationem perduxissent diuinitatem interduam attentione non
luxurie uel condictionis uel comodi ad idem adipis-
ci utique non posset. **Q**uod si qui longius in amicitia per-
uenerint tam sepe labefactum si in honoris attentione
inciderent pestem enim nullam maiorem esse manifestum
quam in plerisque pecunie cupiditatem. in optimis quoque
etiam honoris et glorie. ex quo inimicitias innox uhas
inter amicitiosos extitisse sepe. **M**agna etiam dissidia et
plerumque iusta nasci. cum aliquis ab amicis quod rectum
non esse postularetur ut aut libidinis instigant aut ad-
iutores essent ad iniuriam quod qui recti farent quibus ho-
neste id faceret. uis in amicitie deferere arguerentur ab his
quibus obsequi nolent. **A**lios autem quicquid uis ab amico
auderent postulare postulatione ipsa per se omnia se amica-
ta esse facturos. **E**orum querela inbetata non modo famili-
aritates extinguere solere. sed odia etiam trigmi sempiterna.
Hec ita multa quasi fata impendere amicitias. ut super
fuge non modo sapientie. sed etiam felicitatis dicitur et uideri quod
obrem et prius uideamus si placeat quatenus amor in amicitia
ingredi debeat. **U**bi si corulianus habuit amicos. fecit quod
patuam. azima illi cum coruliano debuerit. **N**on licitum
amici regnum appetente. non emulum debuerit inuare. **T**unc
uero quidem quidam rem per uerantem. a quo tubus equis
quod amicus delectum uidebamus. **I**t etiam fissus tuianus
hospes familie meae. **P**reuola cum ad me quod aderam. lenare.
et pupillo consulibus in consilio deprecatum uenisset hanc ut
sibi ignoscere tam afferebat quod tunc. **G**ratia. ut quit.
quod uellet ille facientem sibi putaret. cum ego et ne si te in
capitolium fates fecit uellet nunquam inquit uolisset id quod.
sed si uoluisset prius. uideris quia nefaria uellet et exle-
rita fecit. uel plus etiam quam dixit. **R**on. non. paruit. e.
r. **G**ratia. temeritati. sed presuit. non. se comite illius fuoris.
sed ducem prius. **I**tem hac amicitia noua questione perit
inastam profugit ad hostes se contulit. penas et per-
grauas iustasque persoluit. **N**ulla est igitur excusatio perit.
si amica ita peritaueris. **N**am cum consiliatam amicitie opi-
mo uirtus fuerit difficile est amicitia manere si a uirtute.

Defeceris. Quod n' rectum statuerim? ul' concedere amicitiam? q' q' uelint uel impetrare ab his q' q' uelint p'fita quide' amicitia simus. si nichil res habeat n'ci. Sz loquimur de his. me' q' an' oculos sunt quos uidem' aut de quib' memoria accepim' quos nouit uita communis. Ex hac numo nobis exempla similia sunt quidem maxime. Qui ad sapiam p'rim' accedunt. Videmus. p' emiliu' lufano familiarem fuisse. sic a p'rib' accepim' his una consules collegas i' censura. ai' t' ai' his i' inter se quicquid fuisse. An. tuu. um. r. totum tantum memorie prodit' est. Igitur ne suspitari quidem possim' quicquid horum ab amico q' quid' ostendisse. q' q'ra fidem. q'ra uisurand'. contra r. p' effi. Nam h' quidem uitalib' uisus q' attinet dice'. si concederet impetratum non fuisse. cum illi uiri sanctissimi fuerint. eque autem nefas sit tale aliquid et facere rogatu' i' rogare. at uat. q'ram sequebatur. G. carbo. F. tato. i' minime tu quidem. G. fe' me' idem aceruimas lex amicitiae sanctat'. ut neq' rogema res turpes n' faciam' rogati. Turpis em' excusatio. Et minime accipienda cum in ceteris p'as. tu' si quis q'ra rem. p' se amicitia fecisse fatetur. Et em' eo loco faum et sceuola locati sumus. ut nos longe prospice' opte ac futuros casus. r. p. defluxit iam aliquatulum de spatio duratio q' q'uetudo maiorum. Tibi' q'raus regni occupare conat' est. uel regnauit his quidem paucos menses. nuquid simile p'lo romani audierat uel uiderat. Quid etiam p' mortem amica secuti et p'p' quidem. in p. scipionem effecit sane lacrimis non queo dice'. Nam carbone q' mo' posuim' p'pter retente pena tibi q'ra. sustinuum' de. q. an' q'ra. tubimatu' quid' expecte' non libet augurari. Scipit de. mu' res que p' diuis ad p'ntie. cum semel tepit labit'. uidetis vitabella iam anq'm f'ra sit labes p'mo. Sarmate lege. biemo aut. p' cassia. Vnde iam uideor p'lm a p'natu' disiectum. multitudinis arbituos maximas agi plures em' discite quicquid mod' hic fiant. q' quicquid admo. Sum his restant. Quid sunt hic? Quia hinc sociis nemo q'q'm conatur tale p'apiend' est ut bonis ut si in hamoi' amicitias ligu' t'alu' aliquo m'adernit. ne existimet ita se alligari. ut amicitia magna aliqui. r. p. p'ntatib' non discedant. In p'bis autem pena statuenda. e. i. Rec uero mor' h'ne qui secuti sunt alim'. q'm h'is qui ipsi i.

uerunt huius impetatus duces. **Q**uare clarior in gloria te
mistode, quibus potentior quam tunc impator bello p[ro]p[ri]o serui-
tute gratiam libasset. p[ro]pterque inuidiam expulsus in exi-
lium esset morte iniuriam patrie non tulit quam ferre debuit.
fecitque idem quod. xx. annis ante apud nos fecerat coriolanus.
his adiutor, qui patriam inuentus est nemo. Itaque mortem
vixit et conseruit, quare totus impator consensio, non modo ex
t[er]minatione amicitie regenda non esset potius supplicio omni
inductanda est, ut ne quis concessum putet amicum, bellum
patere inferente sequi. Quod quid ut res ite cepit, hanc
suo an aliquando futurum sit. **A**lii autem non modo tunc
equalis res, p[er] mortem meam futura sit quam vel hodie

Hec igitur prima lex amicitie sancitur ut ab amicis
honestam petamus, amicos tamen honestam facia-
mus, hic expectamus quidem dum rogemus
studium semper ad sit. **C**onnectio absit. **C**o-
lun vero dare gaudeamus libere plinui in
amicicia amicorum bene suadentium valeat
auctoritas, eaque adhibeatur ad monendum non
modo a p[ar]te, sed etiam a t[er]cia, si res postulare, et adhibere
petatur. **N**am quibusdam quos audio sapientes habitos
ingra, placuisse, optimorum quedam mirabilia, sed nichil est
quod illi non p[ro] se quantum arguant in fugiendas et nimias ami-
cicias necesse sit vnum sollicitum esse p[ro] lib[er]is, satis super esse
sibi suorum cuiusque rerum alienis nimis implicari molestum
esse. **C**omodissimum esse quam laxissimas habenas habere ami-
cicie, quibus adducas cum velis vel remittas. **C**ap. n. esse adue-
re bene viuendum securitate quam frui non possit animus si tunc
perturbat vnum p[ro] lib[er]is. **A**lios autem dicere aut multo etiam
in huiusmodi, quem locum breuit[er] paulo ante p[re]dixi, p[re]sidium
adiunctum tamen non beniuolentie neque caritatis amicitias
esse expectandas. Itaque ut quisque minimi firmitat[em] h[ab]eat.
minimique virum ita amicitias expecte maxime ex eo fiet
ut muliercule magis amicitiaz p[re]sidia querant quam vi-
ri, et inopes quam opulenti, et calamitosi quam hi qui putent
beati. **O** p[re]claram sapiam, **S**olem, non modo tollere vi-
dentur qui amicitia cum vita tollunt. **Q**ua quod dicit[ur] immor-
talibus nichil melius habemus, nichil iocundius. **Q**ue est
enim, ista securitas spe quidem blanda, sed et absque multis
locis reputanda. **N**ecque enim est sententiam vllam honestam

Rem actione ne ne sollicitus sit aut non suscipe. aut suscep.
 tam deponere. Quid si curam fugimus ultra fugienda est.
 que necesse est cum aliqua turba sibi conuersas aspernetur
 atque oderit. ut bonitas malitiam. temperantia libidinem.
 ignauia fortitudo. Itaque videat res in iustis. iustos ma.
 xime dolorem in beallibus fortes. flagitiosos modestos. E.
 go hic primum animi bene constituti et letari bonis rebus et
 dolore extrahi. Quamobrem si tunc in sapienter animi dolor
 qui profecto tunc in se ex eius deo extraxit inhumanitate
 arbitramur que tunc est. et amicitia collamur cum vita fin
 dit ne aliquis propter eam suscipiat molestias. Quid enim in
 est motu animi sublato. non dico inter peritiam. et Quam
 si inter homines et tunc aut faciem aut quoduis quibus eia.
 dem neque sunt audiendi qui virtutem dura et quasi fer.
 ream esse quidam uolunt. que quidem est in multis rebus
 cum in amicitia tena atque tractabilis. ut et bonis amicitia
 diffundantur et in modis continentur. Quamobrem iste au.
 gulus qui pro amico sepe capuundus est. non enim valet ut
 collat amicitia euita. non plus quam ut uicutes. quod nullas
 molestias afferunt repudientur. cum autem quodam amicitiam
 ut supra dixi si. et significatio virtutis eluceat. ad quod se
 similis aut applicet et adiungat id quod attingit. ut amor ex
 bruiatur necesse est. Quid enim tunc absurdum quam delectari
 multis rebus in amicitia ut honore et gloria et edificio. ut ves.
 titu. cultuque corporis. autem autem virtute predico qui uel
 amare possit ad modum non delectat. Nichil enim re.
 muneracione benivolentia. nichil uirtutis studio
 offitiorumque iocundum. Quid si etiam illud esse addimus
 quod recte abdi per. nichil esse quod ad se re uillam tunc al.
 liceat et tunc trahat. quam ad amicitia similitudo. quod dicitur
 profecto uerum esse ut bonos boni diligant. actusque sibi
 quasi propinquitate quidam atque natura. Nichil enim
 appetentibus similium sui nec rapacibus. quia natura. Quam
 obrem facit et scindola constat ut optimos bonis in se. Co.
 nos benivolentiam necessariam que est amicitie fons
 a natura constituta. Et eadem bonitas etiam ad mlu.
 tudinem pertinet. Non enim est in humana uirtute. neque in mu.
 nis neque superba. que etiam ipsos omnes tuos et ipsos
 optime consulere soleat. quod non faceret profecto si cari.
 tate uulgi aborreret. Atque etiam in quidem uidentur quod
 utilitatem tunc fugit amicitias amabilissimum nodum tolle

ingresset. si nū.
qm gllio mūq;
opa nra nec;

Amitie. Non enim tam utilitas parata p amicu qm ami-
ti amor ipe delectat. tūq; illud fit qd ab amico est per-
fectum iocundum qstudia est perfectum. Tantumq; ab est
ut amicitie p indigentiam tolerantur ut hī qui opib;
et copiis maxima q virtute et in quib; plurimu est
presidiū. minimeq; aliis indigeant liberalissimi sint
et beneficentissimi. atque hanc stia an opus sit. nil
omnino de ee amicitia vbi n studia nra nec do-
mi nec militiae sapio egresset. Non q utilitatem amito-
utilitas amicitiam secuta est. Non go erunt homines
diuicijs defluentes audiendi si qn de amicitia qm nec
usu nec ratione habent atq; hominu qui velit ut neq;
diligat qm qm. nec ipe ab illo diligatur. Excessu
omnib; copiis atq; in omnium rerum habundantia
uiue. Nec em est tyrannorum iura minui nulla stabil
beniuolentie. p ee fiducia omia semper suspecta sunt
atq; sollicita multo locis amicitie. Cuius em aut em
diligat quem metuit aut em a quo se metui putet
Coluntur em simulatione amicitie ad tempus dū taceat.
Qd si forte ut plurimq; fit ceciderit. cū intelligi qm in
ops fuit amicu. Quod tarquinii dixisse ferunt. tū exu-
lante intellexisse. quos fidos amicos habuisset. quos mfi-
dos. cum iam neuter tiam referre posset. quos. n. ulla
superbia et inportunitate s qm qm amicu potuit habere.
Atq; quemadmodū huius que dci mores ueros amicos
pare non potuerunt. sic multorum opes potentu exclu-
dunt amicitias fideles. Non. n. ipa solim fortuna cetera
est. sed eos efficit etiam ceteros plerumq; quos complexa
est. Itaq; illi efferuntur fere fastidio et gtimata. neq;
qm in spective fortunato in tolerabili fieri p. Atq; hic
lucet uidere qui a nā comodis filerunt morib; impio
pate pps reb; imitari spm. ab his uetēs amicitias d.
dulgen nouis. Qd autē stultia ē qm cum pluris copiis
fatulcatib; opib; possint cetera pice que patitur pūia.
equos famulos vestem egregiam. vasa pretiosa amicos
non pare optiaz et pulcherrima uite et ita dicta suppel-
lectilem et. n. cetera tū paut tū pentur nesciunt. n. tūq;
tū laborant. eg. n. ē istoz quoq; qui virib; vniat am-
icitia sua tūq; pmanet. stabilis et ita possessio. ut et
si illa maneat. quasi quedam dona fortune. tam iuta
multa et deferta ab amicis non possit esse iocunda. S. hic

Hactenus **C**onstituendi autem sunt qui sint in amicitia fines et
 quasi termini diligendi. de quibus uideo tres sententias fieri. quarum
 nullam praefero. Vnam ut eodem modo erga amicum affectuissimus
 sis. quo erga nosmetipsos. Altam ut tua in amicos beniuolen-
 tia illorum erga beniuolentiae pariter elucet. respondet.
 Tertiam ut quanti quisque se ipsum facit. tanti fiat ab amico.
 Harum tamen sententiarum nulli propterea assensio. nec illa prima
 vera est. ut quemadmodum in se quisque sit in amicum sit amatus.
 Quam multa. et que non tam iniqua. faciemus. facimus tam ami-
 corum pretium pro amico ab indigno supplicat. cum acerbis et
 aliquem inuicem insectari. uel uel uel. que in nostris rebus
 non satis honeste. in amicorum fuit honestissime. Multaeque
 sunt res in quibus de suis commodis. uiri boni multa detrahunt.
 detrahuntque patiuntur. ut his amicorum potius quam ipsis fruatur.
 Altera sententia est. que diffinit amicitiam paribus officiis ac
 uoluntatibus. Hinc quidem uincit et exiliter ad tantulos
 uocare amicitiam. ut par sit ratio acceptorum et datorum. Sed di-
 uicius in et affluentior modicatur esse amicitia. nec obseruare
 restitue qui plus reddat quam accepit. neque uerendum neque
 exadant aut ne quid in eam defluat. aut ne plus equo quid
 in amicitiam congeratur. Tercia uero ille finis determinatus est.
 ut quanti quisque se ipsum facit. tanti fiat ab amico. Sepe. non
 in quibusdam uis ut amicus est abiectionis. aut pedes applicande
 fortunae fractior. non est qui amicum talem esse in cuius qualis ille
 in se est. sed potius eum et efficit ut amicum iacente animu ex-
 citet. inducatque in spem et cognitor melior. Alius quoque finis
 vere amicitiae constituendus est si plus quam maxime rephede
 sapio solitus sit eduxero. Legabat uolam uocem in amicitiam
 amicitiae potius rephere. quam eius qui dicit. ita amare
 optet. ut si aliquid esset obscurum. Nec uero se adduci posse ut
 quemadmodum putaretur ab alio an esse dictum crederet qui
 sapiens unus esset ex imperis. Habitu impuri cuiusdam aut am-
 bicosi. aut oia ad suam potentiam reuocat. esse sapiam. Quid
 inuid. non modo quisque amicus esse poterat. eius tamen se putabit in-
 mitem esse posset. quin etiam non erat cupere et optare ut quod
 sepius petat amicum. quo plures et det tamque anfas ad rep-
 hendendum. Fursim autem rectis factis commodisque amicorum
 necesse esset augere dolore inuidere dolere. Quare huius precep-
 tum augere sit. ad tolerandam amicitiam non ualet. Illud
 uero praecipuum fuit. ut eam diligencia adhibemus in
 amicitia compendit. ut ne quid amare incipimus eum.

Que aliquando odisse possemus. **Q**uem etiam si nimis felices
indiligendo fuisset ferendum id sapio quod inimicitiam
tempus cogitandum putabat. **H**is igitur furibus utendum ar-
bitror, ut tamen amicos mores emendati sint cum sit inter eos
omnium rerum, consiliorum voluntatum, sine ulla exceptione
communitatis ut etiam si quoniam fortuna acciderit ut inimis
iste amicos voluntates adiuvare sint in quibus eorum
aut de capite agatur, aut fama declinandum de via est
nomine summa circumspectio sequitur. **E**st enim quatinus amicitie
dura uenia possit, nec uero negligenda est fama, nec uero
mediocriter telum ad res trepidandas, existimare oportet,
benivolentia tuum quoniam blanditiis et assensando collige,
Virtus quoniam sequitur caritas minime reputanda. **S**ed sepe
cum redeo ad stititionem, huius hominis sermo erat de amicitia
quererebatur quod uicebus omnibus homines diligentes cent
cupras et oues, quod quisque dicere possit, amicos quod habet
non possit dicere, et illi quod pandis adhibere curam tamquam
eligendis negligentis esse non habere quia quidam
et notas quibus eos qui ad amicitias essent idonei indica-
rent. **S**unt igitur firmi et stabiles et constantes eligendi con-
tinuis magna penuria est, etiam indicare difficile est sane
non exoptum. **E**xpendum autem in prima amicitia. **I**ta parum
amicitia indicium tollitque expendi potest. **E**st enim pru-
denter sustine ut cursim, sic benivolentie imperium quo u-
tamur quasi aquas temperatis sic amicitia aliquid per se
moribus amicos, quidam sepe in propria pecunia mouere
non potuit. **C**ognoscitur in magna. **O**mni uero excepti erunt
aliquid qui pecuniam proferre amicitia sordidum existimet
ubi eos in uicem quod honores nigras, in propria potestates
opes amicitie non ante ponat, ut cum exalta per se posita
sint. **H**ec Exalta uis amicitie, non multa illa maluit,
Inbetulla est natura ad attendenda potentiam. **Q**uam
etiam si neglecta amicitia consecuti sint, obscurati ut
arbitrentur, quod sine magna tamen non neglecta sit amicitia
Itaque uel amicitie difficillime reputatur, in his que in ho-
noribus et re propria uidentur, ubi enim istam inuenias quod honore
amicitiarum ponat suo? **Q**uid est ut hic obmitta quoniam quies
quoniam difficiles plerumque uidentur calamitatum fortitudines, ad quas
non facile est merentium quis descendat. **Q**uam quoniam enim
dicat recte amicos etiam iura tamen ciuitatis, in hoc duo
centat et infinitat plerumque committit, aut si in bonis

Rebus q̄temur. aut in malis defecit. qui iḡ vtrāq; in re q̄
 uem q̄stantē stabilem se in amicitia prestat. hūc maxime
 ex raro hominū q̄nē debem; iudicare et pene diuino. Fir-
 mantim autē stabilitatis q̄stantieq; eius quā manui-
 tia querim; fides est. **N**ihil ē. n. scibile qd̄ fictū. sim-
 plicem p̄cā et tōmne q̄sentietē. r. qui reb; iḡdem moue-
 atur eligi par ē. que omnia p̄tinet ad fidelitatem. **N**eq;
 em fidem p̄t ee multiplex ingenū et tortuosissim. **N**eq;
 uo qui eūdem reb; mouetur natūq; consistat aut fleg
 aut stabilis p̄t es. **A**ddendum ē eodem ut ne timib; a
 inferendis delectetur. aut credat oblatis. que p̄tinent
 omnia ad eam qm̄ dudum tracto q̄stantiam. **I**taq; sit re-
 rim illud quod timio dixi. amicitia n̄ m̄ bonos ee nō
 posse. **E**st em hom̄ veri que eundem sapietē hūc dicere.
 hec duo tenere i amicitia. p̄mū ne quid fictū sit neue
 simulatū. a p̄te em amare uel odysse mag; ingenū. q̄
 fronte occultare sententiā. dem nō solim; oblatas ab ali.
 quo timationes repelle. s. nec ipm̄ quidem ee suspensū.
 semperq; aliquid existimatem ab amico ee uolatum. **A**d-
 redat hūc suauitas quedam oportet sermōni atq; mori.
 hanc quāq; mediocriter q̄dm̄tim amicitie. **C**ristina at
 et in om̄i re sinceritas h̄t illa quidem iuitate. **S**z. ami-
 tia remissior ee d̄z et libior et ad om̄em comoditatē facili-
 tatemq; produrior. **E**xistit autē hūc loco quedam q̄sto
 subdifficilis. **Q**uāq; amia noui. dig; amicitia uetib; sunt
 ante ponendi. ut equis uetib; teneros ante pone solē.
 hom̄e indigna dubitatio. **N**on em debent ee amicitia
 sicut aliarum rerum satietates. ee deēt suauissima.
Venūq; illud ē qd̄ dicit. **M**odios multos salis simul e-
 dendos ee. ut amicitie minus expleat sit. **R**onitantes at
 si spem afferunt. non tanquā in herbis nō fallacibus
 fructū appareat tū m̄pō. **E**st in uestigatis n̄f uis et q̄sue-
 tudines appetē. et equo tuūq; m̄tione nūc feci. si nulla
 res impediāt nemo ē qm̄ nō eo q̄ cōsueuit libenem;
 utatur qm̄ in tractato nouo. nec uo m̄fal qd̄ ē ual.
 s. in his etiam que sunt manmata consuetudo ualet.
 qm̄ lotis ipis delectemur. montuosos etia et siluestub;
 in quib; quāq; inuorati sum; s. maxmū ē in amicitia
 conseruanda pacem ee inferiori. **S**epe n̄ extellere que-
 dam sunt qualis erat sapiens iḡm ut ita dicit grege.
 nūq; se ille philo. nūq; utilio. nūquā numilia an posuit

Quia inferioris ordinis amicus. quantum uero maximum fecerit
exregit quidem illum omnia nequaquam sibi parem qui
his an' ipse etate tamque superiorem colebat suosque omnes
per se colebat. suosque per se esse ampliores uolebat. **Q**d
faciendum imitandumque est. Omnia si qua prefantia uir-
tas. ingenij fortune consecuti sunt imitatur ea suis comu-
nitatibus proximis ut si apertis nati sunt quilibet si ymagines
habeant imbecilliores uel auro uel fortuna eorum augeat
opes eiusque honori sint et dignitati ut in fabulis qui ad
diu per ignoranciam stupens et gmis in famulatu fuerint
et cogniti sunt aut decorum aut regum filij inuenta reue-
rantia in caritatem in pastores quos patres multos annos
duxerunt Quod et multis profecto magis in ueris patribus ceterisque
faciendum fructus enim ingenij et uirtutis omnesque prefantie
tunc maxime capiuntur. cum in proximum quoque conferuntur
ut et hi qui sunt in amicitia beniuolentieque naturam
superiores exequare se cum inferioribus deferent. sic in-
feriores non dolere se a suis aut regibus aut fortuna.
la dignitate cari eorum plique aut querunt semper aliquid
aut expiunt. magis si habere se putabant. quod officio et
amice et in labore aliquo sub factu queat. dicit odio.
sum sane ut homini officia exprobrantur que meminisse de-
bis potius in que tollata sunt et non conueniunt. quod attulit
Quamobrem ut hi qui superiores sunt submitte se drent
in amicitia sic quidam inferiores extollere. Sunt enim qui
molestas amicitias faciunt. cum ipsi se ottemperum putant.
quod non fore ottemperum non his qui etiam ottemperandos se
arbitrantur qui hac opinione non modo uerbis sed etiam
opere laudandi sunt. Tantum autem tribuendum est. primum
quantum ipse efficere possit. clementia quantum. ille que
diligas atque adiuues. sustinere possit. uel quamuis exel-
las omnes. Non enim neque tu quantum uis possis. uel quod
uis excellas omnes tuos ad honores amplissimos perducere.
ut sapio. per uitalium potuit asulem efficere. fecerit eis lu-
cum non potuit. quod si etiam possis quiduis deferre ad al-
terum uidendum est in quid ille possit summe. Omnis ami-
tie corroborat iam confirmatque ingenij et etatibus
iudicande sunt. ne si qui in ente etate. uenandi aut pile
studiosi fuerint eos habere necessarios. quos tunc eodem
studio peritos dilexerint. Iste enim modo mites et pedagogi
iure uetustatis plurimum beniuolentie postulat. Quod negli di

Quidem non sunt. sed alio quodam modo amandi sunt. aliter ami-
 citie stabiles permanere non possunt. disparibus enim mores dis-
 paria studia sciunt. eorum quorum dissimilitudo disso-
 nat amicitias. nec ob ullam tam boni inprobis improbi
 bonis non possunt esse amici. tanta est inter eos quanta
 maxima potest esse studiorum distantia. recte et proprii potest esse ami-
 citie in temperata quedam benevolentia quod per sepe fit impedit
 magnas utilitates amicorum. Neque enim ut ad fabulas re-
 deam etiam neoptolomus capere potuisset. sicut comede apud
 quem erat educatus multis et lacrimis. tunc finem impediens
 audire uoluisse. Et sepe mirum magna res ut distendat
 sit ab amico. quod qui impedire uolunt eo quod desiderium non
 facile ferat. id est et infirmum est et molle in natura. et ob eam
 ipsam causam in amicitia per uisum. Atque in omni re quodammodo
 est. et quid postules ab amico. et quid patiare a te impetui.
 Est etiam quedam calamitas in amicitia dimittendis nunquam
 nec. Jam uero a sapientibus sapientium familiaritatibus ad
 uulgares amicitias ordo non dilabitur. erupunt sepe ini-
 ciae amicos cum in ipsos amicos. aut in alienos. quorum tamen
 ad amicos redimet infamia. Tales igitur amicitiae remis-
 sione usque eluende sunt. et ut rationem audiri deest. dissuadeo
 magis quam distendere. non quedam admodum in tollerabilis
 in uicia exarsit. ut neque rectum neque honestum fieri possit.
 ut non statim adimato dissuasioque facienda sit. Est autem
 aut moris aut studiorum commutatio quedam ut fieri so-
 let facta erat. aut uix per partibus dissensio intercesserit.
 loquor. non iam ut paulo ante praedixi. non de sapientia sed co-
 muni amicitia. Cauendum est ne non solum amicitiae
 susceptae uideantur. Nichil enim turpius est quam cum eo gerere
 cum quo familiariter iuxeris. Ab amicitia quanta periculi
 in eo nonne se remoueat ut sitis superius per dissensionem aut
 que erat uix per alienatus est a collega meo metauo. Ut
 quod ad agguatum auctoritate et offensione animam non adhaerere.
 Quam obrem danda primum opera est. amicorum dissidia fiat.
 Cum tale aliquid eueniret ut eximere amicitiae potius quam
 expresse esse uideantur. Tunc uero cauendum est. ne etiam in
 huius inimitias quidam se ab amicitia ex quibus iurgia
 male dicitur tumelicie quidam. que tamen tollerabiles erunt
 ferende sunt. et hic honos ueteri amicitiae tribuendus ut his
 in culpa sit qui faciat non is qui patitur iniuria. omnia
 horum uiciorum atque in commodorum una recte atque

De neminem cito dilige incipiant neque non dignos. Digni a
s' amicitia quibus etiam ipsis in e' causa tui diligant. Tui
ergo est. quid omnia perclara rara. Neque quoniam difficilis qua
reperire quod sit ex omni parte in suo genere perfectum. Et plerique
neque in rebus humanis quicquam bonum novum si quidem fruc
tuosum sit et amicos tanquam fraudes. et eos potissimum dilige.
ex quibus sperant se maximum fructum esse capturos. Itaque pul
cherrima illa et maxime tibi taceat amicitia per se et pro se ex
petanda. nec ipsis e' exemplo sunt. nec huius amicitiae et que
et quanta sit. Non enim se quisque diligit ut aliquis a se ipso mer
cedem exigit tantummodo. sed qui per se quisque tunc. Quod nisi
idem in amicitia transferretur. veteris amicitia nunquam repu
retur. Est enim quod est tanquam aliter idem. quod si hoc appa
ret in bestis volucrumque naturalium ei turba feris primum ut se di
ligant. Id enim prout cum omni animalium nascitur. deinde
ut requirant. atque appetant. ad quod se applicent eisdem generis
animales idque faciunt a desiderio et similitudine humanam
amoris. quanto magis in hiis fit natura quod et si ipse diligit et al
terum acquirit. tunc autem ita se commiscet ut efficiat pene
unum ex duobus. Et plerique pueri ne dicam imprudenter
bene talem amicum volunt quales ipsi esse non possunt. Quare
ipsi non tribuunt amicos. Hic ab his desinant. pacem autem
primum ipsi bonum vult. tam aliam similem suam querere. ita lib
ta qua iam dudum tractantur. stabilitas amicitiae. quod
maxime per. cum homines benevolentia iuncti. primum cupidita
temque huius quibus ceteri servunt impabunt. deinde equitate ins
tituti quoque gaudebunt. Quareque aliter aliter per alio suscipiet. neque
quisquam unquam non honestum et rectum aliter ab alio pos
tulabit. neque solum tolerant inter se ac diligenter sed etiam
verebuntur. nam ornamentum amicitiae tollit qui ex ea tollit
verecundiam. Itaque principio suus est in eis error. qui existimat
libidinem petitorumque omnium parte et amicitia licentiam. Virtutem
amicitia adiuvit a natura data est. non viciorum comes. ut
quoniam solitaria non possit. utque ad ea quod est sui primum quicquam
et quod sociata est alia primum. Quod si quod nos inter societates aut
est aut fuit. aut futura est eorum est habendum ad summam
naturae bonum optimam beatissimamque comitatem. Hic est magis
societas. magis omnia in sunt que putant omnes expectanda.
honestas gloria tranquillitas cum atque iocunditas et tu hic.
ad fuit beata vita sit si id volumus adipisci. virtuti opera
danda est sine qua nec amicitia neque ullam rem expectanda

Consequi possumus. Tu uero neglecta qui se amicos arbitrantur
 cum se demum errasse sentiant cum eos prius aliquis casus expi-
 torum. Quo circa dicendum est. n. cum iudicatus diligere optet
 minus dilectis iudicare / sed tam multas in rebus negligentia
 plebitur. tum maxime in amicis et diligendis et colendis.
 propterea multum consilium et acta agimus que uetamur veteri
 prohibito. Nam implicati uicibus et cetero uel usu diuino uel
 officio repente medio cursu amicitie / exorta aliquando offe-
 sione dirumpimus. Quo et magis. vituperanda est maxime
 necessarie tanta inuidia. Una est enim amicitia in rebus
 humanis deo utilitate omnes uno ore consentiunt quod
 a multis ipsa uicibus contemnitur. et uendicatio quedam atque
 ostentatio esse debet. multi et despiciunt diuitias quos par-
 uo contentos tenuis uictus cultusque delectabat. honores uero
 quorum cupiditate quedam atque ostentatio instigantur.
 et multi contemnit ut nihil in animo nihil esse leuius exis-
 timat. Itemque cetera que quibusdam admirabilia uide-
 tur paucis et pro nichilo putent. De amicitia omnes
 ad unum idem sentiunt et hi qui ad. r. p. contulerunt. et
 hi qui rerum cognitione doctique delectantur. et hi qui
 sui gratia otiosi postremo hi qui se totos tradidit uolup-
 tatibus sine amicitia uitam nulla esse sentiunt. si modo
 uolunt aliquando ex parte liberaliter uiuere. Serpit. n. nescio quomodo
 per omni uitas amicitia. nec ullam etatis degende pati-
 esse ex parte sui. Quam etiam si asperitate aliquis mea est.
 et in humanitate nature cum gressu ut hominem fugiat atque
 odit. quem fuisse athens timone nescio quem accepit
 timonem pati non possit. ut non aliquem habeat apud quem
 euomat uix acribitat sue. atque hoc maxime iudicaret.
 si quid tale possit contingere. ut nos aliquis de ex hac om-
 nium frequentia tolleretur. et in solitudine quiescere collocaret.
 atque id subpedicaret omnium rerum quod natura deperdit habundantiam
 et copiam. Omnis vero aspiciendi omnis pietate exipet.
 quis tum tam esse feruens quod eam uictum ferre possit. tunc non
 auferet fructu uoluptatum in solitudine. Verum quod illud
 est quod a carentino architecta ut optimus dixi solitum nos
 senes audiui ab aliis senibus auditum. si quis in celum asce-
 disse nataque mundi et pulchritudine seculi perspexisset et
 suauem illam admiraretur et fore. Que iocundissima fu-
 isset. si aliquem cum narret habuisset. Sic nata solitarum
 nichil amat semper quod aliquid tanquam amicum adnititur

Quod in amicissimo quod dulcissimo est. Sed cum tot signis eadem
natura declarat quod uelit ac desidet. tum absurde sumus
quo modo nec ea que ab ea mouemur audimus. Et non uariis
et multiplex est usus amicitie. multe tamen suspicionumque
dantur quod cum euitare tum fere sapientis est. una illa
subleuanda est. offensio et utilitas et amicitia et fides re-
tineatur. Nam et mouendi amici sepe sunt et oburgandi
et hic accipienda amice tum beniuolentie sunt. Sed nescio
quo modo uerum est quod mandrua familiaris meo dicit. Obsequium
quum amicos ueritas odium perit. Molestia et ueritas si quod
ex ea nascitur. Odium quod est uenenum amicitie. Sed obsequium
multo molestius est quod pietatis indulgens. prapitem am-
ferri si non. Maxima autem culpa in eo quod et intate app-
natur et in fraudem obsequio impellit. Omnis hac in
re habenda est ratio et diligentia. primum acerbitate. deinde
ut oburgatio et otumelia careat. In obsequio autem. quoniam
terrenano uerbo libenter utimur. communis afficit. Assen-
tatio uiciorum adiutrix. amoueat quod non modo amico si-
ne non libero quod digne. Aliter enim cum amico. aliter cum
tyrano uiuere. Cum autem amicos uicari sunt. ut ab amico
uerum audire nequeat. Cumque salus deperanda est. Satum
enim est illud prouerbium catonis. multo melius de quibusdam atter-
hos inimicos in eis quam eos inimicos qui duces uideantur.
illos uero sepe uerum docet. hos uero nunquam. At illud absur-
dum est quod illi quidem qui mouentur. eam molestiam quam debent
capere non capiunt. eam capiunt quod debent uacare. Peccasse non
se non arguunt oburgari moleste ferunt. Quod contra optabat.
delicto dolere. correptione gaudere. ut quod mouet primum est uere
amicitie. et aliam libere facere. aspere aliam patienter accipere
non repugnat. Sic habendum est. nullam in amicis perfem-
esse maiorem quam adulacionem. blanditiam. assentacionem.
quoniam multis nobis est hoc uicium notandum. Cuius atque. Comm-
atque fallacium ad uoluntatem loquendum oia. nichil ad uita-
tem. Cum autem omnium res simulatio uiciosa est. tollit non
iudicium ueri idque adulantur. cum amicitie repugnat maxime.
delet enim ueritatem. sine qua non amicitie ualere non potest.
Nam cum uis amicitie sit in eo ut unus qui animus fiat qui
si id potest. si non in uno quod quod unus animus est. idem quod semper.
sed uariis commutabilis multiplex est. Quid. si. per est et ita fle-
ribile demum quoniam amicus est qui alius non modo sensum ac
uoluntatem sed et uoluntatem atque inuicem quum quum negat quod nego

Aut aio postremo impavi egomet in oia assentui. **U**t aut
 idem terentia. s. illis matoms p. q. amicitie genus ad hēre
 aio leuitatis est. Multi autē gnatoms similes. ē sūt loco
 fortuna fama superiores. horū assentatio molesta ad va-
 mitatem accessit auctoritas. **S**ecū autē blandi auero
 amico ē mī nōstī tā pē adhibita diligentia q̄ oia fructa
 ta aueris ē sūctis atq; in expitissimis q̄stat. in iudicā
 solet quid mter sit mter p̄larem. ē leuē tūē ē mī q̄statem
 p̄uerimq; ē gūem. **Q**uāq; blandiēis expauimq; consil
 mper m̄stuebat in aures contionis ē ferret legem de tu-
 bimis plebis reficiendis. diuasiūq; nos. s. m̄cūl de me-
 ac de stupione dīcā libentia. **Q**uanta illi dū in mortales
 fuit grauitas q̄nta in orōne maiestas. ut facile dūce
 p̄lī. r. non gūitte dices Si affuiss; in manib; orō. **I**taq;
 lex p̄lāris suffragiū p̄lī repudiata ē. atq; ut ad me re-
 deam. mem̄sals qui maxio fce stupioms. l. m̄atmo q̄su-
 le que p̄lāris lex de sacerdotib; ludim; trassi videbat.
Corruptio. n. collegiorum ad p̄lī beneficiū transferebat.
 atq; l. is p̄mū m̄stuit m̄formi versus agē ē p̄lō tū illa
 vendibilem orationem. regio clorū in mortaliū nobis
 defendentib; facile imitēbat. **A**tq; id actum est pretore me
 q̄nq̄enmo antequā consul factū factū. **I**ta re q̄m summa
 auctoritate tā illa defensa est. qd' si in scanna ē orōne. m̄cū
 reb; fictis habundatis loca p̄lūm est. tū uerū ualeat. si mō
 id patefatu est ē illustratū quid in amicitia si oportet. q̄tō
 uitate p̄penditū. **I**n q̄ n' uā dē aptū p̄ctū uideas tūq;
 ostendas m̄cūl fidim; m̄cūl habeas. **R**ec aī aīre que a
 ues amari. qd' uere fiat ignores. **C**um ista assentatio q̄ius
 p̄miosa sit nōtē tū nulli p̄l. m̄si illi qui eam recipit atq;
 ea delectatur itaq; fit n' is assentatorib; patefaciat auēs
 suas maxime q̄ ipē ē assentent. ē sēpā maxime delectet.
 om̄s autem amans sui v̄tq; optime. n. sēpām nouit q̄q;
 amabilis sit intelligit v̄tute autem ipā si tā multi p̄diti
 ēē nolunt. q̄ uidet hos delectat assentatio hīs ficta ad p̄pō-
 uoluntatem s̄mo ē adhibetur orōnem illam vāna testio-
 rim laudim; suarū putant. **N**ulla ē q̄ h' amicitia ē alter
 uerū audire non uolē alter ē ad m̄cācend; patius. nec p̄asitō-
 i comedns assentatio facta nob' uidetur. m̄si eēt milites glō-
 uosi. **M**ag' uō ḡtes agē dīaus m' in gētes. satis erat res po-
 dere magna. ingentes inquit sēmp auget assentor id q̄

Sed tunc aduoluntatem de multis esse magnam. quoniam obrem quoniam
ista blanda vanitas apud eos ualet. quoniam illa oblectat et
uitant. tunc et iuniores ostentioresque amonendi sunt ut animi
aditarent. nec callida assentatione capiuntur. a parte. non et adu-
lantem nemo non uidet quod non ad modum est extorsit callidus
ille et occultus ne se in simulet studiose cauendum est. sed non
facillime agnoscitur. quippe cum qui et aduersando assentetur.
eligere simulans blandiatur atque ad extremum det manus
omni que se patiatur ut is qui illam sit plus vitasse videatur
quid autem turpis quoniam illud est. quod ut ne accidat magis
cauendum est ut sine odio amicos stultos illuseris laudatis
sine. hic. non. et in fabulis stultissima pars est in prouorum et
credulorum sensu. Sed nescio quo pacto ab amicitia proficiat
omni. l. sapientia. de hac dico sapientia quod induitur. in hac tunc
posse. ad leues amicitias defluxit ordo. quoniam obrem ad illa tua
redeamus eaque ipsa concludamus. aliquo modo autem virtus
mors. **S**ed falli et tu quante muti. et contuliat amicitias
et transferat. In ea est. non gentia rerum in ea stabilitas. in
ea ostentia quod tu extulisset et ostendit suum limine et idem in alia
apparet agnouitque in alio. ad id se amouet utrumque accipit
illud quod alio ex quo ardesat amor suae amicitia. utrumque. non
dicitur est ab amado. Amare autem nihil ad id non enim ipsum in
telligere quoniam ames. nulla diligentia nulla utilitate quesita
Quae tu florescat ipsa ex amicitia. et si tu eam minus secutus
sis. hac nos adolescentes beniuolentia senes illos. l. pau-
lim in. ratione. **E**t gallum. l. gatu stipionis mihi socium
dileximus. hic etiam elucet inter ceteros ut mihi me et stipio-
nem. l. furtim. **E**t rupilius. p. s. p. utrumque autem senes et ado-
lescentium caritate acquiescimus. ut in ira iniqui brutoris
equidem et admodum adolescentis. p. et rutili. uergini
familiaritate delector. **Quo** itaque quata est ratio uite nate
me: ut alia etas oriatu maxime quoniam aptandum est. ut et
ceteris possis quibus tunc tamque etatibus in se tunc idem ad
calcem ut de pueris possis. Sed quoniam res humane caduce
fragilesque sunt semper aliquid acquirendi quod uel diligas
et a quibus diligamur. Caritate enim beniuolentiaque sub-
lata omnis ciuita sublata iocunditas. **N**ec si quod stipio quod
est subito excepta uiuit tunc uiuere semperque uirtutem. non
amamusque uiri que extimata non est non in soli uersatur an-
tulos qui illam semper in manibus habui. sed et possis erit

Clara et insignis. nemo unquam animo aut sepe maiora suscipi-
 et. qui si non illius memoriam atque imaginem ponendam
 putet eundem ex omnibus rebus quae in aut natura tribuit et
 fortuna nihil habeo quod non amicitiae sapientiae posse quare.
 In hac mihi de. et per. quod sensus in hac rerum privatim consilium.
 in eadem requies plena oblectationis fuit. Numquam illius mi-
 nima quidem re offendere quod quidem sensum. / 2 ut quod audui
 ex eo ipse quod nollem. Quia domus erat idem iustus quod com-
 munitas. non solum militia. sed etiam pernationes iustitiae.
 Nam quod ego de studiis dictam cognovi semper aliquid atque di-
 dicti quibus remoti ab oculis propter omne iuciosum tempus
 gerimus. Quazum recordatio et memoria si una tu illo oc-
 tidis. desiderium quinctissimum non fore nullo modo possem
 Sed nec illa extrema sunt alimur quod potius et alligent. cogi-
 tatione et memoria mea. et si illis plane orbat. cum magni
 tu affereet mihi etas illa solacium diutius. non iam mihi desiderio
 esse non possum. Omnia. non brevia tolerabilia sunt. Hec ha-
 lui de amicitia et amore. uos autem exhortor ut ita virtutem
 locetis. in quibus amicitia esse potest. ut ea excepta nihil pstra-
 bilis putetis. **Explicit liber tullii de amicitia anno**
domini M. CCC. LXXI.

Marta Tully Ciceronis de magni Pompei laudibus
inquit

Namque michi semper frequens conspectus
vester multo hominibus magis hic autem
locus ad agendum / amplius ad di-
cendum ornatissimus est visus quicquid tan-
hoc aditu laudis et in semper optimo auxilio
laudis maxime patuit Non mea me voluntas
sed vite mee rationes ab eunte etate susce-
pere prohiberunt Nam cum antea per etate
modum huius autem loci contingere audem statuimus nihil huius n-
perfectum ingenio elaboratum industria / afferri oportere / omne
meum tempus amicorum temporibus transmittendum putavi / Ita
neque hic locus varius unquam ab his qui vram causam
defenderent Et meus labor in puatorum periculis caste integreque
versatus ex modo iudicio fructum amplissimum est consecutus Nam
propter dilationem conuictorum ter prior prius centuribus tantis re-
munitatis sum facile intellexi Remittes quod de me iudicaretis
Et quid aliis prescribet? Iam cum et auctoritatibus in me tunc sit
quidam vos honoribus mandandum esse uolueris Et ad agendum
facilitat tantum / quantum homini in lauti ex forensi usu prope
cotidiana dicendi exercitatio potuit afferre Certe et si quid
etiam dicendo consequi possim his ostendam potissimum / qui ei quoque
rei fructum suo iudicio tribuendum esse censerint Atque illud in pri-
mo in letandum iure esse uideo Et in hoc insolita et in ex hoc
loco ratione dicendi causa talis oblata est in qua oratio uerum
de esse potest Dicendum est enim de Bnei Pompei singulari eximiaque
exultate / huius quoque orationis difficilior est exitum quam principium nre-
nre Ita in non tam copia quam modo in dicendo quendum est Atque
ut inde oratio mea proficiatur Unde hic omnis causa dicitur
bellum graue et periculosum multis uectigalibus atque sors a duobus
potentissimis rebus infertur Mitridate et lugraue / quorum alter
relicto Alter latessit? occasionem sibi ad occupandum asiam oblata
esse arbitratur Equitibus R. honestissimis uiribus afferunt ex
Asia cotidie luctare et uorum maxime res agunt in uis ueti-
galibus exercendis occupate / qui ad me pro necessitudine quod michi
est cum illo ordine causam reipublice periculaque rerum suarum
detulerunt Bitum in quo que nunc uia proxima est / uicos ex-
stos esse complures Regnum ari obzans quod finitum est vestras
totum esse in hostium potestate / Lucillum magnis rebus gestis
ab eo bello discedere / Hinc qui succedit non satis esse operatum ad

bellum instruendum. Vnde ab omnibus sociis et civibus ad id bellum
 impatorem deponi atque expelli. Eundem hunc vium ad hostibus
 metum preterea neminem. Causa quae sic videtur. Nunc quid agendum
 sit considerate. Primum in videtur de fine belli. Deinde de magni-
 tudine. Tunc de impatore. Diligendo esse dicendum. Denique enim
 est huiusmodi quod amicos viros maxime erutare atque inflammare
 debet. Tradita est igitur salus sociorum atque amicorum pro qua
 multa maiores vestri magna et grava bella gesserunt. Agunt
 rectissime ipsi Romanam vertigalia et maxima. Cuius amissis
 et patris ornamenta et subsidia belli requirunt. Aguntur bona multorum
 cuius quibus est a nobis et Imperatoribus reipublice consulendum.
 Et quoniam semper appetentes glorie preter teteras gentes atque audi-
 laudis fuisse est nobis illa macula. Mithridatis bello superiore sus-
 cepta. Cui penitus iam in sedem atque inveteravit in ipsa Romanam
 nomine quod is qui una tota die Asia tot civitatibus uno iure atque
 una signatione liberum. Cuius Romanos necandos tuendos
 quod devota. Non modo ad hoc penam ullam suo dignam scelere suscep-
 it. Sed ab illo tempore tertium iam annum et ingressum regnat
 ut se non ponto neque capadociae latebris occultare velit. Sed
 emergere e patio regno atque in nostris vertigalibus. Hoc est in
 Asia lute verari. Et enim adhuc cum iam illo recte contendit
 impatores. Ut ab illo insignia victoriae non victoriam reporta-
 rent. Triumphat. Silla Triumphavit. Mithridates dedit
 dante duo fortissimi et summi impatores. Sed ista triumphat
 ut ille pulvis superatque regret. Omittamus illis impatoribus
 laus est tribuenda. Quod egerunt in Verna danda. Quod reliquunt
 per ea quod eo bello illam in Italiam res per Mithridatem Silla re-
 vocavit. Mithridates autem omne reliquum tempus non ad ob-
 livionem veteris belli. Sed ad compatorem hominum contulit. Cui
 pro ea quam magnas edificasset ornassetque clares exercitusque per
 magnos quibuscumque ex gentibus potuisset operasset bospori
 finitimus suis bellum inferre finitaret usque ad hispaniam elega-
 tos electus misit ad eos duces quibus cum tamen bellum gere-
 bantur. Ut cum duobus in locis essentissimis maximeque divisis
 uno consilio ab omnis hostium copis bellumque manum geret.
 hos amplexu contentione distulsi de improbo dimittaret. Sed
 tamen altius per pulvis sitoliane atque hispaniam quo multo
 plus firmamenti ac roboris habebat. Cuius Pompei Divino co-
 silio ac singulari virtute depulsus est. In alta parte ita res a
 Lucullo summo modo est ad instructa. Ut mita illa gestarum res
 magna atque pericula non felicitati eius sed virtuti haec autem

Extrema que imperi amiderunt non culpe sed fortune tribuenda esse
videantur. Sed de Lucullo dico alio loco. Et ita dicam quites.
Ut neque nostra laus ei detracta oratione nostra neque gloria et virtus esse
videantur. Sed pro viri imperii dignitate atque gloria quoniam
is est exorsus orationis mee videte quem nobis animi suscipiendi
præfuit. Maiores nostri vel viri semper maioribus aut natiuitate
viris in iuriis tractat bella gesserunt vos tot annis Roma
in illis uno iure atque uno tempore necatis pro tanto animo esse
debetis. Legati erant qui appellati superbius Corinthii patres viri
totius græcæ lumen extinctum esse voluerunt. Vos enim reges
multum esse patientes quod legatum ipsi romani consulem vinctis
ac verberibus atque omni supplicio extruciati detraunt. Illi
veritatem civium romanorum immunitatem non tulerunt. Vos
autem exceptam negligetis. Ius legationis verbo violatum illi
persecuti sunt. Vos legatum omni supplicio interfectum relinquitis.
Videte ne ut illis pulcherrimum fuit tantam nobis imperii gloriam relin-
quere. Sic nobis turpissimum sit illud quod accepit. Turpi et turpi-
uare non posse. Quid quod salus sanctorum summum in periculum ac
dispendium vocant. Regno expulsus est Ariobarzanes rex sororum
ipsi Romam atque amicum. Minus duo reges totæ asie non solum
vobis inaccessibiles sed in vobis sororum atque amicorum. Cuius autem
omnis tanta asia atque græcia vobis auxilium expectare propter ipsius
magnitudinem cogunt. Imperatorem nobis tantum deprecari vel
presertim vos alium miscent neque audet neque id se facere summo
sine periculo posse arbitrantur. Vident et sentiunt hoc idem
quod vos vni totum esse in quo summo sunt omnia et est enim prope esse
et duo et carent egressis. Cuius adventu ipso atque nomine
et si ille ad manum bellum veniet cum impetu hostium repressas
esse intelligunt atque retardatos. Hi nos quoniam libere loqui non li-
tate regant. Ut se quod sunt ceteris provinciarum socios
dignos existimet. Quorum salutem tali viro commendat. Atque
hos et magis quam ceteros Cusini in provincia homines cum
impro misit. Et etiam si ab hoste defendant tunc ipsorum
adventus in velle sanctorum non multum ab hostili expugnatione
differant. Hunc audierant antea. Nunc putem. Vident tan-
ta temperantia tanta mansuetudine tanta humanitate ut
si beatissimum esse videantur apud quos ille divitissimus esse
delectatur. Comoratur. Quare si propter sanctorum nulla ipsi in
maria latessit maiores nostri cum Antiocho cum philippo. ad
ethiops cum peris bella gesserunt quoniam vos studio torquent
iniuriis provocatos sanctorum salutem una cum imperii nostri

Dignitate defendere praesertim cum de magnis vris vectigalibus
agatur: Nam cum totum civitatum vectigalia quiritibus tanta
sint ut his ad quas provincias tutandas vix contenti esse pos-
sint Asia vero tam optima est et fertilis ut in ubertate a-
grorum et valeat fructum et magnitudine pactionis et multi-
tudine earum rerum quae exportantur facile omnibus tuis antecellat
Itaque haec vobis provincia quiritibus si belli utilitatem et pacis
dignitatem sustinere vult non modo a calamitate sed etiam a metu
calamitatis est defendenda Nam in ceteris rebus ad venit
calamitas tuum detrimentum accipitur At in vectigalibus non solum
adveniens mali sed et metus ipse affert calamitatem Nam
cum hostium copiae non longe absint etiam si inruptio nulla facta
sit tamen pecora relinquuntur Agricultura desertur Mercat-
orum navigatio conquiescit Ita neque exportis neque ex decimis
neque ex scriptura vectigal conservari potest et rursus sepe totius
anni fructus uno ruinae periculo atque uno tempore belli amittitur
et duo tandem ad eum existunt aut eos qui vobis vectigalia
pensant Aut eos qui extent atque exigunt Cum duo reges
cum maximis copiis praesent ad sit Cum una excursio equitatus
per brevis temporis totius animi vectigal auferri possit Cum
publicam familiam maximas quas in salinis habent quas
in agris quas in portibus atque custodiis magno periculo se ha-
bere arbitrentur et putatis ne vos illos rebus fieri possit nisi
eos qui vobis fructus omnes sunt conservaverint non solum utilitatem
dixi calamitatem sed et calamitatem formidinem liberatos At
ne illud quid vobis negligendum est quod in ego exenim pro-
sueram cum essem de belli quae dicitur et ad multos bona-
cium Romanorum pertinet et quorum vobis pro vira sapientia
quiritibus habenda est raro diligenter Nam et publicam ho-
mines et honestissimi et ornatissimi suas rationes et copias
illam provinciam contulerunt quorum propter res et fortune vobis
curae esse debent Et enim si vectigalia nervos esse rei publicae
semper diximus cum recto ordine quod exerceat illa finantium rectorum
ordinem recte esse dicemus Deinde ceteris ex ordinibus homines
gravi et industrii praesent in Asia negotiantur et cunctis absentibus
vobis nos consulere debet Praeterea eorum in ea provincia
pecunias magnas collatas habent Ergo igitur humanitatis
vrae magnum eorum tuum numerum calamitate prohibet: Sa-
pientiae vide multarum Civium calamitatem a re publica se-
paratam esse non posse Et enim illud primum primum refert nos publi-
cans amissis vectigalibus propterea victoria recuperare Neque his

Redmiendum facultas est propter calamitatem neque alius voluntas
 propter timorem. Denique quod nobis eadem Asia atque idem iste Mithri-
 dates magis belli asiatici docuit id quod recte calamitate docuit medi-
 ra retine debemus. Nam cum in Asia res magnas per multi ami-
 serunt. Scimus rome solucione impedita fidem concidisse. Nam
 enim possunt homines in ciuitate multa rem ac fortunas amittere.
 Ut non plures scire in eandem trahant calamitatem. A quo
 periculo prohibere rem per. Et in credite id quod ipsi videt. Hec
 fides atque haec ratio periculi. Quod rome quod in fore vergetur impli-
 cata est tunc illis periculis asiaticis. Et coheret. Euerit illa non
 potest. Ut non eodem labefacta motu concidant. Tuare videte
 non dubitandum vobis sit omni studio ad id bellum incutere. In
 quo gloria nominis vestri salus patriorum vectigalia maxima for-
 tunc plurimum tunc alim re publica defendunt. Et cum de huius
 belli dicit. Nunc de magnitudine belli pauca dicam. Potest
 enim hoc dici belli genus ita esse utrumque ut sit terrendum.
 Non esse ita magnum ut sit perimendum. In quo maxime
 deliberandum est. Ne forte a nobis que diligentissime pro-
 uidenda sunt contempnenda esse videantur. Atque ut omnes in-
 telligant me Lucullo tunc in optime laudis quantum forti viro et
 sapientissimo homini et magno imperatori debeatur. Dico enim
 aduentu maximas. Intendat copias omnes res ornatas atque
 instructas. Vrbemque Asiae clarissimam nobisq. amicissimam ac
 temore obsessam et ab ipso Rege magna multitudine et
 oppugnata vehementissime. Et tuas. Et Lucullus. Virtute assidui-
 tate consilio sumis obsidione periculis libavit. Ab eodem im-
 patore classem magnam et ornatum quod ducibus historiis
 ad Italiam studio inflammato raperet. Supratam esse atque
 depressam. Magnas hostium propter copias multas prelie. eam
 desetas. Nunc scitis quod multis legionibus esse pontum. Cui an-
 te ex omni auditu clausus est. Sine spe atque armis. Cuius
 in opibus erant domitia. resq. omnes res ornata atque referta.
 Ceterasque urbes ponti et capadociae per multas uno auditu
 uno auditu aduentu clausas esse. Rectem spoliatum regno
 patre patre atque auito ad has se reges atque ad alias res
 supplete contulisse. Atque et omnia salus. Per. R. sors atque in-
 teritus vectigalibus esse gesta. Satis optimor. Hec esse lau-
 dis atque per recipere. Ut hic vos intelligat a nullo istorum
 qui huius obtrectant legi atque esse. Et Lucullum summi ex. Et
 loco et iudicium. Requirit. fortasse nunc quicquam
 cum haec ita sint. Reliquum possit esse magni bellum. Cognoscite

Hyrcanes Non enim sine causa queri videtur. Hyrcanus ex suo regno sit
 mitridates profugit ut ex eo ponto Medea illa quondam profu-
 gisse dicitur. Quam predictant in fugam suis sui membra in
 his locis qua se parens prosequetur dissipasse ut eorum collatio
 dispersa meorum prius steterunt prosequendi retardaret. Sic mitri-
 dates fugiens maxime vim auri atque argenti pulcherrimamque rez
 omni quas et a maioribus accepit et ipso bello superiore ex tota Asia di-
 reptas in suum regnum congefserat in ponte omnem reliquit. Hec
 dum in colligunt omnia diligenter rex ipse e manibus effugit Ita
 illum in prosequendi studio meorum hos leticia retardavit. Hinc in illo
 timore et fuga lugraues Rex armenius excepit. Dissidentemque
 rebus suis confirmavit. Et afflictum exercitum perditumque retineavit.
 Cuius in regnum periticia quod Lucullus cum exercitu venit. Quibus
 etiam gentes contra imperatorem nostrum conatate sunt. Erat enim
 metus iniectus in his nationibus quas nunquam prius Romani neque
 latessendas bello neque terribiles putavit. Erat etiam alia gens
 atque vehementis opinio que per annos gentium barbararum per sua
 ferat phari locupletissimi et religiosissimi diripiendi tam in eas
 bras nostrum exercitum esse aditum. Ita nationes multe atque
 magno novo quodam terrore ac metu conatabantur. Noster autem
 exercitus et si in urbem et tigranem regno cepit et per hos usus erat
 secundis. tamen in longinquo locorum ac desiderio suorum amove-
 batur. Hic iam plura non dicam. Affuit enim illud eximium ut
 ex his locis a militibus nostris reditus magis maturus quam processio lon-
 gior. Hyrcanides autem et suam manu iam confirmant. Et
 eorum qui se ex eis regno collegerant et magnis aduentionibus militum
 regnum et nationem iuvabant. Hec iam fere se fieri sole accepimus
 ut regnum afflicte fortune facile multorum opes alluviant ad nostras
 maximeque eorum qui aut reges sunt aut vivunt in regno ut re-
 gale his nomen maxime et finem de videatur. Itaque tunc vixit afflicte
 potuit quantum volumus nunquam est ausus optare. Nam cum se in reg-
 num suum recepisset non fuit eo contentus quod ei propter spem amideat
 ut illam prope quam pulsus erat terram vixit attigeret. Sed in exerci-
 tum nostrum clarum atque vinctorem impetum fecit. Summe hic loco
 quites sicut porte solent quod res romanas stabunt preter me vixit
 calamitatem quod tanta fuit ut eam ad aures Luculli non ex plio
 minus sed ex fumone rumor afferret. Hic in illo ipso nullo gravissia
 quam offensio he belli. Luculla quod tamen atque aliqua ex parte his
 in conatus mederi fortasse potuisset vixit missu coactos quod imper-
 summi modum statuendos vixit ex putavisset in partem militum quod
 iam stipendios confecti erant dimisit partem glabrum tradidit

Julia preterea consulto Si nos ea coniectura perspicat quantum illud bellum finem putet. quod quingant reges potentissimi venonem agitate nationes Suscipiant integre gentes Novus Imperator vester accipiat vel vetere expulso exercitu. Satis in multa ora verba fecisse videor quare hoc bellum quicquid esset uti in magnitudine periculosum. Restat ut de imperatore id bellum diligendo ac tantis proficienda dicendam esse videatur ut quites viciorum fortium atque innocentium copiam tantarum heret ut si vobis deliberatio difficilis esset querat quoniam putaret potissime tantum rebus ac tante bello proficiendum putaret. Nunc vero cum sit unus B. pom. qui non modo eorum hominum qui nunc sunt gloriam sed etiam antiquitatis memoriam virtute superet. Ne res est que tam animi in hac causa dubium facere possit. Ego enim sic existimo in summo imperatore quatuor has res in se esse. scilicet scientiam rei militaris virtutem auctoritatem felicitatem. Cum igitur hoc hominem scientior unquam aut fuit aut esse debuit. Cui e ludo atque precurie disciplinis bello maxime acrimis hostibus ad primum exercitum atque in militiae disciplina profectus est. Cui eximia pueritia miles fuit imperatoris summi in erante adolescentia maxime ipse exercitus Imperator. Cui sepius cum hoste conflavit quod quisque cum amico conitatur. Plura bella gessit quam veteres legimus plures provincias confectas quam alii contempnerent. Cum adolescentia ad scientiam rei militaris non alienis preceptis sed suis imperis. Non offensionibus belli sed virtutibus non stipendiis sed triumphis est tradita. Sed denique genus belli esse in quo illum non exercuerit fortuna rei publice et civile affricum. Transalpini in Hispaniam mixtum ex civitatibus atque ex bellicosissimis nationibus ferule novale bellum varia et diversa genera et bellorum hostium non solum gesta ab hoc uno sed et confecta nullam rem esse declarant in usu militari positam. Tunc huius viri scientiam fugere possit iam vero imitari. B. pom. que per ore patris memorari. Illud est quod quisque a dignum illo a nobis nomen aut cuius in auditum possit asferre. Neque enim ille sunt sole virtutes imperatoris quod vulgo existimant labor in negotiis fortitudo in periculis industria in agendo celebras in consiliis consilium in providendo. Ne tanta sunt in hoc uno quanta in omnibus reliquis imperatoribus quos aut vidimus aut audimus non sunt. Testis est Italia. Cuius ille ipse victor. Sulla huius virtute et subsidio confessus est liberatam. Testis est Sicilia quam multo undique ducta precibus non timore belli sed celebritate consilii explicat. Testis est affrica quod magis oppressa hostium copiarum eorum ipsorum sanguine redimunt.

Testis est gallia per qua legionibus nostris in hispaniam iter gallos
 incesione patefactum est Testis est hispania que sepiissime plures
 hostes ab hoc superatos prostratosque conspexit Testis est iterum
 et sepius italia et tunc tu scilicet bello tetra periculososq; pinetur
 Ab hoc auxilium absente expetunt: et bellum expectantq; pom-
 peij attenuatum atq; diminutum est Aduentu sublato ac sepulto
 Testes vero iam omnes ore atq; omnibus ex te gentes et nationes
 omnia deniq; maria in omnia tu in singulis oris omnes singulaq;
 portus et rias enim toto mari locos per hos annos a tam fixo
 nudo habuit presidium ut tutus esset aut fuit tam abditus ut latet
 et nemo nauigantibus q; non se aut morte aut periculo
 committeret Cum a hinc aut refecto p'domio mari nauigaret
 hoc tu bellum tam tpe tam vetus in late dimissum atq; diss-
 sum cuius vnusq; arbitaretur aut ab omnibus impatoribus vno
 anno

Handwritten text in red ink, likely a rubric or initial.

Handwritten text in black ink, likely a rubric or initial.

Handwritten text in black ink, likely a rubric or initial.

OBITAKTI SEPE RU:

meto et memoria vetera repetere
ti perbeati fuisse. **Q.** frater illi
videri solent. **Q.** in optima **te.**
pv. quomā de honoribus et re-
gestarum gloria florent enim
vite pressim tenere potuerunt:
ut vel in negotio sine periculo:
vel in otio omni dignitate esse
possent. **De** mune quod michi **q.**
michi requiescendi atq; animi

ad utriusq; nostrum preclara studia referendi fore in-
tim et prope ab omib; concessum arbitror: si mi-
nitus forensium rerum labor: et ambuōis occupatio
de cursu honorum etiam etatis flexu constatiss: quam
spem cogitationū et consiliorū meorum omni graues to-
temeritatem temporum: cum variis nū casus fefellerunt
Nam qui locus quietis et tranquillitatis plorissimū fce
videbatur: in eo maxime moles molestiarum turbulētissie
tempestates: extiterunt. **I.** **teq;** vero nobis cupientibus
atq; exoptantibus fructū omi datus est: ad eas artes q; h
a pueris dediti fuimus celebrandas: nosq; recordandis
Nam pma etate maxime in ipsam p̄turbatōem disci-
pline veteris: et consulatū devotissime in medium res
omniū tertamen atq; distamen: et hoc tpus omē post
consulatū obicimus his fluctibus: qui p nos a to-
tūm peste depulsi in nos metipos redūderet. **De**
tamen in eis vel asperitatib; rerum vel angustis tem-
poris obsequar studiis nostris: et q̄tūm michi vel fra-
tibus minorum vel causa amicorum: vel res. p. t̄bnet
oc̄i ad stabendum potissimū conferam: **Tibi** vero fr
neq; hortanti deero neq; roganti: nam neq; auctori-
tate quisp̄ apud me plus valere te potest: neq; volun-
tate. **De** michi repetenda est veteris cuiusdam memoie
non sane satis explicata recordatō: sed ut arbitror at-
ta ad id quod requiris: ut cognoscas que viri omniū
eloquentissimū clarissimūq; senserunt de omni ratione
dicendi. **Vis** enim ut michi sepe dixisti: quomā que
pueris aut adolescentibus nobis aut ex commentariis

Nostri in h.choata atq; rudia exadunt in hac etate
digna et hoc usu: quem ex causis quas diuina tot
tantisq; consueti sumus aliqd h.choa de rebus poli-
tuis a nobis perfectiusq; proferri. Solestq; non nunq;
hac de re a me in disputationibus nostris dissentire:
quod ego eruditissimorum hominum artibus eloquentiaz
contineri statui. Tu autem illum ab elegantia doctrine
segregandam putes: et in quodam ingenii atq; exercita-
tione genere ponendam. At mita sepe numero in sum-
mos homines ac summis ingenis praeditos intuenti
querendum esse visum est: quod esset tunc plures in omni-
artibus: q; in dicendo admirabiles extitisset. Nam quo-
cumq; te animo et cogitatione conuerteris per multos
excellentes in quocumq; genere videbis non mediocri
artem sed prope maximam. Quis est enim: qui si cla-
rorum hominum scientiam rerum gestarum vel utili-
tatem vel magnitudinem metiri velit: non antepo-
nat oratori impatorem? Quis autem dubitet qui
belli duces ex hac una ciuitate praestantissimos pe-
ne innumerabiles: in dicendo autem excellentes
vix paucos proferre possim? Jam vero consilio ac
sapientia: q; regere ac gubernare rem. p. possunt:
multi nra: plures patrum memoria atq; etiam
maiorum extiterunt: q; boni: p. diu nulli: vix autem
singulis etatibus singuli tolerabiles oratores inueni-
rentur. At neq; forte cum aliis studiis que recondi-
tis artibus: atq; in quadam varietate litterarum ver-
sentur magis hanc dicendi rationem: q; impatoris lau-
de aut cum boni senatoris prudentia comparandam
putet: qui conuertat animum ad ea ipa ardu genera
artumq; atq; q; in his floruerunt q; multi sunt:
facillime quanta oratorum sit semper fuerit pauci-
tas indicabit. Neq; enim te fugit omnium laudatam
artumq; propterea quendam et quasi parentem
eam q; philosophiam greci vocant ab omni-
bus doctis finis indicari. In qua difficile est numerare quot
horum: quanta scientia: quantaq; in suis studiis varietate
et copia fuerint qui non vna aliqua in re sepe ratim
elaborauerunt: sed omnia quocumq; possent vel scientie p.
uestigatione: vel disserendi ratione comprehendere.
Quis ignorat h.choa qui mathematica vocantur quanta

in obscuritate rerum: et q̄ recondita in arte et multa
 plura subtilius versentur. Quo ignorat tamen in que
 ita multi perfecti homines extiterunt: ut nemo for-
 te studuisse ei scientie vehementius videatur: quin
 quod voluerit consecutus sit: Quis musicus? q̄s hunc
 studio librum quod profitentur hunc: q̄ grammatice vo-
 cantur: penitus se dedit: quin omnium illarum arti-
 um pene infinita nim et materiem scientia et cog-
 nitione comprehendit: Vere multi hoc videri
 esse dicturus ex omnibus hys: qui in harum artium
 studio liberalissimis sunt doctrinisq̄ versati minimas
 topiam poetarum, egregiorum extitisse: atq̄ in hoc
 ipso numero in quo p̄ raro exoritur aliquis excellens.
 Diligenter et ex grecorum et nostrorum copia com-
 parare vobis: multo tamen pauciores oratores: quā
 poete boni reperientur. Quod hoc etiam mirabilis d̄
 videri quia veterum artium studia fere reconditis
 atq̄ abditis fontibus hauriuntur: Dicendi autem or̄
 ratio in medio posita: communis quodam in usu atq̄
 in hominū more et sermone versatur: et in teteris
 id maxime excellat quod longissime sit ab impitiorū
 intelligentia sensuq̄ distinctum: inducendo autem vi-
 tium vel maximi est a vulgari atq̄ a communis consue-
 tudine abhorreere: Ac ne illud quidem vere dici
 potest: aut plus teteris miseris aut maiore selec-
 tione: ut spe vobis: aut premis ad p̄discendum
 amplioribus comoveri. Atq̄ ut omnem greciam: q̄
 semper eloquentie princeps esse voluit: atq̄ illas
 om̄ doctrinarum inventrices athenas: in quibus
 summa dicendi ratio et inventa et perfecta est: in hac
 h̄pā civitate prefecto nulla unq̄ vehementius: q̄
 eloquentie studia viguerunt: Nam postea q̄ imperio
 omnium gentium constituto diuturnitas pacis om̄
 confexerunt: nemo fere laudis cupidus adolescentes
 non sibi ad dicendum studio om̄i ducendum putavit
 Ac p̄mo q̄dem totius orōis ignari: q̄ neq̄ exerci-
 tationis ullam rem: neq̄ aliq̄ p̄ceptum artis esse
 arbitrantur: tantum quantum ingenio et cogitatione
 poterat consequerantur. Post autem auditis oratoribus
 grecis cognitisq̄ eorum litteris adhibitisq̄ doctoribus
 incredibili quodam mō homines dicendi studio flagra-
 verunt

Reritabat eos magnitudo ac veritas multitudinis in
omni genere causarum: ut ad eam doctrinam qua suo
quisque studio adsecutus esset adungeret resque freques:
qui omnium magistrorum precepta superaret. Erat autem huius
studio maxima que nunc quoque sunt exposita premia vel
ad gratiam vel ad opes vel ad dignitatem: Ingenua vero
ut multis rebus possumus iudicare nostrum hominum mul-
tum ceteris hominibus omni generum presterunt: Quibus
de causis quis non miretur: ex omni memoria etatu:
temporum: civitatum: tam exiguum oratorum numerum
inveniri? Sed mirum magis est hoc quiddam quod homines
opinantur et pluribus ex artibus studiisque collectum: quod
enim artibus in maxima discendum multitudine: summa
ingeniorum copia: prestantissimis hominum ingenio infinita
causarum varietate: amplissimis hominum ingenio elo-
quentiae propositis premiis esse cause putetur? nisi rei
quandam incredibilem magnitudinem ac difficultatem.
Est enim et scientia comprehendenda rerum plurimarum:
sive verborum volubilitas manus atque iudicanda est: et
ipsa oratio conformanda non solum electione: sed etiam co-
structione verborum: et omnium minorum motus: quod
homini generi natura rerum tribuit penitus persequendi: quod
omnis vis ratioque dicendi in eorum quod audit mentibus aut
sedandis: aut exortandis exprimenda est: Accedat eodem
oportet lepos quidam facetiaeque: et eruditio libero dig-
nitatisque et brevitatis et respondendi et latessendi subtili-
tas venustate atque urbanitate coniuncta. Tenenda pre-
terea omnis antiquitas exemplorumque vis: neque illis le-
gum aut civilis iuris scientia negligenda est: nam quid ego
de actione ipsa plura dicam? que motu corporis: que
gestu: que vultu: que vocis conformatione ac varietate
moderanda est: que sola per se ipsa quantitas sit: huiusmodi
levis ars et sterna declarat: In qua cum omnis minoris et
vocis et motus moderatione laborent: quis ignorat quod
pauci sint fuerintque quos ad equo spectare possumus?
Quid dicam de thesauro rerum omni memoria: que nisi
custos inventis: cogitatisque verbis et rebus adhibeat:
intelligimus omnia etiam si preclarissima fuerint in
oratore prostra. Quamobrem mirari desinamus que tam
sit eloquentiae paucitatis: ut ex his rebus universis
eloquentia constet: in quibus singulis elaborare per-

magnum est: **H**ortemur q̄ potius liberos nos teterosq̄
quorum gloria nobis et dignitas tara est: ut animo
rei magnitudinem complectamur: **N**eq̄ eis aut p̄cep-
tis: aut magistis: aut exercitationibus quibus utimur
omnes sed alijs quibusdam se id quod expectat consequi
posse confidant: at mea quidem sententia nemo po-
terit esse om̄ laude cumulatus orator: nisi erit om̄
rerum magnarumq̄ artium scientiam consecutus: **I**tem
ex rerum cognitione efflorescat et redundet oratio:
que nisi sit ab oratore p̄cepta et cognita iamem quā.
Iam habet eloquentiam et pene puerilem: **N**eq̄ vō
hoc ego tantum onus imponam nris presertim oī
eius in hac tanta occupatione utris ac vite: nichil
ut hīs p̄ceptis licere nescire: q̄ q̄uis oratoris profes-
sioq̄ ipa benedicendi hoc suscipere ac polliceri vi-
deat: ut om̄ de re: quatinus res sit proposita orna-
te ab eo copioseq̄ dicatur: **S**ed quia non dubito q̄
hoc plerisq̄ immensum infinitumq̄ videatur: et q̄
græcos homines non solum ingenio et doctrina sed
etiam oīo studiisq̄ abundantes partitione quāda
artium fecisse video: neq̄ in unius genere singules
elaborasse: sed se posuisse a ceteris dicentibus eā p̄te
dicendi: que in forensibus disceptationibus iudiciorum
aut deliberationum: et id om̄ genus oratori reliq̄-
se: **N**on complectar in his libris amplius: q̄ quod
hūc generi requisitum et multum disputatum summo-
rum p̄pe consensu est tributum: repetamq̄ non ab
inimabilis nre veteris puerilisq̄ doctrine quedam
ordinem preceptorum: sed ea que quōdā accepī i
nrorum hom̄ eloquentissimorum et om̄ dignitate
p̄cipuum disputationibus esse versata: **N**on quod il-
la contemptam que græci dicendi artifices et doctores
reliquerunt: sed quomā illa pateant in p̄mptu q̄ sunt
om̄ba neq̄ ea interpretatione mea aut ornatu ex-
plicari aut planius exp̄iri possint **D**abis hāc vena
miseriter ut optimor: ut eorum quibus summa di-
cendi laus a nris hom̄ba concessa est auctoritate
græcis antepōnam: **S**equitur eam

M igitur vehementius inreheretur
in causam principum consul philippus
drususque tribunatus per senatus auctoritate
susceptus; inprimis iam debilitatusque videtur:
nemini diu inchois ludorum romanorum
diebus. **I.** crassum quasi colligendi sui ca-
se in aulicam contulisse: remisse eodem
poterim eius: quod fuisse. **Q.** inuitus di-
tebatur: et. **M.** antonius hoc et consiliorum in re per-
tus: et summa cum crasso familiaritate coniunctus. **F.** erat
autem cum ipso crasso adolescentes et drusi marique fer-
miliares et in quibus magnam cum spem maiores natu
dignitatis sue collocant: **C.** tota qui. **tr.** petebatur: et.
P. fulpinus qui demitens cum migratim petitusque puta-
batur: hi primo die de quibus illis deque romani re. **p.** qua
ob eam venerat: multum inter se usque ad extremum tempus
dies collocuti sunt: quo quidem sermone multa diuinitus
atribus illis consularibus tota deplorata et commemorata
narrabat: ut nichil inchois postea ciuitatis mali: quod non
impendere illi tanto ante vidissent. **E.**o autem omni sermone
confecto tanta in crasso humanitatem fuisse: ut cum lauti
aculissent: tolleretur ois illa superius tristitia sermonis:
eaque esset in homine iocunditas: et tantus in loquendi lepos:
ut dies inter eos curae fuisse videretur coniuncti tustu-
lam: Postero autem die cum illi maiores natu satis cesset:
in ambulationem ventum esset dicebat cum scetolam. Duo-
bus spatiosius tribusque factis dixisse. Cui non miramur tras-
se peritatem illum qui est in phedro platone. Nam me-
heret tua platani ad monuit: que non minus ad ornandum
hinc lotum patulis diffusa e carnis que illa cuius umbras
fecutus est socrates: que michi videtur non causa ipsa aqu-
la que distribuitur: que platoni ordine creuisse: et quod ille
durissimis pedibus fecit ut se abiceret in herba. Atque ita
que philosophi diuinitus fecerunt esse dicta loqueretur: id
meis pedibus tertecorcedi est equus: cum crassum imouero
commodus: etiam puluinosque poposuisse: et omnes in hinc se-
dibus que erant sub platano consedissee dicebat. Ibi ut expostio
sermone relaxaretur animi omni: solebat tota narare tras-
sum sermonem quendam de studio dicendi intulisse: Qui
cum ita esset exorsus non e' cohartandum fulgorem et cot-
tam: sed magis utrumque collaudandum: videri: quod

Tantum iam essent facultatem adepti: ut non cōlibus
 suis solum anteponebant: sed tūc maioribus natu com-
 parentur: Neque mirari vero quicquid inquit prestabilis vi-
 detur quod posse dicendo tenere hominū cetūs mentes allucere:
 voluntates impellere quo velit: unum autem velit deducere
 hec una res in omni libero populo maximeque impatiens tran-
 quillisque ciuitatibus precipue semper floruit: semperque do-
 minata est. Quid ei est aut tūc admirabile: quod ex infinita
 multitudine hominū existeret unum qui id quod omnibus natura
 sit datum uel solus uel tūc paucis facere possit? Aut tā
 notandum cognitū atque auditū: quod sapientibus sententiis
 grauiusque uerbis ornata oro et populiata? Aut tam potes
 atque magnificum: quod populi motus: iudicium reliquos: senata
 grauitatem unius oratione conuerteret? Quid tam porro
 regium: tam liberale tam munificum: quod opere ferre suppli-
 abus: exatāre afflictos: dare salutem: liberare periculis:
 retinere homines in ciuitate? Quid autem tam necessarium
 quod tenere semper arma: quibus uel rectus ipse esse possit:
 uel prouocare improbos: uel te uicta lacessitus? Age
 uero ne semper foris subsellia: rostra: turrimque meditare:
 quid esse potest in otio aut iocundis aut magis propriū
 humanitatis: quod sermo faceret: ac nulla in re uideret?
 Hoc enim uno prestamus uel maxime ferus: quod colloquimur
 inter nos et exprimere dicendo sensa possimus. Quāobrem
 quis hoc non iure miretur summeque in eo elaborandum
 esse arbitretur? ut quo uno homines maxime bestis pref-
 erent: in hoc hominibus ipsis antecellat? Ut uero iam ad
 illa summa ueniamus: que uis alia potuit: aut dispersos
 homines unum in locum congregare: aut a fera agrestique
 uita ad hunc humanū cultum ciuilemque deducere: aut
 iam constitutis ciuitatibus leges: iudicia: iura: desce-
 re. Ac ne plura que sunt innumerabilia consuetex complēda
 breui: sic enim statuo perfecti oratoris moderatōne et sa-
 pientia non solum ipsius dignitatem sed et puatorū et
 plurimorum et omnis rei per salutem maxime contineri: Quā-
 obrem prout ut facitis adolescentes: atque in id studium in quo
 estis incumbite ut et uobis honori: et amicis utilitati: et
 rei per emolumento esse possitis: Tum strenuolā committere
 ut solebat tetera inquit assentior crasso: ne aut de C. Celsi
 soceri mei: aut de huius generis aut arte aut gloria
 detrahā: sed illa duo crasse uereor haud tibi possum cōcedere

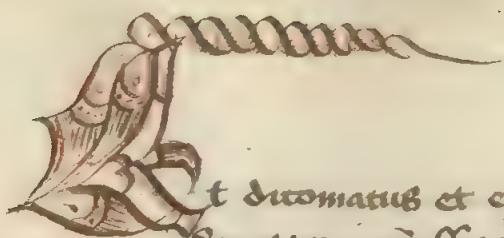
ad Crassum

Secuola

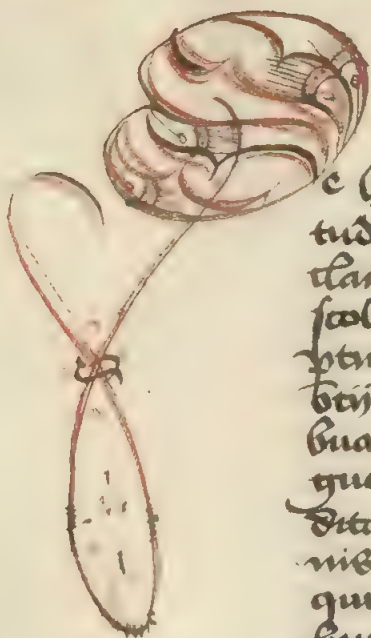
mi quod ab oratoribus civitates: et ab initio constitutas
et sepe conservatas esse dixisti: Alterum quod remoto
foro: conione iudicis senatus: statueris oratorem in oī
genere sermonis et humanitatis esse perfectum Quis
enim tibi hoc concesserit: aut initio genus hominum in mo-
tibus ac silvis dissipatum non prudentium consiliis compil-
sum potius q̄ disectorum disectorum oratione delinitu se op-
pidis moenibusq̄ sepsisse: Aut vero reliquas valuitates:
aut in instituentis: aut in conservandis civitatibus: non
a sapientibus et fortibus viris: sed a disertis ornatissq̄ di-
centibus esse constitutas: An tibi consulis ille aut pasto-
res et cōvenas congregasse: aut submorum cōmibus con-
iunxisse aut finitimarū vim repressisse eloquentia videt:
non consilio et sapientia singulari? Quid enim innumma
pomilio? Quid in sermo cūllo? Quid in ceteris rebus
quorum multa sunt eximia ad constituendam rem p. min
eloquentie uestigium apparet? Quid ex actis rebus? tā
et si ipā exactionem mente non lingua perfectas. L. Bru-
ti esse terminus sed demerps omnia nomine plena consilio:
inania verborum videmus: Ego vero si velim nre civitatē
exple vti et aliarum: plura proferre possum detrimēta.
p. rebus: q̄ ad iunēta per homines eloquentissimos in-
portata. S; ut reliqua pretermittā omnium michi vi-
deor exceptis trasse vobis duob; eloquentissimos au-
disse: T. et. C. septimios: quorum p. homo prudens
et gravis haud q̄q̄ eloquens et sepe alias et maxime
censor saluti rei. p. fuit Atq; hys non accurata quadā
orōis copia sed nuda: atq; verbo libertinos in vrbanas
tubā transtulit: quod in fecisset rem p. quā iunc vix
tenemus: iam diu nullam hremus. At vero eius fili
diserti: et omnib; uel nature uel doctrine presidys ad
dicendum parati: cum civitatem uel paterno consilio: ul
quicis armis florentissima accepissent: ista preclara gu-
bernatura ut laus civitatu eloquentia re p. dissiparet
Quid leges veteres moresq̄ maiore? qd auspicia qbus
ego et tu cum magna rei p. salute presimus? qd re-
ligiones et cernuntis? qd hec vira civilia que iam p.
sem in mra familia sine vlla eloquentie laude vec-
suntur Cum aut inuenta sunt aut cognita: aut oī
ab oratorū genere tractate? Equidem et Ser. galli
memoria teneo diuinū hominē in dicendo et M.

Similiu' portina: et **C**iprii carbonem: quem in adolescentul⁹
 ppulsa: ignarum legum hesitantem in maiorum institut⁹
 tunc in iure civili: et hec etas nra preter te trasse. q tuo
 magis studio: q ppro munere aliquo disertorum uis a nob⁹
 civile didicisti: quod interdum pudeat iuris ignara est
Quod vero in extrema orone quasi pro tuo iure sumpt⁹
 sista oratorem in omib sermonis disputatione copiosissime
 versari posse: id nisi hic in tuo regno essemus: no tulisses:
 multasq pre essem q aut interdicto tetum contenderent:
 aut te ex iure manu confectum votarent: quod in alicas
 possessiones tam temere aruisses: **A**geret eni tecum
 lege pmi pntiagorei omes: atq demotratia ceteriq in
 suo phisica vmdicaretq ornatu in dicendo et graues: qd
 tum: tibi iusto factamto contendere non liceret. **V**rise:
 rent preterea philosophorum greges iam ab illo fonte
 et capite socrate: nichil de bonis rebus mra: nichil
 de malis: nichil de anim pmtionibq: nichil de homi
 moribq: nichil de ratione vite didicisse. nichil omino q
 fuisse nichil scire coningeret: et cum vniusi in te impetu
 ferissent: at singule familie lite tibi intenderet: **I**nstaet
 achademia que qdquid dixisses: id te ipm negare coget
Stoia vero nra disputationu suarum atq intergationu
 laqueis te vretitu teneret. **P**erapathica aute hec ipsa
 que pua oratorum putes esse aduincta atq ornamta
 dicendi ase peti vinceret oportere: ac non solum me
 liora sed etiam multo plura aristotelem theophrastum
 de his rebus que omnes dicendi mgros scripsisse osten
 derent: missos facio mathematicos: gramaticos: musi
 cos: quorum artibus vestra ista dicendi vis ne minima
 quidem societate coniungit⁹: **Q**ua obrem ista tanta traq
 multa pfitenda trasse non tenseso: satis id magnum: quod
 potest prestare: ut in iudiciis ea ta quacuq tu dicas me
 lior et probabilior esse videatur: ut in cotationibus et sen
 tentiis dicendis ad pswadendum tua plurimum valeat oro
Demq ut prudentibus diserte: stultis etiam vere dice
 hoc amplius si quid poteris: nois michi videbit⁹ orator
Sz trassus sua qdam pua: non comum oratoru facultate
 posse. **T**umille non sum mgt nescius scenola ista inter
 grecos dia et disteptari solere: audiui eni sumos hoies
 cum questor ex macedonia venissem atthens: florente
 achademia vt tpiribus illis ferebat⁹ quod ea carneades

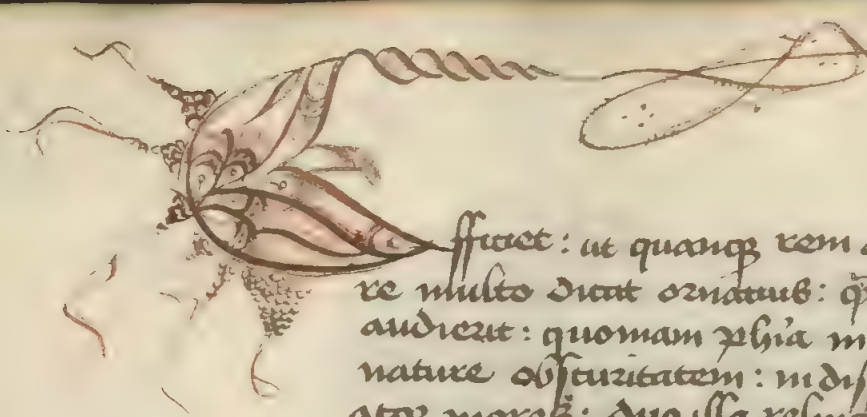
Let dicomatus et eschines obtinebant. Erat etiam metro-
dorus: qui cum illis una etiam ipsum illum carneadem diligen-
tius audierat hominem omnium in dicendo ut ferebat: atque
vim et copiosissimum. Vigebat auditor panetius illius tui
munerarius et peripateticus titolans et diodorus. Multi
erant praeterea praedari in philosophia et nobiles a quibus omnibus una
pene note repelli oratorem a gubernaculis civitatis: ex-
cludi ab omni doctrina rerumque maiorum scientia ac tantum
in iudicia et contumelias tunc in aliquod pistum detrudi
et compingi videbam. Sed ego neque illis assentiebam neque
hanc disputatorem inventori et principi longe omnium.
Dicendo gravissimo et eloquentissimo platoni: tuus cum athe-
nis cum carneade diligenter legi gorgia: quo in libro i
hoc maxime admirabar platonem: quod michi in ora-
toribus videndis: ipse esse orator sumus videbatur. Verum
enim controversia tam diu torquet homines greculos contentiones
avidiores: quam veritatis. Nam si quis hunc statuit esse ora-
torem qui tantummodo in iure: qui in iudiciis possit: aut apud
populum: aut in senatu copiose loqui: tamen hunc ipse multa
tribuat et concedat necesse est. Neque enim sine multa per-
tractatione omnium rerum per neque sine legum morum iuris
scientia: neque natura hominum in cognita ac moribus: in his ipse
rebus satis callide versari et prae potest. Qui autem haec
cognoverit sine quibus ne illa quidem minima in causis
quae recte trahi potest quid hinc ab esse poterit de maxi-
morum rerum scientia? In oratoris nihil vis esse: nisi com-
posite orate copiose eloqui: quero id ipsum qui possit assequi
sine ea scientia quam ei non conceditis: dicendi enim virtus: nisi
ei qui dicet: et ea de quibus dicet precepta sunt extare non
potest. Quod si ornate locutus est: sicut et ferus et in-
videtur philosophus ille democritus: materia illa fuit phi-
losophiae: de qua dixit: ornatus vero ipse verborum ora-
torum putandus est. Et si plato de rebus a civilibus
controversis remotissimis divinis est locutus quod ego
concedo: si idem aristoteles: si theophrastus: si carneades
in rebus his de quibus disputarent eloquentes et in di-
cendo suaves atque ornati fuerunt: sunt de rebus de quibus
disputant in aliis quibusdam studiis: oro quidem ipsa
philosophia est huiusmodi rationis: de qua loquimur et quaerimus.
Et enim videmus huiusmodi de rebus iuvenis quosdam et exire:
ut cum quem acutissimum fecerit rursusque disputasse

Necq; ob eam rem philosophia non satisfecisse: quod non
habuerit ex arte alienam hanc dicendi facultatem
Quid ergo inter est: aut quid disternes eorum quos
nomina in dicendo libertatem et copiam: ab eorum exi-
litate: qui hanc dicendi varietate et elegancia non utuntur
Quid erit profecto: quod hinc qui hinc dicunt propriam compo-
sitam orationem et ornatam et artificiosam quodam et expo-
sitione distinctam: haec autem oratio si res non subest
ab oratore precepta et cognita: aut nulla sit necesse est:
aut omnium revisione laudatur: quid est enim tam furiosum:
quod verborum vel optiorum atq; ornatissimorum somitus
in animis nulla subiecta sentia nec sentia? Quidquid erit igitur
genus ex arte: quorum de genere orator si id tamq; cli-
entis cum didicerit: dicet melius et ornatus: quod ipse ille
eius rei inventor atq; artifex: nam si quis erit qui hoc di-
cat esse quasdam oratorum proprias sentias atq; eas et cete-
rarum artium forensibus tamcellis transactam scientiam
fatebor equidem in his magis assidue versari hanc meam
dicendam sed tamen in his rebus multa sunt: que ipsi
magis q; rhetorici vocantur nec tradunt nec tenet Quis
enim nescit maximas vim existeret oratoris: in hominum men-
tibus vel ad iram vel ad odium aut dolorem incitandis:
vel ab his hysdem promouendis ad lenitatem misericordiam
q; reuocandis: que nisi q; naturas hominum vniuersas omem
humanitatis causas q; eas quibus mentes aut mutantur:
aut reflectuntur penitus perspexerit: dicendo quod velit
perficere non poterit atq; totus hic locus philosophorum
primus videatur Necq; orator me auctore vniuersis repugnat
Et tamen illis compositionem rerum concesserit: quod in ea
solum illi voluerint elaborare: tractationem orationis: que
sine illa sentia nulla est: sibi assumet hoc enim proprium
oratoris: quod sepe iam dixeram: scilicet oratio grauis
et ornata et hominum sensibus ac mentibus accommodata
Quibus de rebus aristotelem et theophrastum scripsis-
se fateor Et vide ne hoc scienolatum sit a me Nam ego
que sunt oratori tamen illis communia non mutuo ab illis
isti qui de his rebus disputant oratorum esse contedunt
Itaq; veteres libros artis sue nomine hos rhetoricos et
misticunt et appellant Et tamen illi indicendo incide-
runt loci quod sepe ex euenit: ut de deis immortalibus
de pietate: de concordia de amicitia: de comuna ciuium

C Homini de gentium iure: de equitate: de temperantia: de magnitudine animi: de omni virtutis genere: sit dicendum: clamabant credo omnia gymnasia: omnes philosophorum scholae: sua haec esse omnia propria: nihil omnino ad oratorem pertinere. **Quibus** ego: ut de his rebus in angulis consimulandi boni causa differant cum concessero: illud tamen oratori tribuam et dabo: ut eadem de quibus illi termini quodam et ex quo sermone disputant: hic cum omni gravitate et locum ditate explicet: haec ergo cum ipsis philosophis cum aristotele differerebam: coquebat enim me. **M.** marcellus hic noster qui nunc edilis curulis est: et profecto nisi ludos nunc faceret hunc nostrum sermonem interesset ac etiam nunc erat adolescentulus his studiis mirifice deditus: **Tam** vero de legibus instituendis: de bello de pace de sociis: de peregrinacionibus: de iure civili generatim in ordines etatesque descripto dicant: vel greci si volunt ligurum aut solone: quod illos quidem reus nunc in numero eloquentium reponendos fuisse melius quam hypidem aut demosthenem perfectos iam homines inducendo et politos: vel nostros decem viros qui duodecim tabulas perstraxerunt quos necesse est fuisse prudentes: anteponat in hoc genere et. **Ser.** gallicus et socero tuo. **C.** celsio: quos constat dicendi gloria prefatusse. **Quinque** enim negabo esse quasdam artes proprias eorum qui in his cognoscendis atque tractandis studium suum omnes disposuerunt. **Sed** oratorem perfectum atque perfectum esse eum qui de omnibus rebus possit copiose varieque dicere. **Et** enim in his causis quas omnes proprias esse oratorum confitentur: est aliquid quod non est ex usu forensi: quem solum oratoribus conceditur sed ex officio aliqua scientia sit promendim atque sumendum. **Quia** enim nunc possit aut contra imperatorem aut pro imperatore dici sine rei militaris usu: aut sepe etiam sine regionum terrestrium aut maritimarum scientia. **Quia** apud populum de legibus iubendis: aut vetandis: nunc in senatu de omni rei publicae genere dici sine summa rerum civilium cognitione et prudentia: nunc admoneri possit orator ad sensus auditorum atque motus vel inflammandos vel etiam extinguendos: quod vnum in oratore duatur sine diligentissima perrestitutione earum omnium rationum quae de naturis humani generis ac moribus a philosophis explicantur: atque haud scio an minus vobis sum placiturus: equidem non dubito quod sentio dicere: philosophia ista ipsa quae ante et mathematica et ceterarum artium propria posuisti

uentiae sunt eorum qui illa profitentur illustrare autem
 oratione si quis istas ipsas artes. velit ad oratoris eius
 confugiendum est. tanquam ad architecti potius facultate
 neque enim si philonem illum architectum qui athemensem
 armamentarium fecit: constat perdiserte populo rationem
 operis sui reddidisse existimandum est architecti potius ar-
 tificio disertum quam oratoris fuisse nec si hinc. **M** antonio
 pro hermodoro fuisse de navalium opere dicendum: in-
 quam ab illo causam didicisset ipse ornate de alieno artifi-
 cio copiosius dixisset. **N**equae alexandriades is: quo nos me-
 dico amicosque uti sumus cum eloquentia vincebat ceteros
 medicos in eo ipso quod ornate dicebat: medicine facul-
 tate utebatur non eloquentiae. Atque illud est probabilius:
 neque tamen verum quod socrates dicere solebat omnes
 in eo quod faceret satis esse eloquentes. Illud verum: ne-
 que quidem in eo disertum esse posse quod nesciat: neque si id
 optime faciat. Ignarusque si sit sit fatuus et at pollicens o-
 rationis diserte id ipsum: de quo facit non posse dicere. Qua-
 obrem si quis omniam et propriam oratoris vim desumere
 completique velit: is orator erit mea sententia: hoc tam quam
 in dignus est nomine: qui quaecumque res inciderit: que sit
 ditione explicanda: prudenter: et compositae: et ornate
 et memoriter dicet: cum quidam actionis etiam dignitate
 in auiam nimis infinitum videtur: quod ita proposui: quod
 tamque de re: licet hinc optimum tamque videatur acclimadat
 atque amputet: tamen illud tenebo si que ceteris artibus
 aut studiis sita sunt: orator ignoret: tantumque ea tene-
 at que sunt in disceptationibus: aut usu forensi: tamen si
 his de rebus ipsis sit ei dicendum cum cognouerit ab aliis:
 qui tenent que sunt in una quaque re: multo oratore melius
 quam ipsos illos: quorum eae sunt artes esse dicturum. Ita si
 de re militari dicendum: hinc erit fulpicio: queret a. **C.**
 mario affum modo: et cum acceperit ita pronuntiabit: ut
 ipse. **C.** mario pene hic melius quam ipse ille scire videatur.
 Inde me tulit: totum commutabit: te hominem prudentis-
 simum et peritissimum in his ipsis rebus quas abste didicit:
 dicendi arte superabit. In que res inciderit: in qua de
 natura de viciis hominum de cupiditatibus: de modo con-
 tinentia: de dolore: de morte dicendum sit: forsitan si ei
 sit visum: et si licet quidem nosse debet orator: tu sex pom-
 peno erudito hominem: in lingua communicat: hoc profecto

Quo se adm. hnt
poeta et orator

fficiet: ut quancq rem a quoquo cognoverit: de ea
re multo dicat ornatius: q̄ ille ip̄e cognovit. **S**i me
audierit: quoniam pl̄ia in tres ptes est distributa: in
nature obscuritatem: in differendi subtilitatem: in vitā
atq̄ mores: duo illa relinquamus: atq̄ largiamur in ex-
cie nostre. **T**ertū vero quod semper oratoris fuit nisi
tenebimus nihil oratori in quo magnus esse possit re-
linquimus. **Q**uare hic locus de vita et moribz totus ē
oratori p̄discendus. **E**t cēa si non didicerit: tamē poterit
si quando opus erit ornare dicendo: si modo ad eum ex-
delata et tradita. **E**t cēim si constat inter doctos hōem
ignarum astrologie ornatissimis atq̄ optimis versibus
arant de celo stellisq̄ dixisse: si de rebus rusticis hōem
ab agro remotissimū in eandē colophonū poetica qua-
dam facilitate non rustica scripsisse preclate: quid est cur
non orator de rebus hīs eloquentissime dicat: quas ad
tertiam tamē tempusq̄ cognovit. **E**st em̄ finitimus orator
poeta numeris astricior paulo: verborum autē licētia
liberior: multis vero ornandi quibus locus ac pene par.
In hoc quidem terte p̄videm nullis ut terminis taxasti.
Rat: aut diffinat ius suū quo minus ei liceat eadem illa
facilitate et copia vagari qua velit. **V**amq̄ illud quac-
stenuola negasti: te fuisse laturū: nisi in meo regno esses
quod in omni genere sermonis in omni parte humanitatē
dixerim oratorem perfectum esse debere. **V**enitq̄ me
hercle hoc de dicim: si enim quem fingo: me ip̄m esse az-
bitraret: sed ut solebat. **C**. Lucius sepe dicere hō tibi sub-
vatus: nisi p̄ter ip̄am tam minus q̄ nolebat familiaris
sed tamē et doctus et p̄negans. **S**ic senatio neminem
esse in oratorum numero hndum: qui nō sit omnibus
hīs artibz que sunt libero digne p̄positus: quibz ip̄is
si indicendo non utimur: tamen apparet atq̄ extat: v-
sumq̄ earum rudes an didicerim: ut qui pila ludunt:
non utunt in ip̄a lusione artificia p̄prio palestre: sed
ip̄e motus indicat: didicerim ne palestram: an ne sci-
ant pingere: an nesciant non obscurum est: sic orato-
ribz hīs ip̄is inditiorum senatus: etiam si p̄rie non
adhibeantur artes: tamē facile declarat. **V**trum is qui
dicat tantummodo in hoc declamatorio sit opere iacta-
tus: an ad dicendum omibz ingenii artibz structus ac-
cesserit. **T**um videns stenuola: non luctabor inquit tertiū

Trasse amplius: Id enim ipm: quod contra me locutus
 es: artificio quodam es confectus: ut et michi que ego
 vellem non esse oratoris concederes: et ea ipa ne scio quo
 rursus detorqueres: atq; oratori ppria traderes: hec at
 ego pectus rhodum venisse: et dum summo illo doctore
 panetio acceperam contulisset perisit ille quidem ut sole
 bat plna atq; contempnit multa non tam grauter dixit
 q; facete Tua autem fuit oro eiusmodi non ut nullam
 artem doctrinam ne contempneres: sed ut omnes comites
 ac ministras oratoris esse diceres: quas ego si quis sit vna
 complexus omnes idemq; si ad eas facultates istam ornatissie
 orationis adunxerit: non possum dicere em non egregie
 quedam hominem atq; mirandum foro. Et is qui esset: aut si
 etiam vnq; fuisset: aut vero si esse posset: tu esses vnus
 profecto qui et meo iudicio et omnium vix vllam ceteris
 oratoribus: pate horum dixerim: laudem reliq;si. Verum
 si tibi ipm. nichil deest: quod in forensibus rebus tuius
 versetur quin suas: neq; eam tamle sciencia qua adu.
 gis oratori complexus es videamus ne plus ei tribuas:
 q; res et veritas ipa concedat. **N**it trassee memeto mgt
 me non de mea sed de oratoris facultate dixisse: **Q**uod
 enim nos aut didicimus aut scire potuimus qui ante ad
 agendum q; ad cognoscendum venimus: quos in foro:
 quos in ambitione: quos in re. p: quos in amicitia nego.
 tis res ipa ante confect: q; possemus aliquid de rebus
 tantis suspicari. **Q**uod si tibi tantum in nobis videt
 esse: q; etiam si ingenium ut tu putas non maxime
 defuit doctrina certe et otu et hercule etiam studiu illud
 dicendi atterimū defuit. **Q**uid censes si ad aliam inge.
 mium: uel manus illa que ego non attingi attesserit: qua
 lem illum oratorem et quantum futurum: Tum anto.
 mus: probas michi inquit ista trassee que dicis: neq; du.
 bito q; multo locupletior in dicendo futurus sit: si quis
 omnium rerum atq; vtriu rationem naturazq; comp.
 henderit. **S**z pimum id difficile factu est: presertim in
 hac nostra vita nrisq; occupacionib; Deinde illud
 etiam verendum est ne extrahamur ex hac exortatoe
 et consuetudine dicendi populari et forensi: **A**liud. n.
 michi quoddam genus oronis ee uidetur eorum hom.
 de quibus paulo ante dixisti: quibus illi ornate et gra.
 uiter: aut de natura rerum aut de humanis rebus loquit^r

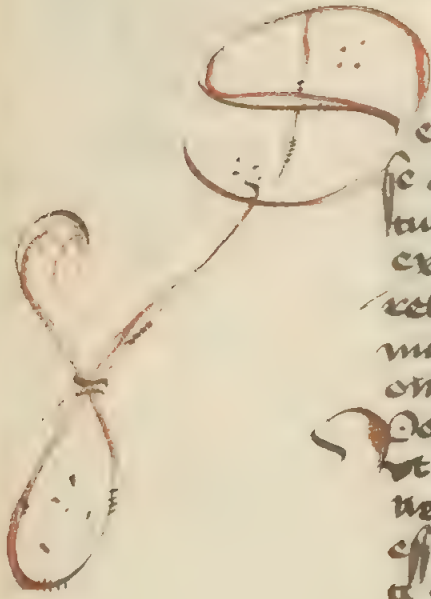
litidum quoddam genus est verborum et lectum: sed pa-
lestre magis et olei quam huiusmodi turbe ac fori. Nam
ego met qui sero ac leuiter grecas litteras attigissem: tunc
per consul in militiam proficiscens athenas venissem:
complures tunc ibi dies sum propter nauigandi difficultate
conmoratus: Sed cum quotidie metum huiusmodi homines
doctissimos: eos fere mos: qui ab isto modo sunt nominati:
cum que heri nescio quomodo apud eos interuissem me
in causis maioribus situm te solere versari pro se que
quisque ut poterant de officio et de oratoris ratione dis-
putabat: horum alii sicuti iste ipse inuestigabat hos: quos
nos oratores vocaremus: nihil esse dicebat: nisi quosdam
oparios lingua telerum et exercitata. Oratores autem
nisi qui sapiens esset esse neminem: Atque ipsam eloquentiam
quod ex benedicendi scientia constaret: unam quandam
esse virtutem: et qui una virtutem haberet: omnes habere:
easque esse inter se equalis et pares. Ita qui esset eloquens
eum virtutes omnes habere atque esse sapientem. Sed heri erat
summa quedam et exilis oratio longeque a nostris sensibus
abhorrebat. Carneades vero multo uberius huiusmodi de rebus
loquebatur non quo apertam sententiam suam: hic enim mos erat
patris academie aduersari semper omnibus in disputando:
sed cum maxime tamen hoc significabat eos: qui rhetores no-
minabantur et qui dicendi precepta traderent nihil plane
tenere neque posse quemquam facultatem accipere dicendi nisi
qui philosophum inuenta didicisset: Disputabant contra discreti
homines athenienses in re: per causasque versati in quibus erat
etiam is: qui imperator romae fuit macedonius hospes meus:
Cum cum diceret esse quoddam prudentiarum: que versaretur
in perspicendis rationibus constituendarum et regendarum rerum
per exercitabatur homo promptus ab homine habundanti doctrina
et quadam incredibile varietate rerum atque topiarum: omnes enim
partis illius ipsius prudentiae petendas esse a philosophia docebat:
neque ea que constabuerent in re per de deus immortalibus: de dis-
ciplina iuventutis: de iustitia: de patientia: de temperantia de mo-
derum omnium ceteraque siue quibus virtutes aut esse: aut bene
morate esse non possent usque in eorum libris invenire. Quod
si tanta vim rerum maximam arte sui rhetorica illi docto-
res complecterentur querebat cur de prohemis et de philo-
sophis et de huiusmodi multis: sic enim appellabat referri esset
eorum libri: de civitatibus instituendis: de desubendis legibus

De equitate. De iusticia. De fide. De frangendis cupiditatibus.
 confirmandis hominum moribus littera nulla in eorum libris
 inveniretur. **T**ipa vero precepta sic illudere solebat ut
 ostenderet eos non modo expertes esse illius prudentiae: quae
 sibi afficeret sed ne hanc quidam ipsam dicendi rationem
 ac viam nosse. Caput enim esse arbitrabatur oratoris ut et
 ipsis apud quos esset talis: qualem se ipse optaret videretur:
 id fieret vite dignitate de qua multum rhetorica ista doctores
 in preceptis suis reliquerat: **E**t ut eorum qui audiret sic affi-
 cerentur animi ut eos affici vellet orator: quod idem fieri nul-
 lo modo posse: nisi cognosceret is qui diceret quot modis
 hominum mentes: et quibus rebus: et quo genere orationis in
 quaque partem moverentur. **H**ec autem esse penitus in media
 philosophia reclusa atque abdita quae isti rhetores ne primoribus
 quidem libris attigisset: **E**t incedimus exemplis magis quam
 argumentis refellere conabatur. **M**emoriter enim multa ex
 orationibus demosthenis praedare scripta promittens: dicebat
 illum in animis vel iudiciis vel populi in omnem partem ducen-
 do promouendis non fuisse ignarum: in quibus ea verius conseq-
 uatur: quae negaret ille sine philosophia quaeque scire posse: hanc
 respondebat non se negare demosthenem summam prae-
 sumamque vim habuisse dicendi: sed siue ille hoc ingenio po-
 tuiisset siue id quod constaret platonis studiosus audire
 fuisset non quod ille potuisset: sed quod isti docerent esse que-
 rendum. **S**epe etiam in eam partem ferebat orationes ut
 omnino disputaret nullam rationem esse dicendi: **I**dque enim
 argumentis docuerat quod ita nati essemus: ut et blandari
 simpliciter his a quibus esset petendum et aduersarios
 minaciter terrere possemus: et rem gestam exponere: et
 id quod intendere confirmare et id quod condictetur
 refellere et ad extremum deprecari aliquid et conquiri.
In quibus prae rebus omnis oratorum versaretur facultas
 et tum consuetudo exercitatioque et intelligendi prudentia
 acueret et loquendi celeritatem maturaret: **T**um etiam
 exemplorum copia mtebat: nam primum quasi dedita
 opera neminem scriptorem artis ne mediocriter quidem di-
 certum fuisse dicebat tum repeteret usque a torace nestor
 quo et christia: quos artis illius inventores et principes
 fuisse constaret: **E**loquentissimos tamen homines: qui ista
 nec didicissent: nec omnino scire curassent: innumera-
 biles quosdam hunc nominabat: in quibus etiam siue ille utides

S me quod ita putaret atque ita audisset me in eo muno
q̄ illa non didicissem et tamen ut ipse dicebat posse al
quid in dicendo proferebat. Quorum ego illi facile al
terum assentiebatur nihil me didicisse. In altero autem me
illud ab eo: aut etiam ipsum errare arbitrabar: artem vō
negabat esse ullam nisi que cognitis penitusq̄ perspectis
et in vni exitu spectantibus et nunq̄ fallentibus rebus con
tineretur. Hec autem omnia que tractarentur ab oratoribus
dubia esse et incerta cum et dicerentur ab his quibus
non scientia esset tradenda: sed exigui temporis aut
falsa aut certe obscura opinio. Quid multa? Sic in
tum persuadere videbatur neq̄ artificum ullum esse
dicendi neq̄ quemq̄ posse nisi qui illa que a doctissimis
hominibus in plura dicerentur cognosceret aut callide aut
copiose dicere. Carneades solebat ingenium tuum tras
se vehementer admirari: me sibi per facilem in audien
te perpernatem in disputando esse visum. Cum ego hac
eadem opinione adductus scipsi etiam illud quodam in
libello qui me imprudente et invito exiit: et per venit
manus hominum: disertos me cognosce nō multos: eloq̄te
adhuc neminem quod cum statuebam disertum qui possit
satis acute atq̄ dilucide apud mediocres homines: ex com
quadam opinione hominū mirabiliter dicere. Eloquētem
vero q̄ mirabilis et magnificencius augere posset atq̄
ornare que vellet: omnisq̄ om̄ rerum que ad dicendum
pertinerent fontis: aut ac memoria contineret. Id si est dif
ficile nobis: quod anteq̄ addicendum ingressi sumus obui
mur ambitione et foro: sit tamē in te positum atq̄ nā
Ego enim quantum auguror coiectura: quantaq̄ ingeniū
nūc hominibus esse video: non de spero fore aliquē aliquē
qui et studio atuiore q̄ nos sumus atq̄ sumus et otio ac
facultate discendi maiore ac maturiore: et labore atq̄
industria superiore: cum se ad audiendum legendum scribē
dumq̄ maiore opera deberit: existat talis orator: qua
lem querimus: qui nūc non solum disertus sed etiam
eloquens dici possit: qui animi mea finia aut hic est ias
trassus aut si quis fuerit ingenio pari pluraq̄ q̄ hic et
audierit et lectitavit et scipsit: paulum hinc aliquid
poterit addere. Hoc loco suspicari m̄ speranti m̄ m̄
et totte: sed valde optanti utiq̄ nūc cecidit ut in istis
sermonez trasse delaberemur. Vobis em̄ hic veniētibz

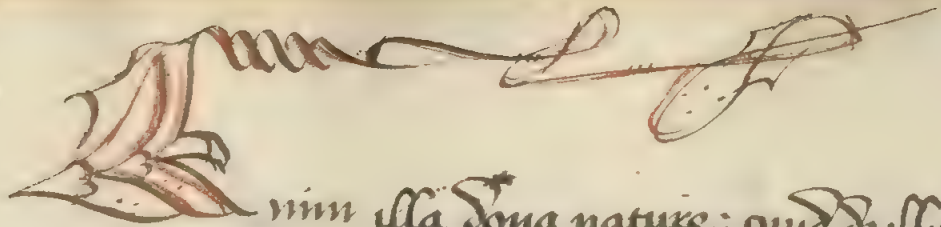
oandum satis fore videbatur: si cum vos de rebus aliis loque-
 remini: cum nos aliquid ex sermone vestro memoria dignum
 eripere possemus. Ut vero penitus in eam ipsam totum
 huius vel studii: vel artificii vel facultatis dissertationem
 intimam perveniretis vix optandum nobis videbatur. Ego
 enim qui ab inemite etate incensus essem studio utriusque
 vestrum trasse tuo vero etiam amore: cum ab eo nusquam
 distederem: verbum ex eo nunquam elicere potui de in ag-
 ratione dicendi: cum et per me quoniam egressum et perdrusum
 sepe temptassem. Quo in genere tu autem recte loquar:
 nunquam michi permittanti aut querenti aliquid defuisse: et
 per sepe me quod soleres in dicendo observare docuisti. Quod
 quoniam uterque vestrum patefecit earum rerum ipsam
 aditum: quas quereamus: et quoniam princeps trassus eius
 sermonis ordiendi fuit. Date nobis hanc veniam: ut ea quae
 sentatis de omni genere dicendi subtiliter persequamini. Quo
 quidem si erit a nobis impetratum: magnam habeo trasse
 huius palestre et tusculano tuo gratiam et longe archademae
 illi ac lytio tui hoc subiugam antepponam. Tum ille enim
 vero magister Sulpici rogemus antonium: qui et potest facere id
 quod requiris: et consuevit: ut te audio dicere: nam
 me quidem fateor semper a genere hoc toto sermone
 refugisse et tibi cupienti atque instanti sepius me negasse
 ut tu te paulo ante dixisti. quod ego non superbia neque in
 humanitate facebam neque quod tuo studio rectissimo atque
 optimo non obsequi vellem: praesentim cum te vili ex omni
 ad dicendum maxime natum aptumque cognossem: sed me
 hercule istius disputationis insolentia atque earum rerum quae
 quasi traduntur arte infamia. Tum tota quoniam id quod
 difficilimum nobis videbatur ut omnia id trasse loquerere-
 que permittati erimus explicare: dimiserim. De his reliquis
 credo rebus magister trassus in ordinibus scribi solet quibus sciam
 poteris. Tum ille namque quod tu non poteris a nesci-
 tis: quis nostrum eam impudens est qui se scire aut posse
 postulet. Tam vero ista ista conditione: dum michi
 licet negare posse quod non poteris: et fateri nefare
 quod nescias. licet magister trassus vestro arbitratu proutonini
 Atqui magister sulpicius hoc ostende quod antonium exposuit:
 quod sentias: quoniam existimes ne artem aliquam esse di-
 cendi. Quid michi uos nunc magister trassus tamquam aliquo
 ingratulo otioso et loqua et fortasse docto atque erudito quatuor-
 culam

assecuti sumus. de
 reliquis iam nunc cetera
 fuerit: si te nunc

 e qua meo arbitrato loquar imponitis: quoniam enim ista curas
se aut cogitasse arbitramini: et non semper verisimile po-
tius eorum hominum impudentiarum qui cum schola affedisset
ex magna hominum frequentia dicere auderet si quis quod que-
ret: Quid primum fecerunt leontium fecisse gorgiam: quod per
magnum quiddam suscipere ac profiteri videretur: tunc se ad
omnia de quibus quisque audire vellet esse patrum delinaciet.
Postea vero vulgo hoc facere ceperunt: hodieque faciunt:
ut nulla sit res neque tanta neque tam impronisa: neque tam
nova: de qua se non omnia que dici possunt profitentur
esse dicturos: Quod si de tota arbitraretur: aut te sublu-
a de his rebus audire velle adduxissem huc grecum aequum:
qui nobis istius modi disputacionibus delectaret. Quod ne-
mud quidem difficile factum est. Est enim apud M. personam
adolecentem iam hunc sordio deditam summo hominem
ingenio: nunquam cupidissimum peripatheticus stapsas homo
eruditus sane familiaris: et ut inter homines peritos
constare video in illo suo genere omnium princeps. Quem
tu inquit michi mutus stapsas: que peripatheticus nar-
ras: gerendus est mos adolescentibus trasse: quod non ita
aliqua quotidiana loquacitatem sine usu neque excolis
tantilenam requirunt: sed ex homine omnium sapientissimo atque
eloquentissimo atque ex eo quod non in libellis: sed in maximis
causis et in hoc domicilio imperii et glorie sit consilio lin-
guarum princeps: cuius vestigia quod persequi cupimus eius
sententiam faciant. Equidem te cum indicendo semper pu-
tavi dum: ut vero tibi nunquam eloquentiae meliorem tribui
laudem: quam humanitatis: qua mihi uti vel maxime deest:
neque de fugere eam disputacionem ad quam te duo excellens
ingenium adolescentes cupiunt accedere. Ego vero inquit istas
dissequi studeo: nec gravabor breviter meo more quidquam
de re sententiam dicere: ac primum illud: quoniam auctoritate
tuam negligere steriola plures michi esse non puto: res-
pondeo michi dicendi aut nulla artem per aut peritiam
videri: sed omnem esse contentorem inter homines doctos
in verbi controversia positam. Nam si ars desinit: ut
paulo ante exposuit anthomus ex rebus penitus profecto
planeque cognitas atque ab opinione arbitrio sententias fac-
ticiaque comprehensibiles: non michi videatur ars oratoris
esse ulla: Sunt enim varia et ad vulgarem popularemque
sensum accommodata omnia genera huius forensis nostre

rationis. Sim autem ea que observata sunt in usu ac ratione
 dicendi. hoc ab omnibus callidis ac peritis animadversa
 ac notata verbis designata generibus illustrata: pluribus
 distributa sunt: quod fieri potuisse video: Non intelli-
 go quod dixerem non si minus illa subtili diffinitione: ac hac
 vulgari opinione ars esse videatur sed sine est ars: sine
 artis quedam similitudo: non est ea quidem negligenda:
 verum intelligendum est alia quedam ad consequendam
 eloquentiam esse maiora. Tum antonius vehementer
 se assentiri crasso dixit: quod neque ita amplecteretur
 artem ut hi solerent qui omnem vim dicendi in arte
 ponerent: neque rursus eam totam sicut plerique phoro-
 faceret repudiaret. Sed existimo inquit gratum te his
 esse facturum: si ita exposueris: putas que putas ad di-
 cendum plus: quam ipsam artem posse prodesse: Dicam
 equidem quomodo institui: petamus a vobis inquit: ne
 has meas ineptias effertatis quod moderabor ipse: nec ut
 quidam nigrum atque artifex: sed quasi unus est cogitatorum meo
 atque ex forensi usu homo mediocriter neque omnino rudis vi-
 deat non ipse aliquid a me promississe: sed fortuito in
 sermone vnum maduisse. Equidem tum peterem migratum
 solebam in prensando dimittere a me stenolam: dum
 si ita dicerem: me velle esse ineptum. Id erat pete-
 randius quod nisi inepte fieret: bene non possent fieri
 hunc autem esse vnum hominem ex omnibus: quo presete
 ego ineptus esse minime vellem: quoniam quidem hunc
 meorum ineptiarum testem et spectatorem fortuna consti-
 tuit. Nam quod est ineptum: quod de dicendo dicere tu ipsum
 dicere nunquam sit non ineptum nisi tu est necessarium.
 Perge vero crasse inquit mutius. Istam enim culpam
 quam veteris ego prestabo. Sic inquit igitur crassus:
 Genio naturam primum atque ingenium ad dicendum primum af-
 ferre maxima. Neque vero istas de quibus paulo ante
 dixit antonius scriptoribus artis rationem dicendi et
 vnam sed naturam defuisse. Nam et animi atque ingenii
 celeres quidam motus esse debent qui ad excogitandum a-
 nti et ad explicandum orandumque sunt vberes: et ad
 memoriam firmam atque duram. Sed quis est qui hoc
 putet arte accipi posse: quod finis est: preclare enim
 res se habet si hoc accipi aut commoveri arte possint:
 infertur quidem et donari ab arte non possunt omnia: sunt

Et in et ingenium fere
 ad de diu

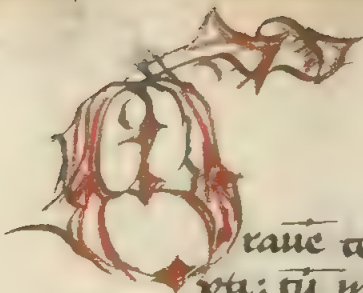

nim illa dona nature: quid de illis dicam: que ter-
te cum ipso homine nascuntur: lingue solutio: vocis
sonus: latera vices: conformatio quedam et figura
totius oris et corporis: Neque enim hec illa dico: ut
ars aliquos imitare non possit: Neque enim conoro: et
que bona sunt: fieri meliora posse doctrina: et que no-
optima aliquo modo atque: tamen et corrigi posse. Sed
sunt quidam aut ita linguæ hesitantes: aut ita vo-
ce absorti ut ita multum motusque corporis vasti atque agref-
tes: ut etiam si ingenio atque arte valeant tamē in or-
torum numero venire non possint: Sunt autem qui-
dam ita in hisdem rebus habiles: ita nature munera
ornati: ut non nati: sed ab aliquo deo ficti videantur.
Magni quoddam est bonus atque munus suscipe atque
profiteri: se esse omnibus silentibus vni maxime de
rebus magno in conventu hominum audiendum. Hæc enim
fere necesse: quod non acutus atque acutus vicia indicet quod
recta videat. Ita quicquid est in quo offenditur: id etiam
illa que laudanda sunt obviat. Neque hæc in eam sententiam
disputo ut homines adolescentes: si quid naturale forte
non habeant omnino a dicendi studio deterream.
Quis enim non videat. C. lesio equali meo magno ho-
nore fuisse homini nouo illam ipsam quantumque as-
sequi potuerit in dicendo mediocritate. Rursus vni
equalem meum. Q. varium vastum hominem atque fedum
non intelligit illa ipsa facultate: quamcumque habuit:
magnam esse in ciuitate omnem consecutum. Sed
quod de oratore querimus: fingendus est nobis orator
nostra detractis omnibus viciis orator atque omni
laude tumultus neque enim si multitudo litium: si varie-
tas causarum: si hec turba et barbara forensis dat lo-
tum vel viciosisimis oratoribus: idcirco nos hoc quod
querimus: omitemus. Itaque in his artibus in quibus
non utilitas queritur necessaria sed animi libera que-
dam oblectatio: quod indigenter et quod ipse fastidiosè indi-
camus: nulle enim lites neque controuersie sunt que
regunt homines sicut in foro non bonos oratores: ite
in theatro actores malos perpeti. Et enim oratori di-
ligenter prouidendum: non ut ei satisfaciatur: quibus nunc
est: sed ut his admirabilis esse videatur quibus libere
libet iudicare. At si queritis plane quod sentiat cunctabo

A pud homines familiarissimos: quod adhuc semper tacui et
 tacendum putavi michi etiam quoque optime dicant: quique
 id facillime atque ornatissime facere possunt: tamen nisi timide
 ad dicendum accedunt: et merore dianda oratione perturbantur
 pene impudentes videntur: tam et si id accideret non pe. Ut ei
 quis optime dicat: ita maxime dicendi difficultatem variosque
 eventus orationis expectacionemque homini promiscuat. Qui vero
 nihil potest dignum re: dignum nomine oratoris: dignum homini
 auribus efficere atque edere: is michi etiam si commoveatur in
 dicendo tamen impudens videtur. Non enim prudens: sed
 non faciendo id quod non detet: impudentiae nomen effugere
 debemus. Quem vero non pudet id quod implexusque video hunc
 ego non reprehensione solum: sed etiam pena diomni puto. Et
 in vobis animaduertere soleo: et nunc ipso sepius expeior
 ut exallesciam in penitus dicendi: et tota mente atque omnibus
 artibus contremiscam. Adolescentulus vero sic in initio accusa-
 tionis exaiatus sum: ut hoc summum beneficium. Et maxime
 debuerim: quod continuo consilium dimiserit simul ac me fractum
 ac debilitatum metu videret: hic omnes assensu significare et
 colloqui inter se ceperunt: fuit enim mirificus quidam in reas-
 so pudor qui tamen non modo non obesset. Tunc antonius sepe
 ut dicit magis animaduerti crasse et te et ceteros oratores sum-
 mos: quod tibi par mea summa nemo unquam fuit: in dicendi error
 dio promoueri. Quis quidem rei tam tam quererem: quid
 nam esset tunc in quoque oratore plurimum esset ita maxime is
 promiscueret: has causas inveniebam duas. Unam quod in-
 telligeret hi: quos usus at natura docuisset non unquam summis
 oratoribus non satis ex summa eventum dicendi procedere
 Ita non iniuria quotienscumque dicerent: id quod aliquando
 aliquid minus possit accideret ne illud ipsum accideret time.
 Altera est haec: de qua quere sepe soleo: quod ceterarum
 homines actum spectati et probati: si quid aliquid minus be-
 nefecerint: quod solent aut noluisse: aut valitudine impeditos
 non potuisse consequi id quod facere putant. Noliut magis
 hodie agere rosum: aut tuncior fuit. Oratoris peccatum
 si quod est: animaduersum: stultitiae peccatum videtur. Stulti-
 tia autem excusacionem non habet. Quare nemo videtur
 aut quia tardus fuerit: aut quod ita maluerit stultus fuisse:
 quo etiam graduius iudicium indicendo submisit. Quoties
 enim diomni: totiens de nobis iudicat: et qui semel in
 gestu peccauit: non continuo existimat: nescire gestum:

Cuius autem in dicendo quid reprehensum est aut eterna
in eo: aut certe futura valeat optimo tarditatis illud vo
quod a te dictum est: esse per multa que orator misa nata
hret: non multum a magis adiuuaret: valde tibi assentor
inquit: **E**oq; uel maxime probavi summi illum a labandem
apolloniu q; tam mercede doceret: tamen non patiebatur
eos: quos uidebat non posse oratores euadere: opam
apud se se perdere: dimittebatq; et ad quaq; artem pu
tabat esse aptum ad eam impellere atq; hortari sole
bat: **D**atus est enim in ceteris artificibus percipiendis tñ
similem esse hominib; et id quod tradatur uel etia multu
si quis forte sit tardior posse percipere aio et memoria
custodire **N**on queritur mobilitas lingue: non celestas
uocorum: non deniq; ea que nobis non possimq; fingere
facies: uolus: sonus: **I**n oratore autem atque uiale
lucorum: sententia phorum: uerba prope poetarū meo
ria iurisperitorum: uox tragediarū: gestus pene sumor
actorum ē requirendis **Q**uamobrem nihil in homi
nere uariis perfecto oratore mirari pōt **Q**ue enim
singulorum rerum artifices: singula si mediocriter adepti
sunt probantur: ea nisi omnia summa sunt in oratore
probare non possunt: **T**um trausus atq; uideo inquit mar
tiano opera q; tenui et leui qto plus adhibeatur dilige
tie: q; in hac re: quam constat esse maximā: sepe enim
soleo audire rosum: cum ita dicat se adhuc reperire dis
capulum: quem quidem probare potuisset nemiue: non
quo non essent quidam probabiles: sed quia si aliquid mō
esset uitiū: id ferre ipse non posset: **N**ihil est enim tam
iniquū: nec tam ad diuturnitatem memorie stabile: q; id
in quo aliquid offenderis **I**taq; ut ad hanc similitudinem
huius hystionis oratoriā laudem dirigamus: uidetis ne: q;
nihil ab eo nisi perfectū: nihil nisi tum summa ueritate
fiat: nisi ita ut debeat: et ut omēs moueat atq; delectet:
Itaq; hoc iam diu est confectus: ut in quo quisq; artifex ex
celleret: is in suo genere rosus diceret: **H**anc ego abs
lutionem perfectionemq; in oratore desiderans: a qua ipse
longe absim: facio impudenter: nūti em uolo ignosca: te
tatis ipse non ignosco **N**am qui non pōt: qui uitiōse facit
quem deniq; non debeat: hinc ut apollonius uidebat ad
id quod fatere possit detrahendum puto: **N**im tu igit
inquit suplicius me aut hinc tota uis tuile: a rem

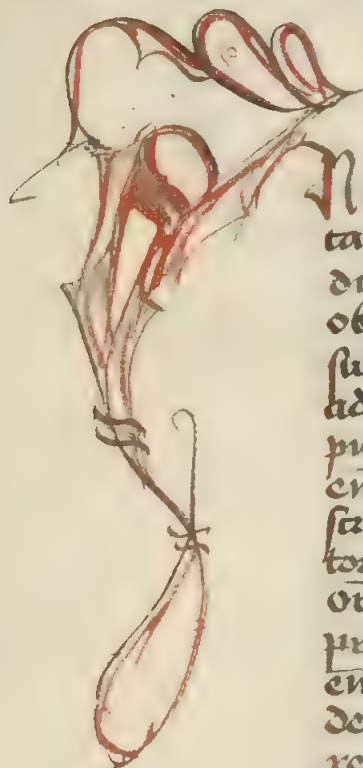
Militarem vires discere. Nam quis ad ista summa
 atq; in omni genere perfecta potest pervenire. Tum ille:
 ego vero nique quod in vobis egregia quidam ac p-
 data in dolem ad dicendum esse cognovi: idcirco hec
 exposui omnia: nec miraris ad eos deterrendos qui non
 possent: quod ad vos qui possitis exaudire attonio.
 Dami orationem meam: et quod in utroque vni summi
 esse ingenii studium: per sperari: tamen hec que sunt
 in specie posita de quibus plura fortasse dixi: quod solent
 greci dicere in te fulpiti divina sunt. Ego enim neminem
 nec motu corporis: neque ipso hitu atque forma aptiore:
 nec voce pleniorum: aut suaviorum michi videor audire:
 se: que quibus a natura minor data sunt: cum qui illud
 assequi possint ut his que habent modice et scienter
 utantur: et ut ne dedecet id enim est maxime vitandum.
 Et de hoc vno minime est facile parere: non in modo
 qui sciat vni per familiaris his de rebus loquor: sed etiam
 ipsi illi roscio: quem sepe audio dicere caput esse artis
 dicere: quod tamen vni id esse: quod tradi arte non possit.
 Sed si placet sermone alio transferamus: et nro more
 aliqui: non rhetorico loquamur. Minime vero inquit
 tota: nunc enim te iam exoremus necesse est quoniam veti-
 nes nos in hoc studio: nec ad aliam dimittis arte: ut no-
 bis explices quicquid est istud: quod inducendo tu potes:
 neque enim sumus nimis auidi: ista tua modici eloque-
 cia contenti sumus: idcirco ex te querimus: ut ne plus nos
 assequamur quod quicquid tu in dicendo assecutus es: quoniam
 que a natura expetenda sunt ea diu non minus deesse
 nobis: quod preterea esse assimendum putes. Tum crassus
 ardens: quid censes inquit tota: nisi studium et ardorem
 quandam amoris: sine quo cum in vita nihil quicquid
 exequi: cum certe hoc quod tu expetis nemo unquam
 assequetur: neque vero vos ad eam rem video esse adhor-
 talidos: quos tamen michi quoque sitis molesti: minus etiam
 flagrare intelligo cupiditate: sed profecto studia
 nihil prosunt perveniendi aliquo: nisi illud quod eo
 quo intendas ferat deducatque cognovis. Quare quoniam
 michi leuius quoddam ~~quoddam~~ omnis imperitis: neque
 ex me de oratoris arte: sed de hac mea consuetudine est
 facultate queritis: exponam vobis non quidam aut p-
 conditam: aut valde difficilem: aut magnificam: aut

raue consuetudinis mee: qua quondam solitus sum
viri: tunc michi in isto studio versari adolescenti licebat Tum
suspiciens. **Q**uod dicit tota nobis inquit optatum: quod enim
neque precibus unquam: nec insidiando: nec specularibus assequi
potui: ut quod transire ageret meditandi aut dicendi tam non
modo videre michi: sed ex eius scriptore et lectore dupliciter
lo suspirari liceret: id spero nos esse adeptos: omnia quae
iam ex ipso que dum cupimus cognituros. Tum transiens.
Atqui arbitror suspiria cum audieris non tam te admira-
torem que dixeris: quod existimaturum tu tamen ea audire cupie-
bas: tamen anticipares non fuisse: **N**ichil enim diuam te
conditum: nichil expectatione vestra dignum: **N**ichil aut
in auditu vobis: aut tunc non: nam principio illud
quod est hominis ingenio liberaliter quod educto dignum:
non negabo me ista omnium tota et contrita precep-
ta didicisse. **P**rimum oratoris officium esse dicere ad per-
suadendum accommodate. Deinde esse omnem orationem
aut de infinite rei questione sine designatione personarum:
aut temporum: aut de re totius in personis ac temporibus
locata. In utraque autem re quicquid in controuersiam veiat:
in eo queri solere aut factum ne sit: aut si est factum: quale
sit: aut etiam quo nomine notetur: aut quod illi addit
rectum ne factum esse videatur: **E**xistere autem controuer-
sias etiam ex scripti interpretatione. In quo aut ambigat
que quid sit scriptum: aut contrarie: aut ita: ut a sen-
tentia scriptura differat. **H**is autem omnibus partibus sub-
iecta quedam esse argumenta propria: sed tamen: que sunt
a communis questione seueritate: partim in iudiciis versari
partim in deliberationibus: esse etiam genus teratium quod
in laudandis aut vitupandis hominibus poneretur: cer-
tosque esse locos: quibus in iudiciis uteremur: in quibus equi-
tas queratur: alios in deliberationibus: qui omnes ad uti-
litatem dirigerentur eorum quibus consilium daremus
alios in laudationibus in quibus ad personarum dignitates
omnia referentur. **E**umque esse omnis oratoris vis ac fa-
cultas in quinque partes distributa: ut deberet repetere
primum quod diceret: Deinde inventa non solum ordine: sed
etiam inuicem quodam ac iudicio dispensare et co-
ponere: tum ea demum vestire: atque ornare oratione post
memoria seque ad extremum agere tum dignitate et ve-
ritate. **E**tiam illam cognoscere et acceptam antequam diceret.

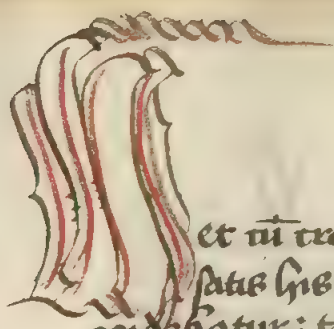
Primum officium oratoris

Diceremus initio tonaliandis eorum esse animos q̄ audiret
Deinde rem demonstrandam: postea controuersiam
constituendam: tū id quod nos nitenderemus confir-
mandum: post que contradicerent^r refellenda exte-
ma autem oratione ea que pro nobis essent amplifi-
tanda et augenda: queq; essent pro aduersariis infir-
manda atq; frangenda: Audierā etiam que de o-
rationis ipsius ornamento tradideretur: In qua precepti²
primum: ut pure et latine loqmur: Deinde ut plane
et dilucide: tū ut ornate: post ad rerū dignitate apte
et quasi decore: singulariūq; rerum precepta cogitōra
Quin etiam que maxime propria essent nature: tū his
ipsis artem adhibere uideam: nam de actione et de me-
moria quedam breuia: sed magna tū exercitacione
precepta gustata: In his em̄ fere rebus ois istorum
artificiū doctrina versatur: quā ego si nihil dicam
adiuuare mentiar: Habet enim quedam quasi ad co-
mouendum oratore: quo quidq; referat: quo intueas:
ab eo quodamq; s' proposuerit minus aberrat Verum
ego hāc vim intelligo esse inpreceptis omnibus: nō
ut ea sicuti oratores eloquentie laudem sint adepti: s'
que sua sponte homines eloquentes facerent: ea quos-
dam obseruasse: atq; id egisse sic esse non eloquentia
ex artificio: sed artificium ex eloquentia natū Quod bi
ut ante dixi non elicio est em̄ etiā si minus necessariū
um ad benedicendum: tū ad cognoscendum non illibe-
rale Ha qu exercitatio quedam suspicienda vobis ē:
q̄ q̄ uos quidem iam p̄dem estis in cursu: sed hi qui
impreduntur ad studium: quiq; ea que agenda sūt
in foro tanq; in acie: possunt etiam m̄ exercitacione
quasi ludicia p̄distere ac meditari Hanc ip̄am m̄p̄
suspiciamus nosse volumus: ac tamen ista que abste-
breuiter de arte de causa sūt audire cupimus: q̄ q̄
sunt nobis quoq; nō inaudita Verū illa mor: m̄
de ip̄a exercitacione quid sentias querimus Equidem
probo ista trassus inquit: que nos facere soletis:
ut cā aliqua posita consimili causam ealium que
in forum deferuntur: ditatis q̄ maxime ad verita-
tem accommodate: sed plerūq; in hoc votem modo:
neq; tam facies et vires exercet suas: et lingue
celebritate morat verborūq; frequentia delectat²

N quo fallit eos: quod audierint dicendo homines: ut di-
tant efficere solere. Vere enim etiam illud dicitur et pueri
dicere homines: pueri dicendo facillime consequi cura-
obrem in istis ipsis exercitationibus: et si utile est etiam
subito sepe dicere: tamen illud valius: sumpto spatio
ad cogitandum: paratius atque accuratius dicere. Ca-
put autem est: quod ut vere dicta minime facimus: est
enim magni laboris: quem plerique fugimus: quam plurimum
scribere: salus optimus et prestantissimus dicendi effec-
tor atque magister neque inuena. Nam si subitam et fortuita
orationem coniectatio et cogitatio facile veniat: habet ipsam
profecto assidua ac diligens scriptura superabit. Omnes
enim siue artis sunt loci: siue ingenii cuiusdam ac mu-
dentis qui nunc in sunt in ea re de qua scribimus: an qui
rebus nobis omni arte ingenii contemplatis of-
tendunt se et occurrunt omnesque siue. Verbaque omnia que
sunt cuiusque generis magis maxime illustria: sub accu-
men sili subeant et succedant nunc est: cum ipsa colla-
tio conformatioque verborum perficiatur in scribendo:
non poetico sed quodam oratorio modo et numero. Quae
sunt que clamores et admirationes in bonis orato-
ribus efficiunt: neque ea quisquam nisi diu multaque: scripti-
taut: etiam si vehementissime se in his subitis dic-
tionibus exercuerit consequetur. Et quia a scribendi con-
suetudine ad dicendum venit: hanc affert facul-
tatem ut etiam subito si dicat: tamen illa que dicantur:
similia scriptorum esse videantur. Atque etiam si quando
in dicendo scriptum attulerit a liquidum cum ab eo distesse-
rit: reliqua similis oratio consequetur: ut in nautico
navigio tamen remiges inhibuerint: retinet tamen ipsa
navis motum et cursum suum intermisso impetu pul-
susque remorum: sic in oratione perpetua tamen scripta deficiunt:
patem tamen obtinet oratio reliqua cursum scriptorum
similitudine et vi conuictata. In quotidianis autem
conuictationibus equidem multum adolescentula propone-
solebam illam exercitationem maxime: qua. Quae carbo-
nem nunc illam imitari solitum esse ut sciebam: ut
aut versibus propositis quam maxime grauius: aut oratione
aliqua lecta ad eum finem: que memoria possem co-
prehendere: eam rem ipsam: qua legissem verbis
aliis quam maxime possem lectis pronuntiare: sed post

aduertit hoc esse in hoc utriusque: quod ea Verba: quae
 maxime cuiusque rei propria quaeque essent ornatissima
 atque optima occupasset aut eminus si ad eius ver-
 bus me exercebam: aut gratius: si eius orationem mi-
 forte posuissim. Ita si hisdem verbis uterer nihil
 prodesse si aliis etiam obesse: tamen minus idoneis uti
 consueverem. Postea mihi placuit eoque sum usus a-
 dolescentis: ut sumorum oratorum grecas orationes explica-
 rem: quibus lectis hoc assequerem: ut tamen ea quae legeram
 grece latine redderem: non solum optimis verbis ute-
 rer: ac tamen usitatis: sed etiam exprimere quaedam verba
 imitando: quae noua mihi essent: dummodo essent idonea
 iam vocis et spiritus et tonus corporis et ipsa lingue
 motus: et exercitationes: non tam artis indigent: quam labor-
 res: quibus in rebus habenda est ratio diligenter: quos
 imitemur: quorum similes velimus esse. Tutuendi no-
 bis sunt non solum oratores sed etiam actores: ne ma-
 la consuetudine ad aliquam deformitatem prauitatemque
 veniamus: Exercenda est etiam memoria: ediscendis ad-
 verbum quod plurimum: et uis septis et aliis. Atque in ea
 exercitatione non sane mihi displicet adhibere si to-
 fueris etiam istam locorum simulacrorumque rationem: quae in
 arte traditur. Educenda deinde dictio est ex hac domes-
 tica exercitatione et umbratili medium magnum: in pul-
 uerem: in clamorem: in stragem atque artem forensis.
 subeundus usus omnium: et praeclatissime vires ingenii
 et illa comentatio inclusa in veritatis litem proferenda
 est: ~~scilicet~~ legendi etiam poete: cognoscenda histo-
 ria omnium bonarum artium scriptores ac doctores et le-
 gendi et praelectandi: et exercitationis causa laudandi:
 interpretandi: corrigendi: vituperandi refellendi: dispu-
 tandumque de omni re in contrarias partes: et quicquid
 erit in quacunque re: quod probabile videri possit dicere
 atque dicendum: praelegendum ius civile: cognoscende le-
 ges: praelegendae omnes antiquae senatoriae consuetudines
 disciplina rei publicae iura sanctorum: federa pactioes causa
 imperii cognoscenda est: libandus est ex omni genere
 orationis facilius quidem lepos quo tamquam sale spar-
 gatur omnis oratio: Affudi vobis omnia quae sentiebam:
 quae fortasse si quandoque prae me facerem: arripissetis ex a-
 liquo titulo: eadem vobis praestantibus respondisset:

et tū crassus dixit: silentiū est consequutū: sed q̄q̄
satis hīs qui adstant ad id quod erat profuturū dictū
videbatur: tamen sentiebant celerius esse multo q̄ ipsi
vellent ab eo peroratum. Tū sceuola: Quid est colla
inquit: qd̄ tacetis? Nichil ne nobis in mēter venit: qd̄
preterea a crasso requiritis? in me hercule ipm̄ attendo
Tantus em̄ cressus verborum fuit et sic euolauit orō:
ut eius vīm et imitationē aspicerem: vestigia ingressū
q̄ vix viderim: et tanq̄ in aliqua locupletem ac Referta
domū vengerim non explicata veste: neq̄ posito argento:
neq̄ tabulis et signis propalam tollatis: sed hīs omib;
multis magnificisq̄ rebus constructis ac reconditis. Sic
nō in orōne crassi diuicias ac ornāmēta eius ingem
per quedam involuta volutea atq̄ integritate p̄spexi
Sed ea tū contemplantur cuperes vix aspiciendi potestas
fuit. Itaq̄ nec hoc possum dicere me om̄io ignorare quid
possideat: neq̄ plane nosse atq̄ vidisse. Quin tu iuratur
fatis idem: inquit sceuola: quid faceres si in aliqua domū
plena ornāmētorū venisses: si ea disposita ut diuis essent
tuq̄ valde spectandi nūdus esses non dubitares rogare
dominū: ut profferri iuberet: presertim si esset familia
ris. Similiter nūc potes a crasso ut eam totarū ornāmētorū
suorum quā constructarū: vno in loco q̄ per crassenciarū
preteintes strictim aspeximus: in lucem proferat: et suo
quicq̄ in loco tolleret. Ego vero inq̄ tota a te peto
sceuola. Me em̄ et hūc suspiciū impedit pudor ab hōie
om̄i grauissimo: qui genus humisimū disputatōnis semp
contemserat: hēc q̄tē isti forsā puerozū elemēta videat
exquirere. Si in hoc nobis da sceuola et per fice ut tras
sus hēc que coartauit et per auguste referret in oīde
sua: dilatat nobis atq̄ explicet. Ego me hercule inquit
mutuis antea nra magis hoc causa volebam q̄ mea.
Neq̄ enim tempore hant a crasso disputatōnem desi
derabam quanto opere eius in causis orōne delector. Nūc
vero trasse mea quoq̄ etiam causa rogo: ut quomā
tantum habemus oīz: q̄ tū iam diu nobis nō tōn
git: ut ne grauerē exedificare id opus quod instituit
ti formā em̄ totius negotii opinione maiorem melior
q̄ iudeo: quā vehementer probō. Enim vero inquit tras
sus mirari satis nō queo etiam te hēc sceuola desiderare
que neq̄ ego teneo vti si q̄ docet: neq̄ scit eū q̄m̄

W t si optime tenerem digna essent ista sapientia at-
tibus auribus. An tu inquit ille si de istis rebus
et praeceptis iuxta hunc etiam audiendum putas: etiam
ne illa negligere possimus que tu oratori. toggeda
ce dixisti de naturalibus hominum: de moribus: de rationibus his
quibus hominum mentes et mutantur et reprimuntur: de histo-
ria: de antiquitate: de administratione rei publicae: de magis
de ipso nostro iure civili: hanc enim ego omnem scientiam
et copiam rerum in tua prudentia faciebam. in esse in
oratoris vero instructio: tam lautam suppellectilem
minime viderem. Potes inquit igitur crassus ut alia
omittam innumerabilia et in mensa ut et ad ipsum cui
le ius tui veniam oratores putare eos: quos multas
horas expectavi tu in tempore pererem: et videns et
stomatibus saeuola: cum hypseus maxima voce pluius
verbis a di. crasso pretore contenderet: ut ei quem de-
fendebat cause addere liceret. Tu autem octavius homo
consularis non minus longa oratione recusaret: ne
aduersarius ee taderet. It ne is pro quo ipe diceret
turpilo iudicio: atque omni molestia stultitia aduersarium
liberaret. Ego vero inquit istos oratores non puto de-
mini enim michi narrare mutui non modo oratoris nomine
sed foro quidem dignos iuxta putare. Atqui non defuit
illis patronus: eloquentia: inquit crassus: neque dicitur
di ratio aut copia: sed iuris civilis silentia: quod aliter
plus lege agendo petebat: quam quod iura lex in xij. tabulis
promiserat: quod cum impetrasset cause taderet. Aliter
inquit putabat plus secum agi: quam quod esset in actore:
neque intelligebat si ita esset actum litem aduersarium
perditum. Quid in his paucis diebus non ne nobis in
tribunali. Q. pompeii pater verbis familiaris noster se-
dentibus homo ex numero disertorum postulabat ut illi vi-
de peteretur vetus atque visitata exceptio daretur: cuius
petitione dies fuisset: quod patitoris causa comparatum
ee non intelligebam ut si ille infirmator probasset iudici
ante petitam pecuniam esse quam esset cepta deberi: pe-
titor cuius cum peteret: exceptione excluderetur:
quod ea res in iudicium antea non venisset. Quid ergo hoc
fieri turpius aut dicitur per: quam cum qui hunc personam
sustinebat ut amicum controuersias causasque tueretur:
laborantibus succurrat: eius modum affligat extaret

nunc mmmmmis tenuissimisq; rebus ita labi: ut alius
miserandus: alius irridendus esse videatur: equidem
p'mum n'm. p. trassim illum diutem et multis alijs
rebus elegantem hominem: et ornatu pretipue: in hoc
ferendum et laudandum puto: quod cum p. strenue
fecit esset solitus ei per sepe dicere neq; illum in iure
tuli satis illi arti fatere posse: nisi dicendi totam
assumpsisset. Quod q'dem hic qui meum consul fuit filius
eius esse consequutus. Neq; se ante causas amitorum
tractare atq; agere cepisse: q' ius civile didicisset. Q'd
vero ille. M. tato: nonne et eloquentia tanta fuit q'
tam illa. t'ra atq; illa etas in hac ciuitate ferre
maxima potuit: et iuris civilis o'm p'itissimq; vetum.
dus hac de re iam dudum loquor: quod adest vir
in dicendo summus: que ego v'm oratorem maxime
admiror: sed tame idem hoc semper ius civile totum
sit. Verum quonia h'ic atq; op'monis mee voluistis
esse particeps: nichil occultabo: et quo ad potero uob'
expona quid de quaq; re sentiam. Antonii incredibi-
lis quedam et prope singularis et diuina ius ingem ui-
detur: si hac scientia iuris nudata sit posse se facile te-
teris armis prudentiae tueri atq; defendere. Quia obire
hic nobis sit exceptus. Ceteros vero non dubitabo p'mi
merita condempnare sententia mea: post etiam impru-
dentia: nam uolitare in foro: herere in iure: ac p'tor
tribunalibus iudicia p'uata magnarum reru obire. In
quibus sepe non de facto sed de equitate ac iure certet.
Tactare se in causis tentuluralibus: in quib; usus capio.
um tutelaru: gentilitatu: agnationu: alluuioru: nero-
rum mancipioru: p'uctum fluminu saltu d'iorum:
testamentor. ruptoru: aut ratoru: ceterarumq; rerum
innumerabilium iura versent: tu omnino quid sum
quid alium: quare demq; tuus an peregrinus serus
an liber quippa sit ignoret: insignis est impudentia.
Illa uero deubenda arrogancia est: in minorib; nau-
gib; rudem se se confiteri: q'n querentis: aut etiam
maiores gubernare didicisse. Tum multa tu in titulo
decapiare aduersari stipulata iudicia et tum ob signes
tabellas clientis tui: quibus in tabellis id sit scriptu:
quo ille capnatur ego tali vellam causam maiorem
committendam putem: Citius hercule is qui duor

 taluonem nauiculam in portu euerterit in cuximo pon-
 to argonautarum nauem gubernarit. Quid si ne par-
 ue quidem esse sunt: sed sepe maxime: in quibus
 certatur de iure iurisi: q. tandem mors est illius pa-
 tris qui ad eas causas sine ulla scia iuris audent
 accedere. **¶** Que potuit igitur esse causa maior: q.
 illius militis de cuius morte: cum domini falsus ab
 exercitu militis venisset: et pater eius se credita
 testamentum mutasset: et que ei iuris esset heredem
 fecisset: esset q. ipse mortuus: res de lata esse ad certum
 iuris: cum miles domini venisset essetq. lege m. g.
 ditatem paternam testamento ex heres filius. Nempe
 in ea causa quesitum est de iure iurisi: posset ne prius
 bonorum ex heres esse filius quem pater testamento ne-
 q. heredem neq. ex heredem stirpsisset nominatim: **¶**
 quaq. de re inter marcellos et claudios patricios cen-
 tuiros iudicatum: tunc marcelli ac liberi filio iure
 claudum patrem eiusdem hominis hereditate gentis ad-
 se diceret redisse nomine in ea causa fuit oratoribus
 de toto stirpis ac gentilitatis iure dicendum: Quid
 quod item in centuriarum iudicio certum esse accepimus:
 qui roma in exilium venisset tunc roma exulare eis non
 esset mortuus: nomine in ea causa ius applicationis ob-
 stant sane et ignotum patefactum in iudicio atq. illud
 tractatum est a patrono. **¶** Quid nuper tu ego. **C.** sergi
 aureate contra hunc n. antonium iudicio pulato ar-
 defenderem: nomine omnis mea in iure versata defensio
 est. **¶** Cum enim marcus marcus tradidit edes au-
 te vendidisset: neq. seruire quadam earum edium parte
 in mancipio lege duxisset: defendebamus quicquid filisset
 incommodi in mancipio: id si venditor scisset neq. declass-
 prestare deberet: Quo quidem in genere familiaris
 hoster. **M.** butuleius homo neq. meo iudicio stultus
 et suo valde sapiens: et a iuris studio non ab heres
 simili quodammodo nuper errauit: Nam quom edes. **L.**
 fusio venderet in mancipio lumina uti cum esset ita
 recepit: fusius enim similis atq. edificari ceptum e. in q.
 dam parte prius: que mo. ex illis edibus conspici
 possit: erat statim cum butuleio quod cuiusq. parti le-
 telli offerretur: iura quauis esset protul. multa lu-
 mia putabat. **¶** Quid vero clarissima marci turri. ta

Metopomii iuuper apud tenturiuos: quo contur su hoim
qua expectatone defensa est? Cum. **Q.** stenuola equa-
lis et collega meus homo omnium ditissimus et disti-
plina iuris ciuilibus eruditissimus et maximo prudentia
qz acutissimus: et orone maxime limatus atqz sub-
tilis: atqz ne ego soleo dicere iurisperitorum eloquentissimus:
eloquentum iurisperitissimus ex scripto testamentorum
iura defenderet: negaretqz nisi posthumus et natus: et
ante qm tutelam sua veniret mortuus esset: herede
eum esse non posse: qui esset secundum posthumum
et natum et mortuum heres institutus: Ego licet defen-
derem tunc hac tamen mente fuisse qui testamentum fe-
cisset: ut si filius non esset qui tutelam no ulet: **M.** ci-
uilibis esset heres: num destitit uterqz meam in ea causa:
in autoritatibus: in exemplis: in testamentorum formul-
is: hoc est in medio iure ciuili versari? Quid ita plura
exempla causarum complissimarum que sunt innumera:
vilia capitis mei: Sepe pot accidere: ut cause versentur
in iure: Et em si. **C.** mantini nobilissimum atqz optimum
viri atqz consulari: tum ppter inuidiam humani-
tati foederis prepatratqz ex senatus consulto in man-
tini didicisset: cumqz illi non recepissent: posteaqz
matinus domum venisset neqz in senatu introire du-
bitasset. p. rutilius. **M.** f. r. pl. de senatu iussit educi:
quod tunc tuum negaret esset: quia memoria sit est
positum: que pater suus aut populus vendidisset: aut
pater patris didicisset: ei nullum esse post liminum
Quia possimus repente ex omnibus rebus ciuilibus tam
contentionemqz maiorem: qm de ordine: de ciuitate:
de libertate: de capite hominis consularis: presertim tu
hec non timine aliquo: quod ille possit inficari: sed
in ciuili iure consisteret? Similiter in genere miserandi
qz ordine: si quis apud nos seruisset ex populo fede-
rato: seseqz liberasset: at postea domum reueneret:
quesitum est apud maiores viros num is ad suos post
liminio redisset et amisisset hanc ciuitatem: Quid
de libertate quo iudicium grauius ee nullu pot: none
ex iure ciuili potest esse contemptio Cum queritur
is qui donum dñi in ciuitate census sit: si non conditu
lustrum: sic ne liber: continuo ne astitutus lustris con-
ditus: Quod quod usu memoria prius venit:

De pre-fa. q. ex hispania roma venisset: tu vrote pinatez
 in provincia reliquisset: romeq. altera durisset: neq. nua.
 am pou remisset mortuusq. esset intestato: et ex vtraq.
 filius natus esset: mediocritas ne res in controuersia ad-
 ducta est: Cumq. queret. de duobus tuum capitibus:
 et de puero q. ex posteriore natus erat: et de huius mce.
 que si iudicaret. certis qbusdam verbis: no. nouus imp-
 ris fieri tu superiore diuortiu: in contubine locu duceret.
 Hec igitur et horum similia: uia sue ciuitatis ignora-
 tem: erectum et celsum. alacri: et prompto ore ac vol-
 tu huius atq. illud intuetem vagari cum magna tater-
 ua toto foro presidium clientibus atq. opem amnis: et
 ppe ciuitis ciuibus lucem ingenij et consilij sui poru-
 gente atq. tendentem: nome in prius flagitiosum
 putandū est: Et quonia de impudencia dixi: castige-
 ius etia segnitatem homi: atq. mhercia: na si esset is-
 ta cogitacio uiris magna ac difficilis tamen uelutatis
 magnitudine deberet homines ad suscipiendu distedi-
 laborem impellere: Sed o dii immortales no dicere
 hoc audiente scruola: nisi ipe dicere soleret. nullus
 artis facilior: sibi cogitoni videri. Quid qdem etis
 de causis a plerisq. aliter existimat. Primum quia
 veteres illi qui huius scientie presuerunt obtinende atq.
 augende potentie sue causa puiulgari artem sua no-
 luerunt: Deinde postea q. e editum expoitis a. tu. fa-
 bio prius atq. omib: nulli fuerunt qui illa artificiose
 digesta generatim componerent: Nichil est enim
 quod ad artem rediri possit: nisi ille prius qui illa te-
 net quoru artem instituisse vlt habz illam scientia:
 ut ex his rebus quaru ars nodum sit: artem effice
 possit: hoc video dum breuiter noluerim dicere: dit-
 tum a me ee paulo obscurius: Sed expiaz et dica
 si potero planius Omnia fere que sunt conclusa
 huc artibus dispersa et dissipata quodam fuerunt: ut
 in musicis et numeris et uoces et modi In geometria
 linea menta: forme interualla: magnitudines: In
 astrologia celi conuersio: ortus: obitus: motusq. sde-
 elum: In grammatice: poetarum ptractato: historia-
 rum cogitacio: verboru mterptatio: promitiandi q-
 dam sonus: In hac deniq. ipa ratione dicendi: ex
 cogitare: ornare et disponere: meminisse: age: ignota

Quondam omnibus et diffusa late videbantur. Adhibita
est igitur ars quedam extrinsecus ex alio genere: quod
quod sibi totum pluri ad simul que rem dissolutam di-
uisamque conglutinaret et ratione quadam costringeret.
Sic ergo mure cuius finis hic legitime atque usitate mure
causisque cuius equalitatis conseruato. Tum sunt nonda
genera et ad certum numerum paucitateque reuerenda. Se-
nus aut id est quod sui similis ratione quidam specie aut
differentias duas aut plures complectitur partes. Par-
tes autem sunt. que generibus his: ex quibus emanat
subiungitur: omnia que sunt uel generum uel partium no-
mina diffinitionibus: quia unum hanc est exprimendum. Est
enim diffinitio rerum earum que sunt eius rei prope quia
diffinitio uoluntatis breuis et transscripta quedam explica-
tio: hinc ego rebus exempla adingerem: nisi apud
quos hic hretur oratio tenerem. Nunc complectar
quod proposui breui: Si enim aut michi facere licuit
quod iam dum cogito: aut alius quispiam aut me impe-
dito occupare: aut mortuo effecerit ut primum omne uis
uile in genera diggerat. que per pauca sunt. De-
eorum generum quasi quedam membra dispartiat. Tu
proprium cuiusque unum diffinitione declararet: profectus
que artem uis uilis habetis magis magna atque
uiderem: quod difficilem et obscuram. Atque interea tu
dum hic que dispersa sunt cognunt: uel passim lig
carpentem et colligentem undique repleri istas uis
uilis suam. Nomen uidetis eandem. R. homines acutissi-
mo omnium ingenio: sed minime ceteris artibus eruditi.
C. aculeone: qui meriti uiuit semper quod uixit ita tenere
uis uile: ut ei tunc ad hoc discesseris nemo de his qui
peritissimi sunt anteponat: Omnia enim supposita
ante oculos collocata in usu quotidiano in conuersione
hominum atque foro neque ita multis leuis ac uoluntatis mag-
nis continetur. Eadem ei sunt lata primum a pluribus: de-
inde paucis conuersionis uerbis etiam ab hisdem scriptoribus
scripta sunt sepius: Accedit uero quo facilio propi-
tognoscat uis uile possit quod minime plerumque arti-
teant: mira quedam in cognoscendo suauitas et de-
lectatio: Nam si quem hic aliena studia delectant: plu-
rima est et in luce uili et in pontificum libris et in duo-
decim tabulis antiquitatis effigies: quod et uerborum

Propterea vetustas cognoscatur et actionum genera quedam ma-
 iorem consuetudinem vitamque declarant: seu quis iuile
 scientiam contempletur: quia scruola non putat orato-
 ris esse propriam: sed cuiusdam ex alio genere prude-
 tie: totam hanc descriptis omnibus civitatis utilitatibus
 ac partibus. xii. tabulis contineri videbit: sine quibus ista
 potens et gloriosa patria delectat: dicam audacius: hos-
 te habet fontes omnium disputationum suarum quod iure ci-
 vili et legibus continentur. Ex his enim et dignitatem
 maxime expetendam videmus tum vero et iustus ac ho-
 nestus labor honoribus: premis splendore decoratur.
 Vicia autem hominum atque fraudes damus: vinculis igno-
 minis: verberibus: exiliis: morte mulcantur. Et docet
 non infinitis contentationibus plenus disputatio-
 nibus: sed auctoritate multaque legum dominas habere
 libidines: cohercere omnes cupiditates: nea tueri: ab
 alienis mentes: oculos: manus abstinere: Exercent omnes
 licet: dicam quod sentio: bibliothecas me heruleorum
 phorum vniuersi mihi videtur. xii. tabularum libellus
 si quis legimus fontes et capita vident et auctoritates
 pondere et vobilitate utilitatis superare. Ac si nos id quod
 maxime debet nostra patria delectat: cuius rei tanta est:
 vis ac tanta natura: ut utramque illam in asperimus sacra-
 lis tanquam indolui affixam sapientissimamque immortali-
 tati anteponeret: quilo amore tandem inflammata esse
 debemus: in cuiusmodi patriam que vna in omnibus terris do-
 mus est virtutis: imperii: dignitatis: cuius primum nobis
 mens: nos disciplina nota esse debet vel quia est patria
 parens omnium nostrum: vel quia tanta sapientia fuisse in
 iure constituendo putanda est: quanta fuit in his tantis
 opibus imperii comparandis. Percipietis etiam illam ex
 cognitione iuris leticia et voluptates quod quantum
 praestiterit nostra maiores prudentia ceteris gentibus: tum
 facillime intelligetis: si cum illorum legibus et deacone
 et solone: nostras leges conferre volueritis. Incredibile
 est enim quod sit omne ius iuile preter hoc nunc in conditu
 ac pene iudicium: de quo multa soleo in sermonibus
 quotidianis dicere: cum hominum nostrum prudentia cete-
 ris hominibus et maxime grecis antepono. His ego de
 causis dixera scruola his qui perfecti oratores esse vel-
 lent iuris iuile cognitionem esse necessariam. Jam vero ipsa

Per se se optum afferat his qui ei presunt honoris: gre:
dignitatis quis ignorat? Itaque non ut apud grecos
infimi homines mercedula adducti ministros se pre-
bent in iudiciis oratoribus. In qui apud illos drama-
ti uocantur: si in nostra ciuitate contra amplissimus
atque clarissima uox: ut ille qui propter hanc uiris ciuili-
sciam sit appellatus a summo poeta est: egregie tor-
datus homo: tatus eius sextus multaque preterea qui
cum ingenio sibi autore dignitate reperissent: per-
fecerunt ut in respondendo iure auctoritate plus et-
iam quam ipso ingenio ualeret. Senectuti uero celebra-
de et ornande quod honestius potest esse refugium
per fugium quam uiris interpretatio. Eodem illam hoc sub-
sidium iam inde ab adolescentia copari non solum
ad causarum usum forensium: sed etiam ad deus atque
ornamentum senectutis: ut cum me vires quod fere
iam tempus adueniat: deficere cepissent: a solitudi-
ne domus meam vindicare. Quid est enim preclarum
quam honoribus et rei publice muneribus perficitur senem
posse suo iure dicere: idem quod apud eum dicit
ille phrygius apollo: se esse eum unde sibi si non populi
et reges: ac omnes sui reges tuos consilium expect-
tant suarum summarum rerum incerta: Quos ego mea
ope ex incertis certos compotes consilii dimitto: ut ne
res temere tractent turbidas. Est enim sine dubio do-
mus uiris consilia totius oraculum ciuitatis. Testis
est huiusce. Quod multi iam et uestibulum: quod in-
claus in firmissima valetudine affectaque iam etate ma-
ximae quotidie frequentia ciuili ac sumorum hominum
splendore celebratur: Tam uero illa non longa or-
desiderant quod obrem existimant. pro quoque iura que sunt
prola ciuitatis atque imperii cum monumenta rerum
gestarum: et vetustatis exempla oratori nota esse de-
beri: Nam ut in rerum natura primarum causarum atque
iudicis depromenda sepe oratio est ex iure ciuili:
et ideo ut ante diximus oratori uiris ciuili sciencia
necessaria est: item in causis publicis: iudiciorum rationum
senatus: omnis hec et antiquitatis memoria et publi-
ci uiris auctoritas et regende rei publice ratio et sci-
entia tanquam aliqua materies his oratoribus qui ver-
santur in re. publicae subiecta esse debent: Non enim causidici

Nescio quod
iure con-
tinentes
tatem
est hon-
perlati
to quod m-
tium te-
possit
idem
idemque
exatam
bos: au-
tunc m-
dicendo
existim-
exposu-
hemer-
quidem
am ita
ipa ita
quod e-
rem ta-
meand-
abste u-
fatum
perfecti
collocati
quod uer-
nichil
facile
hate se-
tillimo
ditu ia
ista fin-
regim-
de ipa
et did-
us om-
quibus
tame

Nescio quem neque proclamatore aut tabulam hoc finio-
 nro conqum sed cum virum qui primus sit eius artibus
 testes tuius tum ipsa natura magnam hominum facul-
 tatem daret: tamen esse deus putatur ut ipsum quod
 est hominis primum non factum per nos sed diuinitate ad nos
 perlatum videretur. Deinde qui possit non tam cadu-
 to quam nomine oratoris ornatus incoluntis: uel in hos
 tum tela versari: Tum qui scelus fraudemque notetis
 possit dicendo subire odium tuum: supplicioque costringere
 Idemque ingenti presidio innocentiarum poena liberare:
 Idemque salente languentemque populum aut ad decus
 excitare aut ab errore deducere aut in salutem inimp-
 bos: aut in salutem in bonos mitigare. Qui denique quic-
 cumque in animis hominum motum res et causa postulant cum
 dicendo uel excitare possit uel sedare: hanc vim si quis
 existimat: aut ab his qui de dicendi ratione seipserunt
 expositum esse: aut a me posse exponi tam breui: ue-
 hementer exeat: neque solum suam meam: sed ne rerum
 quidem magnitudinem perspicit: Equidem nobis quom-
 am ita uolueritis fontes unde hauriretis: atque itura
 ipsa ita putari esse demonstranda: non ut ipse dixisse
 quod et infinitum est et non necessarium sed ut comproba-
 rem tantum uiam: et ut fieri solet dictum ad fontes
 menderem: **N**ihil uero inquit mutius satis superque
 absque uidetur uiciorum fraudis si non sunt studiosi esse
 factum. Nam ut fortiter illum solitum aiunt dicit:
 perfectum sibi opus esse si quis satis esset conatatus
 sollicitatione sua ad studium cognoscende percipende
 que ueritatis: Quibus enim id per suum esset: ut
 nihil mallerent se esse quam bonos uiros: his reliquam
 facilem esse doctrinam. Sic ego intelligo: si in his que
 patefecit oratione sua transiit intrare uolueritis: fa-
 cillime uos ad ea que cupitis perueniuros ab hoc lu-
 ditu iamque patefacta. **R**obus uero inquit suspicue-
 ista sunt pergrata perque iocunda. Sed parata etiam
 regimus. In primis ea que valde breuiter a te transse
 de ipsa arte percussa sunt: tum illa te et non contempne
 et didicisse conficere ea si paulo latius dixeris exple-
 ris omnem expectatorum dubium desiderium. Nam nunt
 quibus studendum rebus eet acceptum: quod ipsum est
 tamen magnum: Et uias earum rerum rationemque

Cupimus cognoscere Quid si inquit Crassus quonia
eoo quo facilius uos apud me teneret iure potius
obsecutus sum voluntati: q̄ aut consuetudini aut
nature mee: petma ab antonio: ut ea que conti
net: neq; adhuc protulit: ex quibus vni libellu
s' excidisse iam dudum. questus est explicet nob
et illa ditendi misteria enuntiet. **U**t uidetur inq̄
sulpius Nam antonio etiam dicente etia quod
tu intelligas sentiemus **P**eto igitur inq̄ crassus atq;
quomam id nobis antoni homib; id etatis oneris ab
horum adolescentium studis imponitur ut exponas
qd us de rebus quas a te queri vides sentias. **D**eplien
sum me inq̄ antonius plane video latq; sentio: non
solum quod ea requiruntur que quorū sum ignarus
latq; insolens sed quia quod in causis valde fuge p̄leo
ne tibi trasse suadeari: id me nūc ip̄a vitare nō sici
mit. **V**erū ego ingrediar ad ea que uultis audire:
quod idem michi spero usu cē venturū m̄hac disputa
tione quod indicendū solet: ut nulla expectetur ornata
oratio. **N**eq; enim sum de arte dicturus: quā nunquā
didici: sed de mea consuetudine. **I**psa q̄ illa que i comē
tarū mēm retuli sunt eius mōi: non aliqua mētri
doctrina tradita: sed in rerum usu causisq; tractata: q̄
si uobis hominib; eruditissimis non probabunt: uia
iniquitatem accusato: q̄ ex me ea quesieritis que
ego nescire meā facultate: laudatote tūm uobis nō meo
iudicio: sed vestro studio inductus non grauare respon
dero. **T**ūm crassus inq̄ perge mō antoni. **N**ullum est
enim p̄culum ne qd al eloquare: nisi ita prudenter
ut nēmēz nrm peniteat ad hūc te sermone impulsū
se **E**go vero inquit pergam: et id faciam quod in p̄s
fieri in omnib; disputatomb; oportere censeo: ut quid
illud sit de quo disputetur explanetur: ne vagari et
errare togatur oratio: si n̄ qui inter se dissenserint:
non idē esse illud de quo agitur intelliget. **N**am si for
te queretur que esset ars impatoris constituendū
putarem: p̄ncipio quis esset impator: qui tūm esset
constituta administrator belli gerendi: tūm adūge
mus de exercitu de castis: de agminib; de signorum
collatomb; de oppo oppidoz oppugnacomb; de com
meatu: de insidib; faciendis atq; uitandis: de reliquis

Debus:
esset
veter
minim
nomina
ven p
lisset:
p̄taret
h. recto
P̄dicta
gratū
lum: e
ex rect
tus ver
tudinis
ponder
esset:
nomina
am: sin
similit
non an
deniq;
ne prop
deat d
turam
tenere
autem
quem t
sequi d
orator
verbis
antonio
hūc e
tūm uo
vero m
artis to
desulce
gubern
eti est
tus bre
assens
apud se

Necus: que essent p[ro]ue[n]ire velli ad ministrandi quarum q[ue]
essent a[n]i[m]o et scia[m] compotes: eos esse impatores dicit
vtereq[ue] exemplis affutatorum et maxmorum: epa
minundum: Hamkalem: atq[ue] eius generis homines
nomi[n]arem: S[ed]m aute[m] queremus quis esset is qui ad
rem p[ro] morandam vsum et sciam et studiu[m] suu[m] contu
lisset: diffinire hoc n[on]o qui quib[us] rebus valitas rei p[ro]
pararet: augeret: tenet: h[ab]et vteret: h[ab]uit rei
p[ro] rectorem et consiliu[m] publicu[m] auctorem esse habenduz
Predicare[m]q[ue] p[ro] sententiu[m] p[ri]ncipem illum et tiberiu[m]
graciu[m] p[re]m et. Q. metellu[m] et P. asiatu[m]: et L. le
lium: et innumerabiles alios: t[un]c ex h[ab]ita ciuitate: m[un]
ex rebus: S[ed]m aute[m] queretur quisnam iuris consul:
tus vere nomi[n]aret: cum dicerem qui legum consue
tudinib[us] eius: qua p[ri]uati in ciuitate vterentur et ad res
ponderendu[m] et ad agendu[m] et ad taceendu[m] p[er]itus
esset: Ex eo genere. Ser. eliu. M. manliu. p[ro] mutiu
nomi[n]arem. Atq[ue] ut iam ad leuora artiu[m] studia veni
am: si musici si grammatice: si poeta queratur possu[n]
similiter explicare: quid eor[um] quisq[ue] p[ro]ficatur: et q[ui]
non amplius a quoc[un]q[ue] sit postulandu[m]: Philozophi
deniq[ue] ip[s]i: qui de sua ut ad sapientia vni[us] omnia pe
ne profitetur: est tamen quedam descriptio: ut is qui sci
deat omnium rerum diuinaru[m] atq[ue] h[um]anu[m] vni[us] na
turam causasq[ue] nosse: et om[n]em bene viuendi ratione[m]
tenere et p[er]sequi: nome[n] hoc appelletur: Oratorem
autem quoniam de eo querimus equide[m] non facio euide
quem tra[di]ssus: qui m[un]di visus est om[n]em tenere et p[er]
sequi om[n]i[um] rerum: atq[ue] artiu[m] sciam comprehendere: vno
oratoris officio ac nome[n]: atq[ue] cum puto esse: qui et
verbis ad audiendu[m] iocundis et sententijs h[ab]e p[ro]bandu[m]
accommodatis ut possit in causis forensibus atq[ue] trib[un]g:
h[ab]uit ego appello oratorem: cumq[ue] esse p[re]terea m[un]stac
tum uoce et oratione et lepore quodam holo. Crassus
vero m[un]di ne uisus est oratoris facultatem p[ro] illius
artis terminis sed ingenij sui fimb[ris] immensis p[er]ue
describere: Nam et ciuitatu[m] regenda[m] oratoru[m] facultate[m]
gubernacula sua sua tradidit in quo p[ri]usim[us] m[un]di m[un]
di est scruola te hoc illi contende: cum sepius t[em]p[us] sena
tus breuiter impoliteq[ue] dicens maximis sit de rebus
assensus Marcus vero scruus: que non longe xuri
apud se ee audio uir regende rei p[ro] scientissimu[m] scindit

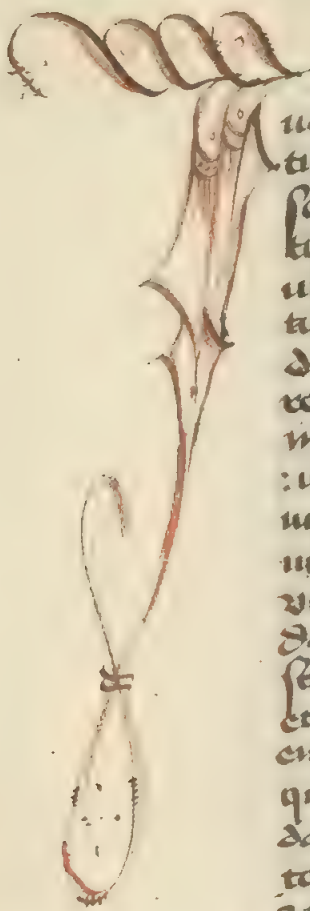
Sane auctoritatem gravitatis et consilij sui vindicari a te
trasse: quod eam oratoria propriam esse dicas: iam
credo huc veniat et hanc loquacitatem nrā multu
ipso aspectuq; contemnat. **Q**ui q; est inducendus mi
nime contempnendus: prudentia tñ rerum magnarū
magis: q; dicendi arte nititur: **N**eq; vero si quis o
timusq; pot aut ille consilij. p auctor ac senator bonq;
ad eam ipam causam orator est aut hic disertq; aut
eloquens si est. idem in procuratorū civitatis egregiq;
aliqua scia dicendi copiam ē consequutq; **M**ultum
inter se distant iste facultates longe q; sunt diuise
atq; seuerē neq; eadem ratione ac uia. **M.** cato. p.
afrianius. **Q.** metellus. **C.** celsus qui omēs eloquentes
fuerunt orationem suam et rei. p. dignitatem exor
nabant: Neq; enim est interdictum aut a natura rerū:
aut a lege aliqua atq; more ut singulis hominib; ne
amplius q; singulas artes nosse liceat: **Q**uare nō
et si sit eloquentissimq; athenis pericles: idemq; in ea
civitate plurimos annos princeps consilij publici fuit:
id ēo eiusdem hominis atq; artis utraq; facultas exis
timanda est. **N**ec si publicus crassus idem fuit eloquens
et iuris peritus: ob eam tām in est in facultate dicen
di iuris ciuilib; scientia nam si quisq; ut in aliqua ar
te et facultate excellens: aliam quoq; artem: sibi assu
serit: is perficiet: ut quod preterea faciet id eū in q;
excellat p; quedam esse videatur: licet ista oratione
dicamus pila hene et duodecim scriptis ludere p;im
esse iuris ciuilib;: quomaz utiq; eorum. **P.** mutius
optime fecerit: **E**ademq; ratione dicantur et quos
physicos greci vocant: idem poete: quonia empedocles
physica egregiū poema fecerit: **A**d hoc ne philosophi
idem ipi qui omnia sicut ppria sua ēē atq; a se possideri
voluit dicere audent geometriam aut musicā philo
sophi esse quia platonem omēs in illis artib; p;sta
tissim fuisse profiteantur: **A**c si iam placeat omib; ar
tib; oratorū subijgere tolerabilius est hūc sit potius
dicere: ut quomaz dicendi facultas non ēē ieiū
na atq; nuda sed aspersa atq; distincta multarū re
rum qdam varietate: sit boni oratoris multa au
ribus accepisse: multa audisse: multa aīo et cogita
tione: multa etiam legendo percipisse: neq; ea ut sua

Possedisse: sed ut aliena libasse: fateor enim callidum quod
 quendam hunc et nulla in re tunc et tunc: ut
 peregrinum at hospitem in agendo esse debere: Neque vero
 istis tragediis tuis: quibus uti philosophi maxime
 solent trasse perturbor: quod ita dixisti neminem
 posse eorum mentes qui audiret aut inflammare dicitur
 do aut inflammatas restringere: tunc eo maxime uis
 oratoris magnitudo ternatur: nisi qui rerum omnium
 naturam mores hominum atque rationes penitus perspexerit.
 In quo plura sit oratori necessaria praevidenda: quo
 in studio hominum quorumque ingeniosissimorum otiosissimorum
 quod totas etates videmus esse contritas: Quorum
 ergo copiam magnitudinemque cognitionis atque artium
 non modo non contempno sed etiam vehementer ad-
 miror: Nobis tamen qui in hoc populo foreque ver-
 samur: satis ea de moribus hominum et scire et dicere
 huc non abhorrent ab hominum moribus: Quibus enim
 unus orator magnus et grauius: tunc uatum aduersa-
 rio iudicem facere vellet: hesitauit ob eam causam: quod
 nesciret quid esset uatundia feruor ne mentis an cupiditas
 puniendi doloris: Quibus enim ceterorum animos animorum
 motus aut iudicibus aut populo dicendo miscere atque
 agitare vellet: ea dixit quae a plerisque diu forent qui par-
 tium oio motus negant in animis ullos esse debere:
 Qui tunc eos in iudicium tonitent mentibus: scilicet eos
 nepharii facere: partim qui tolerabiliore volunt esse
 et veritatem vite praeuere accedere: per mediocres ac po-
 tius leues motus dicunt: Orator autem omnia haec quae
 putantur in communem vite consuetudinem mala ac mo-
 lesta et fingendo multa maiora et atteriora verbis
 facit: Item ea quae uulgo expetenda atque optabilia vi-
 dentur dicendo amplificat atque ornat: neque ulla ita
 sapiens inter scultos uideri: uti qui audiant aut illi
 ineptum aut gretulum putent: aut etiam si valde
 probent ingenium oratoris: sapientia animi inirent
 sed esse scultos moleste ferat: Sed ita per agit per animos
 hominum: ita sensus hominum mentesque pertractat: ut non
 desideret plura descriptiones: Neque exorat oratione
 summum illud hominum in animo ut sit an in corpore: ut
 an voluptate definitur: an haec inter se non copula-
 tiue possint: an vero ut quibusdam visum est nihil

Terum iuri: Nichil plane cognosci et percipi possit: **R**erum fatcor magnam multiplicemque esse disciplinam et multas copiosas variasque rationes: Sed aliud quoddam longe aliud crasse querimus. Tanto hominem nobis opus est et natura usque callido qui sagaciter peruestiget quod sui tues et inque homines: quibus aliquid dicendo persuadere velit: cogitent sentiant: opinentur: expectent: Teneat oportet venas tamisq; generis: etatis: ordinis: et eorum apud quos aliquid ager: aut erit arturus mentes sensusque degustet: Philosophorum autem libros reseruet sibi ad huiusmodi tustulam regem atque omnium: Ne si quando ei dicendum erit de iustitia: et fide: mutuetur a Platone: qui tam licet exprimenda verbis arbitraretur: nona quondam finxit in libris civitatem: usque eo illa: que dicenda et iustitia putabat a vite consuetudine et a civitatum moribus abhorrebant. Quod si ea probarentur iustis atque in civitatibus: quis t' crasse contessisset clarissimo viro et amplissimo principi civitatis: ut dices illa in maxima torcatione tuorum civium: que dixisti: **E**xipite nos ex miseris: exipite ex fauibus eorum quorum crude litas nostro sanguine non potest expleri: nolite smercere nos tuum servare: nisi vobis vniuersis quibus et possuimus et debemus. **O**mitto miserias: in quibus ut illi aut vir fortis esse non potest: omitto fauces: ex quibus te cupi vis ne iudicio in quo exorbeatur sanguis tuus op sapienti negant accidere posse: **S**ervare vero non modo te sed vniuersum senatum cuius cum causas agebas ausus es dicere: **P**otest ne virtus crasse servare ius autoribus: quorum tu precepta oratoris facultate compleretur: que et semper et sola libera est: queque etiam si torpore capta sint armis aut constituta vniuersis tunc ius atque omni rerum inprimam libertate tenere debeat. **N**unc vero addidisti non modo senatum servare posse populo sed etiam debere: quis hoc phas tam molle tam languidus: tam enervatus: tam omnia ad voluptatem torpis doloremque referens probare posset senatum servare populo: cui plus ipse modera: si et regendi sibi potestatem quasi quasdam habenas tradidisset. **I**taque licet cum a te diuinitas ego dicta arbitrarer. **P**utalius rufus homo doctus et philo

Putalius n
quose di
homines
gendere
ferente
hille g
romam
quibus
utalius
pullum f
patius et
lo moue
mendass
sine libe
corum or
gi prem
Quod it
et lacini
rutalius
bat uel
vero hor
cum ex
cum illo
nos no m
cuius quid
oratio v
parium
it item
more su
tu tunc
disputat
petendu
P. rutali
quibus se
supplicio
tem ex m
Nunc tal
si in illa
nemo m
tuus do
ut: nem

edius non parum commode: sed etiam turpiter et fla-
 grante dicta esse dicebat. Idem. **Q.** seruum galbam: que
 hominem prole et memisse se aiebat pergramiter rep-
 hendere solebat: quod is. **L.** scabonius questione in eu-
 ferente populi misericordia contatasset. **tu.** **M.** cato
 galbe grauius atq; atroz inuitus asperere apud plium
 romanum et vehementer esset locutus qua orone in or-
 gumbus suis exposuit reprehendebat igitur galbam
 iulius quod is. **C.** suspicius galli propinquus sui. **C.** pu-
 pillum filium ipe pene in humeros suos extulisset: q
 patris clarissimi recordatione et membra fletum popu-
 lo moueret: et duos filios suos paruos tutelam plii com-
 mendasset: ac se tanq; in proximo testamentum faceret
 sine libris atq; tabulis po. ro. tutore isti tuere dixeret il-
 lorum orbitati. Itaq; cum et inuidia et odio plii cu gal-
 ba premeret huius eum tragediis liberatum ferebat:
Q. uod item apud catonem scriptum esse video: n. pugis
 et lacrimis usus esset: penas enim daturum fuisse: hec
 rutilius valde vituperabat: et hinc humilitati dice-
 bat uel exilium fuisse uel mortem ponendam. Neq;
 uero hoc solum dixit: sed ipe et sensit et fecit. Nam
 cum exisset ille vir exemplum ut satis innotesceret:
 cum illo nemo neq; integrior esset inuitate neq; sanc-
 tior no mo simplex iaditibus esse noluit: sed ne orna-
 tius quidem aut liberius eam dixi suam q; simplex
 oratio veritatis ferebat. Paulum hinc tolle tubum
 partium disertissimo adolescenti sororis sue filio dix-
 it item causam illam quadam ex parte. **A.** mutius
 more suo nullo apparatu pure et dilucide. **Q.** uod si
 tu tunc trasse dixisses. qui subsidium oratori ex illis
 disputandis qbus plii utuntur ad dicendi copia
 petendum ee paulo ante dicebas: et sibi si tibi pro.
P. rutilio non phorum more: sed tuo licuisset dice:
 quis scelerati illi fuisset: sicut fuerunt pestiferi quedi
 supplicioq; digni: tamen omnem eorum importunita-
 tem ex intimis mentibus euellisset uis orationis tue:
 Nunc talis vir amissus est dum causa ita dicitur: ut
 si in illa commenticia platonis ciuitate res ageretur:
 nemo ingemuit nemo clamauit pronorum: nihil
 tuq; soluit: nemo est questus: nemo re. p. implor-
 uit: nemo supplicauit: Quid multa? pedem nemo i-

et ut ei iustus
quotidians in
pruenteo publice
preberetur.

Iudicio supposit. Credo ne storiis veniuntur: imita-
tus est homo romanus et consularis veterem illum
fortem: qui tum omnium sapientissimus esset: sanc-
tissimeque vixit: ita in iudicio capitis pro se ipse dixit:
ut non supplex aut reus sed maister aut dominus vide-
tur esse iudicium. Quin etiam cum ei scripta orator
disertissimus orator. Lisiab attulisset: quam si ei vide-
rebat ediceret: ut ea pro se in iudicio vteretur: non
inuitus legit et comode scriptam esse dixit: sed inquit
ut si michi calceos stromalos attulisses non vterer: qu-
is esset habiles et apti ad pedem: quia non essent
inules sit illam orationem disertam sibi et oratoria
videri fortem et uilem non videri. Ego ille quoque
damnatu est: neque solum prius sententias quibus tunc
statuebant iudices damnaeant huius absoluerent: sed
etiam illis quas iterum legibus ferre debebant: erat
enim attensis vero dammato si felix capitalis non esset
quasi pena ea existimatio et sententia cum iudicibus
daretur: interrogabatur reus quia quasi estimationem
commisisset se maxime confiteretur: quod cum inter-
rogatus solutus esset respondit se meruisse: ut amplius
summe honoribus et premiis decoleretur: quod honores apud
grecos maxima haberetur: cuius responso sic iudices
exarsunt: ut capitis innocentissimum hominem condemnaret
Qui quidem si absolutus esset: quod me hercule etiam
si michi ad nos pmet: tamen propter eius ingenti mag-
tudinem uellem: quo nam modo istos phos ferre possent:
qui nunc cum ille damnatu est: nullam aliam ob cul-
pam nisi propter dicendi inquam: tamen a se oportere
dicunt fieri precepta dicendi. Quibus cum ego non
pugno: utrum sit melius aut verius: tantum dico:
et aliud illud esse atque hoc: et hoc sine illo summum
esse posse: Nam quod uis tuile crasse tam vehementer
amplius es: uideo quod ceteris: tunc cum dicebas vide-
bam. Primum scruore te dedisti: quem omnes amare
meretissimo pro eius eximia suauitate debemus
tuo artem cum indotatum esse atque innumerata et in-
romptam uideres: uerborum eam dote locupletasti
et ornasti: Deinde quod in ea tu plus ope laboris
consumpseras cum eius studii tibi et hortator et magister
esset domi: uentus es nisi istam artem oratione exaggeras.

Ne operam perdidisses: Sed ego ne cum ista q̄dam ar-
te pugno: sit sane tanta quantam tu illam esse uis:
Et enim sine controuersia et magna est. et late patet:
et ad multos ptinet: et summū in honore semper fuit:
et clarissimū ciues ei studio et hodie p̄sunt: **S**ed uide cas-
se ne dum nouo et alieno ornatu uelis ornate uiris ciui-
lis scientiam: suo quoq; eam concessō et tradito spoliēs
atq; demides: Nam si ita dicerēs qui uiris consultus
esset et esse enim oratorem: Itemq; qui esset orator uiris
illudis eundem eē consultum p̄claxas duas artis cō-
satiueres atq; inter se pares et huiusmodi sarias dū-
bitatis. Nunc uero uiris consultum sine hac eloq̄tia
de qua querimus fatens eē posse: fuisseq; plurimos:
Ita et tibi oratorem negas nisi illarū scientiarū assumpse-
rit esse posse: fuisseq; plurimos: Ita et tibi uiris cō-
sultus nō per se nichil: nisi legule ius q̄dam tantus
et arcta p̄cto actionū: tantorū formularū: autēp̄
illabarum: Sed quia sepe utitur orator subsidio uiris
in causis idcirco istam iuris sciām eloquentie tanq; an-
tūlam p̄dissequamq; adiunxit: Quod uero impuden-
tiam admittatur es eorum pronorum: qui aut tūm
parua nescirent magna p̄fiterent: aut ea que max-
ima essent in iure cūuli tractare auderent in causis
tūm ea nescirent: nunq; didicissent utriusq; rei sa-
alis est et prompta defensio: nam neq; illud ē mi-
randum qui quibus uerbis cōemptio fiat nesciat:
eundem eius mulieris que cōemptiōem fecerit tam
posse defendere: Nam et si parui et magni nauigii
eandem est in gubernando scia idcirco quib; uerbis exer-
tum acē oporteat nesciat. idem herastūde fallit
causam agere possit: Nam quod maximas centūui-
rales causas in ulce positas protulisti: que tandem
earum talia fuit: que ab homine eloquenti uiris.
impeyto non ornatissime potuerit dici. Quib; q̄dē
in causis omib; sicut in ipā: marci tūm que ab se
imp̄ est dicta: ut in. **L**ucilū nianum controuersia
atq; meo puero qui ex altera natus erat vocē hō-
remisso mūcio superiori: fuit inter p̄tissimos
homines summa de iure diffensio Quod uero uir quod
adiuueat oratorem in his causis uiris scia tū her-
uiris consultus superior fuerit discessura: qui esset nō

uo artificio sed alieno: hoc est non uirum scientia: sed elo-
quentia sustentatus: Equidem hoc sepe audiui edili-
tatem. p. crassus peteret: eumque maior natu etiam
consularis sergius galba assentaret: quod crassi filia
et filio suo despondisset: accessisse ad crassum consu-
lendi trusa quendam rusticum: qui tunc crassum se-
duxisset atque ad eum retulisset responsurumque ab eo re-
rum magis: quam ad suam rem accommodatum abstulisset:
ut enim tristem galba uidit nomine appellauit: ques-
iuitque qua de re ad crassum retulisset ex quo ut audiret
commotusque ut uidit hominem: suspensus inquit animo
et occupato crassum tibi respondisse video: Deinde ipsum
crassum manu prehendit et heus tu inquit: quid
tibi in mentem venit ita respondere: Tum ille cras-
sus fidenter homo pitissima confirmare ita se rem
habere ut respondisset nec dubium esse posse Galba
autem alludens uarie et copiose multas similitudi-
nes afferre: multaque pro equitate contra ius dicere
Atque illum cum differendo pax esse non posset: quam
fuerit crassus in numero disertorum: sed pax galbe
nullo modo ad auctores confugisse: et id quod ipse dicit
et in p. muti fratris sui libris: et in septuaginta cometarum
septimum protulisse: At tu concessisse galbe disputa-
tionem s. probabilem et pro veram uideri. Adamen-
que tunc sunt eiusmodi ut de earum iure dubium esse
non possit: ideo in iudicio uocari non solent. Num quis
eo testamento quod per familias ante fecit quam ei filia
nata esset: hereditatem petit nemo: quia constat ag-
noscendo rumpi testamentum. Ergo in hoc genere
iuris iudicia nulla sunt: licet igitur impune oratori
omnem hanc partem iuris in controuersis ignorare
que pars sine dubio multo maxima est: In eo autem
iure quod ambigitur inter peritissimos non esse diffi-
le oratori eius partes quauis defendat auctores ali-
quem inuenire: a quo tunc amentatque hastas accipit:
ipse eas oratoris latentis latentis in cubusque torquet:
nisi uero bona uenia huius optimi viri dixerim scuo-
le tu libellis aut preceptis soceri tui causam. M. turii
defendisti: nomine arripisti patrimonium equitatis et
defensione testamentorum ac uoluntatis mortuorum: ac
mea quidem sententia: frequens enim te audiui atque

Affui: multo maior partem sententiarum sale tuo et lepore
 et politissimis facetiis pelleristi: tum et illud nimium acu-
 men illuderes et admirare ingenium stenuole: quod ex-
 cogitasti nasci prius oportere quam emori: tumque multa tolli-
 geres et ex legibus et ex senatus consultis et ex vita ac
 sermone communis non modo accite: sed etiam vadicule ac
 facete: ubi si verba non rem sequerentur confici nihil
 posset. Itaque hilaritatis plenus iudicium ac leticie fuit: in
 quo quid tibi iuris tuulis exercitatio profuerit non intel-
 ligo: Dicendi vis egregia summa festiuitate ac venusta
 te conuicta profuit. Ipe ille tuulus patrem iuris defensor
 et quasi palmam prugnator sui quid in illa causa tum
 contra te diceret attulit: quod de iure tuuli de promptu
 videretur: quia legem recitauit: quid patefecit dicendo
 quod fuisset impitius occultus: nempe omnis eius oratio
 versata est in eo: ut scriptum pluiuium valere oportere de-
 fendere: Quia in hoc genere pueri apud magistros exer-
 centur omnes tum in eiusmodi causis alias scriptum: alias
 equitatem defendere docentur: Et credo in illa militis
 causa si tu aut heredem: aut militem defendisses ad hosti-
 lias te actiones non ad tuam vim et oratoriam facultate
 contulisses. Tu vero vel si testamentum defenderes: sic a-
 geres: ut omne omnium testamentorum ius in eo iudicio positum
 videretur: vel si causam ageres militis: prem eius ut so-
 les dicendo a mortuis exatasses: statuisset ante oculos:
 complexus esset filium fleusque tum tentumius comendasset:
 lapides me hercule omnes flere ac lamentari coegisset: ut
 totum illud voti lingua mutupasset non in xii tabulis: quod
 tu omnibus bibliothecis antepositis sed in magna turmine scriptum
 videretur: Nam quod meretriciam accusas adolescentium: qui
 istam artem primum facillimam non ediscant: que quam sit fa-
 cilis illi videntur: qui eius artis arrogantiam quasi difficil-
 limam sit ita subuiri ambulant: Deinde etiam tu ipe vi-
 deris qui eam artem facilem esse dicas quam concedis ad-
 huc artem: omnino non esse: sed aliquando si quis aliam
 artem didicerit: ut hanc artem effatere posset: tum et
 illam artem futuram. Deinde quod sit plena selectationis:
 in qua tibi remittunt omnes istam voluptatem: et ea se ta-
 vere patiuntur: nec quisque est eorum: qui si iam sit edis-
 cendum est aliquid: non tentum patiuntur malit: quam mamilla-
 nis venalium vendendorum leges ediscere. Tu autem

R

uod amore prius censes nos nimis maiorem inventa nosse de-
bere: non vides veteres leges: aut ipsa sua vetustate con-
semisse aut nouis legibus esse sublatis: Quidem res
vires bonos iure civili fieri putas: quia legibus et prima
posita sunt virtutibus et supplicia vitiis: equidem putabam
virtutem hominibus si modo tradi ratione possit instauran-
do et persuadendo non minus et vi ac metu tradi. Nam
ipsum quidem illud etiam sine cognitione iuris quod sit bellum
tante malum scire possumus. De me autem ipso tu vni-
tu concedis ut sine ulla iuris scientia: tamen causis sa-
tisfacere possim: tibi hoc trasse respondes neque me unquam
iuris civile didicisse: neque tamen in his causis quas iure
possim defendere unquam istam scientiam desiderasse. Aliud
est enim esse artificem cuius generis atque artis aliud in con-
vita et vulgari hominum consuetudine nec habere nec videri
cui nimis non licet fundos suos obire aut res rusticas vel
fructus causa vel delectationis munere. Tamen nemo tam
sine oculis: tam sine mente vivit: ut quid sit sementis
ut messis quid arborum putatio ac uiaui: quo tempore
annus aut quo fiant ea omnino nesciat: Num igitur si an-
fundus inspiciendus: aut si mandandum aliquid pecu-
tori de agnoscenda aut inspicienda villico sit: magister
cartaginensis sint libri perdiscendi: an hoc totum in
telligentia contenti esse possumus. Cur ego non idem in
iure civili presertim cum in causis et in negotiis et in
foro conteramur satis instructi esse possumus ad hoc
dumtaxat nec multa prius peregrini atque aduene esse
videamus: At si iam sit cuius aliqua ad nos delata
obstaculo: difficile credo sit tamen hoc seculum conare:
quod quod ipsi omnia quorum negotium est consulta ad nos et
exquisita deferunt: an vero si de re ipsa: si de finibus
cum in rem presentem non venimus: si de tabulis et
prescriptionibus controuersia est: contortas res et sepe dif-
ficiles necessario perdifficiles: si leges nobis aut si hominum
peritorum responsa cognoscenda sunt: veremur ne ea
si ab adolescentia iuri civili minus studuerimus non quae-
mus cognoscere: Nichil ne igitur prodesse oratori iuri
civili scientia: Non possum negare prodesse ullam
sciam ei presertim cuius eloquentia topia rerum dele-
bat et ornata. Sed multa et magna et difficilia sunt
ea que sunt oratori necessaria. At eis indistinctum

M

hi pluri
oratores
magna
tanta
est or
mo de
seme
quoniam
citant
vixit
collig
hi qui
peam
multa
me e
nobis
tum
quanta
desce
pot
vor et
litas
de lib
mista
sim e
notan
homini
tame
situa
pragm
inter
etiam
le: v
quoniam
et sim
et et
rem
quod
aliquid
litas
neque

97
N^o plura studia distrahere nolim. Quis neget op^o esse
oratori in hoc oratorio motu statuq^{ue} rostri gestu et ve
nistate in nemo suaserit studiosis discendi adulescen
tibus in gestu discendo hystorici more elaborare: q^{uo}d
est oratori tam necessarium q^{uam} vox: tamen me autem ne
me dicendi studiosis grecorum more et tragediarum voca
sermet: Qui et amicos q^{uam} plures sedendo declamant: et
quotidie antea q^{uam} prominent vocem tubantes sensum ex
citant: eandemq^{ue} omne egerunt sedentes ab acutissimo sono
vsq^{ue} ad gurgulium sonum recipiunt: et quasi quodammodo
colligunt: hoc nos si facere volumus ante condemnentur
hi quorum causas recipimus q^{uam} torrens quotiens p^{ro}tribi
peanem aut in unionem citamus: Quod si in gestu qui
multum oratorem adiuvat et in voce: que vna: max
ime eloquentia uel commendat uel substat: elaborare
nobis non licet ac tantum in utroq^{ue} assequi possimus: q^{uo}d
tunc in hac arte quotidiani numeris placati nobis dat^{ur}
quato minus est ad iuris ciuilibus p^{ro}discendi occupationes
descendendum: Quod et summum perit sine doctrina
pot^{est}: et hanc habet ab illis rebus dissimilitudine: q^{uo}d
vox et gestus summi: et aliquid de arripit non p^{ot}: iuris uti
litas ad quanc^{um} causam quauis repente uel a peritis ut
de libris de promit p^{ot}: Itaq^{ue} illi disertissimi homines
iustos habent in causis iuris p^{ro}itos cum ista sint periti
simi et qui ut abste paulo ante dictum est pragmatibus
notantur: in quo n^{on} o^{mn}i melius multo quod clarissior
homⁱⁿ autoritate leges et iura tecta esse voluerunt. Si
tamen non fuisset hoc grecos homines: si ita n^{on} esse ac
bitrati essent oratorem ipm erudire iure ciuili: n^{on} ei
pragmaticum adiutorem dare: Nam quod dicit senec
tutem a solitudine vmdicari iuris ciuilibus scia: fortasse
etiam petunie magnitudine. Si nos n^{on} quid nob^{is} uti
le: verum quod oratori necessarium sit querimus q^{uo}d qua
quonia multa ad oratoris similitudine ab vno artifi
ce summum solet idem rostris dicere: se quo plus
e^t etatis accederet: eo tardius tubantibus modos et tantu
remissiores esse facturum: Quod si ille adstricta certa
quadam mulierum moderatione et p^{ro}duum: tamen
aliquid ad requiem senectutis excoquit: quanto fac
lius nos non laxare modos: sed totos multa possimus
Neq^{ue} enim hoc te trasse fuit: q^{uo}d multa sint et qua

M

ania genera duendi: et quod laud sciam an tu primus osten-
deris: qui iam diu diu remissus et leuius: q̄ solebas: neq̄
minus hec tamen tua grauissimū sermonis leuitas q̄ illa
summa vis et contentio probatur multiq̄ oratores fuerit:
ut illum sapionem audiuius et scilicet: quia omnia
sermone conficeret paulo intentore: minq̄ ut seruus
galba lateribus aut clamore contenderent. Quod si hoc
facere non poteris aut nōles vereris ne tua domus
talis et vni et tuis si a litigiosis hominibus non colatur:
a ceteris ~~desolatur~~ deseratur: Eodem tantū abstinē
ab ista sententia: ut non mō non arbitrer subsidū se-
nectutis in eorum qui consilium veniat multitudinē
esse ponendum: sed tanq̄ portum aliquē expectem: s-
tam q̄ tu times solitudinem. Subsidū enim bellissimū
existimo esse senectutis odium. Reliqua vero etiam scilicet
narrat hystoriam dico et prudentiarū iuris publici et anti-
quitatis iter et exemplorū topiam. Si quando op̄a erit
a viro optimo de istis rebus instructissimo familiarico
longe mutuari: neq̄ repugnabo: quo minus id q̄
modo hortatus es: omnia legant: omnia audiant: in
omni recto studio atq̄ humanitate versentur: Sed
me hercule non ita multum sp̄atij michi habere vi-
dentur: si mō ea facere et persequi volent: que a te
crasse precepta sunt: q̄ michi iam minus xpe duras
leges imponere visus es huic etati: sed tamen ad id
quod cupiunt adipiscendum xpe necessarias: Nam et
subite ad ppositas causas exercitationes: et accurate ac
meditate commendationes ac silus ille tuus: quem tu
vere dixisti perfectorem dicendi eē ac nigrū multi-
sudoris est: et illa orationis tue cum scriptis alienis
comparatio: et de alieno scripto subita uel laudandi uel
vitupandi uel comprobandi uel refellendi tā diffi-
cultas non mediocriter contentio est: uel ad memoriam
uel ad imitandum. Illud vero fuit horribile quod me
hercule vereor ne maiorem vim ad deterrendum ha-
buerit q̄ ad cohortandum: voluisti enim in suo genere
vniquemq̄ nrm q̄ quendam esse rhosalm. Dixisti q̄
non tam ea que recta essent probari: q̄ que praua
sunt fastidius adherescere: Quod ego non tam fasti-
diose in nobis q̄ in hystriombus spectari puto: Itaq̄
nos rancos sepe attentissime audiri video: tenet em̄ vel

145
32

psa atq; causa: at esopum si paulum iratuerit explodi: a
quibus enim nihil preter voluptatem aurium querit:
in his offenditur simul atq; immittitur aliquid de vo-
luptate. In eloquentia autem multa sunt que teneat
que si omnia summa non sunt et plerumq; tamen magna
sunt: necesse est ea ipsa que sunt mirabilia videri. **Et**
go. ut ad primum illud reuertar: sit orator nobis: is qui ut tras-
sus descripsit accommodare ad persuadendum possit dicere:
Is autem concludatur in ea: que sunt versu civitatu
vulgari ut forensi: remotisq; ceteris studiis quibus ea sunt
dimpla atq; pretiosa: in hoc uno opere ut ita dicam
noctes et dies vergeantur: immittanturq; illi: tui sine
dubio summa vis dicendi conceditur: athemense de-
mosthenem: in quo tantum studium fuisse tantusq;
labor dicitur: ut primum impedimenta nature diligentia
industriaq; superasset: **Quin**q; ita balbus est ut eius
ipsius artis: tui studet prima lex non posset dicere: per-
fecit meditando: ut nemo planius et locutius putare.
Deinde tunc spiritus eius est angustior tantum quoniam
anima in dicendo est affectuata: ut una continuatione
verborum id quod eis scripta declarant. **Hinc** ei conten-
tiones uotis et remissiones continerentur qui etiam ut
memorie proditum et coniectis in os calculis summa vo-
ce versus multos uno spiritu privariare consueverat.
Requis consistens loco: sed in ambulans atq; assensum
grediens ardore: hinc ego collationibus trasse ad
dum et ad laborem matandos uinens vehementer af-
sentior. **Cetera** que collegisti ex variis et diversis sci-
entis et artibus: tam et si ipse es omnino consequutus: tamen
ab oratoris proprio officio atq; munere sentiri esse arbitror.
Nec tunc antonius dixisset sane dubitare visus est si
sulpicius et cotta utrius oro propius ad veritatem vide-
retur accedere. **Tunc** transsus operam nobis quendam
antonii oratorem facis. **Atq;** haud scio an aliter sen-
tias et utare tua illa mirifica ad refellendum con-
suetudine: quia tibi nemo unquam prestat: **Cuius** quidem
ipsius facultatis exercitatio oratorum propria est: sed iam
in phorici consuetudine versatur: utatque eorum quod de
omni re propterea: in utraque partem solent copiosissime
dicere. **Verum** ego non solum arbitrabar huius preceptum
audientibus a me informari oportere qualis esse posset

aria genera duendi: et quod haud sciam an tu primus osten-
deris: qui iam diu dias remissus et leuius: q̄ solebas: neq̄
minus heri tamen tua grauissimū sermonis leuitas q̄ illa
summa vis et contentio probatur multiq̄ oratores fuerit:
ut illum sapionem audiuiq̄ et leuium: quia omnia
sermone conficeret paulo intentore: minq̄ ut seruus
galba lateribus aut clamore contenderent. Quod si hoc
facere non poteris aut uoles: uerebis ne tua domus
talis et uiri et tuus si a litigiosis hominibus non colatur:
a ceteris ~~deseratur~~ deseratur: Eodem tantū abstinē
ab ista sententia: ut non mō non arbitrer subsidū se-
nectutis in eorum qui consulem ueniat multitudinē
esse ponendum: sed tanq̄ portum aliquē expectem is-
tam q̄ tu times solitudinem. Subsidū enim bellissimū
existimo esse senectuti oīum. Reliqua uero etiam si adu-
nant historiam dico et prudentia, iuris publica et anti-
quitatis itē et exemplorū reman. Si quando op̄a erit
a uiro optimo de istis rebus instructissimo familiarit̄
longe mutabor: neq̄ repugnabo. Quo minus id q̄
modo hortatus es: omnia cesseant: omnia audiant: in
omni recto studio atq̄ humanitate uersentur: Sed
me hercule non ita multum spaciū michi habere ui-
detur: si mō ea facere et persequi uolent: que a te
crasse precepta sunt: q̄ michi iam minus p̄pe duras
leges imponere uisus es hūc etatē: sed tamen ad id
quod cupiunt adipiscendum p̄pe necessarias. Nam et
subite ad p̄positas causas exercitationes: et accurate ad
meditationē commendationes ac salus ille tuus: quem tu
uere dixisti perfectorem dicendi eē ac nigrū multi-
sudoris est: et illa orationis tue cum scriptis alienis
compago: et de alieno scripto subita uel laudandi uel
uitupandi uel comprobandi uel refellendi cū dispu-
tatio non mediocriter contentio est: uel ad memoria
uel ad imitandum. Illud uero fuit horribile quod me
hercule uereor: ne maiorem uim ad deterendum ha-
buerit q̄ ad cohortandum: uoluptas enim in suo genere
unquamq̄ nūq̄ q̄ quendam esse rhosiam. Dixisti q̄
non tam ea que recta essent probari: q̄ que praua
sunt fastidius adherescere: Quod ego non tam fasti-
diose in nobis q̄ in historiis spectari puto: itaq̄
nos rancos sepe attentissime audiri uideo: tenet em̄ uel

p̄sa atq̄ ta-
quibus en-
in his off-
luptate
que si om-
sunt: nec
go ut ad
sus desce-
is autem
velut a
dimpla a
nottes et
dubio sim
mosthen
labor dicit
modestua
quibus artu
fecit med
Deinde
anima m
uocorum
tiones uo
memorie
te uersus
Requis to
grediens
diu et a
sentior C
dys et a
ab orator
Nec tūm
suspicius e
reatur acc
antonio or
rias et ve
spectudine
ipius facti
in phorū
omni re p
dicere ve
audientib

Nos cum conuenerimus mis aruleonis filijs et ea disceremus q̄
crasso plateret: et ab his doctoribus quibus ille vteret̄
erudiremur: etiam illud sepe intelleximus cum essemus
eiusmōi: quod uel pueri sentire poteramus: illum t̄ ḡre
sic loqui nullam ut nosse aliam linguam videretur
et doctoribz nūc ea ponere in percontando eaqz ipse oī
sermone tractare: ut nihil esse ei nouum: nihil in au-
ditum videretur. De antonio vero q̄q̄ sepe ex hūmanis
simo homine patrio nostro atque amicus: quemadmodum
ille uel athenis uel rhodi se doctissimorum hominū sermone
deditisset: tamen ipse adolestentula q̄tūm illis i emen-
tatis nec pariebatur pudor: multa ex eo sepe quesui:
non erat profecto tibi quod scito hoc nam: nam lat in
ex me audiebas: michi illum ex multis uariisqz sermonibz
nullius rei que q̄dem esset in his artibus: de quibz aliquid
existimare possem eudem aut ignarum esse visum: Sed
fuit hoc in utroqz eorum ut crassus non tam existimari
vellet non didicisse: q̄ illa despicere et mōrum hominū
in omni genere prudentiaz q̄teras antefere. Antonius
autem probabiliorem hoc populo oronem fore tēse-
bat suam: si omnino didicisse nūq̄ putaretur: atqz ita
se vteroz grauiorem fore: si alter contemnere alter nō
esse quidem grecos videretur. Quorum consiliū quale
fuerit: michi sane ad hoc t̄pus: illud autē est huius
instituti scriptoris ac temporis: nōminem eloquentia nō
modo sine dicendi doctrina: sed ne sine omni q̄densa
p̄ntia florere vñqz et prestare potuisse. Et enim ce-
tere fere artes se ipse per se tinentur singule: bene dicē
aut quod est sciēter et perite et ornate dicere: nō h̄
desinitam aliq̄ regione cuius terminis septa teneatur:
Omnia quecuqz in hominū disceptacōz cadere possunt:
bene sunt ei dicenda qui hoc se posse profiteri: aut
eloquentie nomen relinquendum est. Quare eodem
et in nra ciuitate et in ipa grecia que semper hęc summa
durit: multos et ingemis et magna laude dicendi sine
summa omnium rerum scientia fuisse fateor: Talem
vero existere eloquentiam: qualis fuit in crasso et
antonio nōn agnitis rebus omnibz que in tanta pru-
dentiam p̄tulerent: tantam dicendi copiam q̄ta in
illis fuit nō potuisse confirmo: Quo etiā fere liben-
tius ut enim sermone quem quodam illi p̄ter se d̄his

Rebus habuissent mandarent suis: uel ut illa optimo que
semper fuisset tolleretur: alterum non doctissim: alterum
plane indoctum fuisse: uel ut ea que existimarem a sum-
mis oratoribus de eloquentia diuinitus esse dicta custo-
direm suis si uollo modo assequi completique potuissent uel
me hercule etiam ut laudem eorum iam ppe senescente:
quoniam ego possem ab obliuione hominum atque a silentio ui-
uacem. Nam si ex scriptis cognosci ipsi a suis potuis-
sent: minus hoc fortasse michi esse laborandum pu-
tarem: Sed cum alter non multum quod idem extaret:
et ipse adolescens: alter michi ad modum scripti reliquisset:
debeu hoc a me tantis hominum ingenis putari ut
quo modo etiam me uina illorum memoria teneremur
hanc immortalem redderem si possem: Quod hoc et
sepe aggredior maiora probandum: quia non de sergii
galbe aut. C. carbonis eloquentia scribo aliquid: in quo li-
ceat michi fingere si quid uelim: nullius memoria iam
me refelleat. Sed dedo hoc his cognoscenda qui eos
ipsos de quibus loquor sepius sepe audierunt: ut duos
summos viros his qui neutrum illorum uiderunt cor-
poribus ambo illi oratores cogniti sunt uiuorum et pntium
memoria teste commendamus. Nec uero te carissime
frater atque optime rhetorice me quibusdam libris
quos tu agrestis putas insequor: ut erudiam: quod
enim potest esse tua oratione aut subtilius aut ornata:
Sed quoniam sine iudicio ut soles dicere: siue ut
ille pater eloquentie de se Isocrates scripsit ipse pu-
dore a dicendo et timiditate ingenua quadam refu-
gisti: siue ut ipse iotari soles dum putasti satis esse
non modo in una familia rhetorem: sed pene in tota
ciuitate. Non tamen arbitror tibi hos libros in eo fore
genere: quod merito propter eorum qui de dicendi ratio-
ne disputant ieiuniate bonarum artium possit illud.
Nichil enim michi quidem uidetur in trassi et in toni
sermone esse preteritum: quod quicquam summis inge-
nis acutis studiis optima doctrina: maximo usu
cognosci ac papi potuisse arbitraret: quod tu facillie
poteras iudicare: qui prudentia rationemque dicendi p
te ipsum usum uero per nos: papere uoluisti. Sed quod
tutus hoc quod suscepimus non mediocriter minus confici
possumus omnia nostra adhortatione ad eorum quos

Proposui sermonem disputationemque venamus. Postea
igitur die ipse illa erat acta hora fere secunda: cum esset
cum in lecto crassus esset: et apud eum sulphurium sedet:
antonius inambularet cum tota in porticu repente eo.
Q. catulus senex cum. **E**. ulio fratre venit: quod ubi
audivit: commotus crassus surrexit: omnesque admirati
maiores aliquam esse tam eorum adventu suspicati
sunt. Qui cum inter se: ut ipsorum usus ferebat am-
plissime consalutassent: Quid vos tandem crassus inquit
nam inquit novum? Nichil sane inquit catulus: et ei
videtur esse ludos: Sed vel tu nos inertos utet inquit
vel molestos putes? Cum ad me in tusulanum inquit
heri vespere venisset Cesar de tusulano suo: dixit mi-
hi a se scellolam hunc emitem esse comitatum: ex quo
michi quedam se audisse dicebat te quem ego totiens
omni ratione tentans ad disputandum elicere non po-
tuissem per multa cum antonio deseruisse de eloquentia
et tanquam in schola prope ad grecorum consuetudinem
disputasse. Ita me frater exoravit me ipsum non quidem
a studio audiendi nimis abhorrente: sed me hercule ve-
rentem ne molesti vobis interveniremus: ut huc se-
cum venirem. Scellolam enim ita dicere aiebat bonam
partem sermonis in hunc diem esse dilataam: hoc si
tu cupidius factum existimas cesari attribuas: si fa-
miliaris uterque vestrum. Vos quidem nisi forte molesti
intervenimus venisse delectat. Tum crassus eodem que-
cumque vos causa huc attulisset letaret: cum apud me
viderem homines michi rarissimos et amantissimos sed
tamen vere ditam quacumque causa malle finisset quam
ista quam dicitis. Ego enim ut quemadmodum sentiam
loquar nunquam michi minus quam hesterno die placuit:
magis a deo id facilitate: quam alia ulla culpa mea con-
tingit: qui dum obsequor adolescentibus me senem esse
oblitus sum: feci id quod ne adolescens quidem fecerat:
ut his de rebus que doctrina aliqua continerentur dis-
putarem. Sed hoc tamen tetigit michi per oportunitate:
quod transactis iam meis partibus ad antonium audire
dum venistis. Tum cesar eodem crasse ita sum cupi-
dae in illa longiore te ac perpetua disputatione audire
ut si id michi minus copularet: vel hoc sum quotidiana
non sermone contentus: Itaque ex parte quidem illud: ut

us sit ineptus

Ne suspicius familiaris meus: aut totta plus q̄ ego
apud te valere videantur: et te exorabo perfecto ut
mihi quoq; et titulo tue suauitatis aliquid inptias:
Sic tibi id huius libebit: non te urgebo: neq; comit-
tam ut dum recreare tu ne sis ineptus me esse iudices.
Tum ille ego me Hercule inquit cesar ex omnia latius
verbis huius perbi vim uel maxime semper putam:
Quem enim nos ineptum vocamus is mihi videbitur
ab hac nome habere ductum: quod non sit aptus. Id
q; in sermone nū consuetudine perlate patet: Na
qui aut tpus quid posculet non videt: aut plura loqr:
aut se ostentat: aut eorum quib; cum est vel dignita-
tis uel comodi rationem non habz aut demq; in aliquo
genere aut mōtūm aut multus est: is ineptus esse
dicitur. Hoc vicio simulata est eruditissima illa grecorū
natio. Itaq; quod vim huius mali greci non vident:
ne nome quidem ex vicio imposuerunt: Ut enim quis
omnia quo greci ineptum appellent non renes: Om̄
autem ineptiarum: que sunt innumerabiles. hanc
scio an vlla sit maior: q̄ illi q̄ solent quotiq; in loco
huonq; inter hoies visum est de rebus aut difficil-
limis aut non necessariis argutissime disputare: hos
nos ab istis adolescentibus facere iuui et recusantes
heri coacti sumus. Tum titulus ne greci q̄dem inquit
trasse qui in ciuitatib; suis magni et clari fuerut stau-
tu est: nosq; omes in nra re p. uolūm esse: horum tū-
rum qui se intulant aurib; nris similes fuerut: nec
tamen in orio sermones huiusmodi disputationes q̄ fu-
gebant: Ac si tibi videtur qui tpris: qui loci: qui homi-
nū rationem habent inepti stant debent videri nim tamē aut
locus hic non idoneus videtur in quo porticus her ipa
ubi in ambulamus et palestra et tot loci sessiones yn-
nasiorum et grecorum disputationū memoria quōda-
mō comouent: aut importunū tpus in tanto otio quod
et raro datur et nūc p optato nobis datum ē: aut
homines ab hac gene disputationis alieni: Qui omes
hi sumus: ut sine his studiis vitam nulla esse ducā:
Omnia ista inquit trassus ego alio mō mēretor: qui
p mū palestram et sedes et porticus et ppos titule
grecos exercitationis et delectationis causa instituisse
arbitror: Nam et seculis multis ante gymnasia iūta

Quint: q̄ in his philosophi garrire ceperunt et hoc ipso
 tempore cum omnia gymnasia phi' teneant: tamen
 eorum auditores discum audire q̄ plurimū omnes vni-
 tatis causa relinquit ita leuissima delectator gra-
 uissime ut ipi ferunt utilitati contempnit: Quam
 aulter quod dicit ee assensuor: verum otii fructus est
 non contentio animi: sed relaxatio: *S*ep̄ ex socro
 meo audiui: cum is diceret socerum suū leuū semp̄
 fere cum stupore solitum rustici eosq̄ incredibi-
 liter repulere esse solitos cum vis ex urbe fa-
 q̄ e vinctis euoluisset: non audeo dicere de talibus
 viris: sed tamen ita solet narrare stroula: chontas
 eos et umbelios ad gaudium et ad laurentū legere con-
 suesse: et ad omem animū remissos ludumq̄ descendē:
*H*ic enim res se se habet: ut quemadmodum uolucres
 videmus precationis atq̄ utilitatis sue causa effringē
 et constituisse nidus: easdem autem cum aliquid effe-
 cerint leuandi laboris sui causa passim ac libere solu-
 tas opere volitare: sic mū animi forensibus negotiisq̄
 urbano & opere defessi gestant ac volitare cupiunt in
 tui cura ac labore: Itaq̄ illud quod ego in causa tuia
 na stroula dixi: non dixi scias ac sentiam: Nam
 si vniq̄ stroula nullum eit testamentum recte factū:
 nisi quod tu sciscas omnes ad te tuos cum tabulis ve-
 nimus: omni testameta tu scabis vnus, *Q*uid igitur
 in q̄ quando ages negotiū publicum: q̄ amitorū: quado
 tuum: q̄ deniq̄ nichil ages? *T*um illud addidi michi
 enim liber esse non videtur: qui non aliqui nichil a-
 git: in qua p̄maneo tatiule sententia: neq̄ cum huc
 veni huc ipm nichil agere et plane cessare delectat:
*N*am quod addidisti tertiu: uos eos esse: qui uitam
 in suauitate sine his studiis putaretis id me non mō non
 hortatur ad disputandum sed etiam deterret: Nam
 ut *C.* Lucilius homo doctus et per urbanus dicit p̄le-
 bat ea que scaberet neq̄ se ab m̄ doctissimis: neq̄ ab
 doctissimis legi velle quod alteri nichil intelligerent:
 alteri plus fortasse q̄ ip̄e de quo etiam scripsit p̄ suū:
 non tūto legere: huc fuit enim ut notamus om̄ se
 m̄orum hōm̄ doctissimos: leuū dicitū uolo quem
 cognouimus virū bonū et m̄ leatū sed nichil ad p̄-
 suū: *H*ic ego si iam michi disputandum sit de his

ostus studio: nolim eodem apud iustos sed multo mi-
nus apud nos: Malo enim non intelligi orationem meam
quam reprehendi: Tum resar eodem inquit titule iam in
videtur novasse opam quod huc venerim: nam hec ipa
recusatio disputationis disputatio quedam fuit: michi
quidem percontanda. Sed ut impedimus antonium cuius
audio esse partis: ut de tota eloquentia differat: que
et iam dudum tota et sulphurea expectant: Ego vero
inquit transis neque antonium verbum facere patiar: et tunc
obmutescam nisi prius a vobis impetabo: Quid nam in-
quit titulus: Ut huc sitis hodie. Tum cum ille dubi-
taret: quod ad se promiserat. Ego inquit iulius p-
vterque respondeo: sit faciemus: atque ista quidem condi-
tione velut verbum nullum faceres me teneres: Hic
titulus arripit et simul precisa inquit michi quidem est
dubitatio quoniam neque domi imperatorem et huc apud
quon eram futurus sine mea sententia: tam facile p-
misit. Tum omnes oculos in antonium comertit. Et ille
audite vero audite inquit: homines enim audietis et scis-
la atque a magistro et grecis literis eruditum: et eo quidem
loquor confidentius: quod titulus auditor accessit mi-
hi non solum nos latini sermonis sed etiam greci ipsi so-
lent sue lingue subtilitatem elegantiamque concedere:
Sed tamen quomodo hoc totum quicquid est sue artificum
sue sciendi dicendi: nisi accessit os nullum potest esse
Dotebo vos discipuli quod ipse non didici quid de
omni genere dicendi sentiam. Hic postea quod arripserunt.
Res michi videtur esse inquit fatulitate preclara: ar-
te mediocrius Ars enim earum rerum est que sciuntur:
oratoris autem omnis artio opinionibus non scientia con-
tinetur: Nam et apud eos dicimus qui nesciunt et ea
dicimus que nescimus ipsi. Itaque et illi alias aliud his-
dem de rebus et sentiunt et iudicant: et nos contra-
rias sepe causas dicimus que nescimus: non modo ut tras-
sus contra me dicat aliquis: aut ego contra trassum:
tum alteruteri nunc sit falsum dicere: sed etiam ut
vterque nunc eadem de re alias aliud defendat: tu
plus uno vero esse non possit: Ut igitur in eiusmodi
re que mendacio mixta sit: que ad sciam: non sepe p-
veniat: que opinionibus hominum et sepe errores audi-
pentur: Ita dicam si tam putatis esse ut audiat.

Nos vero et valde quidem catulus inquit putamus atque
 eo magis a veritate ut tu putas quod a nescio qua dig-
 nitate: Ut igitur de ipso genere summi confessus inquit
 antonius artem esse non maximam: sic illud affirmo
 precepta posse quaedam dari parva ad pertractanda
 hominum animos et ad eripiendas eorum voluntates:
 huius rei scientiam si quis volet magnam quandam ar-
 tem esse dicere non repugnabo: Et enim cum plerique
 temere ac nulla ratione causas in foro dicant: nonnulli
 autem propter exercitationem aut propter consuetudinem
 alique talibus id faciant: non est dubium: quasi quis ad-
 adverteat: quod sit quod alii melius quam alii dicant id possit
 notare: Ergo id quod toto ingenere feceris. ut si non plane
 artem: ac quasi artem quaedam inveneris. Atque uti-
 nam ut michi videre illa videre in foro atque in causis:
 ita nunc quemadmodum ea reperire possem vobis expo-
 nere: sed de me video: Nunc hoc pono: quod michi
 persvasi: quibus ars non sit: tamen michi esse perfecto
 oratore preclarum nam ut usum dicendi omnem
 quod in omni parata ac libera civitate domiatur: tanta
 oblectatio est in ipsa facultate dicendi ut michi hominum
 aut civibus: aut mentibus iocundius percipi possit.
 Qui enim civitas moderata primum dultior:
 veniri potest: Quod carnem artificiosa verborum confu-
 sione aperius: Qui actor in imitando: quam orator in sus-
 cipienda veritate iocundior: Quid autem subtilius
 quam crebre acriter sententiae: Quid autem admirabilius
 quam res splendore illustrata verborum: Quid ple-
 nius: quam omni rerum genere tumultuato oro: Neque enim
 vlla non propria oratoris est res: que quidem ornate
 dici graviterque debeat huius est in dando consilio de
 maximis rebus cum dignitate explicita sententia:
 eiusdem etiam languentis populi mutatio et effre-
 nati moderatio eadem facultate et fraus hominum ad per-
 niciem et integritas salutem vocatur: Quis cohori-
 tari ad virtutem ardentius: quis a viciis arctius revocare
 et quis vituperare improbos asperius et quis laudare bo-
 nos ornatus: quis cupiditatem vehementius frangere
 accusando potest: quis metore levare micio consola-
 do: Historia vero testis temporum: lux veritatis: vi-
 ta memoria: magistra vite: nuncia vetustatis: qua

Nihil peritiam oratoris

lang. hystoria

Note alia nisi oratoris immortalitate commendat. **N**am
si qua est ars aliqua: que verborum aut faciendoz:
aut deligendozum sciam profiteatur: aut si quisquaz
dicatur nisi orator formare orationem eamqz variare
et distinguere quasi quibusdam verborum smaragz
insignibus: aut si via vlla nisi ab hac vna arte
traditur aut argumetozum: aut smarum: aut de
miz descriptio: aut ordms fateantur: aut hoc qd
hec ars profiteatur alienum esse: aut cum aliqua
arte esse commune: **S**ed si in hac vna est ea ratio atz
doctrina non si qui aliarum artium bene locuti sunt:
eo minus id est huius vnius ppiu: **S**ed vt orator de
his rebus que ceterarum artium sunt si mo eas toge-
rit: ut huius crassus dicebat optime pot ducere: sic ce-
terarum artium homines ornatus illa sua dicunt: si qd
ab hac arte didicerunt. **N**eqz enim si de rebus rebus
agricola quissimam aut etiam id quod multi medici
de morbis: aut si depingendo pictor aliquis discrete
dixerit aut scripserit illius artis putanda est eloque-
tia in qua qa ius magna e in homin ingenis: eo multo
etiam sine doctrina aliquid omni generum atz artium
consequuntur: sed quod tuncqz sit ppiu: et si ex eo
iudicari pot: cum videris quod queqz doceant: tñ
hoc tenuis ee nihil pot: qd quod omnes artes alie
sine eloquentia suum munus prestare possunt: ora-
tor sine ea suu nomen obtinere non pot: ut ceteri
si discreti sint aliquid ab hac hant hic nisi domestic
se instruxerit copis: aliunde dicendi copia petere
non possit. **T**um catulus et si inquit antonii minime
impediendus est interpellatione iste tursus orationis
tue patiēre tamen michiqz ignosces: **N**on enim
possum qñ exclamem ut ait ille in tumulum: ita
ius oratoris michi cum ex pme subtiliter uisus es
tamen laudare copiosissime: **Q**uod qdem eloque-
tem uel optime facere oportet ut eloquentiaz laudet:
debz enim ad eam laudandam ipam illam adhibere:
quam laudat. **S**ed pge porro: tibi enim assencior
vnu esse hoc totum discrete dicere: id qz si quis in
alia re faciat: eum assumpto aliunde vti bono no
prio: nec suo. **A**t crassus nox te inquit nobis antoi
expoluit hominezqz reddidit: **V**am heferno pmo

Minus cuiusque operis ut aut cealus remigem aliquem aut
 baculum nobis oratorem destitueras in opem que
 dam humanitatis atque in urbem. Tum antonius
 heri enim inquit hoc michi proposueram: ut si te re-
 fellissem hos abste discipulos abducem: Nam ta-
 tulo audiente et tesare: videri debere non tam pro-
 uare pugnare terti: quod ipse sentiam dicere.
 Sequitur igitur quoniam nobis est hic de quo loquimur
 in foro atque in oculis cuius constituenda: ut videamus
 quid ei negotij demus: cuius enim muneri velimus
 esse prepositum. Nam crassus heri tum nos tatule
 et tesar non ad effectus posuit virtutis martis dista-
 butione idem quod greci plerique posuerunt: neque sa-
 ne quid ipse sentiret: sed quid ab his diceretur
 ostendit. Duo prima genera bonum esse: in quibus
 eloquentia versaretur vni infinitum alteri finitum.
 Infinitum michi videtur id dicere: in quo aliquid
 generatim quereretur hoc modo expetenda ne esset
 eloquentia: expetendi ne honores. Tertium autem
 in quo quid imperiosis et constituta re et de finitum
 quereretur: cuius modi sunt que in foro atque in ci-
 uium causis disceptationibusque versantur: Ea mi-
 videntur aut in lite ordinanda: aut in consilio dan-
 do esse posita. Nam illud tertium quod a crasso tactum
 est: et ut audio ille ipse aristoteles qui heri maxime
 illustravit adiecit etiam si opus est: tum mihi esse
 necessarium. Quid nam inquit tatulo: an laudator
 id enim video poni genus tertium. Ita mihi antonius:
 et in eo quidem genere stio et me et omnes qui affue-
 runt delectatos esse vehementer: cum abste et popu-
 lia mater vram laudatam cui primam mulierem huius ho-
 norem in nostra ciuitate tributum puto: Quod non omnia
 quecumque loquimur nihil videntur ad artem: et
 precepta esse reuocanda. Ex his enim fontibus:
 unde omnia variate dicendi precepta sumuntur: licet
 sit etiam laudatorum ornare: neque illa elementa de-
 siderare que ut nemo tradat: quis est qui nesciat que
 sint in homine laudanda? Positis enim his rebus
 quas crassus in illius oratione sue qua contra tal-
 legem censor habuit principio dixit: que natura a
 fortuna fortuna darentur hominibus in rebus se vinci

Nosse animo equo pati: que ipsi & homines parare pos-
sent in his rebus se pati vni non posse: Qui lau-
dabit quēpiam: intelliget exponenda & esse for-
tune bona: ea sunt generis: petunie: pmlquē:
opum valitudinis forme virum ingenii: tetarūq;
rerum que sunt a corporis aut extraneae: si habuerit
bene is vsum: si non habuerit sapienter caruisse: si
amiserit moderate tulisse: Deinde quid sapienter
is quem laudet: qd liberaliter: qd fortiter: quid iuste:
quid magnifice: quid pie: quid grate: quid humilia-
ter: qd deniq; cum aliqua virtute aut fecerit aut
tulit. Hec et que sunt eius generis facile videbit
qui volet laudare quēpiam: et vituperare contraria.
Cur igitur dubitas inquit titulus facere hoc tertium
gend: quoniam inest in ratione rerum: nō enim
si est facilius: eo de numero quoq; est extirpendū.
Quid nolo inquit omnia: que cadunt aliquando in
oratorem: quibus exigua sunt ea sic tractare: q̄ nichil
possit dici sine preceptis suis. Nam et testimonium
sepe dicendum est: ac non nunq; etiā alturatus:
ut michi nātē fuit i. Sex. tūc sediciosum tuum et
turbulentum: in eo testimonium explicui dicendo
omnia consilia consulatus mei: quibus illo tribuno ple-
bis pro re. p. resatissem queq; ab eo contra rem. p.
facta arbitraret exposui: diu retentus sum: multa
ludiū multa respondi: Nun igitur placet: tū de e-
loquentia preceptas aliquid etiam de testimonio
dicendis quasi in arte tradere: Nichil sane inquit
titulus necesse est: Quid si quod sepe summis viris
accidit mandata sunt exponenda aut in senatu ab
imperato: aut ad regem aut ad populum aliquem
a senatu ~~aliquando~~ Cum quia tenere ordinis
huiusmodi causis accuratiores est utendum: idcirco
etiam pars hec causarum numeranda videt: a
prius instruenda preceptis: Minime vero inquit
titulus: non enim decet homi disertum in ~~huiusmodi~~
eiusmodi rebus facultas ex ceteris rebus et causis
compata. Ergo item inquit illa que sepe diserte
agenda sunt: et que ego paulo ante cum eloque-
tiam laudarem dixi oratoris esse: neq; habent suū
locum vllum in diuisionē partū neq; certū preptor

Genus: et agenda sunt non minus discrete q̄ que in lite
dicunt: oburgatio: consolatio: exhortatio: quorum
nichil est quod non summa dicendi ornamenta desi
deret: sed ex artificio res iste precepta non querunt:
Plane inquit tatullus assentior. Age vero inquit anto
nius quales oratoris et quati hominis in dicendo pu
tas esse historiarum scribere: sicuti greci scripserunt? Sum
mi inquit tatullus sicut huius nichil opus est oratore:
satis est non esse mendacem: Atqui ne nos contemp
nas inquit antonius greci ipsi sic initio scripturarum:
ut noster cato ut pictor ut piso: Erat enim historia
nil aliud nisi anhalium confectio: cuius rei memoriarum
publice retinende causa ab initio rerum romanarum
usque ad C. P. mutuum pontificem maxm res ob
singulorum annorum mandabat huius pontifex ma
ximus: efferebatque in album et ponebat tabulam
domi potestas ut esset populo cognoscendi: hi qui
inde annales maximi nominantur. Hanc simili
tudinem scribendi multi sequuti sunt: qui sine ulli
ornamentis nominum solum temporum: hominum: loco
rum: gestarumque rerum reliquerunt. Itaque qualis
apud grecos pherecydes: hellanicus: acasilas fuit:
aliique permulti. Talis noster cato et pictor et pi
so: qui neque tenent quibus rebus ornetur oratio. Mo
do enim huiusmodi ista sunt importata et diuini intelli
gatur quid dicant: unam dicendi laudem putat
esse breuitatem. Paululum se exerit et addidit his
torie maiorem sonum vocis vix optima trassi fami
liaris antipater. Ceterum non exornatores sed tan
tummodo narratores fuerunt. Est inquit tatullus ut di
cis: sed ipse iste ipse belius neque distinxit historiarum
varietate locorum: neque verborum collocacone et trac
tu orationis leui et equali perpoliuit illud opus: sed
ut homo neque doctus neque maxime aptus ad dicen
dum sicut potuit dolauit: vixit tamen ut dicis su
piores. Numme mui inquit antonius: si ista res
hodie nostra lingua illustrata non est: nemo enim stu
det eloquentie nostrorum hominum: nisi ut in causis
atque in foro eluceat. Apud grecos autem eloquentis
simi homines remoti a causis forensibus tamen ad cete
ras res illustres: cum ad scribendam historiarum maxime

Se applicauerunt: Namque herodotum illum: qui princeps
genus hoc ornauit in causis nihil oio versatius
esse accepimus: Atque tanta est eloquentia ut me qui-
dem quoniam ego grece scripta intelligere possum
magis delectet: et post illum thucydides omnis
dicendi artificis mea sententia facile vincit qui
ita est creber rerum frequentia: ut verborum pre-
mium suarum numero sequatur: Ita porro verbum
est aptus et pressus: ut nebas verum res orone
an verba sententiarum illustrentur. Atque ne hunc
quidem quoniam in re. p. versatus ex numero accepimus
eorum qui causas dicunt: et hos libros cum sit
fuisse dictum tum a re. p. remotum: atque id quod opto
aliquis attente audire solitum est: In exilium pulsa
esset. Nunc consequens est strabonius philista: qui
cum domus tyrami familiarissimus esset orum
suum consumpsit scubendo: maxime thucydidem
sicut michi videtur imitatus. Postea vero Quasi
ex clarissima rhetoris officina duo prestantes
ingenio theopompus et ephorus hystorice magro
impulsi se ad hystoriam contulerunt: cas oio nunquam
attulerunt. Denique etiam a patria profecti princeps
xenophon socraticus ille: post ab aristotele caliste-
nes comes alexandra scripsit hystoriam: Et hic quidem
rhetorico pene more: ille autem superior leniore quo-
dam sono est usus et qui illum impetum oratoris non
habere vehementer fortasse minus: sed aliquo tamen
est ut michi quidem videtur dulcior: Minimus
natum omnium horum thymeus: quatum autem iudicare
possum longe eruditissimus: et rerum copia: et sua
rui varietate abundantissimus et ipsa compositione
verborum non minus magnam eloquentiam ad stu-
bendum attulit: sed nullum usum forensium. Hec tu
ille dixisset. **Q**uid est inquit titulus cesar: ubi sunt
qui antonium grece negant scire: **Q**uot hystoricos
nominavit: qui scienter quod prae de unoquoque dixit:
id me hercule dixit titulus admirans illud iam mi-
rari desino: quod magis ante mirabar. Hunc cum hec
nescire in dicendo posse tantum. Atque titule magis
antonius non ego utilitatem aliquam ad aditendum au-
ripans horum libros et non nullos alios sed delectat.

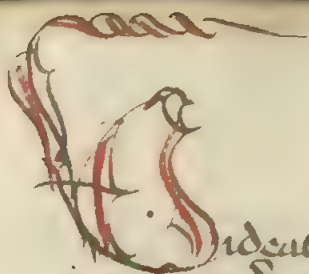
Causa tamen est omni legere solco. Laus ergo est: fa-
 rebor aliquid tamen tamen in sole ambulem: etiam si ego
 ob aliam causam ambulem fieri natura tamen uti
 colorez: sit cum istos libros ad miseri nam vix
 lueret studiosius legere: sentio illorum tantum orationem me-
 am quasi colorati. Sed ne latius hoc vobis pateat vide-
 atur hec duntaxat in greis: que ipi qui stupescunt
 voluerunt a vulgo intelligi. In philosophos vestros si-
 quoniam in diu deceptis: in diu librorum: qui sunt se-
 mestrati de rebus notis et illustribus de virtute de iusti-
 tia de honestate: de voluptate verbum profus nullum
 intelligo ita sunt augustis et concisus disputacionibus
 illigati: Poetas duntaxat quasi aliena quadam ling-
 wa loquutos non tonor attingere: cum his me ut
 dixi oblecto quod res gestae: aut qui orationes stupescunt
 suas: aut qui ita loquuntur: ut videantur voluisse nobis
 qui non sumus eruditissimi familiares: Sed illuc re-
 deo: videtis ne optum munus sit oratoris historia?
 Haud scio an plume orationis et varietate maxime:
 neque tamen eam reperio usque sepe ratum instructa
 et heretorum preceptis: ita sunt enim ante oculos.
 Nam quis nescit primam esse historie legem ne quid
 falsi dicere audeat: Deinde ne quod vere non audeat:
 nequa suspicio gratie sit in scribendo: neque similitudo:
 hec fallacia fundamenta nota sunt omnibus. Ipa autem
 edificatio posita est in rebus et verbis. Verum ratio
 ordinem temporum deserviat: regionem deserviat
 vult etiam quoniam in rebus magnis memorandi dig-
 nis consilia primum: Deinde acta postea euentus expect-
 tantur: et de consiliis significari quid scriptor probet:
 et in rebus gestis declarari non solum quid actum aut
 dictum sit sed etiam que et de euentu dicatur: ut tunc
 explicetur omnes: vel casus vel sapientie: vel te-
 meritatis: hominumque ipsorum non solum res geste: sed
 etiam qui fama ac nomine excellat: de cuiusque vita
 atque vita. Verbum etiam ratio et genus orationis
 fustum atque tractum et cum leuitate quadam equi-
 li proflucens sine hac iudiciali asperitate: et sine
 sua forensis audacia prosequendum est. Hanc
 tot tantarumque rerum videtis ne vlla esse precepta:
 que in artibus heretorum repiantur: In eos silentio

Volta alia oratorum officia taceant: cohortationes con-
solationes: precepta admonita: que tractantur sunt
omnia disertissime: sed locum suum in illis artibus: que
tradite sunt habent nullum. Atque in hoc genere
quoque est infinita plura quod oratori plerique ut etiam
trassit ostendit duo genera ad dicendum dederunt. Vnum de causa
de finitque causa: quales sunt que in libris que in deli-
berationibus versantur: Addat si quis uolet etiam lauda-
tiones: alterum quod appellant omnes fore scriptores
explicitat nemo infinitam generis sine tempore et sine
persona questionem: hoc quid et quantum sit cum dicam
intelligere nichil non videntur: Si enim est orato-
ris quoque res infinita posita sit: de ea posse dicere:
dicendum erit enim ei et quanta sit solis magnitudo: quod
forma terre: de mathematicis: de musicis rebus non po-
terit quoniam dicat hoc genere suscepto recusare: Denique
huius qui presentur esse sunt non solum de his controuer-
siis que temporibus et personis notae sunt: hoc est de
omnibus forensibus: sed etiam de generalium infinitis quo-
nibus. Dicere: nullum potest esse genus orationis: quod
sit exceptum sed si illam quoque partem que questionum
oratori volumus adiungere vagam et liberam et late
patentem: ut de rebus bonis aut malis expetendis a-
fugiendis: honestis: aut turpibus: utilibus aut inuti-
libus: de virtute: de iusticia: de continentia: de pruden-
tia: de magnitudine animi: de liberalitate: de pie-
tate: de amicitia: de fide: de Officio: de ceteris
virtutibus contrariisque vitiis dicendum oratori putamus?
Itemque de re publica: de imperio: de re militari: de dispo-
sitione ciuitatis: de hominum moribus: assumamus etiam
quoque partem: Sed ita ut sit circumscripta modicis re-
gionibus: equidem omnia que pertinent ad usum ciuium
morem hominum: que versantur in consuetudine vite
in ratione rei publice in hac societate ciuili: in sensu ho-
minum communi: in re in moribus comprehendenda
esse oratori puto: si minus ut separatim de his re-
bus respondeat philosophum more. At certe ut in causa
prudenter possit interere. Hic autem prius de rebus
ut ita loquatur: uti in qui iura: qui leges: qui ciui-
tates constituerunt: locuti sunt simpliciter et spoli-
sine ulla serie disputandi et sine sermone tractate

etiam. H
verum null
in tetrat
ultima: re
amque ar
homines spec
ius uel fo
gere: neq
tut ege
facere non
omnia que
sed qui pri
teant: re
sue oration
adeptus su
prius rebus
tat: cum al
tium mou
oratorum: i
eretur ill
pellem: an
paratum f
venderis al
oporteret
si non didi
isti enim
tetera mu
liquis. S
st et pell
illis rebus
michi in
verum quod
de natura
est ita mag
tam doct
teterum
non habet
et politico
comibus: in
stiam de
vis orato

Verborum. Hoc loco nequa sit admiratio si tot tantarumque rerum nulla a me precepta ponentur: sic statuto: ut in ceteris artibus cum tradita sint cuiusque artis difficultissima: reliqua quia aut facillima aut similia sunt cuiusque artis tradi non necesse esse. ut in pictura qui hominis speciem pingere didicerit: posse eum cuiusvis uel forme: uel etatis: etiam si non didicerit pingere: neque esse pitulum qui leone aut taurum pingat egregie: ne idem in multis aliis quodrupeibus facere non possit: neque est omnino ars ulla in qua omnia que illa arte effici possunt a doctore tradantur. Sed qui primarum et ceterarum rerum genera ipsa didicerunt: reliqua persequuntur. similiter arbitror in hac siue oratione siue exercitatione dicendi qui illam omnimode adeptus sit ut eorum mentes: qui aut de re. p. aut de rebus aut de iis contra quas aut pro quibus dicat: tum aliqua statuendi ratione audiant ad suum arbitrium mouere possit. huc de toto illo genere reliqua orationum: non plus quesitum esse quod dicat quam politer etiam illum cum herubem fingebat quemadmodum pellem: aut hydra fingeret: etiam si her ubi se paratum facere didicisset. Tum titulus predicare in uideris antoni posuisse ante oculos quid distere oporteret eum qui orator esset futura: quid etiam si non didicisset ex eo quod didicisset assumere. **S**ed uisa enim totum hominem in illo genera solum ratio: cetera innumerabilia exercitationi et similitudini reliquenda. Sed uideat ne in istis duobus generibus hydra sit et pelles: hercules et alia opera maiora ne in illis rebus quas pretermittis relinquatur. Non enim michi minus operis uidetur de uniuersis generibus rerum quam de singulorum causis ac multo etiam magis de natura deorum: quam de hominum litibus dicere. Non est ita inquit antonius: dicam enim tibi titule non tam doctus quam id quod est maius expertus. **O**mnium ceterarum rerum oratio michi crede ludus est hominum non hercule neque in exercitatio: neque communis leuiter et polioris humanitatis experti in causarum ratione: comibus: magnum est quoddam opus atque haud sciam de humanis opibus longe maxime: in quibus uis oratoris plerumque ab imperitis exitu et uictoria

Sideatur: Vbi adest armatus aduersarius q' sit et
ferendus et repellendus: vbi sepe is q' tui dñs e' fu-
tus e' alienus atq' ratq': a' et amicus aduersus et
mimicus tibi est: tunc aut docendus is e' aut docen-
dus: aut repimendus: Aut mutandq': Aut omi rone
ad tempus ad causam oratione moderandq': in quo
sepe benivolentia ad odium: Odium autem ad benivo-
lentia deducend est: qui tanq' machinatione aliq'
tu' ad seueritatem: tu' ad remissionem animi: tu' ad tri-
stia: tu' ad leticia e' contorquendq': omi sententia
gravitate: omi verborum ponderosa est utendum
Ac cedat oportet animo varia: vehemens: plena ai-
mi: plena spiritus: plena doloris: plena virtutis.
Quis opibus si quis ullam artem comprehenderit: ut ta-
q' phidias hincine signum efficere possit: non sane:
quemadmodum in clipeo idem ille transfer minora illa opa
facere distat laborabit. Tum catulus quo ista maiora
et mirabiliora fecisti eo me maior expectatio tenet:
q'busnam romba q'busue preceptis ea tanta vis co-
paretur: non quo mea quidem tam intersit: neque
enim etas id mea desiderat: et aliud quoddam genus
dicendi nos secuti sumus: qui nunq' sententias de malis
iudicium in quadam oratione extorsimus: ac potius
placatis eorum animis tantum quantum ipi patierim?
laxepimus: sed tamen ista tua nullum ad usum meum
tantum cognoscendi studio adducta requiro. Nec
in opus est greco aliquo doctore qui michi prae-
cipua precepta detantet: tu ipse nunq' foris: nunq'
vllum iudicium aspexerit: ut peripateticus ille de
phormio tu hamibal tartagme expulsus: ephesum
ad antiochum veniss: erat: p' eo quod eius nom-
erat magna apud omes gloria invitatus esset ab hos-
pitibus suis: ut eni que dixi si vellet audiret: tuncq'
se non holle dixiss: locutus esse dicitur homo copiosa
aliquot horas de impatoris officio et de omi re mi-
litari. Tum cum ceteri qui illum audierat vehem-
enter essent delectati: querebant ab hamibale
quidnam ille ipse de illo philo iudicaret. hic penus
non optime grece: sed tamen libere respondisse fertur:
multos se deliros senes sepe vidisse sed qui magis
q' phormio de iudaret vidisse neminem. Neq' me haule

Sideatur
fieri
tunc
tunc
michi
us at
facere
tur:
Sed
michi
nanti
met
usor
tetur?
omnes
quod
didici
tam
facta
eorum
videtur
tes m
appel
trou
bita
dicen
mem
pone
tunc
dicam
non
quo
Geo
to ut
septe
est a
ita ut
et do
Veri
dum
men

Secunda: quid enim aut arrogantius: aut loquacius
fieri potuit: quod Hannibali qui tot annos de imperio
tunc populo romano omni gentium victore certasset: et
tunc hostem qui nunquam hostem nunquam castra vidisset:
inque deinceps minimam partem vltius publici mune-
ris attigisset: precepta de re militari dare: Hoc mi-
serere omnes isti qui de arte dicendi preceptum vide-
tur: quod enim ipsi experti non sunt: id docent tectus.
Sed hoc minus fortasse errant: quod non te ut ha-
nibalem: sed ut pueros aut adolescentulos docere co-
nantur. Eras catule inquit autonius: nam ego
met in multos iam perhormones incidi: quis enim est
istorum grecorum quique nunc quicquid intelligere arbi-
tratur? At michi quidem non ita molesta sunt: facile
omnes perperior et persero. Nam aut aliquid afferunt:
quod michi non displiceat: aut efficiunt ut me non
didicisse minus peniteat. Omnis autem eos non
tam contumeliose quam plurimum illum Hannibal et co-
fortasse plus habeo etiam negotii: sed tamen est
eorum doctrina: quantum ego iudicare possim per-
ridicula. Diuidunt enim totam rem in duas par-
tes in cause controuersia: et in questionis causa
appellant rem positam in disputatione rerum et con-
trouersia: questionem autem rem positam infinita du-
bitatione de causa precepta dant. De altera parte
dicendi mirum silentium est: deinceps quique faciunt qui
membra eloquentiae: inuenire quod dicas: inuenta dis-
ponere: deinde ornare verbis post memorie mandata:
tunc ad extremum agere et perorare rem sane non recte
dicam. Quis enim hoc non sua sponte uideret nemi-
nem posse dicere: nisi et quod diceret et quibus verbis et
quo ordine diceret haberet: et ea meminisset. Atque
hec ego non reprehendo: sed ante oculos posita addi-
to ut eas item quatuor: quique sexne partes uel etiam
septem: quoniam aliter ab aliis dixerunt in quas
est ab his omnis pro distributa. Tulerunt enim exordiri:
ita ut enim qui audiat benivolentius nobis faciamus
et doctorem: et attentum: Deinde rem narrare ita ut
uerisimilis narratio sit: ut aperta: ut brevis: post autem
diuidere causam: aut proponere: nam confirmare argu-
mentis ac rationibus: Deinde contraria confutare:

Cum autem alii conclusionem orationis et quasi per orationes
collocant: alii iubet antequam poritur ornandi aut atque au-
gendi causa digredi: deinde concludere atque porae.
Resque quidem reprehendo: sunt enim contumelie dis-
tributa: sed tamen id quod nunc sunt homines ex-
tibus veritatis non pite. **Q**ue enim precepta prin-
cipiorum et narrationi esse voluerunt: ea in totis
orationibus sunt conservanda. **I**am ego mecum sem-
uolum iudicem facilius facere possum in iure oro-
nis: quod cum omnia sunt in audita: decilem autem non
cum pollicitor me demonstraturum: sed cum ad doc-
te explano: attentum vero credo tota actione exata
dis mentibus iudicium non prima mutatione efficere pos-
sumus. **I**am vero narrationes quod iubent verisimile
esse et aptam et breuem: recte nos admonet: quod
hec narrationis magis putant esse propria quam totius oro-
nis: valde mecum videntur errare. **I**nnocentius in his
est error quod existimat artificum esse hoc quoddam
non de similes ceterorum: cuiusmodi de ipso iure civili
hesterno die transus componi posse dicebat: ut ge-
nera rerum primum exponeret: in quo vitium est
si genus velle pretermittat: deinde singulorum quorundam
partes in quo et ~~deesse~~ deesse aliqua partem: et supra
re mendosum est: cum verborum omnium diffinitiones: in quibus
neque habesse quicquam detet: neque redimere: sed hoc
si in iure civili: si etiam in prius aut mediocribus rebus
doctores assequi possunt: non idem sentio tanta hac
in re: tamque immensa posse fieri. **S**im autem qui arbi-
trantur: deducendi sunt ad eos qui hec docent: omnia
iam explicata et perpolitata assequentur: sunt enim in-
numerabiles de his rebus libri: neque habiti neque
obscuri. **S**ed videant qui velint ad ludendum ne an
ad pugnam arma sunt sumpturi: aliud enim pug-
na et acies: aliud ludus campique noster desiderat.
Attamen ars ipsa ludica armorum et gladiatori et mi-
liti prodest aliquid: sed annua atque et presens et au-
tus idem atque versatus in victis viros efficit non dif-
ficilius arte comitata. **Q**uare ego tibi oratorem sic la-
mstituam si petero: ut quod efficere possit: ante per-
spiciat: si intelligam ad finem posse pervenire: co-
hortabor non solum ut elaboret: sed etiam si vir quod sit

Michi
tore
Sim
dico
sestus
est a
ferat
vend
aliquid
tullius
optat
man
teat
clam
tonis
ut to
trada
bis
man
milia
in tan
et mi
nus
quod
lo mi
aspec
tas
se se
honor
adole
enim
icute
neque
s' h
ante
audi
fatu
causa
reflex
tullia
bile

Michi videbitur : obsecrabo : tantum ego in excellere ora-
tore et eodem viro pono esse ornamenti vniuersi civitati
Sim videbitur cum omnia summa fecerit : tamen et me
diocis orator esse ventura : promittat ipsi quid velit : mo-
lestus magnopere non ero. Sim plane abhorrebit et
erit absurdus : ut se contineat : aut ad aliud studium tran-
ferat admonebo : nam neque is qui optime potest de se
videtur esse villo modo a cohortatione nostra : neque is qui
aliquid potest ad terrendum : quod alterum diuinitatis in-
cuiusdam videtur : alterum uel non fatere quod non
optime possis : uel fatere quod non pessime facias hu-
manitatis certum vero illud clamare contra que de-
ceat et quod possit homines est ut tu titule de quodam
clamatore dixisti stulticie sue quod plurimos testes per-
tonio domesticos colligentis. De hoc igitur quod erat talis
ut cohortando adiuuandusque sit ita loquamur : ut ei
tradamus ea duntaxat que nos usus docuit : ut no-
bis ducebat veniat eo quo sine duce ipsi pervenimus : quod
nam meliora docere non possimus. Itaque ut a fa-
miliari modo exordiar hunc ego titule suspensum plurimum
in causa parvula adolescentulum audiri voce et forma
et motu corporis et reliquis rebus aptum ad hoc mu-
nus de quo queamus. oratione autem telea et citati
quod erat ingenii sed verbis exferuefcentibus et pau-
lo minuz redundantibus quod erat etatis : non sum
aspernat. Volo enim se efferat madolestente fecundi-
tas. Nam facilius stultus in verbis revolvitur : ea que
se se minuz profuderunt quam si nichil valet materies :
nova sarmenta cultura excitantur ita uolo esse in
adolescente fecunditas unde aliquid amputet : no-
enim potest in eo esse facta diuturna quod minus ce-
reuter et maturitatem exequitur. Vnde statim indolem
neque diuisi tempus et cum cum sum cohortatus ut for-
sitan ludum putaret esse ad dicendum : magistrum
autem quem vellet eligeret : me quidem non : sed
audiret. L. trassum : quod iste arripuit et ita se se
factus confirmavit. atque etiam addidit gratia stilius
causa me quoque magister et futurum. Vnde amicus iter-
reperat ab hoc sermone cohortationis mee tu iste ac-
cessit. C. norbanum defendente me : non est credi-
bile quod interesse michi sit visum inter eos qui in

Erat et qui anno ante fuerat. omnino in illud genus cur
trassi magnificum atque preclarum natura ipsa ducebat:
sed ea non satis perficere potuisset nisi eodem studio
atque imitationem incedisset: atque ita dicere conficeret
ut tota mente trassum atque omni animo intueretur. Ergo
hoc sit primum in preceptis meis ut demonstramus quae
imitemur: et atque ita ut quae maxime excellant in eo
quem imitabimur ea diligentissime persequatur. Tum
attendant exercitatio: quia illum quem elegerit imitan-
do effingat. atque ita exprimat: non ut multos imitato-
res sepe ~~in~~ cognoui qui aut ea quae facilia sunt
aut etiam illa quae insignia ac pene vitiosa conser-
tentur imitando. Vicitur est facilia quae amittunt multa
aliquis aut scitum aut motum: si vero etiam vitiose
aliquid est id sumere et in eo vitiosum esse non mag-
num est: ut ille qui multum etiam amissa uoce fuit in
re. p. si quis nequos in dicendo. **E**t. fimbriae quos tibi
habuit ille non assequitur oris praeditate et verborum
latitudinem imitat. **P**er tamen ille nec delige scit
tuis potissimum similis esset: et in eo ipso quae delegerat:
imitari etiam vitia voluit. **Q**ui autem faceret ut oportet
primum videret necesse est in delegerando: deinde quae
probanter in eo quae maxime excellant ea diligentissi-
me persequatur. **Q**uid enim cause censetis esse cur eta-
tes tentulerint singule singula prope genera ducen-
di quod non tam facile in his oratoribus possimus in-
ducere quia scripta ex quibus iudicium fieri possit non
multa sane reliqua reliquerunt: quod in grecis ex quo-
scriptis cuiusque etatis quae ducendi ratio voluntas
quod fuerit intelligi potest. Antiquissimum fere sunt
quorum quidem scripta constet perides atque alciobius
des et eadem etate turchidides sustines auti breues
sententiae magis quam verbis habundantes: non po-
tuerunt addere ut vnum genus esset omnium nisi ali-
quod proponeret ad imitandum. Consecuti sunt hos the-
tides theeramenes hisias multa siue scripta sunt: non
nulla thetides de theeramene audiuimus omnes etiam
cum retinebat illum pedem suum: sed erat paulo
veteriore filo. **E**cce tibi exoritur et isocrates magister isto-
rum omnium tuus et ludo tanquam ex equo troiano iuueni
principes exierunt: sed eorum primum acie illustres
in pompa primum.

Affe noluerunt. itaque et illicheopompi ephiori philisti
 nauitate multique alij naturis differunt voluntate
 autem similes sunt et inter se se et in se et in q
 se ad causas contulerunt uti demosthenes: iperides:
 liturgus: **E**stimates: dmarcius: aliusque copulies: et
 si inter se partes non fuerunt tamen sunt omnes
 in eodem veritatis imitando genere et: **f**ati: quorum
 quod diu vixit imitatio: tam diu genus illud dicendi:
 studiumque vixit: posteaque extinctis his omnes eorum
 memoria sensim obscurata est et evanuit: alia
 quedam dicendi meliora ac remissiora genera vi
 fuerunt. **P**nde demosthenes que ait sororis filium fu
 isse demosthenis: tu phalereus ille demetrius
 omni istorum mea sententia politissima aliusque horum
 similes exiteant. **Q**ue si volemus usque ad hoc tempus
 persequi intelligemus ut etiam analabaden sem
 illum menedemum et eius filium hierodem quos eo
 audiri tota imitetur asia: sic semper fuisse aliquem
 cuius se similes esse vellent. **H**ant igitur similitudi
 nem qui imitatione assequi uolet tum exortationibus
 rebus atque magnis cum scribendo maxime profectus
 quod si noster suspicius fateretur multo eis diutius
 set pressior iniqua nunc interdum ut in herbis vul
 garia solent dicere in summa veritate in est lipul
 ues quedam que stilo depascenda est. **H**ic sus
 picus me quidem magis recte mones: idque in gratum
 est: sed ne te quidem antoni multum stupuitasse ar
 bitror. **T**um ille quasi vero inquit non ea propria
 alius que michi ipsi desunt: sed tamen ne tabulas
 quidem confitere est amor: vero et in hoc ex re promi
 tiari mea: et in illo ex eo quod dico quatuor idque
 est quod fatiar iudicari potest. **A**tque esse tamen mul
 tos videmus qui neminem imitentur: et suapte natura
 quod velint sine cuiusque similitudine consequantur:
 quod in nobis animaduerti recte potest **C**esar et
 cotta: quorum alter inuicem me quidem oratorum
 leporem quendam: et sane alter acutissimus: et sub
 tilissimus dicendi genus est consecutus. **V**erum vero
 in equalis curio pater mea sententia uel eloquen
 tissimus: temporibus illis: quorum michi magnopere
 videtur imitari: qui tamen verborum gravitate

Et elegancia et copia sua quanda expressit quasi form
figuramque dicendi: quod ego maxime potui iudicare:
in ea causa qua ille contra me apud centum viros pro fi
bus tossi dixit. In qua nihil illi defuit quod non mo
copiosius: sed etiam sapiens orator habere deberet. Ve
rum ut aliquando ad causas deducamus illum quem
constatuum et eas quidem in quibus plustuluz negotii est
iudicium atque litium rursus alius forte hoc pre
ceptum: est enim non tam acutum quam necessarium: ma
gisque monitoris non fatui quam eruditi magistra. Hoc em
primis preceptum: quasque causas erit acturus: ut
eas diligenter: penitusque cognoscant: hoc in ludo non
preceptum. Faciles enim causas ad pueros deferunt. lex
peregrini uetat in iuribus ascendere: ascendit: hos
res repellit: accusatur: nihil est negotii huiusmodi
causam cognoscere. Recte igitur nihil de causa
discenda preceptum. Hoc est enim in ludo causarum se
formula. At verum foro tabule: testimonio: pacta
conuentiones: stipulationes: cognationes: affirmantes de
creta: decreta: responsa: vicia denique eorum qui in ea
versantur tota cognoscenda est. quibus rerum negligetia
plerasque causas et maxime priuatas: sunt enim
multo sepe obscuriores: videmus amicti. Ita nonnul
li dum opera sua multa existimari volunt:
ut toto foro volitare et a causa ad causam ire vide
antur: causas dicunt incognitas in quo est illa quod
magna offensus uel negligentie susceptis rebus: uel
perfidie receptis: sed etiam illa maior opinione: quod
nemo potest de ea re qua non nouit verum turpissime
dicit. Ita dum mercede vituperatorum que maior est contem
nunt assequitur etiam illam quam magis ipsi fugi
unt tarditatis. Equidem soleo dare operam ut de
sua quisque re me ipse doceat et ut ne quis alius
assit: quod libere loquatur et agere aduersari tam
ut ille agat suam: et quicquid de sua re cogitavit in
medium proferat. Itaque cum ille discessit tres per
sonas: unus sustinco: summa animi equitate
meam: aduersari iudicis: qui locus est talis ut plura
habeat adiumenti quam in modum: hinc iudico esse dicit.
Dum: ubi plus mali quam boni reperio id totum adiudico
atque reuocatio ita assequor ut alio tempore cogit quod

Sicam: et alio dicam: que duo plerumque ingenio facti sunt
 faciunt. Sed tunc idem illi melius aliquando dicerent si ad
 sumendum sibi tempus ad excogitandum: aliud ad dicendum
 putarent. Cum rem penitus causamque cognovimus sta-
 tim occurrat animo que sit causa ambigui: nihil est enim
 quod inter homines ambigatur: siue eximine tam constat
 ut fatimoris: siue excontrouersia: ut hereditatis:
 siue ex deliberatione: ut belli siue ex persona: ut laudis:
 siue ex disputatione: ut de ratione viuendi: in quo non
 aut quod ~~factum~~ factum sit: aut fiat futurumque sit queat:
 aut quale aut quod vocetur: et nunc fere alius que
 quidem sunt omnium plerumque inscriptione defendunt:
 nam et de pecuniis repetundis: que maxime sunt nega-
 da fere sunt omnia et de ambitu raro illud datur ut
 possis liberalitatem atque benignitatem de ambitu atque
 largitione senescere. De socris: de veneficiis: de pe-
 tulatu insitanti necesse est. Id est igitur genus primum
 causarum in iudiciis et controuersia factis in delibera-
 tionibus plerumque ex futuro: raro etiam exstanti aut facti.
 Certe ante res non sit: nec ne: sed qualis sit queri:
 ut tu. L. optimi causam defendebat apud populum
 audiente me. C. carbo res: nihil de. C. brachii
 nec negabat: sed id iure pro salute patrie factum
 esse dicebat: ut eadem rationem tui ple alia in mente
 rem p. capessenti. P. africanus de Tigratio inter
 roganti responderat iure te sum uideri. Iure at
 omnia defendunt: que sunt eius generis: ut aut
 oportuerit: aut licuerit: aut necesse fuerit aut impru-
 dentia: aut casu: facta esse videantur: nam quod voce querit:
 tum quo verbo quid appellandum sit contendit: ut
 michi ipse tam hac suspitio fuit in horum causa summa
 contentio: plerumque enim de his que ab isto obuideba-
 tur tu confiterer: tamen ab illo maiestatem inimi-
 tam negabam ex quo verbo lege appuleia tota illa ca-
 pendeat. Atque in hoc genere causarum non nulli pre-
 cipuum ut verum illud quod causam facit breuiter
 uterque diffinit: quod michi quidem per quam puerile
 videri solet. Alia est enim tum inter doctos homines
 de his ipsis rebus que versantur in aribus disputant: vero
 diffinitio: ut tu queritur quid sit ars quid sit lex: quid
 sit iustitia: in quibus hoc precipit ratio atque doctrina ut

Sus eius rei quā diffinias sic exprimat^r ut neq^{ue} absit q^{ui}q^{ue}
neq^{ue} supersit: quod quidam in illa causa neq^{ue} suspensa
fecit neq^{ue} ego facere conatus sum: nā quāquam vterq^{ue} nūq^{uam}
potuit omni copia dicendi dilatare q^{uod} esset iniquitas
tam minime. Et enim diffinitio p^{ri}mi reprehensio v^{er}o
vno aut addito aut dempto sepe extorquet^r e maiora:
deinde de genere ipso doctrina redolet exortatōz q^{ue}
pene puerilem: tū et in sensum et in mentem iudic^{is}
intrare non p^{oss} ante enim preterlabit^r q^{uod} p^{re}cepta
est. **S**ed in eo genere in quo quale sit quid ambigi^r
existat etiam ex scripti interpretatione sepe contentio
in quo nulla p^{oss} ee nisi ex ambiguo controuersia.
Nam illud ipm cum scriptum a sententia discrepat:
genus quoddam habet ambigui: quod tū explicat^r.
omn^{ia} ea verba que desunt y suggesta sunt: quibus
additis defenditur sententia scripti per spūa fuisse.
Extorquet^r scriptis si quid ambigitur non novim^{us}
genus nascitur sed superioris generis causa dupli^c
tatur idq^{ue} aut nunq^{ue} diiudicari poterit: aut ita
diiudicabitur ut referendis preteritis verbis: id sc^{ilicet}
tū quodcūq^{ue} defendim^{us} suppleatur. Ita fit ut v^{er}o
genus in iis causis que p^{ro}pter scriptum ambiguntur
relinquatur: si est scriptum aliq^{uid} ambiguum. Ambig^{ui}
quorum autem copiosa genera sunt que melius
videntur melius nosse qui dialectici appellant^r. **N**on
autem nū ignorare q^{uod} nō minus nosse debeat: tū
illud est frequentissim^{um} in omni consuetudine uel ser^{mo}
monit^{us} uel scripti: tū idēto aliquid ambigitur quod
aut verbum aut verba sunt pretermissa. **I**tem aut
petat tū genus hoc talisacum quod in scripti inter^{pre}
tatione versatur: ab illis causis in quib^{us} qualis
queq^{ue} res sit discrepat^r seūgunt^r m^{ag}is enim tantū
queritur quale sit genus ipm rei: q^{uod} in scripto quod
totum a facti controuersia sepatim^{us} ē. Ita tria sūt
omnino genera que in discrepatōz et controuersiaz
cadere possunt. q^{uod} fiat: factū: futurū ne sit: q^{uod}le
sit aut quomōdo noietur: nam et illud quod quidaz
frecq^{ue} aduigunt recte ne sit factum: totū in eo est
quod quale sit querim^{us}. **S**ed iam ad institutū re
uertar meū. Cum igitur accepto cause genere: et
cognito: rem tractate tepi: mel^{ius} p^{ri}us constituto q^{uod}

Quid sit illud: quo michi referenda sit ois illa oratio:
 que sit propria questionis et iudicii. Deinde illa duo dili-
 gentissime considero: quorum alterum commendator habet magis:
 aut eorum quos defendimus. alterum est accommodatum ad
 eorum animos apud quos dicimus ad id quod volumus como-
 uendos. ita ratio omnis dicendi tribus ad persuadendum re-
 bus est mira: ut probemus vera esse que defendimus: ut
 conciliemus nobis eos qui audiunt: ut animos eorum adque-
 ritur causa postulabit motum votemus. Ad proban-
 dum autem duplex est oratori subiecta materies:
 una rerum earum que non extogitantur ab oratore: sed
 in re posite ratione tractantur: ut tabule: testimonia:
 pacta: conventa: questiones: leges: senatus consulta:
 res iudicate: decreta responsa: reliqua si que sunt:
 que non ab oratore peruntur: sed ad oratorem a
 causa atque a re deferuntur. Altera est que tota in dis-
 putatione et argumentatione oratoris collocata est: ita
 in superiore genere de tractandis argumentis in hoc ad
 eam de inveniendis cogitandum est. Atque isti quidem qui
 docent: cum causas in plura genera secuerint: sin-
 gulis generibus argumentorum copiam suggerunt: quod
 et si ad instituendos adolescentulos magis aptum est ut
 simul ac posita sit causa: habeant quo se referat unde
 statim expedita possint argumenta depromere: tan-
 et tamen ingenii est humulos confectari fontes rerum non
 videre et etatis est ususque non a capite quo velimus
 attingere et unde omnia manant videre: et primum genus
 illud earum rerum que ad oratores referuntur me-
 ditatum nobis in perpetuum ad omnes usum similem rerum
 esse debet. Nam et pro tabulis: et contra tabulas:
 et pro testibus et contra testes: pro questionibus et contra
 questionibus: et item de ceteris rebus eiusdem generis:
 vel separatim dixerit solemus: de genere hominum: vel
 de singulis temporibus: hominibus: causis: quibus
 quidem locis: vobis hoc cotta et sulphura dico: multa
 commendatione atque meditatione patos atque expedi-
 tos habere debetis. Longum est enim mihi me expli-
 care qua oratione aut confirmare: aut infirmare tes-
 tes: tabulas: questiones oportet. Nec sunt omnia
 ingenii vel mediocriter exercitationis autem maxime
 artem quidem et precepta duntaxat hactenus

Requirit: ut ceteris dicendi luminibus carentur. Itemque, a
que sunt alterius generis que tota ab oratore parantur
extroquationem non habent diffinitam: explicationem magis
illustrantem politamque desiderant. Itaque tunc hec duo no-
bis querenda sunt in causis primis quod deinde quo mo-
do dicamus: alterum quod totum arte instructum videtur:
tam et si artem requirit: tamen prudentiae. Et pene me-
diotius: quid dicendum sit videre: alterum est in quo
oratoris vis illa diuina virtusque terminatur ea que di-
cende sunt ornatu copiose variegque dicere. Quare il-
lam partem superioris quodam semel vobis ita placuit no-
tando quominus politam atque confectam: quatuor
consequar vos iudicabitis: quibus ex locis ad eas tres
res que ad fidem faciendam sole valent dicatur oratio:
ut et contulerint animi et doceantur et moueantur. Hec
sunt enim tria: ea vero quocumque illustrantur:
presto est: qui omnes docere possit: qui hoc primum
in nos mores induxit: qui maxime hausit quod solus
efficit. Namque ego tacebo: dicam enim non reuerentia
sentandi suspicionem neminem esse oratorem paulo illius
tuorem libitior: neque grecum neque latinum que etas nuda
tulit: quem non et sepe tulerim et diligenter au-
dierim. Itaque si quid est in me quod iam sperare videor
quoniam quidem vos his ingenuis hominibus tantum opere
michi ad audiendum datis: ex eo est quod michi quicquid
vobis me audiente erit orator: quod non in memoria
mea penitus infederit. Itaque ego his qui sum quatuor
tumque sum adiudicandum omnibus auditis oratoribus
sine ulla dubitatione: sic statuo et iudico: neminem
hominem tot et tanta quanta sunt intransso habuisse orna-
menta dicendi. Quare si vos quoque hoc idem exis-
timatis: non erit ut opinor iniqua partitio: si tamen
ego hunc oratorem quem mihi fingo ut institui tra-
cto: aluero: confirmato: tradam eum transso et vestied
et ornandum. Tum transso tu vero mihi antoni perge
ut institui neque enim homini est neque liberalis patet
que procreant et eduxerit: enim non et vestire et or-
nare presertim tamen te locupletem esse negare non pos-
sis. Quod enim ornamentum: quellus: qui animus
que dignitas illi oratori defuit qui in causa per
oranda non dubitavit exitate reum consulare et eius

Dilatare tuas et iudicibus acatutes aduersas semis in
 patoris ostendere qui idem hoc accusante suspicio:
 tum hoc seditionum furiosumque defendet: non
 dubitavit seditiones istas ornare ac demonstrare gra-
 uissimis verbis: multos sepe impetus populi non
 iustos esse quos prestare nemo possit. multas etiam
 rei. p. seditiones sepe esse factas ut tum reges esset
 exata tunc tribumia potestas esset constituta: illam nec
 ham seditionis ex luctu ciuili et exceptionis odio qui ex-
 tium amiserat: neque regum potuisse et uice esse con-
 flatam. **P**otuit hic locus tam anceps: tam in audi-
 tus tam lubricus: tam nouus: sine quadam incredibili
 vi ac facultate dicendi tractari. **Q**uid ergo de. **C**H. ma-
 mainu: quid de. **P**. regis commiseratione dicta: quod
 de aliis innumerabilibus in quibus non sit maxime em-
 tuit quod tibi omnes dant acumen quoddam singulare.
 sed hec ipsa que mit ad me delectare vis ea semper
 in te eximia et prestantia fuerunt. Tum titulus e-
 ro vero inquit in nobis hoc maxime admirari soleo: quod
 cum inter nos dicendo dissimiles sitis: ita tamen uter-
 que rem dicat ut ea nihil neque a natura denegatu-
 neque a doctrina non delatum esse videatur. **Q**uare tras-
 se neque tu tua suauitate nos priuabis ut si quod ab an-
 tonio aut pretermisum aut relictum sit non expli-
 ces: neque te antonius si quid non dixeris existimabimus
 non potuisse potius quod a trasso dicta maluisse. **H**ic
 trasso inquit tu inquit antonius imittis ista que proposuisti
 que nemo non horum desiderat: quibus ex locis
 ea que dicenda sunt intrans repiantur que qua-
 si abs te nouo quodam modo plerumque dicuntur sunt tu
 et re. faciliora et preceptis perueniunt: illa de
 prome nobis unde afferas que sepius tractas
 semperque diuinita. **D**eproma eodem inquit antonio
 et quo facilius id a te exigam quod peto: nihil tibi
 a me postulanti recusabo. **N**ec totus in dicendo.
 orationis et istius ipsius facultatis qua modo trasso
 in telum verbis extulit tres sunt rationes ut ante
 dixi: una conciliandorum hominum: altera docendorum.
 tertia conuincendorum. **H**orum tam primum: prima leni-
 tatem orationis: secunda acumen: tertia vim desiderat.
Nam hoc necesse est ut his qui nobis causa adiudicantibus

Quit: aut melioratione voluntatis ppendeat i nos: aut defe-
sionis argumentum adducat: aut animi pmoctione to-
gratur. Sed quoniam illa pars in qua verum inparatur ex-
plicato ac defensio posita est: videtur omnes huius ge-
neris quasi doctores continere de ea pmi loquentes:
et pauca dicemus. Pauca em sunt que usu tam tra-
tata et aio quasi habere notata videantur: ac tibi
sapienter monenti. **T**rasse libenter assentionem: ut in-
gularum causarum defensiones quas solent ingru pue-
ris tradere relinquit: aperiamus autem ea capita:
unde omnes omnes ad omnes et causam et oras disputato
duat. Neque enim quotiens verbum aliquod est sci-
bendum: nobis totiens eius verbi littere sunt cogi-
tatione conquerende: nec quotiens ea dicenda e:
totiens ad eius ac cause seposita argumenta reuolui nos
oportet: sed habere certos locos qui vt littere ad vbu
subendum: sic illi ad causam explicandam statim occu-
rant. Sed hii loci ei demum oratori prodesse possunt
qui e versatus in rebus vel usu quibus etas demum affert
vel auditione et cogitatione: que studio et diligentia
preturatur etate. **N**am si tu michi quibus eruditum
homines adduxeris: quibus arte et aciem in cogitando
quibus ad promouendum expeditum: si erit idem in consue-
tudine ciuitatis: in exemplis institutis: in moribus ac
voluntatibus iunum suorum hospites non multum ei loci p-
derunt illi ex quibus argumenta pmiunt. sub acto mi-
chi ingenio opus est ut agro non semel larato sed no-
nato et iterato: quo meliores uetus possit et gradio-
res edere subactio autem e usus auditio lectio littere.
Ac pmi naturas cause videat que miq lateat:
factum ne sit queratur an quale sit an quod nomen
habeat: quo pfecto statim occurrat naturali quadam
prudencia non his subductionibus quas isti docet:
qd faciat causam idest quo sublato contineat sua sta-
re non possit. Deinde quid veniat in iudiciu quod
isti pculbent querere. **I**nterferit optimus tractatum
quod facit causam quod rei p. causa tum ex senat
consulto ad arma vocasset: hoc tolle: causa no
erit. **A**c id ipm negat contra leges licuisse deius
venies igit in iudiciu: licuerit ne ex senatusconsulto
seruande rei p. causa. **P**erspiciua sunt hii quidem

Et in iudiciis sua. Sed illa quenda que ab accu-
satore et defensore argumta ad id quod in iudiciu vet
pertinet debet affari. Atq hic illud vidend e in q
summus est error istorum iurorum ad quos liberos
nos mittimo: non quo hoc quidem ad dicend magnope
ptineat: sed tamen ut videatis q sit genus hor eorum
q s' eruditi videntur habes atq impliciti. Constituit em
i puenis oromz modis duo genera causaru. Vm
appellant in quo sine psonis atq temporibz: de vniuso
genere queratur. alteru quod personis textis et tem-
poribus diffinat: ignari omnes controuersias ad vniusi
generis vni et naturam referri. Nam mea ipa ca
de qua ante dixi nihil ptinet ad oratoris locos optimi
persona: nihil deit. De ipso enim vniuerso genere
infinita questio est: num pena videatur esse afficiend
qui tunc ex senatusconsulto patue conseruande causa
interemerit: tunc per leges non liceret. Nulla demq e
causa in qua id quod in iudiciu venit reorum psonis
at non generum iporum vniusa disputatione querat.
Quin etiam in his ipis vbi de facto ambigitur reperit
ne contra leges petuas: p. deius argumta et tinnu
et defensionis reuocentur oportet ad genus et ad natura
vniusam: quod sumptuosus de luxuria: quod aliam appe-
tens: de auaricia: quod seducosus de turbulentis et mal-
tibus: quod a multo arguitur de genere testam. Cont
q que pro reo dicentur: omnia necessario a tempore
atq homine ad communes rerum et generu summas
reueluet. Atq hec forsitan homi non omnia que sut
in natura rez telester aio comprehendenti: per multa
videantur que veniat in iudiciu: tunc quod de facto
queratur: sed tamen tinnu est multitudo non defen-
sionu aut locorum infinita. Que vero tu de facto
non ambigit querunt: qualia sut ea si ex rebz minie-
res et innumerabilia sunt et obscura: si ex rebz valde et
modica et illustria. Nam si machi tam in vno macho
pomina quotienscuq is quem pater patrat dedit:
recepto non erit: totiens ta noua nascetur: si illa co-
trouersia causam facit: videatur ne ei que pater patrat
dedit sit non sit recepto per limum esse: nihil
ad aatem dicendi nec ad argumta defensionis man-
tini nomen ptinet. At si quid affert preterea homis

Aut dignitas extra questionem est: et ea tamen ipsa orō
ad universi generis disputationem referat: necesse ē. **H**ec
ego non eo consilio disputo ut homines eruditos redargu-
am: quod reprehendendi sunt quod in genere diffiniendo
istas causas describunt in personis et in temporali po-
stas esse. Nam et si mutant tempora et persone: tamen
intelligendū est non ex his sed ex genere questionis per-
dere causas. Sed hoc nichil ad me. nullum enim nobis
certamine tum istis esse debet: tantum satis ē intelligi:
ne hoc quidem eos consecutos quod in tanto otio etiam
sine hac forensi exercitatione efficere potuerunt ut grā
verum discernere eam paulo subtilius explicarent.
Verum hoc ut dixi nichil ad me. illud ad me: ac multo
etiam magis ad vos tota nostra et suscipi: quomodo
nunc se istorum artes habent pertimescenda ē multitudo
causarum est cum infinita si in personis ponit: quot ho-
mines: tot cause. Quia ad generum. Omnes que-
stiones referunt: ita modice et paucē sunt ut omnes eas
diligentes et memores et sobrii oratores percuras aio
et ipse delectatas habere debeant: nisi forte existimat
a manio tunc causam didicisse. **L.** classum: et ea re
multum attulisse: quodorem postremo non nato: tunc
tamen heredem repromi esse oporteret. Nichil ad
topiam argumentorum neque ad cause omni et naturarū
nomine proponi aut tunc pertinet: in genere erat
universo rei negotijque non in tempore ac nominibus omnes
questio: cum scriptum ita sit. **S**i michi filius genitus
ipse prius mortuus et tunc: tunc michi ille sit heres: si
natus filius non sit: videatur ne is. quod filio mortuo in-
stitutus heres sit: heres esse perpetui iuris et universi
generis: questio non hominum nomina sed rationem dicitur.
Si et argumentorum fontes desiderat. In quo etiam isti
nos iuristiconsulti impediunt a discendoque deterret. Vi-
deo enim matronis et in latria libris nominatim fere
referri quid alicui de iure viro aut mulieri responderit:
credo ut putarem in hominibus non in re consultationis
aut dubitationis causam aliquam fuisse: ut tu homines
essent immensabiles debilitati a iure cognoscendo vo-
luntatem discendi simul cum spe perdiscendi abicem.
Sed hec transus aliquando nobis expediet et exponet
descripta generationem. Est enim ne forte nestas heri

Robis ille hoc titule pollicens se ius civile quod multis diffi-
 cile et dissipatum est in tota genera tractatur: et ad
 latrem facile reducturum. Et quidem inquit titulus: haud
 quaquam id est difficile tracto: qui et quod dicta potuit de
 iure uel acute destrubere uel ornate illustrare possit.
 Ego ista inquit antonius in a tracto discemus: tu se
 de turba et a subsellis motum ut ut cogitat solitudinemque
 contulerit. Jam id quidem sepe inquit titulus ex eo audi-
 ui tum diceret et rectum esse a iudicis causisque distedere.
 Sed ut ipi soleo dicere non licebit: neque enim ipse auri-
 lium suum sepe a uicis bonis frustra implorari patietur:
 neque id equo animo feret timere: que si uoce. L. tracti ta-
 rebat ornamento quodam sese spoliatum putabit. **E**t cum
 hertule inquit antonius: ne si hec uerba a titulo dicta
 sunt: tibi metum in eodem est pristino instituto tracto
 uolens. et istam ostentante et dormitante sapientiam ste-
 uolacum et teterorum beatorum otio contedamus. **A**r-
 ruit hic tractus leuiter et pretere modo inquit anton-
 quod exorsus es: me tamen ista ostentans sapientia sit
 atque ad eam confugero in libertatem uolentibus. **I**nius
 quidem loci que modo sum exorsus hic est finis inquit
 antonius quoniam intelligit non in hominum numerabili-
 bus personis neque in infinita temporum varietate sed
 in generalium causis atque naturis omnia sita esse que
 in dubium uocarentur. **G**enera autem esse definita no-
 solum numero sed etiam paucitate ut eam materie oro-
 nis que cuiusque esset generis generis studiosi qui essent
 dicendi omnibus locis descriptam in selectam ornataque
 comprehenderent. rebus dicto et sententias ea ut
 ut sua uerba pariat que semper suis ornata michi
 quidem uideri solent: si cuiusmodi sunt: ut ea res ipsa
 peperisse videatur. **N**ec si uerum queritis quod michi
 quidem uideatur: nichil enim aliud affirmare possim
 nisi sententias et opinionem meam: hoc in seculum
 causarum et generum omnium in foro inferre de-
 bemus: neque ut quicquid res delata ad nos erit: tu de-
 moque struat locos ex quibus argumenta euamur: que
 quidem omnibus qui ea mediocriter non considerant studio
 adhibito et usu pertractata esse possunt. **S**ed tamen
 animo referenda est ad ea capita et ad illos quos sepe iam
 appellavi locos: ex quibus omnia ad omnem orationem inuenta

Ducuntur. Atque hoc totum est siue artis: siue amad-
uerfionis: siue confuetudinis: nosse reliquias intra
quas venire debeas et perrefugas quod queras. **V**bi
enim totum omnem cogitatione fepseris fimado possum
verum ptallueris: nihil te effugiet atque omne quod
erit in re occurret atque incidet et sit tunc adinvenie-
dim in dicendo tria sunt: acume: deinde ratio: quam
lucet si volumus appellamus artem: tertium diligencia
non possum equidem non ingenio primas concedere: sed
tamen ipm ingenium diligencia etiam ex tarditate ma-
tat: diligencia inquam tunc omnibus in rebus quam in causis de-
fendendis plurimum valet. **H**ec precipue colenda est
nobis: hec semper adhibenda: hec nihil est quod
non assequatur: causa penitus quod initio dixi nota
sit. **D**iligencia est ut aduersarij attente audiamus:
atque cum non solum sententias sed etiam verba omnia
exapiamus: nullus denique perperiamus omnes: qui
sensus amari plerumque moritur: diligencia est id tamen
dissimulantur facere ne sibi ille aliquid proficere
videatur: prudentia est: deinde ut in his locis quod
ponam paulo post reholuat animus ut penitus
insinuet in causam ut sit cura et cogitatione interea
Diligencia est ut his rebus adhibeat tamquam lumine
aliquod memoriam: ut vocem: ut vires: hec magis
sunt. **I**nter ingenium quidem et diligencia per
paululum loci reliquum est arti: ars demonstrat tibi
ubi queras: atque ubi sit illud quod studeas invenire.
Reliqua sunt in cura: attentione animi: cogitatione:
vigilantia: assiduitate: labore complectitur hoc uno
verbo: quo scilicet iam vix sumus diligencia: qua una vir-
tute virtutes relique continentur. **E**tiam orationis qui-
dem copia videmus ut habundant plures: qui ut optimi:
sed tu hec catule melius: nulla dant precepta dicit
di: nec idcirco minus quicunque res proposita est suscipi-
unt: de qua copiose et habundanter loquatur. **I**tem
catulus est inquit ut dicitur antoni: ut plerumque plures nulla
tradant precepta dicendi et habeat paratum: tamen
quid de quaque re dicant. **S**ed aristoteles is quem
maxime ego admiro propositum quosdam locos ex quibus
omnes argumenti via non modo ad philosophorum dispu-
tationem: sed etiam ad hanc orationem: quam in talibus

Timur inveniret: a quo quidem homine iam dudum antoni
 non aberrat oratio tua: siue tu similitudine illius diuini
 ingenii in eadem maius vestigia: siue etiam illa ipsa le-
 gisti atque didicisti: quod quidem michi magis verisimile vi-
 detur plus enim te opere grecis dedisse rebus videtur quam pu-
 tare. Tum ille verum inquit ex me audies titule si
 ego existimam iocundiorum et probabiliorum hunc populo
 oratorem fore quam prius quam minimam artificij alitum: de-
 inde nullam grecarum rerum significatorem daret. Atque
 ego idem existimaui perituros esse non homines: tum
 tantas res greci suscipere: profiteretur: agerent: se-
 que videri res obscurissimas et bene conueniri et
 cognoscere dicendi rationem hominibus daturis pollicerentur:
 non ad monere aures et si palam audire eos non
 auderes: ne minueres apud tuos aures auctoritatem
 tuam. subastulando tamen exipere voces eorum et p-
 nil quid narrarent attendere. Itaque feci titule et
 istorum omni summam causas et greci ipsa gustam
 Valde hercule inquit titule timide tanquam ad aliquem
 libidinis scopulum: sic tuam mentem ad philosophiam ap-
 pulisti quam hec ciuitas aspernata nunquam est. Nam
 referta quodam italia pythagoreorum fuit tum cum
 erat in hac gente magna grecia: ex quo etiam qui-
 dam iunior pompilium regem nostrum fuisse pythagore-
 um ferunt: qui annis per multum ante fuit quam ipse py-
 thagoras. quo etiam maior vis habenda est: tum
 illam sapientiam constituende ciuitatis duobus prope
 seculis ante cognouit: quam eam greci natam esse sen-
 ferunt: et certe non tulit ulla hec ciuitas a gloria
 clariores: aut auctoritate grauiores aut humanitate
 poliores. D. africanus. C. Lelio L. furio qui secum
 eruditissimos homines ex grecia palam semper ha-
 buerunt. Atque ego ex his sepe audiui cum diceret: per-
 gratum athemeses et solon fecisse et multum principibus
 ciuitatis quod cum ad senatum legatos de suis ma-
 ximis rebus mitterent: tres illis etatis nobilissimos phi-
 losophos misissent carneadem et titolaum et dioge-
 nem. Ita eos tum rome essent et a se et ab aliis fre-
 quenter auditos: quos tu tunc haberes auctores anto-
 ni inuicem tunc philosophi sicut secus ille patumam prope
 bellum indicere. Minime inquit antonius: ac si

Decremi philosophari potius: ut ne optolemi apud
emilium paucis nam omnino haud placeat. Sed tamen
hec est mea sententia qua videbar exposuisse. Ego
ista studia non imploro moderata in sunt optimorum
istorum studiorum et suspicionem artificum apud eos qui
res indicent oratori aduersariam esse arbitror: inimi-
mit enim et ~~oratoris~~ oratoris auctoritatem et oratoris
fidem. Sed ut eo reuocetur unde huc declinauit oro
extrema istis clarissimis plures quos roma venisse di-
xisti: vides ne diogenem fuisse qui diceret artem
se tradere bene differendi et vera ac fide diiudicandi
quam verbo greco dyalectice appellaret. In hac ar-
te si modo est hec ars: nullum est preceptum quo mo-
derum inueniat: sed tantum est quomodo iudicetur. Nam
et omne quod eloquimur sit ut id aut esse dicamus aut non
esse et si simpliciter dictum sit suscipit dyalectice: ut
iudicent verum ne sit an falsum: et si coniecte sit cla-
rum: et adiecta sunt alia: iudicent recte ne adiecta
sunt: et vera ne summa sit vniuersaliusque rationis: et
ad extremum ipsi se conpungunt suis acuminibus et multo
querendo reperiunt: non modo ea que iam non possunt
ipsi dissolvere: sed etiam quibus ante exarsa et po-
tius detecta prope reterant. Hic nos igitur scire
iste nihil adiuvat quomodo quemadmodum inueniam
quid dicam non docet atque idem etiam impedit quod
et multa reperit que negat villo modo posse dissolui:
et genus sermonis affert non liquidum non fissum
at profluens: sed exile aridum: confusum ac minu-
tum. Quod si quid probabit ita probabit ut oratori
tamen aptum non esse fateatur. Hec enim mea oratio
multitudinis et auribus accommodanda ad oblectandos
animos: ad impellendos: ad ea probanda que non arti-
fias statere: sed quadam populi trutina examina-
re. Quare istam artem totam dimittamus que inextingui-
dis argumetis multa nimium est: in iudicandis minus
loquat. Ciceronem istum quem simul tamen diogene
venisse commemoras: puto plura huius studio meo pro-
desse potuisse: erat enim ab isto aristotele: a quo
inuenit: vel ego video non longe aberrare: atque huc
inter aristotelem tuum et illum legi librum: in quo
exposuit dicendi artem: omni superiorum et illos in quibus

Spe sua quedam de eadem arte dixit: et hos ymanos
 hoc artis mycos: hoc multu visum e interesse: quod
 ille eadem acie. mentis q' reu' omni vim nat'ramq'
 viderat. Nec quoq' asperit que ad dicendi artem qua
 ille despiciebat ptinebat: habitauit illi aut' qui
 hoc solum tolerandum ducebant: habitauit in hac
 vna ratione tractanda non eadem prudentia qua i
 sed usu in hoc vno genere studioq' maiore. Carneadi
 vero vis incredibilis illa dicendi et varietis perq'
 esset optanda nobis: qui nullam vnq' in illis suis di
 putationib' rem defendit: qua non probauit: nulla
 oppugnat quam non euerterit. S' hoc maius e qd
 dam q' ab hinc qui hec tradunt et docent postuland
 sit. Ego autem si quem hec tradunt me plane ruder
 institui ad dicend' velim. his potius tradam assiduis
 vno opere eandem mentem diem noctemq' t'ndebat.
 qui omnes tenuissimas particulas atq' omnia minima
 mansa ut aut illitres infantib' pueris in os in se
 rant. Im sit is qui et doctrina multa liberaliter insti
 tuta: et aliquo iam imbuta usu et satis atq' ingenio
 esse videatur: illuc enim rapinam vbi no' seclusa aliqua
 aquila teneatur: sed vnde vnusq' flumie
 erumpat: qui illi sedes et quasi domalia omni argum
 torum monstret et ea vnter illustret verbisq' diffini
 at. Quid enim est in quo hereat: qui viderit omne
 quod sumatur in oratione: aut ad proband' aut re
 fellerendum aut in sua sumi in atq' natura: aut as
 sumi foris: ex sua vi enim aut res que sit tota q'ra
 aut pars eius: aut vocabulum quod habeat: aut
 quippiam rem illam quodammodo: extrinsecus aute
 am ea que sunt foris neq' herent in rei natura col
 ligunt'. Si res tota queratur diffinitione vnusq' uis
 explicanda est: sit si maiestas est amplitudo ac dig
 nitas ciuitatis: is enim minuit qui exercitur hostib'
 populi. ro. tradidit: non qui enim qui id fecisset po
 puli. ro. potestati tradidit. Qm pars pactuone:
 hoc mo' aut senatui parend' de salute rei. p. fuit
 aut aliud consiliu instituend': aut sua sponte faci
 end' aliud consiliu superbum suu arrogans: utend'
 igitur fuit consilio senat'. Qm ex vocabulo ut carbo:
 Si consul e: qui consulit patrie: quid aliud fecit optimi?

Sim ab eo qd rem attingat: plures sunt argumtoru sedes
at loca. Nam et conuicta queima et genera et partes
generibz subiectas: et similitudines: et dissimilitudines.
et continua et consequentia et consentanea et quasi pre
currentia et repugnantia et causas rerum inuesti
gabimus: et ea que ex causis orta sunt: et maiora:
parua: minora queramus. Ex conuictis sic argumeta
ducuntur: si pietati summa tribuenda laus est: de
betis moneri cum. **E**x similitudine ta me lugere videat.
Ex genere autem si migratus in populi. ro. esse ptate
debent: quid nobiscum accusas: tuus tribunatus vo
luntati paruit ciuitatis. Ex parte autem ea que est
subiecta generi. si omnes qui rei. p. consulunt: tati
nobis esse debent: certe in p'mis impatores: quorum
consilij: virtute: periculis: retinenda et nram salute
et imperij dignitatem. Ex similitudine autem: si fere
partis suos diligunt quia nos in liberos nros indul
gentia esse debemus. At ex similitudine: si barbaros
in diem vivere nra consilia sempiterni tempa spec
tare debent. Atq; utroq; in genere et similitudine et
dissimilitudine exempla sunt et aliorum factis a
dictis aut euentis et fide narrationes sepe ponende.
Nam ex contrario si gratius nefarie: preclare optimi
us. Ex consequenti si et ferro interfectus ille et tu
minutus et cum gladio reuento comprehensus in illo
ipso loco et nemo preter te ibi visus est et causa ne
mini et tu semper audax quid est quod de fatinore
dubitare possim. Ex consentaneis et precurrentibz
et ex repugnantibz ut olim crassus adolescens: no si
optimu defendisti tarbo: idcirco te isti bonum tuum pu
tabant simulasse te et aliud quid quesisse perspicua
est qd. Ti. grati mortem sepe in contionibz de plo
rasti: qd. p. asinam neas potius fuisti: qd eam leges
in tribunatu tulisti: quod semper a bonis dissensisti.
Ex causis autem rerum sic auaritia si tollere multis:
mater eius est tollenda luxuries. Ex iis autem que
sunt orta de causis: si exarm copijs et ad belli adui
menta et ad ornamenta pacis utimur vertigalibz ser
uiamus. Maiora autem et minora et parua sic ex ma
iore si bona existimato diuicijs prestat et petuma
tantope expeditur: quanto gloria magis expetenda

Est. Ex minore sic hic parue consuetudinis causa: huius
 mortem fecit tam familiariter. quid si ipse amasset:
 quid hic michi faceret patri. **E**t patris pari est eiusd
 et eripere contra rem. p. et largiri pedimas. foras at
 assumitur ea que non sua v. sed extranea plevat:
 ut hec hoc verum e. dixit enim. **Q**. Lucialis: hoc
 falsum est: habita enim questio est: hoc sequi necesse
 est: recto enim tabulas de quo genere toto paulo an
 dixi. **H**ec ut brevissime dici potuerunt ita a me dicta
 sunt. Ut enim si aurum tui quod esset multifaria defos
 sum demonstrare vellem: satis esse deberet si signa et
 notas ostenderem locorum: quibus cognitis ille ipse sibi
 foderet et id quod vellet parvulo labore: nullo exco
 munitet: sic has ego argumentorum erui notas: que il
 la michi querenti demonstrant ubi sunt: reliqua tua
 et cogitatione eruntur. **Q**uod autem argumentorum ge
 neri causarum generi maxime conveniat: non est
 artis exquire prestatere: sed est mediocrius ingenii
 iudicare. **N**ec enim magis id agamus ut artem aliqua
 dicendi explicemus sed ut doctissimis hominibus usus na
 quasi quedam monita tradamus. **H**is igitur locis et mente
 et cogitatione defixis et in omni re ad dicendum posita ex
 citatis: nichil est quod oratorem effugere possit: non
 modo in forensibus disputationibus sed diuino in nullo ipse
 dixi dicendi. **S**i vero assequitur ut talis videatur: quale
 se videri velit: et ad eos eorum ita afficiat apud quos a
 get: ut eos quotumque velit vel trahere vel rapere pos
 sit nichil profecto preterea ad dicendum requirit. **T**am
 illud videmus nequaquam satis esse reperire quid duas n
 id mentium tractare possis. **T**ractatio autem varia
 esse debet ne aut cognoscat autem qui audiat: aut de fa
 ctetur similitudinis facietate. **P**ropom oportet quid
 afferas: et quare id ita sit ostendere: et ex eisdem ill
 locis interdum concludere relinque alias: aliog
 transire: sepe non ponere: ac ratione ipa deferenda
 quid ponendum fuerit declarare. si tu quid simile dicas
 prius ut simile confirmes: deinde quod agitur adu
 has inter posita argumentorum plerumque ut ostulas: ne
 quis ea numerare possit: ut re discernatur: verbis
 confusa esse videatur. **H**ec ut perant et apud doctos
 et semidoctos ipse paruo. ut aliquando ad illa maiora

Peruenimus. Nichil est enim inducendo catule magis quam ut
faueat oratori is qui audiet: utque ipse sit moueatur ut
impetu quodam animi et perturbatione magis quam iudicio
aut consilio regatur. Plura enim multo homines ui-
dant odio aut amore: aut cupiditate: aut iracundia:
aut dolore: aut leticia: aut spe: aut timore: aut errore:
aut aliqua permotione mentis: quam veritate: aut per
scripto: aut iuris norma aliqua: aut iudicii formula: aut
legibus: quare nisi quid uolueris aliud placet ad illa per-
gamus. Paulinus inquit catula etiam nunc deesse vi-
detur his rebus antequam quas exposuisti: quod sit tibi
ante explicandum quam illud profiteri quo te diu
intendere. Quid nam inquit. Qui ordo tibi placet
inquit catula et que dispositio argumentorum: in qua
tu michi semper deus videri soles. Vide quod sum inquit
deus in isto genere catule: non hercule nisi michi ad
monito uenisse in mentem: ut possis existimare me in
ea in quibus nonnumquam aliquid efficere videor usu solere
in dicendo uel casu potius inturre. Ac res quidem
ista quam ego quia non noram: sic tanquam ignoratam
homines preteribam tantum potest in dicendo: ut ad
vincendum nulla plus possit. Sed tamen michi uideris
ante tempus a me rationes ordines et disponendas
rerum requisisse: Nam si ego omnem vim oratoris
in argumentis et in rebus pro se comprobanda po-
suissem tempus esset iam de ordine argumentorum et de
collatione aliquid dicere. Sed tamen tua sunt a me
proposita: de uno dictum: tamen de duobus reliquis dico:
tamen erit denique de disponenda tota ratione quenda.
Valet igitur multum ad dicendum probare mores et
instituta et facta et vitam eorum qui agent eas
et eorum pro quibus et item probare aduersariorum
animosque eorum apud quos agitur comitari quod ma-
xime ad beniuolentiam: tamen erga oratorem: tamen erga
illum pro quo dicit orator. Conualiant autem animi
dignitate hominis: rebus gestis: existimatione vite: que
facilius ornari possunt si modo sunt quam fingi si nulla sunt.
Sed hec adiuuat in oratore: leuitas uotis uelut: pu-
doris significatio: uerborum comitas: siquid persequatur
arctius ut inuita et tacta facere uideare: faciliat:
liberalitas: mansuetudinis: pietatis: grati animi non

Appetentis: non auidi: signa perfere putile est: capz oia
 que pbozum demissorum non acutum: no ptnatum:
 non litigiosorum: non atezborum: sunt: valde heni:
 uolentiam conuolant ab alienantq: ab iis in quibz her
 sunt. Itaqz eadem sunt in aduersarios ex contrario con
 ferenda. Sed gens hoc totum oroms in iis causis extel:
 let mglus minus potest inflamari animiq uidet: atri
 et ueltemeti quadam uariatione: non enim semper for
 tis oro queritur: sed sepe placida: summissa: leuis: que
 maxime commendat reos. Reos aut appelleo non eos mo
 qui arguunt: sed omes quorum de re disceptat: sic em
 olim loquebantur. **H**orum igitur exprime mores orone:
 iustos: integros: religiosos: timidos: pferentes iniurias:
 miram quiddam ualeat: et hoc uel in pntatione uel in re
 naranda uel in p oranda tanta hant vim si e suauiter
 et cum sensu tractatum: ut sepe plusq: causa ualeat:
 tantum e auter efficitur sensu quodam et ratione dicendi:
 ut quasi mores oratoris effigat oro: genere em quoda
 pntentiarum et genere uerborum: adhibita etqz aco
 hie leui facilitateq: significandi efficitur ut probi ut im
 morati et boni uiri esse videantur. **I**unc autem est illa
 dispar adiecta ro oronis que alio quadam genere metes
 iudiciu pmouet impellitq: ut aut odiant aut diligant:
 aut mrideant: aut salui uelint: aut metuant: aut spe
 rent: aut cupiant: aut abhorreant: aut letentur: aut
 mereant: aut misereantur: aut punire uelint: aut
 ad eos motus adducantur: si qui finitui sunt et pmiq
 his ac talibz animi purbationibz. Atqz illud optandum
 est oratori ut aliquam pmotionem aiorum sua sponte
 ipi afferant ad causam iudices: ad id quod ualidis ora
 toris feret aocomodata. **F**acilius est enim arguentem
 ut aut mitate qz comouere languentem. **S**imiliter
 non erit: aut erit obscurus: sicut medico diligenti pus
 qz conet: egro adhibere medicina: non solu morbus
 eius cui mederi uolet s etiam consuetudo ualent et
 natura corporis cognoscenda e: sic equidem aggre
 dior anapitem causam et graue: ad aios iudiciz per
 tractandos omi mente in ea cogitatione curaqz uel for
 ut odorem q sagacissime possim: quid sentiat qd exs
 timent: qd expectent: quid uelint: quo deduci orone
 facillime posse videantur. **D**iscant ita et ut an
 buri sua sponte quo impellimq melinat atqz pcedat:

Nuptio quod datur: et ad id unde aliquis flatus ostendit
vela do. **I**m e integer quictusq; iudex plus e operis:
sunt enim omnia dicendo exatanda: melius adiuuante na.
Sed tantam vim habet illa que recte a bono pecta dita
e flexaia atq; omni regina rerum ois ut no hio inclina-
tem erigere: aut stantem inclinare: sed etia aduer-
santem et repugnantem ut impator fortis ac bonus
capere possit. **H**ec sunt enim illa que me ludes
tissu hio flagitabat tum a me diuinito tractari so-
lere diceret: et in causam. **M.** aquili. **E.** q; noziloni
nonnullisq; alijs quasi preclare acta laudaret. que
me hercule ego trasse tum a te tractantur in causis
horere soles: tanta uis amini: tanta ipse tus: talis
dolor oculis: uultu: gestu: digito deniq; ipso tuo sig-
fua falet: tantum est flumen grauiusq; optioz
q; uerborum: tam integre sententia tam uere: ta-
loue: tam sine pigmento flutoq; puerili: ut michi
non solum tu intendere iudicem sed ipse ardere uide-
aris. **N**eq; fieri pt ut doceat is q; ludit ut odat ut
mordeat: ut ptimeat aliqd: ut ad fletum miserator:
dianq; deducatur: nisi omes ij motus quos orator
adhibere uolet iudici: in ipso oratore impressi esse atq;
misti uidebunt. **Q**uid si ficto aliquis dolor susti-
piendus esse et si in cuiusmodi genere oronis intus
esse nisi falsum atq; imitatione simulatu: maior ars
aliq; forsitan esse requirenda. **U**nt ego quid tibi tras-
se quid ceteris attidat nescio: de me autem causa nulla
est tui apud homines prudentissimos atq; amicissimos
mentiar: non me hercule unq; aut dolorem aut
misericordiam: aut inuidiam: aut odium dicendo ex-
titare uolui: quin ipse in comouendis iudicib; is ipis
sensib; ad quos illos adducere uellem pmouerem. **N**eq;
enim facile est pfiere ut irascatur tui tu uelis iudex.
si tu ipse id lenite ferre uideare: neq; ut odat en que
tu uelis nisi te ipm flagratem odio ante uiderit: neq;
ad misericordiam adit: nisi ei tu signa doloris tui
uerbis: sententijs: uoce: uolui: collatione de-
moq; ostenderis. **V**t enim nulla materies tam facilis
ad exardescendum est que nisi admoto igni ignem
contingere possit: sic nulla mens e tam ad comprehen-
dendam vim oratoris pata: que possit incendi: n

Inflamat^r ipse ad eam et ardens accessit. Ne me hoc
 forte magnum ac mirabile esse videatur hominem toruens
 irasam: toruens dolere: toruens omni motu animi totum:
 presertim in rebus alienis: magna vis est earum suarum
 utque eorum locorum quos agas tractesque dicendo: nil
 ut opus sit simulatione et fallacijs: ipsa enim natura
 orationis est que suscipitur ad aliorum viros promouendos
 oratorem ipsum magis eam quam quicquam eorum quod audiuit
 promouet: et ne hoc in causis: in iudicijs: in amoris peri-
 tulis: et in conuersu hominum: in ciuitate: in foro audire
 mereamur: cum igitur non solum ingenium meum extima-
 nam id esse leuius quicquam cum profectus sis id posse
 facere quod pauci: ne id quidem negligendum est: sed se
 maiora multo fides: officium: diligentia: quibus rebus
 adducti etiam tam alienissimos defendimus tamen eos
 alienos stupi vix boni uoluntatem haberi existimare non
 possumus: sed ut dixi ne hoc in nobis mirum esse vide-
 atur: quid potest esse tam fictum quam scena: quam fabule: tamen
 in hoc genere sepe ipse vidi ut ex persona michi ar-
 dere sculi hominis histriomus videretur: spondalia illa
 dicentis segregare abste ausus aut sine illo salamina
 ingredi: neque paternum aspectum esse veritus: nunquam
 illum aspectum dicebat quum michi telamon reatus
 fuisse lictu filii videretur: ut idem inflexa admiscerem
 hilem sonum voce que etate ex acta indige liberum
 laterasam: orbasti: extirpisti: neque fratris neque: neque
 eius gnati parui: qui tibi in tutelam est traditus: fletus
 ac lugens dicere videbatur. Que stulte histrio quoti-
 die cum ageret: tamen recte agere sine dolore non
 poterat: quid patiuur putatis insubendo leui animo ac
 remisso fuisse: fletu nullo modo potuit. Sepe enim
 audull poetam bonum neminem id quod a democrito et
 platone in scriptis relictum esse dicunt sine inflam-
 matione aliorum existere posse: et sine quodam af-
 flatu quasi furoris. Quare nolite existimare me ipsum
 quod non herolum veteres casus futoque luctus velim imi-
 tati atque adubare dicendo neque actor sim aliene
 persone: sed actor mee tum michi. M. agilius in ciuitate
 retinendus esset que in illa causa poranda fecerim
 sine magno dolore fecisse. Quem enim ergo consule
 fuisse impatorem ornatum a senatu ouante in capitolium

Astendisse meminisse: hunc tuum afflictum: debilita-
tum: merentem: in summum discrimine adductum viderem:
non plus su conatus misericordiam alne comouere qm mi-
sericordia supe tactus. Senti equidem tu maximo pe-
moneri indices: tum exultavi mestu qd sordidum se-
ne: et cu ista feci que tu trasse laudas: non arte de-
qua quid loquar nescio. sed metu magno animi ac dolo-
re: ut dissondere timor ut citatutes ostendere: cu-
L. maxime merore oronis mee presens ac sedens mltu-
lacrimis suis adiuuaret: tumq ego illum cetero appd-
lms collegam et suu comendarem: atq ipm advoca-
tum ad comune impatorum fortuna defendendam
invoarem: non fuit hoc sine meis lacrimis: non sine
dolore magno miseratione: omq deorum et homi et ci-
uium et potiorum implorato: quibz omibz verbis qe
a me tu sunt habita sunt: si dolor absuisset meus:
non nio non miserabilis sed etiam irridenda fuisset
oro mea: **Q**uidobrem hoc uos doceo suspici bona ego
videlicet atq eruditus magister vbi indicendo ita su-
ut dolere ut flere possitis. **Q**uapz te quide qd hbt
doceam q maculando sodali meo tantuq incendiu:
non grone solum: sed multo etiam magis vi et dolore
et ardore animi concitatas: ut ego ad id restringer
ux conarer accedere: habueras enim tu oia in causa
supiora: vni: fugam: lapidationem: crudelitatem tu-
lucia: maximois graui miserabilisq casu iudiciu
votabas: deinde principem et senatus et ciuitatis.
M. emiliu lapide primum ee constabat: vi pulsum
ex templo. **L.** totam et. **T.** clidui tum intercedere
vellent rogationem nemo poterat negare. Accedebat
ut hec tit adolestentis pro re. p. quere summa tu dig-
tate existimare: ego homo tensorius vix satis ho-
nefte viderer sedicosum tuu et in homis consilatis
talamitate valdelem posse defendere. Grant optimi
tues iudices virorum bonoz plenu forum: vix ut
michi tenuis quedam venia daretur excusationis qd
tamen cum defenderem: q michi questor fuisset.
Hic qd ego dictum me artem aliquaz adhibuisse: q
fecerim narrabo: si placuerit uos mea defensionem
in actis loco reponetis. **Q**um sediconus genera vicia:
pitula: collegi: eamq oronem ex omi rei p. me

Temporum varietate repletum conclususq; ita ut dicerem
et si omnes semper moleste seditiones fuissent: iustas
tamen fuisse nonnullas et ppe necessarias: tunc illa qd
modo classis commemorabitur: ego: neq; reges ex hac
ciuitate exigi: neq; turbatos. pl. creari: neq; plebis
atq; totiens consulari potestatem muni: neq; pro
uocatoz patronam illam ciuitatis ac vniuersam liber
tatis. po. ro. dari sine nobiliu dissensione potuisse. ac
si ille seditiones saluti huius ciuitatis fuissent: no con
tinuosq; motus populi factus esset id. C. noriano
in nefario timine atq; in fraude capitali esse ponend.
Quod si vnq; po. ro. concessum esset: iure ciuita
tus videretur id quod dicebam sepe esse concessum:
nullam illa causa iustiorum fuisse. Tunc omes oro
nem traduci et conuerti maceranda cepionis fuga:
indeplorandum interitu exercitatus. sic et eoru dolore
qui lugebant: suos orone refutabam et aieq; cogit.
ro. apud quos tu iudices causa agebat: ad. C. te
pionis odium: quo exant ipi ppter iudicia ab aliena
renouabam atq; reuocabam. **Quod** ubi sensi me
in possessione iudicii ac defensionis mee constituisse:
qd et populi beniuolentia iam michi conualiam:
diuis uis etiam tunc seditionis conuictione defendere:
et iudicet amos totos uel calamitate ciuitatis uel
luctu ac desiderio pmiuorum: uel odio proprio in ce
pionem ad causam meam conuerteret: tunc admissi
tere huius generis oronis uehementi atq; atroci ge
illud alterum de quo ante disputau: leuitatis et
mansuetudinis tepe. me pro inco sodali qui michi i
liberum loco more maiorum esse deberet: et p mea
omni fama ppe fortunisq; decernere: nichil michi
ad extirpatoz turpis nichil ad dolorem acerbum.
accidere posse: qd si is q sepe alienissimis a me sed
meis tamen ciuibz saluti exstularet fuisse sodali
meo auxilium ferre non potuisse. Petebam a ludibz
ut illud etati mee ut honoribz: ut rebus gestis si
iusto: si pro dolore me esse affectu viderent: tunc
derent presertim si in aliis causis intellexissent
omnia me semper pro amicis: nichil vnq;
pro me ipso deprecari. **Sic** in illa omni defensione
atq; causa quod causa quod esse in arte positum videtur

Quod de lege appuleia dicerem: ut quod esset minuire maiestate
explicitarem: per quod breuiter perstrinxi atque attigi. **I**is duabus
partibus orationis quarum altera commendatio habet: altera
conulatio: que minime preceptis acris sunt perpolitae:
omnis est a me tu illa causa tractata ut et atterimus in cepio
me iudicia renouanda et in meis moribus ex qua meos neque
sarios declarandis mansuetissimis videretur: ita magis
affectus aut iudicium quod doctus tua suspensa est a nobis tu
amissio per uicta. **I**n suspensum. vere hercule magis ista
commemores: nam ego nichil unquam vidi quod tam in manibus
eliberetur: quod nichil tu est collapsa illa causa. Cum enim
quodammodo dixisti tibi ego non iudicium sed intendi
tradidissim: quod tui pernam in mortales fuit: qui
timor: que dubitatio: quanta hesitatio tractatusque verborum
est. **U**t illud initio quod tibi vni ad ignoscendum homines
dabant tenuisti: te pro homine per necessario questore
dicere tuo: quia tibi permi munis ad te audiendum via.
Ecce autem tu te nichil aliud profectus arbitrare n
ut homines tibi uue improbi defendenti ignoscendum per
necessitudinem arbitrarent: serpere occulte cepisti: nil
tu alijs suspectantibus: me vero iam per timesciente: ut il
lam non uerbi seditionem: sed illam. po. ro. uandiam:
neque eam mihi sed merita ut debitam fuisse defen
deres. **D**emum qui locus a te pretermisus est in reptione:
ut tu illa omnia odio: inuidia: misericordia: iniustis.
Neque hoc solum in defensione: sed etiam in saluto re
teris: meis testibus: quorum testimonia non refellere
sed ad eundem impetum populi confugiendo refutasti.
que cum abs te modo commemorantur: equidem nulla
precepta desiderabam: istam enim ipsam demonstrationem
defensionum tuarum abs te ipso commemorata doctrinam
esse non mediocrem puto. **A**t qui si ita placet magis tra
demus etiam que nos sequi in dicendo queque maxime
spectare solemus: docuit enim longa iam nos uita
posuisse uerum maximam: ut quibus rebus animi homi
monerentur teneremus. **E**quidem permi considerare
soleo postulet ne causa: nam neque prius in rebus
liberandis sunt de dicendi facies: neque ita acris
hominibus ut nichil ad eorum mentes oratione flecten
das proficere possimus: ne uisione aut odio dug
in putemur: si aut tragedias agamus in iugis.

Nut conuellere adoramus ea que non possint conuelli.
 Nam quoniam hec fere maxime sunt in iudiciu ani-
 mis aut quicunq; illi erunt apud quos uigemus orone
 mollienda: amor: odium: iracundia: inuidia: miseria:
 spes: letitia: timor: molestia: sententia amoris co-
 rruunt: si diuine uideamus quod sit utile ipis apud qd
 agas defendere: si aut pro bonis uiris aut certe p iis
 qui illis boni atq; utiles sunt laborare. Namq; hec
 res amorem magis conuuliat: illa uirtutis defensio cari-
 tatem: plusq; proficit si pponit spes utilitatis future q
 preteriti beneficii commemoratio. Entendum est ut of-
 tendas in ea re qua defendas aut dignitatem in ee:
 aut utilitatem: cuiq; tui conuulsi. hinc amorem sumi-
 fices: nihil ad utilitatem suam retulisse ac nihil
 homino fecisse causa sua. Inuidetur enim commodis
 homin iporum: si diuine autem iporum reteris conuo-
 dandi fauet. Videndumq; hoc loco est ne quos ob
 benefacta diligi uolemus eorum laudem atq; gloriam
 tui maxime inuideri solet nimis efferre uideamur.
 Atq; in eadem his ex locus et odium in alios seuerere
 discimus et a nobis ac nobis inuouere eademq; hec
 genera tractanda sunt in iracundia: uel excitanda
 uel sedanda. Nam si quod ipis qui audiunt pntiosius
 aut in utile sit id factum augeas: odium taceat: si
 qd aut in bonos viros aut in eos quos minime quisq;
 debuerit: aut in rem p. tu excitatur: si non tam acer-
 bim odium: tamen aut inuidie aut odii no dissimi-
 lis offensio. Item timor incutit: aut ex iporum pcul
 aut ex communib; interior e ille prius: sed hic quo-
 q; communis ad eandem similitudine est pducenda.
 Max atq; una ratio e spei: leticie: molestie: sed haud
 sciam an atroximo longe sit omni motus inuidie nec
 minus uirum opus sit in ea comprimenda q excitanda.
 Invidetur autem homines maxime parib; aut inferio-
 ribus tum se relictos sentunt: illos autem dolent e-
 uolasse: sed etiam superioribus inuidetur: sepe uel e-
 menter et eo magis si intolantia se iactant et epli-
 litatem uiris prestantia dignitat aut fortune sue
 transerunt: que si inflamanda sunt: maxime dux
 est non ee uirtute parata: deinde etiam uiris atq;
 peccatis: cum si erunt hos honestiora atq; grauiora:

Tamen non esse tanti vlla merita q̄ta insolentia hominis
quantūq; fastidium. Ad sedandum autem magno illa
labore magnis periculis esse parata: nec ad suū commo-
dum sed ad aliorum esse collata: se se q̄ si quam gl̄az
peperisse videatur: tamen et si ea non sit iniqua mer-
itis periculi: tamen ea delectari: totamq; abūcere atq;
deponere. **O**mninoq; perficiendū est: quomaz pleriq; sit
mori maximeq; est hoc viciū per vagatū. **A**mor-
detur autem prestanti florentiq; fortune: ut hec opi-
mo minuat: et illa excellens op̄mione fortuna ei
laborib; et miserijs permixta ee videatur. **I**am mi-
sericordia mouetur si is q̄ audit adduci potest ut il-
la que de altero deplendentur ad suas res reuocet:
quas aut tulerit atq; abas: aut timeat: aut intuens:
alium trebio ad se ipm reuertatur ita tū singuli casū
humanarum miseriarum grauitate accipiunt: si di-
tuntur: dolenter: tū afflicta et p̄strata v̄ta ma-
xime luctuosa est. **E**t ut illa altera pars oratoris
que probitatis commendatione boni viri debz sp̄ez
tueri: lenis ut sepe iam dixi atq; summissa: sit hec
que suscipitur ab oratore ad cōmutandos animos homi-
atq; omni ratione flectendos intēta ac vehemens
esse debet. **S**ed ē quedam in his duob; generib;
quorū alterū lenē: alterū vehemens esse volumus:
difficilis ad distinguendum similitudo. **I**am ex
illa lenitate quā conaliamur: iis qui audiūt adhuc
v̄m accendit qua eisdem exanimus: influat ex
aliquid: et ex hac vi non nunqua animi aliquid
flucidum est illi lenitati: neq; est vlla temperatō
oratio q̄ illa iniqua asperitas contentōis oratoris
ipius humanitate conditur. **R**emissio autē leni-
tatis quadam grauitate et contentōne firmatur.
In utroq; autem genere dicendi et illo in quo vis atq;
contentio dicendi queritur et hoc quod ad vitam
et mores accommodatur et p̄cipia tarda sunt et exit)
tamen sp̄ssi et producti esse debent. **N**am neq; assi-
liendum statim est ad illud genus orationis: q̄ est
enim totum a causa et homines prius illud ipm q̄
pprium sui iudicij est audire desiderant: nec tū mea-
tationem ingressus s̄s celeriter distendim est. **N**on
enim sicut argumentū simul atq; positum ē accipi.

Alterumque et tertium posuitur: ita misericordiam: aut
 invidiam: aut iram etiam simul atque intuleris poss
 commouere. Argumentum autem enim ratio nra
 firmat que simul atque emissa est adheerit. Illud at
 genus orationis non tantum in iudiciis sed magis pueri
 rationem requirit: que consequi nisi multa et varia
 et copiosa oratione et simili contentione artium ne
 mo potest. Quare qui aut breuiter aut summissis
 dicunt: docere iudicem put: commouere non possunt:
 in quo sunt omnia. Jam illud perspicuum est omni
 in contrarias partes facultatem et eisdem supeditari
 locis. Sed argumento resistendum est aut iis que
 comprobandi eius causa sumuntur reprehendendis: a
 demonstrando id quod concludere illi velint non effici
 ex propositis nec esse consequens aut si ita non refellas
 afferendum est in contrariam partem quod si quic
 alit eque graue. Illa autem que aut conciliationis
 causa leniter: aut permodum vehementer arguitur
 contrariis commotionibus inferenda sunt: ut odio be
 nivolentia: misericordia invidia collatur. Quamvis at
 est et vehementer sepe utilis locus et facere: que
 etiam si alia omnia tradi arte possunt: nature sue
 propria recte. neque ullam artem desiderant in quibus
 tu longe aliis mea sententia cesar excellis: quo ma
 gis michi etiam testis esse potes: aut nullam esse ar
 tem salis aut si qua est ea tu nos potissimum docebis.
 Ego vero inquit omnium de re facere puto esse ab hore
 non in urbano quod de iis facere disputari: Itaque cum
 quosdam grecos in scriptos libros esse vidissem de
 ridiculos: non nullam in spem veneram posse me
 aliquid ex his discere: mox autem ridicula et falsa
 multa grecorum: nam et stulti in eo genere et rho
 dij: et bizantij: et preter ceteros artium excellunt:
 sed qui eius rei rationem quadam conati sunt atque
 tradere per insulas extiterunt ut nichil aliud eorum
 nisi ipsa insulsi videatur. Quare michi nullo vi
 detur modo doctrina: ista res posse tradi. Etenim
 cum duo genera sint facientium: alterum equabi
 liter in omni sermone flusum: alterum peracutum
 et breue: illa a veteribus superior tamulatio: hanc
 dicatitas nominata est. Breue nomen habet utraque

Res quippe leue enim est totum hoc usum mouere :
Verumtamen ut diuis autem multum in causis per
sepe lepore et facetiis profui vidi. Sed cum in illo
genere perpetua festiuitas ars non desideretur : natura
enim fingit homines : et creat imitatores et narrato-
res facetias : et vultu adiutate et voce et ipso genere
sermonis. Tum vero in hoc altero diuinitatis : quid lo-
quar loci cum ante illud facetium dictum emissum he-
re debeat : quod cogitari potuisse videatur. Quid enim
hic meus frater ab arte adiuuari potuit cum a phi-
lippo interrogatus : quid latraret furem se videre res-
pondit. Quid in omni oratione crassus vel apud ter-
tium viros contra stenuolam : vel contra accusatores
vultum : cum pro. **CH.** planto diceret. Nam id quod
tu michi tribus autem : crasso est omnium sententia
contendendum. Non enim fere quisque reperiet propter
hunc in utroque genere leporis excellens : et illo quod
in perpetuitate sermonis et hoc quod in celebritate atque
dicto est. Nam hec perpetua contra stenuolam curiana
defensio tota redimatur : hilaritate quadam et ioco :
dicta illa breuia non habuit : parcebat enim adu-
sant dignitati : in quo ipso seruabat sua : quod est hominis
facetis et diuicibus difficillimum hinc hominum ratione
et temporum : et ea que occurrant cum fallissime di-
ci possint tenere. Itaque nonnulli ridiculi homines hoc
ipsum non inuisse interpretantur : dicere enim aiunt
enim flammam a sequente facilius ore in ardenti
opprimi quam bona dicta teneat hinc scilicet bona dicta
que falsa sunt. nam ea dicta appellantur pro uo iam noie.
Sed ut in stenuolam contigit ea crassus atque in illo alto
genere in quo nulli aulei contumeliarum merat : tunc
illam disputatorem quod luserit : sic in breuitate que oderat et que
dignum contumelia iudicabat : utroque genere repug-
nabat quod multa de balneis : quod imper illi vendiderat :
quod multa de amisso patrimonio dixit. Atque illa breuia cum
ille diceret se sine causa sudare : minime mirum : inquit modo
enim dixisti de balneis. Innumerabilia fuerunt eiusmo-
di : sed non minus iocunda illa perpetua. Cum enim bru-
tus duos lectores exortasset et alteri de colonia narbo-
nensi crassi orationem legendam dedisset : alteri de
lege perulia : et cum contra inter se se de re per capita

contulissent. nos ter hic facitissime tres partes bruti de iure
 tuuli libellos tribus legendos dedit. Ex libro primo forte
 euenit ut impuermi cernis brute testificatur pater se
 tibi puerum fundum reliquisse. Deinde ex libro secun-
 do: in albanis etiam ego et M. filius sapiens videlicet
 homo cum primis iure iuratus: notat hunc iuramentum ne
 tuebat ne tunc his nihil haberet: nihil esse ei reliquum
 putaretur: Tunc ex libro tertio in quo finem stabendi fe-
 rit: tot enim ut audiri stentolam dicit sunt veri bruti
 libri in tabernis forte asserimus ego et M. filius ubi sit
 hi fundi brute: quos tibi pater publicas domitias to-
 signatos reliquit quod nisi pubertem te inquit iam hret:
 quartum librum composuisset et se etiam in balneis
 lotum in filio scriptum reliquisset. Quis est igitur qui non
 fateatur hoc lepore atque his faciens non minus resu-
 tandum esse brutum quam illis tragediis quae eunt idem: quod
 nam in casu in eadem causa tunc finire ferretur am-
 uia proci dum mortales que sunt illa quia uis quod
 inexpectata: quod repentina cum comectis oculis trepidum
 omni et imminenti summa quia et reuerentia verborum
 brute quod sedes quid illam animi patri nutiare uis tuo:
 quid illis omnibus quorum ymagines duci uides: quid
 maioribus tuis quid L. bruto: qui hunc populum do-
 minatu regio liberauit: quid fatere cum rei: cum glorie
 tui uirtuti studere: Patrimoni ne augendo: ad id
 non est nobilitatis: sed fat esse. Nichil super est: libi
 dices totum dissipauerunt an in iure tuuli est pater
 nimis. Sed dices te tu edes venderes ne in ruptis quod
 dem et tuis solum tibi paternum recepisse: an rei mi-
 litaris quod in castra uideris: an eloquentie que nul-
 la est uite: et quicquid est uotis et lingue omne in tu
 turpissimum calumnie questum contulisti: tu luce aspice
 audes: tu hos intueri: tu in ciuium esse conspectu tu
 in foro: tu in urbe: tu illam mortuam: tu ymagines
 ipsas non perores: quibus non modo imitandis sed nec
 collorandis tibi ullum locum reliquisti. Sed hec tra-
 ta atque diuina faceta autem et urbana inuicabilia
 ex contentione membris: nec enim maior contio fuit:
 nec apud populum grauior oratio quam huius contio
 collegam in tensura imper. neque lepore et festiui-
 tate conditor. Quare tibi antequam utique assentior

Et multum faciemus in dicendo prodesse sepe et eas ar-
te nulla posse tradi: et illud quidem admiror te nobis
in eo genere tribuisse tantum et non huius rei quod
palinam et ceterarum crasso detulisse. Tum antonius
ego vero ita fecissem inquit non interdu in hoc tras,
sed paulum invidere: Nam esse queuis facetu atq;
falsum non nimis est per se ipsum invidendum. Sed
quod omni sit venustissima et urbanissima omni gra-
uissimum et severissimum et etiam videri quod ista gignit
viri: michi vix reddendum videbatur. Hic tu arrip-
set ipse crassus: attamen inquit antonius cum arte
esse facendarum vllam negares aperuisti quiddam quod
preceptum videretur haberi enim duxisti rationes
oportere hominum: rei: temporis: ne quid iocis de gignit
te deterperem. quod quidem in primis a crasso obser-
uari solet. Sed hoc preceptum pretermittendum
est felicitarium quod hinc nichil opus sit. Nos autem
quo modo utamur cum opus sit querimus ut in aduersa-
rium et maxime si eius stulticia poterit agitari in teston
stultum. cupidum leuem si facile homines audiri in-
debimur omnino probabiliora sunt que latessiti dicimur
quod que potes. Nam et ingenii celeritas maior est que
apparet in respondendo et humanitatis est responsio.
Videremur enim quieturi fuisse nisi essemus latessiti
ut mista ipsa tuncione nichil fere dictum est ab hoc quod
dem faciemus dictum videretur: quod non prouocat
responderit. Erat enim tanta grauitas in domo: tan-
ta auctoritas: ut quod esset ab eo adiectum lepore
magis eleuandum quam tuncione frangendum videretur. Tu
suspensus quid igitur inquit patiemur cesarem: quod quod. M.
crasso faciemus concedit. tamen multo in eo studio ma-
gis elaborat non explicare nobis totum genus hoc io-
candi quale sit et unde deducatur presertim cum ta-
tam vim et utilitatem salis et urbanitatis esse facia-
mur. Quid si inquit nullus assensior antonio dicenti
nullam artem esse salis. Hic cum suspensus retinisset
quasi vero inquit crassus horum ipsorum de quibus antea
tam diu loquitur ars vlla sit: obseruato que ista est
ut ipse dixit eorum rerum que in dicendo valet que si
eloquenti facere possit quis esset non eloquens. Quis
enim hoc uel non facile uel certe aliquo modo posset

Et differre. Sed ego in his preceptis hanc vim et hanc uti-
 litatem esse arbitror non ut ad repudiandum quod diuina
 arte dignum: sed ut ea que natura: que studio: que
 exercitatione consequimur: aut recta esse consideramus et
 parua intelligamus cum quo refutanda sunt didice-
 rimus. Quare refutabo ego quoque hoc a te peto ut si tibi
 videtur disputes de hoc toto iocandi genere quid sen-
 tias ne quia forte dicendi pars quoniam ita voluisti in
 hoc tali tetu atque in tam artificio sermone preterita
 esse videatur. Ego vero inquit ille quoniam collegam
 ad conuiuia trasse exurgis non conmittam. ut si defugeris
 tibi causam reuocandi aliqua deus; quod si posset sepe mi-
 rari eorum impudentiam qui agunt in scena tristitiam
 spectante rostris. Quis enim sese commouere potest: cuius
 ille vicia non videat: sit ego nunc trasse audiente pu-
 bli loquar de facili et docto suis ut ament doctores:
 enim quem cum titulus nuper audisset foemina alios
 aut aiebat esse oportere. Tum ille iocabatur inquit
 titulus presertim cum ita dicat ipse. ut ambrosia alen-
 dus esse videatur. Veneris te refutabo audiamus: ut ad
 antonii reliqua redeamus. Et antonius perperam
 mihi quidem restanti inquit: Sed tamen defensus
 iam labore atque itinere disputacionis requiescam in
 refutabo sermone quasi in aliquo poportu diuersorio.
 Atqui inquit inuis non minimum liberale hospitium
 meum dices: nam te in diuinum simulacrum per paulum
 iustitiam ex tridam et eicam. At ne duris uos demo-
 rer de omni isto genere quod sentiam per breuiter expo-
 nam. De risu quinq; sunt que querantur: Vnu quid
 sit. Alterum unde sit. Tertium sit ne oratoris risum
 velle mouere. Quartum quatenus. Quintum que sit
 genera ridiculi. Atque illud primum quod sit ipse risus. quod
 pacto contineatur. ubi sit. quomodo existat. atque ita re-
 pente erumpat ut cum ridentes tenere nequeamus.
 et quo simul latera: os penas: oculos volentem occu-
 pet viderit demeritus. Neque enim ad hunc sermone
 hoc pertinet. et si pertineret nescire me tamen id
 non puderet: quod ne ipsi quidem illi facerent qui polli-
 terentur. Locis autem et regio quasi ridiculi nam
 id proxime queritur turpitudine et deformitate quod
 continetur. Nec enim videntur uel sola uel maxime

Que notant et designant turpitudinem aliqua non tunc.
Est autem ut ad istum tertium veniam et plane oratoris
mouere risum: vel quod ipsa hilaritas benignolentia
tonaliat et per quem excitata est: vel quod admiratur
omnes acumen. Vno sepe in verbo positum maxime res
pondentis non nunquam etiam latessentis uel etiam fra-
git aduersarii quod impedit quod leuat: quod detrahatur:
quod refutat uel quod ipsum oratorem politum esse
homines significat: quod eruditum: quod urbanum
maximeque quod iustitiam atque severitatem mitigat
et relaxat. Quod si res sepe quas arguimus di-
lucili non facile est toto risuque dissoluit. Quatenus
hec sunt ridicula tractanda oratori quam diligenter
videndum est ad quod in quarto loco querendi posue-
rimus. Nam nec in signis improbitas et scelere vit-
ta ne risus miseria insignis agitata videtur. Fatino
rosos maiore quadam vi quam ridiculi vulnerari
utolunt miseros illud voluit nisi se forte iactant
Partendum autem est maxime caritati hominum ne te-
mere in eos dicatur qui diliguntur. Nec igitur ad-
hibenda est primum in locando moderatio. Itaque ea
facilime luduntur que neque odio magno neque miseri-
cordia maxima digna sunt. Quamobrem materi-
es omnium ridiculorum est mistis vitiis que sunt iusta
hominum neque clarorum neque calamitosorum neque eorum qui
obfacimus ad supplicium rapendi videntur: eaque belle
agitata videntur. Est etiam deformitatis et cor-
ruptionum satis bella materies ad locandum. Sed que-
rimus idem quod in ceteris rebus maxime querendum
est quatenus in quo non modo illud precipitur ne quod
impulset sed etiam si quod praeiudiciale possit vitium
est oratori utrumque ne aut scurilis ibi sit aut im-
mitus. Que cuiusque non sunt facilius iam intelligi-
mus cum ad ipsa ridiculorum genera veniemus.
Quo enim sunt genera facientium quorum alterum
re tractatur alterum dicto. re si quando id tamquam ali-
quod fabella narratur ut olim tu transire in meminum com-
modissime cum latectum largi alii esset cum eo
tarratine de amcula rivatus falsa tota: ac tamen a
tempore facta narratio addidisti clausulam. Tota tar-
ragina cum omnibus i paucis in scriptis fuisse tras

tria.
senen
tim
quod
tend
ut ita
ut se
mit
lum q
ut de
liam
wltu
et ext
heme
senis
dio.
autis
gorz
upia
quod vid
verbo
hec d
est: q
saibn
re na
tator
vicio
verbi
ut m
vitan
hoc s
Lul
teter
lam
dem
nemo
potu
testas
fite
pupit

Tria. L. L. L. duo. M. M. Cum queres id qd esset
senem tibi quendam oppidanum dixisse lateat latez.
tum largi mordax memini. Peripateticus hoc gen?
q sit furetu q elegans ip oratorum sine hancas vere
quod narrare possis quod tu est mendaculis asper.
gendum siue fingas. Est enim huius generis utq
ut ita facta demostres ut mores eius de quo narres
ut sermo ut volis omes exprimatur: ut his q audi
unt cu geri illa fieri q videantur. In re est item ridi
culum quod ex quadam depravata imitatione sumi solet.
ut idem transus per tuam nobilitatem per viam fami
liam. Quis aliud fuit in quo tonio videret nisi illa
volus et vobis imitatio. Per tuas statuas nero cu duc
et extento brachio paululum etia de gestu addit: ve
hementius risimus. Ex hoc genere est rostrana imita
senis: tibi ego antipho assero mox senium et omni an
dio. Atq ita e toto hoc ipso genere ridiculum ut
cautissime tractandum sit. Minorum est enim et do
gorum nimia est imitatio sicut obscenitas orator iur
upiat oportet imitari ut is qui audiet cogitet plura
q videat: presertim idem ingenuitatem et rursorem suu
verborum turpitudine et rerum obscenitate. Vitanda go
hoc duo genera sunt eius ridiculi quod in re positum
est: que sunt propria petuarum facientium in quibus de
scribuntur hominum mores et ita effugiuntur ut aut
re narrata aliqua quales sunt intelligantur. a imi
tatione breui inietta in aliquo insigni ad irridendum
vicio reperiuntur. Inducto autem ridiculum e id qd
verbi aut sententiae quodam acuminis monetur. Sed
ut nullo splendore gerere vel narrationis vel imitatio
vitanda est et minorum et elegorum similitudo: sic in
hoc saeculis oratori dicantur magnopere fugienda e.
Quid igitur distinguemus a ceteris a titulo et a
ceteris familiarum nostrum grammum aut narqui
lam amicum meum: non me hercule in mentem qui
dem michi venit sunt enim dicaces: grammio qd
nemo dicatior hoc opinor primum ne quouensumq
potuerit dictum dici necesse habeamus dicere. Pusilla
testas processit licet inquit rogare philippum tu que
sitor peras modo breuiter hic ille no accusabis per
pusillum. Rogabo ridicule e sed sedebat iudex L.

Anixer breuior etiam q̄ testis ipe omnis est usus in iudi-
cem conuersus visum est totum saecule iudicium. Ergo
hec que cadere possunt in quos nobis q̄ius sint bella:
sunt tamen ipso genere saecula ut iste qui se vult dica-
tem et me hercule est apud. Sed non inuicem in heri-
tum saecule delasitur. Conabo inquit apud te lusco
familiari meo. C. sexto. In omni locum esse video.
Est hoc saecule quidem et quod sine ta latessunt: et tñ
id dixit quod in omnes lustos conueniet ea quia me-
diata putantur esse: ming videntur. Illud egregium fuit
et ex tempore malus lana inquit et terna. Temporis igitur
ratio et ipsius dicendi moderatio et temperantia et
varitas dictorum distinguet oratorem a stura: et quod
nos tñ causa diuina non ut ridiculi videamur: sed
ut proficiamus aliquid ut illi totum diem et sine causa.
Quid enim est nargula assequitur tñ enim candidatq.
A. sempronius tñ. M. suo fratre complexus est puer.
abige missas. usum quesuit. q̄ est mea sentia uel te
missima ingenti fructu. Tempus igitur dicendi prude-
cia et gravitate moderabimur. quidam utinam artem
aliquam haberemus: sed domina natura est. Runt
exponamus genera ipa summam: que usum ma-
xime moueant. Nec igitur sit p̄ma particio quod fa-
tere dicitur. id alias nre habere. alias in verbo. fa-
cere maxime ante homines delectari si q̄ causa con-
mte re verboq̄ moueat. Sed hoc memetote quosq̄
locos attingam unde ridicula dicantur ex hisdem lo-
cis fere etiam graues sententias posse dñq. tantum
interest quod grauitas honestas in locis senere ioc-
in turpibus et quasi deformibus ponitur velut in hisde
verbis et laudare frugi seum possimo: et si nequam
iocari. Ridiculum est illud necodiam uetus in fua
seuo solum esse mi domi nichil sit: nec obsequium
nec obsequium quod idem in bono seuo dia solet: Sed
hoc hisdem verbis ex hisdem mē locis oia nascuntur.
nam quod. Sp. caruho grauitate claudicanti et volue
obrem. p. accepto et ob eam causam veremidanti i
publicum prodire. mater dicit quim produs in spuri
ut quotiesq̄ gradum facies. toties t̄ tuarum
vbitum vent in mente. Preclarum et graue 2 quod
caluino glauca claudicanti ubi d̄ veta velut rum

Claudicat. **A**t hic claudicat: hoc ridiculum est. et utrumque
 ex eo quod in claudicatione animaduerti potius est dictum
 quod hoc nemo ignauus: scire scipio. At in male osten-
 tem video me ate et inueni sicutule philippus. At
 utrumque genus continet verbi ad leam imitari sili-
 tudo ex ambiguo dicta uel argutissima putantur: sed non
 semper in ioco. Sepe etiam gravitate versantur diffinitio
 illi maiori coronam s' in comitibus ad caput accommodanti
 tu ea sepius rumpere. **P**. licet uariis non mirari
 inquit si non conuenit: caput enim magnum est. et lauda-
 bilem et honestam. At ex eodem genere est talis satis
 est quod dicit parum ne multa. Nullum genus est igitur
 quo non ex eodem seueria et graua sumantur. Atque hoc et
 animaduertendum est non esse omnia uicula faceta.
Quid enim potest tam ridiculum quam sanctio est. sed ore uol-
 tu imitandis moribus uoce demum ipso corpore ridetur
 falsum. Cum possit dicere: atque ita ut non cuiusmodi oporteret
 esse uelim sed ut minimi. **Q**uare primum genus hoc quod
 uisum uel maxime mouet non est nimis morosum supersti-
 tiosum gloriosum stultum nature ridetur ipse quas per-
 sonas agitare solennis non substinere. Alterum genus
 est imitatione admodum ridiculum. Sed nobis tantum
 licet furtim si quando et rursus. Alterum minime est libera-
 le. Alterum oris deprauatio non digna nobis. Quartum
 obscenitatis non solum non fore digna sed vix diuino
 libere. Vtutis igitur tot res ex hoc oratorio loco
 facere relique sunt que aut in re aut an diuise posite
 videntur esse: aut in verbo. nam quod quibusque verbis
 saltem amittit in verbis habet leporem omnem. Ambigua
 sunt in primis uita atque in verbo posita non in re. sed non
 sepe magnum usum mouent magis ut belle et literate
 dicta laudantur: ut in illius titium: qui cum studiose pila
 luderet et idem signa sacra noctu frangere putaretur
 gregalesque cum in campum non remisset requirerent erui-
 sant vespera terentio quod cum brachium dicitur ut illud
 affutur quod est apud lualium quod deus mutulam an to-
 fuenim: ubi facere inquit ut tuus amicus errasse quon-
 non esse sextantis. et si queritis is qui appellatur dux
 hoc genere maxime excellet sed rursus mouet alia ma-
 iores ambigui per seipsum probatur id quidem ut an dux
 uel maxime. Ingeniosi enim videtur vni verbi malum

Nec teteri atque aut posse dicere admirationem magis quam risu
mouent. nisi si quando incidit in aliud genus: tunc aliud
expectamus: aliud dicitur. Hic nobis incipit noster error
risum mouet: quod si admixtum est etiam ambiguum fit
falsus. ut apud neuium videtur esse misericors: ille qui
iudicatum dua videt praeiudicantem ita quatenus addita mille
nummorum si addidisset tantummodo ducas: licet et per aliud
genus iudiculi preter expectatorem: sed quia addidit mil
addo ducas licet addito altero genere iudiculi fuit ut
michi quidem videtur falsissima: hoc tamen est venus
tissimum tunc in alteratione arripitur ab aduersario vbi
et ex eo ut a titulo in philippum in eum ipsum aliquid qui
lacet sunt infligitur. Et cum plura sunt ambigui genera
de quibus est doctrina quodam subalio attende et au
tupari verba oportebit in quibus ut ea que sunt frigida
ra vitemus. Et enim cauendum ne accessum dictum
putetur per multa tamen acuta dicens. Alterum genus
est quod habet paruum verbi imitator quod in littera po
ssumus quia notant. ut nobilioz mobiliorum. Cato ut
videlicet cum quidam dixisset eam de ambulatum et
ille quid opus fuit de immo vero quid opus fuit te. est
autem eius responsio illa si tu et aduersus et impudi
cus es. et tamen interpretatur nominis habet acuminis
tunc ad ridiculum conuertas. Quamobrem ita quis vo
tetur ut ego nuper minimum diuisorem ut neoptolemi
ad theoriam. sic illum in campo martio nomine inuenisse:
atque haec omnia verbo continentur: Sepe enim versus
facite interponitur: velud est vel paululum minuat
hinc aliqua pars versus. ut satius stauo stomachum.
ex quo sunt nonnulli qui tuam legem de ciuitate nata
crasse dicant. si tacite quid hoc clamoris quibus me
nec pater sit. tanta confidentia estis aufert enim istam
supbiam. nam in teho sane etiam ad causam utile
fuit tunc illum antoni tunc ille a se peruniaz profectus
diceret testis et haberet filium deducatorem: abente
ia illo senten senem esse tactu. xx r. minus. In hoc
genus conuoluitur prouerbia ut illud scipionis cum asel
lus omnis prouincias stipendia merentem pagasse
gloriaretur. agas asellum et cetera. Quare ea quae
quonia mutatis verbis non possum retinere eandem
venustatem. non in re sed in verbis posita ducunt.

Est autem in verbo positum non insulsum genus ex eo
 cum ad verbum non ad sententiam rem accipe videre.
 Ex quo uno genere totus d. tutor minus vetus oppido
 ridiculus. Sed ab eo a minimis tantum generis huius udi-
 culi insigni aliqua et nota venotari uolo. Est autem
 ex hoc genere illud quod tu trasse nuxer et qui ro-
 gasset. cum tibi molestus esset futura si ad te bene
 ante lucem venisset: tu vero inquis isti molestus no-
 eris. In diebus igitur te inquit salsitati et tu certe ne-
 garas te molestum futurum. Ex eodem hoc vetus illud
 negarat quod est q. aiunt: malignum sem illi. M.
 sapientem. quoniam ex centuria sua renuntiaret amicum
 consulem: preterea dixisset de L. manlio viri boni
 magis egregiumque civem esse arbitror. Ridicule etiam
 illud. L. portius nascita censori catoni cum ille ex tui
 animi sententia tu uxorem habes. Non hercule magis
 ex mei sententia. Nec aut frigida sunt aut tu falsa
 tu aliud est expectatum: Natura enim ut ante dixi
 noster delectat error: ex quo tu q. decepti sumus ex-
 pectatione videmus. In verbis illa. ac. sunt que aut
 inmutata oratione ducuntur aut ex uno verbi translatio:
 aut ex innumeratione verborum. Ex innumeratione ut olim
 iusta tu legem feret analem dissuasor M. seruilus
 die michi magis. M. pinnari: nunc si contra te duxeris
 michi maledictus uir es ut ceteris fecisti ut semetipsum
 feceris: ita metes magis. Ex translatione autem ut cum
 stupio ille maior cornithis statuum pollicentibus eo loco
 ubi aliorum esset impatorum: turmales dixit dispo-
 nere. Invertitur autem verba ut trassus apud M. p.
 pennam iudicem pro aculeone: cum diceret ad redit
 contra aculeonem tradidit. L. helatius lamia de for-
 mis uti nostris: q. cum interpellaret odiose audiamus
 magis. pulchellum puerum trassus tu esset ad risum
 non potui michi magis lamia formam ipse fingere: in-
 genium potui. Cum hic audiamus magis disertum
 multo etiam ad usum et vehementius. Sunt etiam illa
 venusta ut in gradibus sententiis sic in facietis. Qui-
 cum dudum materiem aliam esse tota aliam sequebat.
 Generum autem et iutorum vnam esse conent. Quia
 igitur in primis orationem verba velata contrarie quod
 idem genus est sepe etiam facietur ut seruus ille gallia

Cum L. scribonio iudices. re. p. ferret familiares suos
et dixisset libo quando tandem galba de tudinio suo exi-
bis: tu tu inquit de tubiculo alieno. **A** quo genere ne
illud quidem pluium distat glauca metello villam in
tribute habes: cohortem in palatio: At verborum
quidem genera que essent fateta dixisse me puto reu-
plura sunt eaqz magis ut dixi ante videntur in quibz
est narratio res sane difficilis. **E**ximenda enim et
et ponenda ante oculos ea que videantur et verissi-
milia: quod est primum narrationis: et que sunt quod
ridiculi primum est sub turpia: cuius exemplum ut
breuissimum sit sane. illud quod ante posui trassi de
meminio. et ad hoc genus ascribam etiam narra-
tiones apologorum: trahitur etiam aliquid ex historia aut
com. **S**er. titius se cassandram esse diceret multos inquit
antonus possim tuos uates illos notare. Est etiam
ex similitudine. que aut conlationem habet aut tan-
quam imaginem collationis ut ille gallus olim testis
in pisonem: cum innumerabilem magno profecto pecu-
niam dixisset datam: id qz staurus tenuitatem agi re-
daqueret. **E**ras inquit staurus. ego enim non magnum
conseruasse dico sed tanqz nudus nates legeret et uentis
abstulisse ut illud. **M.** taceo senex huius uia optimi nri
familiaris pater: nostros homines sutorum uenaliu-
similes esse ut quisqz optime grece sciret ita ee neqz
simul. **V**alde autem videntur etiam magnas que
fere in deformitatem aut in aliquod uicium corporis
ducuntur: cum similitudine turpioris ut in eu illud in
helium mandam iam ostendam tuiusmodi sis. **C**um
ille ostende queso demonstrauit digito pictum gallum in
mariano futo cimbico sub nodis distortis erecta ling-
ua buccis fluentibz. **R**isus est comotus nihil tam
inane simile visum est ut tu testis peratio mentis
inducendo in torquenti cum ut diceret si quid vellet si
mutem fecisset. **E**tiam illa que mimendi aut augere
di causa incredibilem admiratoz effecerunt. **V**elut
tu trasse in conatione ita sibi ipm magni uideri me-
nium ut in formam descendens caput ad formam fa-
bi dimitteret. **E**x quo genere etiam est illud idem
quod sturio apud numanaz cu stomataretur cum.
T. metello dixisse dicitur si quidem pareret mihi eius

Asimm
um pa
tratu
anar
gras a
um ma
mgt s
obier
qui te
imola
staur
lauar
tur at
dicas
seuere
seuola
capue
psefec
lorum
si rom
mas e
libus
cum t
melius
simula
se: **P**
orator
tum e
turbu
condi
retulu
per m
P. mu
se hab
lopor
Est h
tiosa r
uelat
cum i
queret
dilige

Asimum fuisse parituram. **A**rguta etiam significatio est.
tum parlia te et sepe verbo res obscura et latens illuf.
tratur ut tu. **C.** fabritio **P.** cornelius homo ut exstima
anarius et furax: sed egregie fortis et bonus impator
gras ageret: qd p. munita consulam fecisset bello preser.
tum magno et graui: nichil est quo michi gras agas
mqst si malui compilari qz venire. Vt asello affucans
obitienti lustrum illud infelix noli inquit mirari cum
qui te ex exarans exemit. Lustrum condidit et thaur
imolauit: tanta suspicio e ut religione tuitatez ob
stauisse videatur munus quod asellum ignominia
lauauit. Urbana etiam dissimulatio est cum alia ducit
tur ac sentias: non illo genere de quo ante dixi qua
dicas ut lamie trassa: sed cum toto genere orationis
seuere laudas tum aliter sentias ac loqre ut noster
seuola septimuleio illi anagmno cui p. **C.** gratchi
capue erat auriu repensum: roganti ut se masiam
presertu duceret. quod tibi uis mqst insane tanta ma
lorum est multitudo tuum ut tibi ego hoc confirmem
si rome manseris te paucis annis ad maximas pecu
nias esse venturum. In hoc genere famius in anna
libus plus affucanti hunc. emilianum dicit fuisse et
cum greco uerbo appellat uoma. Sed ut ferunt q
melius hoc norut socratem opinor in hac hyrcina dis
simulantiqz longe lepore et humanitate omnia pstat.
se: Penus est pelegans et tum grauitate salsum tuq
oratorijs dictionibz tu urbanis sermombz accomoda
tum et hercule omnia hec que a me de fatetis dispu
tantur: non maiora forensiu actionum qz sermonum
condimenta sunt. **R**am quod ante rationem e multa
retulit ex qbus a me exempli causa multa ponant
per michi statim uidetur. **C.** publicum politum duc.
P. munium qd uis tpu homiez esse: sic profecto res
se habet nullum ut sit inte tempus in quo non deat
loporum humanitatemqz versari. Sed uideo ad cetera.
Est huc finitimu dissimulatio tum honesto uerbo vi
tiosa res appellatur ut cum affucans censoe tubu mo
uebat cum centurionem qui in pauli pugna non affucat:
tum ille se custodie causa diceret in tustus remansisse:
quereretqz tu ab eo notaretur no amo mqst minimum
diligentes. Atutim etiam illud est tu et alterigore

5
Alud exapias atq; ille vult ut salmatoru maximo tui
tarento amisso arce tu luvius reamisset: multaq;
crea: prelia preclara fecisset tu aliquot post annos
maximo: id opidum recepisset: rogaretq; tui salina-
tor ut meminisset opera sua se tarentum recepisse: qd
nuq; meminerm nuq; ego recepissen nisi tu amisses.
Sunt etiam illa subabsurda sed eo ipso nomine sepe tu
dicula non solum nimis per appoita sed etiam quoda-
modo nobis homo factus postq; rem habere cepit e
mortuus qd est tibi ista mulier: vxor similis medius
fidus. qd diu ad aquas fuit nuq; e mortuus. Senus
hoc leuius ut dixi mimam: sed habz non nuq; aliqd
etiam apud nos ita ut vel non stultus qd stultus tu sale
dicat aliqd ut tibi anton mania tu audisset te teforez:
a. M. Duronio de ambitu postulatum aliqui mox tibi
tui negotium agere licebit. Valde hec videntur et
hercule omnia que a prudentibus qd per dissimulationem
non intelligendi sub absurde falseq; dicuntur. Ex quo
genere est etiam non videri intelligere quod intelligas
ut ponticus qualem existimas qd in ale adulterio repre-
henditur tardum existimo. Ut ego qui in delectu me-
tello tu excusacionem oculorum a me non acciperet et
dixisset tu igitur nichil vides. Ego vero in qua a por-
ta equilina uides nullam tuam: ut illud nascia qui tu
ad poeam emmum venisset eiq; ab hostio querenti en-
mum ancilla dixisset Som non esse: nascia sensit illa
dm iussu dixisse et illum intus ed: paucas post diebus
cum ad nascia venisset emmum et eum a ianua queret:
exclamat nascia se Som non esse. tu emmum qd ego no
cognosco vocem inquit tuam: hic nascia homo es im-
pudens: ego tu te quererem amille tue credidi te do-
mi non esse. tu michi non credis ipi: Est bellum illud
quoq; ex quo is qui dixit irridetur in eo ipso genere
quo dixit ut ad qnta optimus consularis qui adoles-
centula male audisset festuo hoi exillo qui videretur
mollior nec esse dixisset. qd tu exilia mea qn ad
me venis tu tua tolli et lana. Non pot inquit au-
deo. nam me ad famosas uenit mater qcedere: falsa
sunt etiam que hnt suspiconem ridiculi abscondita
quo in genere e illud stulti tui tu familiaris qdam
queretur quid diceret vxorem suam suspexisse

De de fici: amabo te inquit da michi de ista arbore quos se
 ram furtulos. Ita in eodem genere est qd Catulus dixit
 audam oratori malo. qui cum epologo misericordiam se
 mouisse putaret postq assedit rogauit hinc videretur ne
 misericordiam mouisse. At magnam quidem mgt ne
 minem enim puto esse tam durum cui non oro tua in-
 seranda sit. Me qdem hercule vade illa mouet stoma-
 cosa et qe sub morosa iudicia: non cum a moroso dicitur.
 cum enim non sal sed natura videtur. In quo vt michi
 videtur persalsum illud est apud neuum: qd ploras pe-
 mizum in tantem condempnatus sum: hinc generi
 quasi contrarium est iudicii genus patientis ac senti-
 ut cum cito peractus esset ab eo qui artem ferebat:
 cum ille diceret tunc. rogauit mgt aliud ferret pt
 artem etiam sculture falsa repressio ut ille scilicet
 cui pretor sapio patroium cause dabat hospitium suum
 hominem nobilem sed admodum stultum. Rursus inquit p-
 tor aduersario meo da istum patroni deinde michi ne-
 minem dederis: Monuit illa etiam que coniectura expla-
 nantur longe aliter atq sunt sed acute atq continue ut
 cum stanzus accusaret iulium ambitus tuncpe esset
 consul factus ille repulsum tulisset et in eius tabulis
 ostenderet lias. A. F. P. R. idq diceret esse apium fi-
 de. P. iulij. Catulus autem ante factum post relatus.
 C. caninus eques. ro. pum rufus addebat exclamat neutrum
 illis liis declarari. Quid go mgt? emilius ferit plecti-
 tur iulius. Ridetur et discrepantia quid hic abest?
 nisi res et virtus. Bella etiam est familiaris ratio
 quasi errantis ut cum oburgauit albius giuius quod
 cum eius tabulis quiddam ap albicio probatum videretur
 et valde absoluto stentia traxeretur neq intelligeret q
 suas tabulas esse iudicatum. Tunc similis e etiam ad-
 monitio in consilio dando familiaris ut tu patrono
 malo tunc vocem in dicendo obtulisti. suadebat giuius
 ut nullum frigidum biberet: simul ac domum redisset:
 Perdant inquit uocem si id fecero melius est inquit
 q rem. Bellum etiam est tuncquid tunc sit consenta-
 neum dicitur ut cum stanzus non nullam habet mori-
 diam ex eo qd. yngione pompei locupletis hominis bona
 sine testamento possiderat sederetq aduocatus reo les-
 tie tu sumus qdam diceretur. accusator. C. Memius

Vide inquit. De aure mortuus rapitur si potes esse pos-
fessor. Sed ex his omnibus nichil magis videtur quam quod de
preter expectationem tunc innumerabilia sunt exempla
vel apud maiores illius qui in senatu tunc ageret de
agris publicis et de lege thorla et premeretur lucili-
us ab his quia a peccatore eius depasta agros publicos et
de lege diceret: non est inquit lucili peccus illud erratis
defendere lucillum videbatur. Ego liberum puto esse qui
libet pastur. Placet etiam michi illud sapientis illius
qui. T. gratianum tulit tunc ei. M. flaccus multis prae-
dictis. P. mutuum iudice tulisse. E. vero inquit inquit
est cum esset admemoratum. A. inquit patres conscripti
non ego michi illud inquit egero verum omnibus. Ab his
vero transo michi faceretur cum lexisset testis filius pi-
sonem quod se in eum audisse dixeret. Potest fieri inquit
sile ut his bene te audisse dices verum dixerit. Ammut
filius potest esse ut tu non recte intellexeris id quoque toto ta-
pote ammut. ut se transo daret. potest etiam fieri inquit
ut oio quod te audisse dices nunquam audieris. Hoc ita
preter expectationem accidit ut testem omnem rursus ob-
rueret cuius generis plenus novus est: locus est fa-
miliaris sapiens si algebis tremens et alia per mul-
ta. Sepe etiam facere concedas adversario id ipsum: quod
tibi ille detrahit ut. C. selius cum ei quidam malo quae-
natus diceret indignum esse suis maioribus. At hercule
inquit tu tuus dignus. Sepe etiam sententiose sed rudi-
cula dicuntur ut. M. antius quod ei legem de donis et mu-
neribus tulit cum. C. tento prodidisset: ut emas inquit
Cai. si ut velis. Sepe etiam false quae fieri non possunt
optantur. ut. M. lepidus cum ceteris in campo exercitiis
bus in herba ipse recubisset. Vellon hoc esset inquit labo-
rare. Salsum est etiam quentibus et quasi percontantibus
lente respondere quod nolent ut censor lepidus cum. M.
antiscio pigensi equum ademisset amicaque cum votiferare-
tur et quierent quod illi prius suo responderent tunc ademptum
sibi equum diceret cum optima colubus paratissima: mo-
destissima: frugalissima esset. me istorum inquit nichil
credere: Colliguntur a grecis alia non nulla: exarata
cones admirationes minationes. Sed hec ipa minus
michi videtur multa in genere descripsisse. Nam illa quae
verbis rone et incontinetur certa fere ac definita sunt

Que plerumque ut ante dixi laudari magis quam videri solent:
 Nec autem que sunt in re et ipsa sententia partibus in-
 merabilia generalis pauca. Expectationibus autem enim
 decipiendis et naturis aliorum irridendis ipsorum ridi-
 culis iudicandis et similitudine turpioris et dissimula-
 tione et subabsurda dicendo stulta reprehendendo risu
 monentur. Itaque inveniendus est is qui iocose velit dicere
 quasi natura quidam apta ad hoc genera et moribus
 ut ad cuiusque modi genus ridiculi iustus etiam accomode-
 tur. In quidem quo severior est et tustior ut in te tuisse.
 Nec illa que dicuntur falsiora videri solent: Sed iam tu
 anton qui hoc diversorio sermonis tu libenter acquiescitur
 te esse dixisti tamquam in pontine diuertis neque amicum
 neque salubrem locum tenses ut satis diu te putes requies-
 se. Et ita reliquum confitere pergas. Ego vero atque hi-
 llare quidem a te acceptis inquit et cum doctor pro te etiam
 audacior factus sum ad iocandum. Non enim vereor ne
 quis me in isto genere leuiorem iam putes quoniam quidem
 tu fabulosos multa aduكتورs et affricanos maximos:
 catones: lepidos protulisti. Sed habetis ea que uolueritis
 audire ex me de quibus quidem accuratus dicendum et
 cogitandum fuit. Nam cetera faciliora sunt atque ex his
 que iam dicta sunt reliqua nascuntur omnia. Ego enim
 cum ad causam sum adgressus atque omnia cogitando quoad
 facere potui persequutus. cum ad argumenta cause et eos
 locos quibus iam iudicium contuliantur: et illos quibus pro-
 uentur videri atque cognoui: cum constituto quid habeat quod
 causa boni: quod mali: nulla enim fere potest res inducendi
 disputationem aut controuersiam uocari que non habe-
 at utrumque sed quantum habeat id refert: mea autem
 ratio inducendo hoc esse solet ut bonum quod habeat id am-
 plectar: exornem: exaggerem: ibi commorem: ibi habitem:
 ibi heream: a malo autem vicioque cause ita recedam: ne
 ut id me diffugere appareat. sed totum bono illo or-
 nando et augendo dissimulatum obstruat. et si ita est
 in argumentis firmissima queque maxima tuorum sine plu-
 ra sunt sine aliquo bono. In autem militatione aut in
 perimotione tam est ad eam que potissimum partem que
 maxime commouet animos hominum potest confero. Summa
 denique huius generis oratio hoc est aut si in refellendo
 aduersario fremitus esse oratio quam in confirmandis nostris rebus

Potest omnia in illum conferam tela: **D**um mea probari
facilius q̄ illa redargui possunt abducere animos a
contraria defensione et ad nostram tonoz tradunt.
Demiq̄ illa que facilissima videtur. quoniam que diffi-
ciliora sunt non possum michi pro meo iure sumo. **V**-
num ut molesto aut difficili argumento aut loco non
māq̄ oīo michi respondeam q̄ forsitan aliquis iure
ruiserit. Quis enim quid id facere non possit. **S**ed tu
ego de mea mē de alioq̄ facultate disputo. Confiteor
q̄ me si qua p̄mat res vehementius ita concedere so-
lere ut non mō non abiecto sed ne reiecto q̄dem fūto
fugere videar. **S**ed adhibere quadam mōdū spem
atq̄ pompam ut putne similem fugam consistere
veto in meo presidio sicut non fugientis hostis sed ca-
piendi loci causa cessasse videar. **A**lterum ē illud quod
est ego oratori maxime cavendū et puidendū puto. quodq̄
me sollicitare summe solet non tam ut p̄m causis elā-
bordare soleo q̄ ut neq̄d ob̄m. non q̄ d̄m sit in
utroq̄ sed multo est turpius oratori notuisse videri
causē q̄ non profuisse. **S**ed quid hoc loco vos inter
uos tātule? an licet ut sunt contempnēda contempnitis.
Almime inquit ille sed cessat de isto ip̄o quiddam velle di-
tere videbatur. **A**le vero libalite mēq̄ anton dixerit
sine refellendi tā sine querendi. **T**um mihi ego me her-
cule mēq̄ anton semper is fui qui de te oratore sic p̄-
dicarem vni te mōdū michi videri lectissimū p̄m q̄
hoc esse laudis tue michi a te mīquar esse dictum q̄
obesset ei pro quo diceret. idq̄ memora teneo tum m̄
sermo tu hoc ip̄o trass̄ multis audientibz esset de te m̄
fatus trass̄q̄ plurius uerbis eloquentiam laudaret tua.
Fuisse me tum ceteris tuis laudibz hanc esse vel maximā
q̄ non solum quod opus esset diceret sed etiam quod
non opus esset non diceret. **T**um illum michi respon-
disse memini cetera in te esse laudanda. **I**llud vero m̄
probi esse hominis et perfidiosi dicere quare non sibi cū
non faceret videri: sed improbum quid faceret. **Q**uid
si tibi uidetur anton demonstrares velim: quare tu hoc
ita magis putes michi in causa mali facere ut michi
tibi in oratore maius esse videatur. **Q**uam eiq̄dem ce-
sar inquit quid intelligam. **S**ed et tu et vos omnes hoc
inquit mementote non me de perfecti oratoris diuinitate

Quadam loqui sed de exercitatoribus et consuetudinis mee
 mediocritate trassi quodam responsum excellentis cuiusdam
 est ingenii ac singularis tili quodam portenti simile esse
 visum est posse aliquem inveniri oratorem qui aliquid
 male faceret dicendo et obesset ei quem defenderet: fat
 enim de se coniecturam cuius tanta vis ingenii est ut
 neminem nisi consulto putet quod contra se ipsum sit dicitur.
 Sed ego non de presantibus quadam et eximia sed de diuul
 gata et communis prudentia lingua disputo ut apud ge
 ros fertur incredibili quadam magnitudine consiliorum
 ingenii Atheniensis ille fuisse Themistocles ad quem
 quidam doctus homo atque imperius eruditus accessisse
 dicitur ei artem memorie que cum primis proferebatur
 pollicentem esse se traditurum: cum ille quesisset quid nam
 illa res ars efficere posset dixisset illum doctorem ut
 omnia meminisset et ei Themistoclem respondisse: istus
 sibi dixisse illum esse facturum si se obliuisti que vellet quod
 si meminisset docuisset. Vides hec que vis in homine atque
 in ingenio quod potens et quanta mens fuerit: que ita
 responderit ut intelligere possemus. nichil ex illius animo
 quod semel esset infusum nunquam effluere potuisse cum quodam
 ei fuerit optabilis obliuisti posse potius quod meminisset
 nollet quam quod semel audisset vidisset meminisset. Sed
 neque propter hoc Themistocles responsum memorie nobis
 opera danda non est neque illa mea cautio et timiditas
 in causis propter presantem prudentiam trassi negligenda
 est. Interque enim istorum non nulli attulit aliqua sed
 suam significauit facultatem: et enim per multa sunt
 in causis in omni parte orationis transspicienda: ne quod offen
 das: ne quo irruas: sepe aliquid testis aut non ledit a
 minus ledit: nisi lateatur. Oratorem: vrgent aduo
 cati: ut invehamus: ut maledicamus: denique ut inter
 rogemus: Non moueam: non obtempero: non satisfi
 cio neque tamen ullam assequor laudem: homines enim
 impati facilius quod scilicet dixeris reprehendere: quam quod
 sapienter tacearis laudare possunt. Vix quantum sit
 mali si iratum: si non scilicet. si non leuem testem
 leseris: habet enim voluntatem nocendi in iracundia
 et vim in ingenio: et pondus in vita: nec si hoc tras
 sus non committit: ideo non multa et sepe committunt: quod
 quidem nulli videri turpius nichil solet: quam cum ex oratore

Dico aliquo aut responso aut rogatu sermo ille sequitur:
oratio aduersarium ne: imo vero alunt se et eum que
defendit: hoc crassus non putat nisi perfidia accidere
posse. Ego autem sepius me video in causis aliquid ma-
li facere homines minime malos: Quid illud quid super
dixi solere me concedere: ut et plamus dicam: filgere
ea: que valde causam meam premerent tunc id non
faciunt alij: versanturque in hostium castris ac sua pre-
sidia dimittunt: medicenter ne causas notent tunc ad-
uersariorum aduenta confirmat: aut ea que sanare
nequeunt exulcerat: Quid tunc personarum quas de-
fendunt conem non habent: si que sunt in his mor-
diosa non mitigant extenuando: sed laudando et effe-
rendo inuidiosiora faciunt: quantum em meo tamdam
mali: Quid si in homines caros iudicibusque iocundos
sine vlla preiudicatione oronis acerbis et contumelio-
sius mulcare: nonne abste iudices ab alienis: Quid
si que vitia aut incommoda sunt in aliquo iudice vo-
lunt pluribus: ea tu in aduersariis exprobandis non in-
telligas te in iudices inuicta mediotre peccatum est: Quid
si tunc pro altero dicas licet tua facias: aut lesus ef-
ferare iracundia: tam relinquas: nichil ne noceas
em In quo ego non libenter male audiam: sed quia
ego causam non libenter relinquo nimium patiens
et lentus existimor: Ut tu te ipsum suspici oburgabam:
quod ministratorem peteres: non aduersarium: Ex
quo etiam illud assequor: ut si quis in te male di-
cat petulantis aut plane insanus esse videatur. In ip-
sis autem argumentis si quid posueris aut a premissu
aut ei quod dixeris dicatque ne sis contrarium: aut genem
re remotum ab usu iudiciorum ac foro: nichil ne no-
ceas: Quid multa: Omnis cura mea solet in hoc
versari semper: dicam em sepius si possim: ut boni
efficiam aliquid dicendo: si id minus: ut certe ne quid ma-
li. Itaque nunc illuc redeo titule in quo tu me paulo
ante laudabas: ad ordinem collationeque rerum ac lo-
corum cuius ratio est duplex. Altera quid affert natura
causarum. Altera que oratorum iudicis et de prudentia
comparatur. Nam ut aliquid ante rem dicamus: deinde
ut rem exponamus: post ut eam probemus nunc pre-
sidis confirmandis contrariis confutandis: deinde

Et concludamus atque ita precemur. Hoc dicendi genus
natura ipsa per se statuit. Ut vero statuamus ea que per
facili: docendi: persuadendi: et dicenda sunt que ad
modum componamus: id est uel maxime proprium orato
ris prudentie. Multa enim occurrunt argumenta: multa
que indicendo profutura videantur: sed eorum partim
ita leuia sunt ut contempnenda sunt: partim etiam si
quid habent adiuuenti: neque tanti sit illud quod pro
desse videatur: ut cum aliquo malo coniungatur: Que
autem sunt utilia atque firma: si ea tamen ut sepe fit
valde multa sunt ea que ex his aut leuissima sunt
aut alijs grauioribus consimilia: secerim arbitror oport
tere atque ex oratione remoueri. Equidem cum colligo ar
gumenta causarum non tam ea numerare solgo quam ex
pendere et quomam quod sepe iam dixi talibus rebus
omnes ad nostram sententiam perducimus: aut docendo:
aut conuincendo: aut perueniendo. Una ex omnibus his
rebus res pre nobis est ferenda: ut nihil aliud nisi
docere uelle videantur: relique due sicut sanguis
in corporibus: sic ille in perpetuis orationibus fuisse esse debe
bunt. Nam et principia et ceterae partes orationis: de
quibus paulo post pauca dicemus: habere hanc vim
magnope debent ut ad eorum mentes apud quos a
getur mouendas peruenire possint. Sed his partibus
orationis: que et si nihil docent argumentando: per
suadendo tamen et conuincendo proficiunt plurimum.
Ipse maxime proprius est locus et in exordiendo et in per
orando. Digredi tamen ab eo quod proposueris idque agas
perueniendorum aiorum causa sepe utile est. Itaque uel
narratione exposita sepe dabitur ad conuincendos animos
digrediendi locus: uel argumentis confirmatis uel
contrariis refutatis: uel utroque: uel omnibus: si habet
cum causa dignitatem atque copiam: recte id fieri
potest. hecque cause sunt ad agendum et ad ornandum
grauissime atque plenissime: que plurimos exitus dat
ad cuiusmodi digressionem: ut his locus utilitateat: quibus
aiorum impetus eorum qui audiunt aut impellantur
aut reflectantur: atque etiam in illo reprehendo eos.
Qui que minime firme sunt ea prima tollunt. In
quo illos quoque errare arbitror: qui si quando id
quod michi nunquam placuit plures adhibent patronos:

Ut in quoque eorum minimum putant esse ita cum primum
volunt dicere. Res enim hoc postulat. ut eorum expecta-
tioni qui audiunt quod celerissime occurratur: non si magis satis
factum non sit: multo plus sit in reliqua causa laborandum.
Male enim se res habet que non statim ut dici cepta est
melior fieri videtur. Ego ut in oratore optimo quisque
est: sic in oratione firmissimum quodque sit primum: dum il-
lud tamen in utroque teneatur ut ea que excellenti fer-
uentur etiam ad perorandum si que erunt mediocria. Na-
mque usque esse oportet locum: in mediam turbam atque
in regem comitatur. **N**unc omnibus rebus considerat:
cum denique id quod primum est dicendum: postremo soleo co-
gitare quo utatur exordio. Nam si quod id primum in ore
uolui nullum michi occurrat. nisi aut exile aut nugato-
rium: aut volgare: aut tunc. **P**rima autem dice-
di semper cum accurata acuta et instructa sententia
apta verbis: cum vero causarum prola esse debent.
Prima est enim quasi cognitio et commendatio oratoris
in principio. queque continuo cum qui audit permulcet
atque allicere debet: in qua admirari soleo non eos
istos qui nullam huius rei operam dederunt: sed hos
in primis disertum atque eruditum philippum: qui ita
solet ad dicendum surgere: ut quod primum verbum
habituque sit nesciat: et aut idem cum brachium contale
fecerit: ac se solere pugnare. **N**ec attendit eos ip-
se. unde hoc simile ducat: illas primas iactare
hastas ita leuiter ut et venustati uel maxime ser-
uiant et reliquis viribus suis consulant: nec est dubium
quin exordium dicendi vehemens et pugna non se-
pe esse debeat. Sed in ipso illo gladiatorio uite cer-
tamine: quo ferro decernitur: tamen ante conrectissimum
multa sunt: que non ad uulnus: sed ad spem ualere vi-
deantur: quod hoc magis in oratione spectandum: in qua
non uis potius: sed delectatio poscitur. **N**ihil est de-
nique in natura rerum omni quod se vniuersum perfundit:
et quod totum repente euolet: Sic omnia: que sunt que-
que aguntur acerrime leuoribus principis natura ipsa pre-
terit: Hec autem inditenda non extrinsecus aliunde
querenda: sed ex ipsis visceribus et sumenda. Idcirco
tota causa presentata ac perspecta: locis omnibus inuen-
tis atque instructis. considerandum est quo principio sit utendum

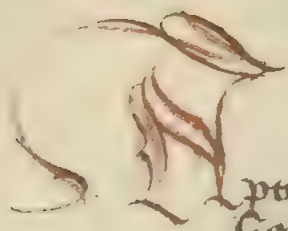
Sic et facile reperitur: sumetur enim ex his rebus que sunt ubi-
cunque uel in argumentis uel in his partibus ad quas dici
sepe digredi oportere: ita et momenti aliquid afferent
tunc erunt pene ex intima defensione de prompte: et aperit
eas non modo esse totis: nec in alias causas posse trans-
ferri: sed penitus ex ea causa: que tunc agatur defluisse.
Omne autem principium aut rei totius que agatur signifi-
cationem habere debet: aut aditum ad causam et mu-
tationem: aut quoddam ornamentum et dignitatem. Sed
oportet ut edibus ac templis uesabula et aditus: sic tunc
principia proportionem rerum proponere. Itaque in paruis atque
frequentibus causis ab ipa re est exordium sepe commodius:
Sed cum erit utendum principio: quod plerumque erit aut ex
re aut ex aduersario: aut ex re: aut ex eis: apud quos
agitur sententias dua licebit. Ex re: res autem appel-
lo quorum res est: que significant uirum bonum: que libe-
ralem: que talamitosum: que misericordia dignum: que
ualeant contra flammam diminutionem. Ex aduersario his
dem ex his locis fere contraria: Ex re si crudelis: si infan-
da: si preter opinionem: si inmerito: si misera si ingrata:
si indigna: si noua si que resatui satiaris non possit.
Ex his autem apud quos agitur ut beniuolos bene exis-
tantis efficiamus quod agendo melius efficitur quam ro-
gando: est id quidem in totam orationem confundendum:
nec minime in extrema sed tamen multa principia ex
eo genere giuntur. Nam et attentum monent greci
et principis statuamus iudicem et doctilem: que sunt di-
lia: sed non principii magis propria quam reliquorum partium:
faciliora etiam in principis quod et attenti tamen maxime
sunt: cum omnia expectant et doctiles magis incipere esse
possunt. Illustriora enim sunt que in principis quam que
in mediis causis dicuntur aut arguendo aut refelle-
do. Maxima autem copia principiorum ad iudicem et
alliciendum aut matand: ex his locis trahitur: qui
ad motus animi conficiendos meretur in causa: quos
tamen totos explicare in principio non oportebit: sed
tamen impelli iudicem primo leniter ut iam mediato
reliqua mambat oratio. Commencium autem ita sit
principium consequenti oratione ut non tamquam tunc
di probhemium afflictum aliquid: sed coherens
cum omni corpore membrum esse videatur. Nam

Non nulli tunc illud meditati ediderunt: si ad reliqua trans-
eunt: ut audientiam sibi fieri velle videantur. Atque eius-
modi illa preclusio debet esse: non ut summum quid vi-
deant hastas ante pugnas: quibus in pugnando uti
videntur: sed ut ipsi sententias quibus precluserunt vel
pugnare possint. Narrare vero rem quod breuiter
iubent: si breuitas appellanda est cum verbum nullum
redundet breuis est luti translatio. Si autem est breui-
tas cum tantum verborum est quantum nunc est ali-
quando id opus est: sed sepe obesse vel maxime in nar-
rando non solum quod obscuritatem adfert: sed etiam
quod eam virtutem que narrationis est maxime et tota
da et ad persuadendum accommodata sit tollere videtur
illa. Nam id postquam excessit ex ephebis: quod longa est nar-
ratio. mores adolescentis ipsius et seruilis perditio:
moris reisdus: uultus et forma et lamentatio sororis:
reliqua per varie iocundeque narrantur. Quod si hac
breuitatem que sufficit: effertur: finis ad sepulchrum
venimus in ignem posita est: in his fere decem versi-
culis totum conficere potuisset: quod hoc ipsum effertur
et inus conatum est. ita. ut non breuitati seruitur
sit: sed magis venustati. Quod si nihil fuisset nisi in
lignem posita est: tamen res tota cognosci facile po-
tuisset: sed et festiuitatem habet narratio distincta
per somnia et inter puncta sermonibus: et est probabilis
quod gestum esse dicat quod quemadmodum actum sit
exponat: et multo apertius ad intelligendum si sic
constituitur aliquando ac non ista breuitate priu-
zitur. Expectant enim narrationem tam esse oportet
quod ceteras sed hoc magis in hoc elaborandum quod
et difficilius est non esse obscurum in re narranda:
quod aut in principio aut in argumeto aut in purgatione
aut perorando. Et maiore periculo hoc pars orationis
obscura est quam cetera: uel quia si quo alio in loco est dictum
obscurius tamen id poterit: quod ita dictum est narra-
obscura tota obscurat orationem: uel quod alia possit semel
si obscurius dixeris dicere alio loco planius narrare
bonus est in ea locus. Est autem per spacia narratio: si
verbis usitatis: si ordine temporum conseruato: si
non interrupte narrabitur. Sed quando utendum sit
aut non sit narratione: id est consilium: neque enim si nota

Nec est: **N**ec si non dubium sit quid gestum sit narra-
 oportet. **E**t si aduersarius narrauit: nisi si refellemus.
Sic si quando eum narrandum: nec illa que suspicionem
 et cimen efficiunt contraque nos erunt acriter persequimur:
 et quicquid poterit detrahimus: ne illud quod trassus si
 quando fiat perfidia non stulticia fieri putat ut cause no-
 teamus accidat. **N**am ad summam totius cause pertinet:
 caute an contra demonstrata res sit: quod omnis orationis re-
 lique fons et narratio. **S**equitur ut causa ponatur in quo
 viderendum est quid in controuersiam veniat. **T**unc sug-
 gerenda sunt firmamenta cause coniuncte: et inferman-
 dis contrariis et tuis confirmandis. **I**amque una in talis
 ratio quedam est eius orationis que ad probandam argu-
 mentationem valet: ea autem et confirmationem et rep-
 hensionem querit. **S**ed quia neque reprehendi que cont-
 duntur possunt nisi tua confirmes: neque hoc confirmari
 nisi illa reprehendendas idcirco hoc et natura et utilitate
 et tractatione coniuncta sunt. **P**rima autem concludenda
 plerumque rebus agendis uel inflammando iudice uel
 mitigando omnia que tunc superioribus orationis plerumque
 locis tunc maxime extremo ad mentes iudicium quod max-
 imouendas. et ad utilitatem nostram vocandas confidenda
 sunt. **D**eque sane iam causa videtur esse: tunc sedentiamus
 ea precepta que de suasionibus tradenda sunt: aut
 laudationibus: sunt enim plerumque communia: sed tamen
 suadere aliquid dissuadere: grauissime maius persone
 videntur esse. **N**am et sapientis est consilium explicare
 suum de maximis rebus: et honesta et diserta: ut mente per-
 uideat: auctoritate probare: oratione persuadere pos-
 sit: atque hoc in senatu minore apparatu agenda sunt.
Sapientis enim est consilium multisque aliis dicendi relinquenda
 locus: **V**itanda etiam ingrem ostentationis suspitio. **C**on-
 uo caput omnem unum orationis: et grauitatem uarietate
 quod desiderat. **E**rgo in suadendo nihil est optabilius quam
 dignitas: **N**am qui utilitatem putat: non quod maxime
 velit suaseri: sed quod interdum magis sequatur uidet.
Nemo est enim presertim in tam clara ciuitate: quin
 putet expetendam maxime dignitatem sed uincit uti-
 litas plerumque tunc subest ille timor: ea neglecta: ne
 dignitatem quidem posse retineri. **C**ontrouersia autem
 inter hominibus sententias aut in illo est utrum sit utilius

Sicut etiam cum id conuenit. certatur militati potius an ho-
nestati consulendum sit. Quae quia pugnare inter se
sepe uidentur qui ualiditatem defendit enumerabit quodam
paris: opum: potentie: pecuniae: ~~ut~~ uentilatiu: pre-
sidii: militum: ualiditate ceterarum rerum quarum fructus
tunc ualiditate metimur. Itemque incommoda contrariis:
qui ad dignitatem impellet maiora exempla: quae est
uel cum periculo gloriosi colligit. posteritatem immorta-
lem gloriam: augetur utilitatem ex laude nasci de se-
det. semperque eam cum dignitate esse coniunctam. Sed
quid fieri possit an non possit quidque etiam sit necesse: aut
non sit in utraque re maxime est querendum. Inuidetur
enim omnis deliberatio si intelligatur non posse fieri a
si necessitas adfertur ei quid id docuit non uidentibus
aliis: is plurimum uidet. Ad consilium autem de re p. dan-
dum caput esse est nosse rem p. Ad dicendum uero pro-
babilitate nosse mores ciuitatis qui quia crebro mutantur
genus quoque orationis est sepe mutandum et quod una fere
uis est sepe eloquentiae: tamen quia summa dignitas
est populi: grauissima causa rei. p. maximi motus multi-
tudinis: genus quoque dicendi grandius quoddam et
illustrius esse adhibendum uidetur: maximaque pars
orationis ad mouenda est ad auiorem motus: non nunquam
aut cohortatione aut commemoratione aliqua aut in spe
aut in metu aut ad cupiditatem aut ad iram conui-
tandos. Sepe etiam a temeritate: iracundia: sepe i-
uria. inuidia crudelitate reuocandus. Sit autem ut quae
maxime quasi oratoris scena videatur contionis natura
ipsa adornata dicendi genus erigatur. Habet enim
multitudo vim quandam talem ut quicquidmodum tubicen
sine tubis canere sit orator sine multitudine audiente
eloquens esse non possit: Et cum sint populares multi-
tudoque lapsus: uitanda est exclamatio aduersa populi:
quae aut orationis petito aliquo excitatur: si aspere
si arroganter: si turpiter: si sordide: si quoquo animi
uicio dictum esse aliquid uideatur aut hominum offen-
sione uel inuidia: quae aut iusta est: aut ex termina-
tione atque fama: aut res si displicet aut si est in aliquo
motu sine cupiditate aut motus multitudo. Hisque quatuor
causis totidem medicine opponuntur. Cum oburgatio:
si est autoritas: tunc admonitio: quasi lenior oburgatio:

Cum promissio si audierint probaturos: in deprecatione: quod
 est infirmum. Sed non minus: utile non nullo loco plus
 facere profuit et celeritas: et brevis aliquod dictum:
 nec sine dignitate et cum lepore. **N**ihil enim tam
 facile: quam similitudo a iustitia et sepe ab auctoritate com-
 mode ac breuiter et acute et hilare dicto deducitur.
 Exposui fere ut potui nobis in utroque genere causarum
 que sequi solemus que fugere que spectare: quapropter oio
 in causis ratione versari. **N**ec illud tertium laudatoris
 genus est diffinire quod ego initio quasi a preceptis nos-
 tris serreue iam. Sed et quia multa sunt orationum ge-
 nera et maiores copie: de quibus nemo fere precepit:
 et quod nos laudatoribus non ita multum uti solemus:
 totum hunc sequebatur locum. **S**pi enim greci maxime
 legendi et delectationis aut hominis aliquid ornandi: quam
 utilitatis huius forensis causa: laudationes spectant:
 quorum sunt libri quibus theophrastus: aristides: age-
 laus: epaminondas: philippus: alexander: alii laudantur.
Rostres laudationes quibus in foro utimur aut testimo-
 nii breuitatem habent nudam atque inornatam: aut
 instabuntur ad fimebre contionem: que ad orationis
 laudem minime accommodata est. Sed tamen quoniam
 est utendum aliqui: non nunquam etiam studendum:
 velut **P**. tuberum a fructu arumculum laudantur
 stupis. **Q**. telus. Velut nos nec ipsi ornandi causa
 grecorum more si quos velimus laudare possimus:
 sit a nobis quorum tractatus is locus. **N**espiciunt est
 igitur alia esse in homine optanda: alia laudanda
 genus: forma: vires: opes: diuitie: ceteraque que
 fortuna det: aut extrinsecus aut corpori non habent
 in se veram laudem: que debent virtuti vni putari.
Sed tamen quod ipsa virtus in earum rerum usu ac
 moderatione maxime tenetur tractanda in lauda-
 tionibus etiam hec sunt nature et fortune bona in quibus
 est summa laus non extulisse se in prete non fuisse
 insolente in prete: non se prete alius propter
 habundantiam fortune: ut opes et copie non hyper-
 bie videantur ac libidini: sed bonitati ac moderationi
 facultatem et materiam dedisse. Virtus autem que est
 per se ipsa laudabilis et sine qua nihil laudari potest:
 tamen habet plures partes: quarum alia est ad laudatores

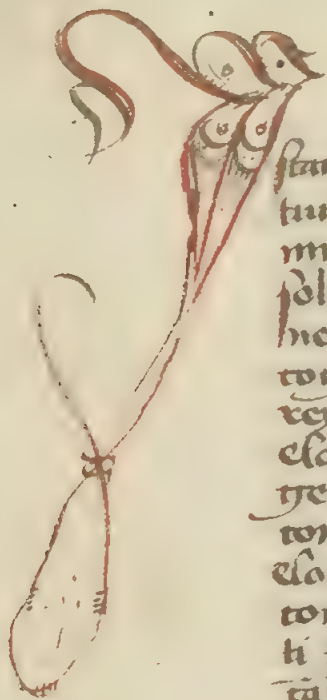
puor. Sunt enim alie virtutes: que videntur i moribus
hominum et quadam communitate ac beneficentia posite.
Alie que ingenium aliqua facultate: aut animi magnitudi-
dine: ac robore: tam clementia: iustitia: benignitas:
fides: fortitudo in periculis communibus iocunda et audita
in laudationibus. Omnes enim he virtutes non tam ip-
sis qui ea in se habent: quam generi hominum fructuose puta-
tur. Sapientia et magnitudo animi qua omnes res
humane geruntur tenues et pro nichilo putant: et
in extorgendo iis quedam ingenium: et ipsa eloquentia
ad mirandum habet non minus: iocunditatis minus
ipsum enim magis videtur quos laudamus quam illos apud
quos laudamus ornare ac tueri. Sed tamen laudando
iungenda sunt etiam hec genera virtutum: ferunt. n-
amque hominum: tum illa: que iocunda et grata: tum etiam
illa que mirabilia sunt in virtute laudari: et quomodo
singularem virtutem sunt certa quedam officia ac munera
et sua tuncque virtutis laus propria debetur eum explicanda
in laude iustitie: quid tum fide: quod tum equalitate: quod
tum cuiusmodi alius officio is qui laudabitur fecerit.
Itemque in ceteris res iuste ad eius virtutis genus et
vim et genus accommodabuntur: Gratissima autem
laus eorum fidem habetur: que suscepta videntur a
viris fortibus sine emolumento ac premio que vero
etiam cum labore et periculo ipsorum hec habent vber-
tinnam copiam ad laudandum: quod et diu ornatissime
possunt et audiri facillime. Ea enim denique virtus esse
videtur prestantis viri: que est fructuosa aliis. ipsa autem
laboriosa: aut periculosa: aut certe gratuita. Magna
eniam illa laus et admirabilia videri solet: tulisse
causam sapienter aduersos: non fractum esse fortuna:
retinuisse in verbis asperis dignitatem. Neque tamen
illa non ornata habet honores: decreta virtutis pre-
mia res gesta iudicis hominum comprobate: in quibus
eniam felicitatem ipsam deorum immortalium iudicio
tribui. laudandum est. Sumende autem res erunt a
magnitudine prestabiles: aut nouitate prime: aut
genere ipso singulares: neque enim parue neque vilitate
neque volgares admiratione aut oio laude digne
videri solent. Est etiam cum ceteris prestantibus
viris comparo in laudatione preclara. De quo genere

Libitum michi est paulo plura q̄ ostenderam dicē: nō
tam ppter vsum forensē: qui est a me in omni hoc
sermone tractatus: q̄ ut hoc videretis. si laudationes
essent in oratoris officio: q̄ nemo negat: oratori vir-
tutum om̄ cognicionem: sine qua laudatio effia nō
possit: esse necessariam. Jam vituperanda p̄cepta co-
trariis ex vniū simenda esse perspicuum est. Simule
illud ante oculos: nec bonum virum p̄rie et copiose
laudari sine virtutū nec improbum notari ac vituperari
sine vitiōrum cognicione satis in signe atq; appere possē.
Atq; his locis et laudandi et vituperandi sepe nobis est
utendum in omni genere causarū habetis. de inueni-
endis rebus disponendisq; quid sentiam: adiugam et
de memoria ut laborem trassim leuem: neq; ei quit.
q̄ aliud de quo differat relinqua nisi ea: quib; rebus
h̄et adornent. Perge vero inq̄ trassus: libenter em-
te cognitum iam artificem: aliquando euolutum illis
integumentis dissimulationis tue nudatq; perspicō.
Et quod michi melius: aut quod non nullam relinquis
percomode facis: estq; michi gratum. Jam istuc q̄tū
ego reliquerim inquit antonius erit in tua potestate.
Si enim vere agere volueris: omnia tibi relinquo: si
dissimulare: ut quēadmodum his satisfacias videris.
Sed ut ad rem redeam non sum tanto ingenio quanto
themistodes fuit: ut obliuionis artem: q̄ memorie
malim: grāmque habeo symonidi illi cluo quē p̄mū
ferunt artem memorie protulisse. Dicunt enim tūm
tenaret granone: in thessalia symonides apud scō;
pam fortunatum hominem et nobilem recinissetq; id
carne quod in eum stupisset: in quo multa denandi
causa poetarū more in castorem stupra et pol-
lucem fuissent: minis illum sordide symonidi dixisse
se dimidium eius ei quod pactus esset pro illo tamine
daturum: reliquum a suis cōdandis quos eque lau-
dasset peteret si ei videretur: paulo post esse ferūt mi-
nam symonidi ut prodiret: iuvenes stare ad ianu-
am duos quosdam: qui eum magnopere uocarent:
fluxerisse illum ipm: prodisse: vidisse nemine: hoc
interim spacio tōtclauē illud ubi epularetur scopas
tōtadyse: ea ruina ipm oppressum tūm suis interis-
se: quos tūm hūmare vellent sui nec possent obtatas

7 inq̄t.

Inter noscere nullo mo: Symonides dicitur ex eo qd
meminisset tot^o cor^o loco quisqz cubiusset demonstra-
torem vniustuiusqz fuisse. **H**ac tñ re admonitus in
venisse fertur ordinem esse maxime qui memorie
lumen afferret. Itaqz is qui hant partem ingem ex-
tent lotos esse capiendos et ea que maxime memora
tenere velint effingenda animo: atqz in his locis col-
locanda: sit fore: ut ordine rerum locorum ordo ser-
uaret: res autem ipsas rerum effigies notaret. Atqz
ut locis p^otera: simulacris p^o suis vteremur. **Q**ui
sit autem oratori memorie fructus: quanta utilitas
quanta vis qd me attinet dicere: tenere que deducis
in accipienda causa que ipse cogitans omnes fixas
esse in animo sententias: omnem descriptum verbor^o
apparatum: ita audire uel cum vnde dicas: uel cu
cui respondendum sit: ut illi non infindere in aures
tuas brachionem: sed in animo videantur scribere. Ita
qz soli qui memora iungit: quid et quatenus et quomodo
dicturi sunt: cui responderint: quid super sit: idemqz
multa ex q^olis talibus aliquando a se acta: multa
ab aliis audita meminerunt. Quare confiteor equidem
huius boni naturam esse principem fuit earum rer^o
de quibus ante loquuta sum omni. **S**ed hec ars to-
ta dicitur siue artis imago quedam et similitudo e:
habet hanc vim: non vt totum aliqd: duo ingemis-
nis pars nulla sit pariet et proteget: verum ut ea
que sunt ceta iam in nobis et proutata eductet atqz
confermet. Veritamen neqz tam q^ori memoria se-
quisqz est ut non dispositas notatqz rebus ordines
verborum atqz sententiarum complectatur neqz vo-
tam hebet ut nihil a consuetudine et exercitacoe
adiuvetur. Vidit enim hoc prudenter siue symoni-
des: siue alius quis inuenit: ea maxime animis ef-
fugit nostris que essent a sensu tradita atqz impressa.
Atterimus autem ex omniqz nostris sensib^o e^o sen-
sim videndi: quare facillime animo teneri posse
et ea que perciperentur auribus aut cogitacoe etiam
oculorum comedacoe animis tradere: ut
res rectas et appetus iudicio remotas confirmatio
quedam et imago et futura ita notaret ut ea que
cogitando complecti in^o possemus: inuideo quasi

Teneremus. **I**us autem formis atq; corpibus: sic omnia
que sub aspectum veniunt: sed opus est: et corpora intel-
ligi sine hoc loco non pot: quare ne in re nota et per-
imulgata multa et insolens sim: locus est utendi multis
illustribus explicatis modis intervallis. Imaginibus
aut in tentibus acriter in signis que occurrere teleuteriq;
percutere animum possint. **Q**uam facultatem et ex-
citatio dabit: ex qua consuetudo gignitur similium vox
consecrata et mutata talibus: aut traducta ex parte
ad genus notatio et vnius verbi imagine tota sen-
tentia informatio pictoris cuiusdam summi ratione
et modo formarum varietate locos distinguentis: Sed
verborum memoria que minus est nobis necessaria ma-
iore imaginum varietate distinguitur. **N**ulla enim sunt
verba que quasi arctuli connectit inebria orationis: que
firmari similitudine nulla possunt: eorum fingendi
sunt nobis imagines quibus semper utantur: rerum
memoria propria est oratoris: eam singulis personis
bene positis notare possimus ut sententias imagi-
nibus: ordinem locos comprehendamus. Neque unum
est quod ab inerta dicitur opprimi memoria imagi-
num pondere: et obscurari etiam id: quod per se na-
tura tenere potuisset. **V**idi enim ego summos ho-
mines: et prope memoria athenis carneadem in
asia quem vivere hodie aunt: **S**ceptum meteo-
dorum: quorum uterque tam litteris in terra sic se
auebat imaginibus in his locis quos haberet que
meminisse vellet prestare. **Q**uare hac exerci-
tatione non evuenda memoria est: si est vlla na-
turalis sed certe si latet euocanda est. habetis ser-
monem bene longum utinam non impudens:
Illud quidem certe non minus verendum: qui quid
tu te catule: tu etiam. **L.** crasso audiente de duc-
di ratione tam multa dixerim. Nam istorum etas
minus me fortasse mouere debuit sed michi unum
tatis profecto: si modo queque causa me ad hanc im-
pulsam michi loquacitatem impulserit accepit.
Nos vero inquit catula: et enim pro me hoc et p-
meo fratre spondeo: non modo tibi ignoscimus: sed te
diligimus: magnamque habemus gratiam: et tu huius-
mitatem et facultatem agnoscimus tua: tu admiramur.

stam scientiam et copiam. **E**quidem hoc me a sequi-
tum puto: quod magno sum levatus exire et illa ad-
miracione liberatus: quod multis tunc alijs semper admirari
solebam: unde esset illa tanta tua in tuis divinitas:
huc enim te ista attigisse arbitrabar: que diligentissime
cognosce et undique colligisse: usque doctique partim cor-
rexisse iudeo partim comprobasse: Neque eo minus
eloquentiam tuam: et multo magis virtutem et dili-
gentiam admireor et simul gaudeo iudicium animi mei
comprobari quod semper statui neminem sapientie laudem et
eloquentie sine summo studio et labore et doctrina
consequi posset. Sed tamen quid nam est id quod dux-
ti fore ut tibi ignoscere mus si cognoscimus que te
tam in sermone intulisset? Que est enim alia causa
nisi quod nobis horum adolescentium studio qui te at-
tentissime audierunt morem gerere voluisti: Tu
enim ille admovere inquit omnem recusacionem tras-
so volui quem ego paulo sciebam vel pudentius:
vel virius: nolo enim dicere de tam suavi hore
fastidiosius ad hoc genus sermonis accedere: quid
enim poterit dicere? consularum se hominem et
tensorium: eadem nostra causa est. An etatem affe-
ret? quaduennio minor est. An se nescire? que ego
scio que ego tunc sum arripui que sublevis operis ut
aiunt: iste a puero summo studio: summis doctoribus:
nichil dicam de ingenio: cui par nemo fuit: et enim
me dicentem qui audierat nemo unquam tam sui de spi-
ritus fuit: quin speraret aut melius aut eodem mo-
do se posse dicere? Crasso dicente: nemo tam arrogans:
qui similiter se unquam dictum esse consideret. Quam-
obrem ne frustra hi tales viri venerint: te aliquando
crasse audiamus. Tum ille ut ita ista esse concedam
inquit antoni. que sunt longe secus: quid michi tu
tandem hodie aut cuius homini: quod dici possit
reliquisti? Dicam enim vere amantissimum homines:
quod sentio: sepe ego doctos homines: quid dico sepe?
minimo non nunquam: sepe enim qui potui: qui pueri
forum venerim: neque inde unquam diutius: quod quos
adfuere: Sed tamen audui: ut heri diceba et
athenis tunc essem doctissimos viros et in asia istum
ipsum septimum metrodorum tunc de his rebus disputaret:

eq: vero
statu m
fatus: q
pretermi
manus
Tum sub
ita parati
exoneret
relinquer
mpt: ut
simileet
fenter and
re dicere
attigit: n
ipm inven
antoni
lius est id
audire tu
tur retuse
se filie h
esse gestu
Tum to
sed vide
tensoriu
homini tu
ut multu
e sugend
si ita rob
forte in e
statum: u
tamen au
S. 10. 11
p. 10. 11

neque vero michi quisque copiosius unquam vilius est neque
 statius in hoc genere dicendi: quod iste hodie esse ver-
 satus: quod si esset aliter et aliquid intelligerem ab antonio
 pretermisissimum: non essem tam inurbana et pene in hu-
 manus: ut eo gratuler: quod cupere nos sentirem.
 Tum suspitans: an ego magis oblitus es crasse antonium
 ita partitum esse tecum: ut ipse instrumentum oratoris
 exponeret: tibi eius distinctionem atque ornamentum
 relinqueret? **Hic** ille primum quis antonio permisit
 magis: ut partes faceret: et vitam vellet prior esse
 sumeret: deinde si ego recte intellexi: cum valde li-
 benter audirem: michi comitate et usus de utraque
 re dicere. Ille vero inquit tota ornamenta orationis no-
 attingit: neque eam laudem ex qua eloquentia nomen
 ipsum invenit. Verba utitur inquit crassus michi reliquit
 antonium: rem ipse sumpsit. Tum cesar si quid diffi-
 lus est id tibi reliquit: est nobis inquit causa tunc te
 audire cupiamus: si quod facilius: tibi causa non est:
 tunc retuses. **Et** titulus: quid quod dixisti inquit cras-
 se subie hodie apud te maneremus te morem nobis
 esse gesturum: nichil ut ad fidem tuam putas pertinet.
 Tum tota ridens possem tibi inquit crasse concedere
 sed vide ne quid titulus attulerit religionis: hoc
 censorium opus est: id autem committere inde quod sit
 homini turpe censorio inquit. Agite vero ille magis
 ut multis: sed nunc quidem: quoniam id temporis
 est surgendum censeo et requiescendum post meridiem
 si ita vobis est commodum: loquemur aliquid: nisi
 forte in crastinum differre mavultis. Omnes se ul-
 statim: vel si ipse post meridiem mallet quod primum
 tamen audire velle dixerant. **Et sic est finis 29**
SEITVR. TERTIVS. LIBER

INSTITVNTI MICHIO. TRA
TER. EVM. SERMONEM. REFERRE

et mandare hunc tertio libro quem post
anthonii disputationem crassus habuiss:
acerba sane recordatio: veterem animi
curam molestiamq; renouauit. Nam
illud immortalitate dignum ingenium: illa
humanitas: illa virtus. **L.** crassi morte
extincta subito est: vixit diebus decem
post enim diem q; hoc et superior libro
continetur. **Vt** enim romam redijt ex
tremo stercorū ludorum die vehementer

commotus: ea oratione que ferebatur habita esse in
contione a philippo quem dixisse constabat videndū
sibi esse aliud consilium: illo senatu se re. p. regere
non posse: mane idibus septembribus. et ille et sena-
tus frequens uotatu duxi in curiam venit. **Ibi** tū
drusus multa de philippo questus esset: retulit ad se
natum de illo ipso quod in eum ordine consul tam
grauiter in contione esset inuictus. **Hic** ut sepe inter
homines sapientissimos constare uidi quāq; hoc crasso
cum aliquid acutius dixisset semper fore contigis-
set. ut nunquā dixisse melius putaretur: tamen omni
consensu sit esse tum iudicium audiri ceteros crasso
semper omnes illo autem die etiam ipm a se se supra
tum. **Deplorauit** enim casum atq; orbitatem senatus
cuius ordinis a consule qui quasi parens bonus a
tutor fidelis esse deberet: tanq; ab aliquo nefario pre-
done diriperetur patrimonium dignitatis. **Neq;** vero
magis esse mirandum si tum suis consiliis rem. p. pssu-
gasset. consiliū senatus rei. p. repudiaret. **Hic** tum
hominum et vehementia et diserto et in pms forti ad resis-
tendum philippo quasi quidam verborum fates admo-
uisset: non tulit ille: et grauiter exaruit pignoribusq; ab-
latis crassum instauit coercere. **Quo** quidem ipso mlo.
to multa a crasso diuinita dicta efferebantur tum sibi
illum consulem esse negaret tum etiam senator ipse nō
esset. **An** tu tū omnem auctoritatem vniuersi ordinis
propugnare putares: eaq; in conspectu populi. ro. cōci.
deus me his existimas pignoribus posse tereri: non tū
illa sunt concedenda s. **L.** crassum uis coercere. **Hec** tibi

Et excedenda lingua qua uel euulsa spū ipso libidinem
 tuam: libertas mea refutabit. **P**er multa tūm veheme-
 tissima contumacia animi uigem uirū ab eo dicta eē
 constabat: sententiāq; eam quam senatus frequens
 secutus ē ornatissimis uerbis ut populo. co. satisfact:
 nūqua senatus neq; consiliū rei. p. neq; fidem defuisse
 ab eo dictam: et eandem id quod in auctoritatib; prescriptis
 erat: scribendo affuisse. Illa tanq; ignea fuit diuinis hoīs
 vox et oratio: quam quasi expectantes post eius inter-
 tum ueniebamus in turiam ut uesigiū illud ipm in
 quo ipse postremo insituisse contueremur. Namq; diu
 latus eius dolisset sudoremq; multum coniectū esse
 audiebamus ex quo tūm corluisse tūm febri domū redit
 dieq; septimo lateris dolore consumptus est. **F**alla-
 tem hominū spem fragilemq; fortunā et manes suas
 contentiones que in medio spatio sepe frangunt et
 toruunt aut ante in ipso uersu obliuiscuntur quam portū
 conspiciere potuerūt. Nam q̄dū crassi fuit ambitio
 nē labore uita differat: tam diu priuatis magis of-
 fuit et ingemū lalide floruit: q̄ filitū amplitudine
 hui rei. p. dignitate. **Q**ui autem annus ei p̄mus ab
 honorum p̄finitione aditū omniū consensu ad sum-
 mam auctoritatem dabat: et eius omnem spem atq;
 omnia uite consilia morte pervertit. Fuit hoc luctuo-
 sim suis: aterbim patue graue bonis omib; . Sed n̄
 tamen uen. p. casus secuti sunt: ut multa non crepta.
L. crasso a diis immortalibus uita: sed donata mors eē
 uideatur. Non uidit flagrantem italiam bello: non
 ardente moidia senatu: non stercus nefarii priuapē
 ciuitatis resē non luctū alie: non exilium generi: non
 aterbissima. **E** mariū fugam: non illam post reditū
 eius eadem om̄ audelissima: non demq; in om̄ igne
 de formatam eam ciuitatem: in qua ipse florentissima
 multam omib; gloria prestauit. Et quomā attingi co-
 gitatione uim uarietatemq; fortune non vagabitur
 oratio mea longius atq; eis ipis defunctū fere uis:
 q̄ hoc sermone que referre cepimus continetur. **Q**uā
 enim non iure beatam. **L.** crassi mortem illam que
 est a multis sepe defleta dixerit: tūm horum iporum
 sit: q̄ tūm n̄ illo postremo fere collotuti sunt euctū
 recordatus. Tenemus enim memoria. **S.** tatulum

Vrum omni laude prestantem cum sibi non incolumem
fortunam sed exilium et fugam deprecaretur esse coactum
vita se ipse priuaret. **Lam.** **M.** autem in eis rebus nris
in quibus ille rem. p. constantissime consul defenderat
queque censor imperatoris manibus ornant: positum
caput illud fuit a quo erant multorum cuiusque capita
seruata. Neque vero non longe ab eo. **C.** ubi caput
hospitis etrusci scelere proditum: cum **L.** ubi frater ca-
pite iacuit: ut ille qui hoc non vidit et vixisse in re-
p. pariter et cum illa extinctus esse videatur. Neque
enim p. inquit suum maxime animi virum. p. crassus
suapte interfectum manu: neque collegae sui pontificis
maximi sanguine simulacrum ueste respersum esse
vidit: quo more: q. mente: ille in patria fuit. et
C. carbonis immixtum hominis eodem illo die mors
nefaria fuisset. Non vidit eorum prozum q. cum ad-
lestentes crasso se dicant: horribiles miserosque ta-
lis: ex quibus. **C.** tota que ille florente reliquerat
paucis diebus post mortem crassi depulsus per in-
vidiam tribunatu non multis ab eo tempore mensibus
eictus est e ciuitate. Sulpicius autem qui in eadem in-
vidie flamma fuit: quibus in priuatis conuictis
nixerat hos in tribumatu spoliare instituit omni dig-
nitate: cui quidem ad summam gloria eloquentie flo-
rescenti: ferro exapta vita est: et pena temeritatis
non sine magno rei. p. malo constituta. Ego vero te
crasse cum vite flore cum moris opportunitate diui-
no consilio et ornatum et extitum esse arbitror. Nam
tibi aut pro virtute animi constantiaque tua: cuius
feri fuit subeunda crudelitas: aut si qua te fortuna
ab atrocitate mortis vindicasset: eadem esse te finem
patue spectatorem. neque solum tibi improbi dnaty
sed etiam propter admittam tuum sedem: bonorum vir-
torum metum fuisset. **M.** tibi quidem. **C.** frater et cor-
tasus de quibus ante dixi et ea que nosmetipsi ob a-
morem in rem. p. incredibilem et singularem putamus
ac pensamus cogitanti: sententia sepe tua vera ac
sapiens videri solet: qui propter tot tantosque casus
clarissimorum hominum atque optimorum virorum me
semper ab omni contentione ac simulatione re-
liocasti. Sed quoniam hec iam neque in integro nobis

esse possunt et summi laudatores nostri magna compe-
 sati gloria mitigantur: pergramus ad ea solatia que
 non modo sodatis molestis iocunda: sed etiam heren-
 tibus salutaria nobis esse possunt: sermonesque L. cras-
 si reliqui ac pene postremum memorie prodamus
 atque ei et si neque parem illius ingenio ac pro nostro
 tamen studio meritam gratiam debitaque referamus.
 Neque enim est quisque nostrum qui tam liberos platonis
 mirabiliter scriptos legit: in quibus omnibus fere socrates
 exprimitur: quamquam illa scripta sunt diuinitus: tamen
 maius quidam de illo de quo scripta sunt non suspicant:
 quod item nos postulamus non a te quidem qui nobis
 omnia summa tabulis: sed a ceteris qui hęc in manus
 sumunt: ut maius quidam de L. crasso quod quam-
 uis nobis exprimeretur suspiceretur. Nos enim qui ipsi se-
 moni non interfuissemus et quibus C. cotta tantummodo
 locos ac sententias huius disputationis tradidisset: quo
 in genere orationis utrumque oratorem cognoueramus:
 id quod sumus in eorum sermone adumbrare conati.
 Quod si quis erit qui ductus opinione uulgi aut antonii
 reuulsiorem aut crassum plenorem fuisse putet: quod
 quomodo a nobis uterque inductus esset: is erit ex his qui
 aut illos non audierit aut iudicare non potuit. Na-
 fuit uterque ut exposui antea cum studio atque ingenio
 et doctrina prestantis omnibus: tum in suo genere
 perfectus ut neque in antonio deesset hic ornatus
 orationis: neque in crasso redundaret. Ut igitur ante me-
 ridiem discesserunt paulumque requiecerunt in primis
 hoc a se tota auaruerunt esse dicebat: omne illud
 tempus meridiana: crassum in acerzima atque attenti-
 ssima cogitatione posuisse: seseque qui uultum eius
 tunc ei dicendum esset obtulitque oculorum in cogita-
 do probe nosset atque in maximis causis sepe uidis-
 set: cum de dicta opera desertibus alijs in ea ex-
 tra uenisse: in qua crassus lectulo posito recubans:
 cumque enim in cogitatione defuerit esse sensisse: sta-
 tim recessisse: atque in eo silentio duas horas fere
 esse consumptas. Deinde cum omnes inuicem ad cras-
 sum. Quid est crasse inquit iulius inus ne sessu-
 et si admonitum uenimus te non flagitatum.

Tum crassus an me tam impudentem esse existimatis:
ut uobis hoc presertim munus putem diutius posse
debere? Quidnam igitur inquit ille: locus an in me
dia silua placet: est enim is maxime et opacius et
fugidus. Hanc inquit crassus etenim est in eo
lato sedes: hinc nostro non inopportuna sermone.
Cum placuisse idem ceteris in silua venit: et ibi
magna tum audiendi expectatione confeditur. Tu
crassus: tum auctoritas atque amicitia vestra: tum
antonii facilitas eripuit mihi mortema mea
causa libertatem recusandi: quam in parciendi
disputatione nostra cum s' de his que dici ab oatre
oporteret sineret: mihi autem relinqueret: ut
explicitatem quemadmodum illa ornari oporteret: ca
diuisset que se iuncta esse non possint. Nam cum
omnis ex re atque uerbis constet oratio: neque uerba
sedem habere possint si rem subtraxeris: neque res
uerba sumo ueris. At mihi quidem veteres illi
maius quiddam aio complexi: plus multo ena uidi
se videntur: quod quatum nostrorum ingeniorum acies
intueri potest: qui omnia hec que supra et subter um
esse et una in atque consensione nature constructa esse
dixerunt. Nullum enim genus rerum quod aut a
uulsum a ceteris per se ipsum constare: aut quo rem
si taceant vim suam atque eternitatem conservare pos
sint. Sed hec maior esse ratio uidetur: quod ut homi
possit sensu aut cogitatione comprehendere. Est etiam
illa platonis uera et tibi catule certe non in audita
uox omnem doctrinam harum ingeniarum et humani
narum artium uno quodam societatis uinctulo con
tineri. Vbi enim perspecta uis est orationis eius que tunc
rerum atque exitus cognoscuntur: mirus quidam om
nium quasi consensus doctrinarum contentusque re
peritur. Sed si hoc quoque uidetur esse aliud quam ut id nos
humani strati suspicere possimus: illud certe tamen
quod amplecti sumus: quod profiteri: quod susce
pimus: nosse et tenere debemus. Una est enim quod
ego hesternum die dixi: et aliquot locis antemeridia
no sermone significauit antonius: eloquentia quas
cumque moras: disputationes: regione sue delata
est: nam siue de reli natura loquitur: siue de terre

Sive de divina in sive de humana: sive ex inferiore
 loco: sive ex equo: sive ex superiore: sive ut ipellat
 homines: sive ut doceat: sive ut deterreat: sive ut
 contumet: sive ut reflectat: sive ut incendat: sive
 ut leniat: sive ad paucos: sive ad multos: sive in
 alienos: sive in suos: sive secum unus est elucta o
 ratio non fontibus: et quorumque ingreditur eodem est
 instructu ornatuque comitata. Sed quoniam expressi
 iam sumus opinioibus: non modo vulgi: verum etiam
 hominum leviter eruditorum: qui que complecti totane
 queunt hoc facilius diuisa et quasi discepta: et qui
 tanquam ab animo corpus sic a sententiis verba se iungunt:
 quorum sine interitu fieri neutrum potest: non suspensa
 oratione mea plus quam multum imponitur tantum signifi
 cabo breui: neque verborum ornatu inueniri posse: non
 prius expressisque sententiis: neque esse ullam sententiam
 illustrem sine luce verborum. Sed priusquam illa conorati
 tingere: quibus orationem ornari atque illuiri putem:
 proponam breuiter quod sententiam de vniuerso genere dicendi.
Natura nulla est ut michi videtur que non habeat in
 suo genere res complures dissimiles inter se: que tamen
 consimili laude dignentur. Nam et auribus multa per
 cipimus: que et si nos uocibus delectant: tamen ita sunt
 varia sepe: ut id quod proximu audias iocundissimu
 esse videatur et oculis colliguntur pene innumerabiles
 voluptates: que nos ita capiunt ut vni sensum dissimi
 li genere delectent et reliquos sensus voluptates ob
 lectant disparibus: ut sit difficile iudicium excellentis ma
 xime suauitatis. At hoc idem quod est in naturis res
 transferri potest etiam ad artes. Vna fingendi est ars
 in qua prestantes fuerunt miro poliretibus hisippus qui
 omnes inter se dissimiles fuerunt: sed ita tamen ut
 neminem sui velis esse dissimilem. Vna est ars ratioque
 putare dissimilium: tamen inter se. Teusis aglaopho
 appelles: neque eorum quisque est cui quicquam in arte sua de
 esse videatur: et si hoc in his quasi multis artibus est mi
 randum: et tamen verum: quanto admirabilius in oratione
 atque in lingua: que tamen in ista sententiis verbisque ver
 setur: summas habet dissimilitudines: non sit ut alii in
 superandi sint: sed ut in quos constat esse laudandos in
 dispari tamen genere laudentur. Atque id primum in poetis

Eximie: quibus est proxima cognatio cum oratoribus:
quod sunt inter se se emulantes: patuuius: attiusque dissimiles:
quam apud grecos: eschylus sophocles: euripides: quique
omnibus par pene laus in dissimili studendi genere tribu-
atur. Aspicite nunc eos homines atque intuemini quorum de fa-
cultate quærimus quid inter sit inter oratorum studia atque
naturas. Suauitatem isocrates: subtilitatem inslaas: a-
nimam hyperides: somitum eschines: vim demosthenes
habuit: quis eorum non egregius: tamen quis tuusque
mihi similis. Grauitatem africanus: leuitatem celsus:
asperitatem galba: profluens quiddam habuit carbo
et canorum: quis horum non princeps temporibus illis
fuit: et suo tamen quisque genere princeps. Sed quid eo
vetera conquiram: cum mihi liceat uti presentibus exis
atque uiuis. Quid iocundis auribus nostris unquam accidit
huius oratione catuli: que est pura sit ut latine loqui
pene solus videatur: sit autem grauis ut in singulari
dignitate omnis tamen assit humanitas ac lepos.
Quid multa: istum audiens equidem sic iudicare soleo: ut
quid aut addideris aut mutaueris aut detraxeris uisus
suis et deterius futurum. Quid noster hic cæsar: nunc
nouam quandam rationem attulit orationis et dicendi
genus induxit prope singulare. Quis unquam res preter
hinc tragitas pene comite tristis remisse: seueras hi-
lare: forenses stentia prope uenustate tractauit: atque
ita ut neque locus magnitudinis rerum excluderetur: nec
grauitas faceris minueretur. Ecce presentes duo prope
equales sulphicius et cotta: quid tam inter se dissimi-
le: quod tam in suo genere prestans. Imitatus alter et
subtilis rem explicans propriis aptisque uerbis: hecet in
causa semper et quod iudici probandum sit: cum acutissime
uidet: omnis teteris argumentis in eo mentes orationes
que defigit. Sulpicus autem fortissimo quodam animi
impetu: plenissima et maxima uoce summa quædam
corporis et dignitate motus: uerborum quoque ea gra-
uitate et copia est: ut unus ad dicendum instructissimus
a natura esse uideatur. Ad nosmetipsos iam reuertor quod
miam se fuimus semper comparati: ut hominum sermone
quasi in aliquod contentione iudicium vocarorur. Quod
tam dissimile quod ego in dicendo et antonius: cum ille
is sit orator ut mihi eo possit esse prestanti: ego

Autem quancūq; memet mei demtet tūc. Hoc maxime
 tamen in compatione coniungat. Videtis ne genus hē
 quod sit antonij: forte vehemens commotum i agendo
 premyntum et ex omni parte cause septim: atre acutu:
 emudeatim: in vnaquaq; re comorans: honeste cedens:
 acriter insequens: toruens supplicans: summa orationis
 varietate: nulla nostrorum turu facietate. Nos autem
 quicūq; in dicendo sumus quomam esse aliquo i numero
 vobis videmur: certe tamen ab huius multum genere dista-
 mus. quod quale sit non ē meum dicere ppter ea quod mi-
 nime sibi quisq; notus est: et diffiallime de se quisq; sen-
 tit: sed tamen dissimilitudo intelligi potest: et ex motus
 mei mediocritate: et ex eo quod quibus vestigijs primum
 insati in his fere soleo perorare: et quod aliquato me
 maior in verbis et insententijs eligendis q̄ labor et tur-
 torquet: uerentem ne si paulo obsolescior fuerit oratio:
 non digna silencio et expectatione fuisse videatur. Quod
 si in nobis qui ad sumus tante dissimilitudines: tā certe
 res cuiusq; p̄ue et mea varietate fere melius a deterio-
 re facultate magis q̄ genere distinguuntur: atq; omne
 laudatur quod in suo genere perfectum est: qd̄ censetis si
 omnes s̄ qui ubiq; sunt aut fuerunt oratores totidem pene
 repiant genera dicendi: ex qua mea disputatione forsita
 occurrat illud: si pene innumerabiles sint: quasi forme
 figureq; dicendi specie disparces genere laudabiles: nō
 posse ea que inter se discrepant isdem preceptis atq; in
 vna disputatione formari. Quod non est ita: diligen-
 tissimeq; hoc est eis qui instituantur aliquos atq; erudit
 videndum: quo sua quencūq; natura maxime ferre vide-
 atur. Et enim videmus ex eodem quasi ludo summorum
 in suo cuiusq; genere artificum et magistrorum exisse dis-
 cipulos dissimiles inter se: attamen laudandos: cum
 ad cuiusq; naturam instatitio doctoris accommodaretur. Co-
 est uel maxime in signe illud exemplum: ut ceteras artes
 omittamus quod dicebat isocrates doctor singularis: se
 calcarib; in ephoro contra autem in theopompo frenis
 uti solere: alterum enim exultantem verborum auda-
 tia reprimebat: alterum timentem et quasi vere-
 timidantem matabat. Neq; eos similis effeat inter se:
 sed tantum alteri affinit: de altero imauit: ut id confir-
 mare in utroq; quod utriusq; natura pateret. Nec

Co michi predicanda fuerunt: ut si non omnia que proponeret
a me ad omnium uestrum studium et ad genus id quod quisque
vestrum in dicendo probaret adhererent: id a me ge-
neraliter sentiretis quod maxime michi ipse probaretur.
Ergo hec et agenda sunt ab oratore que explicauit anto-
nius: et dicenda quodammodo. Qui nam igitur dicendi
est modus melior? nam de actione post videro: quia
ut latine: ut plane: ut ornate: ut ad id quodcumque age-
tur: apte congruenterque dicamus. Atque eorum quidem
que duo prima dixi rationem non arbitror expectari a
me puri dilucidique sermonis: neque enim conamur do-
cere enim dicere qui loqui nesciat: ne sperare quod latine
non possit: hunc ornate esse dicturum: neque vero qui
non dicat quod intelligamus hunc posse quod admi-
remur dicere. **L.** inquam igitur hec que cognitor
habent facilem: usum necessarium: nam alterum tra-
ditur litteris doctrinaque puerili: alterum adhibet
ob eam causam ut intelligatur quid quisque dicat: quod
inde demus ita esse necessarium ut tamen eo minus
nichil esse possit: sed omnis loquendi elegancia quod
quia expolitum scientia litterarum: tamen augetur
legendis oratoribus et poetis. **S.**unt enim illi vetes
qui ornare non dum poterant ea que dicebant:
omnes prope perclare locuti sunt: quorum sermone
assue facti quierunt: non ulpientes quidem poterat
loqui nisi latine: neque tamen erit utendum verbis
his quibus iam consuetudo nostra non utitur: nisi quando
ornandi causa parte quod ostendam: sed vilitatis po-
teat uti lectissimis: ut utatur iis qui in veteribus erit
scriptis studiose et multum uolutatus: atque ut latine lo-
quamur: non solum videndum est: ut et verba esse
eamus ea que nemo iure reprehenda et ea sic et
casibus: et temporibus: et genere: et numero conser-
uemus: ut ne quid perturbatum ac discrepans: aut
preposterum sit: sed etiam lingua et spiritus et uocis
sonus est ipse moderandus. **N.**olo exprimi litteras pu-
tidius: nolo obscurari negligentia: nolo verba exilis
examinata exire: nolo inflata et anhelata grauius.
nam de uoce nondum ea dico que sunt actionis: sed hec
quod michi cum sermone quasi coniunctum videtur.
S.unt enim certa vitia que nemo est qui effuge cupiat.

Mollis uox: aut muliebris: aut quasi ex modum abscondita a
 abscondita. Est autem utrumque quod nonnulli ex modum con-
 sciantur. Rustica uox et agrestis quosdam delectat:
 quo magis antiquitatem si ita sonet eorum sermo recte
 videatur: ut tuis tatus sodalis. L. totta gaudere mi-
 chi videtur gravitate lingue sonoque uotis agresti: et il-
 lud quod loquitur pristini visum rei putat: sed plane
 fuerit rusticum. Me autem tuis sonus et subtilitas ista
 delectat. omitto verborum quod est caput: verum id af-
 fert ratio docent littere confirmat consuetudo: et le-
 gendi et loquendi: sed hanc dico suavitatem que exit
 ex ore: que quidem ut apud grecos atticos: sic in latino
 sermone huius est urbis maxime propria. atque iam
 diu doctrina ipsorum atheniensium interit domualium
 tantum in illa urbe remanet studiorum quibus vacant
 tunc peregrini fruuntur tamen quodammodo nomine urbis
 et auctoritate: tamen eruditissimos homines astantes qui
 uis atheniensis indotus non uerbis sed sono uotis: nec
 tam bene quam suauiter loquendo facile superabit. Noster
 nimis studens litteris quam latine: tamen ex istis quibus nos-
 tis uerbis in quibus minimi est litterarum nemo est qui
 litteratissimum cogitatorum omnium. Q. ualerius soranum
 leuitate uotis atque ipso ore pressa pressu et sono fa-
 cile uniat. Quare cum sit quedam certa uox roma-
 ni generis urbisque propria: in qua nihil offendi: nihil
 displicere: nihil aduerbi possit: nihil sonare a-
 olere peregrini: hanc sequamur neque solum rusticam
 asperitatem sed etiam peregrina insolentiam fugere
 discamus. Equidem cum audio soranum mea letitiam: fa-
 cilius enim mulieres in corruptam antiquitatem conser-
 uant quod mulierum sermonis expertes ea tenent
 semper que prima didicerunt: sed cum sit audio ut
 plantam nicti: aut neuam uideat audire sono ipso
 uotis ita recto et simpliciter est ut nihil ostentationis a-
 imitationis afferre videatur: ex quo sit locutus esse eis
 primum uidetur sit maiores non asperere ut ille quidem dixi
 non vaste: non rustice: non huiusce sed presse et equa-
 liter et leuiter. Quare totta noster tuus tu illa la-
 ta suspensa nonnunquam imitaris ut totam litteram tollas
 et plenissimum dicas. non michi oratores antiquos
 menses uideris imitari. L. dic tu arripisti ipse suspensa

Sic agam uobiscum inquit crassus: ut quonia me loqui
uoluistis aliquid de vestris uitiis audiat. Vt nam
quidem inquit ille id enim ipse uolumus: idque si feteris
multa ut arbitror hic hodie uicia ponemus. At enim
non sine meo periculo crassus inquit possim suspici
te reprehendere: quoniam antonium michi te simul
linum dixit sibi uideri. Tum ille tam quod monuit
idem ut ea que in quoque maxima essent imitaremur
ex quo veretur ne michi sim tui nisi suppositionem pedis
imitatus: et pauca quedam uerba et aliquem si forte
motum. Ergo ista inquit crassus que habes a me
non reprehendo: ne me ipsum irideam: sunt autem
mea multo et multo plura et quod diuis maiora: que
autem sunt aut tua plane aut imitatione ex aliquo ex
pressa de his te si quis me forte locus ad monuerit co
mouebo. Pretereamus igitur precepta satine loquendi
que puerilis doctrina tradit: et subtilior cognatio ut
ratio litterarum alit: aut consuetudo sermonis quoti
diani ac domestici libri confirmant: et lectio veterum
oratorum et poetarum. Idque uero in illo altero diuina
comoremur: ut disputemus quibus uerbis assequi possi
mus ut ea que dicamus intelligantur latine scilicet di
tendo uerbis uisitat: ac prius demonstrantibus ea que
significari ac delectari uolumus: sine ambiguo uerbo
aut sermone non nimis longa continuatione uerborum:
non ualde productus ne que similitudinis causa ex ali
is rebus transferuntur: non discriptis sententiis: non
posterius temporibus non confusis personis: non per turba
to ordine. Quid multa tam facilis est tota res ut michi
per mirum sepe uideatur cum difficilius intelligatur
quid patronus uelit dicere: quam si ipse ille qui patronum
adhibet de re sua diceret. Isti enim qui ad nos causas
deferunt ita nos plerumque ipsi docent: ut non desideres
planius dici: easdem res autem simulat fusius aut uel
equalis pompeius agere cepit: non eque quid dicat
nisi ad modum attendi intelligo ita confusa est oratio:
ita perturbata: michi ut sit puer: michi ut sit senex:
tantaque insolentia ac turba uerborum: ut oratio que lu
men adhibere rebus debet ea obscuritatem et tenebras
afferat atque ut quodammodo non sibi in dicendo obstrepere
uideantur. Verum si placet quonia equidem satis speco

Vobis quidem certe maioribus molestis et putida iudei. ad
reliqua aliquanto odiosiora pergamus. Atqui vides in
quit anthomus cum alias res agamus quod te in vicia
qui adduci possimus: de me enim conicio relictis ut
omnibus rebus te sectemur: te audiamus: ita de horu
dis rebus mitida de ieiuniis plena: de prulgatis noua
quedam oratio tua. Faciles enim inquit anton partes
ce fuerunt due quas modo perituri uel potius pene
preterii: latine loquendi planeque dicendi: relique sunt
magne impluate: varie: graues: quibus omnes admi
tio inquam omnis laus eloquentie continetur. Nemo. n.
vnus est oratorem: quod latine loqueretur admiratus.
si est aliter iudent: neque enim oratorem tantummodo sed
hominem non putant: nemo extulit enim verbis quod ita
dixisset ut qui adessent intelligerent quid diceret: sed
contempsit enim qui minus id facere potuisset. In quo
igitur homines exhorrescunt: quem stupefacti dicente
intuentur: quoniam exclaimant que deum ut ita dica
inter homines putant qui distinte: qui explicitate: qui
abundanter: qui illustre et rebus et verbis dicunt:
et in ipsa oratione quasi quendam numerum versum
que conficiunt: id est quod dicto ornate quidem ita mo
derantur ut verum: ut personarum dignitates ferunt.
Hi sunt in eo genere laudandi laudis: quod ego aptum
esse et congruentem nominetur qui ita dicerent eos nega
uit adhuc se vidisse antonium et huius hoc nomen dixit
eloquentie solis esse tribuendum. Quare omnes istos
me auctore deuide atque contemte: qui se horum qui
nunc ita appellantur: rhetorum preceptis omnino ora
torum vni complexos esse arbitrantur: neque adhuc
quam personarum teneant: aut quid profiteantur intelli
gere potuerunt. Verum enim oratori que sunt in ho
mini vita quando quidem in ea versatur orator atque
ea est ei subiecta materies omnia quesita audita lecta:
disputata: tractata: agitata esse debent. Est enim elo
quentia vna quedam de summis virtutibus quod quod sunt
omnes virtutes equalis et pares: sed tamen est spes
alia magis: alia formosa et illustris: sicut hec ius
que scientiam complexa rerum sensa mentis et cons
tituta ita verbis explicat ut eos qui audiunt quocumque
mauerit possit impellere: que quo maior est vis:

Nec est magis probitate iungenda summaque Prudentia:
quarum virtutum ex pabulis si dicendi copiam tradiderimus
non eos quidem oratores efficeremus sed furentibus quibus
arma dederimus. hanc inquam cogitandi pronuntiandi que
rationem vimque dicendi veteres Greci sapientiam notabant.
hinc illi licet: hinc putati: hinc solones: atque ab hac phi-
tudine toruuntam nostri fabii: catones: sapientes: fuerunt
non tamen fortasse docti sed impetu mentis simili et vo-
luntate. Eadem autem alii prudentia sed consilio ad uite
studia dispari: quietem atque otium secuti ut pythagoras
democritus: anaxagoras: a regendis ciuitatibus: totos se
ad cognitionem rerum transtulerunt: que vita propter
tranquillitatem et propter ipsius sciencie suauitatem quod nil
est hominibus iocundius: plures quam velle fuit rebus publicis de-
lectauit. Itaque ut ei studio se excellentissimis ingenijs ho-
mines adderunt ex ea summa facultate vacui ac liberi
temporis multo plura quam erat necesse doctissimi homines
otio immo et ingenio vobis affluentes curanda si-
bi esse ac quietenda et inuestiganda duxerunt. Nam
vetus quidem illa doctrina eadem videtur et recte fa-
ciendi et bene dicendi magistra: neque diuicti doctores:
sed iidem erant viuendi preceptores atque dicendi: ut
ille apud homerum ferox qui se a peleo pro achilli iuue-
ni comite esse datum dicit ad bellum: ut illum efficeret
oratorem verborum actoremque verum. Sed ut homines
labore assiduo et quotidiano assueti: tum tempestate
ipsa causa: opere: prohibentur ad pilam se aut ad talos
aut ad tesseras conferunt: aut etiam novum sibi ipsi al-
quem excogitant in otio ludum. Sic illi a negotiis pub-
licis tanquam ab opere aut temporibus exclusi: aut volun-
tate sua feruati: totos se alii ad poetas: alii ad geome-
tras: alii ad musicos contulerunt: alii etiam ut dialecti-
ca nouum sibi studiū ludumque pepererit. Atque in his
artibus que repperite sunt ut puerorum mentes ad hu-
manitatem fingerentur: atque virtutem: omne tempus
atque etates suas consumpserunt. Sed quod erant quida-
mque multi: qui aut in re. p. propter anticipem que non
potest esse sciencia faciendi dicendique sapientiarum flore-
rent ut themistodes et pericles: ut theramenes aut
quos quod minus ipsi in re. p. versarentur. Sed ut huius
tamen eiusdem sapientie doctores essent: ut gorgias:

Trasmachus: isōtes: inveniuntur qui tam ipsi docti
 et ingenio abundarent: a re autem civili a negotiis
 animi quodam iudicio abhorerent. Nam dicendi
 exercitationem exagitant atque contemnerent. quorum
 princeps socrates fuit: is qui omni eruditorum testimo-
 nioque iudicio græcie: tam prudentia et acutissime
 et veritate et subtilitate: cum vero eloquentia: va-
 uetate copia quam secum in partem dedisset: omni
 fuisset fuit facile princeps: his qui hæc que nunc nos
 querimus tractarent: agerent: docerent: cum nomine
 appellarentur uno: quod omnis rerum optimarum cog-
 nitio atque in his exercitatio philosophia nominetur:
 hoc commune nomen eripuit: sapienterque sentienti
 et orate dicendi scientia re coherentes: dispu-
 tationibus suis separavit: cuius ingenium variisq; ser-
 mones immortalitati: scriptis sitis plato tradidit:
 cum ipse litteram socrates nullam reliquisset. Hinc
 distiduum illud exitit quasi lingue atque cordis ab-
 surdum sane et inuale et reprehendendum ut
 alii nos sapere alii dicere docerent. Nam cum
 essent plures orti fere a socrate quod ex illis va-
 rijs et diversis et in omni parte diffusis dispu-
 tationibus alius aliud apprehenderat: profeminate
 sunt quasi familie dissidentes inter se et multum
 diuerse et dispares: cum tamen omnes se philosophi
 socraticos et diu vellent et esse arbitrantur. At pri-
 mu ab ipso platone aristoteles et xenocrates quorum
 alter peripateticus: alter academicus nomen
 obtinuit. deinde ab anaxagore qui patientiam et du-
 riciam in socratico sermone maxime adamarat: ti-
 moci primum deinde stoici: cum ab aristippo quem ille ma-
 xime magis uoluptarie disputationes delectabant:
 cyrenaica philosophia manavit: quia ille et eius posteri
 simpliciter defenderunt: ii qui nunc uoluptate omnia
 metuant: diu uerendum id agunt neq; dignitati
 satisfaciunt: quia non aspernantur nec voluptatem
 luentur quam amplexari uolunt. fuerunt etiam
 alia genera philosophorum: qui se omnes fere socraticos
 esse dicebant exercitatores: erillorum: megaricorum:
 phironeorum: sed ea horum vi et disputationibus
 sunt iam diu fracta et extincta. Ex illis autem

Tunc remanet ea phia que suscepit patrociniū voluptatis:
et si tu vera uidetur prouis ab est tamen ab eo viro quem
querimus: et quem auctorē publici consilij et regendę ciui-
tatis ducem et sententię atq; eloquię principem in senatu
in p̄lo in causis publicis esse uolumus: nec vlla tamen ei phi-
losophię fiet iniuria a nobis: non em̄ repellet: inde quo
aggredi cupiet sed in ortulis quiescet suis: ubi vult ip̄i et
reclinans molliter et delicate nos auocat a costis a ui-
dijs a uia: fortasse sapienter ac etiam a re. **P.** Cui
ego non quero nūc que sit phia verissima sed que ora-
tori committenda maxime. quare istos sine controuersia di-
mittamus. **S.** sunt enim et boni viri et quoniam sibi ita vi-
dentur beati tantūq; eos admoneamus ut illud etiam
si est verissimū: talem tamen tamq; misterij teneat
quod negant: verum in re. **P.** esse sapientis. **N**am si hoc
nobis atq; optimo tamq; persuaserit non poterit ip̄i esse
id quod maxime cupiunt otiosi. stultos autem quos mi-
nime improbo: dimitto tamen nec eos iratos vereor q̄
nam omnino irasci nesciūt atq; hanc ab his habeo ignā-
quod soli ex omnib; eloquentiar; virtutem et sapienciā
esse dixerunt: sed utrumq; ē in his quod ab hoc quem
instituiū oratore valde abhorreat: uel quod omēs qui
sapientes non sunt securos: latrones: hostes in sanos esse
dicunt: neq; tamen quēq; esse sapientem. **V**alde at
est absurdum ei concionem: aut senatum: aut vllum
ceterum hominē committere: tu nemo illorum qui admit-
tus: nemo auius: nemo liber esse videatur. **A**ccedit quod
oraculis etiam gemis habent fortasse subale: et certe
acutum sed ut in oratore exile in vilitatē: abhorrens
ab aurib; vulgi obscurum: mane: ieiunū attamen cuiusmo-
di quo vti ad vulgus nullo mō possit. **A**lia enim et bo-
na et mala videntur stolis: et ceteris tūib; uel potius
trentib;: alia vis honoris ignominie premmi supplicij: ve-
videant an secus nichil ad hoc tempus: sed ea si seq̄-
mur nullam vnq; rem dicendo expedire possim. **R**eliq̄
sunt peripateticā et athadema quāq; athadenūcor;
nomen est vni: sententię due. **N**am trisipus sororib;
platonis filius et xenocrates qui platonem audierat: et
q̄ xenocrate polemo et xantor: nichil ab aristotele qui
vna audierat platone magnopere dissensit: copia for-
tasse et varietate dicendi pares non fuerunt. archesilas

Primus qui polemonem audierat: ex varijs platonis libris
sermionibusq; forratis hoc maxime arripuit: nihil ee
tati quod aut sensib; aut aũd p̄cipi possit: quem ferunt
eximio quodam usu lepore dicendi: aspernatu esse om-
ne animi sensusq; iudiciũ: p̄mũq; insitans se q̄q̄ id fuit
forraticum maxime: non qd̄ ip̄e senaret ostendere sed qd̄
id quod q̄sq; se sentire duxisset disputare. Hinc hec reten-
tor a tadema emanavit in q̄ extat diuina quadam
teleutate ingenij dicendiq; copia: carneades: cuius ego et
si multos auditores cognoui athenis: tamen auctores
tertissimos laudare possim et forerum mem̄i stucolaz
qui enim rome audiunt adolescentes et. **C.** metellum.
L. f. familiarem meum clarissimũ virum q̄ illum a se
adolecente athenis iam affectum senectute: multos di-
es auditum esse dicebat. **H**ec autem ut ex apemno flu-
mini: sic ex totius sapientiũ iugo sunt doctrinarũ fta
diuortia: ut phi tamq; in superum mare iomũ deflueret
grecum quoddam et portuosum. oratores autem in infero
hoc tustum et barbarum scopulosum atq; infestum laberet
in quo etiam ip̄e vltres exasset. **Q**uare si hac eloque-
tia atq; hoc oratore contenti sumus: qui stat aut negat
oportere quod arguere: aut si id non possis: tamen onde
quod is fecerit: q̄ in simulet aut recte factum q̄ aliũ
culpa aut iniuria: aut ex lege aut non contra legem:
aut imprudentia: aut necessario: aut non eo nomine vsu
pandim quo arguatur: aut non ita agi vt debuerit
ut licuerit. **E**t si satis esse putatis ea que isti scriptores
artis docent discere: que multo ornatiũ q̄ ab illis di-
cuntur et vberius explicauit antonius. sed si istas con-
tenti estis atq; his etiam que dici uolulistis a me ex-
ingenti quodam oratore inmensq; campo in exigui
sane gruiũ compellit. **S**im veterem illum peridem:
aut hunc etiam q̄ familiarior nobis p̄ter scriptorum
multitudinẽ est: demosthenẽ sequi uultis: et si illa
preclaram et eximiam speciem oratoris perfecti et pulci-
tudinem adamastis: aut uobis hec carneadea: a illa
aristotelia uis comprehendenda est. Namq; vt ante di-
xi veteres illi vsq; ad isocrate: omne omniũ rerũ que
ad mores hominũ: que ad uitam: que ad uirtutem: q̄
ad rem. p. pertinebant cognoscere et suam tam dicit
di oratione uigebant. **P**ostea dissipati ut exposui

Fortasse: diserti a doctis et demitips a fortissimis item omni-
bus eloquentia depererunt: oratores sapientia: neque
quique ex alterius vita temperare: nisi quod illi ab his a
ad illis hi mutuaerentur: ex quo promissa haurirent:
si manere in pristina communione uoluissent: Sed ut
pontifices veteres propter sacrificiorum multitudinem tres
vires epulones esse uoluerunt: cum essent ipsi a minima
ut etiam illud ludorum epulare sacrificium: fateret in sa-
cra: sic fortasse a se causarii actores a communis philo-
sophiae separauerunt: cum veteres dicendi et intelligendi
mixtam societatem esse uoluissent. **Quae** cum ita sint:
paululum equidem de me deprecabar et petita a uobis
ut ea que dictam non de me ipso sed de oratore dice-
re putetis. Ego enim sum is qui cum summo studio patris
in puericia doctus essem: et in forum ingens tantum qua-
tum ipse sentio: non tantum quia ipse forsitan uobis
videar deulisse: non possim dicere me haec que nunc
complector: perinde ut dictam distenda esse didicisse:
quippe qui omni maturissime ad publicas causas accessis-
simus: annosque natus unum et viginti nobilissimum hominem
et eloquentissimum in iudicium vocatum tui disciplina fuerit
forum: magister: usus et leges et instituta populi. et moresque
maiorum: paulum sciens istarum artium de quibus loquor
crustam questor in asia cum essem: equalem fere meum
ex athenis elictorem natus methrodorum illum de cuius
memoria commemorauit antonia: et inde decedens athe-
nis ubi ego diuinus essem moratus: nisi atheniensibus
quod misteria non referrent ad que biduo seruis uene-
ram succensuisse. **Quare** hoc quod complector tanta
scientiam vimque doctrine: non modo non pro me: sed
contra me est potius: non enim qui ego: sed quid orator
possit disputo atque has omnes quae artes rhetoricas expo-
nunt periculosos: scilicet enim de licito genere et de phi-
losophis: et de narrationibus: illa uis autem eloquentiae tanta
est ut omni rerum: virtutum: officiorum: omnisque naturae ge-
neris hominum: que aios que uita continet: originem: in-
mutationesque teneat. eadem mores: leges: iura: desci-
bat rem. per regat: omniaque ad quaecumque rem perueniant.
ornate copioseque dicat. In quo genere nos quidem uer-
samur tantum quantum mediocri usu ualemus. neque
tamen istis qui in una philia quasi tabernaculum uite sub

Collatit: multum sane in disputatione concedimus. Quid
 enim meus familiaris gallus uel leius afferre potest? quod
 obrem uoluptas sit sumus bonum: quod ego non topiosia
 possim uel tutari si uelim uel refellere ex illis locis quos
 exposuit antiochus: hac dicendi exercitatione magis uel
 leius est rudis unusquisque nunc uersatus. Quid est quod aut.
 Sex pompeius: aut duo balbi: aut meus amicus qui cum
 panetio uixit. N. uigellius de uirtute hominis sciri posse
 dicere: quia in disputatione ego his debeam aut uim
 quisque concedere. Non est enim philosophia similis artium reliquarum
 nam quid faciet in geometria qui non didicit:
 quid in musicis: aut taceat oportebit aut ne sanus
 quidem uidetur. Per uero que sunt in philosophia ingenia
 eruantur: ad id quod in quoque uersum est eliciendum
 acutus atque acutus ea que exercitata oratione poluunt.
 Sic hic noster uolli uolgaris orator si minus erit doctus:
 attamen inducendo exercitatus. hac ipsa exercitatione
 totum istos quidem nostros uerberabit: neque se ab his
 ceterum despicere sinet. In aliquibus exerceat aliquando
 quod aristoteli more de omnibus rebus in utraque parte
 sententia possit dicere et in omni causa duas contrarias
 orationes preceptis illius cognitibus explicare: aut hoc
 artefice modo et taceadi contra omne quod propositum
 sit differat quique ad eam ratione exercitationemque ad
 ligat: hunc rhetoricum usum moremque exercitationemque
 quod dicendi: huiusmodi is sit uerum is perfectus is solus ualens.
 Nam neque sile faciensibus neruis satis uolens
 et grauis: nec sine uarietate doctrine satis politus
 et sapiens esse orator potest. Quare oratorem istum
 vestrum patiamur: nos quidem pullos suos excludere
 in modo qui euolens clamatores odiosi ac molesti: pa-
 philius nescio que sumamus in infulis tanta rem atque
 pueriles delicias aliquas deponere nosque ipsi hac
 tam exigua disputatione hesternum et hodiernum dici totum
 oratoris munus explicemus: dummodo illa res tanta
 sit ut omnia philosophorum libris quod nemo oratorum istorum
 unquam attigit comprehensa esse videatur. Cum catalogus
 haud quamquam hercule inquit transse mirandum est in
 te tanta dicendi uel uim uel suauitatem uel copiam
 que quidem antea natura rebar ita dicere ut michi
 non solum orator sumas sed etiam sapientissimus homo

*Pro. opus oratoris
ad Gyscomum*

Videre: nunc intelligo illa te semper **P**otiora dixisse
que ad sapientiam spectarent atque ex his hanc dicitur
di copiam fluxisse. Sed tamen cum omnis gradus etatis
retraheretur tue: cumque vitam tuam ac studia considero
neque quo tempore ista didicisti video nec magnopere
te istis studiis: hominibus: libris: intelligo didicisti: neque
tamen possum statuere utrum magis mirer te illa que
mihi persuades maxima esse aduimeta potuisse
in tuis tantis occupacionibus consistere an si non potuisses
posse isto modo dicere. **N**unc me crassius hoc tibi mihi tati
te mihi persuadeas velim: me non multo scius facere
cum de oratore dispute: ac facerem si esset mihi de
hystione dicendum: negarem enim posse eum satisfacere
in gestu nisi palestram: nisi saltare didicisset: ne
quod ea tamen dicerem me esse hystionem uide esset: sed
fortasse non stultum alieni artificij existimatores alii
mihi de oratore uero impulsu loquor: summo scilicet.
Semper enim quicquid de arte aut facultate que queitur
de absoluta et perfecta queri solet. Quare si iam me
iustus esse oratorem si etiam sat bonum: si bonum demum
quod non repugnabo: quid enim mihi sum in eptus: ita
me existimari scio quod si ita est scilicet tamen certe non
sum: neque enim apud homines res est ulla difficilior: ne
quod maior neque que plura aduimeta doctrine desideret.
Attamen quoniam de oratore nobis disputatum est: de
summo oratore dicam uere est. **N**is enim et natura rei
mihi perfecta ante oculos ponitur qualis et quanta sit
intelligi non potest. **M**e autem tati facior neque hoc
in istis libris et cum istis hominibus vivere: nec uero id
quod tu recte comemisti ullum unquam habuisse sepositum
tempus ad discendum ac tantum tantum tribuisse
doctrine temporis: quantum mihi puerilis etas fore
res fere concesserunt. **A**c si queris tati de doctrina
ista quid ego sentiam: non tantum ingenioso hominum
et ei quod forum qui curiam: qui causas: qui rem p. spectet
et opus esse arbitror temporis quantum sibi si sup.
serunt: quos discentes uita defuit. **O**mnibus enim ita
ter aliter ab his tractantur qui eas ad usum transfe
runt aliter ab his qui ipsarum artium tractatu delecta
ti: nihil aliud in uita sunt acturi. **M**agister hic
sammici summa iam senectute est et quotidie com.

295
148

mentat: nihil enim curat aliud atque uelotia puer
addiderat: sed quod erat aptus ad illud totumque cog-
norat: fuit ut est apud Lucium quauis bonus ipse san-
mus in ludo ac ludibus tunc satis asper sed plus spe
foro tribuebat amicitis rei familiari. **V**alerius quoti-
die cantabat: erat enim scemicus quid faceret aliud. Ac
numerus fixus in familiaris cum e comodum tantat: e
enim prefamilias est equestro: puer didicit quod discend-
eadem ratio e harum artium maximam dies et noctes:
quotidie enim uiam summa dante et prudentia videba-
mus philosopho tu opam daret. **C**atullone at cum
amulum die intelligeret id agere cum ageret tamen
asutami. Ita distimtur facile si et tantum sumas q tu
opus sit et habeas qui docere fideliter possit: et scias
etiam ipse discere. Sed si tota uita nihil uelis aliud
agere ipa tractaco et questio quotidie ex se gignit:
aliquid: quod cum desidia delectatione resagres. ita
fit in agitatione rerum sic infinita cognitio: facilius usq
fortunam confirmet mediocri opera tribuat: meoia
studiumq permaneat. Libet autem semper discere ut
si uelim ego talis optime ludere aut pile studio te-
near etiam fortasse si assequi non possim. Ac alii q
preclare fatuit uolentio qz ea causa postulat de-
lectantur ut uetus pila: bacula: talis. **Q**uare nihil
est quod quisq magnitudinis artium ex eo quod senes dis-
tint ptinere: namq aut senes ad eas accesserunt: a
usq ad senectutem in studio detinent: aut sunt tar-
distim. res qdem se sic mea sententia habz: ut nisi q
quisq cito potuerit nunq omnino possit pdiscere. Iam
iam inquit Catullus intelligo trasse quid facas et hercule
assencior: satis uideo tibi homini ad pdiscendum aeternum
ad ea cognoscenda que diu fuisse tempus. Pergis ne
inquit trasus me que diu de me non de re putare di-
cere: sed iam si placet ad instituta redeamus. **M**ichi
vero Catullus inquit placet. Tunc trasus quorsum igit
hec spectat inquit tam longa et tam alte repetita oro.
Ne due partes que michi sup sunt illustrande orationis
ac totius eloquentiae annulande: quarum altera ornate
dici postulat: altera apte: hanc habet vim: ut sit q
maxime iocanda q maxime mensus eorum qui audiunt
influat et q plurimis sit rebus instructa. **I**nstrumetu

Nutem hoc forense litigiosum: atre: tractatu ex vulgi
opinionibus exiguu saneq mendicu est. Illud rursus
ipm quod tradunt, si q profitentur se dicendi magis
non multum e maius q illud vulgare ac forense. Ap-
paratu nobis opus est et rebus exquisitis vndiqz collec-
tis arcessitis comportatis ut tibi resar faciendum est
ad annu vt ego in edilitate laboravi: quod quotidiana
et vernaculis rebus exquisitis vndiqz collectis satis
facere me posse hinc iplo non putabam. Verborum
eligendorum et collocandorum et concludendoru facilis
e uel ratio uel sine ratione ipa exercitatio. Reum
est plura magna quia cum greci iam non tenerent ob-
scuroz causam iuuenis nostra dedisset: pene discere
etiam latin: si displiceret hoc biennio magis dicendi
exercitum: quos ego censor edicto meo sustulera: no
quo ut nescio quos dicere aiebant aui ingenia adoles-
centiu nollem: sed contra ingenia obtundi nolui corlo-
borari impudenciam. Nam apud grecos qui eiusmodi
essent uidebam tamen esse pterer exercitacione lingue
doctrina aliqua et humanitatem digna sua. Hos uero
nouos magis nihil intelligebam posse docere nisi
vt auderent quod etiam cum bonis rebus conuictum
per se ipm e magnopere fugiendu. Hoc tu vni tra-
deret et cum impudencie ludus esset putauit esse co-
poris ne conquis id serperet prouidere: quare no
hec ita statuo atqz decerno ut desperem latine ea d'
quibus disputauimus ac populu. Daturus em lingua
nostra et natura rerum veterem illam excellentemqz
prudenciam grecorum ad nostrum usum moremque
transfere: sed homibz opus est eruditus qui adhuc
hoc quidem genere nu nulli fuerunt: sm quando exi-
terint etiam grecis erunt anteponendi. Ornatur igit
oratio genere pnu et quasi colore quadam et suto
suo nam ut grauis vt suauis: vt erudita sit: vt libe-
lis: vt admirabilis: ut polica: ut sensus vt colores
habeat: quantum opus sit: non e singuloru ratio.
cum in toto spectantur hec corpore: vt porro compo-
sa sit quasi verboru sententiarumqz floribus. Id no d'
e fusu equaliter per omem oronem sed ita dis-
tinctum: ut sint quasi in ornatu disposita quedam in-
signia et lumina. Verus igit dicendi e eligend quad

Maxime teneat eos qui audiant et quod non solum delectet sed etiam sine satietate delectet. Non enim nam a me expectari puto ut monea ut taceatis ne erilis ne mentis sit vestra oratio: ne vulgaris ne in obsoleta. Aliud quiddam magis et mirum me hortantur vestra et etates. Difficile enim dictum est que nam tam sit tunc ea que maxime sensus nostros impellunt voluptateque et poetarum prima acerrime commouent ab his celebrissime fastidio quodam et sanctitate ab alienemur: quanto colorum pulchritudine et varietate floridiora sunt ipecturis nolis plerumque quam in veteribus: que tamen etiam si pro aspectu nos ceperint diuque non delectant tamen idem nos in antiquis tabulis illo ipso horrido obsoletoque teneamur quanto molliores sunt et delicatiores in tantum flexiones ac false notule quam certe et seueræ: quibus tamen non modo austeri sed si sepius fulent multitudo ipsa reclamant. Licet hoc videre in reliquis sensibus: vnguentis minus diu nos delectari summa et acerrima suauitate conditis quam his moderatis: et magis laudari quod teream: quam quod troam olere videatur in ipso tactu esse modum et mollium et leuitatis. Cum etiam gustatus qui est sensus ex omnibus maxime voluptuosus: quique dulcedine præter ceteros sensus commouet quam cito id quod valde dulce est aspernat ac respuit: quis potione vitæ aut cibo dulci diuque potest quam utroque in genere ea que leuiter sensum voluptate moueant facillime fugiant satietatem. Sic omnibus in rebus voluptatibus maximus fastidium finitum est: quo hoc minus in oratione inuenitur in qua vel ex poetis vel ex oratoribus possumus iudicare: conomiam: distinctionem: ornatam festiuitatem: sine mentis sione: sine reprehensione: sine varietate quibus clarus sit coloribus picta: vel poetis vel oratoribus non posse in delectatione esse diuturna: atque eo citius in oratoribus quam in poetis timentibus ac futo offenditur quod sensus in minima voluptate natura non mente faciunt: in scriptis et in dictis: non aurium solum: sed et animi iudicio et magis infucata vicia noscuntur. Quare bene et præclare quibus nobis sepe dicitur: belle et festiue minus sepe nolo quicquam illa ipsa exclamatio non potest melius sit nolum tæbra sed habeat tamen illa in dicendo admiratio ac summa laus umbram aliqua et retessum

Quo magis id quod erit illuminatum extare atque innuere videatur. Numquam agit hunc versum roscus eo gestu quo potest: nam sapiens virtuti honorem: premium: hanc predam petit: sed abicit prorsus ut inermos: et quid video: sero septus possidet sedes sacras: miratur: aspiciat admittetur: stupefacit: **Q**uid ille alter: quod peccatum presidi: quod leniter: quod remisse: quod non actulose: inquit enim o pater: o patria: o pater domus in quo tanta commoueri actio non posset: sed est consumpta superiore motu et exhausta: neque id actores prius iudicet quam ipsi poete quod semper illi etiam qui fecerunt motus: a quibus utriusque summittit: aliquid deinde augetur: extenuatur: inflatur: variatur: distinguitur. Ita sit nobis igitur orator et suavis orator nec tamen per aliter esse ut suauitatem habeat austeram et solidam non dulcem aut dectam dectam. Nam ipsa ad ornandam precepta que dantur: cuiusmodi sunt: ut ea quis vicio sissimus orator explicare possit. Quare ut ante dixi primum selua rerum ac sententiarum comparanda est: qua de parte dixit antonius nec formam de filo ipsa et genere orationis: illuminanda vobis: vaudanda sententia. Summa autem laus est eloque est amplificare rem ornando: quod valet non solum ad augendum aliquid et collendum aliud dicendo sed etiam ad extenuandum atque abiciendum. Id desiderat omnibus in locis quod ad fidem orationis faciendam adhiberi dixit antonius: vel cum explanamus aliquid vel cum eduliamus alios vel cum conuincimus. Sed in hoc quod postremum dixi amplificatio potest plurimum eaque una laus oratoris est et propria maxime etiam maior est illa exercitatio quam extremo sermone instruit antonius. primo reiciebat laudandi et vitupandi: nihil est enim ad aggerandam et amplificandam orationem attento daciis: quod utriusque horum cumulatissime facere posse. Consequenter etiam illi loci qui quantus prius causam et in herentes in eorum nervis esse debent: tamen quia de omni re tractari solent: communes a veteribus notati sunt: quorum partem habent victorum et peccatorum acce quadam etiam amplificatione inuentionem aut que velam: contra quam nihil dici solet nec potest: ut in deperulatore: in perditore in paritidum: quibus in

Confirmatis cunctis oportet: **N**iter enim sciri sunt atque
 manes. **A**lii autem habent disputationem aut insecutio-
 nem: alii vero anapites disputationes in quibus de omni
 so genere in utramque partem disseri copiose licet. **Q**ue ex-
 titatio nunc propria dilatorum philosopharum de quibus an-
 tiqui putant. **A**pus antiquos erat coram a quibus omnes de
 rebus forensibus dicendi ratio et copia patebatur. **D**e vir-
 tute enim: de officio: de equo et bono: de dignitate: ho-
 nore: ignominia: premio: pena: sublimibusque de rebus in ut-
 ramque partem dicendi auctores et vim et artem habere de-
 bemus. **S**ed quoniam de nostra possessione depulsi in par-
 uo et eo litigioso predio relicti sumus: et aliorum patrum
 nostra tenere tuerique non potuimus: ab eis quod indignissi-
 mi est qui in nostrum patrimonium recuperare quod opus
 est nobis mutuemur. **I**gitur igitur nunc quidem illi qui ex par-
 ticula parua viribus ac loci nomine habent: et peripate-
 tici philosophi aut academici noverant. olim autem propter
 eximiam rerum maximarum scientiam a grecis politici phi-
 appellati: universarum rerum publicarum nomine vocabantur:
 omnem civilem oronem in horum alterutro genere usari
 aut definita controuersia certis temporibus ac rebus: he-
 nus placeat ne a carthaginiensibus captiuos nros reddi-
 tis suis recuperari: aut in finem de omni genere que-
 rentis. quod omnino de captiuo statuendum ac sentiendu-
 sit atque horum superius illud genus causarum aut con-
 trouersiam appellant eamque tribus hinc: aut delibera-
 tione: aut laudatione diffiniantur. **N**ec autem altera
 questio infinita et quasi proposita consultatio nominatur:
 atque hactenus loquuntur: etiam hac instituendo diui-
 sione utantur: sed ita: non ut iure: aut iudicio: ut
 denique recuperare amissam possessionem: sed ut ex iure
 cuius furculo defringendo usurpare videantur. **N**am
 illud alterum genus quod est temporibus: locis: rebus
 definitum obtinent: atque id ipsum castitia. **N**um
 enim apud philonem quem in academia vigere au-
 dio: etiam harum iam causarum cognitio exercitatio
 quod celebratur. **A**lterum vero tantummodo in prima ar-
 te tradenda nominant: et oratoris esse dicunt: sed neque
 vim neque naturam eius nec partes nec genera pro-
 mut: ut propter omnino fuerit satis quod tale ac tantum
 deserui: nunc enim inopia reticere intelligunt: cum

Sindicio viderentur. Omnis igitur res eandem habet naturam
ambigendi de qua queri et disceptari potest: siue in infinitis
consultationibus disceptatur siue in his causis que in ciui-
tate et in forensi disputatione versantur: neque est vlla
que non aut ad cognoscendum aut ad agendum vim ratione
que referatur. Nam aut ipsa cognitio rei scientiaque per-
quiratur ut virtus suam ne propter dignitatem an propter
fructus aliquos expectetur: aut agendi consilium exquiratur
vel ut sit ne sapienti capeSSenda res. **C**ognitio
autem tres modi complectitur: directum: diffinitio:
et ut ita dicam consecutio: deinde directura id quid in re
sit directura queritur: ut illud sit ne in humano genere
sapientia. **Q**uam autem vim queque res habeat diffinitio
explicat ut si queratur quid sit sapientia. **C**onsecutio ad
tractatur cum quid quaque rem sequatur exquiratur. ut il-
lud sit ne aliquando mentiri boni viri. Redemunt uir-
tutes ad coniecturam: eamque tanquam in quatuor genera dispartit:
nam aut quid sit queritur hoc modo natura ne sit uis
inter homines an in opinionibus: aut que sit origo ci-
uium rei: aut quod sit in ciuium legum aut rerum. **p.** aut
causae tractatio: ut si queratur uir doctissimus homines
de maximis rebus differant: aut de imitatione ut
si disputetur num interire virtus in homine aut num in
vitium possit conuertere. **D**iffinitionis autem sunt dis-
ceptationes ut cum queritur quid in communem mentem quasi
impressum sit: id si differatur id ne sit uis quod maxime
parti sit utile: aut cum ^{quid} cuiusque sit proprium exquiratur: ut
ornate dicere proprium ne sit oratoris: an id etiam aliquis
preter ipsum esse facere possit. Aut cum res distribuitur
in partes: ut si queratur quot sint genera rerum expecte-
darum: aut sint ne tria: corporum: animi: externarumque rerum.
Aut cum que forma et quasi naturalis nota cuiusque sit
describitur ut si queratur quidam species sediciosi gloriosi.
Consecutionis autem duo prima gemina questionum genera
ponitur. nam aut simplex est disceptatio ut si dis-
ceptatur expectenda ne sit gloria: aut ex comparatione laus
an diuicie magis expectende sunt. **S**implicium autem sunt
tres modi de expectendis fugiendisue rebus: ut expecten-
di ne honores sint: num fugienda paupertas: de equo
aut iniquo equum ne sit uolasci iurias: etiam priuorum
de honesto aut turpi: ut hoc sit ne honestum glorie causa

Mortem obire. Comparationis autem duo sunt modi: vna
 cum idem ne sit: an aliqd intersit querit: ut metueret
 et vereari: ut rex et tyrannus et assentator et amicus: al-
 terum cum quid preficit aliud alii querit: ut illud optimi-
 ne cuiusq; sapientes an populari laude ducantur. Atq;
 ee qdem disceptationes que ad cognitionem referuntur:
 sic fere aduersissime hominib; destabunt. Que vero re-
 feruntur ad agendum aut in officii disceptatione vsantur:
 quo in genere quid rectum faciendumq; sit queritur
 cui loco omnis virtutum et victorū est illa subiecta
 materia aut in animorū aliq; p̄motione aut t̄guedi
 aut sedanda tollenda ne tractantur. Hinc t̄ generū
 recte sunt cohortationes sunt cohortationes: oburgatio-
 nes: consolationes: m̄ferationes: om̄sq; ad om̄em animi
 motum et impulsio: et si ita res feret mitigatio. Exph-
 rat̄ igitur his generib; ac modis disceptationū om̄ib;
 nichil sane ad rem p̄met si qua in re discrepauit ab
 antonii diuisione nostra p̄t̄o eadem sunt membra in
 vtriusq; disputatōib; sed paulo ferus a me atq; ab
 illo distributa. Nunc ad reliq; p̄ogrediar meq; ad
 meum munus pensumq; reuocabo. Nam ex illis locis
 quos exposuit antonius: oīa sunt ad queq; genera q̄-
 tionū argumēta sumenda: sed aliis generib; ali; loci
 magis erunt apti: de quo non tam quia longum ē
 q̄ quia perspicui est dici nichil est necesse. Ornatis-
 sime sunt igitur orationes ee que latissime vagantur
 et a p̄inata et singulari controuersia se ad vniuersi
 generis vim explicandam conferunt et conitunt ut ii
 q̄ audiant natura et genere et vniūsa re cognita
 de singulis rebus et t̄m̄ib; et lib; statuere possint.
 Hanc ad consuetudinē exercitacōis nos adolecent
 est cohortatus antonius: atq; a minutis angustisq;
 concertatōib; ad om̄em vim varietatemq; nos discedi
 tradutendos putauit. Quare non ē paucorū libello-
 rum hoc munus ut ii qui stupserūt de dicendi rōne
 arbitrati sunt: neq; tusculani atq; huius ambulationis
 ante meridiāne: aut n̄e pro meridiāne sessionis.
 Non enim solum atienda nobis neq; p̄ocudenda lig-
 wa ē: sed onerandū complendūq; p̄ctis maximā
 rerū et plurimarū suauitate: copia: varietate.

tuus Disceptationis
Nostra enim est si modo nos oratores sumus si in pulis,
si in deliberationibus publicis adhibendi auctores et
principes sumus. nostra est magis omnis ista prudentie do-
ctrinaque possessio in qua homines quasi caduca atque va-
tuam abundantes otio nobis occupatis involauerunt:
atque etiam aut videntes oratorem ut ille in gorgia so-
crates cauillat: aut aliquid de oratoris arte paucis pa-
puit libellis: eosque rhetoricos instabunt: quasi non illa
sint propria rhetorum que ab iustis de iusticia: de offi-
cio: de ciuitatibus instituendis et regendis: de omni
viviendi denique etiam de nature ratione dicunt. Que
quoniam iam aliunde non possimus sumenda sunt nobis
ab his ipsis a quibus expulsi sumus. Dumodo illa ad hac
cuiuslibet scientiam quo pertinent et qua intuentur transfe-
ramus: neque ut ante dixi omnem teramus in his disten-
dis rebus etatem: sed cum fontes viderimus quos nisi
quod celeriter cognovimus minime cognoscet: omnino cum quo
cuiuslibet opus erit ex his tantum quamvis res petet hau-
riemus. Nam neque tam est acris acies innaturalis homi-
ni et ingemis ut res tantas quisque nisi monstratas quisque
posset videre: neque tanta tamen in rebus obscuritas: ut
eas non penitus acris vir ingenio ternat si modo aspere-
rit. In hoc igitur tanto tam immenso campo cum lateat
oratori vagari libere atque ubique consistere consistere
in suo suppeditat omnis apparatus: ornatusque dicendi.
verum enim copia: verborum copiam quirit: et si est
honestas in rebus his de quibus dicitur: existat ex rei na-
tura quidam splendor in verbis. sit modo is qui dicit aut sci-
bet instructus liberaliter educatione doctrinaque puerili
et flagret studio et a natura adiuuetur: et universos
generum infinitas disceptationibus exercitatus: orat ornatus.
Imos scriptores oratoresque ad cognoscendum imitandumque
cognovit: ne ille aut scire quemadmodum verba stulat
et illiue a magis istis regeret. Ita facile in rebus habu-
dancia ad orationis ornamenta sine duce natura ipsa
si modo est exercitata labetur. Hic titulus diu immortales
inquit quamvis rerum varietatem: quantum vim quanta
copiam trasse complexus es: et in maiorum suorum regno
collatare. Namque illos veteres doctores auctoresque
dicendi nullum genus disputationis a se alienum putasse

quantisque ex angustis oratores educti aut es:

Accipimus: semperque esse in omni oratione usatos
 ex quibus herules hyppias tu olympia venisset maria
 illa quinquenniali celebrata ludorum gloriata est: tanta
 pene audiente grecia: nihil esse vlla in arte rerum omnium
 quod ipse nesciret: nec solum has artes quibus liberales
 doctrine atque ingenue continetur geometria: musica:
 litterarum cognitione et poetarum: atque illa que de naturis
 rerum que de hominum moribus: que de rebus publicis di-
 cerentur: sed amulum quem haberet: pallium quo amictus:
 soccos quibus indutus esset: se sua manu confectis: salu-
 nimis quidem hic est progressus: sed ex eo ipso est coniec-
 tura facialis quantum sibi illi ipsi oratores de preclarissimis
 artibus appetant quod ne sordidiores quidem repudiarent.
 Quid de prodico thio: quid de trasimacho calchredonio:
 de prothagora alcedona loquar: quorum unusquisque
 plurimum temporibus illis etiam de natura rerum et disser-
 nit et stupuit. Ipse ille lectissimus greciarum quo patrone
 ut plato voluit philosopho succubuit orator: qui aut
 non est uictus unquam a socrate: neque ille sermo platonis
 verus est: aut si est uictus eloquentior videlicet fuit
 et disertior socrates et ut tu appellas copiosior et me-
 lior orator. Sed hic in illo ipso platonis libro de omni re:
 quatenus in disputatione questionemque uocaretur se co-
 piosissime dicturum esse proficitur. Itaque princeps ex omnibus
 ausus est in conventu poscere quia de quisque vellet
 audire: cui tantus honos est habitus a grecia: soli ut
 ex omnibus delphis non inaurata statua sed aurea
 statueretur. Sed non quos noiaui multaque preterea stimi
 dicendi oratores uno tempore fuerunt: ex quibus intel-
 ligi potest ita se rem habere: ut tu trasse duas oratores
 quod nomen apud antiquos in grecia maiore quadam ul-
 copia uel gloria floruisse. Quo quidem magis dubi-
 to tibi ne plus calidis an grecis vituperationis statuam
 esse tribuendum: cum tu illa lingua ac moribus natus:
 occupatissima in ciuitate uel peruatorum negotiis pene
 omnibus: uel orbis terre procuratore ac summum imperii
 gubernatione distractus: tanta vim rerum cognitorum
 quod comprehendere: eamque omnem tu cuius quod consilio et
 oratione in ciuitate valeat suentia atque exercitatione
 potaris. Illi nati in litteris ardentes hinc studio otio
 vero defluentes non modo nihil acquisierunt sed ne

Nelictum quidem et traditum et suum conseruauerunt. Tum tras-
sus vero in hac inquit una catule re sed in alijs etia com-
pluribus distributione parauit ac separatione magnitudines
sunt arau diminute. An tu existimas tum esset hypo-
trates ille christus fuisse tum alios medicos qui morbis:
alios qui uulneribus: alios qui oculis mederentur. Num
geometriam euclidem: aut archimede. Num musicam
damone aut aristoxeno. Num ipas litteras aristopha-
ne aut callimacho tractante disertus fuisse. ut nemo
genus uniuersum complecteretur: aut ut alius alia sibi par-
tem in qua elaboraret seponeret. Equidem sepe hoc audi-
ui de patre et de sorore meo mos quoque hoies qui excel-
lere sapientie gloria uellent oia que quidem: tu hega-
nitas nosset solitos esse compleri meminerat illi. Ser-
elui. **M.** vero manlium nos etiam uidimus transuolans am-
bulantem foro: quod erat in siue enim qui id faceret:
facere uulgo omnibus consilium suum copiam ad quos olim
ita ambulantes in solio sedentes domus sic adibat: no-
solum de uue uulgi ad eos uenit etiam de filia collo-
tanda: de fundo emendo: de agro colendo: de omni deni-
que aut officio aut negotio referetur. Hec fuit. **P.** tras-
sus illius ueteris. Hec **T.** corinthiam hec pauu generi mei
sumonis prudentissim hominis sapientia: qui omnes pon--
tifices maximos fuerunt: ut ad eos de omnibus diuinis atque
humanis rebus referretur: indeque et in senatu et a-
put populum et in causa amicorum et domum et milicie
consilium suum fidemque prestabant. Quid enim. **M.** ca-
tom preter hanc politissima doctrinam transma-
nam atque aduenticia desuit: num quia ius uulgi di-
cebat: causas non dicebat: aut quia poterat dicere
iuris scientia negligebat: aut utroque in genere et la-
borauit et prestitit. num propter hanc ex prauatorum nego-
tiorum collectam gratiam tardior in re. **P.** capeffenda fuit:
nemo apud ipsum fortius nemo melior senator: idem
facile optimus impator: denique melior in hac ciuitate
temporibus illis suum disti uel potuit quod ille non tum
investigauit et scierit: tu etiam constupserit. **N**unt
contra plerique ad honores adipiscendos et ad rem. **P.**
gerendam nudi ueniunt atque inermes: nulla cognicio
rerum: nulla scientia ornati. Sim aliquis excelsit u-
nus e multis effert se si uim auctus affert aut belliar

Virtutem: Aut vsum aliquem militem: que sane mit
 qdem absoluerit aut iuris scientiam ne eius quidem vni
 uersi. Nam pontificum quod e conuictum nemo disat
 aut eloquentia quam in clamorem et verborum cursu
 positam putat. Quam vero bonarum artium denique vir
 tutum ipsarum societate cognicionem non nouit. Sed
 ut ad grecos referam oronem quibus taxere in hoc qd
 sermonis tenere non possim. na ut virtutis a mis
 sic doctrine sunt ab illis exempla repetenda. septem
 fuisse dicunt. Vno tempore qui sapientes et habent
 et loquentur. Hi omnes preter mlesum thalem ciuitatib
 suis presuerunt. qui doctor in idem illis temporibus aut
 tuus eloquentia litteris instructor fuisse tradit. qd pi
 sistrati: qui primus homeri libros confusus antea sic
 disposuisse dicitur ut nunc habemus. Non fuit ille
 quidem tuus utilis: sed ita eloquentia floruit ut
 litteris doctrinaq presaret. Quid perides de cuius
 dicendi copia sic accepimus: ut cum contra uoluntatem
 thymensium loqueretur pro salute patrie: seuerius tunc
 id ipm quod ille contra populares homines dicit popu
 lare omnia et iocundum iudicaret: cuius in labris ve
 teres comia etiam tu illi male diceret: quod tu attre
 nis fieri liceret leporem habuisse diceret: tantaq
 in eo vim fuisse ut in eorum mentibus ipi audissent q
 aculeos quosdam reliqueret. At huc non clamator
 aliquis qui audissent ad clepsidram latrare docuerat:
 sed ut accepimus clazomenius ille anaxagoras vir sum
 in maximarum reru scientia. Itaq hic doctrina: con
 silio: eloquentia excellens: quadraginta annos pfect
 litheus: urbanis eodem tempore et bellis reb. Quid
 rucas: quid alabiades ciuitatibus suis quidem no boni
 sed certe docti atq eloquentes nonne pcratitici erat
 disputatomb eruditi. Quis dionem syracusum dor
 trinis omib expoluit. non plato: atq cum idem
 ille non ligure idm verum etia animi ac virtutis
 magister ad liberandam priam impulsit instaurit: ar
 maui: alius ne ignis artibus huc dionem instaurit plo
 alius isocrates clarissim virum thimothcum conome
 prestantissim impatoris filium summum ipm impatore
 hoemq doctissimum: aut alius pythagoreus ille lysias
 thebanu epaminodam haud scio an tu sumu viru

Vni ois grece: Aut xenophon hagesilan: aut philolans
archiam tarentum: aut ipe pithagoras totam illam
italie greciam que quondam magna uocitata e. **E**que
non arbitror sit enim uideo vnā quandam om̄ rerū
que essent hominē erudito digne: et eo qui in re. p. uell.
excellere fuisse doctrinam quam qui acceperunt si in
dem ingenio ad promouendum valuisse: et se ad
dicendum quoq; non repugnante natura dedissent
eloquentia prestatisse. Itaq; ipe aristoteles tū florere
isocratē nobilitate discipulorum uideret: quod ipse
suas disputaciones a causis forensibus et iudicialibus ad m.
anem sermonis elegantiam transulisset: mutauit re
pente totam formam prope discipline sue: versuq;
quendam philoctete paulo serus dixit: ille em̄ tupe
sibi ait eē tacere tū barbaris. **H**ic autem tū isocratē
pateretur dicere. Itaq; ornauit et illustrauit doctrinam
illam om̄em: reruq; cognitionem tū orōis exercita
tione coniunxit. Neq; uero hoc fugit sapientissimū
regem philippum: qui hunc alexandro filio doctorē
ad se uocat a quo eodem ille et agendi acceperet p̄cep
ta et loquendi. Nunc siue q̄ uolet eum philozophū
qui copiam nobis rerū orationisq; tradat per me
appellet oratorem licet siue hunc oratorem quem
ego dico sapientiam iudicam habere: eloquentie phi
lozophū appellare malit non impediam: dūmodo
hoc constet neq; infantiā eius qui rem nouit: sed
eam explicare dicendo non queat: neq; infantiā
illius cui res non suppetit: uerba non desint esse
laudandam: quoz si alterū sit optandum malū
equidem in disertam prudentia q̄ stulticia loq̄tem.
Si in quocūq; quid vnū excellat ex om̄ib; doctorib;
oratori palma danda est que si paratur eundem
esse philozophū sublata controuersia est. **S**i
eos disingent hoc erūt inferiores quod in oratore
perfecto inest om̄is illorum scientia in philozophoz
autem cognitione non continuo inest eloquentia
que ip̄ius continetur ab his nāc e tamē aliquē
cūmulū illo. artib; affere uideatur. **H**ec uī tras
sus dixisset paruper et ip̄e conticuit et acceperis
silentiū fuit. Tūm corā eodē inq̄t trasē non
possum queri quod mihi uideare aliud quiddā:

Et non id quod suscepis disputasse: plus enim aliquando
 attulisti quod tibi esset tributum a nobis et denuntiati. Sed
 certe ut he partes fuerint tue de illustranda orone
 ut duceres et eras ipse iam ingressus: atque in quatuor
 partes omnem oronis laudem desuperas: tunc de
 duabus primis nobis quidem satis sed ut me dicebas ce-
 leriter exigueque dices: duas tibi reliquas feceras:
 quodadmodum primum orate: deinde etiam apte dice-
 mus: quo cum ingressus esses repente te quidam estus
 ingem tui protula terra capuit atque in altum a conspe-
 ctu pene omni distraxit. Omne enim rerum scientia com-
 pleris non tu quidem eam nobis tradidisti: neque enim
 fuit tam exiguu temporis sed apud hos quid profectus
 nescio: me totum quidem in a cademia compulsi in
 velum sit illud quod sepe posuisti ut non necesse sit
 consumere etatem atque ut possit is illa oia tenere
 qui tantummodo aspererit: sed etiam si est aliquo spissa:
 aut si ego sum tardior profecte munera conqueſcam
 neque defatigabor antequam illorum antipites vias conſe-
 quar et pro omnibus et contra oia disputandi prepero. Tu
 testis vni inquit me ex tuo sermone maxime trasse
 comouit: quod cum negasti: quod non ito quid didiciſ-
 ſet unqua dmino posse perdisere: ut michi non sit
 difficile picitari: et aut statim papere ista que tu
 verbis ad celum extulisti: aut si non potuerim tempus
 non perdere: tu tamen his meis possum esse contentus.
 Hic suspicatus ego vero inquit trasse neque aristotelem
 istum: neque ciceronem: nec philosophorum quorum de-
 sidero: uel me licet existimes despicere ista posse per-
 disere: uel id quod facio continere: michi verum
 forensium et communium uulgatus hec cognitio satis ma-
 gna est ad eam quam specto eloquentiam: et quod ipsa tu
 per multa nescio que tu demum in causa aliqua que
 a me dicenda est desiderat quero. Quamobrem nisi
 forte es iam defessus: et si tibi non graues sumus res
 ad illa te que ad ipsius oronis laudem splendoremque
 pertinet: que ego ex te audire noli non ut sperare me
 eloquentiam consequi posse sed ut aliquid addiscere. Tum
 trassus puulgatus res requiris inquit: et tibi non inco-
 gnitas suspici. Quis enim de isto genere non docuit: non
 instituit: non scriptum etiam reliquit. Sed geram

Morem et ea duntaxat que michi nota sunt breuiter
exponam. tibi cenſebo tamen ad eos qui auctores et i
uentores ſunt harum ſane minutarum rerum reuertendu.
Omnis igitur oratio conſtituitur ex verbis quorum primum
nobis ratio ſimpliater iudenda eſt. Deinde coniuncte: na
eſt quidam ornatus orationis qui ex ſingulis verbis eſt. alius
qui ex continuatis coniunctiſque conſtat. Ergo utemur viſ
aut uis que propria ſunt et etiam quaſi uocabula rerum
pene una nata cum rebus ipsis aut uis que tranſſerunt
et quaſi alieno in loco collocantur: aut uis que notamus
et facimus ipſi. In primis eſt igitur uerbis illa laus orato
ris: ut abiecta atque obſoleta fugiat: lectis atque illuſti
bus utatur in quibus plenius quiddam et ſonans ee ui
deatur. Sed in hoc uerborum genere priorum delectat
eſt habendus quidam atque is aurium quoddam iudicio pon
deranda in quo conſuetudo etiam bene loquendi ual
plurimum. Etiam hoc quod uulgo de oratoribus ab impe
ritis dicta ſolet bonis his uerbis aut aliquis non bonis
utatur: non arte aliqua penditur ſed quoddam quaſi
naturalis ſenſu iudicatur: in quo non magna laus e
mitare uicium quicquid eſt magnum. Verum iam in hoc quod
ſolum quoddam atque fundamentum eſt uerborum: uſus
et copia bonorum. Sed quid ipſe edificet orator et in
quo adiungat artem id eſſe nobis querendu atque ex
plicandum uidetur. Illa ſunt igitur in uerbo ſimplia
que orator afferat ad illuſtrandam atque exornan
dam orationem aut in uſitatu uerbum: aut noua
tum: aut tranſlatum. Inuſitata ſunt priſca fere
ac uetusta et ab uſu quotidiani ſermonis iam diu
que ſunt intermiſſa poetarum licentia liberiora
que noſtra. Sed tamen raro habet etiam in oratione
poeticum aliquod uerbum dignitatem: neque illud
fugerim dicere ut leuius: qua tempeſtate penus
in italiciam uenit: nec prolem aut ſubolem a effuſi:
aut nuncupari: aut ut tu ſoles tatule non rebar: aut
opinabar: et alia multa quibus loco poſitis grandi
or atque antiquior oratio ſepe uideri ſolet. Nouae
autem uerba que ab eo qui dicit ipſo gignuntur aut
ſunt uel coniungendis uerbis ut hec. Cum pauor
ſapientiam omnem michi examinato expectorat:
nil non uis huius me uerſutiloque malicias. Videtis

Enim versuiloq̃s malitias et ex pectorat: et ex con-
 iunctione uerba nouant: ut ille sensus discretus in
 dignitatis ut hanc libertate inuenerit. Tertia
 ille modus transferendi uerbi late patet quem ne-
 cessitas tenuit: inopia coacta: et angustis: post at-
 delectatio: iocunditasq̃ celebrauit: nam ut uetus fu-
 goris depellendi causa reperta p̃mo: post haberi cepta
 est ad ornatum etiam etiam corporis et dignitatem:
 sit uerbi translatio instituta est inopia causa. fre-
 quentata delectationis: nam germinare uitas: luru-
 ram esse in herbis: letas segetes etiam iusti di-
 cunt: quod cum declarari uerbo p̃prio pot̃ id
 translatum cum e dictum illustrat id quod intelligi
 uolumus eius rei quam alieno uerbo posuimus simi-
 tudo. Ergo he translationes quasi mutationes sūt
 cum quod non habes aliunde sumas. Ille paulo auda-
 uores que non inopiam indicant: sed orōm splendoris
 aliquid atterunt. Quam ego quid uobis aut inueni-
 endi rationem aut genera ponam: similitudinis e
 ad uerbum vni contracta breuitas: quod uerbum
 in alieno loco tanq̃ in suo positum sit si agnosceret: de-
 lectat si simile nichil habet repudiatur. Sed ea inf-
 ferri oportet que aut clariorem faciunt rem ut illa oia:
 in horisat mare: tenebre conduplicant: noctisq̃ et
 nubium occidat m̃gros: flamma inter nubes toruit:
 celum tonitru contremuit: grando mixta imbi clariflo
 subita precipitans cadit: vndiq̃ om̃es venti eum:
 p̃mit: seu existunt turbine: feruit estu pelagus: ora
 fere quib̃ essent claustra translatis per similitudine
 uerbis dicta sunt: aut quo significetur magis res
 tota: siue facti alicuius: siue consilii: ut ille qui oc-
 cultante consulto ne id quod ageretur intelligi possit:
 duob̃ translatis uerbis similitudine ip̃a indicat
 quando quidem ista circūfuit dictis sepi sedulo: la-
 nūq̃ et breuitas translatione consuetur: ut illud
 si celum manu fugit imprudentia teli missi breuius
 p̃prio uerbis expr̃m non potuit: q̃ est uno significato
 translato. Hoc in genere p̃sepe michi admirandum
 uidetur: qd sit quod om̃es translatis et alienis magis
 delectantur uerbis: q̃ p̃prio et suis. Nam si res sui
 nomen et uocabulum p̃prio non habet ut pes in nauis.

Et nesci quod libia agitur: ut in voce duorum multas
comit: quod non habes aliunde sumere sed in suorum
verborum maxima copia tamen homines aliena multo
maius si sunt ratione translata delectant. Id autem
tredo vel quod ingemii spectantur et quoddam transilic
ante pedes posita et alia longe sumere repetita: vel
quod id quod audit alio dicitur: cogitatione: neque tamen
aberrat qui maxima est delectatio vel quod in singulis
verbis res ac totum simile conficitur vel quod omnis
translatio que quidem sumpta ratione est ad sensus
ipsos admonetur maxime stultorum: quod est sensus acutior.
Nam et odor urbanitatis et mollitudo humanitatis:
et iuxta manus: et dulcedo rationis sunt ducta a
ceteris sensibus: illa vero oculorum acutiora que ponit
pene in conspectu animi que cernere et videre non pos
sumus. Nichil est enim in rerum natura cuius nos non
maius rebus possumus vel vocabulo et nomine: unde enim
simile inveni potest: potest autem ex omnibus in idem ve
niri unum: quod similitudine continet translatum
lumen afferre oroni. Duo in genere primi fugienda
est dissimilitudo: celi ingentes formice: quibus spe
ram in scena ut dicitur attulerit emine: tamen specia
similitudo non potest in esse. Vnde vultus diuini licet
brachis postremum lumen radiatum vapore: non dicit vapore:
non pete: haberet enim meram meram speciem diu
tius esse virtutem sed vapore hoc verbum ad id aptatum
quod ante dixerat: diuini licet. Deinde videndum est
ne longe simile sit ductum: sicut patrimonii scopu
lum libentius dixerim: etiam diu honorum uocaginem
potius facilius enim ad ea que visa quam ad illa que
audita sunt mentis oculi ferantur. Et quoniam hec
vel summa laus est verbis transferenda ut sensum
ferat id quod translatum sit: fugienda est omnis tur
bitudo earum rerum ad quas eorum aures quod audit
trahit similitudo. Nolo morte dici affricari castra
tam esse rem: p. nolo sterius rei: p. dici glauciam:
quibus sit simile: tamen est in utroque deformis cogita
tio similitudinis. Nolo esse aut manus quod postulet te
pe scias comessationis: aut minus comessatio expectat
nolo esse verbum angustius id quod translatum sit:
quod fuisse illud primum ac finem. Quis nam est obsecro: quod

Et adui abnuas: melius ē uictas: proinbes absteres:
 quoniam ille dixerit: illico istuc contagione mea bonis
 umbrā ne oblit. Atq; etiam si vereare ne paulo duri-
 or translatio esse videatur. mollienda p̄posito. sepe vbo:
 ut si olim. M. tatione mortuo pusillimū senatū quis
 relictim diceret: paulo durius: sin ut ita dicat pu-
 sillimū aliquāto minus est. Et enim veretuda debz ēē
 translatio: ut deducta esse in alienū latim non rari-
 se: atq; in p̄tatio non inuenisse videatur. Modus ad
 nullus est florentior in singulis verbis. nec qui plus lu-
 minis afferat oratori. Nam illud quod in hoc genere
 profuit non ē in vno verbo translatio: sed ex pluri-
 continuatis connectit: ut aliud dicatur intelligendū
 sit: neq; me patior item ad vniū scopulū et telim
 lassēm achinū offendere: atq; illud: exas: nā. exul-
 tantem te et presidentem tibi reprimēt. valide legi
 habere atq; imperiū insistent. iusta sumpta te simili
 verba eius rei p̄pria demitps in rem aliam ut dixi hys
 ferunt. Est hoc magnū ornamentū orōis in quo ad-
 sturitas fugienda est. Et enim ex hoc genere fiunt
 ea que dicuntur enigmata: non ē autem in verbo mo-
 dus hic sed in orōne hoc est in continuatōne uerborū.
 Ne illa quidem translatio atq; imutatio in verbo qua-
 dam fabulationem habet: sed in orōne: affata ter-
 ribili tremuit horrida terra tumultu: pro asus est
 sumpta. asuta: neq; factū uerbum ē ut mate saxi.
 fragis vndis: neq; translatum ut mollitur mate. sed
 ornandi causa p̄p̄rio p̄p̄rio commutatu. Desine roma-
 tuos hostis testes sunt. campi magni: grauius ē mo-
 tus in ornatu orōis et sepe sumenda ex quo gene-
 res sunt: inq̄tem belli esse. tamūne: ceteram pro
 frugibus: liberū appellare. pro uino: neptimū. pro
 hūari: turiam pro senatu: campum pro comitiis:
 togam pro pace: arma ac tela pro bello. Quo ite
 in genere et virtutes et vitia pro. p̄p̄is in quibus
 illa sunt. appellantur: luxuries. quā in domū irru-
 pit et quo auaritia penetrant: aut fides ualuit:
 iusticia conficit: Videtis profecto genus hoc totum
 tū in flexo. commutatoq; verbo res eadem nūciat: or-
 natus tū sunt finitima illa minus ornata sed tamē
 non ignoranda: tū intelligi uolumus aliqd aut ex pte

Totum ut pro edificiis tunc parietes aut tecta dicamus:
aut ex toto partem: ut tu una turris equitatu populi.
ro. dicimus: aut ex uno plures ut romani homo:
tam et si res bene gesta est corde suo trepidat: aut
tunc ex pluribus intelligitur unum: nos sumus romani
qui sumus ante vulum: aut quotumque modo: non ut dic-
tum est in eo genere intelligitur: sed ut sensum esse
abstinemus sepe etiam verbo non tam eleganter quam
in transferendo: sed etiam si licentius tamen non minus
non pudenter: ut tunc grandem oronem pro magna
minuti animi pro parvo dicimus. Verum illa videtis
ne esse non verbi sed oronis que ex pluribus ut ex
positis translationibus connexa sunt. Hec autem que
aut immutata esse dixi aut aliter intelligenda ac di-
cerentur sunt translata quodam modo. Ita fit ut omnis
singulorum verborum virtus atque laus talis existat
ex rebus: si aut vetustum verbum sit quod tamen con-
suetudo ferre possit, aut factum vel conuentione vel
novitate: in quo item est auribus consuetudinisque parens:
aut translatum quod maxime tamque stellis quibusque
notat et illustrat oronem. Sequitur continuatio verborum:
que duas res maxime collocacionem primum: deinde
modum quendam formaque desiderat: collocacionis est
componere et struere verba sic ut neque asper eorum
contarsus: neque humilis sit: sed quodam modo coaug-
mentatus et lenis: in quo lepidi soceri mei persona
luserit is qui elegantissime id facere potuit lilius:
quod lepidi sintesis composita: ut theophrastus omnes
arte pavimento ac emblemate vermiculato. Que
tu dixisset in albutio ipudens ne a me quidem absti-
nuit. Crassum habeo generum ne rhetoricos tu-
sis quod ergo iste crassus: quoniam eius abuteris nomine:
quid efficit: idem illud stillet ut ille voluit et ego
vellem melius aliquando quam albutius verum in me quidem
luserit ille ut solet. Sed est tamen collocacio conserva-
da verborum de qua loquor que iunctam oronem effi-
cit: que coherentem: que lenem: que equilibriter fluere.
Id assequemini si verba extrema tamen consequentibus pri-
mis ita iungatis: ut neque asperum contarsum neque rasti-
us deducantur. Hanc diligit diligentia subsequitur modus
etiam et forma verborum: quod iam vixor ne hinc

Titulo videatur esse puerile. Versus em veteres illi
 hac soluta oratione prope modum: hoc est numeros quos
 dam nobis esse adhibendos putauerunt: inter spirituales
 enim non de fatigationis nostre neque liberioris notis:
 sed verborum et sententiarum modo interpretas clau
 sulas in orationibus esse voluerunt idque princeps isotes
 instituisse fertur: ut in condita antiquorum dicendi co
 suetudinem delectationis atque aurium causa quoadmodum
 scribit discipula eius nauicis numeris assemget. Ha
 bebat duo musci quod erant quondam in poete mathematici
 ad uoluptatem sunt versus atque tantum: ut verborum
 numero et uocum modo delectationem vinceret aurium
 satietatem. Nec igitur duo uotis dico moderatorem
 et verborum conclusionem quo ad orationis severitas
 pati possit a poetica ad eloquentia traducenda esse
 dixerunt: in quo illud est uel maximum quod uersus
 in oratione si efficitur conuictione verborum uacuus est.
 et tamen etiam conuictione flauti uersum numerosum
 sedere et quadrare et perficere uolumus: neque ex
 multis res una que magis oratorem ab impio dicen
 di ignaroque discernat: quod uile rudis in condite
 fundit: quantum potest et id quod dicit spiritui non arte
 determinat. Orator autem sic illigat sententia uerba
 ut eam numero quodam complectatur et ascripto et so
 luto: nam tunc iuxta modis forma et relaxat et liberat
 in mutatione ordinis: ut uerba neque alligata sint: quod
 certa aliqua lege uersus: neque ita soluta ut uagentur.
 Quonia igitur modo tantum minus inuestimus: ut arbi
 tremur nos hanc unum unuerse consequi posse dice
 di: non est res tam difficilis quam necessaria. Nichil est
 enim tam tenerum neque tam flexibile: neque quod tam
 facile sequatur quocumque ducas quam oratio: et hac uersus:
 ex eadem disparis numeri conficiuntur: ex hac etiam solu
 ta variis modis multorumque generum oratio. Non enim
 alia sermonis alia contencionis uerba: neque ex alio ge
 nere ad usum quotidianum: alio ad scena: pompaque
 sumuntur. Sed ea nos cum iactantia sustulimus et medio
 sicut molliissima ceram ad nostrum arbitrium formamus
 et fingimus. Itaque cum graues sumus: cum subales: cum
 medium quiddam tenemus: sic institutam nostram
 sententiam sequitur orationis genus: idque ad omnes uoces

Et aurum voluptatem et animorum ad motum mutat et va-
tur. Sed ut in plerisque rebus incredibiliter hoc natura
est ipsa fabricata: sic in orone ut ea que maxime
utilitatem in se contineret: plurimum eadem haberet
vel dignitatis vel sepe etiam venustatis incolumi-
tatis atque salutis omni causa. Videmus hunc statum
esse huius totius mundi atque nature rotundum ut ce-
lum terraque ut media sit ea que sua vi mutique te-
neatur: sol ut circumferatur: ut accedat ad brumale
signum: et inde signum sensum ascendat in diversam
partem ut luna accessu et recessu suo solis lumen
accipiat: ut eadem spatia quinque stelle disparces mo-
tu turisque conficiat. Nec tantum habent vim ut
paulum immutata coherere non possint: tantam pul-
titudine ut nulla species ne excogitari quidem possit
ornatior. Referte hunc anim ad hominem vel etiam cetorum
animam formam et figuram nullam partem corporis
sine aliqua necessitate affectam totamque formam quasi
perfectam repletis arte non casu. Quid in his ar-
boribus in quibus non truncus: non ramus: non folia
sunt denique nisi ad suam retinendam conservandamque
naturam: nusquam tamen est ulla pars nisi venusta.
Imprimis naturam: artesque videamus: Quid tam
in navigio necessarium quam latera: quam caverne: quam pra-
m: quam pupis: quam antenne: quam vela: quam mali: que tamen
hanc habent in specie venustatem ut non solum sa-
lutis sed etiam voluptatis causa inventa esse vide-
antur. Columnae et templa et porticus sustinent:
tamen habent non plus honestatis quam dignitatis.
Capitolii fastigium illud et ceterarumedium non venus-
tas sed necessitas ipsa fabricata est: nam cum esset ha-
bita ratio quemadmodum ex utraque parte tetrag-
delaberetur utilitatem templi fastigii dignitas co-
secuta est: ut etiam si in celo capitolium statueretur:
solum imber esse non posset nullam sine fastigio dig-
nitatem habiturum fuisse videatur. Hoc in omnibus
item partibus orationis evenit: ut utilitatem ac prope
necessitatem suavitatis quedam et lepos consequatur.
Glaussulas enim atque interposita verborum alie inter-
clusio atque angustie spiritus attulerunt. Ad inventam
ita est suavis ut si alii sit infinitus spiritus datus tamen

Cum perpetuare verba uolimus: Id enim auribus nostris gratum
 est inuentum quod hominibus lateribus non tolerabile so-
 lum sed etiam facile esse posset. Longissima est
 igitur complexio verborum que uoluit uno spiritu non
 potest. sed hic nature modus est artis alius. Na-
 tum sunt numeri plures iambum et trocheum frequen-
 tem segregat ab oratore aristoteles titulus noster:
 qui natura tamen inueniunt ipsi in orationem sermorumque
 nostrum: sed sunt insignes passionibus eorum. mune-
 rorum et minuti pedes. Quare primum ad heroum
 nos dactili et anapesti spondei pedem immutat
 in quo impune progredi licet. Duo duntaxat pe-
 dis aut paulo plus: nec plane in versum aut si-
 militudinem versum incidimus: alie sunt gentie
 quibus hi tres herou pedes in principia continuandorum
 verborum satis doctore cadunt. probatur autem ab
 eodem illo maxime peram quod est duplex: nam aut a
 longa oritur quia tres breues consequuntur ut hec
 verba: desinite: incipite: complingite: aut a breuib;
 denique tribus extrema producta atque longa sicut
 illa sunt: domuerat: sompedes: atque illi philosophorum
 diu placet a superiore perane posteriore finire. Est aut
 peran hic posterior non syllabarum numero sed auium
 mensura: quod est artius iudicium et certius: per fe-
 retio: qui est ex longa et breui et longa: ut quid pe-
 tam presidi: aut exequar: quo me nunc: a quo munes
 exorsus est eminus. Si quiritas minas illius hic ille
 clausulis aptiorem putat: quas uult longa plerumque
 syllaba terminari. Neque vero hec tam et artem tuam
 diligenciaque desiderat: quod est illa poetarum quos natura
 cogit: et ipsi numeri ac modi sic versu verba includit:
 ut nihil sit ne spiritu quidem minime breuius aut lon-
 gius quam necesse est. Liberior est oratio et plane ut dicitur:
 sic est uere soluta: non ut fugiat tamen ut exeret: sed ut
 sine umulis sibi ipsa moderetur. Nam neque ego illud
 assensior theophrasto qui putat orationem que quidem
 sit polita atque facta quodam modo non astute: sed re-
 missius numerosam esse oportere. Et enim sicut ille
 suspicatur ex illis modis quibus hic uisitatus uersu effi-
 citur: post anapestus proterior quidam numerus efflo-
 ruit: inde ille licentior et diuacior fluxit dithyrambus

Tuius membra et pedes ut aut idem sunt in omni locuple
ti oratione diffusa: et si numerosum est in omnibus sonis
ac notis quod habet quasdam impressiones et quod
metiri possimus intervallis equalibus: recte genus hoc
numerosum diuimodo ne continui sit in orationis lau
de ponetur. Nam si iudis et indocta putanda est
illa sine intervallis loquacitas permixta et proflua:
quid est aliud cause tur repudietur: nisi quod hominum au
res uocem nature modulante ipse: quod fieri nullo in
est numero in voce non potest. numerus autem in
continuatione nullus est: distinctio autem et equalium
ut sepe uariorum intervallorum pressio numero consti
tit: que in cadentibus guttis quod intervallis disti
guntur notare possimus in aro precipitante non
possimus. Quod si continuatio verborum hec soluta
multo est aptior et iocundior: si est articulis meliusque
distincta: quam si continuata ac producta: uerba illa mo
dificata esse debemus que si in extremo breuiora
sunt infringitur ille quasi verborum ambitus: sic enim
has orationes conuersiones recte norant. Quare a
parua esse debent posterora superioribus: extrema pri
mis: aut quod etiam est melius et iocundius longiora.
Atque hec quidem ab his philosophis quos tu maxime
diligis citate dicta sunt quod eo sepius testificor ut
auctoribus laudandis meritiarii tamen effugiam. Qua
re tandem inquit titulus: aut quid disputatio ista af
ferri potest elegantius aut omnino dici subtilius. At
enim uereor inquit transus ne hec aut difficiliora istis
ad persequendum esse videantur aut quia non traduntur
in uolbari ista disciplina ne ea maiora ac difficilio
ra uideantur uelle videamus. Tamen titulus exas in
quit transse si aut me aut horum quicquam putas a te
hec opera quotidiana et puagata expectare: ista
que dicis dici uolumus: neque tam dici quam isto dici modo:
neque tibi hoc me solum sed pro his omnibus sine ulla
dubitacione respondeo. Ego uero inquit antequam inue
niam que negarem in eo que scripti libello: me in
uenisse eloquentem: sed ego te ne laudandi quidem
causa interpellavi: ne quid de hoc tam exiguo sermo
me tui tempore uerbo uno meo diminueret. Hanc
igitur ad legem tamen exercitatione cum solo qui et alia

Quid quid formata sit

Et hoc maxime ornate limat formata: uobis oratio est: neque
tamen hoc tanti laboris est quantum videtur nec fuit
hec rhemitorum ac mustorum acerrima norma dirigenda:
et efficiendum est illud modo nobis ne fluat oratio ne
vagetur: ne insistat interitus: ne excurret longius:
ut membris distinguatur: ut conversiones habeat
absolutas. **¶** Deque semper utendum est perpetuitate et
quasi conuersione uerborum: sed sepe capienda me-
bris minutioribus oratio est: que tamen ipsa membra
sunt numerus uenienda. **¶** Deque tamen nos peane aut
herous ille conturbet: ipsi ostendat orationi: ipsi magis se
offerent et responderint non uocati: consuetudo mo-
illa sit scribendi: atque dicendi: ut sententiae uerbis firmat:
eorumque uerborum uictio nascatur ac procerus numerus
ac liberus: maxime herous et peane priore aut tre-
tico: sed uarie distinetque considerat. Notatur enim
maxime similitudo in conuiescendo et si primi et pos-
tremi illi pedes sunt hac ratione seruati medii pos-
sunt latere modo ne trinitus ipse uerborum sit diuisor
qui aut antea expectent: aut longior quam uires atque aia
patiatur. **¶** Clausulas autem etiam diligentia seruan-
das esse arbitror quam superiora: quod in his maxime per-
spicitur atque absoluto indicat. **¶** Nam versus eque pri-
ma et media et extrema pars attenditur: qui debili-
tatur in quacumque sit parte titubatur. **¶** In oratione autem
prima pauci tenent: postrema plerumque que quoniam
apparent et intelliguntur uarianda sunt ne aut auro
iudiciis repudientur: aut aurum saeculitate. **¶** Duo enim
tres sunt fere extremi seruandi et notandi pedes si
modo non breuiora et passa erunt superiora quos aut
corichos aut herous aut alternos esse oportebit: aut in
peane illo posteriore quem aristoteles probat aut et pri-
mario horum uariationes efficiunt: neque ueniuntur
qui audient fastidio similitudinis nec nos id quod facie-
mus opera dedita id facere uideamur. **¶** Quod si anti-
pater ille sidiomus quem tu per catule memisti solutus est
uersus exámetros aliosque uariis modis atque numeris
fundere ex tempore: tantumque hominis ingemio ac memo-
ris ualuit exercitatio: ut tu se mente ac uoluntate
conuerteret in uersum uerba sequeretur: quanto id facilius
in oratione exercitatione et consuetudine adhibita

Consequemur illud autem ne quis admoretur quoniam
modo hec vulgus impitorum in audiendo nocet: cum
in omni genere tum in hoc ipso magna quedam est vis
incredibilisque nature. Omnes enim tacito quodam
sensu sine ulla arte aut ratione que sunt in artibus
et ratiombus recta ac prava diiudicant: idque tum
faciunt in picturis et in signis et in alijs operibus ad quod
intelligentiam a natura minus habent instructi:
multo ostendunt magis in verborum numerorum uotu
quod iudicio quod ea sunt in communibus infra sensibus:
neque earum rerum quodque funditus natura esse uoluit
exptem. Itaque non solum uerba arte positis mouentur
omnes rerum etiam numerus ac uocabula. Quotus enim
quisque est qui teneat artem numerorum atque modorum:
ac in his si paulum modo offensum est: ut autem cōtrac-
tione breuius fieret aut p̄ductione longius theatra
tota reclamant. **Q**uid hoc non idem fit in uocibus ut
a multitudme et p̄lo non modo tateque atque conuicta
sed etiam ipsi sibi singuli discrepantes enunciantur: mira-
bile est tum plurimum in faciendo intersit inter doctum
et rudem quod non multum differat in iudicando. Ars enim
tum a natura perfecta sit: in se naturam commoueat
ac delectet: nichil sane egisse videatur. Nichil est
autem tam cognatum mentibus nostris: quam numeri atque
notes quibus et excitamur et intendimur et lenimur:
et languescimus: et ad hilaritatem et tristitiam sepe
deducimur: quorum illa summa uis carminibus est aptior et
tantibus non neglecta ut michi videtur: a minima re
doctissimo maioribusque nostris ut epularum sollemnium
fides ac tibi saliorumque uersus indicat. Maxime
autem in greca vetere celebrata quibus utima sum:
libus de rebus disputari quam de puerilibus his uerbis
translationibus maluissetis. Verum ut in uersu uolui
si est peccatum uidet sic si quod in mea oratione claudicat
sensit. Sed poete non ignoscit nobis concedit tanti
tamen omnes non esse illud quod diximus aptum perfectumque
terminum. Itaque illi veteres sicut hodie etiam non illos
videmus cum circuli et quasi ordine uerborum confi-
tere non possent: nam id quidem nuper uel posse uel
audire cepimus: terna aut bina aut non nulli singu-
la etiam uerba dicebant: qui in illa infancia nati

illud quod
ut et illa
p̄ratione
sine ad
de singulis
deri de n
et quasi
dam et t
uicibus
mediorum
venustat
color. T
est et ve
demis au
di ration
venustat
resantur
perne m
sed inter
hoc inter
tentiarum
quidem
quid esse
gium at
nere ut
factis
brene
quam de
distingui
atque uel
mouet e
aspectu
ualet: et
plurimum
quantum
et hinc
quod dixerit
et extenu
non ab
tum fuen
mus esse

Illud quod aures hominum flagitabant tendebant: tamen
 ut et illa essent paria quae dicerent et equalibus inter
 spiratombus uterentur. Exposui fere ut potui quae ma-
 xime ad ornatum orationis pertinere arbitrabar: dixi. n.
 de singulorum laude verborum: dixi de quantitate eorum:
 dixi de numero atque forma: sed si habitum etiam orationis
 et quasi colorem aliquem requiritis: est et plena quae-
 dam et tamen teres et tenuis et non sine nervis ac
 viribus et ea quae princeps utriusque generis quadam
 mediocritate laudatur. Tribus his figuris insidere quae
 venustatis non sicut illicitus sed sanctorum diffusus debet
 color. Tunc denique nobis hic orator ita conformandus
 est et verbis et sententiis ut quocumque qui utitur
 armis aut palestra non solum sibi utendi aut ferue-
 di rationem esse habenda putent: sed etiam ut cum
 venustate moveantur ut ii qui in armorum tractatione
 versantur. Formantur autem etiam et verba et sententiae
 pene innumerabiles: quod satis scio notum esse vobis:
 sed inter conformationem verborum et sententiarum
 hoc interest: quod verborum tollitur si verba mutantur: sen-
 tentiarum permanet quibuscumque verbis uti velis. Quod
 quidem vobis et si facitis tamen admoveo puto ne
 quid esse aliud oratoris putetis: quod quidem sit et
 quum atque mirabile nisi in singulis verbis illa tria te-
 nere ut translati utamur frequenter interdumque
 factis raro autem etiam pueris. In perpetua autem
 brevis et comitatus levitate et numerorum
 quam dixi rationem tenuerimus: tu est quasi luminibus
 distinguenda et frequentanda omnis ratio sententiarum
 atque verborum. Nam et comitatio una in re per multum
 movet et illustris explanatio rerum quasi gerant: sub
 aspectu pene subiectio: quae et exponenda re plurimum
 valet: et ad illustrandum id quod exponitur et ad am-
 plificandum: ut his qui audient illud quod augebant
 quantum effugere oratio poterit: tantum esse videatur
 et hinc contraria sepe percursorio et plus admittendum
 quod dixerit significatio: et distincte concisa brevis
 et extenuatio et hinc adiuncta illusio a preceptis caesis
 non abhorrens: et ab re non longius digressio: in qua
 tum fuerit delectatio: tum reditus ad rem aptus et gen-
 uis esse debet: propterea quod si dictura et ab eo

Quod est dictum sciuntio et reditus ad propositum: et itera-
tio: et oronis apta conclusio: tu augendi minuendine
causa veritatis: superlatio atq; traictio et rogatio: et
hinc finitima quasi p contactu expositioq; sententie sue:
tu illa que maxime quasi inepit in homi mentes: ad
dicentis ac significantis dissimulatio que d p rotunda
tum in orone non in contentione sed sermone tractat:
Deinde Dubitatio: tu distributio: tum correctio: uel ante
uel postq; dixeris: uel tum a te aliquid ipso veritas pmo
mab: et est ad id quod aggrediare et traictio in aliud
communicatio. que est quasi tum ut ipis apud quos dicitur
deliberatio: morum uite imitatio: uel in psonis uel sine
illis magni quoddam ornametum oronis et aptu ad
aides conciliandos uel maxime: sepe autem etiam ad co-
mouendos personarum ficta inducio: uel grauissim
est lumen augendi. Descriptio: erroris inducio: et in
hilaritatem impulsio ante occupatio: tu duo illa que
maxime mouent: similitudo: et exemplum: digestio:
interpellatio: contentio: reticentia: commendatio: uox que
dam libera atq; etiam effrenatior agendi causa uacillatio:
oburgatio: promissio: deprecatio: obsecratio: declinatio
breuius: appositio: ut superior illa digressio: purgatio con-
tactio: lesio: et optatio: atq; exortatio. His fere lumi-
nibus illustrant oronem sententie. **O**rationis autem ipis
tamq; a moru est uel ad usum comminatio et q; petitio
uel ad uenustatem ipa tractatio. **T**am et geminatio uox
habet interdum vim leporem: alias et paulum imitatu
verbum atq; Deflexum: et eiusdem uerbi trebra tu a p-
mo repetitio: tu in extremu conuersio: et in eadem uox
impetus et contursio et adiunctio et progressio et eius
uerbi trebris postea quedam distinctio et reuocatio
uerbi: et illa que similiter desinunt aut que cadunt
similiter: aut que paribus parua desinunt: aut que
sunt inter se similia. Est etiam gradado quedam et con-
uersio et uerborum continua transgressio et contrariu
et dissolutum et declinatio et deprehensio: et exclamatio:
et imitatio: et quod in multis casibus ponit et quod de
singulis rebus prolatas ductum refertur ad singula: et
ad propositum delecta ratio et item in distributis supposita
ratio et promissio et rursim alia dubitatio et impropria
quoddam et diueneratio. et alia correctio et disputatio

Et quod continuatum et interruptum et imago: et sibi ipse
 responsio et imitatio et distinctio: et ordo: et translatio
 et digressio: et circumscripcio: **N**ec enim sunt fere atque ho-
 rum similia uel plura etiam esse possunt: que senten-
 tias orationem uerborumque conformationibus illuminant.
Que quidem te transisse uideo magis cotta: quod nota esse
 nobis putes sine diffinitionibus et sine exemplis effluidi-
 se. **E**go uero magis transis ne illa quidem que supra dixi
 noua nobis esse arbitrabar: sed uoluntati vestrae omni-
 parui. **H**is autem de rebus sol me ille admonuit
 ut breuior essem qui ipse iam precipitans me quoque hec
 precipitem pene euoluere coegit. **S**ed tamen huius ge-
 neris demonstratio et doctrina ipsa uulgariis uisus aut
 grauissima et in hoc toto dicendi studio diffusissima.
Quamobrem quoniam de ornatu orationis si non sunt
 omnes patefacti ac certe demonstrati loci. nunc quid ap-
 tum sit hoc est quod maxime deceat in oratione uideamus.
Quam id quidem perspicuum est non omni cause nec au-
 ditori neque persone neque tempori congruere orationis unum
 genus. **E**tiam et cause capaces alium uerborum quiddam
 sonum requirunt alium terminum priuatum atque paruatum
 et aliud dicendi genus deliberationis: aliud laudationis
 aliud iudicii: aut sermo aliud consolatio: aliud obui-
 gatio: aliud disputatio: aliud historie desiderat. **R**e-
 fert etiam qui audiant senatus: an populi: an iudices:
 frequentes an pauci: an singuli: et equales ipsique ora-
 tores qui sunt etate honore auctoritate debent uide:
 tempus pacis an belli festinationis an omni. **I**taque hoc
 loco nihil sane est quod proprii posse uideatur nisi ut
 figuram orationis plenioris et tenuioris: et item illius
 mediocris ad id quod agimus accommodatam diligam.
 ornamentis uisum uti fere licet: alias contentia: alias
 similes: omnesque in te posse quod deceat facere aut
 et nature est: sed scire quid quandoque id deceat pri-
 dentie. **S**ed hec ipsa omnia proinde erunt ut agunt: actio
 magis in dicendo una dominatur: sine hac singula ora-
 torum esse in numero nullo potest: mediocriter ac hac i-
 structis summos sepe superare. **H**uius primas dedisse de
 mosthenes dicitur cum rogaretur quid indicendo esset
 primum: huius secundas: huius tertias: quo magis melius
 etiam illud ab eschine dictum uideri solet: quod cum ipse

Ignominia iudicii cecidisset athenis. Et se rhodum con-
tulisset rogatus a rhodis legisse fertur orationem illam
egregiam: quam methesiphonte contra demosthenem
dixerat: quia perlecta petatim est ab eo postmodum ut le-
geret illam etiam que erat contra a demosthene per
ethesiphontem edita: quam cum suavisissima et maxima
uoce legisset admirantibus omnibus quato magis magis
admiraremini si audissetis ipsum ex quo satis significat
uit quantum esset in actione qui orationem eandem
aliam fore putaret auctore mutato. Quid fuit igitur
tho quem tu tantum melius meministi quod me puero
tantopere feretur. Quo me miser conferam: quo
vertam: in capitolium ne: at fratris sanguine
redundat: an domum: matrem ne ut miseram la-
mentemque uideam et abiectam: que sit ab illo ac-
ta esse constabat oculis: uoce: gestu: inuici ut laci-
mas tenere non possent. Hec eo dicto pluribus quod
genus hoc totum oratores qui sunt veritatis ipsius
actores reliquerunt: imitatores autem veritatis hystrio-
nes occupauerunt. At sine dubio in omni re vincit
imitationem veritas. Sed ea si satis in actione efficit
ipsa per se se arte profecto non egerem. Verum
quia animi promotio que maxime aut declaranda aut
imitanda est actione perturbata: sepe ita est ut obscu-
retur atque pene obuiatur: disicienda sunt ea que
obscurant et ea que sunt imminencia et prompta su-
menda. Omnis enim motus animi sui quendam animam
habet uultum et sonum et gestum corpusque totum hominis
et eius omnes uoluntates omnesque uoces ut heri in fide-
lium: ita sonant: ut a motu animi quoque sunt pulse.
Nam uoces ut corde sunt mente que ad queque tac-
tum respondeant acuta: grauius: uita: tarda: magis
parua: quas tamen inter omnes est ratio queque in ge-
nere mediocritas. Atque etiam illa sunt ab his delap-
sa plura genera leue: asperum: contractum: diffusum:
continenti spiritu intermissio: fractum: fissum: flexo-
sum: attenuatum: inflatum. Nullum est enim horum
similium generum quod non arte ac moderatione tract-
etur: hi sunt actori ut pictori expositi ad varias
colores. Aliud enim uocis genus uarietate sibi: aliud
uultu imitatum crebro madens. Impius hortatur me

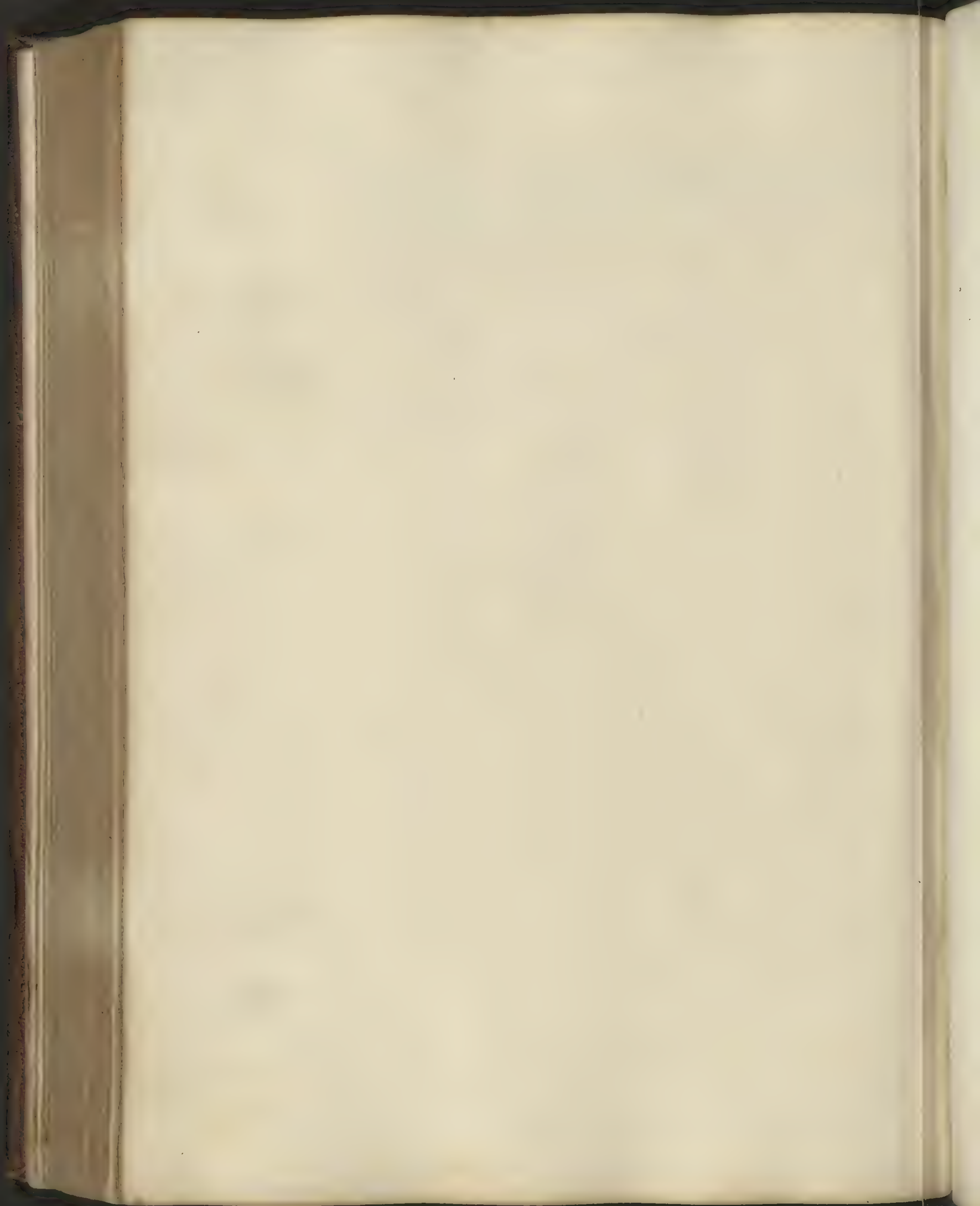
pater ut meos malim miser mandare natos: et ea que
 tu dudum antoni protulisti segregare abste ausus et
 quis hoc amaduertit: vinct et atreus fere totus: ali-
 ud misratio atque ac meror: fletibilem pleni interrupti
 flebili voce. **Q**uo nunc me vertam: quod iter incipi-
 am ingredi: domum paternam ne: an ille ad pelie fi-
 lias: et ille o pater: o patria: o priami domus: et
 que sequitur. **H**ec omnia vidi inflammati: priamo
 vitam mitari. Aliud metus dimissum et hesitans et
 abiectum. **M**ultis modis sum tuctuuentis morbo: eri-
 ho: atque inopia: tu paucor sapientiam omnem michi
 examinatio expectorant: alter terribilem mimitat: inter-
 cunctatum necesse: nemo est tam fumo ingemo et tanta
 confidentia quin refugiat timido sanguine atque exal-
 bescat metu. **A**liud genus contentum, uehementis im-
 mensus quadam in acatione inuitatis. **I**terum thestes
 atreum ad tractum aduenit: iterum iam aggredditur me
 et quietum exultat: maior michi moles manus misce-
 re malum: qui illius acerbum cor contudam et copiam.
 Aliud uoluptatis effusum lene hilaratum: ac remissum.
Sed michi immo detulit coronam ob collocandas nup-
 tias tibi ferebat cum simulabat se se avari dare tim-
 ad te lib ludibunda dote et delicate detulit. Aliud
 molestia sine commiseratione graue quoddam et
 vno pressu ac sono obductum. **Q**ua tempestate pa-
 ris helenam in nuptiis uixit nuptis ego tunc guida
 expletis iam fere ad parientium mensibus per idem
 tempus polidorum heruba partu postremo parit. **O**m-
 nis autem hoc motus subsequi debet tresails: non hic
 verba exprimens scematis: sed vniuersam rem et sen-
 tenciam non demonstracione sed significacione declans
 laterum inflexione hac fortis et virili. non ab scena
 et lustrionibus sed ab armis aut etiam a palestra.
 Manus autem minus arguta digitis subsequens va-
 non exprimens brachium perennis proleptum quasi quod-
 dam celum oronis. supposito pedis in contentum b.
 aut incipiendis aut finiendis sed si in ore sunt oia.
 In eo autem ipso inatus est ois oculorum: quo me-
 lius nam illi senes qui personatum ne rostrum quidem
 magnopere laudabant. **A**nimi est enim ois actio et ima-
 go animi volutus est: iudices oculi: nam hec est vna

Sens torporis que quot animi motus sunt: tot signi-
ficationes et conmutationes possit efflicere: neque
est quisque qui eadem contentus efficiat. Theo-
philus, castus quidem christianus quendam dicit aut-
torem auersum solitum esse dicere qui in agendo
contuens aliquis pronudaret: quare oculorum est
magna moderatio. nam ovis non est nimis multa.
da species: ne aut ad inopia aut ad prauitate
aliquam deferamur. **O**culi sunt quorum cum me-
tione: cum remissione: cum coniectu: cum hilaritate mo-
tus animi significemus apte: cum genere ipso oculorum.
Est enim actio quasi sermo corporis quo magis meli-
congruens esse debet. **O**culos autem natura nobis ut
equo et leoni satis eandem aures ad motus animi de-
clarandos dedit. **Q**uare in hac nostra actione seruandu-
uotem vultus valet. is autem oculis gubernat atque
in his omnibus que sunt actionis inest quedam vis a na-
data: quare etiam hac imperit: hac volens: hac de-
niq; barbari maxime commouet. **V**erba enim neminem
mouent nisi cum qui eiusdem lingue societate quid-
est: sententiaque sepe acute non acutorum hominum sensu
peruolant. actio que per se motum animi fert ovis mo-
uet isdem notis et malis agnoscunt: et in se ipsi iudi-
cant. **A**d actionis autem usum atque laudem maxime
sine dubio partem uox obtinet: que primum est aptanda
nobis deinde querenda: eut ea tuenda. de quo illud
iam melius ad hoc precipiendi genus quicquidmodum
uoti seruiatur equidem tamen magnopere censeo ser-
uiendum. **B**ed illud videtur ab huius nostri sermonis
officio non abhorere: quod ut dixi paulo ante plu-
rimis in rebus quod maxime est utile id nescio quo pat-
to etiam deest maxime. **I**am ad uotem obtinendam
melius est utilius quam res trebra mutatio: melius pincio-
suis quam effusa sine intermissione contentio. **Q**uid ad
laudes meas et actionis suauitatem: quod est inassuetudine
et varietate et conmutatione aptius. **I**taque idem grec-
chus quod potes audire titule ex licinio cliente tuo
litterato homine quem seruum sibi ille habuit ad manu-
um eburneola pluitus est habere fistula: sciretque occulte
post ipsum cum conuocaret peritum hominem qui inflaret
celeriter eum sonu quo illum aut res remissu extiteret

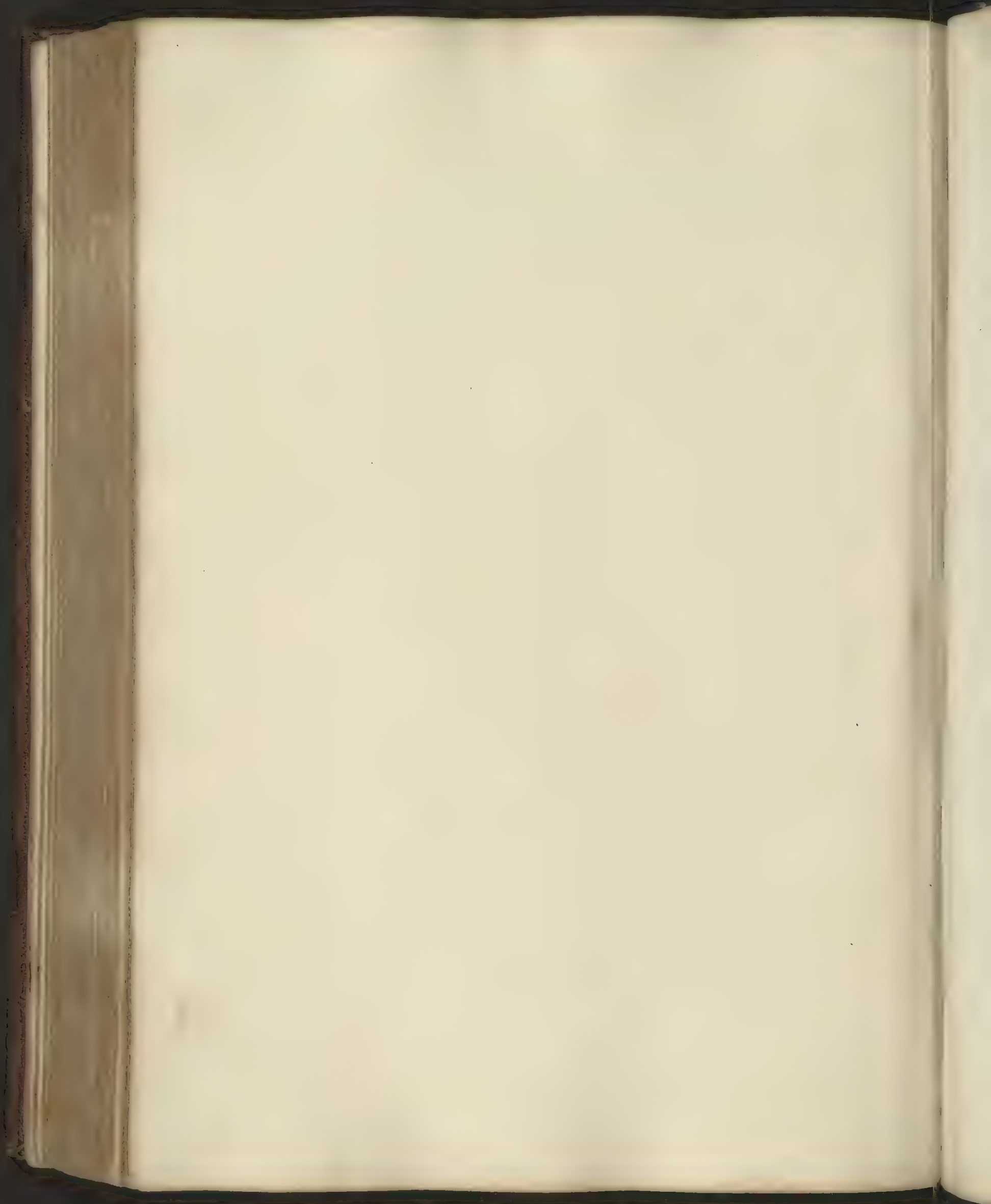
Nut a contentione reuocant. Iudium me hercule mgt
tatuq et sepe sum admirata homis ann diligetia
tu etiam doctrinam et sciam. Ego vero mgt trassu
ac dolco quidem illos viros q in eam fraude in re p
ee delapsos: q q ea tela teret et ea mictat i au te
ratio viuendi ac posteritati ostenditur: ut eoru tuu
quos na patres non tulerunt. iam similes habere ti
piamus. Mitte obsecro mgt trasse lulus sermonem
istum: et te ad graeci fistulam refer tuis ego no d
plane rationem intelligo. In omi uoce mgt trassus e
quidam mediu: sed stu tuuq uoti hnt gradum asce
uocem uale et suauit e: nam a principio clamare
agreste quiddam est: et idem illud affirmandum e
uocem salutar deinde est quiddam contentiois extre
mi quod tamen interius est q acutissima clamor:
quo te fistula progredi non sinet. et tamen ab ipsa
contentione reuocabit. Est item contra quiddam i
remissione grauissm quoq tanq sonorum gradibz
descenditur. Hec varietas et hic per omes sonos no
tis cursus et se tuebitur et oroni defert suauitatez:
sed fistulatorem dom relinquetis sensq illiq consue
tudinis uobiscum ad forum deferetis. Didique po
tius non ut uolui sed ut me temporis angustie coe
gerunt satim e enim causam cofere in temp tu affer
re plura si cupias non queas. Tu vero mgt catulu
collegisti dia quantum ego possim iudicare ita diui
mtus ut no a gis didicisse: sed eos ipos hec docere
posse uideare. Me quidem istius sermonis pncipem
factum esse gaudeo ac uellem ut meus gener sda
lis tuus hortensius afflisset: que qdem ego confido
omnibus istis laudibus quas tu orone complexus es
excellente fore. Et trassus fore mquit: ego vero ee
iam iudico et tu iudicau tu me consule in senatu tar
defendit a fruce: nuperq etiam magis tu puthmie
rege dixit. Quamobrem recte uides catule: nihil
enim isti adolescenti neq a natura neq a doctrina de
esse sentio. eoq magis est tibi tota et tibi suspiti vi
gilandum ac laborandum. non em ille mediocri
orator vestre quasi suaresit etati: sed et ingenio pe
rati et studio flagranti et doctrina et eximia et
memoria singulari. Cui q q faueo tamen illu etati

Sue prestare cupio nob' vero illu tanto minore p'curae
vix honestum e. **B**ed iam surgamus magis: nosq;
vivemus et ita et aliquando ab hac contencione dispu-
tationis quos nostros curaq; laxemus
ET SIC FINIS istius opus per martinu' de
Strelitz Anno domini millesimo quingentesimo septua-
gesimo secundo formulam magis Bernardi de Nissa

328
154

~~34~~
165

381
166

三
F
4
E
6
n
p
a
n
u
o
h
n
e
h
f
p
h
e
q
p
n
6
s
q
e
9
6
6
h
n
6
v

Opusculum domini Vaghi florentini de
miseria conditionis humane Prohemium
Incipit transmissum Illustrissimo principi do-
mini Ladislaw serenissimi domini Regis polonie
primogenito p. h. meriboth Cameracensi

Inter varios scriptores qui res diuersas suis studiis co-
pleti sunt nulli in propus ad hominum vilitate accessisse
videntur quoniam hi qui ad coherendas nimias animi cupidi-
tates tum eam ad refrenanda aduersus superuacaneumque
reus fortunarum appetitum permittosa mortalium mala suam
opum contulerunt. Nam qui huius vite miseriam quodam lege
nunc exponit docetque nostras miseras omnes a fortune bonis praeserui
Ideoque modum statuendum esse cupiditatibus huius sunt profecto quod plerumque
de huius quod merentur et nunc est in ad modum regni cohibereque
his superfluis in quibus mergimur cupiditates cum malleuerit fortu-
ne munera quod tanto conuersu expectant et origine et fundamini no-
stris miseris praedicere. Inque illis conspice scilicet miseriam huius et de os
amicis ois vite molestie omnes autem morbi conhibentur a fortune do-
mine quod cum deora speciosa videntur alliaunt homines ad se expectandas
ignaros sane quantis curis possidentibus torquantur quoniam afficiant
calamitatibus. De ea consequenda cum mecum hominum ita ignorans fu-
turi omni studio anheletur reuerent pauldubio pede a quo repperit
cursu se admoniti fuerit nam fide nam reuera spem in his rebus
esse habenda que suis deorsum versantur cum fortune impio regimur
hic diuinas magnas admittat studio miseras se fouere in qua deade
parare alius sibi opes parat et aptitudinem quibus mudia sequi
Inque eis quod uandis inter duos labore noctu vigiliis reuertitur hic
suum laudem in auit ac ingratas eximios quod ut in se comparat
tum ody tum exily laudem. Quada suam Quatatu tyrannidi morbu-
erunt ignari ut viderent raros eusmodi homines violenter mortem
effugisse. Vnde et liberi ab aliis expectant. At huius quodas et qui
grauis sciam fuerit curas angustias mentis nouit qui eusmodi
molestias sunt septi milia valitine formaque corporis letitiam ad
breue quod duratius et quas tenuissimas res possit confici ac dele.
Amplissime dignitatis principatus regna impia in aliud fieri
esse quod blandimenta fortune que quod multos distinet et lacerat
euerterit et legimus et ipsi videmus hanc parua huius miserie
docta quod qui hanc rerum nimias cupiditates et mentibus
hominum delere conantur suadentque prout comertur in fortune bonis
habenda esse precibus consule iudicandi sunt tum quoniam corpus
tum animi tranquillitas que duo si sana mecum foret cent resque reueris
anteferenda. Ut igitur et nos aliquid vultus ad vitam hominum nostris
lucubramus conemur afferre duobus libris expressimus prout
ingem famulas tulit quanta sit miseria quodam qua nati sumus

hic blandimenta
fortune

et quāvis hōies suis cōparatū dequāt ut p̄specta nāc m̄be.
allūte p̄cipit sibi casu p̄tue cognoscit qui fortūe temerari
minimū crediderit suis q̄ cogitandibz aliq̄ p̄beat inq̄llūre
p̄tū ex quo velut ex speculo quodā tūi p̄spiciat eazū tēpe-
state qui se p̄celloso fortūe vāo cōmiserit. ¶ Tūc aut̄ ignoro
me eam sūpsisse sēbendi m̄z q̄ excellēt ingeniū ex quīsita dōct̄
sūz eloquētia recitat. Sed nī aplī a nob̄ p̄p̄dandū ē q̄
quod possit p̄p̄e. Hūc aut̄ labore utiq̄ hōies de eo sūnt iudi-
caturi ad p̄bā certe om̄ sūm̄p̄m̄ uolūte. Ubi vō illūstris
p̄ncipes hoc opusculū utiq̄ q̄e sūo tuorū progenitorū p̄da-
rissimā p̄ncipū vestigia mutante delectat̄ doctorū hōm̄ inge-
nys et libere lege que a me scribat̄. Quāvis aut̄ certū sūm
equitate moderatōneq̄ animi tui om̄es ab se infelicitate cō-
suspiciōne propulsaturā ēē tamē nō parū tibi p̄fueram
arbitroz hūc op̄e lūoz tum ad p̄cauendās fortūe insidias
que non effugūt h̄ vite miserā tum ad tūiora q̄silia ca-
pescenda. Nā nō velut in speculo p̄spiciat quā m̄tōs fortūa
tūi inspectatōn̄ volgi lūserint eamq̄ in bello plūm̄ posse ma-
iori quādā p̄uidentia te illis arbitrio p̄mittere eūq̄ mūcū he-
sitanti capere. Ma. Sūz quippe gloriā rebus p̄ue et bello
gestis pro tua p̄stanti v̄tute ē cōsecutū quā tibi nō sūm
cōsecundandū censeo sed ead̄ augendā suadeoq̄ ut p̄oas cō-
fidat v̄tutū p̄sido que in duce belli requirit̄ et queq̄ m̄te
sūz eximie quā fortūe indulgentiā quā raro ex p̄i tūis
simū ēē v̄ri sapientes volūt.

**Uogij florentini de miseria condiciōis hu-
mane liber primus. Incipit**

Sextuagesimū et secūdu etas annū agēs cum
e rōna curia in qua annis ferme quinquagē-
ta fuerā versatus florentiā reuerissem p̄bā
ad secretorū mē recepte officiū consilio actibus
m̄scham sepius meo p̄simo instantio p̄lūssim-
atq̄ integerem virū. Cosmū de me dicit̄ tum
Cūc̄ ornatissimū tum ad modū deditū studys hūilitatē qui plu-
ris menses podagre morbo domi se continebat. V̄rū n̄
sermōes erat nū de rebz ad cōmūia studia spectandis
tum de hīs in quibus ciuitas ut plū suam sūm̄z requirit̄.
Contigit aut̄ aliqui ut ac plūc̄ ibi adessent de ratione belli
quod vigebat colloquētes m̄ferre et a non n̄llis iam tūis
sermo Constantinopolitane v̄bis et m̄ferriūne captiuitat̄
conquerentibus tam aspera atq̄ immanē barbarorū aude-
litate in rede ac sanguine fidelū debūhatam. Quādā v̄bis
augebat calamitate suscepta futuraq̄ iam p̄tū pericula
et timebat̄ nīp̄ alijs et consilijs et v̄rūq̄ tali m̄cōdo s̄b.

venirent. Singuli denique in eam finem descendebat ut nullis
 prioribus seculis duriorem neque perniciosorem urbem aliquam
 captivitate assueverant. Quod non vltima episcopi fidelibus illam
 affirmabat quo dubitandum esset ne pestem perniciosissimam
 consequeremur urbem illam tamquam ianua quamdam plurimarum
 turris aditus ad occupandas reliquas europe nationes per
 in mutua episcoporum dissensione. Nullum enim episcopum regnum
 parati nullam ferme gentem nullam provinciam absque bello
 eos qui sunt essent opibus regni et conuincere vices nisi
 delum sola domesticis discordiis impleretur esse. Italia que
 sola suis armis sua manus profligaret potentia barbarorum
 variis bellis quassata. Ita vero volebat conuenire grecorum ruina
 ut de propria eximerentur cum omnes hebesce viderentur ad feren-
 da pericula quibus hostilis impetus prohibere. Cum post vi-
 rios sermones abissent omnes preter theodorum pulmerum
 virum doctissimum atque omnium virtute prestantem personam cept
 Josimus quod de hac luctuosa sententia captivitate qua omnes
 tam multas vias ita deploraret atque augeret ut constaret esse
 opinio nihil magis persequi episcoporum acade potuisse et al
 de varietate ipsam querebat et fortis sententia existimabat non
 crudelius mihi acribius multas seculis audire. Nam theodo-
 rus inquit humanitas tantum causa tante vrbis ruine com-
 ferat arbitror esse habenda. Si vero grecorum naturam mo-
 res vrbis pericula desidia avaritia expendas digni mihi
 omni supplicio videntur. Primum que sit coram nam que vici-
 satis a curione modo cepimus in ea oratione que est per l. flac-
 co qui fide qua religione quo modo erga episcopos se fue-
 rint declarat plurimum ex parte episcoporum multas qui cum
 ad eam sanctam reuerenda proficiscentur variis coram in-
 sidis sunt cecidit. Bis iam fidei professione catholice
 conatus facti almegetur. Tanta vero in illis tum igna-
 ma cum avaritia iuluit ut cum plurimo auro argentoque
 abundarent ne numquam quidem impende noluerint in
 coram vrbis tutela credo ut opulentiores preda turis re-
 liquerent tum cunctis fama sit ingente et ultra
 qua quibus fuerit opinio in illa vrbis thesaurum fuisse re-
 pertum semper pontificum presidia in rebus dubis im-
 plorabant. Et quod ipsi met sibi subsidia istius frallie po-
 tuissent ab aliis requerebat ut non casu sed diuino pu-
 dore ea calamitate occidisse viderentur factor tam quibus
 coram culpa tanta vrbis perierit esse cum crudelitate eam
 in barbaris deploranda. Hunc huius lamentabilem
 vrbis casum magnifice potius ac minime reprehendenda ve-
 ru non tam sunt haec admiranda quam putat vulgo.

theodo

Cicero
Cicero f

Dea p[ro] resp[on]debo. **Q**uoniam Cosme u[bi] ita uidei q[uo]d uere
uos forsan tui p[ro] et animi uirtute et uite integritate fide co
stantia uideat. Sed non om[n]es idem ingenio eandem m[en]te
easde[m] op[er]e copias facultates easde[m] m[en]te d[ic]it. offerunt ad uite
molestias p[ro]pellandas. **V**irtu[m] p[ro]p[ri]e inmodicu[m] uite q[ui]s
ma reliqua deus opulenter in te q[ui]ssit q[uo]d sit h[uius] p[ro]
pue et op[er]andi ut h[ab]eat unu[m] corpus egre plura ex am
et foris dona q[ui]p[er]sae queant. sed quod sentiam[us] de
reliquis quoru[m] h[uius] sua inopia h[uius] malu[m] p[er]s[er]p[er]sul.
una aliu[m] p[ro]p[ri]e orbis aliu[m] reatas quosda[m] debilitas cor
pore non nullas tum carcer tum p[ar]te calamitatis quosda[m]
effera immansip[er] na a deo p[er]mit ut se ultro miseros
p[ro]fitean[ur] qui om[n]es longe a te dissentiant. **V**ident[ur] q[ui] **S**eneca
v[er]o Tu si hic sis aliu[m] sentias itaq[ue] m[en]te m[en]te leuem
tibi videri m[en]te nostram aut non a deo diffusa ut exi
stimes om[n]es mortales illi subditos e[ss]e. **V**eru[m] sentiat ali
ille cui que tibi assunt deessent o[mn]ia. **D**ucit[ur] v[er]o retem
plenu[m] veni p[ro]p[ri]o faule de leu[m]te differe[re] testatur
suo exemplo inops nihil e[ss]e miserius paupertate
Patria pulsus nihil exilio m[en]te ignotus m[en]te diffi
cilius contemptu lib[er]is carens. m[en]te durius tenere
egre corpore nihil morbo miserius assueuerat. **S**ulla
m[en]te de sua stultia conquinat[ur]. **V**allus n[on] a deo de
mens reperitus est qui aut de stultia queret[ur]
aut dolet sibi sapias de esse plures insurgent[ur] con
tiam s[er]u[us] v[er]o m[en]te anni qui nihil affirmant
hac vita miserius nihil durius nihil difficilior e[ss]e
p[ro]bansis testib[us] contenderet ad paucos descendit in
paucis munerari secunda fortuna. **D**educit[ur] aut
latu[m] amplu[m] et peruulgatu[m] campu[m] esse num[er]o p[ro]p[ri]e
se h[uius] atq[ue] angustis v[er]o h[uius] atq[ue] cu[m] h[uius] esse tum
forme libidini inquit q[ui] addita iniqua magis quam
equa lance acta hom[in]u[m] ponderant. hanc magis h[uius]
ac foribus m[en]te v[er]o quos pro arbor[um] oppugnet et
p[ro]pue m[en]te illis tenet nos subditos e[ss]e v[er]o h[uius]q[ue]
eius magis obnoxios q[uam] v[er]o assueuerat p[ro]p[ri]a
ratione qua supra fortuna q[ui]ssit arguit s[er]u[us] quod
ade[re] i[n]t[er]bus forme et illis conuincit formidat. **H**inc
mora p[ro]p[ri]or s[er]u[us] Seneca Nos in forme regnu[m] duru[m] atq[ue]
inuitu[m]. **D**educit[ur] illis arbor[um] dig[no] atq[ue] indig[no] passu[m]
abuti cum impotent[er] conuictose crudelit[er] corporib[us] m[en]te
alios v[er]o alios per m[en]te maria uidos iactat
ex quo v[er]o v[er]o m[en]te tum sup[er]bia e[ss]e affirmat tum
flectibile tota num[er]o v[er]o plena m[en]te atq[ue] m[en]te **V**am

Seneca

promittit

Seneca

quod dantur canos afferis quia forme vires debilitantur
 fureor id vñ eē quo ad am spem si quis illi libere
 ut possit Sed plū obacula et m̄p duri obices oppositi
 ad consequenda vñ Concessit nob̄ rem pareē namā
 vñā tantū vñ p̄sidū quo firmiorē q̄ forme imperiū
 p̄cedit sed debilitat eō plūm hōstis ac pualidū No
 n veteranos solum milites sed vñ m̄p m̄p ac tanta
 p̄puit que illi q̄no bello cepugnatē Vident quāle q̄-
 tumq; sit non agmen sed cōpū in nos vñdū iuvenū
 vñdū quibz m̄paleat aīdū morbi q̄ rōm ad plū dē-
 scendentē quāta q̄ virtutē m̄pūgat aīdū m̄pūgat
 quāta sapē a pulnā oppugnatē m̄pūgat m̄pūgat sul-
 ta cōmitatū Hōm om̄ rationis ac vñdū hōstis si
 vñdū q̄sīdū Difficillū p̄pū vñdū eē vñdū vñdū
 tot oppugnatū certamē dep̄ssam vñdū p̄pū vñdū
 dura atq; adūsa aīdū p̄pū Bellan̄ m̄pū aruit ra-
 tionē p̄pū aīdū p̄pū prodigalitatē luxuria m̄pū
 temeritatē ludo emulatio supbia ambuō et p̄pū
 p̄pū anīm adūse valde atq; m̄pū vñdū
 quāta vñdū p̄pū sūt adhuc rep̄tū qui vñdū suparet
 Magis vñdū m̄pū p̄pū seducit et rapit in arbu-
 sū Quoniam n̄ quēq; eadē in m̄pū bñ m̄pū
 rep̄tū vñdū bonū hōnestū ḡm̄tū qui se vendit
 a m̄pū contagione ac dīam m̄pū p̄pū Om̄
 deducit m̄pū p̄pū sūt n̄ eē q̄
 facit bonū non est usq; ad vñdū Si nemo bonū facit si
 deducit om̄ recte ad malū deducit malos autē
 et m̄pū ac m̄pū eē m̄pū sūt ut om̄ vñdū
 m̄pū m̄pū Quid est n̄ m̄pū vñdū m̄pū
 ipud m̄pū quā rare vñdū q̄m vñdū eē q̄m no
 obtemperat rationi quia quī vñdū est hōm̄ uel bel-
 ua ponit ut p̄pū sit atq; m̄pū m̄pū est vñdū
 autem m̄pū m̄pū malū nulla m̄pū calamitatē
 Ego m̄pū Op̄tū q̄m malū sūt om̄ et m̄pū eē
 vñdū vñdū filios nepotes reliquos que em̄pū h̄at
 vñdū m̄pū vñdū vñdū vñdū ne ea p̄pū m̄pū
 zum m̄pū eē Vñdū et que vñdū vñdū sūt
 sūdā p̄pū affere sūt amplā m̄pū m̄pū
 m̄pū sūt n̄ oī illa bona a forma m̄pū con-
 tessa vñdū que ad placitū rep̄tū sūt q̄s h̄at
 quo dūt magis n̄p forma sūt m̄pū cōm̄
 eo plus est illis p̄pū m̄pū cōm̄
 forma tēpū illi adolestēs aut q̄m n̄p p̄pū eē
 bona Tragedia q̄ Res h̄at adme n̄p forma regit

sparguntur ma' munda' aetate peiora fouens. Quia pauca
aut diuina fama indulget qua fuerit monstris multos
quos delusit exempla admonent. Ad sane constat pl
dolore amissa illa beneficia pbe' qm' possessa voluptas. Voz
vd liberi nepotes quia su' su' uindicta si et uigera
diuina et fuerit boni. Suspensus est et dubia auct' imet-
quibus et qm' pauore metus metuet aut uigoris morte
aut filij patris aut mortu filie. Ut Thebanus ait. Vides pta
militum obitu' quos fortuna ad opes exalta ac dignitates
Vides alioru' p' bonoru' liberoru' merita dolere alim' ob
maloru' vitam vides nitas satius fuisse futu' nec habu-
isse prolem vlla ne uigore' vniq' duxisse. Sae plures
ob diuicias perisse plures honoru' cupide suis uolub' exatos
his bonis omnib' si bona habenda sut que antea reuer-
sisti et sua mala promissa nouum et amone' o
calumnias opulencia pauperu' qui magis habet' auis
anus sequitur et inopia opes ac diuicias egestas et
saluando ualitudine cepit morbi. digni' an honori
p'emptu' est contemptus liberoru' p'li obitu' succeda. Im-
peru' aliqui funis mutatur. Mito q' ea quibus felici-
tatem opulenti putat instrumenta uicioru' cupiditatu' in-
citamenta uoluptatu' illecebre auersum. libidinu' stimuli
esse osuenerunt. Et em' in perandi luctu' difficilimu' est
honesta suare diuites inquit. Tragedus Regnuq' fideli
plurim' p'has est penunt quod non potest uile posse q'
minu' p' quibus ex rebus in' psuado adeo edimuer
huc miseriaru' ee labem ut neiez ab ea cempiedu' p'ute
Cum cu' videt' diuendi fine' ee factus adde his marhe'
si libet inquit ut nro marthe ut amitt' aliquid ofidit
qd' nat' ipd' q' huc' vident' sententia tua que p'm' infus
in luce' edui opus statuit esse fletu' lacus lamentauit
tq' natura prudente se pala' expositu' ee muastu' atq'
minesu' miseriaru' pelagus quib' in p'ia oatu' se q'at'
esse depressam et hoc vae p'mordio lamentant' iacta ee
reliqui futu' ipis fundata vident' qui p'mo natu' est
cu' melius aut boni aut mali norit. natura impellente fu-
turas p'sagire calamitates nalis instrumentu' presentie
vite mortalis modica mortis paupertate' exilia miseri-
ru' nob' abusu' animi corporisq' uicia et reliqua detrimeta
fragilitatis huc. Inertius vae nosse misu' fieri for-
tune arbitrio meliore' ut no' alia' in ipis uariis sit futura
Vetoz p' ne ante' nascim' exposita nob' eet hui' nre
vite conduco' ingredi reuocem' tam paruo nauigio
tam uastum mare tam tempestuosu' cosq' scapuleto

martheus

emulare a quibus ipsius transire nobis naufragium nunti-
nere. Considerate oro quoniam optanda quam vitanda hanc vitam
miserabili et posita esse. Virgilius deservit et eos si parum mi-
seros esse nega. Vestibulum autem quoniam inquit primis in
fructibus sorores lucus et ulivum posuit cubilia ante pul-
lentesque habuit morbi testesque senectus et metus ac ma-
lissima famem et corporis egestas. Terribilis visu forme
tumens laborque. Tum quod sanguis leti sapor et mala metus
gaudia morientiumque adverso in limine bellum ferarumque
eumenidum talarii et discordia demens. An vero tenet
cum hic optum comitatus ad vitam ingressus sit. Quam nos
vultus nostris tam miseram artem effugere posse magis
mole magnus hostium corporum magna molestiarum cohorte
primis. Cosme ut nequam inquit quis adun aut
familias deus nobis ad effugiendumque que ab ipso vitu-
nasunt per nobis. Difficultate. Tunc cum ab eo data esset
Considerate inquit cosmus que a nobis data sunt paulo di-
gentis et vitam sententiam uberiori sermone discurrat. An
an probanda sit viderint hi qui in maiori quanda data
facilitate viderint. loquar tamen que ex ipso in mentem venit
Cui sua opum servavit. Ego quibus fatror fortune hoc
est dei indulgentiam in me satis propensum fuisse. nunc do-
let a te explicatas fructum in me esse mediocres in meliores
fuisse meorum prout est in hac una vite et mea et ma-
iorum nostrum etate qui ad eam usque vite fine sua cum se-
litate consueverunt. Ut omni iudicio videntur ab hac ut
aut quoniam insia segregandi. Patrem inquit tuum meum
optum vitam atque insignem pietate se mouendo inquit
ab hac verba propter cum neque tu non nostra deus ad se-
litate. Et patrem tuum per hanc fuit ac liberalis
sua prout beneficentia. quo nichil ab fuisse videtur ex his
quibus hanc felicitas comparatur. Et enim et am et et
poris et fortune bonis amunulatusque prout reliquos
annis sue viris mutam. Cosmus aut de nobis loqui me
nos metipos quod invidiosum est amundare videtur
Ad re possit ducit plures ex hac vite simili tum felicitate
ab hac decessisse vita quos ad effugiendum vulgi varia
sententis opum permitto. Festus in prout et antiquis
viris reterentis collocati oro mea qui tum data tum
reum gestam gloria clamaverunt. Tam ut barbaros pre-
team qui se tyrannorum quam regum similes esse maluerunt
stulci videntur viros grecie sapientissimos liturgum plone
aristidei lisanthum Socrate quod et platonem et quod ege-
gros philosophos qui relictis fortune domo se philoso-

Virgilius

Cosmus

phandi studio dediderunt. Allegandum insuper milia de ager
plaud. themistoclem epaminundum reliquosque sumosque
imperatores qui felicissimi putantur existere miseros fuisse.
Et nunc vero Brutum Fabricium publicolum cornelianum tam
lib. Cicerones lelios Sapiiones rutilium. Quod innumera
bilesque alios ab omni miseria libere intactos prout eggerat
illoz virtus. Iusti nam sapientesque sunt habiti et cum virtute que
procul omnes a se miseria repellit vagasse. Non igitur omnes
hunc hominibus her tua imperat miseria condicio vale sed
totum tamen atque ignavia et imperitiam comprehendit. Vltique quod
nulla ratione nam prudentia nulla virtute fulam more
pericula solo mouetur sensu impetum voluntas quada
ac repentino. Hinc fortissime manu portugones ei que pa
rentes hunc scilicet miseros se obiectant. Aristonem suum
nos doceri fortunas in populis ibique cum plurimum posse ubi
minimum inest sapientie ab ea quidem omnis nostra manat
miseria occasio. Nam qui se illis nunc gubernandos
tradit qui se illi promittit qui munerebus inhiat inque
ea sperem rerum suarum ponit non miseria esse non potest
qui vero suorum ducit ac moderatam rationem et virtutem
habet cuiusque preceptis obtemperat sunt ab omni fortune
temeritate et miseria tuti. Quatuor tamen ad fortune ventum
non nam sed agitati robustius insistent contra ea virtutes
fiduciam muniti euadunt in omni aduersa diuina superiorem
Hic ego ad deum inquit aut aliam. Respondeo sed de quo
condicio huic iniqua sunt locum. Sino quosdam cepti pos
se ab hac miseria sorte quos dei pietas reliquis insignio
res diuine fecit sed sunt ingratum agere et coram aliis ut si
variores omnia pericula ratione effugit nam per pauca iudicio pa
rent rationis pauciores virtutis precepto reguntur. Vnde vnde quod
multo probius singulis etatibus reperies. Quodam sunt iniqui de
pauca quos equus animus iupit aut ardet eiueit ad ethera
virtus. At vero que pora est hec mihi vnde sit. Non ego de
vicia tamen ferre vana facio. Aut propterea sapienter qui iniqui re
perit est sed de genere hominum quod clare videmus tum igitur
a fortuna cum ultro aduocat causas miseria, quibus
illi prebeat locum ad se laceranda. Amballes sumus natura
omnes neque ulla sapientia obsistimus fortune temeritate que cum in
suam nos ditione arbitriumque redegit in finem pene mi
seris sursum deorsum pro arbitrio versat. In omni re perfecto
fortuna dominari. Salustius preterea et cum per libidine
magis quam ratione omnia regit atque misere. Sed quod quod in su
is scriptis plus in rebus huius fortunas posse aut quod rationem
et omne consilium in fortuna positi esse videri. Theophrastus

Cicero

Poggius

Vergilius

Salustius

Cicero

Theophrastus

q̄ si m̄ legistis vitam nram a fortuna regi non a sapientia
que si vā sūt miserō uos ēē nō est qui tam fallax dō
tam proditoris tam iniqui fuero p̄mam² Vlam quod li-
cūgum solonē socatē fabriciū cathonē ac reliquos quos
enumerasti extra miserā fuisse acedīs Qd ego tibi si aliq̄
ex parte concesserim am̄ salū virtute p̄dū nulli miserie
subesse et tū sui iurib̄ fortuna omēz aspiciat tū ēētha
bona que sue diuini exēst m̄tis m̄comodis doloribus
morbis calamitatib̄ que sū miserā contrahit labefa-
ctare potest Nam quem m̄ dandis m̄cedib̄ sū loca
ac voluptate perfudit eundē m̄ auferendis dolore miserāq̄
torquebit Vlon n̄ nō sapientē stōiaū queritur qui t̄thao
phalaridis fūis sū beatis sū beatus sed de amū hom̄
natura deq̄ p̄bā totius hūi ḡm̄ miseria disputam̄
quā negare non potes nauū ex parte enā completū illos
quos nouisti Quē n̄ p̄stantissimi viri sūt pulsū auitatē
bus eietū p̄la variē neati miserā hūi vitē nō m̄ue-
rūt aut misere auitates reſende sūt que erga iūes
de se bene m̄tos m̄ḡtissias se p̄buerūt lacademoni q̄u
de v̄tute m̄tra diuini p̄ ligūgū virū sanctissimū p̄udentē
h̄p̄m̄ iūē senem optm̄ a quo leges acceperūt eas q̄bus
septingentis fēme paruerūt am̄b̄ cepulerūt ea vite
quā m̄p̄tūis optm̄ q̄p̄uauit Duo solo facto lacademoni
p̄tū angustū fuisse m̄p̄m̄. Nam m̄ causa videntur
athenensēs miserā m̄dicandi qui solonē virū e septe
sapientib̄ qui viderē legib̄ m̄nuerat optm̄ exilio mul-
tarunt Credo ut ei grātū p̄ tanto legū p̄mo exilis
calamite referet Doratē virū sapientissimū a pollinis
oraculo indicatū iniquissimū uidiū ap̄ssere drusidem
qui solus m̄ tanta m̄a te uisū cognō est affcūm̄
quia nimis iustus videbatur in exilio eiecerūt Et
magis ob id iniquū faciū athemensū populū quā a-
xipdet exilasse videatur Num quidnam tam p̄p̄o
uidiū auitas tam ingrata non est reſenda m̄p̄ma
que optm̄ nūes sapientissias viros sūb m̄p̄atōis vi-
alib̄ care' exilio morte violenta finire coegit Milia-
des athemēsīs due sapientissias post illā marathonia
pugnā m̄ qua centū milia hostiū cū dere milib̄
supauit populi iussu m̄ v̄m̄līs est defunctū Cimon
eius filius p̄ belli gl̄ā inuidia pulsus extra patriā obit
diem suū phorone clemētia liberalitate v̄tute p̄stantē
nūq̄ ab athemensib̄ peremptū cū patē fines sepeliri
ciuitas illa coegit exēpla p̄mittā p̄bēu quo magis
p̄mo bene de se merentes nūes soleret affic' Simile

lluragus
Solon

ligurgus

Solon

Socrates
Anaxides

milades

Simon

Demetrius
Themistocles

Alabius

Alexander

Vincit Alex

Rutilius

L. L. L.

vite etiam demetrius phalaris formis est vno miffime n-
uitatis et quid loquar de themistocle cuius nomen plio v-
tus dissem xerxes regis potentissimi profligavit et quo
salus patrie parata est non eundem quos saluaret ius-
su in exilio est defunctus Idem exilius alabius fuit
duos fuit que ingratum parat compulit in exilio mori ho-
ra fideris virorum casus ut videat testantur aut mi-
seros illos fuisse qui tam crudeli fata sunt sortiti a
miseris ciuitates qui suos liberatores ac defensores tam
ingrata beneficii memoria carcerantur et pulerunt occiderunt
Nam quod alexander me eos nominasti qui ab hac
condicione miserie possent exire ille in miseris om-
ni qui vniuersi fuerunt et videntur si quidem crudelis et biosus
supbia supra quod dione huius elatus na feruens orbis
preda derimus amicorum pestis neptaria fuit Huc igitur
in tot vix felicitas sonetas et potest pfecto nlla nisi
vina virtutibus equare velimus Omitto cartaginenses
qui suos impatores bellum vultu pderos aut expulerunt
vibe aut in caue sustulerunt quos rede uicasse misere
mme prudentis huius et videntur Sed ne roam quidem
quorum vultu tantopere spiritus exultat extra misere
hunc fuisse conati tamen ga suos auctores defensores
propugnatores ingratum tam nre se uolunt in suis pep-
feri auctis tam iniqui etatis exultatores Vixit corola-
mus Tamillus tot sapientis patre liberatores aut magis plebs sua
ex vire pulsos legimus aut in caue dui iussos aut vo-
lenta peremptos morte Rutilius vir optimus ac sanctissimus
iniquissimus plebisato exultant qui postmodum reuocante
silla redire in patriam noluit ducere non posse eis alio
in eam virem reuerti in qua plus arma quam leges
valeret Postiore cathone stoye virtutis virum tum re-
pulse ignominia ho pta tum nitas idumehis nouit
iuuenti ete sut qui cathone fuit spiritus caput fimo
maularet tanta pto rono cura vixit fuit que mltis
ego de causis dui fuisse misere Nam que felicitas mea
viguit vire que tum erga bene de se mltos iues crude-
lis exultat tum semp in te pms dissensionibus exultans
qz bellis ac cladibus claffata quassata suorum aliorum
qta uide rapinis spolis incendis claffata est Ea tum
ff misera vire ratione experta est tum vo magis
cum aulibus bellis dictatorem asula teiu vironum fuit
cia nominantemqz lucrare in ciuibz exhausta cluis-
simis tot excellens vironum prospere redeqz defessa ta-
dem pda libertate ad vniuersum impu redacta no mpa-

torum sed proditorum detestanda crudelitate passa conuit
quod illi amati miseris amide potuit qm in iudicio
ut det mar caput vni ebor edicto affligit costringit
huc repositis in quibus via optis patetqz aantissis comu
pti salute defendit sepius con impetis cuiu peditoy
Quid infelici illi fuit vbi qm Octauu Cume Cardome
maro Sylle qm trui potetou non crudelitate sed insana
rabie amum fugie redundatem fuisse mto ipe in suis
peruicem perpeffam dicant: tui atz opmen d vt volut
Cesarem augustinu in que plura qm in aliu quepiam
Doni fenua qgessit nqz quedam fuisse felice Ego hodie
cuiu patrie reipte Cardome produre qui axa pro salute
pubia accepta in nephariu illu seruitute qut q' liber
tatem patre obpult: qui Cicerone vnu sanctissm de se opte
mto parente patrie regnandi gratia antonio tructu
du concessit qua seruiciu plus qm gramita vsus ac oai
dendis trandandisqz aubus defessus sanctate modu
spuombus feat miseru fuisse contendu h' iussos fac
reliquos tui uicos qui qm felices exuerit et vice et
pudo et infelic miserieqz vite exitus declarat hoc
sane asseram et illa vitem nqz fugisse cum quam
duo comu misere calamite et vnu tantu tot seculis
in ea qd salu merellu habu ee felice vnu p' tanti
virtute famo ut ea sola nos exime ab om misia
seruit possit Et vnu quoqz vnuos hoc est malos et in
uosos miseros esse nre Non in parua uidetur misia
care vnde fugatio et turpitudi dedu ee misera
est igitur omis perantou vita nullusqz morbus est
aui eghidme perniciosior Et vo omis ferme malis
hoc quod est perniciosissm tenet miseros go mylos
esse omis nre est Et quide qm late patet neqia no
st quaqz sint in pmpu vicia et qm vndiqz in nob in
ausent quibus ipia difficultate obsistam testis e
vita nra tum siceribz tum flagitijs plena Nemo vi
tyb sine nasatur inquit horatius Optis ille est qui mi
mms regit Itaqz fatendu videtur cum omis in vi
no sint eos et miseros esse Et vo vitam nram vnuis
distrah vno agitariqz pala qspia p' daret aliis aui
aliis liguie addictus est hic seruit ambuio / alio
supbia domiatur: hunc torquet cupiditas dominade
q'ius odio atz invidia laborat h' quosdam alios immo
nere opibz nonnullos questui et accumuladis diuitijs
inservire videm Sunt qz quos paup ad mala ipellat
facinora Sui q' vays voluptatu illecebris capu a rea via

Cicero

Cesar augus

cuius merel

oratus

Tantalus

Detorqueant et multimodis hominum viam ad astra facundia
deducit est etiam quibus fraus amica est et volucaria
quedam natura mendi. Sunt instar quidam tentali qui in
affluenti rerum copia neque fame neque sitim impellentur vident
licet quosdam ad illa adipiscenda superfluis mactibus laboribus
que postea postmodum maiori molesta afficiat possessores ut
in satius fuerit futurum sua illos spe frustratos fuisse quod
quod cupierint adeptos. Omni studio querunt illa possidere
que ad difficultate posita difficiliter teneant. Quis est enim
tam stabile tam firmum tam solidum in his quorum nobis usus
fortuna concessit quod non eius vis ac libido dissipet ac
euectat. Omnia haec illius arbitrio reguntur quin tantum
seminet. ac libenter ablatur. Quare non tam letandum est
his que mutuo dedit utenda nobis quam semper metendum
ne ad noluerit cogaris amittere. Cabuntur huic semper
ac fluunt nunquam in eodem statu permansura. In condicione
natura constituit singula ut in occasum ac mutuum vergant.
Illorum qui vulgo felices putantur si cogitationes et aciem
inspectorum minus inuenies profecto inuicem hanc exter-
riorum specie bonorum et umbratili pompa intus ac va-
riis anxietatibus circumdant. Rectissime propheta. **Oratus**
Non in gaze neque consiliis. Brimonet. Inter miseros tu.
malis mens et uixit laqueata iuncta volantes. In
sunt potentiorum hominum quorum mater et arbitrio sede sibi
eligerunt. At ubi illi adsunt raro quies animi aut curarum
portus aut illa felicitas habitaculi consuevit plus decoris
habere videntur quam voluptatis quippe que ipsi ad exeat
aut porticus ornamenta sunt mutuo ad ludos celebrandos
comodata que reddunt sit mare ad aliam voluntatem. At quod
plura ex huius rebus possides quam fortunae satellites vi-
dentur eo maiori ne repetant et torquentur cura ipsi met quod
fortunae bonis fruuntur. sepius me exprimit quod angus sit
eorum aut quod suspensus quod pauidus ad incertas ac in-
quisos casus. Nam quam felicitatem potius possent ha-
beret fortunae munera durissima quidem res est egrotas
quam rerum copia precessit. Nam quod illos extra mensuram
putas qui domus fortunae floret inde ne sentis res sese
habeat felices eximantur qui opibus excellunt qui ex-
uberant corporis qui facultates amplas sunt assenti quod
impia ascendunt quibus vigor et optata proles data
est. Haec profecto summe sunt voluptate dum adsunt sed
mentis sunt ipsi dona et angus illorum tutela videntur. non
pauca adeo diues fuit unusquisque qui suum modum statuerit
cupiderantibus qui non concupierit quiescent quod maiora

Oratus

venenat

Crescat amor nūm quāto penuria crescat carū rerū polle
atudo inquietā reddat vitā ac turbulētā pūet n amō
futurū sollicitū nū sp mē spem mētūq̄ reseruit et ad
omēz aurā expauescat. **M**ichi vō hy qui appellatū s̄
felices eo tūc miseriores vident p̄ quo maior penādi
libertas est illis concessa. Noui q̄m male agendi hāc
nam penāz loni p̄be. **V**nde non est p̄hibu nos licet
fieri. **S**eniores probantissimū illa videti s̄mā vñle cō
ut nequid mīmē. **Q**uāto n̄ m diuīz opibz rerū
opulētā m ampla fortunā a tūpitudīe scēle flagitū
abstinet. **Q**uāto hōi m suis diuīs factisq̄ rationē h̄
officij. **Q**uāto vñte sequitur quis illuc p̄ter mētūq̄
Magna profecto probitatis solitudo apud eos cō q̄sueuit
magis vñtū frequētia. **V**t vō reges p̄m̄p̄ et po
tentes viros missos faciām quibz libido est p̄ vñte
quorūq̄ de infelicitate m quodā meo libello diffinī
differui ut omīta milia sequentes quorū vitā oībz
miseria flagitūz mī miserius mī infeliciū cō p̄
ut opifex q̄ omīz quibz fauē magis q̄m opēa opū
tulanr. **V**t illos mīp̄ qui doct̄s suā m questū tradu
ūt qui lūre causa vñt m mueria vertūt ut mām
huius hōies poteram quorū cōgno vñt mīp̄ amēga c
Quāto vñte hōm stolidū atq̄ ignauū vñt expēit qd
beluāz more vident ad p̄p̄ p̄p̄tū cō nomē
fatebēz m eo puluā infelicitate miserū sibi dom
aliū elegisse. **A**d nequiciā sane prona est cōm vitā oī
vñte p̄p̄ habitā. **Q**uāto nāt est m vñt sūz vñte
confortio p̄p̄p̄ vñte mīp̄ cō. **H**anc eius
vite conditōm ut si recte quorū vñt mīp̄ dēp̄atā
naturā et mores p̄p̄p̄p̄ nullo ab hac vite mīp̄
liber cō cōferi queat. **H**ic paulū subades cōmūz
mīe sūz mīp̄ p̄p̄p̄ ne hy mī qui eligiōm dūnt h̄
dedit et hy p̄p̄p̄ qui p̄p̄ p̄p̄p̄ ostendunt q̄
q̄ se norma euāgelicā sequi dūnt te m iudiciū vo
cent assēntes non rām aut verā cō tua s̄māz cum
eam vitā uiuāt quā nulla mīe fortunā dūnt p̄p̄p̄
n illis bonis neq̄ de crasmo ut ayūt solitū libere
quēte beate vitā degunt p̄p̄p̄ ab omī miserū dūnt
Multos affert sanctos ac bonos viros cō cōm ordi
ne p̄p̄p̄ m quibz nēp̄p̄ sit putare aliquē additū
illē mīp̄ datū. **N**am qui p̄p̄p̄ dei mīp̄p̄ sp̄s
aguntur m beatorū numero et uiuī et mortuī sūz hā
bendi. **M**agna est ut nosti religioū. **V**arietas mag
m illi hōm mīp̄p̄p̄ ex quibz exp̄p̄ plūmōz et nra

de infelicitate
p̄p̄p̄p̄

volūtes

desp̄p̄

huius

to finis

Augustus

martheus

et superiorum memoria quibus dei benignitas eterna gloria est
largita. Ab his certe omnes absunt infelicitates. Nam si ea
fortune arbitrio a nobis sua repetitis omnes videntur oritur
profecto qui ab se suavia illius munera abdicerent in tuto vi-
sant ad in caput virtutis sua pericula collocassent glorie et
lestis sunt participes facti qui ne diu miseri non fuerunt
sed melius ab hac huius vite miseria et exemplo liberos
reddiderunt. Itaque palam constat hac tua nate miseria non
esse omnibus quibus ad eius rei que fit naturalis oporteat omnes
participes esse. Tum ego uolo inquam cosine in coram de-
scende ita quos duxisti dedicatos religioni. Nam et con-
uasio magna et ad laessendum parum. In me spiritum quod
se illi putat in quodam meo libello in hypocrisis edam lepro
Sed hac prouicia martheus relinqua auget sua auctoritas est et
prudencia. Et quod de ipso felicitate optinetur libera
sententia feret. Vides martheus inquit et hac aac nimis
validam a te subterfuge et tibi cum multis ex eis iocundam
consuetudine esse. Sicut et uel vexerit ne quis eorum
de quibus recte sentis se existimet a te offensum. Sed ra-
loqui vniuersis licet. Quamuis theodorus ille dicat ab-
sequia amicos vitas odium parit. Proferam igitur propter
hoc omnes in me reiciatis quod in de coram religiosorum
felicitate videatur qua in re certus sum doctos sapientes
probos aut alios predictos virtute meam esse sensuros re-
liquam plebem volui rusticam atque meptam quoniam
horum tamen magna pars absque ulla difficultate facere
suam vitam multis ascriptam miseris ut quibus alieno et
appetit et arbitrio quo rari equo animo sustinet sit viuendum.
Verum non ego tibi ut antea testatur est. Propter de uno
aut alio cultu religionis dedit loquar sed de qua omni
que quidem durior in videntur condicio. Sicut aqua natura
frigida est et in calide quida reperit. Sicut etiam absque
ullo sapore maurus in falsa est quida ut amara aut dul-
ces prout fert regio per quam labuntur. Qualis nam sit
forma horum nullus sane mentis ignotus est. Nascentur
aliqui in aut bipedes aut manas aut duplices membris
aut corpore debilitati aut demptis digitis aut multiplicatis
Neque vero ista veluti nostra natura nunciat omnibus omnibus
Quidem omnis nostra natura infirmata est debet languida
varie morbis tum animis tum corporis corrupta sensibus
subdita quibus cum aptus paulo plura bellum omnium esse
scribit et legem in membris suis esse quanda legi mentis
repugnante ut non quod velit faciat sed quod nolit. Si
ergo rari electiois que deus segregat in eum suum

quo cu loquebat' epus a deo nae ledem hoc est sensus no-
stros et vaio's animi morbos sibi quatuor t' infestos ut quod
uollet fac' ageretur quod de hac fragilit' massa legi sub-
dita peccata duem? Plome fatendu' est ab ipso ortu nra
hiaz natura infelicitate et miseria contraxisse / qua si
euitare ita difficile aplo videbatur / ut diceret quis libeabit
me a miseria corporis fuitate / quid reus audeat qui carnis
mole oppressi / qui cu' perturbacionibus redentes celerib' oppleti
vario's mis' alijs uicibus uia dunt' baptizati cum de uidi-
candu' est eos ee' miserimos fatet' plures fuisse et esse
quos sibi elegit deus et in hac uia et futura beatos Ve-
rum non inuitat ipi nae hiaz aut fragilitatis neq' diu
sed om's superant in suis uicibus sed alissi grana quas
Aplos quibatur diffidat' / **H**azuula est ipa felicit' por-
tio si uniusum homi respiciat gen' / Una uindicta ut ait
Aristoteles nequaquam designat' etas' / **Q**uemadmodu' aplo
gi' nam hanc omem in sex puncti ad uniusu' celi ambitu
ee' noluit ita ille quos beatos fatemur min' qm' in sex
puncti reperiunt' ad multitudinem ceteru' / Nam q' religiosi
dicunt' attulisti qui se asserat ab om' miseria remotos ab
ip'e ipm' miseros dicit q' non sentiat miseria sua / Perim-
nosus n' sentiat morbos qui sup'ida et m' senectia me-
bra reddit / So tibi mltos ee' eis ee' quos p' uat' pite)
p' ingenu' et doct' nra' miseros appellare / Religiosos
q' necessarios puto ad tuenda' et consideranda fidem in
plurim' p'fiant in populis ad uicia coluenda ac u' et
exemplo sint uelut fidei nri propugnacula / Sed in toto
diuersa' genia' conuerti uia' varia' immensa'q' homi-
nura si bonos a malis segreges / si doctos ab indoctis si a
sapientibus stultos si a p'cedentibus ignauos hinc pauca xpe-
riemur quos probat' quos / Illuc quos quide' mythes inges
homi' uulgu' omittet ignote ac sup'itiosu' quos si uacat'
uite miseria opineris uide ne longe denariu' / Houd se-
clusa pars ab reliquoru' q' uenit fugit q'ulto mltitudine' que
inopia q' uenit frigus fugit calores ciuitat' p'm ac fame
et reliqua uite incommoda deducit ab amore / **E**pi qui
filius an' miseri sint / Vident' ipi qui nudi null' cōtati
vestibus n' p'mulatoe' furati reddunt' in alio orbe su-
oru' opm' ualor' / Vident' in no' mltas ex ceteris cona' ru-
xam ardentem opus equis uel'i larga ma' sup'itios
fac' pollueri ac largiri / intra ut possessiones quas vi-
tam ducit copiosiore' prout ab om' molesta longinquas
quacumq' ratione augent' / Est aliud gen' eoru' qui se ap-
pellat' mendicantes qm'q' videatur p'ona' alios medicos

reddere et ceterorum sudore ipsi ad labores expectant. **F**elices
 sibi non quidam obsequia indiderunt quibus oibus que felici-
 terbus possit ignoro. **H**oc vni suo parte maxime horum q-
 se mores appellat et sibi hoc non obsequia parare videntur
 ex agrestibus opificibus mercenariis desidiosos esse q-
 quibus non sumende religiois aut vix facere sed laboris de-
 clinandi parua cura fuit. **P**lebs ampullosa nimis ma-
 gis fastu et ostentationem quam re vni dedita que se a deo
 sancta putat a deo imaculata adeo uice p-ferat ut m-
 sibi ab eis putat quo minus beati esse videantur se quidem
 magni existant reos contempnunt adu superbia elati ad
 inflati fastu ut eam suo capiti in m-
 conspiciunt scilicet
 quos adu sententur in eis suis m-
 infus videantur neq-
 dignum debet parere. **Q**uia opinionis p-ferat o-
 rem publicum statu quelli at- cum m-
 esset. **S**i q-
 non se ad bonos et optimos viros dignitates ingratas
 officia impia deferunt. **O**pina illi vile ac sordida
 vestem vnde indumentum pedes ligno soleatos dimissu
 ab huius caput contortum collum pallidula facie m-
 tunc esse signa ac sancta. **A**t illa ut plurimum p-
 inanis glorie intempera facit felices esse illos p-
 esset quales voluit videri sed longe minor vita dicitur
 ad ostentatione sedulosi quidam seruientes ambu-
 mpor-
 tu maledicta eam in sue p-
 ferunt ut m-
 perusi audit in eorum genealogia ca-
 pituli celebrare huius in huius felices ne an m-
 censui ignoro. **E**go aut arbitror omnes illos quod mo-
 res ab eorum m-
 discrepat esse m-
 neq-
 at-
 imple ulla parte felicitatis nisi quatenus fallendo et
 decipiendo p-
 se felices putat. **N**e aut videat cum
 hac mulierum gente inane bellum gerere et ne eorum
 prouocem ad maledictionem lingue sinamus illos in sua
 felicitatis opore tabescere. **P**robo igitur **P**robo
 neq-
 eos quos opacis ex quo ab hac m-
 vix h-
 conditio. **P**er spem n-
 nos illi subditos esse ea lege
 que ab ipso o-
 cordis sunt nascendy e-
 data. **O**rti
 suq-
 ut nos ad labores vix vix ad ignota labores
 languores p-
 morbos ex quibus in qua veluti tem-
 pestuosos importunosq-
 maris sunt n-
 diuisa rerum nau-
 fragia subeunda nulla p-
 p-
 quies na-
 frons
 a curis vanaq-
 dies dantur na-
 laborum inter-
 capedo ut plane secundu-
 terentym smay affmae-
 lucat
 nos esse ad miseria-
 natos. **T**u ipse nosa-
 Casme que-
 res beatus putat hoc etatis longu-
 curricula q-
 te cogi-

rationes nunc molestae perturbantes animi idcirco quae
 debent ad quietem vacare quanto tibi uincas hiescunt alij qm
 sit palliata magne tueria felicitas qm dubia qm angustia illis
 conseruande formido Ignorat pth qntu in repta possit inuidia
 quantum sit vultis odium apud natos qnta emulatio mxtor
 eterna plebs conspuit que magna ex parte sunt syenosa
 clientelae vestes apparatus domesticae laura suppellectile
 argentea mensa longu serueniu actmen ad que omis ore
 paulo inhiant tpm in his sit felicitas constituta si no vi
 dentur neqz qspuunt mndres calamitates oculata morbi et
 whied seceaoza q am miseru reddut az infelice Roman
 ille aut n repudiasse uxore mtoe id factu q seay pul
 na hongsam probam ut videbatur ab eo dimissa culpa
 hbus amfaret ostenso que in pedibz gestabat calce pe
 tuat nuquid is aptus eis et pulcer videtur Anmethyl
 illis at solus inquit noui qua me pedis parte pmat
 Sic est profecto no sit oibus eoru qui bn putat nota in
 animi amittentes tum molestiores cure tum mentis perturba
 ti monis qui mda illoru in vltimes Amy Icaur excedit
 in qmnu rucata Tum Cosmus suo inquit Mathice plu
 ribus difficultatibus ee implata vita nostra ut que semp
 defangret s retiamne victu suo difficultu ee rade su
 perare formaz ammiqz gntate et sapia repelle angore
 ac molestias imminentis Sed noui ead vnos sapientes nqz
 miseros ee quippe cu vntis nulla societate coeat cu mi
 seria sed cum proul abinat et repellat multas affectu il
 lus vte molestias at impedimenta et cu vntis contere
 rationes a quibus qn e oppugnarem p regan ut qv
 hanc plibus cu ammi am corporis egitudmibz quibus
 maior ex parte nra mbeallitudo cedit Perid no natura
 sed vno nro et mou pusuare omis huius misa est co
 tracta vt non mnu sit quozda male instituta naturam
 sue miserie exuisse Quare paucoru culpi no videtur
 michi ad comune genus homi referenda Nec ad dicta
 essent Tum Mathicus probatur michi sane inquit Pog
 gri sententia et tua oro Cosme videtur sane facile re
 felli posse Datur est n pns non ppta tolli comues
 exumnas qm pauu ab hoc gnt se legi possed apt
 quos nulla infelicitas aut miseria vspat donu mxtor
 recte id dei fuit si qui hanc mbeallitute huius ammi v
 lute vicerat Sed ut eloquar quod sentio sed de ac fu
 damentu vite mortalid existo miseria ee camp lo
 guis euagari ac radice suas alag vngit quid mlti
 forsan opmctur de qui p libet add pauca supranb

Tians
 Cosmus

mathice

que in hac s^maz quadrare posse videantur Placet inquit
 Cosm⁹ et hui⁹ diei reliquid h⁹ s^momib⁹ infigi malo q^u
 v^o m⁹ioru⁹ qui in s^m sunt sane p^{er} eoru⁹ imp^{er}antate mole
 si Inapiam⁹ a leuiozib⁹ matheus inquit ut post modu⁹
 ea que s^m maiora videntur aggrediam⁹ P^{er}u⁹ v^o
 ut tenuib⁹ pauis agant⁹ consider⁹ etas⁹ nostre
 in qua hui⁹ inf⁹ie magis reperiam⁹ P^{er}argua m⁹bed
 litate ac varietate Infancia p^{er}u⁹tas adalestencia nome
 cu⁹ stultia lasauia impudencia incontinencia redundet sunt
 inf⁹ia plene quid haru⁹ etas⁹ vna differt a belu⁹ nullo
 consilio nulla discretione nulla prudencia viuunt⁹ Sum⁹
 illi a sensibus v⁹is subiecti passionib⁹ cu⁹ aratione deniq^{ue}
 ut haud p^{er}ad differunt ab infamia haru⁹ etas⁹ in epaul⁹
 ludos lasauas iracundia mores vicos v⁹os appetitus li
 bidine q^u met p^{er}u⁹id etate firmati admiranter d⁹ap⁹u⁹
 Pudet eoru⁹ remissa que sup⁹iorib⁹ annis etas⁹ nubecilla
 permisit Eiusmodi etates nature q^uu⁹ v⁹os manas ac de
 biles tum nullu⁹ rei vsu s^m in s^m inf⁹ia v⁹ia exi
 stam⁹ Herense ut que d⁹ic⁹ notiora fiat mores
 vna adalestentiu⁹ quoru⁹ etas⁹ rationis ignara ut p^{er}u⁹ m⁹
 v⁹is d⁹mersa iacet Sub eos voluptatu⁹ malaz⁹ cupi
 ditatu⁹ scitatore⁹ recta consilia et inmonitore⁹ aff⁹ari d⁹ic⁹
 eos ad om⁹ f⁹ianus et turpitudin⁹ p^{er}u⁹ptos p^{er}oducto
 sup⁹eruos superbos lasauos q^uelosos plura s^m illi
 eff⁹uescentis etas⁹ vna que in om⁹ malu⁹ f⁹ianus eni
 pnat vna etas⁹ d⁹ic⁹ studijs distracta impellit am⁹ ad
 p^{er}u⁹as amulanda ad ambu⁹ clientelas honore⁹ ma
 gistratus imp⁹ia glorie cupiditate quas p^{er}op⁹ res m⁹re
 sunt p^{er} v⁹ia instabili iniqueta anxia nouas res appe
 tentes tum inuidia tum emulacoe v⁹ant⁹ v⁹ ut eoru⁹
 vita nichil differre videatur ab illius iniquete qui ap^{er}
 m⁹eros continua v⁹te voluptate torquet Que senum s^m
 felicitas cum ip⁹ n⁹sti qui eius dampna ex⁹entis
 vultu inquit orac⁹ sen⁹ inuenerunt inmoda plu
 remeq^{ue} inu⁹pant m⁹beallitates queruli n⁹ s^m diff⁹ales
 morosi timidi ut qui credat aia s^m elineta de f⁹ia
 Equisat in Iulius senecute neq^{ue} eius inmoda trib⁹
 etas⁹ s^m h⁹ om⁹ culpe p^{er} antea etas⁹ vna in p^{er}u⁹os
 in tot seculis tollerabiles affert senes quos si reliqua
 affarent aia mortu⁹ tan et corporis debilitas quib⁹ illi
 etas⁹ affia reddet inf⁹ios Recte Terentia⁹ n⁹ s^m s^m
 ipam senecute morbu⁹ esse Senecute p^{er}o quoru⁹
 inf⁹ia nota est ut reliqua⁹ p^{er}u⁹ona Hui⁹ etas⁹
 difficultate⁹ vna etas⁹ illoru⁹ inf⁹is pene q^uecta mo

Vita Senecute

levis tam suis odio est quam alienis ut solus doloris et laboris
particeps esse videatur. Contemptus est sicut omnibus et
multos illius etatis defecit. Vix satis omnes nec igitur
nobis ipsi miseros improbari. Pueros infanti nequias con-
tempnit adolefcentis aspiciunt puerorum ludas et viris ado-
lescentulorum studia adparent quibus auaritia venandi et
aud et effus sumptus ac patrimoniorum calamitas habet
virtutis loco. Senes virorum amicos ut sollicitus inquietos
rebusque superstitiosos deducit ut vivendi insanus redarguit
Deceperunt obtemperat senes ipse eodem modo passus velut per
modum curas et sollicitudinis futuri singuli anni superiores vix
deceperunt ut solida ac repensarent nullaque rei utile dederit
Iam nulla vix pars si conuicti spectes nunc condicio de qua
inter reprehendi possit misera carcer. Si quidem nosmetipsi
omnes illius partes velut rerum egrotas ac infelices causas
tam diu in se pudere veranct. Ipsi Cicero misulamis
suis disputationibus ait Cum virtute laudasse hunc igitur
magis "fama diffide" ut huius generis imbecillitate fragi-
litatemque etiamque. Videri n. ne ad natura corporum nobis
impia dedisse. Ipsi et molitur insurabiles et dolores
intolerabiles aduenerunt auctores quoque dederit et corporum do-
loribus congruent et separationem suis angustibus et mole-
stis impletos hec Cicero n. Nihil aliud dicit
ipsi insana vite commune ac omnes quasi lege nunc subiecti
sumus. Sed quid ego in partem huius vite enuandis
moueor omnes vicia febiles variisq. calamitatibus con-
fata paup. plinio sudore suo studio magna aud opes ac
fortunas querens efficitur diues a sensu suo sibi magis sa-
lutaritudo ad infelicitate parant. Diues quibus et opulenti
ac euasit in paupertate descendit rem usu miseram ac
pudore aciem. Videmus potentis e rerum statu deici ex-
tollit infimos hic exul a patria domus omnisq. orbis vagus
an egens quo nihil e miserius perierit. Illi in patria
repens aut fortis aut mita puat. Sunt qui ex despe-
ratione quadam vite molioris aut laqueo aut veneno aut gla-
dio sibi morte conficiunt. Alium latro spoliat aut cunctis
plurimum bello peste naufragio flamma absumuntur. Hic
vigor conuicta liberos fratres quosque auctores amittit. It
soulou luce hic valitudine puatur quida membris debili-
tatur corporis quibusda carceris attulit fine vite. Multi
ad senectute etiam usque perducti etate tam longiqua
quandamque detestantur appetentes morte. Quis morbos infi-
mos fere recenset quibus huius generis subit qui variis ipse
quibus ipse rictu ipse infest. Nos inuadant tempus ipse cito cu
pedagra fuit diuina molestia plures oculorum lippitudine

multa p[er]mitti lacerat dolus affinitat p[er]uicax usq[ue] ad sen-
um bona valitudo comitatur. **S**equenti sunt dep[re]catio no-
strorum dampna quibus ad inferna p[er]ducimur his adue-
ntum vicia que p[er]dunt p[er] et multo q[uam] corporis p[ri]ncipio
ora videt homi[n]es discedere longis querelis discordijs con-
uersos montes nostras ad nu[m]era ada p[er]elli videt
quanta sit ruidat libido et ad que famora mortales
quondam exarant lege antiquas tragedias Atreum
Thyestem medeam fratricas ades et bella nulla lege
cunctis sententia non hosset abhorrere tunc Non so-
ret a gen[er]e fratru[m] concordia rara e[st] **S**on[us] filioru[m] pa-
rentu[m] iussu parentis filioru[m] crudelitate fratru[m] in se
In[ter] fratru[m] regnandi gra[m]a necesse legimus viros ab uxo-
ribus m[er]itos fecit viroru[m] p[ro]p[ri]o m[er]itis W[ar]re
ne crudelitatis in filios et uen[er]u[m] filioru[m] scilicet in matrem
testes sunt m[er]itoru[m] famora nota nobis quia p[er] tota
orbis una e[st] tragedia conficienda ad ex[em]p[ta] que
hanc huius g[en]is calamitate[m] quid loquar de amore re-
admodum mortalibus necessaria **N**onne m[er]ito a p[er]didit
omnino aut variis dampnis atq[ue] miseriis affligit **R**e-
peti sunt olim quibus amoris m[er]ita attuleru[n]t
moris leandri et ceronius fabulas omittam[us] quid no-
seculo in desideriu[m] amare nequirit diuini ferre ante
fores eius loquos se suspendit **M**ulta regit amor per-
peti aut subdit arbitrio sua in m[er]ita versant[ur] **I**nv[er]-
dia id est emulatio q[uam] m[er]ito et fortu[n]a et vita cunctis
satis constat **I**ngens mali et lue in regnu[m] p[ri]ncipi
et tyrannoru[m] p[re]sertim dominatu[m] diffusas quos apud
quos possit luez quos de natio quos emulatio id
calupnia inuidie aualle p[er]p[et]ere illoru[m] dicit casu quos
dominatu[m] libido p[er]p[et]uit **M**issos fano barbaros a
quibus in munda crudelitatis ex[em]pla ab inuidia p[ro]festo
reperiunt[ur] et p[er]dunt nostris quos m[er]itos pene tra-
ges homi[n]es excellen[ti]a inuidia edidit **S**eranus legibus
orbis alim[us] fere p[ri]ncipio tiboru[m] claudu[m] absenti vicio
edicto laceratu[m] **A**drianu[m] Imperator[em] ad arced p[ri]ncipio
huam ac sapiente[m] a deo fidem p[re]buisse detestantibus
tadur ut multos quos ad suu[m] p[ro]uocatu[m] ad leuem
calupniatoru[m] auram di statim veru[m] inognita causa dei-
ceret **V**alenti et valentiniani tanta inuicem fuit
ad p[ri]ncipio suspitiones ab inuidia exaratas p[ro]p[ri]am q[uam]
dam viroru[m] excellen[ti]a m[er]ita **C**la[m] p[er] non imperiu[m]
eoru[m] sed crudelis ac nepharia transfusa ponit ex[em]pla
Non recensco que alor aborius que id que **C**aligula
que vitellus dominans **A**nthomius g[en]i reliquos cu

Amor

Inuidia

Inuidia

Seranus

Adrianus

Valens vale

Deluere insignes nō mīratur sed lamiste et hominū prociā dū
 sūp mōrē mūdī et delatorū culpa panarum longam
 nō oīz requireret. **H**oc itē notissimū est nītrōs ob aliquē tūdē
 nouū ac pūpū ab mūdīs mētām suspicōs endo depeīre
 varīqz tormentōz genē cūctos dolōz mpanēnū mōrē
 vīe perculisse. Nichil ē homī pūdosius qm pūpīs ma-
 luolēnā. Non nō desunt quī cepit sed mala facinora pūpībqz
 accūtat ut rē videam eīssē. **V**tū quē adisse cepit pe-
 ruc cepit / neqz ullus venie aut mōrē ac dūm lūm
 ut mīā sic cōū vīe cōdūz quōqz mōrē libidī obuo-
 zios forma facit. **P**restantibus itē dūm vīe mōrē
 mūdī sūp rēz / quibus ut inquit **S**alustius homī qm
 malī sūp suspicōz. **V**idēz qm quā mala secum
 portet mūdī qm sūp pūpīa qm fallūz qm multos
 tradidit nēa. **E**fficiū profecto cūctis inquit ut mūltis
 homī mīl tam mūdī esse qm mūdī. **O**culis nō fallit
 surreptū m aūz homī bēniolēnē significatōe seduat
 audientē m aliorū pūpīam tūm maior homī pūpī
 aures pūpīas calūpnīarūz pūpī. **Q**uod loquūz
 de lūgūā quōz hōīz pūpīdūz cū m mūdī sūp mūdī
 tūm mūdī pūpī mūdī quē cūctis diffīcīl est sed
 m vīe sūp mūdī an cūctis cūctis hūc quā
 dūctū m pūpī absint a rē vīe m mūdī. **P**er-
 mūdī malī cūctis aūctis quē qm mūdī cūctis mūdī
 talē ipī quōdīe pūpī hōī vīe vīe pūpī dūctū
 nullū ē vīe cūctis aūctis nō dūctis m mūdī
 homī pūpīosus de quo qm est alio m lūo dūctis
 a mē dūctis nō cū longior m cūctis nēqz cūctis
 quī m cū mōrē tūctis mūdī et dūctis vīe qdī
 cūctis dūctis. **T**ransfert nō hōī tūctis pūpī m
 pūctis pūpīosus tūm mūdī tam sūp cūctis
 ad quā tūctis nā sūp vīe m mūdī tam sūp quā a-
 uarīa. **Q**uod Refertur rem nēpūctis quā mūdī
 homī mōrē pūpīosus. **P**am quē nulli rāōnī pūctis
 quō furor cūctis dūctis pūctis. **S**i quē cūctis pūctis
 mūctis et velut sūctis pūctis ac pūctis vīe
 mūdī legat dūctis libz quōz de m cūctis mūdī
 cūctis quā pūctis qm mūdī ad vīe cūctis sūctis
 est mīl adēmētū dūctis mūdī. **O**b cūctis nō
 sūctis singulōs hōīz sed rēz quōz et gēntē mūdī
 vīe aūctis rēz dūctis hūc mūdī mūdī pūctis
 tūctis quōz nō rē dūctis et cūctis et mūdī
 esse. **N**on nō tantū quōz cūctis reddit mūdī sed
 rē mūdī quōz adūctis pūctis sūa fūctis mūdī

lūctis

Avaritia

mūdī

pū

deserunt a **l**audine nro aioru morbi ac perturbationes que
hanc nostra fragilem conditio suam miseria inuallata p-
mit **N**ec est quon libidine aut leu aut metu aut egredie
aut alio morbo animi aduso rationi derineantur **E**t vñ q'
huius aliqua perturbatione afficitur et eas rapiat nre est
que sut illi contingit atq amere **Q**uod si ita e quis p-
huc natus conditio natus vt aliam subuaz perturbationi
e non miser **V**ideri quod **A**uliy m taw nysulanau di-
sputer libro **C**ur n nri egredies ex nimis sic utabi-
tiamq misia care no possit **P**erera si perturbationes
animi appellat morbos in omis p qm infirmitas vt ait
cadunt et in quos descendit infimos reddit nulli aut
eiusmodi sapies ad huc est repetitus relinquit omis qui
non sunt sapies infimos ac miseros e hy n sam di-
cuntur quoru mens nulle metu quasi modo sit pertubata
Sed hui nullor repet **E**rgo miseru sut omis nre est ita
quoz eiusdel egredia est sma nri sanatus laq sit q sy
phia si non possit nri fore miseru fine **S**ed nri
pala est imbecillitate nullos a phia ut faceretur quere
Igitur miseru hores sut **E**rimandi **V**eru ita nostra mi-
seria hec eminere videtur et ab omibus conspici ut nulla
phia ad hoc pbandu opy ceptat **Q**uondiana vita absq
ulla ratione nos admonet nulle vnuedi dispimad quibus
subiam p se ferre qualis quia infirma qm misera sit
imbecillitate qdiant huc **A**dsunt adeo homi varie pulam
est quoz p illa que reulim quod gula et venar quot
acris intemperie quot mibi ad mteru cupiat quot
a bestis tum feris cum acribus pericula nob emineat
quot tendenda morte nob asus vñ moliant **N**ostre
cia blua sut meta aduza mehl tam fallax est qua
huc vita ml tam imbecille ml tam laboriose qm Seneca
nec acceptu putat nri conditio illu msoy daretur vt
Vñ **E**uipidit illd smi opm videat e homi pnuu no
naso p m aro mori eius vsus a tulio dispunt **N**a nos
debat nre celebrant domu luge vbi eet aliq m luce
adus huc vut vada reputantes mala **E**t qui laboro
morte f. **S**missi finisset gius huc omis auro laude
et lancia **E**equi **E**t huc huius parte sma tene est lu-
genda e vna morte no exultanda **E**t quide ite ut
opinor sensu tot n totu casibus nre fortune reho tot
periculis tot vactantibz nrm **A**ddicti sumus ut diuise
nob videat **D**ata qdian infirmitas non n solu po-
tibus affligim malis sed mto magis futuroru e
pectare pna q qre vut vut qm pluz m exed mte

Empidit

igne

Basilica

aer

Terra

more mandisse tot hominibus. Tu neque patres filios neque filii pare-
libus auri esse possent. Constat ita cum sit nobis aqua aduicem nata huius
miles perniciem pestemque imponere. Nichil nobis igne salutaris
na gressu. At huius quare in nostra calamitate usus militum
pauit miseriam. Primum antea ante vobis basilica nobis
in rem posita ut antiquiora posponere maiori nobilitate
ex parte incendio conflagrauit. Vidi ego illas ut faceret adhuc
vobis illis fumantia edificia et domos in omnes versas. Opida
in fidei alamine aut non non est. Ad id aliquando ut faceret
aspetu egregium ac splendendum in medio lacus edificatum ad quod
per longissimos adiut lignos pontes una estate igitur absuppi
Quo incendio multi vari generis perierunt. Notum quod igne
in vobis gebenna ipse Martini quoniam sunt pontificis plurime eg-
gredi domus existeret sunt. Ipsi id aspectus rem visu misera
et fletu dignum. Huius ignis calamitas adeo multas eunt
bonis ut postmodum vira mori ac misera vita degere
sunt quod coacti. Ammanantia singula sperando ac ac respi-
rando viuunt. Quia sublato et vita omni sublata est huius tamen
vita mortali mister ad deo est unita a deo nam ut facili
tunc elementis quam aere careamus. At is per sepe nobis
fit primario fissum cum aut fumen aut pestem aut morbos
aut viciis tempestates quibus moria afficitur. Illi inter-
peries importet. Terra que nec diu mater oia nobis ad
iudicium cuiusque corporis nato suum ministrat. At ex eadem terre
monis uenena ferri prodeunt. quo plures quam vlla peste re-
liqua occiderunt. Fugit etiam multa in mare primario impetu
ut plures decimen quoniam quoniam idmodi afferre videatur. Quia misera
igitur huius quod vite est habenda. Cum elementa ipsa nobis bel-
lu gerant. Nunc et scire si potes ad futurum ut p-
sentis tamen miseriam non ex parte cu ea que ad salute
nostra subiacent sunt. Enas in ditionem primario quoniam. Impia
nos invadit mala sic quia quoniam ut sua nos misera laetetur
Ea remittit. quid moriamur dudu. Igitur potuit homi-
per diu ac decepto quoniam more filii repentina que auri-
pio interit. ita fulmine ex parte. Omnia autem tu miseri-
rem nobis addiscunt. ita et miseri semper luctu spulso.
rem deploravit. Impetura patris soli que parui est vi-
decim huius huius fulmine arde assuppi. Ad quidem pra-
huius primario in lacu siti fulgur incendio aduicem. Quod est
igitur ad dubitandum quoniam hec nostra tam fragilis tam tenui robore
pendet vita tot repentina. tot diuisis casibus subdita sit misera
estimanda. Adde huius si huius fraudes homi-
beluam impetum vena spemque moris quibus multi periere
Audiam etate nostra quidam parvulum religiosum matrem offit

ero citius in hac seculi nequicia fructu me fuisse usum quam
per desiderium inuasisse. **De** vero suspirando oro obsecro ut in
ad rei militaris studiis addideris more pristinum principum interque
veris prudentia et doctis hanc uiam discas si qui foris in eu
maluisti male uolens mundique imperio facere conare inuadere
Suspiras autem tua quo finis audientis uelutae possunt
ea que superius uide aduocanda. Quia igitur perperam ma
thens ego que superius tibi ut erat inquit ad cosmum redire
per peram salutis tua id est suspiras. Mathens inquit ut diligenter
extima quo absoluit visu est. n. michi nescio quid superius distu
tationi me nunc finiendo facillime ad tuis que absque in uero
uoluntatis me per comode aduocatis Cosmus autem tu et in omni
est ad loquendum et quedam que ex tua die premissa sunt meo opinioni
videntur aduocanda. **Quia** nam sunt h. inquit que nouit exegit in
poblium su inquit heri nonnullos addidit his quos putabat esse felices
Pompeios Cardinales citius amittit uideque ob qui eximilia
sequuntur hanc duo opulentes ac bene sufficientes que se non solum bene
sed beatissimos operantur. Perderet hanc sane hanc tuam finem in
conferantur ab omni miseria superius uero uero neque aduocatis cap. di
uendi molestia care. **Quid** n. abest ipse ex his que sunt habito
desideranda. Nam per opes diuicias dignitas sua qua fruuntur aucto
presunt uero mortalibus quod dulcissimum habetur ac dominum. **Quia**
uero fortunas possidet que nullus usus non maior uis queat cupere
Nam que deo donata sunt in ipso dei sunt adherere et in ipso
uero manet in populo neque deinde aliorum libere possunt. Ita
nullo amittendi metu nunciantur non egendi more ut si acta desit
hoc solum perperam felices eufmodi hanc possit habere perperam suam
perperam saluare. noster nam scito tibi nichil perperam in di
cit alios a uero iudicantur sua iniquitate absque ullo labore vi
tam uoluntatis dunt. **Id** uero est delectat frequenter conatus uero
quid hominem ad hoc uelut perperam agros ex quibus facillime sua
iussimque fructus perperam. **Prope** fortune namque bona tanta
ambire uideri sunt appetit dignitatem ut arma eam et bella
rudelut in impetores sentant sepius magis regnum et grand
clade respiciat. **Quo** fit ut opulenter facti nullus rei inopet in
magis felicitate putat in regno oro dedit in oro absque neque
uero transigunt etate. **Porro** de felicitate nec dubitat cum non
molestia non dolere. **Perlegi** absque sudore absque ullo discrimine consue
scit heri tibi perperam que de hanc que hominem diuicias consue
iust quique eam uita et more perperam perperam esse debet in
to quoniam in explorantia. **Uita** in finem est illos omni uita in se
uero uacare. **Scio** te magis inquit perperam hanc que fama
et uulgi rumore ducit quoniam quod uero esse credes. **Peru** n. ubi
perperam perperam felicitate in illos esse qui ipso uidentur in felicitate

mathens

Cosmus

Perperam

Perperam

aut quod vite molestias pnt effugere quorum cruciatus omni gnu. ac
molestus si sibi sago mntine videntur. Nec adhuc et anote
quingenta ut eis vici testor me reperisse qui sibi ulla cepa.
te felix uideretur. **Qui** non illa vita aut molestia inquietam
anquam multis oppressam auris deploraret. **Uam** ut de mis
pontificibus loquar quos ples arbitror fuisse superbi multi ex
eui mend puate pnone sut ad modu roquesti oneris pnfia
seruitute deceptis quoda ei digre que om miseria videt.
Qui neq ulla corpis a' ani libera quiete et absi magis et
fuisse auris teneri neq tuto absq paulo neq comode absi mt.
toru detractant mvidia dmta queat. Ita no felix sed afflicto
om tormelo vita fortunatq coru qui ad tam gdu assumu f
dura et aspera appellat possunt. si pontifici offit non
tyrannu impio ut uelint quoru tam si mores serunt no mi.
seros sola putat sed etia deceptandos. Exterea plures nges
quibus nulla mor qm episcopatui utilitatis aut fidei tuade
cura fuerit ut et miseros tles pontifices opari hoies mto
possint et miseri epiam ptem tali pastu uel lupo potius
credunt. Magna ps horu m subleuandis duandisq sue stirpis
hordis conyata fuit quoru agnumos qua euaserunt manes
inter quos nouis exipat cepa. **Qui** apud eos pndu inguit do.
ctine uel religiosi ratiis vltus d m pnt hita ut n dei pudentia
ea si arbitrat. Aliquando querer minima illi inesse aut mor.
talit aut sue fidei cura. **Qui** ppter fine boni fuerit p age.
doru difficultate et pondus natyralisq angustates in quibus
absi ulla mmissione vsmtur miseri sut uidendi sue mali
eo sut miserosos quo longiq ab eoru offit distessere videntur
quosq sepius eos hac msa pnt ut non de seruoru ut p.
but sed dei hospu aliqui fuit ee videntur que magna mselu
est habenda. **Per** facile nudarentur quoda qui nro slo fuerit
pontifici acatari quo facili illoru msa m pntu cet msa ta.
te digni pntu videntur. Non nulli de ne dnm laudadi sunt
sed ne tollendi quide m a dei pntu m iudicia sut omil
ta. **Uam** de Cardinalibz no audeo smi due. **In** oim sta.
tu et qd dnt smi optis permitta ee pssad pnt noui. Mo
ordie indigniss m angre locu hominu tardiale ab eugeu
factu na fuit avaria rapax subdola maleficia mndu ligui pnt.
u et m alioi quiclus prompta. **Con**mentu m vite fuit ad aia
moibus mybissis cuius vite ggnies eguus fuit a dolescentiore
abundate sompno mduano dormiet gladio transossus d op.
tandu quippe est ut qui tantu dignitate assennunt minus stu
dy ponent tum mnumulandu panyb tum m iusta et iuribz
violadis. **Uam** his rebus dediti msa mte no pnt. **Id** de
qre rursq qre opet mte msignes reddut censendu videret quoz

1. uicentini

Angelum

Edmona go to

Cornelius tamen

Diluvium

Joseph

Demetrius

Thymon

Ulcus

Parasus

Pusillus

Placatus
mox

Curat

Sanus

derat magis ex parte ab aqua raperetur reliquis ad oibus impedimentis
prede hostibus relictis quia hi calamitas multorum gentium fuit fa-
cile quos uidebat si interuenerit coru qui aut interire aut capiti
fuit accidit maiore de parte gentium amissa restat plures
Pecora ex pedibus fecit ad uarias gentes expugnandas non
absque magna cura calamitate Venit est postmodum regis
eius que penitentiis dicitur in arabie finibus interdu quo quique
opulentissimae urbes diuisio iudicio ob eorum nequicia scelera exstiterunt
sunt atque in sterile puluerem redactae quos uinculis tamen re-
fecit fulmine uincitatis diluuium quo omnis ipse multas achiae
primae urbes et loca vaporauit Paulo post secum de regno
fames in Joseph iudaea subacta multas in eorum calamitas
turbas oppressa accessit deinde ad portum grecie calamitate dilu-
uium ingens aquis a ponto supfluentibus quod maiore thebae
hic parte absorpsit Quia ipse demetrius huius diuinitate
pateat ipse multas ad motum fugientis loco paretur Ethiopum
insuper eo ferre ipse diuinitate paretur legem afflicisse liber ipse
iudicium paretur non absque multorum insigni calamitate oppressam
in sua diuinitate redigat Per idem tempus hystorie sacre fecit pla-
gas illas in ultione iudeorum egyptum oppressisse Sacerdos de-
inde uides quinquaginta filiorum inter danau et egyptum son-
ta est Parasus quoque expulsio et ad agros fuga ubi a scelero
recepti proditorum regno illi expulsi diuinitate ignoat basinde
egyptum equos uide hospitum paretur crudelitate Non sunt igitur
ta tanta peloponnesi filiorum et gammede rapti Requie
magis cepit bellum Ceteri philomene progredi fabula
et filius a matre paretur abus patri quae non ad laetitia moue-
rent legite antequam tragedias troadem medea edipode atreu-
ypolito reliquisque paretur multas que ipse illorum calamitate con-
tinet et sicut opentat impetu plera Nulla est mox traui ipse
nulla mox na paretur qua non uia paretur diuinitate reu-
afflicte bella paretur terrentis famem uide interdu
multas regnorum magis paretur iudicium gentium paretur ab im-
multis paretur calamitatis finis Deinde allegat mirandam
syntas parthos assyrios persas armenios unumque demum Assu-
sionem ab his discordie amari magis contudit impetu ad
alias insula iudicium paretur oppressa Nulla fides na pietas in
fides nulla huius in eorum gentium regibus et tyrannis fuit et
mutua uide gassan fuit Paretur in filios filii in paretur
fides ad ipse fides uide in uide ad interuenerit ipse paretur
Videtur ut omnia Cui paretur regis athamiae multas ab ipse
ut multas excessus ipse paretur multas paretur regis cedebat
quod crudelis quod inhumanus quod in fides excessus ipse
si quod danau et quod ipse filii fratres athamiae excessus filios

in patris necesse conspiciat quod quo inu supplicat pena subire
Quid autem mirum est ut qui archagregi successit crudeli
qui fuit aliquot die septuaginta duo nunc erant agnati g
uissit oandi Paru ab allex audro supari suau prodia su in
li Nolo insidias prodiaones varia tormenta regid et ordi
refuere vna mētibz quibus ea sue nouissia hoc re' affe
mam tota asiam vixit usq ad all. gaudi ipa calamitabz
atruam fuisse Ruc aut maior calamit' asie inq fuit qm
que xerxis regis quqz qui ad dūces reuētibz homi in
libus in gressu inuissit solas pene aufert omi fēme
clau ferro fame peste delecto claud de allex audro gē
dud vniuersa eius iniqua vbiis totius spolis rapinis man
dus cedibus provincia et vbiu vapiate est compaand p
ipud vō obitu qui solat subire a se guntis inuētibz in
spuam legipis quor et quales nā dūcis tot regni fuerit p
ua mea est nosse qm me omē discordia qm clades subfuit
est quanto odio decauerint quāta gelu frige sit dimia
id Videntur sane dedita opa in sua et gēa illud mutuum
pmitte consensisse tam dūcis sine tam in pda tā filluz in
succedibus forma fuit ut nil semus nil calamitosius ex
cogitaret q de n reguadi rabies viguit ut cū pzo rē o
milla naue vi mūte admittu cēnaret fēam su postea
romani quera impio bello subacta asia pūe' copulsa est
Nam parim eximatis parim annis supari parim tami
naa recepit regibus mltoru saghe rapinis vbiu naadu
reguadu exadio asia in romanoru pūe' que quō q' uae
qua ughia qua amēcia pūe' gubnatu Cū n hūc
dubus q' regis q' dūcis n. supu de amē' atz mūm
ingratu pūe' aut sōu vbiu rōnau mltā hibernis
qm hōpū armis ē delectat Et pū de et omē pbi subdi
tos fūit iniquissā oppressu qua re nil calamitosius ē
pū Quid referā pūm rege' mltidate' qui quadragita
fēme amos in rōmū bellu gessit tūde vian supatūqz
liques vūa fūisse Quid antheothum potentissim' asie reg
aue supari acceptis victoris arbitrio pūe' qdūtibz manu
ex parte regni possessione cessit Quid recepit in belanu
ua n agnata et pūa ad in mūca pūe' gēu
barbarie pūe' in fūe' eufate usiam omem depopulatu
Amasii syrie vbiu nūpūe' ab se mptā spolasse Ce
sarem sebapnamqz delecte smena vi cepit hūe' in pūa
reūsi ex pūa abducta vbiu mltā edificasse Quidē reg
ceūorū qui magne pūa asie mptā vbiu supari capto ē
ntā suau arde quē ille cauca more belu mltā in spūa
tūl' formē p mūsa fēme asia mltā pūe' in mūa

ochue

Parus

Regis

calamitas

Romanus

Cū

Emendat

archagregi

in mltis

et pūa fūit

grece ubi et regit que vniuersi littere asie occupant
fundibus euectas amemore medorum pona persarum asie
aut lida et aiap asie regna ex omnia pennis i paucis diu
peruenire Ita no p lio mutauit sed regit quod strages ma
fieri est quod papiu argumentu ee dinofu uo e mpla
Ma pfecto huana ipia vis ampla ac maffia sua fati
fo au ut m pxiu m nro opibz repa possit pxiu m
opmno cet ex illoru ipm vrie babilone v be ta palata tato
leboe mra mpena tot homi milibz edificata ullo vni
pe fura Multa e pxiu d mrao ambia qui qiq et qua
diagmra fere milia replentur Multa de mura ap h
tudine licioz mto qm qua duo pl auz d mrao alati
dme qdiquagm cubitoz fuisse ferunt tures d mrao et
qdiquagm que linaidie ay alauidme memu maffia
equaret Qu per vdis medu as paxo fluet vbe pote qiq
stadu ligit m mro ope uuz ac auz pxiu d mrao ab
utraq fone pona paxa mstruata quau alia sept alu
tu milu pxiu alu cu adieat huc vbe mro auo e
d mrao tradit mrao mldz hom ad id op9 elat ac sigle
p d mrao mro mrao die addit est et omis pensis op9
m pxiu mrao odis emmualu tante mot mrao vrie de
u pxiu maffia paxa repa pxiu tam palare vbe noue
m ea regione obliuato Immuens fere egre vbe
as maffia cat quau hodie na erat medu no m ali
quibz m locis vbe remanet Non recenset bella mrao
ea per Rono pxiu m diuis asie namis mrao pxiu m
fuerit qui no aut adis asyrios aut persas aut pxiu
aut pxiu armo vbe forma pugnat mrao vrie
plu vrie repa. Acauo e amemore persar fura
p d mrao pxiu ad mrao regibz au ea reg m pxiu
ac redie m mrao pxiu mrao bellu vrie fura
capit et ois est m auz mrao uo e vrie sen
laxat sed su o mrao ab mrao mrao qd
fura est. Venidit est bassus postmodu pxiu mrao
illos omis asie pxiu. Vasi aut asyrios egre m pxiu
p d mrao ab augsto pxiu que oia co pxiu vi pal
fura asia magna mrao vrie pxiu vbe nra
mrao mrao ac uastate qm nra e e
mrao mrao om que vrie fura
q d mrao mrao mrao e vrie
ad opxiu mrao et auquo e e ad mrao mrao. Nulla
fura fura pxiu om calamitatu mrao vrie
fura de om que fura pxiu fura pxiu
mrao mrao mrao pxiu a ab mrao a d mrao a bell

sublon

om pxiu de q
d mrao

Admrao

De mrao

m a mrao

De mrao

cessante hoc uel uideor dictum ea gente reliqua omni m
paulo excessu Considera illius quondam urbes potissimas
Lacedaemone athenis grecie limna thebas argos munitas
reliquasq; proclamas maximas urbes aut delatas funditus
in parua oppidula reductas Inspice terreptas natus per
mulus nobles olim nunc in puluere repositas Inspecta p
simis quondam pinnas thessalia adhaem boeam cuba
archadia roma peloponnesu terras nunc a paucis moris ad
tas desertis uisibus quoad hodie a nra a parua oppidula
fugae hunc miserie testes in unguis plectidys in illis
munitas ex uisibus Inspecta miserie plenas populatissimas
quondam nunc desertas ac depopulatas Ad quod ego uisibus
deplorandis immensis Maadonia atq; epyrota regis q
milia infelices ex eis ex epla academ legimus alia
duo pueri in ex epla in brucos transisse Romanos bello
apparentes apud archermia pueri in pissa lina occubuisse
Pueri q; epyrota regis ac bello capti mac' edmo m
habet uicid abscessisse ualua Deinde in oppugnatoe argos tegu
la pmissu munitas Persen maadonia regem noster roma
nis supant captus pauli enaly triumphu uicid archemis aure
is decuisse Et si tanta plurimorum regu infelicitas fuit iquid
deceas estimandu quoru quisq; suo punitur casu quid de uisibus
uicidandu in quo fortuna vni sua ex eis sapientes consent os
grecis fuitur nationes regibus suis carere facinare naos
hucan regio praua in tyrannoru diaone cessere Sicut q'm
europa fuit quos tartaros vocat duasis imperis cotinus ab
armis gallantia Vagi in pabiles imperatores sepius mutatos
messi vngari polom Ruteni ceteraq; finime ad septentriem
gentes se inquietas ab armis fuisse legimus et aut alys munitis
se bello ac mense dissidisse Adhemama ois se vixit tepe
stantibus tactata est et vel proximis armis lraquut vel suo
deceatut marie Magna pars eius a romanis haud parua in
laminibus subacta dicit hungaris postmodu sepius populata
est Parte suae noruegie gothoru regna et antea se et ut
quoq; alius ab vno quidq; a pluribus regibus sua possessa ille
q; reguora hec mutatos abq; huas saghe et reguora dep
latoe gungel Adhemama est conuennia reuo munitu gu
tia haud quaq; et ipa paruas aut duet perpeffa calamitas
Nam ut pora relinquantur sda de quibus magis fabulosa
qm vera tradi possit ead tan singuli postioribus repositis
fama exaguerata credim? Basar 200 annos intio saghe
vicia clade lamentabili plurimoru vbiu ruina prouocata
vassata uadua gentu arde s afflictu tandem romans impio
parere coegit libidini populi suauaq; duisoz imperatoru

allu a

pro h

hualgu

post i adu g
hualgu
hualgu

e q

vis' franco

Armenie

Colonia

Parisi

Alamania

Clodoneus

Aquitania

Arto

Normania

Normania

Lotharingus

Britannia

Britannia

paruit Post constantin impium libentibus romanis culpa prin-
cipaliter veritas cum sepius galli ob auaricia crudelitatemque
dicitur qui illis preceperat defecisset variamque fortuna ex-
magnis cladibus essent debilem occasione ex tunc inuicem
ad se inuicem occupandam perbuerat. Primum franco gens
bello ferax suamque ut ferat egressi in theodosis. insidiam
impio in germanie opidis iuxta reuic confederant. Postera-
tibus nauero flue ad quinas et hezard Romanorum duces
apud treuerum congressi superiores armis delecto exat duces
miserunt urbem capta diripiunt atque incendunt. Primum du-
centis aduagis per tota huius urbis iunc colonia. Primum
aditum demare in murel profecti gallia parisi sinone
Cum non reliquisque urbes atque oram ac que ab eis franci
est appellata occupare. Unde huius gallia populantes
magna inde attraxerunt. Post hoc alamania a germanis oritur
Cum omnem terram armis sibi vendicare iuxta que flum fluit
hanc mulu ab inde remouit. Cum ab hostio ad alios usque
nomen protenderet ab eisque est alamania appellata. Cum
hic clodoneus francorum rex congressus in infirmitate vi-
bus voto suscepto se epianu fore si alamania superaret
vixit in tota sua gente opera remigis. Epi vici sanctissimi
parfoluit. Aquitania insuper a theodosis gothis assidit est
super uenere et burgundiones genti bello aspera a septentrio
nali plaga progressi eamque poratione gallic populi qua ho-
die quoque burgundia dicitur. Huius rege sibi constituto ma-
gnam gallic parte lacessentes bello sepius cum finitimo a-
ne dimicant. Unde ab imperatoribus Otone primo et co-
rado super post eorum quibus regnarunt ad hoc meorum
diaconem cessere. Northmann postmo a boerale regione qui
northum appellant. Egressi vix in locis gallic populati
sunt. Huius primo doctiano iuxta mose hostia emporio no-
bili delecto per ligerim flumem gallia aggressi plures vi-
ces inquis namque andegauis turonis pluresque alie se-
runtur in caput. Poliantur lotharing impatoris tempore
Anno domini 835. Huius de domo regressi paulo post inuoi-
mam redeunt perque hostia sequantur rursus gallia va-
santes eam sibi partem armis vendicare que nunc ab
eis ducto nomine Normania vocatur rothomagusque regni
caput sibi constituit. Vbi ad regnassent diuina vicinis
regionibus in sepe francorum tandem virtute subacti sunt
atque eorum regno additi. Vltim britones insula britania ob
miseria bella pulsi eam gallic maritima oram pe-
tente in qua veneti erat possessam a pon priu britania
dictantur. hec tanta varie gentis in gallic inuadit qui

eius pars oppressa est hodie quoque mauri pro mauritaniam te-
nent regnum grauius nouo nomine appellatum Et quod hora omnes
qui aragoma et valencia dicitur pauloq; ducentis annis a
barbaris recuperata est Et ut baleares insule que illorum duces
erant facte Signum earum regiones a barbaris fuisse possessas id
est papium quod maritima omni ora a mauris incolunt
qui in sua perfidia perseverantes tributa regibus suis persolunt
Harum tot tantarq; multitudinum valetres haud dubia quicquam
prebent hispanos omnes namq; vite misera vacasse Transcam
ad opposita affrica si libi et q; felicitate diuisis domus paruerit
persoluit Et eius magna pars libia ethiopie finitima quine p
affra dem munda getuli mauritani mesul que puiat diuisi
quondam regibus paruerunt Ab his oib; plusq; barbaria tyrannide
oppressi fuerunt pti alienor n appetu continuu in bellis ob regum
aliena appetentia libidine usque sunt Nam gorgonid gentem edut
in affrica regnantes a perseo iouis filio victa ab his deperdit
vix amafones libere armis affricae que non solum affricae mfe-
re fuerunt sed in asiam transiunt magna illa pars fuit
depopulata In affrica no plures sibi subige nationes postu-
lantes ab eis ac plures imparet urbibus bello laessis sunt
urbem arene vi capta omnibus usq; ad rubicund metum de
sauege audeliq; qm pax ead ad terrendos finitimos vito-
rit vfe Cum his consueti pax regna exu mirina
exatu triginta milia pedum duorum milia equum filata ad
gentes pponit arma vix quibus acie superius usq; ad her-
culis aduenit a quo regum exu deletu est In libia regum
Irtanas antea dyomisq; omni vicerat Relique affricae puiat
c usq; ad carthaginiensiu qui regibus qui et qm bella mure
exantibus paruerunt Scutu est deinceps impu carthaginiense
quod non abp mitoru calamitate qpatu est Et hunc finitimos
affricae non qren hispania mltis mferis afferent arma
merubia ac sardiniam venerunt et vbiq; mto Marte mu-
tuaz pmae bellati Scutu fuit deinceps pmi sedm et vbi
ad romas bella gurgid in qbz qm fuit sagus huius effusu
mrale videntur diu Ex ore bella no solum carthago sed to-
tus affricae ruina puiat tunc Quadragesima ferme annis
carthago in romas tra manq; tenuit tandem subacta mpta
misa causa est quo nil audeliq; exagum paruit qua vbi in
magnifica in pte tantis rebus gemo poloru spulata deletu
euerat nulla magnitud calamitatu gony effugisse Viginti
duo milia passuum urbem ambitu complexa tradit duo milia
arab muros decet septu diebus vniuse vbi edificia qm
assupit murgon domu hunc calamitatis At qm affra bel-
li quib; magna in suoru pte suabuerunt tot tantorq;

Gorgones

Perseus
Amafones

mirina

Ille puma

Abus car

in principu in exanimis amissio et exadua tam semper vbi
ades magnifice multu tot edificioru conflagrato tot milia
hominu flebilis fuit nome instabilis forme opes fragiles
atq multatlet Quare forme condicio insu vne me raro
ostendit admonentq melis tunc in hoc vinctu circulo
a calamitatibz esse posse Quid hic regis sybaris capite
victus in plis in stipionis ptaem cu decessit roma cu reliq
capitulis missus ubi de fuma est Post obitu maxumise
regis inuidie Inguetia dolo et fraude regit at ipse bel
lo victus cu vnus in diaone mari ductus inuictus ante in
ph. vntis curia pcepit Paulus post efugo tarpio diaturo
obit Restituta postmodu tyben grachi deactho carthago
est et Soloma eo inq Non in ea vbe puaqz pace
diuina licet fere Dura pompey postea Cesaris bellis inu
libz laterata est Deau sut vandali gothiq a quibz longo
tpe possessa carthago demu a bellisano libana legnuq Va
rys deinde quassata molepx in barbaroru qui sarraceni
dumut f raudelente doleta ac pstrata a deo fuit ut paucis
eius vestigia supsit Non est omittenda Syri opulenssim
quonda regni vapores deplenda qua pauloqz triginta
annu pnuq angisse dussit regis egypti que Soldanu ro
rant cam insula inuapt conuente ex inqusa regel caput
morsu vrbem regni caput omesqz insula preter paucis mu
nita opida spoliant predam regemqz in egyptu asportant
Reg pata dure tributu quot annis in insula desertu ppe
om retu mops reclusus Francus admodu deplendiq vident
quos etia genau at vrbu retuli casus fortune seueru
infigues Vm in vrbis rome Italici ruine assuit crassata
illius assues videtur quas eo tpe in ea aene resuau vt non
sit mirandu eas puaas que vbi paruerut calupias ac p
struas fuisse cu regnu oibz romam et gentiu imperio
Italica tam feda lacerata ac ueqz ara concernant Italica an
vrbem condita fuisse se tum ab egypto hoste tum a dome
stic iniquetate legim Plures eius maximas aras et me
durraneas grece nationes occupauit A supeto mari man
tua parauum antona ab egyptis condite qui et ipse pua
stipe otu di erat Ab infero luna ppe populania cuncte ne
apolio tarentu et oibz traque maritimus qui ad gra vergit
grecoi vides est diu f. Saurinus antea ad italia fugies
pua ea loca tenuit Vbi nunc mod est capitalis Post huc
Ender palacu edificauit ubiqz instituit regni opes postmodu
enat in lacu nauibz delatq non absq bello quod vrbis
nito sigie egerant lucum sibi pde credere lano rego dele
git Latum archades et pelagii inhabitauit a qbz vmbri

Syphax

Inguetia
(Inguetia)

Syri

Soldanus

Italia

Saurinus

Saurinus

suis sedibus exant sunt Agilla q̄ vrbē a ydage et cona a dardano
 trojanu conditū. Crusa usq̄ ad alpes impu protendit q̄m̄bus
 hū lons p̄bans que postea asalyina gallia vocata est. He-
 nuerit quosq̄ oēs eā regione que ad superū mare p̄tendunt
 edificata in litore maris vrbē quā adriā dūc' aqua et mār
 uon tūc it. **Transcenderit** p̄p̄ra sup̄ans alpidū in Italia
 sep̄us galli senonce infubico boi qui pulis excusos omēs
 regiones in quibus nūc lombardia est usq̄ p̄lminū p̄me
 vi pulis aut subans possessoribus tenue' quorū ad arusp̄s
 et vrbē usq̄ roma arma p̄nētū. **Senuta** ē vrbē ab romu-
 lo condita que flugellū non plū **italic** sed totū orbis vrbē
 dūc' p̄t. **Ulam** dū impu' amplificat' auyt et vrbē quosq̄
 subig' infubitū vrbū tūna et nūcū p̄uāuū vapante
 plurimū gēuū p̄minē in tantā molem impu deuenit
 ut suo ponde' euerē sit coacta. Sed dū Romam vrbē p̄bi
 subde' conant' ab exēto hōp̄ appenti magnū clādib' et
 extrema deducuerit fortuna. **Antea** **Galli** cū p̄ruet
 mltū Itali p̄gins duobus p̄his effuderit cum maxie
 hambal quatuordecā annis italie aq̄ vrbis vrbū utruū
 plurib'q̄ vrbibus captis ac delectis uapantē italie appellat'
 p̄t. **Supuenerē** deinde ombra et ipi magna cōuorū mī-
 liti ade in yraliā p̄p̄at quibus mī dūc' mār obp̄ngit
 adū de impu romano fūit. **Socialē** dom' et p̄ule bella p̄-
 exatata nec mī magnū sedata clādib' et plurū vrbū tu-
 ma vū plūs vrbis qm̄ **italic** tempestates fūisse videntur
 Nūq̄ nā p̄uans diffensib' mī ab mēp̄m̄ certamē
 mīq̄m a domesticis quēuit bellis. **Dū** regibus p̄uuit a dō-
 illis vrbis auct' infensa eū ut bruta animi magnitudo
 puluāe simulacōe rēp' cōgerent libertatē parā nocte p̄-
 bis p̄p̄ione' nōp̄ eū et patre dūctū et amū nōp̄
 seditiones tribunor' ac mī eū et patres usq̄ ad eadē dē-
 fensioes nōp̄ optimorū et bū de rē p̄u mītorū auct'
 bellū ut p̄ vrbē annū tūm a vrbis tūm a domesticis dō-
 tenaomb' vrbem fūisse cōp̄et. **Quid** enarant in italia
 hispania gallia germania **Africa** **Asia** **Europa** gūa
 duces romanos superantes cōtū fugatos ac a dō rēuā
 dūc' impatores p̄ghe p̄ orbem p̄p̄u vrbū p̄uorū
 dūctū quibus p̄ vrbē fūit et p̄p̄a. **Quid** rēfca mī-
 mōr p̄uē vrbē in quo mārē assup̄at. **Prouāns** nūcū
 eū depolatas delatas nationes. **Quid** vō loquat de
 bellis auct' tam p̄p̄s et nōp̄hādis et quib' rōuā vrbē
 est lacatū mīrū dūcū videntur quātū clādē quātū p̄p̄e
 quātū mōdū in vrbē italia totū deniq̄ fūme orbē tūc
 exatant. **Septus** ut auct' armis est actatū ad mār

Purpur

hambal

Gymbri

Quid

in vno eorū vno ut p̄lq̄ mactatū m̄p̄ reueretur / hinc dīa
 mala emanant p̄ vno mōto duo sūt exorta qui vnos
 illasces sup̄cōne pacē et bello uales ut pessimi cōm̄ficti
 mētia p̄cipuebat quō fūit est ut cōficti m̄p̄ op̄i
 vus p̄ p̄cōnē sapientē q̄sibz fūit daretur barbaris
 nationibz / ad hanc m̄fendi ut q̄ m̄te p̄uē ad exor
 acendū uigil m̄p̄ nōū crudelitatis ad dēficti m̄p̄ lēz
 m̄ficti p̄ficti fūit ut vrbis et talis fortūa barbaris q̄
 tam malis p̄cipuebat non hanc sed semibarbaris tā sem
 hanc qui videbat ad vrbis m̄ficti nati p̄are cōficti
 deflende videntur m̄p̄ lēz quas vrbis sup̄cōnē p̄m̄ ca
 lūm̄tatis sed crudeliores m̄ficti atq̄ uerbiores que sūt post
 modū fūit Nam tēntū fūit annis vrbis Rōma q̄dēs
 a barbaris nationibz capta ac direpta est magna ad totā
 italie ruina a Gothis qui p̄ p̄m̄mōmā honoz p̄m̄
 Italia descenderūt / p̄m̄ alarius deinde paucis post annis
 a t̄p̄m̄p̄l̄is qui ei succēdit dūm̄q̄ m̄p̄ spoliata direpta
 q̄ fūit cōficti vrbis postea gēficti dūm̄q̄ ex affi
 ra quo ex hispania trauectat nauibus ad m̄ficti aduēta ro
 mā spoliata om̄p̄m̄q̄ annos p̄m̄ q̄dēs post vrbis
 ab alario antea capta hinc p̄ campānam quā m̄ficti
 vrbis ruina depopulata est m̄ficti ad p̄da rediit hinc
 dūm̄q̄ antea valentiniā vrbis fūit dūm̄q̄ dūm̄q̄ dūm̄q̄
 tordingoz emulorūq̄ rex Italia p̄m̄ sup̄cōnē apud vrbis
 orete p̄m̄ augustinūq̄ ab m̄p̄io dēficti rōa p̄m̄
 sed a theoderico Gothorū rege vrbis postea quā Itali
 am vrbis que ingressus est anno apud Rauennā m̄ficti
 causa p̄m̄ Gothorū dūm̄q̄ qui est Rauennē p̄m̄ regni
 q̄m̄tuerat Italia vrbis postea rex horum
 om̄ crudelitatis suoz reliquos m̄ficti rōa Post m̄ficti
 vrbis eludom inquis vrbis hanc rōa fūit
 vrbis ab se obficti ac fame ad deditionē cōpulsam
 p̄m̄ dūm̄q̄ quā est dūm̄q̄ muros est domos in
 tendit m̄p̄m̄q̄ abduxit tūm̄ vrbis crudelitē ut rōa q̄
 dūm̄q̄ dies abficti habitatoe ullo p̄m̄ fūit tūm̄
 et dūm̄q̄ habitatoe facta / dūm̄q̄ p̄m̄ ad vrbis dūm̄q̄
 m̄ficti ad m̄p̄m̄q̄ vrbis / adeo m̄ficti m̄ficti tēp̄m̄
 debilitate ut m̄ficti p̄m̄ non p̄m̄ vrbis tēp̄m̄
 ad / Gothorū regibz aliquādu p̄m̄ / tūm̄ vrbis m̄p̄m̄q̄
 ac vrbis quoz libidini cōpulsam nō sōlū m̄p̄m̄q̄
 sed vrbis se alienis vrbis sup̄cōnē / vrbis vrbis vrbis
 vrbis longo vrbis m̄ficti accēp̄ / gentis barbarie ac
 fūit que magne italie p̄m̄ domina est / Om̄ q̄m̄
 Cisalpine gallic regione que nūc lūbardia est ab eis m̄ficti

quoniam vrbis
 est m̄m̄

alarius
 Admolphus
 Gensericus

Odoacer rex

Augustus

Theodericus

Totila

fō dūm̄q̄

Longobardi

omem q̄ superi maris freme tractu ab Rauenna bñvctū
usq̄ tenuere ducebat paulo amplius annos in Italia regnat
et Romanis et sumis pontificalibus intorū cū p̄uicte infestis q̄
accedit ut ad cōp̄mendat̄ eorū munitas n̄ Pipinus cū dilo-
fardus qui postea est Imperator factus in Italia atheni deuoto
desiderio eā ab longobardis fuitute liberaret / Manerū q̄ int
tudo ingens et antea et paulo post Italia iam debilitata
mutasit beneuolū ac m̄terā plusq̄q̄ viciuas viles ab eis
vi captis ducis tenuer̄ eueris poruēsi autē Romanū agnū
sepisse mansantes / Basilica sancti petri omnibz p̄olauer̄
ornamentis Quare p̄ motus eius illo pontifice vacante
multo cōgit quo tutior esset locus a barbarorū incursu
Neq̄ in deuotio longobardis aut mauris expulsi quies
sine data est aut vbi pace frui hant Nam post Imperat̄
fardolo demandatū pars grecis imperatoribz pars sicut p̄dixi
baroli parabat quia ex re dissensionis ac bella cū in vbe
cū alijs in locis exoriebant̄ plusq̄ in Italia tyrān reges
imparis d̄ncip̄s fuerat a quibz p̄ uergeta atq̄ ex manna
est ea parte Italie quā hodie regnū Neapolitanū appellat
Bello m̄terno p̄sa alia facio vidus m̄for angelis afo-
verio ac Richards normanniorū duabus / qui eo cū plures
sue gentis milibus ante millep̄m et trecentep̄m annū tñ-
fuerat p̄uicte cū ducis n̄ eis bella vigeret / qui nor-
mannis successerat Ducez palioz calamit̄es suas opes a deo
armis auxerut Ut postea Rogerius p̄ anacleto pontifice
duobz de regno d̄ncip̄s rex sit factus ad Regnū postea bel-
lo sepisse appetit et ad nostrā usq̄ etate dūse gentes Re-
ges in eo haud paruo etatē regnarūt / finitime regno p̄-
uicte que in d̄ncip̄e rōane eate gesserūt / Qua f̄uauit
quiete ip̄i Ut de sup̄iorē ip̄m aduocē p̄lras / Conspicim̄
causa frequētibz m̄se bellis hactenq̄ pugnarūt / nulla aui-
tas eruat̄ est quā non demeritate exagitauesim̄ f̄uicte
que ad h̄c n̄cā vbe magna illis florentia parte p̄orta q̄
sed usq̄ ad hoc t̄p̄ appellat̄ possit p̄uicte inquit / Utq̄ in p̄t
trecentep̄m annū quiḡt ut nō alit̄ eius n̄m̄s / vel domesticū
uel extrinsecū bello laboraret / Anua ligurū vbe hodie mari
plurim̄ p̄tes paulo sup̄ quiḡte p̄m annū classe maurozū
apta populata atq̄ cūsa est q̄ Lombardie que un̄ d̄cā vbe
tū p̄uicte n̄m̄ tyrannos quibz subdue fuerūt longo
t̄p̄e seueria sūt afflicte / Ut de sup̄ioribz eorū malis t̄cā
Fredericus p̄ vbe mediolanā / triennio obfessis fame ad
deditionē apulit̄ in qua m̄ensis rears d̄m̄s edificijs l̄uic
bus m̄p̄s eius seueria debachata e / Ante vāp̄m p̄a-
p̄e placencie addidit ruinas / Nouille p̄cā ab h̄m̄p̄antibz

Imperat̄
Baroli

Illo

Neapolitanū reg

in m̄terno

Janus

Lombardia

med alian

Fredericus

Volunt

Yndia

Scalia

Bohemina

Machus

obsequi capereque cunctasque diuersis malis conflictare. **S**icque
eius genus loca uel imperator uel tyrannorum qui sua quicquid
opera per vim ceperat uicere potuit crudelitate. **I**ndolentius
dominus ut omni crudelitate ad paulo super centum annis pa-
trius tyrannide carperet. **N**on uideat milia uices in uita lu-
ad sub spe opibus tractos abussit igne eandem urbem dudum bel-
lo sanguinem una ad eius princeps francisco comes duxit ipse
Pauloque post eodem nomine filius cum eam reciperet non multos post
annos uenit longa obsidione pressam receperunt. **D**edit ei
franciscus dux qui uenias in duobus filijs deductis in
causam postmodum nauigulat fuit non parum uisumque glie
sit fortune fides. **N**ulla fere Salsapine galie aut aut bar-
barorum aut ytalorum obsidione direptionem effugit. **P**eruenit
Verona breui in mediolanum hinc in tremona parua placida
mutina relique queque eius ymagine uices sua fuit ex parte fe-
quenter subire calamitas. **N**os ipsi hoc nro sculo quodam scilicet
bellis flagrant uideamus in horribis rabie ad domosque factioles
absumptis. **I**tem referre bella que inter nos et vicinorum
familia iam annos nonaginta in quibus omni fere
Italia oppressa est uiguerunt. **N**isi longa fuit esset hystoria
Quid loquar de Centia que porcio italis habet nego-
tilla. **O**bis partem crudeliter tyrannos ex parte. **A**perito ptra
est undique mari et omni cupiditate ceperat ut omni in eaz
impero uicere fuit. **A**d grecas a carthaginiensibus a romis
pessima deruta ac laedea est et infamia pene calamitas
imposita ut inferna illis quodcumque omni tpe fuisse uideatur pos-
sem insuper ceterarum nationum recensere et domi et foris et
arma multorum sanguine ceata. **Q**uid crudelius bello
causam quid inter gallicos dudum magis ad ymagine et hominem et urbem
est exortu. **N**ossem hoc aduocatum bohemorum parumque p-
quarum deflenda interum strage hominum calamitas. **S**ed uicior
ne hec ipsa que reuli audire uobis attulerunt sanctas hoc
vnu dixerit sit erit nulla iniqua. **N**ulla orbis p-
nulla gente a miseria fuisse intacta sed omnium subiecta
calamitatibus exortu. **H**ic machus p-
pogger. **F**uora ac p-
laque quibus traxit orbis est conflictata in quibus magis dade
genus g-
due nam sunt yta fuora inquam a me omnia
pepleneae famas terre mox quibus plura magisque cunctas
eueise sunt et ingens. **H**ic machus p-
ad a me receperuntur quibus crudelis de terremontibus quibus mi-
serius dicitur aut ex ingratum p-
laris in longis uices legum. **N**ossem. **N**ossem. **N**ossem. **N**ossem.
quibus a bellis yta p-
At inter a deo quassam

ceremonibus est eius regnum ut plures vides et ceteris viris ho-
minum milia perisse dicantur Augustus ipse hallis in asia in
Cypro plures vides motu sic conoderunt Pompeio tybano he-
derim asie civitates in quibus apollonia ephepsi magnesia
sardis cesarea philadelpheia opone Serquero molus tenu-
tine miroma dei herania soli motu sunt absumpte Sittima
et in salutarie passione conossa Sub uerone impio ludice-
am hierapolim collysom motu simili prostravit Arces
insuper vespasianus priopanis vides euersas conspexit Eadem
elide sub trayano quinque vides pone Elea mirca Gmepre-
tane et antiochia subuersa Hadrianus quoque etas tremore
damna censit in cesaree ac nicopolis ruina In praesentia an-
thionum magis sunt cladda sunt insigne et et summa vides
conadit et in tyro ac sydone ex edipia collapsa ultra homi-
nula tum debilitata tum et trita sunt Quod idem trigis
Pompeio Constantino Constantini filio in vides asie vides
in quibus horribili motu sic plura hominum milia interierunt huius
cladda in comedia fundum causa penta est Piamis et vides
magis et parue collapsa Valentimano ac valente regibus
hic motu et vides orbem factu mare hinc egressu palis
ultraque insularum vides in munera ipse oppide maras et
nunc penitus causa Antiochia honore etate plura et europe
regiones motu sic quassavit ac maiore muros ac tunc
vides partim pluraque edipia tum puba tum praesentia cunct
et qui europe melior facti quia sua aqua passa est et
in peloponneso isoratis ac plonia ipse eluem et bucam
vides cuboe maritimas in habitationibus hic hanc obsidet
et vides antea vides erat nunc mare navigis primum factu et
et a mole a serpente delecte Opuntia ad insuper ac nunc
nouorum insuper praesentia galathea vides sub trayano motu sic
diuipre soli peste drachm est collapsa et plures campum
vides eius vides promptu sunt paludis plures fuisse vides tunc
Rauenna hic adiacenda est quod nauis ex parte et lissa se-
runt Picta est antea Iduma magna portus maritime et
ac vides des et buhima quod opida complura ob hunc
pluraque aquam in vides et plura ac collapsa sunt in di-
a tot tantumque calamitas prae praesentia et fuisse quibus into-
mortales quere vides de roma in a tota obsidione a deo
oppre et vides natorum corpora mande quod idem in obsidione
hierapoline contigisse Eusebius auctor est tanta in fuisse
in ante vigas ut vides infante flud usque assu mactetur
su ipse vides de milia hominum in ea perisse fame legimus
Septis eadem Antiochia et opus ipse a deo praesentia ut vides
vides vides de milia hominum interierunt addeque vides motu sic

Augustus

Tybano

Nero

Vespasianus

M. Antoninus

Constantinus

Valentinianus

Isoratis
Bucam

Roma

Eusebius

Antiochia

De amplitudine
urbis

Plinius

De vita

De morte

De studiis

fuerit plures velut caput se in urbem preceperunt. Sed quid
autem ora natus nup in re. Anglie Northmanni galie
urbem obsideret tredecim milia hominum paucis diebus famem ab
sumpsit. **T**empus pluribus amicitia per obsidione legimus. cum
difficulus singulorum urbem paucis calamitibus. **R**epertum est
in hoc et quinquaginta milia antiquo in lucis delectos que
nulla erat memoria. **S**icut et his maiores inter clades illi
quas orbis per peregrinos inducendum est que quod tantum lu-
te caruerunt in obsidione latet que rearsit rearsum scriptura
monumenta celebra reddiderunt ubique n. rari electa vices
suas ostendunt. **N**ullus ob eam causam regiones themonies
peritennas fume valla seditiones subterfuge valuerunt quo
puer tota orbis calamitosam vitam fuisse et hac qui imperia
omni esse comprehensa huius generis societate que ad decesset
Cum colligitur inquam legimus quibus modis quibus peri-
culis quibus fortune manusibus qui asperere acerbis conditio
exposita sit mortalium vita in qua nunc sane autem in secula
in firmum in certum a mensura nobis datur qua per desipere
nichil videtur qui longam etate longum vite nunciatum opes
diuinas dignitates tantopere ceperunt et vultus orbis expe-
sant ipsi sibi fouea in qua madat perantem. **C**um Cosmus
non reus inquit que a vobis satis dilagunt discepta sunt a
me vero antea de vultu felicitate dicta eo spectantur ut eli-
cerem opus vram potius quam ut incederem senectutem ferrem
Videro n. ut antiquiora postponam de quibus satis copiose
differuimus tum italie tum hinc nunc in paucis quibus media
teneat rad ulla quere a a bellis nunc etate a avaris
calamitatibus data sed per ea aut lacrimis appetitibus et his
annis aut alios lacrimis seditionibus quos domosuos et auli
discordia sepius laborasse adeo ut interis senilis non haberet
longiore quere fuit. **S**ed que nam media nos posset quibus
vite mole per tilios redde omnibus n. cum animi tu corpus
infirmatibus per bonos medicos nam sumus cura salutaris
adhibere per. **N**on est ita deprecandum quod iugiter nos
epian quibus ab infatu primus integram. **S**i magis est reor quod a vte
per inuit nunc est. **C**um autem videtur. **N**ullus per idem adu-
per inuit nunc est. **V**era inquit **Pl**atone **C**osme sententia
videtur et de subspici a vte in rebus huius assidui esse per et
Verum consideram in his quibus vite aduicem. **V**isu est hoc
aduicem ob ea rem euenire mortalibus et aliqui nos esse huius mem-
nerim hoc est in callo natus et in vte estus que ex tenuissim
re per se conficitur utque a fortune bonorum que caduca sunt capi-
ditate auersi animi et agitantibus nram quatinus ad meliora et
studia quod ope quia vte sentit in vera nos libere vendit. **E**t

erit si videret reuera quatuor mente ad sui met quatuor cogitatio:
 onemque reuerentia si quatuor sensus dedimur ac spiritus valuz
 piam dilectio paucum in impio ratione si vult in dicitur nostrum
 apm sciam eius precepta velut in vultu in magis obsequium
 her nos ab oī vult malepna ab oī pēbarō animi auocāt her
 ab omī mūtō reddet in fēmitē her anima submīstrabit quidā
 mūtō quēpnet forū tela hī admonē opes supflūas quēpnet
 ēē piamō bonis vultū nō tū nēō sed cōmodatō ad q̄ piamēda
 cū libuerit dantō artū piam sūp her docet eadē animi cō:
 tū et possidēda et reliquēda ēē hīc sūt ut nō dō et cōlēad vult
 vū doctō quidā mīserum ad vult hī et cū rōē dēgenda hīc
 pīpīa si vult vult atq̄ mīstuerō oēm forū impetū quēp
 nemī pīpīa in pīpīa est habendū vult agē cōmēt
 cū quo vult pīpīa vult oīatō forū mūtō pīpīa nō
 effertur si dēpīa lēuē forū illud mūtō nō hīc arbitrio
 fūm pīpīa vult adūpīa quādoq̄ dū nō forū ut atq̄
 ea forū ad cōmēt pīpīa supiorō sūo cōmēt cōmēt Non nō
 in pīpīa dēpīa vult vult sed in adūpīa vult pīpīa nō gubīatō
 vult pīpīa mīpīa pīpīa sed tēpīatō mūtō et cōlēad vult
 Non ē tam vult forū vult ut a forū et cōlēad vult nō supīa
 vult nō tū cū ea cōlēad vult cōlēad cōlēad pīpīa a forū
 hīc mīpīa libet est si opes auferit si vult si vult
 si vult si libetō cōlēad cōlēad mūtō sūo cōlēad
 q̄ ad sūa dēpīa pīpīa si quī vult mūtō q̄ dāt cū ipē pīpīa
 nō hīc quid vult pīpīa nō nō nō nō nō et pīpīa
 in pīpīa vult nō sūo cōlēad vult vult Mūtō pīpīa
 in pīpīa vult que mīpīa sūa nō tōquet cōlēad
 ad mīpīa cōlēad pīpīa opes mīpīa mīpīa
 quīpīa forū dōmātō Et ea pīpīa hīc hīc hīc
 mōpīa hīc cōlēad hīc cōlēad hīc mōpīa hīc mīpīa
 tūc cōlēad pīpīa pīpīa vult vult vult mīpīa
 et ea a vult quēpīa atq̄ cōlēad pīpīa q̄ nō pīpīa
 sūt que nō vult dēpīa nō mōpīa auferat hīc
 vult vult ac vult pīpīa quāzū qui sūo cōlēad
 cōlēad cōlēad pīpīa sūo cōlēad vult nō pīpīa hīc
 nō vult vult aut vult mīpīa aut mīpīa sūo cōlēad
 dūc cōlēad mūtō mūtō dōmī quēpīa qui sūo cōlēad
 cōlēad cōlēad quēpīa est mūtō mūtō ut hīc cōlēad
 cōlēad cōlēad mūtō nō cōlēad sūo cōlēad vult libet cōlēad mūtō
 q̄mūt hīc vult pīpīa pīpīa in vult cōlēad vult
 liquorū vult aliquādo mūtō nō cōlēad

De Mercurio
 Mercurius sapientia dicitur
 De Mercurio

[Faint, illegible text in a single column, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint, illegible text visible along the right edge of the page, possibly from the adjacent page.]

M. T. Ciceronis de fimbriis bonorum et malorum liber primus Inap

Non eram nescius brute. cum que suis ingenijs exquisitaq; doctina philosophi grecis sermone tractauissent ea latinis scribis mandarem: fore ut hic nunc labor in varias reprehensiones inueneret. Ita quibusda et res quidem non ad modum indoctis totum hoc displia pueri. Quidam aut non id tantum reprehendunt. si remissius agat sed tantum studium tamque multa opus ponenda in eo non arbitrantur. Sunt etiam et quidam eruditi grecis suis contempnent latinis qui se dicant in grecis legendis opum mille qsumere. Postremo aliquos futuros fore suspicor qui me ad alius scribis vident. genus hoc scribendi et si sit elegans persone tamen et dignitatis esse negent. Sunt quos omnes tui dicendum existimo quibus pueri vniuersis suis responsu est eo libro quo a nobis pueri de fensa et collaudata est cum esset amissa et vniuersa ab horrensis. Qui liber cum et tibi pueris videretur et res quos ego posse uidere arbitrarer. plura superari veritus ne monere hominum studia videretur. non posse cui aut et hoc maxime placuit. moderatius tamen id voluit fieri. difficile quidam temperantia populant in eo: quod semel admissum coerceri repugnans non potest ut proprie modum inprobitur utamur illis qui omni auctoritate a plura quibus res in finibus modum conspiciunt in res eo melior quo maior sit. mediocritate deperdet. *atque res que concludit quo a pueri*
Sunt enim ad sapientiam pueri per non paranda nobis plura. ideo sed fruenda eadem sapientia est. siue hoc difficile est. tamen ne modus est illius inuestigandi veri in inueniendi. et quenda defangere turpis est. cum id quod quid sit puerum. Ceterum si doctam et in puerum quod est tam inuicis qui ab eo nos abducit. Sin labora quis est qui aliene modum statuat inducte. Ita ut deceptantur ceteros non inuicem qui nouum videmus non pueri aut arae aut aliquid ferre. Denique non in illis ab inducta sed ab illiberalis laboris datur. si quid autem quod offendit ne minime nobis inuicem laboris. Hic igitur est diffidens satisfacti qui se laudat pueri dicit. Item in quibus hoc primus est. quo aduincit aut in quibus *aduincit*

sumus rebus non desinet. et parvis sermo. ad videri.
fabellas lano ad vni de gis expissis non inuati legat
Quis n. tam minus pene non romano est qui empy
medeam. aut amioyam piam spernat aut reuertat
qui se videri eurypidis fabulis delectat. dicat lano
lano odit. In ephobis ego inquit potius reat. aut
andriam terentii quam viciam. amand menandri le
gam. a quibus ego. ⁱⁿ dissensio ut ad sophodes vel
optime pisseit electam tamen male comit. aly. m.
legenda putem. de quo lano ferreus ppter. vera
opino ppter. tamen ut legendus sit. videri. on. esse
om. in nris potius aut incertissime pgnari. est aut fa
pdy. delicatissim. Michi quidem nulli pmo exudia vi
dent. quibus nra ignota fut. pte vna. ne in nra
nichilom. legim. q. hoc. de. greci. que aut de bene
lano. viciendo a ploc. disputata fut. hoc. explare
non placet. lano. id. si. nris non m. pte. fungim.
mune. si. tuem. ca. que. dicta. fut. ab. v. quos. p. b. a.
cyp. nris. ludi. et. nris. p. b. e. d. i. ordie. adiungim.
quid. habet. que. greca. anteponat. v. que. et. splendide
Suta. sint. neq. sint. q. p. de. g. a. Nam. si. dicit. ab. illis. h. a. e.
esse. tractat. ne. q. o. quidem. g. o. est. aut. tam. longis.
legit. q. legendi. fut. quod. n. est. a. cruppo. p. m. sum.
in. p. v. o. b. i. legim. t. diogene. annipat. m. m. e. x. a. t. a. d. p. a.
ne. a. d. multos. alios. in. p. m. q. famulac. nris. p. p. p. d. o.
m. d. Quod. t. e. o. p. r. a. s. t. u. d. i. c. e. t. ne. delectat. in. re. u. t. a. t.
lano. ab. ar. q. p. o. t. a. l. e. ante. t. a. t. o. r. s. quid. e. p. i. a. r. e. i. num.
de. p. s. u. d. de. e. i. s. t. de. quibus. et. ab. e. p. i. a. o. p. p. t. a. est. t. a. b.
antiquis. ad. arbitrium. sui. p. b. e. quod. si. g. a. legut. a.
grecis. v. s. d. e. m. de. rebus. alia. r. o. e. q. p. o. p. t. u. s. quid. est.
aut. nostra. a. nris. non. legant. p. quonq. si. p. l. u. m. sit.
veterem. p. l. a. u. o. n. e. aut. ar. i. s. t. o. t. e. l. e. ut. v. e. n. e. r. u. s. nris. p. o. e.
te. fabulas. male. nris. m. e. r. e. t. de. m. e. i. s. a. u. b. u. s. p. a. d.
e. o. m. u. d. c. o. g. i. t. d. u. m. illa. m. g. e. n. i. a. t. i. s. s. i. m. e. m. q. u. o. d. n. e. q.
f. e. a. a. d. u. e. n. e. q. m. i. s. i. t. h. i. n. a. f. r. a. a. m. e. d. i. a. n. p. u. t. o.
l. o. c. o. s. quidem. quos. p. a. v. i. d. e. b. i. t. i. n. f. e. r. a. d. et. m. a. g. e.
ab. h. i. s. quos. n. o. n. u. i. d. i. m. u. s. a. d. m. a. d. e. r. e. t. ut. id. a. p. t. e.
f. i. p. o. s. s. i. t. ut. ab. h. o. m. e. r. o. e. r. m. i. a. a. f. f. e. r. m. i. a. a. m. e. n. a. n. d. o.
p. o. l. e. t. v. l. e. c. v. o. ut. n. r. l. u. a. l. u. s. r. e. a. s. a. b. o. q. u. o. m. i. a.
o. m. e. s. m. e. a. l. e. g. u. t. v. i. n. a. e. s. s. i. l. l. e. p. e. r. s. u. s. f. a. p. i. o. v. o.
et. r. a. n. l. u. s. m. i. l. i. o. e. r. a. d. m. a. g. i. s. quon. ille. u. i. d. i. m. u. s.

reformidas timentis aut se et aspernans ac paulis se-
 be' faret is quide' sicut alias sed neq' tam docti tuz
 erant ad quoru' iudiciu' elaboraret et sit illius p'p'a
 leuosa ut vrbantia sua appareret doct'a mediocrib'
 Ego aut' que' tunc lectore' cu' ad te ne grauis quide'
 cadente' in phid' audeam p'fic' Quamq' a te ipso id
 quide' sano p'p'ocatus gassio' michi lib'o que' ad me
 de v're missi sed ex eo nudo quibusda' venie' v'su
 ut abhorreat a cano' q'd maderet in multa queda'
 et horrida de malis grecis lue' p'p'a deq'us quibus
 ego assenore' dūmo de eisd' rebus ne g'ros quidez
 legendos putent Res v's bonas v's electis g'uit' or.
 nateq' dicatas quis non legat m'p' qui p' p'lar' g'it'
 dia' velit ut a penola est p'ctor salutar' atq' h'mis al.
 buant' quem quide' loat' cu' m'la venustate et omi
 sale idz lualius apud que' p'lar' p'notia greci te al.
 buti q' Romanu' atq' sabini' mūmipe' p'ong' tuta
 m' centurionu' p'lar' h'm' atq' p'moz signiferuz
 maluzi dia' Ecce ergo p'ctor atq' q'd id maluzi
 te cu' ad me accidis saluto. Ecce m'p' t're lutoes tu.
 ma ois chorusq' cherene' h'm' hostis m'uz albuas
 h'm' m'uz s' u're m'uz lego aut' m'at' nō qō
 vnde hoc p' tam m'p'les domeptaz v'ra' f'p'diu'
 Non est ois hic docedi loq' s' ut p'enco' et p'pe' d'f
 ferui' l'uz ligua' non mō non m'p'e' s' l'uz p'lar'
 eia' q' greci' Quanda' n' uel nobis dia' aut orato-
 ribus bonis aut p'ctis p'p'ia quide' q' fuit quem
 mutarentur ullus orou' uel arq'p'e' uel elegantiis
 ornatis defuit Ego v's cu' forensibus op'is lib'ib'us
 paulis non deseruisse in videor p'p'diu' in quo a p'p'o
 rōno locatus s' d'ico p'p'ato q'ntuaz p'p'm in eo
 quoz lib'ozue' v' s'm' op'a p'udio lib'ue' m'co d'atocē
 clues mei n' cu' q'p'o tantope' p'ugre qui g'raa lege'
 malut modo legut illi q'd nē simulet et v's p'ue'
 qui vel v'sq' l'uz ut velint vel p' suas h'nt illas
 non magnope' dep'dent q'ui aut alia malut p'bi'
 a n't equi' esse d'nt q' et p'p'a m'la sūt sicut p'luā
 mem' e' m'is et p'ibent fortasse p'luā p' v'ra p'p'et
 q' m' qui diligenti' her' que' de phid' l'uz mandas
 lege' assueuerit iudicabit nulla ad legend' h'is esse
 p'p'ia Quid e' n' in v'ra tantope' querend' q' n'm

omnia in phia, cum id qd vt libris quatur quid sit fio
quid exmū quid ulm quo sint oia bñ viuendi recteqz
faciendi qplia refenda quid sequa? natia vt sūm ex
rebus expectendu quid fugiat ut cēmu malozū qua
de re ad sit mē dūppos sūa dissensio quibz alienū pu
tet eius cē dūppos qm mibi quisqz tūit quid m om
munē vite opm et vīpm sit exquire? Sol partus au
alle sit ne m fructu habendū dissētur mē pnapes ciuē
p. penolaz m. mamiliū abhūp ay p. fructus dissētiat qd
et acūbū genū est et ad usū quū non mūle nōsqz ea
ppta reliquaqz eiusqz gms et legm et libere et legē
hec que vix gms et omē negligent? Vt ut sint a
vendibiliū hec uberoū ite sū quantū id quidē hūba
hū epūre quilegerit Nos autē hanc dē qm de fmi
bus bonoz et maloz fere a nobz explicata est hū
lēp arbitramur in quibus qmū potius non modo quid
nobis pbatū sed etiā quid a fm lē phie dūpplū dē
pseati sum? Vt autē a fiallūmē ordiamur pma ve
niat m mediu epūū rāo que pleisqz nōssū est qua
a nobis sit intelligē expōitū ut ab ipis qui eā dūp
plmā pbat non plectat uariāus explicā vī em
muenē volū non tū adisūmū aliquē quidē. Claudē
aut quāda a l. torquato hōie om dōd erudito de
fensa est epūū sententiā de volapitū a meqz ei respo
sū cum e marius m pōt gūp et doctus adleptū ei
dūpūatōm mēss. Nam cū ad me m ammanū palatū
causa vūp veniss pauci pmo mē nos de lēp quaz
sūmū erat m vūoqz iudū. Deinde torquatus qm
nati te inquit sūū aliqū ocaū ite audia quid sit
epūū nūm non tu quidē ocaū ut fere faciū qui
ab eo dissētiat sed ite non pbat eū quem ego arbi
troz vīū vūdūp verū magnūsqz erratū. Quos hōm
laborasse et omia dūdūp que pmet ad bñ beuēp
viuendū. Sed exipō te pāt nūm triariū mīnū eo
delectari qd ipa platonis aristotelis theophrasti orato
rū ornamēta neglēit. Vtū illuc quidē addua vūp
posū ut ea que sensēit ille hū non vā videantur
Vide qmū mōm fallē torquate oratio me ipiū phī nō
offendit. nam et qpleatur verbis qd vlt et dat pli
ne qd intelligā et tū a phie s offerat eloquētiā non
appēner si non halica non ad modū flagit? Ne mibi

non eque faisset et quidē laus pluribus. sed quot hoies
 tot sententię falli igitur possunt. Cuiusmodi inquit no-
 fuit fiat. Et em̄ audiem equum puto mō que dicit
 ille bene noxit. hic mhi phedru' mōq' mentib' a
 zenone putat. quoru' utiq' audiu' ai mhi nichil sa-
 ne pter sedulitate' probarent. Omnes mhi epiau' sen-
 tentię satis note sunt atq' eos quos notau' ai alio mō
 frequenter audiu' cum miraretur illa quidē utiq' phe-
 dru' aut ead' amaret quocūq' mō nos ea que au-
 diebam' conferebam'. neq' eāt vñq' contraria quod e-
 melligere pō quid prohibem' probare. Quid igit' e-
 st inquit audie' n' cupio quid non plēs pñapio
 mōq' in phisicis quibus maxime gloriatur. pñm' tot'
 est alienus democrito addit per pauca mutans sed
 ita ut ea que vñq' vult mhi quidē deppuare vi-
 deatur. Ille athomos quas appellat idē corpū indiu-
 dua ppe soliditate' tenet infuso inani in quo nihil ē
 sumūq' nec infimū nec mediū nec ultimū nec eē in
 se ita inferri ut conuersionibus mēp' coherere pōt ex q'
 efficiant' ea que sunt quęq' cernant' omnia eūq' mō-
 dum athomoz nullo a pñapio sed eēmo tpe nulli
 q' queme' Epiau' aut in quibus sequit' democritu'
 non fere libitur quancūq' utiq' ai multa non pto tūz
 illud in pñmō qd cum in reru' natura duo querenda
 sūt vñm' que natura sit eē qua quęq' res efficiant'
 alon' que vis sit que quidq' efficiat de natura diss-
 ruerit vim et causa' efficiendi reliquerit. Sed hoc qe
 vñm' est ille epiau' propa' ruine. Censet enī eadē illa
 indiuidua et solida corpora ferri suo deorsū pōde ad
 lineā hunc naturāle' esse om̄ corporū motū. Den-
 ideoz hōl auctus ad illud occurret si oia deorsū e regi-
 one ferrentur et ut dūz ad lineā nūq' fore ut arq'
 mus alia alia possit attinge' itaq' attulit rō comē-
 tiāz declinat' dūz athomū p paulū quo nihil pos-
 set si mō ita effia qplacitos copulatos et adheptos
 athomoz mēse ex quo efficiat' mōz om̄sq' partes
 mundi quęq' in eo essent. Que ai res tota pñm' sit
 puerile' tamen ne efficiat qd vlt' nra' et ipa decli-
 naō ad libidine' fingitur aut n' declinat' athomū sine
 causa quo nihil turpius phisico qm' fieri sine causa
 quicūq' dūz ē illud motū naturāle' om̄ ponderū ut ipē

constituit e regione infiore loca perennia sine causa eu-
puit athomio. Vltor tamen id cuius causa her fixerat
assecutus est Nam si omnes athomi declinabunt mille vniq;
whereptent. Sive alie declinabunt alie suo nutu recte se-
rentur. Primum est hoc quasi pūnas athomio dāe que
recte uel oblique ferentur. Deinde eade illi athomio
in quo eadē demōstrat heret turbulētia conarsio huc
mundi ornamē effia non potit. Sic illud quide phia re-
dide aliquid esse mīdū qd profecto nāq; putauissē p ap-
pollino familiā suo geometia dīte malussē q illū
eadē ipm dedo. Hōe demōstrō magnū vide² quippe
hōe erudito in geometiaq; perfectio hinc byrdulū
fortasse tantū n. censet ēē quantū vide² uel paulo
aut maiore aut minore itaq; mutat ea et corrūpt q
sequitur que sūt tota demōstrā athomio manes magis
que idola noiant. Quorū mansione non solū videat
sed eadē cogitatio infimū ipā quam apitā vāne tō
ab illo est tum innumēabiles mīd. qui oriant et intereāt
quotidie que et si mīhi nullomōd phia tamen demō-
strā laudat a cētis ab hoc qui eū vniū sequis est
nollem vāpātū. Nam in alia phie parte que est
querendi ac diffinēdi que logica dīa² iste vester plac
ut mīhi quide videat inermis ac nudus est. Pollt
diffinēdi mīhil de diuidendo ac paraciūdo dīz non
quod effiaat² concludaturq; rās tradit non qua vā
caposa pluant² ambigua distinguantur ondit iudiciū
a rerū in sensibilibz. Pōit quibus si semel aliquid
falsū pro vō probatū sit sublatū esse omē iudiciū
verū et falsū putat. Confirmat aut illud vel magis
qd ipā natura ut ait ille sāsāt et reprobet id est
voluptate et dolore ad hoc et quo sequam² et que
fugiat referri oū. Qd quāq; arisappi est a arēmi
asq; melius liberiusq; defendi² tū eiusmōi ēē iudiciū
ut mīhil hōe videatur indigū sed maiō n. quēdā
nos natura genuit et confirmat ut mīhi quide vi-
deat. Et si pot ut exte sed ita pīsus epistū neq;
en uel cū torquātū qui hoc pīmus agnōmē muenit
aut torque illū hōi detrahe qd ut aliqua ex ea p
apet arpe voluptate aut cū latō hīs consilati con-
flūge aput vesterū pī voluptate. Quū vō seau
pīstāt filii pīasse p eadē videat multas volupta-

tibus ad ipd nunc pato quoque amori pultus ius maue-
stans atq impery Quid l torquatus is qui cos n em-
octauio fuit ad illa seueritate in eo filio adhibuit que
in adoptione d pillano emanapauit ut ai macedonia
legatis causantibus q pcurat ptoie in puiaa cepisse
arguent causa apud se dnt ubet reat ex utiq parte
audita ynuatet cum non talem vdi fuisse in im-
perio quales eus mases fuisse et inongratu sui
venit uenit Nunquid videtur tibi de voluptatib suis
cogitauisse sed ut omnia piala labores dolores eaa
que optu quisq pro pua et p suis suscipit ut nomo
nulla capiet sed eaa pteat omes voluptates dolores
deniq quosuis suscipe malit qm desere illa offio pre
Ad ea que hoc non mag declarat sed viden leuora
videant ueniam Quid tibi torquate quid hueruani
e lre quid hystore cogaoq eead potaru euoluto qd
tanta tot versu memoria voluptatis asserit Nec mhi
id dnt hec en ipa mhi sut voluptati et erat illa
torquatus nup hoc ita defendit epirus Nec vō tu
aut quisq eoru qui aut sapet aliquid aut ista didi
ass et qd quā sepe aut tam mlti sut epiaui Se
alie quoq cause sed multum hoc maxie alliat q
ita putat dia ab is recta et honesta que sut ea fac
per se ipa leticia id est voluptate huer optimi non
intelligit tota ratio eia p ita res se habeat Nam
si amaret ead si ad corpy mhi referi ista sua po-
te et pte est vnt qd mme ille vlt eperda hec
igit epia non pto mag decto velle equide aut ipa
eodmo est mptator Est n qd ita tibi vdei nat e
non satis polius yb artibus quas qui tenet eruditi
appellan aut ne detrauss alios apud qm qz te vi-
das mme esse detratu Que ai duxsem magis ut
illu puarie quel ut ipa loque ai varius leuiter
arridens tu quidem inquit totu epiaui pene pho-
ru coru suspulsi Quid ei reliquist mpt te quoq ut
is modo loquer mltige quid dicit Aliena dnt
in phypas nec ea ipa que tibi probaren sed si qua
in his corrige noluit denora fat distendi aut ar-
tem nulla habuit voluptate ai su bonu dnt pmo
in eo ipa parat videt Denat hoc quoq alienu Ma
ante aristippus et ille melius etiam qui detraas de hore

sensibus addidit ad extremum eam indoctum fuisse fieri in-
qm o tunc nullo patu pot ut non dicat quid non probet
eius a quo diffinitas quid n prohibet me epianem ee
si probare que ille dicit ad presm illa perdisse ludy
ess quidobrem differentiam mēsa rephensiones no fut
vitupande maledicta quēctū rāadte contencōe conar-
tationesq in disputando pīnaces indigne pīu mhi vi-
deri solent Num torquatus proorsus inquit assenāor
Neq en disputat sine rephensione nec cu rāadria et
permanāa recte disputat pot sed ad hec mī molestū
est habeo que velim At me mī mī te audire vellem
tenses hec didicū fuisse vīu igit perarari p oī
epianū disciplinā pīacer an de vna voluptate queri
de qua omē certamen est Num vō id quidem arbit-
ri sic faciā igit inquit vna rem explicabo eamq
maximā de phisias alias fē quidd ubi ad dēclmā
onē istam arthomoni et mīagitudinē solis probabo et
demostrā errato ab epianū rephensa et correpta p multa
vīu dicit et de voluptate mēhil pīuī noui et tamen
que te ipm probaturū esse confidam forte mī pīuī
non ero tūp s mhi probabis ea que dicit libenter as-
sentiar Probabo inquit ista modo sō equitate quā ostēdē
sed un orōm pīma mīlo q mēraguē aut mēraguē
Vt pīaz mī tūm dicit eēpīuū est Num igit inquit
agūm sic ut ipī auctori huius disciplinē pīaz consi-
tuaz quid et quale sit id de quo querim non quo igit
vos arbitret s ut rāat ut uia pīcedat orō Querim
igit quid sit cēma quid ultimū bonor qd omī phor
fīnā tale dī cō ut ad id oīa referri oporteat qm aut
mīpī hoc epianū in voluptate ponit qd sūm bonū ē
vīl sūmūq malū dolore idq mīpīuū dicit sic pīuī
aut sūmū aut nātū sit voluptate appetē ea q gaude
ut sūmū bono dolore assmari ut sūmū malū et qm
possit a se repellē idq fīcē nondū de pīuū ipā nātū
intempte atq mēgre iudicatē Itaq negat opus esse ra-
aone neq disputatōe quāobrem voluptas eēpīda
fugīendus dolor sit dēnni hoc putat ut calere igne
mīem esse albam dulce mēl quorū mīhī oporū eēqui-
sūt rāomibus confirmat tantū fatū esse admonere
fūesse em mī argumentū conclusionēq rāomīs et mī
mēdiore animi adūpōne atq ad mōmāoz alia oadta qdā

et quasi involuta apertis. Alia pmta et apta iudici. Et tunc
qm debeat de hunc sensibus reliqua nihil est nate est
quid aut scindit natura aut com sit a na ipa iudicari. Vo-
luptate ead et p se expectenda esse et dolor qm p se ee
fugienda. En quid pceptit aut quid indicat quo aut perit
aut fugiat aliquid p voluntate et dolor. Sunt autem
quidam e nos qui hec subtilius velint exade et negent
sunt esse quid bonu sit aut quid malu sensu iudicari sed
huc ead ac ratione intelligi posse et voluntate ipis esse
p se expectenda et dolore ipm ee p se fugienda. Itaq
aut hanc quasi naturale atz mptam in amib nris in ee
nocone ut alim ee appetenda alim ee appnandu sentiam
p illi aut quibus ego assentor ac a phis tam plurib m
ta dicuntur aut ne voluptas in bonis sit mmeranda
nec in malis dolor non existimat oportet minui nos
cause confide sed ut argumentu et acurate differendu
et rationibus conquestis de voluptate et dolore disputat.
du putant sed ut p pncipis vide omis qre natus sit
error voluptate causantia doloreqz laudantia tota rez
aperia eaqz ipa que ab illo multos vito et quasi ar-
chitudo bene vte dicta sut. Nemo en ipam voluptate
quia voluptas sit agnat aut oderit aut fugit sed qa
consequatur magni dolore eos qui voluptate ratione seq
nescunt. Nec porro quisq est qui dolor ipm quia dolor sit
amet consecratur adqz velit sed quia nominat eus
modi ipa mndat ut libas et dolore magna aliqui quat
voluptate. Ut en ad minima vana quib nrm exatior
ullam corporis sumptu laboriosa mpt ut cp aliquid ex
ea comode consequat. Cpms aut vel eu iure reprehendit
ut qui in ea voluptate velit esse qua nihil molestie co-
sequat vel illi qui dolor eu fugiat quo voluptas nlla
parat. Et vo eos et causam et iusto odio digssos
duas qui blundit pncip voluptatu delinut atz cor-
rupti quos dolore et quas molestias exegit sint
suerat apudate non prouidet similis sit in culpa
qui officiu deseruit mollitia am et laboru ac doloru
fuga. Et hanc ipam rez finis e et expectata digna
illa libas qe ai plura vob est eligendi opo atq
nihil impedit quo mag id qd maxie pluar furete
possim? amu voluptas assumenda et ois dolor depelli-
dus temporibus aut quibus et aut officiis debemus

aut rerū notitibus sepe euenit ut voluptates repudiare
sint et molestie non recusande Itaq; eam rerū huc tenet
a sapiente delectus ut reiciendis voluptatibus maiores ali
as consequatur aut pferendis doloribus aspiros repellat
hanc ego tū tenē sūm quod est aut verum ne ad ea
non possim accomodare torquatos nros quos tu pauloan
tum memoriter tum eadē erga nos amice et beniuole
collegisti Nec me tamē laudandis maioribus meis d
ripiisti nec segnore id respondendum reddidisti quoru
facta quēadmodū quēdā mīstis fiamus eos censes
aut in armatu hostem impetu fecisse aut in liberos
aut in sanguē suū tam crudelē fuisse nihil ut de vili
tibus nihil. ut de commodis suis ageretur sit id ne
fere quidem facit ut ita ruant itaq; turbentur et eaz
motus et impetus quo ptimeat non intelligam? Tu ta
egregios viros censes tantarū rerū gessisse sine causa
que fuit causa morē videro Inuē huc tenetio p ob
aliquā causā ita que sine dubio pila sit fecerit vte
is psepas causā non fuisse Torquem detraxit hosti
et quidem se texit ne mteret at magnū paulū adit
in oculis quidē exoratus quid ex eo est consequutū
laude et cūte que sit vte sine metu degende p
dia fimpud filia morte multauit Si sine causa
nollem me ab eo ortū tam importū tamq; crudeli
Sū ut dolat suo sanaret mltitū impetū dūplina
exeratus in gūssimo bello amadūpomis metu ghe
ret salutē pperit amū qua intelligit. ptimeat
sua p q ad hec rāo late patz In quo em magis
consuevit iactat se vā oro tua pstin qui studio
se antiqua psequit clat et fortibus viris comē
randis eozūq; factis non enolmēto aliq sed q
honestatis decore laudandis id totū cūte co delectu
rerū que modo dixi constituto ut aut voluptatē
omnitan t maiorū voluptatū adipiscendā causa a
dolores suscipiant maiorē dolatū effugiendo q
sed de clauorū hōm facit illūstus et glōs fuit
hoc loco dictū sit fuit em iam de om vūtu tū
ad voluptatē propius disendi locat Huc aut cep
tato voluptas ipa que qualis sit ut collatur error
omē impitor intelligaturq; ea que voluptatē de
dicata molles hibeatur dūplia q gūis q gūmes

q^u secura sit Non em hanc solam seqm² que suauitate
 aliqua natura ipa¹ monet et cu¹ iocunditate quada¹ p¹
 apatur sensibus sed magis illa uoluptate habem¹
 que papit¹ omni dolore deuiato Vbi qm¹ ai p¹uon¹
 dolore ipa¹ libe¹at¹ et vacante omni molestie gaude¹
 Omne aut id quo gaudeas voluptas e¹ et omne quo of-
 fendim¹ dolor doloit omne p¹uao¹ rae nouita est u¹
 luptas Ut em ai abo et poaone fime¹ p¹st¹ depul-
 sa est ipa¹ deuiatio molestie conseruato¹ affert volup-
 tatis sic in omni re doloris amato successio¹ effiat vo-
 luptatis Itaq¹ non placuit epiano media e¹ quidam
 me¹ dolor et voluptate¹ Illud em qm¹ qd¹ quibusda¹ me-
 dia videt¹ et cu¹ omni dolore care¹ non modo voluptate¹
 est vmea¹ sua¹ voluptate¹ Quisquis em sentit que-
 admodu¹ sit affertus eu¹ nate est aut in voluptate esse
 aut dolore Om¹ aut p¹uao¹ doloit putat epianus
 timari sua¹ voluptate¹ ut postea vacari voluptas di-
 stingu¹ possit augeri amplificariq¹ non possit It¹ ena¹
 athenis ut a patre audiebat¹ facere et vibane p¹uao¹
 accedente statua m¹eramica cusp¹ est sedentis por-
 recta manu que manu¹ significat illu¹ in huc esse vaga-
 tumula delectati Vnum quid nam manu¹ tua sit affi-
 cta quemadmodu¹ affertur nate est desiderat Nichil sane
 est si voluptas esse bonu¹ desiderat ita accidit Non e¹
 igitur voluptas bonu¹ hoc ne statua¹ dictura¹ quide¹
 pater auebat p¹ loqui posset vera¹ conclusu¹ est em
 contra arenaicos satis acate m¹hil ad epianu¹ Vbi si
 ea pla voluptas est que quas nullu¹ sensu¹ ut ita
 dicam et ad eos cum suauitate affluat¹ et illaberetur
 nec manu¹ e¹ contenta possit ulla vanitate doloit
 sine iocundo motu voluptate¹ Em aut sua voluptas
 est ut epianu¹ plaq¹ m¹hil dolo¹ p¹nu¹ tibi recte cusp¹
 pe concessu¹ est m¹hil desiderare manu¹ ai ita esse af-
 fecta standu¹ non recte si voluptas esse bonu¹ fuisse
 desiderat¹ Dato em non desiderat quia quod do-
 loe¹ care¹ id in voluptate est E¹ mu¹ aut esse bonu¹
 cum voluptate¹ ex hoc facillie¹ p¹ppia¹ p¹ constitua¹
 aliquo¹ magnis multis p¹enais fauorem et animu¹
 et corporis volupiantu¹ nullo dolo¹ nec impendente n¹
 impendente quem tande¹ hoc statu p¹stabilio¹ aut mu-
 gie ceptend¹ possum¹ duc¹ In esse n¹ nate est deo

qui ita sit affectus et firmitate anni nec morte nec
dolore timentis quod mors sensu carat dolor in longi-
quitate levis in gente diuis solcat esse ut cuius magni
celeritas diuinitate allucinat conspiciatur id ea cum ac-
cedit et nequit diuini munus horreat nec patet
lupatibus effluere praeterea earum assidua recordatione le-
tebatur quod est quod hinc possit quod melius sit accede
Statue contra aliquem consensum tantis anni corporis
doloribus quati in hac maxime eade possit nulla
spe proposita fore leuius aliquando nulla pietas neque p-
senti neque expectata voluptate quod ea miserius fingi
aut dia potest Quod si vita doloribus referta ma-
xime fugienda est summi profecto malum est uiuere
cum dolore cui feruore consentaneum est ultra esse
bonorum et voluptate uiuere Nec enim habet nra mens
quicquam ubi consistat tamquam in cetero omnesque et metus
et egritudines ad dolorem referuntur neque pietas recte est ul-
la que sua natura aut sollicitate possit aut augere p-
terea et repetendi et refugendi et omni rerum geren-
dum mira perficiuntur aut a uoluptate aut a dolore
quod cum ita sit proprium est omnes recte uiuere aut lau-
dabilem ea referri ut a uoluptate uiuere. Cum autem
id est ut summi bonorum id ultra uel extremum
quod graecum telon nominat quod ipsum nullam ad alium
rem ad id autem res feruntur omnes facienda est esse
summi bonum ualde iuuat id qui in una uirtute ponit
et splendore uirtutis capiti quod natura postulat non mi-
telligit error maxime si epictetus audire uoluerint
liberantur. Hic enim nostre ceteris pulchre uirtutes in
voluptatem efficiunt quibus eas aut laudabiles aut ex-
petendas arbitrantur. Ut enim medicorum scientia
non ipsius artis sed huius ualitudinis causa habemus
et gubernationis ars quia bene nauigandi rationem
habet utilitate non arte laudatur. Sic sapientia que ars
uiuendi putanda est non expectaretur si nihil effi-
ceret. Ubi expectatur quod est tamquam artifex congre-
de et quippe uoluptatis Quam autem diuina uoluptas
iam uidetur ne inuidia uel libefacit. Oro mea. Ita
cum ignorat res bonas et malas maxime homi-
num uita uegetur ob cuius errorem et uoluptatibus maxime
sepe peruenit et priusquam in doloribus torqueantur sapientia

est adhibenda quod et terroribus cupiditibusque detinet
et omni falsarum opinionum tenui ducta infirma se
nobis ducem prebeat ad uoluptatem. Sapientia enim est
vna que metum pellat eorum animis que nos exhor-
reste metu non sinat quia peptatitice in tranquillitate
vni potest omni cupiditatem ardeat. Restat cupiditas
enim instabilis que non modo singulos homines sed om-
nes familias carum totam eam labefaciat remp-
e cupidibus adia discordia discordie seditiones bella nasci-
tur nec hec sepe sola foris iactant nec in malis co-
muni metu moritur sed inuis eam in animis induse me-
disident atque discordat eorum quo vita amantissimum nunc est
efficit ut sapientem solum amputata carissimum inamitate
omni et erroris nunc sumis quatenus sunt sine post
et sine metu vult. Que est enim aut utilior aut ad
bene viuendum aptior partio quam illa qua est usus cri-
atus qui vni genus posuit carum cupiditatem que
essent et naturales et nunc aliam que naturales essent
nec tamen nunc quarum ea ratio est ut nunc nec
opa multa nec expensa expleant. Nec naturales
quidem multa deperderat propter quod ipsi natura diuicias
quibus contenta sit et parabilem et amantem habet
namque aut cupiditatem nec modus ullus ne finis
morem per. Quod si vita omni perturbare videmus
et erroris et usque sapientia que esse sola que nos a li-
bido impetu et a formidini errore vindicat et ipsa
fortis modice ferre docet muerias et omnes docet
vult que ad quietem et tranquillitatem ferat quod est
nunc dubitemus dicere et sapientia. pro molestia esse fu-
gienda. Eademque ratione ut paratam quiddam per se expe-
tenda esse dicimus. Sed quia paratam amens afferat et
eos quas contordia quadam plagas ac leuat. Apyria
est enim que in rebus aut expectandis aut fugiendis
ut ratione sequimur et mouet. Nec enim satis est in-
dicare quod faciendum non faciendum ve sit sed stare
eam oportet in eo quod sit iudicium. plerique autem
quod teneat atque finem id quod statuerunt non per
viti et debilitati obiecta pro voluptate tradunt se libidi-
nibus constringentes nec quid putentur sit pudent
obeamque causa pro voluptate et paratam et non nunc
et que uel alie pararentur et qua eam carere possit

sive dolor sive in morbos quos Tum in damna tum
in dedecora mactat. Sepe n. lego iudiciorumq. penes
obligantur. Qui aut. ita seu voluptatibus voluit ut
nulli p. eas dolores consequantur et qui sua iudicia re-
tinet ne voluptati uicti faciat id qd sentiat non esse
faciendum uolupte magis adipiscuntur p. mittenda vo-
luptate. Idem ead. dolore sepe p. penitunt ne si id non
faciat madet in maiore. Ex quo intelligit nec in te-
perantia p. se fugienda p. uiciniaq. expetenda non
quia voluptates fugiat sed quia maiores consequat.
Eadem fortis ratio reperitur. Nam neq. labori p.
summo neq. p. p. dolor p. p. alliat nec p. uicinia
nec agilitates nec uigilie nec ea p. que laudantur
industria ne fortis quidam sed ista sequuntur p. ut sine
cura metus uiuam. animus et corpus quatuorq. effi-
ci. p. p. molestia libet. Ut n. mortis metu omis
quere vite status p. uicinia. et ut p. uicinia doloribus
eosq. huius. ad m. calloq. fere miseru est ob eamq. de-
bitum. ad m. p. uicinia. ad m. p. uicinia. ad m. p. uicinia.
scipos p. d. d. p. uicinia. ad m. p. uicinia. ad m. p. uicinia.
aura et angore in et morte gremi qua quidem affecti
sunt in eadem causa sunt qua anteq. nati et ad dolores
ita paratus est ut meminerit magis morte finis
paruos multa habe. m. uicinia. requiens mediocri nos
est dolor ut p. tollendos sint p. uicinia. p. uicinia. equo
ad eura ad ea non placeat q. et h. uicinia. uicinia.
p. uicinia. uicinia. intelligit. nec timide. uicinia. uicinia.
pari nec fortis p. uicinia. q. laudat suo nomine sed illas
reia que dolore pariat h. uicinia. op. uicinia. uicinia.
Iusticia repat ut de om. uicinia. p. uicinia. uicinia.
fere dia passus. Ut n. uicinia. sap. uicinia. uicinia.
latus est domi ad uoluptate ut ab ea n. mo. n. duelle
nec d. uicinia. possint p. uicinia. uicinia. uicinia. uicinia.
modo n. uicinia. nos cuiusq. sed uicinia. p. uicinia. uicinia.
sua ad n. uicinia. quod in quid. ad m. uicinia. uicinia. uicinia.
veru de fin. quib. n. ad m. uicinia. uicinia. uicinia.
temeritas et libido et ignauia p. uicinia. uicinia. uicinia.
p. uicinia. uicinia. uicinia. uicinia. uicinia. uicinia. uicinia.
Hoc ip. quod adest turbulenta non pot. fi. Et p. uicinia.
molit quippa d. quibus om. uicinia. uicinia. uicinia.
id p. uicinia. p. uicinia. uicinia. uicinia. uicinia. uicinia.

insequitur. Denique primo atque famatum accusator tum in-
de multi etiam ut ceteros ipsi se iudicauerunt. Quod si
quis satis animi ad hominem sibi contra constitutus septi esse et
muniti videntur deorum tum horret easque ipsas solici-
tudines quibus eorum animi noctesque diesque exceduntur a
diis immortalibus supplicij causa importari putat que
autem tanta ex muneribus fructus ad minuendas animi no-
leptas accessio si potest quanta ad augendas tum conscientia
factorum tum poena legum adeoque animi. Et non in quibus
neque honoris neque imperij neque libertatis neque epularum nec
reliquarum cupiditatem quas nulla preda nunquam muneribus
parata minuit sed augere parat atque inflammat ut coherere
de magis quam dedecore esse videntur. Invenit igitur
bonos paucos raro vel ad iustitiam equitatem fidei. Nam homi-
ni infanti aut impotenti iniuste facta adducit qui nec fa-
cile effugit posse quod conetur ut optime sed effugit. Et
opes vel fortune vel ingenia liberalium magis quærit
quia qui vivunt benevolentiam sibi galiam et quod appetit
est ad quiete vivendum. Nam cum omni nulla sit
causa peccandi. Quæ enim cupiditas a natura proficiscitur
facile explens sine ulla iniuria. Quæ autem inanes
sunt ut peccandi non est. Nichil enim deprecabile gignit
plus quam in ipsa iniuria debimentum est quod in his rebus
enervamenti que parum iniuria. Namque ne iustitiam quod
recte quis ducit per seipsum optulisse sed quia iocundum
vel plerumque affert. Nam diligere et carum esse iocundum est
propter quod timore vitæ et voluptate efficit plerumque. Namque
non ob ea solum incommoda que eveniunt muneribus fugere
diximus muneribus putamus sed multo etiam magis quod in
in animo versantur nunquam sunt cum respiciere nunc appetit
sed si non ipsa quidem ducit laus in qua maxime re-
zanda est. Exultat oratio repere per eorum nisi digna
ad voluptatem. Voluptas autem est pla que nos non ad
se et alluciat suapte natura non potest esse dubium quod
id summum sit atque ceterum bonorum omnium beatique vite nihil
aliud sit nisi ad voluptatem vite. Vnde etiam fabulosa sunt
que sunt quantum explicabo tui. Nulla in ipsis etiam est
similis bonorum et malorum id est in voluptate aut dolore
sed in his rebus peccare ac equis. Hec effugit et igitur
Animi aut voluptates et dolores nostri faciemus eorum
poris voluptas et doloribus namque concedo quod non dubitamus

vide' tunc si qui in nobis alia existimant quos quidem vi-
deo esse multos sed impertitos Quamvis aut et letas
nobis voluptas animi et molestia dolor affert eorum
tam utrumque et ortu esse e corpore et ad corpus referri
Vt ob eam causas non multo maiores esse voluptes
et dolores animi quam corporis Nam corpore nihil in se
et quod adepti sensu possunt aut aut et patia et futura
Vt enim eque doleamus aut cum corpore dolemus si tamen
per magna accessio potest si aliquid eternum et infinitum impedi-
de' malum nobis opinemur quod idem licet transire in vo-
luptate ut maior sit si nihil tale memoremus Nam id
quidem proprium est magis animi aut voluptate aut
molestia plus aut ad bonum aut ad malum vitam affec-
re momenti quam eorum verumque si eque sit in corpore
Non plus autem delectata voluptate egredere statim quam
qui in voluptatis loco dolor forte succipit per quod
gaude' nosmet omittentes doloribus eam si voluptas
ea que sensu moueat nulla succipit eorum intelligi potest
quanta voluptas non doleat Sed ut res bonis ori-
ginibus que expectamus perlectamus res que recordamur
Stula autem malorum memoria torquentur sapientes bo-
norum gratia reconciliatione reuocata delectantur Est autem
situm in nobis ut et aduersa quasi perpetua oblivione
obliviamur et secundum iocunde ac suauiter meminerimus
Sed cum ea que preterit acci aut et attento manemur
tum sit ut egredi sequatur si illa mala sunt si bona letum
O preteritum bonum viuere et aptum et simpliciter et directum via
Cum enim in ipse possit hominem melius esse quam naturae omni
dolor et molestia perfruique magis et animi et corporis
voluptatibus videtur ut quod melius premitur quod vita
adiuuat quo facilius id quod propositum est sum bonum
sequamur Clamat epictetus ut que minus voluptatibus
dedunt esse diuites non posse iocunde viuere nisi sapienter
honeste iuste nisi iocunde Vtque enim ciuitas in seditione
beata esse potest nec in discordia diuorum domus quo minus
aut a se ipse despondens sciam quod discordia gustat parte ali-
qua liquide voluptatis et libere potest perit qui pugnatibus
e contrariis studiis consiliisque per vitium nihil quicquam vi-
de' nihil iniquum potest Quod si corporis grauioribus mor-
bis vite iocunditas impeditur Quotomagi aut morbis im-
pedi naturae est omnium aut morbi sunt cupiditates inmensae

et manes diuicazū gte dūicōis libidinosarū eadē aperi-
 dūatū pcedūt egredieb moleste merorez qui excedē
 nos confūctūz aīis homī non intelligētiū. nihil do-
 lendū ēē aīo quod sit a dolore corpis pñti futurū
 seūictū. Nec vō quistūz pñtus non horz morhorū
 aliquo laborat. Nec igitur est non miser pcedit eadē
 morō que quasi sapē tantalo semp impendit. Tum
 supfūctio qua qui est mibutū quictus esse nūqz potest
 pñtū bona pñta non memierūt pñtibz non fōiū
 fūctū modo expectat que qua eadē esse non possit
 confūctū ē et amīcū ē metu magnūqz auarū ē aīz
 sero sentit frust se aut pñtū studuisse aut mīpūz
 aut opibz aut gte. Nullas enī consequūz uoluptēz
 quāu pñtū spe inflāman multos labores magis
 qz sustēperat. Fūctū aut aīz mīnūz augustinū et oīa sp
 deprecāz aut malūolū mīdī diffīciles euāfūgi ma-
 ledīa monstrat. pñtū aut eadē amatozūz leuitatibz
 dedū aīz pñtūz aīz audaces pñtūz idē mīte-
 perantes et ignāu nūqz mī fīna pñtūz. Quibz
 ob eadē mīcorū uita nulla est mītepēda molestie. Dū
 neqz pñtūz quistūz beatū nec sapiētū non beatū
 multoqz hoc mīdī nos verūbz quā pñtūz illi
 enī negant bonū quāqz esse mī nēpō quā illa
 vmbra quod appellat honestū non tam pñtūz qz
 splēdido nōv vīte aut nūcam hoc honesto nāz
 requirē voluptē aīz ad beatē uiuendū seipū esse con-
 tentam. Sed pñtūz hec quādā ratiōe dīa nō modo
 non repugnātibz nobis vīcāz approbātibz. Sic
 enī ab epīcū sapiētē sp beatū inducitur fūctūz hī
 cupiditēz negligit nūctem de pñtūz mīmortālībz fīne ullo
 metu vīā sentit non dubitat si ita melius sit mīgēz
 deuita. Hīs rebz instructus sp est mī voluptate. Ne-
 qz nī tūc est illū quō non plus habet voluptatūqz
 dolorū. Nam ē pñtū gte mīmī ē pñtūz ita pñtūz
 ut aīmadūctat quā fūctū ea quāqz uīcāz nec pñtūz
 ē fūctū si expectat illa fūctū pñtūz abīz que
 uīcāz que pñtūz aīllegi abest pñtūz et aī pñtūz
 torū vīcāz aī sua oparat magna affīct voluptē
 dolores aut si qui mīmīz mīqz vīcāz tanta quā
 bene ut non plus habet sapiētē quod gaudeat qz
 quod angat. pñtūz vō epīcūz qui exīguā dīat

formas multas sapientia magnitudinis ab eo et gravissimas
res consilio ipsius et ratione administrari neque maiore
voluptate ex infinito tempore etatis papi posse quam
ex hoc papiatur quod videamus esse finem in diali.
tunc autem via nulla via requiritur et nec ad me-
lius vivendum nec ad commodius dissendendum. In phisicis
quod plura possit ea scientia et vox uis et natura
oritur et consequenter repugnante ratio per se ipsam.
Quoniam autem verum naturam cognita laudem suppone.
liberamus mortis metu non quibam? Ignorantia est
est qua per horribiles experit sepe formidibus denique
eodem morali melius exim? in dederim? que na-
desideret. Tum vero si stabilem sentiam? tenebimus?
suata illa que quasi delapsa de celo est ad agros
omni regida ad qua omnia iudicia verum diriguntur
namque illius ratione uari sentia deservit. Vnde autem
verum natura spectata est nullomodo potius sensum iudicia
a defendere. Quam? porro autem enim? id omne oritur a se-
sibus qui per omnes verum erant ut epura ratio docet hinc
denique potius aliquid cognoscere et capi quod qui collat
et nihil posse papi dicunt. Hic remotis sensibus ne id
ipsum quidem expedire possit quod dixerunt. Præterea
sublata cognitio et sentia tollitur ut ratio et uis deinde
et verum gerendum. Sic et phisicis et formis sunt
gratia mortis immore et constantia contra metu religionis
et sedatio animi omni verum ostendit ignorare subla-
ta et moderatio va cupiditatem quibusque eorum ex plica-
tis et ut nudo donau agros regula et iudicio ab eo
illa constituto vi a se destructio edicunt. Restat loci
hinc disputant vel magis naturam de amantia
qua si voluptas sum bonum sit affirmans nullam
amantia facit. De qua Epictetus quidem ita dicit. Quoniam
verum quibus ad beatam vivendum sapientia compuncta nil
est minus amantia in liberum in iudicio. Vnde
vero hoc ratio solus sed multo magis vita et facti
et moribus comprobant quod qua magnus sit fide
verum fabule declamant. In quibus tam minus tamque
varis ab alia antiquitate repetitis in uis auctori
paria repunt. Et ad horum pervenit. Præterea autem
seu. Et vero Epictetus vna in domo et ea quidem angu-
sta qua magnus quoniamque amoris conspiciantur.

conficiuntur tenuit amorum greges quod sit nunc eam
 ab epiciis Sed ad rem redeam? de omnibus dia no ne
 esse est Tribus igitur modis video esse a nobis de ai-
 nia disputandum. Primum autem eas voluptates que ad aiaas p-
 tinent negaret esse p-sequas expectandas tamquam nunc
 expectemus? quo loco videtur quibusdam stabilitas aiaae
 vaillae? Tunc tam enim eam locum sepeque finale ut multis
 videtur expectat. Ut enim virtutes de quibus ante don-
 est sic aiaia negat a voluptate p-sequi discedit? Nam ad
 saluam et vita sine aiais impeditur et metus plena
 sit rano ipsa mouet aiaas comparare quibus partibus
 confirmat? aut et a spe parandae voluptatis seungi
 non potest. Et que ut aiaa ut inuade de p-secutis
 aduicant? voluptas sic aiaae non nunc facit fidelique
 sed eam efficitur sic voluptati tamquam aiaas qua p-ibi q-ibus
 non solum p-secutis fecim? sed eam spe erigim? con-
 sequuntur ac p-sequi epici. Quod quia nunc nunc sine ai-
 nia firma et p-secutis condit? ut tunc possemus
 Vnde vobis ipsa aiaia nunc nisi eque aiaas et nos
 metipsos diligamus. Nam et hoc ipse efficit in aiaia
 et aiaia ad voluptatem quicquid? Nam et letam? aiaas
 letia eque ut nra et parat? dolen? angustias. Quo
 aia eodem modo sapienter erit affectus erga aiaam quo in
 sermone quippe laboret p- sua voluptate? suscipit eam re-
 apiet p- aiaia voluptate? quicquid de vniuersis dea
 sunt quemadmodum esse p- voluptate? inuenit aia d' aia
 aia duenda sunt? delectat? enim epici hunc pene
 vobis eam inquit sua q-secutis am? ne quod aut se-
 putat? aut duntaxat timeret malu? que p-sequit in
 hoc ipso? ut p-secutis aiaie p-secutis esse firmisim? Sunt
 autem quidem epici timidiore paulo tamen nra
 conuicia sed in suis aiais qui verent? ne si aiaad
 p- nra voluptate? expectandum putem? tota aiaia
 quasi claudicare? videatur. Nam p-secutis conuicia opu-
 lae q- q-secutis in p-secutis voluptate? si p-
 voluptate? Quia autem vobis p-secutis familiarit? efficit
 tum adre efflorescit? ut eam si nulla sit utilitas
 ex aiaia? hunc ipsa aia p- se ipsos amen? Etiam si lo-
 ca si fora si vrbes si gymnasia si campum si canes
 si equos si ludic? excedit aut venandi consuetudines
 ad aiaas? solum? quanto id in homin? consuetudine finalis

fieri potest et iustum. Sunt autem qui dicunt fectus esse quoddam
 sapientium ut ne minus amicos quidem quam seipos diligant
 quod et posse fieri intelligimus. et sepe enim videmus et ipse
 cui est nihil et iocunde vivendum reputari posse quod commune
 eorum tali sit apud. Quibus ex omnibus iudicari potest non
 modo non impedi rationem alicuius si summum bonum in volu-
 ptate ponatur sed sine hoc instituto amicitiae omnia non pos-
 se reputari. Quia pro ea que ducit sole ipso illustrata et cla-
 riora sit quam oia duci hausta e fonte naturae si tota ordo
 nostra omnes sibi fidem sensibus confirmat id est modum
 patris atque matris testibus et infantes pueri matre etiam
 bestie pene loquuntur matrem ac ducem naturam nihil quod
 se prosperum nisi voluptatem nihil asperum nisi dolorem
 de quibus neque de privata iudicant neque corrupte nomine
 ei magis gratia habere debemus qui heret exaudita
 quasi vocem naturae sic eam firmam quaeque apprehenderit
 ut omnes bene sanos in vitam placitam tranquillam quiete
 beate vitam deducit. Qui quod alii parum videntur erudi-
 tus ea causa est quod nulla eruditione esse ducit nisi
 que beate vitam disciplina iuvaret. An ille typus in
 poetis te voluendus ut ego et traxeris te honore
 facimus consumit. In quibus nulla solida utilitas sub
 quae puerilis delectatio aut se ut platonem musas
 geometria muneris arte comeret. Huc et a falsis
 magis profectum non esse non possit et si essent non
 afferrent quo iocundius id est quo melius vivemus.
 Eas ergo artes persequitur vivendi artem tantam
 quam operosam et puerilem fructuosam relinquere. Non ergo
 epurus invidiosus sed yndocari qui que pueris non
 didicisse turpe est ea putat usque ad senectutem esse discen-
 da. Huc autem ducit explicam inquit sententiam meam
 et eo quidem consilio tuum iudicium ut cognoscimus que-
 re ut id meo arbitrio faciam ante hoc tempus namque
 est data.

Ite cum uterque me invenit seque ad au-
 diendum significavit paratos. Primum
 inquit deprecor ne me tam philosophum putetis
 quam vobis aliqua explicandum quod
 ne in ipso quidem philosopho magnoque unquam profectum

Quando n. sociatus qui parens phie uixit dia potest
 quicquid facit tale eorum eam iste mos qui ad sophiste
 nauabatur quorum e numero p. m. est ausus leontin
 Porgras modicam posie questione id est uide' dicere
 qua de re quis uellet audire audire negotium dicem
 impudens m. hoc m. s. m. postea m. s. m. ad phi.
 lozophos nostras esset Sed et illi que nouum et
 ceteros zophistas ut e plaurone intelligi potest lupos
 videm' a parate Is em' p. m. tando atq. interrogando
 elia' solebat eorum opiones quibus cu' differeret ut
 ad hoc que y respondissent p. quid uidet' dicit' f. m.
 mos cu' a p. m. non eet retentus archepillato
 cu' reuocauit m. s. m. ut y qui se audire uellent no'
 de se quereret sed ipsi dicunt quid sentiret quod atq.
 duxissent ille cont' Sed qui audiebant quod poterat
 defendebant sententia sua Apud ceteros autem phas
 qui quesierunt aliquid tunc quod quide' iam sit ead'
 machademia p. m. n. is qui audire uole ita duxit vo.
 luptas m. h. uidentur esse sum bonu' p. m. oratione y
 disputantur ut facile intelligi possit eos qui aliquid p. h.
 uideri dicunt non ipsos in ea p. m. esse sed audire uel
 le contra hos coluadiu agim' Non n. solu' torq. m.
 duxit quid sentiret sed ead' aut Vgo aut arbitror q.
 qm' ad modu' delectatus cu' orae p. m. h. m. coho
 duit cu' m. rebus singulis m. s. m. et intelligis quid
 quisq. uideat quid abimat ex rebus q. m. s. m. uideat
 quod uelis et ad reu' p. m. h. m. n. ferat q. m. s.
 reus oro quiduis m. s. m. m. s. m. m. s. m. m. s. m.
 teneas m. s. m. apphendas Vnde oro rapidu' cohercet
 p. m. aut m. querendo que uia quadu' et ratione h. m. s.
 oro p. m. s. m. p. m. s. m. ut quibuscumq. m. s. m. ea res
 agatur ut m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m.
 de quo diffidat hoc posui m. p. m. s. m. a p. m. s. m.
 ep. m. s. m. m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m.
 quod p. m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m.
 cu' sine quo m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m.
 querat quid sit id de quo agi p. uelut m. s. m. s. m.
 de quo n. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m.
 p. m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m.
 cu' sine bono duxit quid s. m. s. m. s. m. s. m. s. m.
 At qui hec p. m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m. s. m.

sic apparet. Diffinitio est qua tu eadem imprudens vocabas non magis
Nam huc ipm sine fine. sine extremum. sine ultimum diffinitio
bus id est quo oia que recte fiunt referrentur nam id
ipm unq. referrentur. scilicet hoc quidem bonum ipm etiam
quod est fortasse si opus fuisse diffinitio aut quod est na
apparet aut quod prodesset aut quod uiuere aut quod le
da. Modo id ipm molestum est quoniam tibi non oia displi
cet diffinitio et id facit ut vis. Velim diffinitio quid sit vo
luptas de quo est omnis hec questio quasi quis est inquit
qui quid sit voluptas nesciat. aut qui quo magis id melli
gat diffinitio aliqua deinde. Hic ipm esse dicam magis
ipm mihi videtur habere bene cognita voluptate et sanis
firme conceptam animo atq. comprehensam. Hunc autem
duo ipm Epicurus nescit et in eo imitatur eum qui ebro
dicit diligenter oportet cepim quid subiecta sit vocabus. Ho
intelligit magis quid sonat hec vox voluptas id est que res
huc voca subina. Tum ille videns hoc inquit opm
ut ipm qui sine rebus expectanda voluptate esse dicat
id est eum id ultimum bonorum id ipm quid qualecunque sit ne
sciat. At qui magis aut Epicurus quid sit voluptas aut
omnis mortales qui ubiq. sunt nesciunt. Quos nam magis
mo. Quia voluptate hanc esse sentiunt omnes quia
sensibus amplexus mouetur et iocunditate quadam perfun
ditur. Quid ergo inquit istam voluptate Epicurus cogitat
Non se inquam nam magis mihi nimis eadem nouit ap
pe qui respiciatur ne intelligat quidem se posse ubi sit
aut quod sit ullum bonum preter illud quod alio et po
tione et aurum delectatione et abstinentia voluptate capiat
An hec ab eo non dicant. Quasi me pudeat inquit
ipm aut non possum quemadmodum dicam. (ostende)
Ego non dubito magis quoniam facile possis nec est
quod te pudeat. sapientia assensum qui se unus quod
suam sapientia pstat sit ausus. Nam metum
non putant ipm pstat sed ut appellat et ab epuro
repudiat tibi bonum uoluisse. Epurem aut illi no
suo sed populo suffragio omni nouit sit. Verum
hoc loco sumo vis huius candi certe vim voluptatis
epicuri nosse quam ceteros. Omnes enim iocund
motu quo sensus haurit. gregem hedone hinc volu
ptatem vocant. Quid est igitur inquit quod iustas
Dicam magis et quidem discendi in magis quid quod te

aut Epicuri reprehensum velim. Ego quoque inquit di-
 sserim libentius si quid attuleris quam te reprehendim.
 Teneb ne igitur inquit Hieronimus Chodius quid dicit
 esse summi boni quo putet oia referri oportere.
 Teneo inquit finem ille videri nihil dolo. Quid id
 iste de voluptate quid sentit. Negat eam esse inquit
 se ipsam expectendam. Aliud igitur censet etiam gau-
 de. Aliud non dolo. Et quidem inquit vehementer
 errat. Nam ut paulo ante dixi augende voluptas
 finis est doloris omnis amoris. Cum non dolo neque
 quid quoniam uim habeat postea uidero aliam uero vim
 voluptatis esse aliam uero nihil dolendi nisi ualde pri-
 uae fuit. Concedas nam est at qui recipias inquit
 in hoc quidem primaem. Sicut enim nihil potest uel
 est ne queso inquit sciens inbibendo voluptas est
 inquit quid possit negare. Eademque restructa sit nimis
 alio genere. Nam restructa pars stabilitate voluptatis
 habet. Habet igitur inquit illa aut voluptas ipsa
 restructa in motu est. Cur igitur inquit res tam
 dissimiles eodem nomine appellas. Quod paulo ante in-
 quit dixi nomine memini. Cum ois dolor deinde
 esset varius non augere voluptatem. Item uero in-
 quid sed tu istud dixisti bene latine prae. Varietas
 in latina uero est. id est quod quidem in disparibus
 coloribus dicitur sed transfertur in multa disparia.
 Varius poena. varia ora. variis mores. uaria fortuna.
 Voluptas eadem uaria. Sicut dicitur in populo et multis
 dissimilibus rebus dissimilis efficiendis voluptas
 tam si uiderem dicerem intelligerem ut etiam non dicerem
 te intelligo. Ista uarietas que sic non satis proprio
 quod autem dolo. Cuiusque tum in sua voluptate non
 esse. Cum autem ueritatem uis rebus que dulces motu
 afferat sensibus tum esse in motu voluptate si non
 augere illam non dolendi uoluptate qua aut voluptate
 appellat nemo. An parum inquit ille quicquid est suauis
 quam nihil dolo. Immo si sane nihil melius inquit
 non dolo. Non dolo id. Nam propter idem voluptas est
 quod uita dicitur in dolentia. Plane idem inquit et
 maius quidem qua si nulla maior potest. Quid
 dubitas igitur inquit pro bono a te ita conposito ut id
 totum in non dolendo sit id tunc uis. id tunc id d'fede.

Quid enim nunc est ipsum metrum in matronarum cetum
sic voluptate in virtute conatus adducit. Sed de dictis
invidiosum nomen est infamie subiectum. Itaque hoc frequenter
dicitur a nobis non intelligere nos quam
dicitur Epicurus voluptatem quod quidem mihi per quod
dicitur est. Est autem dictum non parum sepe et per
elementum suum in disputando cum multis solus per ipsum
Ergo ut non intelligo quid sit hedone grece latine
voluptas verum tandem liqua nescio. Denique quod
sit ut ego nesciam sciant omnes quicunque epicurei esse
noluerunt. Quod nostri quidem vel optime disputant
nihil opus esse cum qui philosophus fuerit sit per se laus. Ita
quod ut maiores nostri ab arato adduxerunt innotatum
illud ut dictator esset sit vos de pelagis omnibus col-
ligitis bonos illos quidem mores sed tunc non per
ditos. Ergo illi intelligunt quid epicurus dicat ego non
intelligo. Ut scias me intelligere. Primum idem est volu-
ptatem dico quod ille hedonem et quidem sepe quoniam
omni latini per grece et quod idem valeat. Hic nihil
fuit quod querimus. Nullum invenimus per quod magis id
dedat latine quod grece quod dedat voluptas. Hinc
vero omnes qui ubique sunt qui latine sunt dicunt res subi-
unt letitia in animo comotum suum iocunditatem in cor-
pore. Nam et ille aperit trebecam voluptate cum letitia
inveniam dicit eandem quod ille calicem qui dicitur
letitia letum esse narrat. Sed hoc mihi est quod voluptas
dicitur etiam in animo piciosa res ut stidia putat qui
eam se diffinit. Sublatam animi sine ratione optima-
tis se magno bono fieri. Non dicitur letitia ne gaudium
in corpore mea aut voluptas omni latine loquendum
more per ipsum cum patet ea que sensu aliquo move-
at iocundum. Hanc quoque iocunditatem si vult inspicere
in animo. Hinc enim in utroque dicitur ex eo quod iocun-
dum modo intelligas mihi illud qui dicat tanta leti-
tudine ut mihi non constem et cum qui nunc demum
mihi augeret quorum alter letitia gerat alter do-
lore crucietur esse illud medium quamvis hec mihi nos
notitia ad modum est qui ne letet nec angat. Item
quod mihi cum qui peritatur corporis ex penitus volup-
tate et qui crucietur suis doloribus esse cum qui
utroque crucietur. Scias ne igitur videor vni vobis bene

An sum enā nūc uel græc loqui uel linc docendus
 Et tum inde ne si ego nō intelligam quid epicturus
 loquatur. cū græc ut uideor euaculenter stia sit ali.
 qua culpa eius qui ita loquatur ut nō intelligatur
 Quod duobus modis sine reprehensione sit si aut hy
 de indurta facias ut heraclitus cognomēto qui potin
 phibetur quia de nā mīs obstuc mēdauit aut cum
 rerū obscurū non vōm sciat ut non intelligatur orō
 qualis est in thymeo platonis Epictus aut ut epior
 nec non uult si possit plane et a pte loqui ne de re
 obscurā ut pūpā aut artificiosa aut mathematica
 de illis et fiali ead in uulgus pūlgata loquatur
 Quod non negatis uos intelligere quid sit uolupte
 sed quid ille dicat et quo efficiatur uon ut nō intelli
 gamus que uis sit ipsius vi sed ut ille suo more lo
 quatur nrm negligat Si it idem dicat quod hiero
 nimus qui renser sum bonū esse sine ulla molestia
 uiue. aut mauult dicē uolupte quā uacuitatem
 doloris ut ille faciat qui quid dicat intelligit Smaut
 voluptatem putat dicat adiungenda illam q in mo
 tu sit Sic em appellat hanc dulcem in motu illam
 nihil dolentis instulitane Quod tendit ad efficiere
 non possit ut aūqua qui ipse notus sibi sit hoc est
 qui suam naturam sensumq pperit uacuitas do
 loris et uoluptas idem esse uideantur hoc est vim af
 ferte torquere seipsum et torque in amīs cognoscēs
 vōm quibus imbuti sumus Quis em est qui non
 uideat her esse in nā rerū tra uiuā cū in uolupte
 sumus alim cū in dolore tū hoc in quo nūc quide
 sumus Credo quidem nos nec in dolore nec in uoluptate
 ut in uolupte sit qui epule in dolore qui torquatur
 Tu aut me her tanta mīane hom mīata nō uide
 nec letitiam nec dolentiam Non proptus inquit omīs
 queq sine dolore sint in uolupte et ea quidem sua
 esse Bias ergo in eadem uolupte eū qui alit mīeat
 mīsum ipse non sciens et eū qui sciens aliud bibat
 Tum ille sine inquit mīragandi si uide quod qdēz
 ego a pūpā ita me malle ducem hoc ipm pū.
 dens dialecticā capuocē Rethorice et in qua nos
 mams quā dūctatē disputat Quasi vō inquit p
 penia orō rethorū plū non eam philozo et sit Zenon

est in qua hac poia omem vim loquedi ut iam ante
Aristoteles in duas tributa esse partes. Dicit Rhetoricam
palme dialectica prognis simile esse dicitur quod Cicerus
loquens¹² rhetores dialectici aut compassius. Obsequar
igitur voluntati tue dicamque si potes rhetoricam sed hac
rhetorica prior non nostra illa forensi qua nunc est ad
populariter loquendum esse mirum paulo hebraicorem.
Sed dum dialectica torquere contemnit epictetus que v
conq omem et ppiacendi quid in quaq re sit pced
et iudicanda quale quid sit et ratione ac via dispu
tandi sunt in dicendo ut multi quidem videntur nec ea
que docet vult ulla arte distinguere ut heri qua que mo
loquebamur¹² sumus a nobis bonum voluptas dicitur. Ape
riendum igitur quid sit voluptas. Alit¹² n. explicari qd
queri¹² non potest quod explicauimus non tam hesitaret
Alit¹² n. eam voluptatem tueretur¹² quam frigidus id est
qua sensus dulcis ac iocunde mouetur¹² quam etiam pced
des si loqui posset appellacem voluptatem aut si ma
gis placeret suo more loqui quam ut omne danat a
maenenses attica pubes reliqui que greci qui hoc
anapesto utuntur hoc non dolet¹² solum voluptatis
nunc appellacem illam aristippum contemnit aut si utq
q probaret ut probat coniungere doloris viciatate ad
voluptate et duobus ultimis viciatur. Multum enim et
magis philosophi heri vltima bonorum luda fecerunt
ut aristoteles qui vultus usum ad vire pfecte p
speculare coniungit. Salspho adiungit ad honestate vo
luptate. Diodesius ad eandem honestate adducit vici
tatem doloris. Idem fecit epictetus si sententia hac q
nunc hieronimi est coniungit ad aristippi veteri sententia
Illi enim inter se dissensant ptea similes simbus utuntur et
cum vterq grece egregie loquatur nec aristippus qui
voluptate sum bonum dicit in voluptate ponit non dolet¹²
neq hieronimi qui sum bonum ponit non dolet¹² vo
luptatis nunc nunc vici pro illa indolentia. Epictetus
qui ne inexpectatis quidem rebus minuet voluptate
Duc enim sunt res quoq ne in vici solus putes. Vnu
est sine dolore esse alium ad voluptate vos ex his taz
dissimilibus rebus non modo nomen vnu nam id
facilius patetur sed etiam rem vna ex duobus facit
conuenit quod si non potest hic qui vterq probat an:

habus debuit ut sicut facit rem que tamen ducit vices
 cui n. ipam eaz volupte' que eodem modo ob appellamus
 laudar loas plim' audet duc' ne suspiciat quide' se
 ullu' bonu' sciunt ab illo aristippo que voluptatis
 qz ibi hoc dicit ubi ois cuius est oro de suo bono In
 alio vo lib' m quo tunc comprehensio gressus sententis
 quasi oracula edidisse sapie' dicitur scribit hic vus q
 nota ubi profecto torquate sut' quibus em nrm no
 edidit epur' cyrias doctas id est maxime ratas
 quia gressus sut' ad bre' viues breviter enuntiate se
 tentie p'madunt igitur recte ne hanc simaz m'prietet
 Si ea que sunt luxuriosis ep'ic'ia voluptatis liberaent
 eos deorum et moris et doloris metu decemqz qui esset
 finis cupiditatu' m' hererem? quin undiqz complet' r
 voluptu' nec habent ulla ex parte aliquid aut dolos
 aut egru' id est aut malum hoc loco tene' se triari?
 non potuit Absento inquit torquate hec dicit ep'ic'us
 quod mihi quide' visus est ai p'et velle tu confiteer
 audie' torquatu' q' ille non p'mittit saneqz diffident
 ipis quidez ipis vis inquit sed quid sentiat no' ui
 denis si alia sentit inqua' alia loqui' nunc m'elligit
 Itaqz si ita dicit no' ee' reprehendendos luxuriosos p' sapie'
 snt dicit absurde p'milit' et p' dicit no' reprehendendos
 parviadas p' nec cupidi snt nec deos metuant nec m'
 tem nec dolore per tamen quid attinet luxuriosos ul
 lam exepioz dari aut fruge' aliq' qui cu' luxuriose
 vuent a p' p'fio no' reprehendent' eo noie daturat
 cet' cauend' sz tu no' reprehendeb' ep'ic'us luxuriosos
 ob eam ipam causaz quod ita vuent ut p'sequend' auq
 qz moi voluptates cu' esset p'f'm ut ais tu s'ia vo
 luptas nihil dolo' q' qui reperiem' ap'ptos p'mu'
 ita non religiosos ut edant de parilla deinde ita mor
 tem non timentes ut id m ore habeat ut ex eumide
 mihi p'z menses satis sut' uite septi' oro spondeo
 Jam dolos medicamentu' illa ep'ic'ia t'p' de nartheo
 promunt p' gressus tuis p' longus leuis vnu' nefas quo
 possit p' luxuriosos p' finitas cupiditates habere' Quid go
 attinet duc' nihil habem' quod reprehendem' p' finitas
 cupiditates habent hoc est duc' no' reprehendeb' ap'p
 tos p' non essent ap'p'o Isti modo ne improbos q'de
 p' essent iuri boni Hic homo Seuerus luxuriaz p'

seipam reprehendenda non putat Et hercule torquatus ut
verum loquamur si sumum bonum voluptas est rectissime
non putat Vole enim mihi fingere assutos ut soleas qui
in mensam uolant et qui de quibus aufertur au-
diat postmodum se uigilantem qui solem ut autem nec oc-
cidemem unquam uiderit nec orientem qui assuptis patino-
nis egeant Nemo enim istius generis assutos iocunde
putat uide mactos eligenas optas totas pistulas
piscum aucupio venatorum his omnibus exquisitis in tantis
crudelitatis quibus non desit e plebis sit hirsutus
ut aut lucas au nihil dempsit uis et sacculos abpu-
lent uel adhibentis ludos et que sequuntur illa quibus detest-
clamat ex parte se nescire quid sit bonum Adhuc eadem for-
mosi pueri qui miscent Respondent iam uestre argentum
edebat locus ipse Difiniamus hos assutos bonum quidem uiuere
aut beate nunquam ducimus Ex quo efficitur non ut voluptas
ne sit voluptas sed ut voluptas non sit sumum bonum Nec
ille qui Diogene stoma adulescentis post autem panem
audiat letius eo ducit et sapienter quod non intelligit
ut quod futurum esset Nec enim sequitur autem cor sapi-
at ei non sapiat palatium sed quia parum id ducit
olaphare ut iactat non cessat cogniti qui sit in quo
cogniti letius damores populos ille solebat edere com-
pellat quibus ex ordine nescit predat letius et
reue Sophos Illudque re o publico gurgulis galloni-
es hoc miser inquit cenasti in uita nunquam bonum autem omni
in ipso Cosmus squalla aqua acubas ac autem denario
his hec loquitur qui in voluptate nihil penitus negat ei
bonum cenare qui omnia potest in voluptate et tamen non negat
libenter inquam cenasse gallorum Meminerunt enim
sed bonum bene ut gurgulis et sicut uoluptate fecit a bo-
no Ex quo id efficitur Quia bonum tenet omnes libenter cenare
qui libenter cenant non quod bonum semper letius bene
quid bonum ducit lucas orto condito sed alio caput ante
sermone bono quid ex eo si sequens libenter Venietur
enim ad cenam ut alio quieto fuerit deprea natus facit
go is negat unquam bonum cenasse gallorum tunc miserum
autem ipsum in eo omne studium consumet quem libenter cenasse
nec negat Lux igitur non bonum quia quod bonum id tamen su-
gali honeste illo porro male puer neque turpiter
cenabat Non enim nec Sophan fuerit acubas etc ali-

eno gallom leluo anteponebat quod non fuerit p' voluptu
 sum bonu ponet. Demouenda est igitur voluptas non
 solu ut rate sequamur s' etiam ut loqui debeat frugali-
 ter. Possus ne v' i' vita sum bonu duc' cum id ne
 in rena quidem posse videamur. Quomodo autem phus
 loquitur in gra cupiditatis naturales et natus natura
 les non natus nec natus ne necessarius p'm ducit
 in eleganter duo in gra que erat fecit et hoc est
 non ducit sed frangit rem qui p' ducit cupiditatem
 esse duo gra naturales et inanes natus q' item duo
 natus et non natus confusa res est. Viciosa est n-
 in diuidendo p'te' n'que numerare. sed hoc sane quodam
 continent n- diffendo eleganter confuse loqui et gendus
 est mos n' rate sentiat. Et quidem id n' m'mu p-
 bo et in paucis phm loqui de cupiditate frangendis an
 p' cupiditate frangi. Tollenda est autem c'genda radiat
 quid n' est in quo cupiditas sit quid rate cupiditas dia
 possit. Ergo et auaritia est sed frange et adule' v'm habet
 modum et linguam p' coq'. Qualis gra phm est q' n' d'
 m'mu affert p'uitans sed sit contenta mediocritate iud'
 et Quamq' in hac diuisione remipam p'sui p'bo elega-
 tia de p'deo appelleret hoc de p'dea natus cupiditas nomen
 seruet alio ai de auaritia ai de inopia ai de magnis
 v'is loqui' cum t'p' caput accuset sed hac quidem li-
 berius ab eo diuiditur et p'puit quod equidem n' ephedo
 est n' tanta p'p' tamq' nobilis audacter sua deora de p-
 de' sed tu ex eo quod ea voluptas qua omnes gentes h'
 noie appellat unde amplecti sepe vehementer in magis
 m'du versantur angustis ut h'm consuetudine et mora in
 tam turpe sit quod voluptas causa non videatur esse frangi-
 rus. Deinde ubi erubuit Vis eni est p' magna n'ie
 p'fugit illuc ut neget aarde' quicq' posse ad voluptate
 melius dolentis et q' non dolendi status n' vocat p'
 voluptas. Non libo inquit de noie. Quid quod res
 alia tota est. Repentia n'itios ut inuicem p'p' n' tam
 curiosus nec tam molestus qua nos estis quib' quicq'
 velin frange p'suadeat. Quid go dubitamus q' si non do-
 le' voluptas sit sua non ee in voluptate dolor sit magis
 Cur id non ita sit quia dolori non voluptas frui est
 sed dolori p'uitio. Hoc v'o non vide' magis argu-
 mento voluptate ulla' qua fruiam neget se m'itige

omino quid sit bonum. Eam autem ita persequitur que pila-
to papatur que audibus reid addit que si appelles ho-
nos pstandus sit hoc igitur quod solus bonum severus
et quibus psum nona idem non videt ne expectand quod
esse quod ad voluptate hoc eodem auctor non deperit
ad dolorem carum quiaque hoc sunt gratia hic si diffinit
vel diuide didicissit si loquendi vim si denique consue-
tudine bonum tenet nunquam in tantis plebis misisset
Vnde videtur quid faciat quod nec unquam voluptate appetitur
et hanc in motu voluptate que duo sunt vnum facit
Sic in his siuue fiat et quis dulces voluptates
appellat Inedum in extenuat ut si curam putes Co-
qui nunciat ita laudat ut quod ptea sit bonum neget se
posse ne suspicari quidem que in oratio non a philosopho
aliquo sed a cense commendata est Vnde est in via
in oratio solu sed esse in moribus. Luquid non exphet
modo sit vacua infima cupidite et timore hoc loco
discipulos quere videtur ut qui assenti esse velint philo-
sophi ante fiant A primo ut opinor acutius ortu pe-
nitur origo summi boni sit atque natus aut est grauidet vo-
luptate et ea appetit ut bonum appetitur dolore ut ma-
lum De malis autem et bonis ab vna auctoribus quod no-
du deperit sunt aut optet iudicari hoc et tu ita po-
sisti et vna vna sunt quod multa uacosa Summa in bo-
num et malum iugiter puer ultra voluptate diuidit
bit pante an mouere Quomodo si dicit plaq ab epiano
loqui diffinit si pte hoc na videtur uult salua ee
se quod concedit si mouente quod in dicit nulla
turpis voluptas ea que psumenda sit et sit no pfa-
sant aut illud mo natus a sua voluptate que est a te
posita in non dolendo Nec in argumetu hoc epia-
rus a paruit penitit aut ead a bepi que puer ee
speculi natus ut dicit ab vna dicit na hanc voluptate
expecti nihil dolendi Neque in hoc moue pt appetitu
ammi nec ullud habet ita quo pellit ammi statum
hic non dolendi Itaque in hoc ead pte hieronim
Et ille pellit qui pnuclat sensu voluptate pte pte
Et hoc unum ut probe voluptate na expecti quod ea
voluptas que in motu sit et pte ad se alluat et
bepi non illa pte in qua in inest na dicit Et
igitur quet ab alia voluptate dicit natus pte na

sum bonum pone. Reparari vero nullum iudicium puto. Quia
 uis enim depuare non sunt pueri esse in puer ut fual.
 lu aliud est inflexum et incuruatum. De huiusmodi ad
 uia namque sic feruntur nam non est illa quidem depu-
 uata mala disformia sed nam sua. Hec vero ut vo-
 luptatem exigitur nam mouet infante sed in ut seipsum
 diligit ut integre se saluare velit. Quia enim alii sunt
 ut autem et seipsum et omnes partes suas diligit. Quibus
 magis sunt amplexus animi et corpus. Deinde utique
 partes. Nam sunt in animo propria quedam et in corpore
 que in leuius agnouit. tunc digne magis ut ea que
 primo data sunt natura appetat appetentia gratia. In his
 primis naturalibus voluptas in se ne ne magna questio
 est. Vnde si uis putare esse per voluptatem non modica
 non sensus non ingenium motum non integritatem corpo-
 ris non uoluntatem summe mihi inde uisum. Atque ab isto
 capite fluit namque est ostentum ratione bonorum et ma-
 lorum. Polemonem eadem ante aristoteli ea prima uisa sunt
 que paulo ante dixi. Ergo nam est prima uerum ac-
 demorum et perpariterque ut finem bonorum dicunt. primum
 naturam. rursus id est uirtute adhibita. finem primum et nam de-
 us. Calpho ad uirtutem nihil adducit nisi voluptatem. Di-
 dorus uacantem dolorem. Huius omnibus quos dixi. quibus
 sunt fines bonorum. Aristippo sunt et voluptas. Proinde
 consensum naturam quod esse uoluit e uirtute id est ho-
 nestate uicemque intelligenda. uerum eam que nam e.
 ueniret eligere ea que essent primum namque reuerentem
 contra. Ita res sunt fines expectant honestatis. Vnde
 Aristippo uel epurum. Alibi hieronimus. Ciceronem etiam
 Terentium in quibus honestas ad aliqua actionem pole-
 monis calphoni diodori. Vnde sunt et autem Zeno auc-
 tor posita in deinde tota id est honestate. Nam percho
 Aristo. herully uam diu abiciat reliqui sibi conspiciunt
 ut eorum ad minus quoniam ut aristippo voluptas hie-
 rommo. Dolorem uacantem carnea di finem primum naturalibus
 eorum esse. Epurum autem tum in prima commendat vo-
 luptatem. Dixi si ea quod aristippus id uide debuit
 uiam bonorum quod ille si ea quod hieronimus fecit
 de ut voluptate illa aristippi in prima commendat pone-
 ret. Nam quod aut sensibus ipse iudicant voluptatem bonum
 esse dolorem malum plus debuit sensibus quam modis leges

promittit puerum litiu iudicet sumus. Nichil n. pos-
sumus iudicare nisi quod nos iudicet in quo fuit iudicet
sileat in sumus promittit adde si quid mei iudicet est Si
n. non fuit coram iudice iudicet inhielo magis hoc no addi-
to illud est iudicet quod iudicet sensus dulce amaru
leue asperu prope longe stare moue quadratu rotu
du. etiam it. promittit sententia ratio adhibita
pma humanar diuinarq. reru facientia que p ap-
pellari vix sapia. Penide aduocare vniuersus quia
vao reru facientia omni domat in voluptate satelli-
tes et mistas esse noluit quia adeo omni sum pro-
mittit pma de voluptate nichil esse ei loci. non
modo ut sola ponatur in sum boni sede qua querit
sed ne illo quide ut ad honestate appluerit de vici-
tate dolore eadem sum est. Reuocetur etia et cetera.
deb nec illa de summo bono ratio aut voluptate
non dolendi ne pceptis aut volupte ceperit. p. h. p.
Ita relinquere diuis de quibus etia ag. etia consider
Aut em staret nichil esse bonu nisi honestu nichil ma-
lum nisi turpe. cetera aut oia m. habe. momenti aut
m. ut nec ceperenda nec fugienda sed digenda mo-
aut reuocenda sint aut anteparet ea qua in hone-
state ornantissim. tum etia ipse magis nate i. tota
p. f. m. te corruptetate videbit quod eo loqui diuis
faciat si prosperent reru inter eas p. ne sit o.
trouisa. Quia q. nunc autem sequens idem facit
etiam em p. o. minua. q. tentos. omisq. simplis
promittit coram in quibus nulla est viciu aduoc
oio a phia. semouenda. puto pmo aristippi gre-
nauorq. omni quos non est ueritu mea volupte
que maxima dulce ne sensu mouet sum bonu p. o.
contemne. ista. variate dolore. hi non viderit
ut ad cursu equu ad arandu bouem ad m. d. q.
canes. sic homi ad duas res ut ait aristoteles m.
telligendu et agendu esse natu quasi mortale deu.
Contraq. ut tridam aliqua et languidi. penide
ad p. et ad procedendi volupte. hoc diuis at
ortu esse noluerit quo nichil m. p. d. absurdum
q. hoc cont. aristippi qui eam voluptate no mo-
sua sed sola. etia. diuis qua omni vna appellam.
voluptatem. Alter aut nobis placet. Sed ille ut dixi

videtur hec in figura corporis nec ratio exelles ingenii
 humani significat ad hanc unam rem naturam hominum in fru-
 ctibus voluptatibus hec vero audiendi hieronymus in sam-
 bon est idem quod nos in dicitur et parum minus sepe di-
 citur in dolo. Non enim si malum dolor caret eo malo
 factum est ad bonum vivendum hoc dicitur potius minus
 bonum est cui non est malum non bonum vita non de pulchro
 mali sed ad bonum bonum videtur nec ea cessando sine
 gaudio ut animum sine non dolendo ut hic per a-
 gendo aliquid considerando ne quid que per ea
 non invidiam illud summi bonum dicitur quod non ad
 ut probat proinde quia ut scias quibus in bellum
 gerebat opponit. h. autem eiusmodi est ut aditum ad
 virtute auctoritate videat habitura ceptura animi
 lare vita bonum de quo ois hec quod est illi qui ad v-
 tute adiungit vel voluptate qua una dicitur inimum
 fuerit vel vanitate dolo que eam si malo incedit tamen
 non est summi bonum accessione utique non ita probabi-
 li nec tamen in id tam parva tamque resiste fuerit in-
 telligo Quasi eius emendat per quod addat ad v-
 tute. Primum voluit res addit deinde singulas potius quod
 omnia que prima natura appropinquat ea cum voluptate coniunge-
 rent que cum aristoteli et perthoni ois infa sunt per
 nichilo ut in optime vale et gressu egrotat in
 prorsus ducunt inesse recte iam perdem non cor de-
 sum est disputat. Sed in in via virtute per oia
 esse voluerit ut eam recte se lectione expolaret
 nec ei quicquam aut unde oriretur daret aut ubi in-
 tererit virtutem ipsam quam amplectantur sustulerunt
 Metellus aut ad suam oia reuertantur vult quiddam
 bonum videt sed nec opum nec quo vita gubernat post
 Itaque hic ipse iam perdem est reiectus. Post in christo-
 pum non sane est disputatum. Respondeo igitur nos Naz-
 arium academias in qua lucas est qui nil affirmat
 et quasi de praeteritis cogit recte id est qui nolit quod
 animus venisse videatur sed epistola autem hoc plus e-
 negum quod est duplex genus voluptatis coniunctus est
 quodque et ipse et anima eius et multa postea defen-
 siones eius sententiae fuerit. Et ne propter quod au-
 ctore in minimam minimam habet magis uim populi
 ac illis fuerit quos in arguit omni vtriusque omne dicitur

omne va laus desolanda est. Ita ceteros sententis se-
monis relinquere non mihi cu torquato sed ut ad
voluptate certare quod quidem certare? hoc et acutus
et diligens crispus non gremmit. coniugis distamen su-
boni in eadem comparatione populi putat. Ego autem
existimo si honestum esse aliquid ostendens quod sit
ipsum in sua propter seque experiendum iure nostra ora ita
quod eo quale sit huius ut quod populari constituto dace-
dam ad ora tua torquate ubi si memoria forte dese-
cerit tunc est ut suggeras honestum igitur id intelligi
quod tale est ut delectata omni valitate sine ullis p-
mptis fructibus ne per seipsum possit iure laudari quod
quale sit non tam diffinire quia suus usus nulli per
quamvis aliquando punit quod communem omni iudicio
et optis augere pudentis atque fiant. qui per multa ob eam
ipsum causam misericordia fiant quia deus quia re-
ctum quia honestum est et si nullum consensum em-
limentum vident huius et si multum aliter cu hoc
ymo a bestis plurimum differunt quod ratione habeant
a natura menti datam et aciem et ingente celerem
neque multa sit agitante et ut ita dixeris sagacem quod
et causas rerum et consuetudines videat et similitudines
insperat et disuata coniungat et cum prout fuerit
copulet omnemque complectatur. mte consequens statim
eandemque ratio facit huius hominem appetentem eumque
huius nam et simone et usu congruente et per se a
carum domesticorum ac suorum curat lingue et se
impluet prout animi. Deinde omni mortalium poliet
ut ad archuam pisset plato non sibi se poli nam
memerit sed patet sed suis ut per exigua pars ip-
si relinquatur. Et quoniam eadem nam cupiditate ingenuit
hominum veri invenendi quod fallit apparet cum
vacat acies eorum quid in celo fiat stre arcibus
huius magis inducit omnia videri diligenter id est fide-
lia simplicia constantia cum vana falsa fallacia
odum ut fraudem per iurum malum inuicem
Eandem ratio habet in se quidam amplius atque magis
cum ad imperandum magis quam ad parendum ac-
modum aut humana non tollatula plura sed eorum
leuia dices aliter quoddam excelsum in inuicem ne-
minem redet semper iunctu. Quod huius et huius generibus

honestorum notatis quartum sequitur et in eadem pulchritudine et
apertum ex illis tribus in quo est ordo et modum autem simi-
tudine spectant in formam speciem a digito inspicitur est ad
honestatem dicitur autem futurum Nam ex his tribus lau-
dibus quas ante dixi et temeritatem reformidat et non
audet augere aut dicto pretium aut factum nocere Veretur
quod quicquid aut fuerit aut eloqui quod parum virile vi-
deatur Haberi undique exemplum et perfectum torquar for-
mam honestatis que tota his quatuor virtutibus que
a te quoque commemorata sunt coniunguntur Hanc se tuus e-
piscopus ad ignorare dicit quam aut qualem esse
velint qui honestate sum bonum meditantur Si in
ad honestatem oia referant neque in ea voluptates
dicunt in esse aut eos inani voce sonare his in rebus
vix vixit neque intelligere neque videre sub hac voce ho-
nestatis que sit subiacenda sententia Vix in consuetudine lo-
quid dicitur honestum quod est populari fama gloriosi
quod inquit quicquid voluptatibus quibusdam est sepe
laudibus tamen expetit per voluptatem Vides ne quoniam
sit magna dissensio philosophi volubilis a quo non solum
græci et latini sed etiam omnes barbari commota est
honestum quod sit id non est in voluptate negat se
intelligere nisi forte aliud quod in totius rumore lau-
datur Ego autem hoc etiam turpe esse sepe audio et
si quando turpe non sit tunc non esse non turpe
autem id a multis laudatur si quid sit idem perfectum autem
laude non ob eam causam tamen illud dicit honestum est quod
laudatur a multis sed quia tale sit ut utrumque ignoraret
id honestum vel si obmutasset pulchritudine sua tamen esset
speciem laude Inquit idem naturalis autem obsequium non
sed dicit alio loco id quod a te eadem paulo ante dicitur
est non posse laudare vixit nisi eadem honeste Quis
nunc honeste dicit idem ne quid laudare Ego ita
non posse honeste vixit nisi honeste vivat an nisi
populari famam Quare ea igitur laudare negat pos-
se vixit Quid turpius quam sapientis vixit ex inspi-
centi sermone ponderare Quid ergo hoc loco intelligit
honestum Letitiam enim nisi quod possit quod potest se iure
laudari Nam si per voluptatem que est ipsa laus que
possit et maxillo perit Nam ut vixit est ut autem homo-
state eo loco habeat ut sine ea neget laudare posse

viui illud honestum quod populari sit sentiat et sine ea
iudicando neget posse viui. Quia quicquid aliud honestum
intelligat nisi quod sit ratio ipsa quod per se suum sua
natura sit per sponte laudabile. Perque torquato cum dicit
claudius epianus non posse iudicando viui nisi honeste
et sapienter et iuste. Viue in ipse mihi gloria vide.
Hare tanta uis merat in viue per carum rerum que
significabantur per viue dignum ut aliorum fieri ut nunc
in ipse ut nos inuenit quas testificat laudat hone-
statem et iustitiam aliquando ab epiano quam te deo.
Gat per viue ut quibus per ipse non videtur per ipse
non egemus istorum in viue amore que prae ap-
pellantur ab epiano sapienter ferunt iustitiam quae pre-
stantissimum ingenium habet per ad ipse studium quae.
vult. Quia inquit plato est in nobis sensus actus
quibus sapienter non dicitur quod illa ardens amoris ex-
citetur sui per videtur. Quia tamen an quod ita alluda
est ut optime possit architectus voluptas per iustitiam
laudat. An enim est hoc conatus venustate per
qua cum in tenebris hoc dicit in una re latissime patet
ut in omnibus factis re non recte moueantur. Sunt enim
leuia et per infinita que dicuntur a te cum animi consi-
derant in ipse exequat in eadem pene ratione qua a
afficiunt aut per sunt in metu ne afficiunt aliquid. Non
oportet timere aut imbecillo aut fingi non bonum
illud videtur quicquid fecit ipse se excusat omnia firmiter
sed alluda oia reseruit ad utilitatem actum uersitum
uiciorum finale ut excipiet quo occulte sine teste
sine ullo consilio fallat. An tu me de te tu bello
punitur dicit qui cum prae quod me praeceps et
ausus ita aperte aperit praeceps obrem iudicanda
ut anno per ipse. senola et ferret ad ipse
uellent ne de ea re queri quo per ipse delecta
a senatu est consili quae. Lu. super per ipse in exi-
lu inbully suum nec respondit ausus. Quia enim
res aperta. Non per de ipse per alluda in
eo querimus quales per per ipse in sede in matrem
in faciendo fuit. Nec vero oia inuenit per ipse qui
ammi quae inuenit non ariet quae silus opine in
negotio per in qui audis et rectus dicit in ipse
ut per videtur per ipse eadem ut dicit aliquid in ipse per ipse

Quid u' est aliud esse verum? Mem me adesse. P. Per
lio ruffo cum u' rem ad amicos uia defuerat se esse
heredem q' fabio gallo. au' in bysponcio p'p'ia esse
se ab eo rogatu' ut au' herede ad filia' pueniret. Is
se taliter factu' negabat p'p'ia aut impune quib'
n' redargueret. Nec n' negabat ead' uisus huc
ment' tui' int'f' qm' illud qui id se rogasse p'p'is
set quod debuiss' rogare. Quiddebat ead' se in lege uo-
comam iuratu' cont' eam fac' non aude' in p' alie'
amias uide' r' addeu' nos quide' adolescent' p'd e.
ciam multi aplissimi uiri quoz nro censuit p'p'
felic' dandu' qua' poss' ad ead' lege uocoma pue-
me'. Remittit p' magna' seculis hereditate uide'
si sciamus eff' ead' sententia qui honesta r' recta em'o.
lumet' oibus et q'modis antepone' ne minnu' q'd
vnu' attingit. Nam u' postea uisus angio au' a'
polluato fuisse m' minus. Conq' illa herede diues ob
eumq' rem letus. Magni eni' ep'abat no' modo u'
con' leges p'd ead' legibus p'p'iam qui q'dez ut a' p'p'
lo est q'renda nob'. Est eni' eff'at' mulieru' r' mag'p'
voluptatu'. Ut igit' illis qui recta et honesta q' su'
ca p'p'ia p'p'ia ep'anda addeuda su' quibus p'p'ia
decoris honestatisq' ai' p'p'ia qui oia uoluptate
mea' p'p'ia addeuda su' ut adq'p'ia' magnas
voluptates. Si mag' res mag' heredis age' ai' p'p'ia
voluptas p'p'ia p'p'ia id eni' ead' ep'ia' u'p'
fina' p'p'ia suu' fine bonoz sequi uolet quod p'p'ia
magna gl'a p'p'ia p'p'ia in aff'ia' u'p'.
E'p'ia' p'p'ia quatu' ad id p'p'ia ad honestate' em'
ille o'ez conatu' suu' ref'at' non ad uoluptate'.
Sic u'p'ia' sapies magno aliq' emolm'co conatu'
cum ai' p'p'ia f'p'ia dimicabit. Quidu' f'p'ia' e'
p'p'ia p'p'ia. P'p'ia om'ez p'p'ia q'tinet
E'p'ia' eni' m'p'ia' ad morte' u'p'ia' ad q'p'ia'
ad q'm' ead' dol'z que quide' nob' ai' m'p'ia' p'p'ia
p'p'ia m'p'ia' f'p'ia' ai' sapie' p'p'ia plus
habe' ut u'p'ia' tollibile'. Sed p'p'ia non solu' callid'
ei' qui aliquid m'p'ia' f'p'ia' u'p'ia' p'p'ia ut m'
p'p'ia f'p'ia' qui u'p'ia' p'p'ia u'p'ia' u'p'ia' ut hodie
est n' p'p'ia au' u'p'ia' f'p'ia' q'p'ia' habeda
Est eni' q'm' uellet m'p'ia' u'p'ia' p'p'ia m'p'ia'

Quam multa vō mīste fieri possit que nō possit
rephende. Si te amant tuos mores rogant ut
hereditate reddas sue filie nec usquā mīpse ut sp
sit fabius nec auquā dūcū quid facer tu quid
reddat ipse epian formose reddet ut se se. dūtes
Sex f. is qui hūc aī reliquit effigie et hūc et
et pūatū sue filio. Tu dūcū tu omī uir opū
et iustissimū cum pūc nemo cū rogant a c. ploto
equitō splēdido mīfuo. Plō ad mulierē uenit
eū mīl opmā uir mandauit et posuit hēd.
tatemq. reddat. Sed ego et te quē qm idē tu dē
fasse nōne mīlligis eo maior vī esse nature
quod ipi nōs qui oīa ad nīm cōmodū ut ipi dā
ut ad voluptate refectū tū ea faciat e quib. ap
pareat non volūte nōs sed offiū sequi plusq.
recta natura quā ratiō. pūam vale. Si pūc
inquit carneades aspiciē oīa lāt uspiam et vel
le imprudentē sup cū aspiciē tū mōrē emolūm
tū tū futū sit mīl frā mī monuē ne app
deat sed impūmāte tū id te constāt fesse. Quē n
cōargue poss. sed mīmo mīl pūcū est n. mī
equitā fides iūpā pūfiam a nā et p oīa h
ad uīlū refectū uir bonū non possē repū
sed de is rebus sane mīl mī mī de rep. fūddā
a lēlū. Transfer idē ad molesta ut qnā que
moderāt est cupiditāt ratiōi obediēs. Sane ne go
pudori consulat p quē sine tēte libidm parcat. An
est aliquid p seipm flagitiosū ead p nulla qmte
infamia. Quid forte uir voluptatē ne calūliā sō
duatū pūlū mēmī. Vtū tūdem cōfēs tūpē
impūsi illū p nā vā audiet tuam ne de se oīa
libenatū audiet fūge an meam. cū ego dūm
mīl n. fesse sua cū oīaq. reip tu cū mīl mī sua
Si vō id ead explācē uelles apū dūcē mīl
cū fesse mī uolūte cū. Quid n. mīde lūmū
fūge exipat. Ego fūc p ita uir torquē p. su.
cū uīlū mīlo n. dūc qm volūte mī tanto
pūm vō. Vm cū collegā p. deatū pūapō
mī fūlū consulat cū se deuouēt et equo demf
so mī medū acē lūmōr. aruebat aliquid de fū
is volūte cogitabat. Vtū vbi ead apēat aut quado

cum p[ro]p[ri]a confectum esse moriendum eamque morte ardore
 studio parat q[uod] ep[iscop]us voluptu[er] perenda p[ro]p[ri]a quod
 quide[m] eius factu[m] m[er]ito esse iure laudatu[m] non e[ss]et mu-
 titus quanto consolatu[m] suo filij. Neq[ue] p[ro]p[ri]o ex co-
 natu ad p[ro]p[ri]a bellu[m] g[e]n[er]is consul tradidit in p[ro]p[ri]a
 p[ro]p[ri]a continen[tia] g[e]n[er]is itaq[ue] vicia[rum] recip[ere] p[ro]p[ri]a. Con-
 nes me ab ex[em]plo g[e]n[er]is hoc modum q[uod] leo m[er]itas e[ss]e
 p[ro]p[ri]a m[er]itis t[er]res aliqui aut quatuor ego p[ro]p[ri]a m[er]itis
 collige[re] cep[er]o p[ro]p[ri]a illud quide[m] ut p[ro]p[ri]a v[er]ita[te] idat con-
 stituen[tia] voluptu[er] p[ro]p[ri]a dicit me deficiat ut ut auarus
 qui est habens iudic[er]e durior dicit p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a au-
 datus t[er]ribus alij t[er]ribus aut hoc t[er]ribus p[ro]p[ri]a est
 aut nescio quid p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a me p[ro]p[ri]a t[er]ribus est dicit
 p[ro]p[ri]a n[on] t[er]ribus dicit m[er]itis m[er]itis m[er]itis m[er]itis m[er]itis
 ne m[er]itis ut adulescentibus e[ss]et p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a consulatu[m]
 que[m] ad ad p[ro]p[ri]a t[er]ribus t[er]ribus fortissim[us] viru[m] qualis
 ille uel consul ut t[er]ribus t[er]ribus q[uod] t[er]ribus post consulatu[m] fuit
 quo quidem auctore nos ip[s]i ex gressibus ut oib[us] p[ro]p[ri]a
 q[uod] ip[s]i nobis consulatu[m] dicit q[uod] p[ro]p[ri]a dicit uidebitur
 cu[m] ex alia p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a amulatu[m] aliquo p[ro]p[ri]a 7
 m[er]itis voluptu[er] nullo nec p[ro]p[ri]a nec fuit dolo[re] ex al-
 ta aut t[er]ribus m[er]itis toto t[er]ribus nulla nec adu[er]sa
 nec p[ro]p[ri]a voluptu[er] et que[m]bas que[m]bas aut hoc m[er]itis
 aut sup[er]iore illo beatior foret. Deniq[ue] concludetur su-
 mu[m] malum e[ss]e dolo[re] p[ro]p[ri]a bonu[m] voluptu[er] L. coru[m] bellu[m]
 fuit l[er]nu[m] que[m] memisse tu non p[ro]p[ri]a dicit ita u[er]i-
 uat ut illa t[er]ribus t[er]ribus possit m[er]itis voluptu[er]
 qua[m] non abundat. Erat et cupid[us] voluptu[er] et ex p[ro]p[ri]a
 neq[ue] eius m[er]itis et copiosus ita n[on] sup[er]stiaq[ue] ut
 ita p[ro]p[ri]a in sua p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a 7 vana m[er]itis
 p[ro]p[ri]a non timidis ad morte[m] ut m[er]itis p[ro]p[ri]a obtemp-
 m[er]itis cupid[us] non ep[iscop]us d[ic]tione fuit
 sed sua p[ro]p[ri]a habuit t[er]ribus ratione m[er]itis v[er]ba
 h[ic] ex[em]platu[m] ut ad t[er]ribus ex[em]platu[m] 7 p[ro]p[ri]a reme[di]
 co[m]m[un]is qui 7 p[ro]p[ri]a e[ss]et et id[em] p[ro]p[ri]a ad arquet
 Vmo ad voluptu[er] 7 ne no[n] t[er]ribus illa adhibetur q[uod]
 temp[us] negat p[ro]p[ri]a m[er]itis quod p[ro]p[ri]a ab[er]at
 om[n]is dolo[re] qui p[ro]p[ri]a nec molle[re] ferret et ad me.
 Dicit p[ro]p[ri]a q[uod] p[ro]p[ri]a u[er]i- dolo[re] ex[em]platu[m] m[er]itis u[er]i-
 tudo sua g[e]n[er]is u[er]i denique m[er]itis voluptu[er] om[n]i
 v[er]itate p[ro]p[ri]a v[er]i bonu[m] o[mn]i quide[m] v[er]i p[ro]p[ri]a

ergo hunc quem antepone non audeo dicere dicit pro
me ipsa virtus non dubitabit ipse meo bene. Et regulam
antepone quem quidem ad sui voluntatem nulla in ra-
tione potest fidem quam dedit hosti et patria carthaginem
restitit. tum ipsum cum vigiliis et fame cruciatus se dat
virescentem fuisse quam potantem in rosatione. Bella
magna gessit is bis confusus fuit triumphatus. Nec
tamen sua superiora illa tam magna neque tam preclara duc-
bat quam illud ulam casu quem per fidem constantiamque sus-
cepit qui nobis instabilis unde per audientibus illi per
peccata est voluntarius. Non in hilaritate nec lascivia ne-
cessu aut loco comite leuante sed sepe eam ipse fir-
mitate et constantia sua beati. Strupata per vim lu-
crecia a regis filio reperta cuius sequi merentur hic
dolor per. et. ducet et auctor bruto causa autem et
libertatis fuit ob eiusque mulieris memoriam per anno
et uir et pater eius consul est factus. Tenuis L.
uirgini unusque de multis L. X. anno post libertatem
recepit uirginem filiam suam manu omdit potius quam
ea. Per claudum libidinem qui tum cum summo impio dedit
Aut hec ubi torquatus sunt virgines aut patromum
voluptatis repudiandum. Sed aut patromum aut
que ipsa causa est voluptatis que nec testes ullos
edatque uiris nec laudatores potest adhibere. Ut n-
nos ex amulmum monimentis testes exarantur eos
quorum omnis uita quod supra est in laboribus gloriosis
qui voluptatis nomen audire non possent per uires
disputationibus historia mutata est. Nunquam audi-
ui in epico stola Liargu Solone miluadez themi-
stodem e pamm nondam nouari qui more sui cetero-
rum omnium philosophorum hec uo quam hec nos etiam
tractare repimus suppediet nobis amicus ex thauris
suis quos et quatuor uiros habeat repum per est per
melius est de his aliquid quam tantis uolubus de
themistocle loqui sunt ipsa grecorum quam ab his
philosophis et omnes in gemmas disciplinas habet. Sed tamen
est aliud quod nobis non licet licet illis pugnam-
paua cum peripateticis alia negat quia esse bonum non
quod honestum sit alio plura per. Longe longeque
plura tribue honestati. Sed tamen et in corpore et in
esse quedam bona et certamen honestum et disputatio

splendida omnis est enim de virtutis digite continas ac
cum tuis ac dixerat multa sunt audienda eadem de ob-
scuro volupbis de quibus ab episcopo scriptum dicitur
Non potes ergo ipsa tuum torquere mihi crede nisi
si te ipse tuas regimur et studia perspicis pudebit
iniqua illis tabule quam deantes sane comode videri
pingere solebat habebat eos qui audiebant prae ipso
cogitavit pictam in tabula voluptate pulcherrimo
vestitu et ornatu regali in solio sedente ipso esse videri
tunc ut anallas que nihil aliud agere nullum suum
officium ducit nisi ut volupti ministraret et eam tunc
ad aures ad mouerent si modo id pictura intelligi pos-
set ut aucter nequit perficeret imprudens quod offenderet
am hominem aut quicquam e quo oriret aliquis dolor Nunc
quidem virtutes sic natus sum ut tibi finirem aliquid
negotii non habeam At negat episcopus hoc enim ro-
strum licet est quicquam qui honeste non vivat ideoque per-
se vivat quasi ego id autem quid ille autat aut ne-
get Illud quidem quid ei qui in voluptate sum bonum pu-
tat consentaneum sit dicit quid afferat. aut tunc po-
tissimum curat aut omni magister oratoris non vana
diffinire iungit prope negat ut ante duxi luxuriosorum
vita reprehendenda nisi plane finis sit ydem nisi
cupiat aut metuat quidem amborum rerum cum medicum
polluat luxuriosum licentia polluat huius in rebus deinde
negat se recte massatorum vitam quod reprehendat Non
igitur potestis voluptate oia dirigentes aut tunc aut re-
tine virtute Nam nec vir bonus ac iustus habet de
qui nec malum habeat abstinere se ab iniuria hosti
tredo id nec pius est qui pietate caueat facere quod
potesse esse virtute Nec enim dum metuit iustus est et
recte si metuit desinit non enim hoc metuit aut sine
relaxatione ponit sine operibus manibus quicquam facit recte
mallet optime exequari bonum vir ut non sit qui esse
ut non putetur Ita quod certissimum est pro vera digne
vita simulacrum nobis iustis et bonis propriis quod
amodo ut vitam stabilem consilium contineamus aliorum
attente opibus aduicemque que dia eadem de virtutibus
virtutibus possunt. quod omni fudatam nos in voluptate tunc in
aqua potius fuit enim fortiter ne possimus ducere eum
dem illud torquere Delectum enim quicquam te non possum ut

ais corripe delector inquit et familia mea et noie et
hercule mo' vir optus nūq' adūssim9. A. torquatus
versatur ante oculos quibus auct' quam' pudu' et qua'
insigne fuit erga me quib' illis que nota sūt oib'
fac' nūc est utiq' nūc que nūq' qui uolo et esse
et habet' gūis grata non esset m' eum p'ssue'm i'ca
cū m'hi auct' fuisse non sua m' hoc dicit sua quod
inter est om' recte fac' Sūis dicit uicinis p'd. n. no.
lug' id contendim' ut officij fructus sit ipm' officij hoc
ille tuus nō uol' oib'q' ex rebus uolupte q' mercede
exigit Sed ad illu' redco Si uolup' causa cū gallo a.
put amentem depugnat puocari et ex eius spolijs
et torque' et cognomen induit nā alia ob causa m'
quod ei uita talia facta dīg' uideban' forte nō puto
Jam si molestia si pudicia si p'no vno vō h'naa pe.
ne aut infamie metu uereban' non p'uate sua se
tuebū' Quod adulterio quod strappum que libido nō
se p'priet ac p'iaet aut oculatōe p'p'ia aut impūta
te aut licētia Quod illud torquere quale tandē uidefi
te isto noie ingemio gla' q' facis que cogitas que co.
tendis quo refectis tuus rei causa p'fice' que conuictis re.
lis quod optm' deniq' in uita uiduas non aude' i' con.
uentu dicit Quod n. mēteri uelut iā cū tu magistratū
meritis et conuione ascendis Est em' tibi et ducenduz
que sis obsequiū in uita ducendo et fortasse ead' p'
erit usum aliquid de mādib' tuis et de te ipso dices
more maior' Quod mirat' igit' ut dicit te in eo
magistratu' oia uolup' causa factur' esse te mādū
fenge in uita m' uolup' eam An me nūq' tam
amente putes ut apud impūos isto mō loquat' de
tu eade' ista dic in iudicio aut si coha' times dic i' sena.
tu nūq' facies cur m' quod t'p'us est oio d'ne
q' et t'arū dīg' exyres apud quos sūp'ter loquat'
Verū esto m' ipso uolup' non l'z dīg'tez nec nos for.
tasse intelligim' hoc n. uenide dicit non mēllige
nos uolup' quā dicitis Rem uides dīfiale et obscu.
ram Induudua et inter mūdū que nec sūt ulla n'
pnt esse intelligim' Volup' que oib' p'passib' nota ē
a nobis mēlligi non p't Quod p' effio' ut facere me
iō modo quid sit uoluptas p'c' Est n. uenidus mor'
in sensu p'd ead' quid eam tu uelut ēē Pu. n. campay

ius qua ego modo dixi et nomen impoſui in manu ut
 ſit et ſciat aliqua vacante tu alia quando ſuſci-
 piat' na addi nō poſſit ea) tum ad eſſe cum dolor
 omnis abſit eamque ſtabilem appellas Sic ſane iſta uolup-
 tas dic quouſque conuenit te oia fac' ne doleas Sive h'
 quidem ſatis ample ſatis honeſte dici putas dic te oia
 in iſto magiſtru et in omni vita ualere tue cauſe fa-
 cturu nihil niſi quod expediat nihil denique niſi tua cō-
 que clauſuram conuocis aut qua ſpem conſulatus eiꝝ
 qui tibi parans ſumus e' ſuſcipias patris Eam ne raa-
 onē ſequat' qua tenui ipſo et cum tuis utat' p'ſerui.
 aut et in mediu' proſire nō audeas At nō illa que
 p'p'atena que ſcota dicit ſp' tibi more ſu' iudicis
 in ſenatu officiū equitate dig're fidem recta ho'eſta
 digna impio dig' ipſo ro: oia p'cula pro rep' mo.
 ri p' p'ata hec ac loq'us nōs barones ſtupemur o
 tu uidelicet tēuip'e uideſ Ham me iſta tam magnifi-
 ca vā tamq' p'ila non h' ullū uolup' bonū nō nudo
 illam quā omnis urbem ruſſia omnis nūq' qui latē
 loq'us uolupte vocat' ſed nec quide' ſtabilis quāq'
 p't' nōs nec appellat uolupte Vide ne non debeas
 v'ſ nūq' uti ſi m'eſſum ſinger' quo ſuor uide' nō
 eſſet tui p'lis Verba tu p'gras et ea dicat que non
 ſenſas aut ead' ut ueſtiti ſe ſententia habens ali-
 am domeſtica alia forenſem ut in fronte oſtentatō ſe
 mius v'ſ oſultentur inde queſo rectu' ne ſit Mihi qu-
 dem he re' uident' op'ores que honeſte que lau' lis
 que in ſenatu que apud ipſm que in a' retu' ip' con-
 aliq' p'ofende ſunt ne id nō pudeat ſentire quod nō
 pudeat dic' Amine nō loas vbi eē p't' a' quib' aūq'
 eſſe aūq' que nō ipm amet p' ip' Quid aut e' aū-
 re equo nō aūne ductū eſt niſi velle bonis aliq'ue
 affia qua magis ead' ſi aſſeſſ' ex h' nō uideat Quid
 prodeſt inquit mihi meo eſſe aūo ymmo uide' for-
 taſſe Rem n' niſi eis non p'ates eē Qui at eſſe
 p'ont' niſi aor te ipſo cepit quod nō ſub dubia ualere
 ranoē eſſia p'ls ſed ipm ex ſe dāt et ſua p'ote na-
 ſatur At n' ſequor ualere manebit go aūna tam
 diu q' diu ſequet' utile' 7 f. utile' aūna coſtituet
 tollit eade' ſed quid agis tande' Si utile' ab aūna
 ut ſit ſepe deſat relinques V'legiſta aūa eſt et h'ebit

Quis quereat quid n de aia pauerit ualens causa ce-
petenda Pides ne modum rema si aia desit tueri
pm aut ista res dig odio est Nunquid est turpe msi
quod est sine quo mcomodo affiaae no reliques aia
tan ne sine fructu alligatus sis ut mona opulens
Quod si no modo uolite nullo affet sed iacue rei
filiat exue facende labore suscipiedi ad eude uite pi-
adu ne tu quide te respicias et agnabis sibi quemqz
nam esse i suis voluptz Eadem te ad morte tiran
dabis p aia ut persagores ille feat paulo tyranno a
pylades cu sis dices te esse horesem ut monae p ai-
co aut si cet horesem pylade refelles et te iudicet
et si id non pbaes quo minus ambo una necare
num non pbaes facis tu quidem torquere h omia
Nihil n arbitror magna laude dignum quod te pt
missum credam aut mortis aut doloris metu No
queritur aut quid nate tue consentanea sit sed quid di-
saphe Raro ista qua defendit pcepta que didisti q
pbat funditus eutit aiaad ipse ea epiait ut fat
m utu effat laudibz At colat ipse aiaas quip qd
illu negat et bonu viru et omen et huam fuisse
De ingenio eius m hie dispucioibz non de moribz que-
ritur Sic ista m grecoru leute ppsit qui maledi-
cis insectantur eos a quibus de vice differant Sed
quus omnis m aias tuendis fuerit tum p her uia
sit nihil n affirmo non paf acutus fuit At mltis
se pbaat et quidem m rem pbaat sed tu no gius
pm est testor mltis In omi n ac te ut studio ut
quauis pta id m ipa uitate optm quauis raipt est
At mihi quide quod et ipse bonu vir fuit et mlti epi-
aui fuerat et hoc fuit i m aiaas fideles i m oi
vita conspices et quos nec uolupte sed offiao qpa
modeant Hec vides maior uis honestas i mor
voluptz Ita n minuat quida ut ceru vita xfallu-
tur oratio atq ut cen existant dia meli qm fac
se hi mihi vident fuit meli qd dicit Sed hec nihil pa-
ne ad rem Illa videat que a te de aia a diaa fuit
e quibus mihi vnu videbat ab ipse epiait dicit co-
gnosce aiaad a uolupte non posse diuelli ab amqz re
colenda ee quod sine ea tato et sine metu vnu no
possi nec iacide quide posset Hanc est ad hoc uisu

Attulisti aliud huiusmodi horum recentiorum nunquam dictum ab
 ipso illo quod praedixi. primo unius causa animi appetit
 aut usus appetit tum ipsum animi per se etiam omnia
 spe voluptatis hoc et si multis modis reprehendi potest
 amplius quod dicitur. Huius non satis est quod non satis. Nam
 aliam posse rationem fieri dicit nulla expectata ut quæstia
 voluptate. Possumus autem dicere alios fedus quoddam in
 se fieri sapienter ut quædam sint in seipso animi eo-
 dem modo sunt erga animos id est si posse et spe esse
 factum et ad voluptatem parandam magis potius hoc
 fedus fieri si potuerit fieri et eadem id ut equitatem
 modestam virtutes omnes per seipsum quibus diligat. At vero
 si fructus et emolumenta et utilitates animas colimus
 si nulla causa est que faciat animam ipsam sua sponte
 sua ex se et per se appetendum dubium est quoniam fructus
 et insulas animas anteponimus. Licet hic cursus ea co-
 mites que optime videntur ab epico de laude animæ dicit
 sunt. Non quod quid dicit sed quid quemmet vult pos-
 se et finem sue dicit. Vult causa animæ est quæstia. Huius
 ut utiliore tibi huius traxit putare esse posse quia si
 tua sunt puteolis gymnasia. Collige oia que potius
 primum animi pars est tibi in te satis in legibus satis et
 in mediocribus animis primum iam quæstia non potius
 odium aut invidia facile vitabis. Ad eas non res ab
 epico præcipias dant et tamen non tantis uectigalibus
 ad libertatem utens eis sine hac pilæ animæ inuoluntate
 te bonuolentia pelucet et tuebe et munes. At qui cum
 loca seia ut dant qui cum archana qui cum oculis oia
 teat optet. Pende eadem in mediocribus animis sed facta est
 non importuna quod ad utilitatem tante periculi. Vides si
 si animæ sua cæte metuit non est præcipuas. In emoli-
 mento sumas facilitates primum fructuosorum incede
 superari. Neipsum igitur ames oportet non mea per uel animi
 fatul sumus. Sed in rebus aptis nimium longe sumus.
 Perfato non et condusi neque stultis neque animis usque
 locum esse per ad voluptatem oia referunt. Nil præcipuas magnope
 duendum. At tamen ne tu loco non iudea esse tunc pau-
 ca eadem in dicit ad reliqua oia tua. Quia igitur
 oia sua per huiusmodi videntur referunt id quod vult re-
 petens huiusmodi per ad hoc studium contulerunt. Huius autem
 vult alii in alio non in voluptate potius. Itaque non omnes

infelicitate in dolore hunc primum viderimus bene vivere nostrum quod
sit ut hoc dubium ut opinor si modo sit aliquid esse bonum
id oportet totum poni in parte sapientis Nam si amitti in
ta beatum per beatum esse non potest Quia non confidit se sibi id
stabile et firmum permanere quod fragile et caducum sit Quod
autem diffidit perpetui bonorum suorum timent nunc est
ne aliquis amissus illis sit miser Beatus autem esse in
magistra rerum nomine non ponit Nemo ita esse beatum
potest Nam non in alia parte sed in perpetua quae vita beatum du-
ci solent haec appellat ovis vita beatum in se confecta atque abso-
luta nec per quicquam aliam beatum esse aliquid miser Quia enim
existat se miserum esse beatum non est Nam cum sit est
suscepta vita beatum tam permanet quam ipsa illa tam effectus
beatum inter sapientia neque recipiat ultimum quod etiam Quod
dixit sibi herodotus primum solue Etiam quoadmodum
tute diablos negat epicius diuturnitate quidem quod ad beatum
vivendum aliquid afferre Nec maiorem utilitates praeponi
beatum quod si illa sit semper Nam Nec diuinitatem inconstan-
tissime Quia non sum bonum in voluptate ponit negat in
finito tempore etiam voluptate si maiore quam finito atque mo-
dico Qui bonum omne in virtute ponit ut potest dicere
ipsa beatum vitam praeferre deus Nec non in suo bono aff-
re incrementum dicit Qui autem voluptate vitam efficit beatum
putabit qui sibi ut conuenit si negabit voluptate esse bonum
iniquitate igitur ne dolore quidem An dolor longissimus
quisque infemum Voluptate non operabilem diuturnum
facit Quod est ut autem ita sit deum appelleret epicius beatum
et eternum Dempra non etiam nihilo beatior uisus quam
epicius Vterque non suum bono fruatur id est voluptate At
enim hic eadem dolor At eadem in facit aut non se se idem
quam hoc suum dicitur Quia igitur et a deo vivat si
si etiam non vivat in qua quid est bonum per suum
voluptate et eadem semper Nam Quod ergo autem gloriatur loqui
in se constanter loquatur in voluptate corporis addat si me
ammi dum ea ipsa ut voluit sit quod et corporis suum
est vivere beatum Quod ipsa voluptate praeferat quod potest
praeferat sapienti Nam quibus rebus efficiatur voluptas haec
non potest in parte sapientis Non non in ipsa sapientia pos-
tu est beatum esse sed in his rebus quas sapientia corpus ad
voluptate Praeterea autem id est et quod etiam id est
est Ita sit beatum iuxta deum fortunam quam epicius autem

quon intueri sapienti Age neque ista pia sunt
 sapiente loquatur ipa na au? diuina epictetus
 pabiles esse docuit hec bn dicit nec ego epugno
 sed me se ipa pugnare Negat n tenuissimo iactu
 id est constantissim? eas? pationibus modis volupte
 papi qua rebus exquisitis ad epulandum hinc ego
 si negaret quicquam mte est ad hie viuedu qual
 utitur iactu amcedem laudam ead vni. n. dicit
 Sed socratem qui volupte no loco muncu audio dicit
 tem e condmcta ee famem pationis suu. sed qua ad
 voluptate oia refert inuit ut gallom? loqui? ut fru
 gi ille pso non audio nec n. cu quid pnaat dicit
 exipmo Nale diuina dicit pabiles ee quod p
 uo esset na gienta. Certe m? volupte tanta exipia
 retur. Non mor inquit volupte papi? tam ee vi
 liss? rebus qua ee paupis. hoc est non mo? or
 non habe? sed ne pualatu quide? Quia n. volupte
 ipam qtenit his lig dicit se accipensere mte ue
 non antipone? Iu nero in voluptate suu bonam
 est hinc oia sensu non rae suu iudicada. Cagz dicit
 da optuq? smae pda vni isto mo? unsequa? sumat
 volupte no mo? pso sed fame nichilo si p? Si vo
 luptas no mor in nustras quo nesi pefas ee
 solluto p?it xenophon qua in syracusane m?as
 que a ptae gne? mapi? Sic nq? tam faalis q?
 mult? p?uo volupte. Quod de dolore dicem? au?
 tanta tormeta suu ut in his bta vita si mo? dolor si
 mu? malu? est. esse non possit. Ipe n. metradiz? pe
 ne alit? q? epictetus btm esse dephit. His vo vis
 cu corpus bn qstutu p? et sic expleat? ita fctm
 an id ceplatu auq? p? esse quo p?e habuatu p?
 cor? non dico ad annu sed ad vssum Dolore p?
 id est suu malu? metuet? p? ead si non addeu iam n.
 adesse p?at epictetus p? it habuac in bta vita suu
 sumu mali met? Traditur inquit ab epicteto tunc
 negligendi dolor? Iam qm absurd? magis malu?
 negligat sed que tand? ista co est magis dolor igit
 breuis e p?m quod tu dicit bue deinde dolorem
 ta? magis? Quod n. suu dolor plures dies mane
 non p? vide ne ead menses vis forte eu? p?as qui
 p? au? accipit mteat quisitu dolore? timet illum

mallem leuaret quo opt^m atq^{ue} huius summa vira in
sacrauid in f^{amiliare} meū confidⁱ vidi Nec vō
semel nec ad bñ quib^{us} p^{er} sepe plane et diu quos
dy immortales ille unus omib^{us} artib^{us} arde^{re} uiderent
acuatib^{us} p^{er}fectis nec tam miser esse qua sum id malu
non eāt tantu modo laboriosus uidebatur At miser si
inuasos et flagraosa uita affluet voluptib^{us} quod
aut magnu dolore breue longinquu leue esse dia
tis id non intelligo quale sit Video em et magnos
et eosdem bene longinquos dolores etue nā alia
tolleas est ueloz qua ui uos non potestis q^{uod} home
statem ipam p se non aātis fortinib^{us} quedā p^{er}cepta
sunt ac pene leges que effeminatⁱ uita uetant in
dolore Quamobrem turpe putandū est non dico do
le Nam id quidem est mēdu nūc sed p^{er} se id lennu
clamoze philophetro funestae quod emlatu et q^{uod}tu
gemtu fremitibus resonando mutu flebilis uoces
refert Huc epia^{us} competentⁱ et p p^{er} au m^{er}ita
no morsu ueue uisceru mibute terroze auatū aent
Sic epia^{us} philoteta si g^{er}us dolor b^{er}us Et iā de
amū annū in spelūca iacet Si longus leuis dat
n^{on} inualla et redargat p^{ri}mu non sepe deinde que
est ista redargatio et p^{ri}u doloris memoria recens est
et futu atq^{ue} impendens torquet tior horua nūc
fortasse id opt^m sed ubi id plui p^{er} voluptib^{us} Sed
em ista est mōe ut faalius facias cū mori suadeas
proaus Ergo illi dicantⁱ turpe esse uero debilitatū
dole^{re} frangi suade^{re} Nam ista nostra si g^{er}us b^{er}us
si longus leuis dictata sunt uirtutis magnitudis animi
pacenae fortinib^{us} fametis dolor mitigari solet Audi
ne longe obeam moueris quid dicat epia^{us} et melli
ge eius facta cū dicitis discrepae Epia^{us} herimato sa
lutⁱ cū agem^{us} inquit uite beatu et eūde sup^{er}mu
diem p^{er}bebam^{us} hec tamen aut morbi adeant uestre et
uisceru ut nihil ad eoru magne possit arde^{re} (eae
miseru) hōez Si dolor sum malu est dia alitⁱ no
p^{er} Sed audia^{us} ipm Compensabi^{us} inquit tū cum his
obus animi lena quā capieba^{us} memoria rationū m^{er}
uentoru nostroru Sed tu ut dignū est tua erga
me et erga p^{ri}u uolūate ab adolescentulo suscepta
fac ut metrodori tuerre libeas Non go iā epiminde

Manimeca sit atq; ipse graui uulne exaui se uidet No
 leonide mortem huius morti antepono quorum aliter
 cum uisisset laedemones apud se ut prius deperit
 quesuit saluus ne esset dixit tu saluus esse fletu
 tes sui respondisset rogauit esset ne fuis hostes cum
 q; id quoq; ut cupiebat audiuisse euelli iussit ea
 qua erat insigne hastam Ita nullo sanguine perfusa
 in leticia et in uictoria est mortuus Leonidas aut
 rex laedemones se intermorphilis trecentos eos
 quos eduxerat parata cum ea proposita aut fuga
 turpis aut gloriola mors oppressit hostibus Preclara
 mores sunt inperatore phi aut in suis leonides ple
 rumq; morum e. beatus tu quo sibi uide e. morie
 ti magis laus compensabitur inquit ai suis dolu
 bus lena audio equide phi uicem epiaue sed quod
 tibi duendum sit obliuiscis es prius em si uia sua ei
 quorum recordare te gaude diu Hoc est si uia
 sua tua spita et multa gaude non patet nihil
 n. iam habes quod ad corpus refectas Est aut ate
 se dictu nec gaude quemq; nisi pp. cor plus nec
 dole prius inquit gaudeo quibusna pbat si ad
 corpus pmetibus rationes tuas uideo compensare
 ai istis doloribus non modica corpe preceptu uolup
 tati si aut ad am falsu est quod negat animi
 ullu esse gaudiu quod non refectur ad corp? Fur
 denide metradon liberos comendas Quid isto tuo o
 gregio officio et tanta fide Sic n. ex ipso ad corpq
 refertur hic et illuc torquate nos uersens licet i hac
 pda epla spitu ab epiauo congrues et quemes de
 reus eius repiens Ita redargue si ipse a sese me
 minit spita eius Iste ipse ac moribus Ista
 ista comendat puerorum modica et casu aiaat sudu
 officioy in eis spu consuetudine uidet mnata esse
 homi pbitate gratuitate non mutata uoluptatibq
 nec pmoq mercedibq euocata Quod n. testam
 maus querim? que honesta et recta sint ipa esse op
 tabilia p sese ad uideam? tanta officia moribus Sz
 ut epla laudanda arbitror ea qua modo tunde se
 v. interpretatus quap cu sma eius phi noo cong
 erat se eiusde testamentu non solu phi quie p d
 erat ab ipso sma iudicio discrepatu Sappit. n. et mltis

sepe vi² et biat' apteq' in eo lib^o que' modo nūcū
morte' ad nos mht' p^ome' hocipm' elegancus pom'
meliusq' potuit Nam quod ita posu' est quod dypo-
luta' sit id esse sine sensu id eius modi est ut non
sans plane dicat quid sit dissoluta' sed tunc mlt'
ligo quid velit Quod aut quid sit quod nūc dissolu-
one id est morte sensus tūc extingua' et cū reliq'
mht' sit oīo quod p^omeat ad nos tam ac curate
tamq' diligenter caueat et sancti at ut anthymonia
tūc et thymocates hēdes sui et hermodi smā dat
quod sans sit ad diem agenda' natale' suū q' tūc
mense grandip^o Itemq' omnib' mensib' ingessio
die lune dē ad corū epulas quia una scād philo-
zophari sūt ut et sui et metradori memoria colat'
Nec ego non p^ossum dic' nō ēē hoīb' et bell' et hu-
mani sapientis vō nullo' phisici p^oestm' que' ille
vlt' se putat' ullū esse tūc natale' die' q'uid uē
ue ponit esse dies sepius qui semel fuit certe
non p^ot' An eiusdē modi ne id quidem m^o ai mlt'
ta amor' mlt'essent mltia ut omī p^oderz eode'
nude p^ostatu sunt fiant ad unū tpus reuēso Nullū
est igitur cuiq' dies natalis q' habetur et ego
salū id nescia' sed ut sit eia' ne post morte' co-
leat' Idē testamēto cauebit is qui nobis quasi
oradu' edidit mht' post mortem ad nos p^ome'
Nec non eāc eiat qui in mltabiles mltos mltas
q' regiones quatu' nulla ēēt ora nulla cēmtas
mente p^o agueret Numquid tale de modis ut ali-
os amittat huc appello que' ille unū scaturus est ad
si dies notandus sint cum ne p^oauis quo natus
an eū quo sapies factus est Non potuit mlt'
fieri sapiēs m^o natus ēēt Nec totū torquere nō
doat' homī uelle post morte' epulis celebrari
mōzia sui nob' q'uos quidem dies queadmod'
agans et mltatū homī facitosa' urbanitate' mlt'
vatis non dico opus est Lūbus tantū dico magis
fuisse vū age' epiau' natalem dē quod illū testāto
caue' ut agatur sed ut ad p^ostatu rediam^o de do-
lorē em' ac dicētiq' ad istam eptam delat' sumus
Vlt' notū id concludi lig' q'ui in sūo malo est ite
ai in eo est et est aliq' in dēlat' Nō est igitur

sumus malum dolor Jam illud quale tandem est bona
 pita non effluat sapientia mala meminisse non oportet
 Primum in mea ne pite est quod memineras The-
 miodorus quidem tu ei simonides aut quis alius
 artem medicam pollicetur obliuio inquit mallem
 illam memini eam que uolo obliuio non possit que
 nolo Magna hic ingenio sed res se tamen se habet
 ut in impiis sit philosophi uita meminisse videtur ne
 ista sunt mallana nostra ut malum eam si in-
 peres quod facere non possis Rursum perit uita
 eam medicina pitorum malorum ut pueri nonnulla
 ueraciora sint quam nostri dicitur vulgo. n. dicitur uocari
 de acti labores nec male accipere Concludam si
 potero lumen perit n. huc usum nostrum ostendit
 est laborum pitorum medicina sed ad bona pita rede-
 amus que si a nobis illud dicitur qualiter et maris
 uti poterat ut e pulsus egens impudenter demissus
 trophorum recordare leuaret dolore suum audire et
 plane pite Nec enim absolute uita sapientia namque
 ad exitum praduam potest si prima queque bene ab eo co-
 sula atque fide ipsius obliuio obuenit sed nobis
 voluptatum pitorum recordatio bene uita fuit et quod
 corpore pitorum illa si que sunt alie falsum est omnis
 animi voluptas est et corporis sanitate corporum aut
 voluptas eam si pira delectat non intelligo aut ar-
 stoteles satrapalli epigramma tantopere deridat in
 quo ille res pite glorie per omnes pira libidinis
 voluptas abstulisse Quod enim neminem inquit quod
 diuinus sentit poterat diu uita fructus quod id po-
 tuit mortuo pmane fluit ipse voluptas uita et pira
 queque aduolat ut archat sepulchrum reliquit autem pem-
 tendi quod recordandi itaque beatorum affricam aut pira
 illo argueret de fine roma tuos hodie reliquaque p-
 elat Namque tibi monumenta mei peperit labores
 fabrilibus hic pitis gaudet tu uita voluptas hic
 se ad ea reuertat e quibus nihil magis retulit ad co-
 pus tu uita hie in corpore illud autem ipse qui obli-
 uio perit quod dicitur omnis animi et voluptas et dolor
 res ad corpus voluptas ac dolor pite nihil te ne
 delectat unquam iudeo qui cum loquatur de ipse torq-
 ipse per se nihil delectat Puto dicitur honestateque p-

ipsas virtutes de quibus antedixi est hec leuiora ponam
poema oros cui aut pibus aut leges cu omni factoris
cu regionu conquis hystoria p tnu tabula lora ame
mus ludi uenatio nulla luculli Ma si tua dices
lutebra habes ad cor ne dices pme sed ea que di
xi ad corpus referre An est aliquid quod te sua
spate delectat Aut p tnuatq frus si m ea p tnuat
ad corpus ea que duxi referre aut deferre tota e
p tnuat volupte si negauit Quid ro late disputu
est maioris ee voluptis et doloris an qm corpus
quia h d h m p tnuat aq si d tpe aut p tnuat
solu sentiant te quod p tnuat ponit ut is qui p me
aliquid gaudeat aio si uolupte animi ut dicit dicit
p volupte corpus t maior e animi volupte qm
corpus ita se ut gaudet letari se q is au gaudet
Sed du affice multus b m sapiente cu m p tnuat d
volupte papit a tnuat p tnuat maior q corpus
quid dicit non uidet Animi n quoq dolores
papit a tnuat p tnuat maior q corpus ita mfer
se aliquid nate est is quem nos bonu p multus ee
Hec ro id d q ad volupte doloris referre
efficitur uqz Quare aliud aliqd torqte h m su m
bonu repiend est Volupte b m q d m quibz nos
de sumo bono t p b m u pletis Quid si ena b m
multa fuerit dua sua queq natura p m indulget
ut cu labore ut m gignendo medicando p tnuat ap
paeat aliud quod v b p tnuat m voluptate t tnuat
res et ausu t p tnuat letatur conq tnuat alia ce
lum quodammodo ciuitatis m tnuat Videm q q d
volupte qm nulla uidua p tnuat t tnuat m tnuat
m multus ena d tnuat videm t tnuat m tnuat ena
secreta a uolupte h m q d tnuat b m tnuat
h m b m m m voluptis ena n e t tnuat q
t tnuat a tnuat p tnuat p tnuat a n m m d
tu est d tnuat Nos ro si quid m voluptate
sunt oia longe multuq superam a b m quibz
ipa tra fundit ex se p tnuat uat uatq ha
bundant m m laborant Nos aut aut uat a
ue uat quidem suppetit multo labore quentiliq
nec t m ullom sumu p tnuat b m et h m m
idem m m uat potest Quid n tanto opz

est instructo in opibus acerbis quod tanto con-
su honestiorum studiorum tanto uirtutum conitatu si ea
nulla ad aliam rem nisi ad uoluptatem conquiruntur
ut si rex res cum tantis classibus tantisque equis
et pedestribus copiis hellepontis iuncto athone ppos
se maria ambulauisset si in tanto impetu in gaza
uenisset causa eius quis ex eo querebat tantarum co-
piarum tantique belli mel se afferre ex hinceto non
isse ducit. certe sine causa uidetur tanta conatus
sic nos sapientes plures et giugis acerbis atque in-
natis instructi et ornati non ut illi maria pede-
bus peragratu claudis nantes sed ad telum
totamque uniuersa mari etiam mente complecti vo-
luptate pete si diem? mollis causa diem? tanta
molit? Ad aliam queda et magnificentiorem mi-
hi crede torquere non sum? nec id ex animi solu
pibus in quibus inest memoria rerum innumera
uite quidem infinita est coniectura consequenda no
no nullum adunatum differens Inest modicior
cupiditatis pudor inest ad huius societate uisum
fida custodia inest imperpeacundis laboribus ad eu
disque pradis firma et stabilis doloris mortisq
tempus Ergo hec in animis Tu aut eam me
ipa sensusque conspici qui tibi ut relique corporis ptes
non comites solu virtutis sed in pte eam uidebant p
quod si in ipso corpore multa uoluptas pponenda sit
ut uires ualido uelocis pulchritudo. quid tandem
in animis tenet in quibus doctissimi uiri illi ueteres
in esse quoddam celeste et diuinum putauerunt quod
si esset in uoluptate sum bonum ut dicitur opule eff
in uoluptate maxima nullo mitallo mitalo dies no
cessu usque cum omnes sensus dulcedine omni quasi
profus mouentur Quis est aut dignus nomine huius
qui unum die totum uelit esse in ipso genere uolupt
Cyrenaria quide non recusat nostri hec uidebant
illi fortasse constanti Sed luprem? aut non has
maximas artes quibus qui creabat merces a mari
bus notabant? Sed quero num. egyptos no dico
homera archilochum pindarum sed phidiam policleum
zenonem ad uoluptate artes suas direxerunt Ergo op
fer plus plu pponet ad formam qua aut exelles

ad fortiora pulchritudine) dūce autē est alia cū
tanti erroris tam longe lūx diffūsi nō qđ is qui uo-
luptatē sūm bonū esse decernit nō cum ea pte aī
in qua mēst ratiō atq; consiliū sed ad aīpēdite id
est ad animi leuissā pte delibet. Quid n. dete p-
sint dī ut uos eadē pūritas qui pnt esse bī n. vo-
luptates corpore pape non possint. Lege laudatos
torquate non corū qui sūt ab hominib; laudati nō oxi-
non ageplai non aristides aut themitodis non phi-
lippi non alexandri lege nroꝝ hominū lege uestre fa-
milie nroꝝ uidebis ita laudatū ut arūseꝝ callidꝝ
comparanday utilitatē dūcatur. Non eulogia mo-
numentorū id significat uelut hoc ad portam uno
aī plīne consensu gentes pti pmarū fuisse uirꝝ
Id ne consensisse de calatino plīnas gentes arbitriū
pmarū populi fuisse qđ pstantissimū fuisse in consi-
ciendis uoluptib; Ergo in his adulescentib; bona pte
est diem et magnam mōalem quos suis cōmodis
in seruiteris et quicquid ipis expediat faciendū ar-
bitramur. Nonne uidemꝝ quāta pūritas rerū om-
consequatur quāta qfūso tollitur bñficiū tollit p-
grāa que sūt uirtutū concordie hec n. si nūā ab aī
auqua cōmodis bñficiū illud habendū est sed uene-
ratio nec grāa debet uideatur ei qui suā ab aī auq;
cōmodis bñficiū illud habendū cōmodū. Maxime uo-
luptates uicē omīs nūā est uoluptate dōante. Sunt
eā turpiter plīne que mī honestas nūā plīm
ualeat ut non cadat in sapientē non est facile de-
fende. At ne plūā cōmplectar sunt n. mirabilia
bene laudata vñs uoluptas aduicis mēcludet nūā
est quod iam a me expectat noli. Tūte introspecte
in mēte tuā ipē eamq; omī cogitacōe ptractans
prouide ipē te ppetuas ne malis uoluptatib; pfructus
in ea quā sepe usurpabis tñquillitē dege oem eti-
tem sine dolore assupto eadē illo quod nos quidem
adūge plēne dī si non potest sine dolore mēti
An n. de oībus genib; opte mere ad ope mēdige
nibus salutemq; ferres uel herodis pti erumnas
sic n. maiores nōstrū labōē non fugiendos tristissim-
ty vō erumnas erud ut uideo nūāduerūt. Ergo
ex te cogreniq; ut respondēs mī ueretur ne herode)

435
208

ipm ea que pro salute gentium summo labore gessisset
 uoluptatis causa gessisse dicitur. Quare cum dixissem
 habeo inquit torquatus ad quos ista referat et quicquid
 aliquid ipse potius cum inuenit malo paraueret summi
 licet nostros (credo syrone) dicit et polidemum tum
 optimos viros tum doctissimos homines Recte inquit in-
 telligis Age sane inquam sed erat equus creatus a-
 liquid de nostra dissensione iudicet. Iuro inquit ar-
 ridens inquit Hac quidem de re tu n. ista leuius
 hic stouorum more nos uocat. Num triarius post
 hac quidem inquit audacius. Nam hec ipse mihi
 erat in promptu que modo audiui nec ante aggre-
 di. ut quam te ab istis quos dicit instructum uidero.
 Tu autem esset dicit sine sermone et abulandi et
 disputandi.

39

Uoluptatem quidem brute natura pro se lo-
 quatur nec tam primarias habeat rationes
 concessuque arbitror cuncta superare libo
 dignitati. Et tamen sit ipudens si in bre-
 diuicibus repugnet aut si honestas uandem anteponeat
 ut plures esse contendat dulcedine corporis et atillante
 ex ea nata letitia quod quatuor animi atque constantia
 et quare illa quidem dimittamus et siue se finit, cede
 iubeamus ne blanditiis eius illecebrisque impediatur
 disputandi seruitus. Et uendum est. n. ubi sit illud summi
 bonum quod ipse uoluit quod et uoluptas ab eo recta
 est et eadem se. cum eorum dicitur per qui uacuitate
 dolores sine bonorum esse uoluerunt. Nec uero ita ullus
 placeat summi bonum ut debeat cedere qua nihil posset
 esse prestantius. Nam quicquid in eo sermone qui cum
 torquato est habuit non remissi summi. In hec
 acrior est cum stouus patet contentio. que n. de uo-
 luptate diuinit. ea nec acutissime nec abscondite dis-
 serunt. Nec qui defendunt ea versuti in dis-
 serendo sunt nec qui contradiunt causa difficile re-
 pellunt. Ipse etiam dicitur syrone nec argumētum quod
 esse de voluptate quod sit propter eius iudicium in se-
 ribus ut commouet nos sane sit nihil attineat duci
 et quare illa nobis summi. Et fuit in utriusque parte disputatio.

hec n in torquati simone quaz implicati aut tortuosi
fuit magis ut mihi videtur delucida oratio. Si uero aut
non ignoras qd sit subtile ut pmo su pocius diffendi
genus sed qd cu grecis uo magis nobis quibz ena) uo
paranda sut impmendaq noua nouis rebz noia) sed
quidem nemo mediociter doctus mabuse) agitur in
omni arte aut vsus volgaris cois non sit multa nouitate)
nomi) ee) ut consuetudo uocali eoru) reru) que i) qua)
qz arte vsentur Itaqz et dialectica et ppha) uo) uti) vs
que ipi) grecis nota) sut Geometre) uo) musica) gramma-
thia) etia) more quoda) loqua) su) Itemqz ipi) rethor)
artes que sut) tote) forenses atqz populare) uo) in m
dicendo quas) puat) utunt) ac suu) Atqz ut enittam
has artes) elegans et mgenius nec opifices quidem
tuei) sua) artificia) possent msi) uocabulis uten) nobis
mogenius usant) sibi) Item etia) agulm) que ab
horret ab omni) polioe) elegancia) tu) cas) res in quibz
uersatur nobis notauit nouis quo) magis ppho
huc facied) est Ars em) est philosophia) uite) de qua)
diffens) arripe) uo) de foro non potest) quoniam) ex
omni) philosophis sola) pluma) noua) uenit) Reno
quaz) eoz) pncips) non tam re) mior) fuit qm)
nouoz) uo) Item si mea) lingua) qua) pleriqz uo)
beriores) putat) uenisse) a greca) est ut doctissimi ho-
mies de rebz non puulgatis) musicatis) uo) utuntur
quanto id uel nobis magis est) conardendu) qui) ea
m) pmi) audem) attinge) Et si quod sepe) ducit)
et quide) cu) aliqua) querela) non grecoru) modo) sed
etia) eoru) qui) se) grecos) magis) quam) nostros) habi-
uolunt) Has no) mo) uo) uia) a grecis) uo) copia)
sed etia) in ea) esse) superiores) elaborandu) est ut hoc
non in nris) soli) artibus) sed etia) in illoru) ipsoru) co-
sequant) Itemqz ea) uo) quibz) et in statu) ueteru)
utimur) p latinis) ut ipi) ppho) ut rethorica) dialectica
grammatica) geometria) musica) quamqz) lue) ea) dici)
puteant) in qm) usu) pcepta) sut) nostra) ducant) Atqz
hec) quidem de reru) nominibus) Pe) ipi) rebus) aut
sepenumero) brute) uoz) ue) rphendit) cu) hec) ad te) p-
bam) qui) in m) ppha) tum in optio) gre) philosophi-
e in ppha) Item si facim) quasi te) audies) uite)
rephender) sed ab eo) plu) ab ipi) neqz ut ea) cogit)

que tibi novissimū sunt ad te mitto sed quia faallū in
nomine tuo acquiesco et quia te habeo equissimū eorum
studiorū que mihi communia tēu sunt existimatozem
et iudicem Attendas igitur ut ples diligenter eamqz
controuersa diiudicabis que mihi fuit ad audiēdo tuo
diuū ac singulari uis. Nam in tūpulanū cū essem
uellemqz biblioteca pueri lualli quibusda libris uti nei
in eius uillam ut eos ipse ut pleba inde promere
Quo cū uenissē M. cathonem quem ibi esse ne
stiera nidi in biblioteca sedente multas cūfusu pto
corū libe erat n. ut pte in eo exhausta auditas
legendi nec saaa potat. Quippe qui ne rephētor
quidem uulgi memem reformidas in ipa curia ple
ret lege sepe dū senatus iagēz mhl opere reip
dehens quo magis tum in sumo oao maximagz
copia quas helus libri p hec vō tam melara reute
dū est uidebatur. Et cū audiss ut alter alim nec
opmato iudem suereit statim. Pōnde pma ea
que in congressu pleny quid tu inquit huc Audla
n. nēdo et p ibi esse te pssē ad te ipse remissē He
xi mqm ludis iomgls ex urbe pfectus ueni ad uespe
ram Causa aut fuit huc uenēdi ut quosda hinc
libros promerem Et quidem catho hanc tantam
copiam iam luaillo nostro notam ē oportebit. Na
his libe eū malo qz reliquo ornate uille delectat
est n. mihi magne cure qz quide hec pū tuū
mū est ut ita erudias ut et pat et suponi nostro
et tibi tam pūquo respondeat. Laboro autem non
sine causa. Nam et aui eius mēoria moueor. Ne
n. ignoras quanta fecerim supione qui ut opmo mea
fert in pūcipibus iam esset p iuue et luailus mihi
uersatur ante oculos ut tum omibus exelles tum
meum et amiaa et omni uolūate sententiaqz
conuinctus. Prælare inquit faas cū et corū mēo
riam tenes quorū uterqz tibi testamēto libeōs suos
comendauit et puerū diligit. Quod autē meū mūn
est dias non equidem reuip sed te adiūgo pūoz
Addo etiam illud multa iam mihi dūe signi pūoz
et pudor et migen sed etatem uides. Vides eqdez
mqm sed tamen iam mēia debet u. attilius quas
p dum est tener mliberit ad maiora ueriet pūoz

Sic equidem diligenter sequebat ista loquimur mi nos
agemusque comit. Sed respiciamus inquit si placet utique
ferimus. Tum ille tu autem tu ipse non librorum habens
quod hic tandem requirit commentarios. Quosdam inquam
aristotelicos quos hic faciam esse ueni et auferre quos
legem dum essem otiosus quod quidem nobis par sit
non sepe contingit. Quam uellem inquit ut te ad scri-
tos inducasses. Erat n. si cuiusquam de tui nihil
preter virtutem in bonis ducit. Vide ne magis magis
tui fuit tu re idem tibi quod mihi videtur non noua
te rebus nomina imponere. Ratio n. nostra consentit
oratio repugnat. Hinc n. ille inquit consentit
quicquid n. per id quod honestum sit expectandum esse
ducis in bonis quod numerarius et honestum ipsum quas
uirtutes sunt et tunc et virtutem penitus eueritis.
Piauit ista caro magnifice inquit. Sed uides ne
viam gloria tibi tu pythone et aristone qui omnia
exqueunt esse commune. De quibus cupio scire quid
sentias. Ego ne queis inquit scire quid sentiam quod
bonos uiros fortes moderatos aut audaces in rep-
fuisse aut ipse uideri qui sine ulla doctrina natura
ipsam sententia multa laudabilia fecerunt eos melius
a natura institutos fuisse quam institui potuisset a
philo si ullam aliam probauissent preter eam que
in aliud in bonis habet nisi honestum nihil nisi in
pe in malis. Ecce phoro discipline omnino alia magis
alia non. Sed per omnes que rem ullam uirtutis
exptem aut in bonis aut in malis minime eorum
non modo nihil adiuvare arbitror neque afferre quod
meliores sumus sed ipsam depravare naturam. Vltim
si hoc non obtemperat id solum bonum esse quod honestum
sit nullo modo probari possit beatam uitam uirtute esse
a quod si ita sit an opera phie sit danda nesto. Si
n. aliquis sapiens miser esse possit ne ego istam
gloriosam memorabilemque uirtutem non magis est
mandata putem. Tunc adhuc a te catho dicta sunt
eadem magis dicitur posses si sequeretur pythone aut a-
ristonem. Hec n. ignoras ut istud honestum non summi
modo sed eam ut tu uis solum bonum uideri quod si
ita est sequitur id ipsum quod te uelle uideo omnes se
beatos esse sapientes. Hoc ne igitur laudas et hanc

corū m̄q̄ sententiā sequi nos censes oportere. Minime
vō istorū quidem inquit lū. n. v̄tūis hoc p̄p̄a se cō-
rū rerū que p̄d̄m nāz s̄nt habe' delectatū que omnia
se exequauerūt ut in utraq̄ p̄tem ita parca redderūt
ut nulla se leatū uentur eū v̄tūe ip̄am sustulerūt
Illud quidē m̄q̄ optime dicit sed quid nō ne tibi fa-
ciendū sit idē m̄q̄l dicenti bonū quod non rectū q̄o-
nestūq̄ sit reliquarū rerū d̄p̄men omē tollenti dī-
quidem inquit tollem sed relinquo. Quis nā modo
m̄q̄. Si vna v̄tū v̄tū istud quod honestū appellat
rectū laudē decet eū. n. notūis quāle se pluribus
notatū uocabulū idē declinatibz. Id go inquit
si plū est bonū quod habebis p̄tā quod sequat
aut si m̄q̄l malū m̄p̄ quod turpe m̄honestū m̄de-
corū. p̄tūū flagitiosū fidū ut hoc quāq̄ plū-
bus notūis insigne faciāt. Quid p̄tā dicit cō-
fugiendū. Non ignoratū inquit tibi quid s̄m dicit
sed aliquid ut ego suspicor ex mea tui responsū
arrip' cupienti non respondebo ad singula cepliatū
potius qm̄ oas sumq̄ m̄p̄ alienū putas zentū
p̄tūūq̄ s̄māz. Minime id quidem m̄q̄ alienū m̄-
tūq̄ ad ea que qm̄ cepliatū tua ista p̄fecit
Ceplianus ignorat inquit et si habet hec p̄tūū vō
difficili quidā et obscurū. Non aī in greco s̄m
ne hec ip̄a quondā rerū nōiā nauatū non uide-
batur que nūc consue dō diuturna tenet. quid
censes in latino fore faciendū. ffaciendū id quidē
est m̄q̄. Si n. Benoni laut cū tem aliqua m̄ue-
m̄p̄. Inustatū mandatū quāq̄ ei rei nome) m̄p̄.
ne' aut non luxat tūhōm. Nec t̄p̄ ceplim v̄m
e vō p̄tē eū ut m̄p̄tētis in d̄ferta solent aī
sit v̄m quod idē delectatū magis m̄m̄ ut usitatū
cequidem p̄les eadē quod vno greco p̄ alit' non p̄p̄
sum idē pluribus v̄is ceptore et v̄i p̄tū d̄d̄i nō-
bis oportet ut greco vō utamur si qm̄ m̄m̄ oia
latini. Hec h̄c ephip̄s et arrachaporis p̄m̄
qm̄ p̄egmenis et apop̄egmenis conadatur q̄q̄
hec quidē p̄p̄ta recte et relecta dicit habet d̄m̄
facit inquit quod me adiunxit et ip̄s quidem q̄
modo dixisti utaz parus latini. In aīis subueies
si me herente uidetis. Sedulo m̄q̄ facit sed for.

tuna forte quac' conue queso quid n. hoc age possi-
mus diuini? placet yr inquit quoru' ratio mhi p.
Gaur pt atq' nam' se aut hunc n. ordiendu' est ipm
pbi coluitat' atq' comendat' ad se conseruandu' et ad
sui statu' et ad ea que conseruata sunt statu' eius
diligenda. Aliter aut' ab mhu yr que rebus que in-
terius uideam' p' afferre. Id uia ee sic p'bant quid an-
teq' uoluptas aut dolor atq'q' saluta' appetant
p'ari' appan' q' contraid' qd non fuerit msi statu'
sui diligend' mhu tmeret fieri aut non posse
ut appetant aliquid msi sensu habent sui corp' se & sui
diligend' ex quo intelligi d' p'napu' ductu' esse a se
diligendi sui pleriq' stia non putat uoluptate ef-
se ponendam quibus ego uehementer assentior ne
p' uoluptate' posuisse mhu in yr rebus uideantur
q' p' me appetuntur multa turpia sequantur. Fatis
autem esse argumenti uideantur quodorem illa que n' s
p'na sunt a p'na natura diligam' quod est nemo qn
um utru' uis hant aptas malit' & integritas omnes
p'act' corp' qua' eodem usu in minutat' et detortat'
habe'. Rerum aut' cognos' uel p' hoc va' aut min' pla-
cet aut min' intelligunt cathalepsis appellemus
licet eas igitur ipas pp' se assequendas arbitramur
quod habeat in se quidam quasi completum et conti-
nens ueritatem. Id autem imparius intelligi pot' qd
delectat' uideam' et ea p' coru' mhu inter sit p' quid
ratione p' se ipd' muenere. Atq' ea ipas p'apt'
se assumendat' putam' & tum quia p' in yr aliquid
dignu' assue' cum quod consistit ex cognitiombus
et continet quidam in se ratione constructu' et uia
A falsa autem assentio' magis nos alienatos ee
qua' actis rebus que sunt contra natura' arbitrat'
Tam membror' id est p'act' corporis alia uidet'
pp' coru' usu' a na' esse donata ut man' reza p'act'
ut ea que sunt mhu in corpore quoru' utilitas quia
sit a mediis ead' disputatur. Alia aut' nulla) ab uti-
litate quasi ad quenda' ordinem ut cauda p'act'
plume uersicolores colubis uirg' mhu atq' barba
Hec dicuntur fortasse ieiunius. Sunt n. quas p'na
elementa nae quibus uitas oris adhibet' uis p'
Nequidem cum coguo confectat'. Verumt' am de

rebus grandioribus dicat ipse res vā caput. Ita
fit cum quorū tum etiam splendidior orō. Est ut di.
his inqum. §. tñ omē quod re bona deluade dicit
mhi pēlac' dia uideatur. Istiusmodi aut res dic
ornate uelle puerile est plane aut 7 pspicue expe.
die posse dacti et intelligenti vi pcediam
igitur qm inquit ab his pñapys nancie dyssim
quibus congrue' debent que sequunt'. Sequit' aut
pma diuisio hec. Estimabile esse dia si pū em ut o.
pimor appellam' id quod aut ipm pñm nāz sit a
tale quid efficiat ut delectatōe dignū pñā sit quod
aliquod pondus habeat dignū estimatōe quā ille
agiam uocat contrarij mestina ē quod sit supior
contrariū. Immo igitur ita constitutis ut ea que p
nancie sunt ipā p se sumenda sūt contrarij (te)
reicienda pñ est offia id n. appello catheton
ut se conseruet in nancie statu demapō ut ea teneat
que pñm nancie sūt. Pellatq' contrariū que muc.
ta p lectione et uem relectōe sequunt'. Sequat' de
mepō cū offia plectio. Deinde ea pñia tum ad
extremū constans consensuē nancie. In qua pñ
misse mapit et intelligendi quid sit quod uē bonū
posse dici pma est em conalio bonis ad ea que
pñm nancie sūt. Simul aut cepit intelligendū uel
noatione potius quā ē p.p. oī ap. illi uideat' ēz
agendariū ordinē et ut ita dicat concordia multo ea
pluē estimat' q' omnia illa que pñm dilectū atz
ita cogitāre et ratione collegit ut statuāt in eo col.
locari sūm illud hōis p se laudandū et expectat'
bonū quod ppositū sit in eo qd homo logiam pōi
nos appellem' aduētiā p plas. Cū igitur in eo
sit id bonū quo referenda sūt omnia honesta facta
ipsūmque honestū quod in bonis dicit' 2 quāq' post
oritur in id pñm in sua et digna expectandū est. Cum
vō illa que offia est dicit' pñm pñm ab mñm
nancie nāz est ea ad h. referri ut ad pñm pñm
a nancie. Nec tñ ut hoc sit bonorū ulam pñm quod nō
mest in pñm nancie conalio bonis honesta aatio. Cons.
em est et post oritur ut dicit' Est tñ ea pñm nancie
multoq' nos ad se expectanda magis hortatur quam
supiora oia. Sed ex hoc pñm error tollendus est ne

quod sit qui existimet ut duo sint ultra bonorum. Ut nunc
proposui sic collinac hastam aliquam aut sagittam sicut
nos idem in bonis duobus se illi facit aut que pos-
sit ut collinac hunc in eundem similitudine omnia
sint facienda ut collinac et tunc ut omnia faciat q^o
proposui assequatur. Sed hoc quasi idem quale nos
sunt bonum in vita bonum dicimus. Illud autem ut faciat
quasi se eligendum non expectandum. Cum autem omnia
essent a principibus nature proficiant ab eodem nature
est proficiat ipsam sapientiam. Sed quemadmodum sepe
fit ut is qui commendatus sit aliam plus cum faciat
cum commendatus sit ipse illud a quo sit minime mirum
est primo nos sapientia e commendatus ab ingens nature
Post autem ipse sapiens nobis carior sit quam illa sit
a quibus ad hoc uenerimus. Sed ut membra nobis ita
data sunt ut ad quandam rationem uiuendi data esse
apparet sic apparet autem que homine que uicariis no-
ad quodius genus uice sed ad quandam formam uiuendi.
Si uidetur data utriusque et ratio et perfecta ratio. Ut
enim hystrum actus saltem motus non quis sed
quidam est datus sic uita agenda est cum fene-
quidam non quolibet quod genus quemlibet consen-
taneus dicimus. Nec enim gubernatio aut medicatio si-
mitem sapiens esse arbitramur sed actionem illi po-
tius quam modo duci et saltem ut actus ipsa nunc
non foris petuntur ex nunc id est actus effectus. Et
tam est eadem alia cum hunc ipsam arbitrium sapientie
dissimilitudo propter quod in illis que recte facta sunt
non continetur in omnes partes e quibus constant tunc
aut nos aut recte facta dicimus si placet illi aut
appellant cathartica omnes numeros uirtutes continet
Sola enim sapientia in se tota conuersa est quod idem in
omnes artibus non fit. Insane autem medicatio et gubna-
tione uelut in uelut sapientie operatur. Sapientia enim
et animi maxime complectitur et iustitiam et ut
omnia que huius accidet infra se esse uidetur quod idem
in omnes artibus non continetur. Fene autem idem cas-
ipsum quatuor modo mentes sua nemo potest nisi pra-
tuerit nihil esse quod me sit aut differat aliud ab alio.
lo per honesta et turpia. Eadem enim nunc ipse sunt per-
dara illa ysa que iam posui consequentia. Cum nunc

sit cōmū) Seneca n. credo me iam diu quod celos gā
 dicit id dicit tum cōm in ulm in sum Laetius ead
 finē p cōmo aut ulomo dicit Au n. hoc sit cōm
 congruenter nature convenienter uiue necessitas
 sequit omē sapientē semp felicit absolute fortunate
 uiue nulla ee impedi nulla phibei nulla agere
Quod autē continet non magis eam disciplinam
 de qua loquor q̄ uita fortunatiss nra id est ut
 quod honestū sit id sola bonū uidem⁹ p̄ id q̄ de
 fuisse et copiose et omnibus electissis uis gūssissiq̄
 sententijs Rhetorice et auger et ornat sed conse
 crari me potuū bona et aucta delectat Concludū
 igitur corū argumēta sic Quod est bonū omne
 laudabile esse quod aut laudē est omē est hone
 sti bonū igitur quod est honestū est Seneca ne hoc
 concludū uidetur Terre Quod n. efficiatur ex his
 duobus que erat sumpta me uidet ee concludū
 Quoru aut e quibus effata conclusio est amē
 supus dia plet Non omē bonū esse laudabile
 Nam quod honestū sit laudabile esse concedit
Illud autem p absurdū bonū esse aliquid quod no
 expectandū sit aut expectandū quod non placuit
 aut si id non esset non etiā diligendū ergo et p
 bandū Id ead laudē id aut honestū Ita fit ut q̄
 bonū sit id ead honestū sit Denique quero quis
 aut de misera uita possit gloriari aut no de bea
 de sola igitur beata ex qua efficiatur gloriatio ut
 ut dicit dignam esse beatā uitam quod non possit
 quidem inhoneste uite uite contingere Ita fit ut ho
 nestā uita beata uita sit Et qm is cui contingit ut
 me laudent habet insignie quiddā addeat et glaj
 ut ob ea que tanta sunt beatus dia uite possit idē
 de uita talis vi rectissime dicitur Ita p beatā uitā
 honestate emittit quod honestū est id bonū solū habē
 dum est Quod uel negari nullo possit que mō
 stabili et firmo et magno aū quem fortem uitā
 diu effici posse mō constituit sit non ee malū do
 lorem At om̄ qui morte in malis punit non potest
 eam non timē sic nemo ulla uite potest id quod
 malū est deuenire non auctē idq̄ contemne q̄ post
 to et om̄ assensu approbato Illud sumitur eon q̄ mag

fit autem atque fortis omnia que inde in hominem possint despicere et
pro nihilo putare. Quae cum ita sint effectum est nihil
esse malum quod turpe non sit. Atque iste uir alius et
excellens magno aut uere fortis infra se omnia humana
ducens. Tamen magis quae efficitur nolumus quem quidem de
et confide sibi debet et suae uirtuti et aetate et consequenti
et bene de se se iudicare statueret nihil mali posse in
aetate sapientem. Ex quo intelligitur idem illud summum
bonum esse quod honestum sit idque esse beatam uiam et ho-
nestam id est cum uirtute uiuere. Nec uero igno uero phi-
logophorum fuisse sententias eorum duo qui sum bonum
quod ultimum appello in aut ponent quas quaque uirtutes
quidam sciunt sunt. Et non modo res etiam qui uirtutes
a summo bono segregauerunt cum aut uoluptate aut
uacante dolore aut primo uirtute in suis bonis pone-
rent sed eadem alios tribus qui naturam fore putauerunt
sine aliqua accessione uirtutis ob eamque rem tamen eam
rerum quas supradixi singuli singulis addiderunt his
in omnibus eos antepono autem sunt qui sum bonum
in aut atque in uirtute posuerunt. Sed tamen per alios uideri
et per qui omnia uiuere uirtutem bonorum et qui nulla
rerum differentia esse dixerunt atque ita sapienter beatum
fore nihil aliud alii momentum ullo anteponebant ut
quidam academici constatuisset dicuntur eorum
bonorum et summum munus esse sapientiam obsequi iusto
assensusque suorum summe summe. His singulis copu-
ose responderi solet. Sed quae per se sunt longa
esse non debent. Quod autem apertum quod per se
lectum nulla sit ab istis rebus quae sunt naturam sunt
eorum rerum quae sunt secundum naturam. Tollatur domus
amum eam quae quatuor laudaturque prudentia. Circa
scriptis igitur his sententiis quas posui et res quae sunt
eorum rerum sunt relinquatur ut summum bonum sit uiuere
sacra adhibente eorum rerum quae non eueniant
seligente quae sunt naturae et per quae eadem non naturae sunt
reuerentem id est uiuenter congruenterque naturae
uiuere. Sed in rebus artibus cum dicitur artificiose
posterum quodammodo et consequenter putandum est quod
illi epigenemamon appellatur. Quod autem in quo
sapienter dicimus id aperte rectissime dicitur. Atque
non a sapiente perfratatur id contra debet explendum

esse omnibus suis patibus In eo. n. posuit est id quod
 diuini esse acceptanda Nam ut peccatum est patitur
 prode' parentes uolunt phana de populari que st
 in effectum sic tunc sic merere sic in libidine esse patitur
 est ead' sine effectum Verum ut hoc no in patitur
 et in consequentibus sed in p'is continuo patitur sunt sic
 ea que proficiunt a uirtute susceptione p'ma no
 p'fuit recte sunt iudicanda Bonum aut quod in hac
 p'mone totiens usurpant est id ead' diffinitio ex
 p'fuit Sed eorum diffinitio paulo opido me se dif
 ferunt et in eodem spectant Ego assensior deo gem
 qui bonum diffinit id quod esset natura absolute
 Id aut sequens illud ead' quod p'desset ophelim. n.
 sic appellam motum aut statum esse duct e nat
 absolute Cumq' reru' noationes in animis fiat p' aut
 usu aliquid cogniti sit aut collocatione aut p'line id
 collatione rationis hoc quarto quod q'm posui bonum
 notia facia est Quod n. ab his rebus que sunt
idem nam ascendit animi rationis collatione tunc ad
noationem boni puenit Hoc aut ipm bonum no ac
 cessione nam cresendo aut cu' actis q'm p'desset p' aut
 sua et sentim' et appellam' bonum Ut. n. mel et p'
 dulapm est suo tamen p'po gene' saporis q'm
 cu' alijs dulce esse sentitur sic bonum hoc de quo igitur
 est illud quidem plurimum estimandu' Sed ea estimatio
 que acria dicitur neq' in bonis numerata sit nec
 acrius in malis quatinus eo addidit in suo g're
 manebit Alia est igitur p' estimatio que genere
 non cresendo ualeat Nec uo p'tuans animorum q'
 uita insipienti miseram acerbamq' reddat quas
 greci p' athen appellant Plurimam ego uim ipm
 imprecis morbos appellat sed non quemet ad ou
 tibus. n. misericordiam aut ipsam uicundiam morbu'
 p'let dicit At illi dicit p'chos Sic igitur p'tuans
 que noue ipd uacua declari uidentur ne h're p'tu
 ciones ui aliqua naturali mouentur omnesq' h're sue
 gene' quatuor patibus pluc' egred' formido libido
 quam p' stori' comu' noue corporis et animi hodo
 nem appellant (Ego nullo leticia appellat q' gestu
 as animi elatione) uoluptas Perturbationes
 autem nulla nunc ui amouetur oiaq' ea sunt

opiniones et iudicia leuitans. Tunc hinc sapiens se uocat
Ome aut quod honestu sit id esse p se expectendu que
nobis est ad multos alios philosophos sententias
Preter n. res disciplinas que uide a summo bono
excludit ceteris omnibus philosophis hec est tuenda sen-
tentia. maxime tam his scijs qui nihil aliud mltos
nisi honestu esse uoluerunt Sed hec quidem est p
fualis et per expectata defensio. Quis est n. aut qui
unq fuit aut amia tam ardenti aut tam effrenat
cupiditatibus ut eade illam rem qua adipisa pte
quous uelit non multis pibus malit ad se om
impunitate pposita sine famae qua illo modo puen-
re. Quam uel uoluntate aut quem fructum pte
fac cupimus illa que nobis oculis sunt quomodo
moucant quibusq de causis ea uersentur i celo
Quis autem tam agrestibus institutis uult. aut
qui contra studia nature tam vehementer obduat
ut a rebus cognandis dignis abhorreat. Easq sine vo-
luptate aut utilitate aliqua non requirit et pro-
nihil puer. At quis est qui maioru aut affrica-
nou aut eius quem tu more se habes pro ami-
mei ceterisq uiroru forau atq omi uirtute pstruam
fata dicta consilia agnoscent nulla ad affiaat
voluptate. Quis aut honesta in familia insaturus
et educatus ingenu. non ipa turpitudine cetera si
cu lesua non sit offendunt. Quis animo equo ui-
det cu quod impue ac flagitiose putet uiue. Quis
non odit sordidos nauos leues fideles. Quis aut
dia pte si turpitudine non ipa p se fugienda ce-
stauerim quo m. hanc tenebras et solitudinem
nati nullo dedecore se abstineat nisi eos p se fidele
sua turpitudine ipa dericat. In uicinia dia pte in
hanc sententia sed non nate est. Nihil est. n. d. quo
min. dubitat possit q et honesta expectanda p se
et eode modo turpia p se esse fugienda. Constituto
aut illo de quo ante diximus quod honestu sit id ce-
pote bonu intelligi nate est plus id quod honestu
sit estimadu esse qua illa media que ex eo compri-
rentur. Stulticia autem et temeritate et iniusticia et inte-
pna cum diximus esse fugienda pp. eas res q ex
ipsis euemant non ita dicimus ut cu illo quod postea

est solus id esse malum quod turpe sit hec pugna iudea
 oratio propterea quod ea non ad corpus modum re-
 feruntur sed ad turpes actus que oriuntur e uigile
 Quas n. greci cauas appellat uiaa malo q. mah.
 das noiare Nec tua nq. cito uerbis illustis et id
 quoduis declaribus Stup. mhi iudeis. Cum de
 cere phiam et ei quasi ciuitate) dicitur que quide ad
 huc pegnu' Rome uidebantur nec offerre se se nris
 smombus et ista p. limata) quanda et reru) et v.
 bonu' tenuitate Sio. n. esse quosda) qui quauis ligia
 philozophu' possint nullis tan) p. uiaomib) nullis
 diffinaomib) unu' p. ipi qui dicunt ea se modo p. hanc
 quibus na) taata assenaiatur Itaq. in rebus mme
 obsais non multu) est apud eos dissendi labor Cuius
 re attendo te studiose et quacuq. rebus his d'q. h)
 hic fmo est uonid) imponis modie mando anhi
 n. ysdem istis fortasse iam utendu) Virtutib) igit p.
 rectissime mhi iudeis et ad consueue) nostre orois
 uiaa posuisse contra) Quod n. uiauale est p. seip.
 ideo ipi uiaui noiaui puto uel ead) a uiaui dicitur vi.
 uiaui Sm tanaam malicia) ducisset ad aliud nos vti
 rectu) uiaui consueudo latina traducta) Hor. n. dicit vi.
 aui uiaui nomie oppom) Tum ille huc igit p.
 ita posuit inquit sequitur magna contentu) q. p.
 tractata est a peripateticis mollius Est n. eorum
 consueudo dicendi non satis acuta p. ignoat) dialectice
 Luceneades tuus egregia quada) exatate) i) dial. et
 sumaq. eloquecia) in suu) discernen adducit Propte-
 rea quod pugnae) non desitit momi) hac quesioc
 que de bonis et malis appellerent non esse reru) stori-
 as ai) peripateticis contruersia) sed nomina) Mhi
 aut) mhi tam p. p. uiaui) uidetur qua) his sententias
 eoru) p. hoiu) re inter se magis qua) uis dissidere
 maiorem multo habet) storiis et peripateticis reru)
 omo) discrepancia) q. uerboru) Cuius in p. p. uiaui
 aia) qua) ipi bona appellat p. me) dicant ad bene
 uiuendu) nostri uero quod existimauit) aliq. omo)
 dignu) sit q. p. uiaui) uitam bng) putet An uis ciuitas
 quia) p. e) qua) ea) ead) est eoru) qui dolore) in
 malis ponit non posse sapiere bng) esse ai) eulro
 torquatur eoru) aut) qui dolor) in malis no) hnt

raas de cogit uti in oibus tormētis consuevit beatu
uita sapienti Et tē p dolores eorū uolēdū pūā
qui dōcipiūt eos pro patā qm̄ qui leuē de causa o.
pūmo facit non nā vīm dolōis aut maiore d' mōre
hē illud quidē est consentaneū ut si cū ea genera bo.
norū sūt que sentētia est pparatiōis eorū beatorū
quisq; sit quo sit corporis aut cetūs bonis plurimor
ut hoc idē approbandū nobis sit ut qui plū hēat
ea que in corpore magni estimātur sit beatorū Illi
n. corporis comodis complēt uitam beatā putāt nō
mihil minus Nam cū ita placeat nec eorū quidē bo.
norū que nos bona uere appellam. frequētia beato.
rem uitā fē aut magis expetendā aut plū estimā.
dam. certe min. ad bonū uitā pūmet multatudo cor.
poris comodū Et tē p uale. et sapē magis expē.
tendū sit quā sapē plū neq; tā p utriusq; sit ex pū.
aone dignū plū sit cōiunctū quā sapē ipm̄ se pū.
tū Nam qui ualēdine estimatōe aliqua dignam
videam. neq; tamen eam in bonis pōm. ydem cē.
sem. nullū esse tantā estimatōe ut ea uirtutē an.
ponatur quod ydem pparatiō non tenet quibus
dicendū est que et honesta aas sit et sine dolore
eam magis expetendā quā si esset ead. aas cum
dolore Nobis aut. uide. recte scias ne postea Sed
potest ne rerū maior esse dissensio Ut em̄ obscur.
et effunditur lucē plus hū. luēne et ut interit mag.
tudine maris egi. palla maīs et ut in diu. tē.
si tēmit. accessio et g. d. v. que est in ea uia
que est hūc mundū sit cū sit is bonorū finis que
storia dicit. Qm̄ ista rerū corporearū estimatō
splendore uirtutis et magnitudine obscur. et obruatur
atq; interit nō est Et quemadmodū oportunitas
sit em̄ appellem. encheriam non sit maior p. duatōe
q. habent. n. sui modū quecuq; oportuā dicit. se
sit recta affectō cathortism. enim ita appello qm̄ uerū
factū cathortism. recta et affectō item conueniētia
Dem. ipm̄ hūc quod in eo passū est ut nātū.
consentiat crescendi accessione nullam habet Ut n.
oportunitas illa sit hē de quibus dicit non sūt ipm̄
p. duatōe maia. obcam. causa. stas non uidetur
op. habilior nec magis expetendā beat. uitā si sit lōgū

quam si bonis utriusque sit ut si ceterum laus illa est
sed ad pedem apte queme' neque multa ceterum pauca
anteponentur nec maiores minoribus Sic quorum ad
bonum queme'na an oportunitate finitur nec plura
paucioribus nec longiora brevioribus anteponentur Ne
ut bonis ante dicat si bona ualido plus estimanda sit
longa quam brevia Sapientiae quod usus longissimus quisque
sit plura non intelligit ualidius estimare spacio uide-
re ut ut oportunitate ut uideant qui illud dicant id
hoc esse dicunt bona morte et bonum partem melius
longum esse quam breue Non uident alia breue plus es-
timare alia diuturne Itaque consentaneum est ut que
dicta sunt ratione illorum qui illud bonorum finem quod
appellamus extremum quod uiam exerce' putat posse
ut idem placeat esse alia alio etiam sapientiore Itemque
alium magis alio uel peccat' uel recto facit quod non
non licet dicere qui exerce' bonorum finem non putat
Ut enim qui demersi sunt in aqua nihil magis
respirare putant si non longe absint a superficie ut ianuam
possint emergere quod si eadem eis essent in profundo ut
ciculus ille qui iam appropinquat ut uideat plus est
mit quoniam ut qui modo est natus Item qui precessit al-
quid ad uirtutis aditum nihilominus in misera est quod
ille qui nihil precessit Nec mirabilia uidei intelligo
sed in re supra firmata ac uera sunt his autem
ea consentanea et consequentia ne de eorum quidem ue-
ritate est dubitandum Sed quia neget nec uirtutes
nec uicia exerce' et tam utriusque eorum fundi quod dicitur
et quis dilatat putat Diuicias autem diogenes
censet eadem modo uim habere ne quia si duces sunt ad
uoluptatem et ad ualitudinem bonam sed eadem ut in ea
continuat non ideo facit eas in uirtute neque in ceteris
arabibus Ad quas est diuicia potest continere
autem non potest Itaque uoluptas aut si bona ualido
sit in bonis diuicias quod in bonis esse ponenda
It si supra bonum sit non sequi ut eadem diuicias bonum
esse dicamus nec ab ulla re que non sit in bonis id quod
sit in bonis contineri preest ob eamque rem qui arguta-
tiones comprehensionis rerum et quibus efficiuntur aut
ad prius mouet aut diuicias non sunt in bonis nulla
res diuicias contineri potest et quod si d' artibus

Concedamus uirtutis tamen non sit eadem ratio propter
quod hoc plene commendatur et etiam indigeat
quod idem in arabis non sit et quod illis fuerint
stabilitatem constantem totius vite complectantur ne
eadem inter ambigere videamus. Demeritis explicatur diffi-
cultas rerum quae si non ulla dicitur esse confidetur ope-
uita ut ab aristotele neque ulla sapientiae munus a opus
inueniatur ad inter res eas quae ad defendenda uitam
pertinent nihil omnino necesse neque ulla dilectio ha-
beret oportet. Itaque ad effectus satis constitutum id solum
esse bonum quod effectus honestus et id malum solum quod
turpe tum hoc ut illa quae nihil valent ad beatam mi-
seriam uiuendum aliquid tum quo differrent esse uolue-
runt ut essent eorum alia estimabilia alia contra alia
neutrum. Itaque aut estimabilia essent eorum in aliis
satis esse cause quamobrem quibusdam anteposuerunt
ut inualitudine et in iniquitate sensum ut in doloris
uacante ut glorie diuiciarum similis rerum. Alia autem
non esse cuiusmodi. Itaque eorum quae nulla estimantur
digna essent partem satis habere cause quamobrem re-
creantur ut dolore morbum sensum amissionem pau-
perum ignominiam sita eorum partem non. Itaque hinc
esse illud eorum quod Zeno proegme non contraque
quod approegmenon noiant cum utraque in lingua co-
pula satis tam nominibus ac nouis quod nobis in hoc
mori lingua non conueniunt quamquam tu hanc copu-
losorem eadem dicitur plerumque. Sed non alienum est quo
finalis uis ut intelligatur ratione huius ut intelli-
gendi Zenonis exponere. Ut n. inquit nec dicitur
in regia regem ipsum quia productum esse ad dignitatem
Id enim est proegmenon sed eos qui in aliquo honore
sint quorum ordo proegme accedit ut patet sit ad
regem principem sic in uita ea nam quae primo re-
cordi sunt sed ea quae secundum locum optinet proegmenon
id est producta nomen. Huc ut uia appellamus
Id n. est ut n. e. u. id est promota uel remota uelut du-
dum ducimus a propia uel papua et illa reiecta Re-
n. intellecta in uerbum usu faciles esse debemus. Itaque
aut omne quod est bonum primum locum tene. Itaque
necesse est nec bonum esse nec malum hoc quod proprium
uel papua nominamus. Itaque id diffinitum quod sit in.

Differe autem estimacione medicorum. Quod. nullo aduersione dicit
 id mihi uti oporteret ut indifferens dicerem. Neque enim id si potest
 ullo ut in rebus relinquere in medicis quod autem in rebus est a non
 nec autem id relinquere in rebus in his potest quod sane equaliter esset
 Nec hec posita non aliquid eorum proposita recte. et hec facta de
 similitudine est. Atque causa ab his quae facilius res perspicua possit huius
 sit potest. Ut. n. inquit si hec fingas esse quod sine re vel ul-
 timum uti iaceat talium ut rebus assistat qui ita talis erit
 iaceat ut erant rebus propositis quodam habet ad finem qui
 aliter qui non nequeat in propositis talis ad eum quod duci finem
 pertinet sic ea quae sunt posita referuntur ad quidem ad finem
 sed ad eum vni namque nihil pertinet. Sequitur ad diuersum
 ut bonorum alia sunt ad illud utrum pertinet. sc. n. appello
 quae alia dicitur. Nam hoc ipsum instituit ut placeat plu-
 ribus vnde dicitur quod ad potest ut res intelligatur. Alia autem
 efficacia quae per potentiam alia utitur. De potentia in e
 bonum per ad hoc honestas de efficacia nihil per am. Sed et
 pertinet et effluente sapienter uoluit esse. Nam quae fuerit
 est quicquid autem est autem per potentiam quae quod duci. Quod
 autem honestas autem affert et efficit. Ideo efficacia dicitur per
 hec quae proposita dicuntur per sunt per seipsum proposita per
 quod aliquid efficit per utitur per se ut quodam huius omnis
 et multum ut patet et numerus in quibus sunt et proposita
 quodam et reuerenda. Alia ob eam rem dicitur et proposita quod
 ex se aliquid efficit ut potentia. Alia autem ob utitur rem
 ut magis sensus ut bona ualido. De bona autem forma quod
 n. appellat. endogam apud est hoc loco luno. Formae
 quod glaz appellat. (eiusque quod) et diogenes dicitur uti-
 tate ne ducit quod) in causa porcupus et dicitur quod
 ego uehementer assensum. Qui autem post eos fuerit non
 carere sustinet non possent hanc quod duci bona fa-
 ma quod per se proposita et sumenda) est duceret esset
 huius ingenui et libere educati uelle bonum audire apen-
 tibus per quos a bonis eam uisus. id est per rem ipsam
 non per usum dicitur ut libere consulat uelut etiam si
 postum fuerit per quod per fuerit post morte fame
 tui et per rem eam detracto usu consulendi. Sed ad
 quod honestas per id polu. luno et dicitur. Consuetudine
 um in est fingi officio in id officium nec in bonis potest
 nec in malis. Est. n. aliquid in his rebus probabile
 et quidem ita ut eum re reddi possit. Est autem officium

quod uia facti est ut ad faciendum daretur reddi possit et quod
multum officium medium quoddam esse quod neque in bonis potest
neque in malis. Quomodo in his rebus que neque in bonis
autibus sunt neque in malis est in quoddam quod uia possit
esse tollendum id non est. Est autem eius generis ratio quod
quod et quidem talis ut ratio postulet agere aliquid et facere
eum. Quod autem ratio actum sit id officium appellamus. Est
igitur officium eius generis quod neque in bonis potest
neque in malis. Atque proprium est eorum illud in quibus rebus medium
aliquid agere sapienter. Tunc dicitur id quod agere officium illud est
si quod quod nunquam fallitur in iudicando cum in medium re-
bus officium quod efficiatur eorum huc conclusionem tenemus. Item
non uidetur esse quoddam quod recte appellamus id autem est pro-
fieri officium. Erunt autem eorum inchoati ut si iuste depo-
siti reddere. Illo non addito iuste fuit recte factum. Pro se
autem hoc ipsum reddere in officio potest. Quomodo non
dictum est aut in his que media dicimus sit aliud su-
mendum aliud reiciendum quicquid uia sit ut dicitur omni
officio generis ex quo intelligitur quod sepe ipsos omnes
naturam diligat tam insipienter quam sapienter. Sicuturum quod
sunt naturam sunt reiecturum contra. Ita est quoddam
que officium sapienter et insipienter ex quo efficiatur uisum
in rebus que media dicimus. Sed cum ab his oia propria
sunt officia non sine causa dicitur ad ea referri omnes
nostras cognationes. In his et excessu est uita et in uita
mansuonem. In quo enim plura sunt que secundum naturam
sunt huius officium est e uita excedere. Ex quo apparet
et sapienter esse aliquod officium excedere et uita cum bonis
sit et stulti manere in uita cum sit insensibile. Nam cum
illud et malum quod sepe id dicitur est propria quod sunt
prima autem illa naturam subuidiam sapienter et delectum
aditum est illa subiecta quas natura sapienter. Itaque et mi-
neridi in uita et migrandi ratio omnia huius rebus
quas sunt duci inuicenda. Nam neque rebus qui uita
retinentur in uita neque rebus qui sine uita sunt morte
est appetenda ut sepe officium est sapienter de facere autem
ta cum sit bene finis si id oportune facere possit quod
est quemmet uita naturam. Sic non tenentur opportunitatem
esse bene uita. Itaque a sapientia proprie seque si in se
propter ut relinquunt. Quamobrem cum uita et ista uita
non sit ut causa appetenda mortis uoluntate proprium est

etiam pulchra qui idem inferi sunt officium esse manifestum in vita se
 sint in aere pre caru rem quibus in natus esse dicitur Et
 quoniam ex deo est vita et muneris equum inferi est neque diuinitas
 magis et vita fugienda facit non sine causa dicitur per quod plu-
 ribus naturalibus sunt per se esse in vita manendum. Primum autem
 ad rem arbitrantur intelligi nam si ut liberi a parentibus ame-
 tur a quo natus inchoat per se quod huius generis societates
 persequuntur quod per se intelligi debet figura membrorum corporis
 tum que ipse declarat procedenda a natura habita esse
 ratione. Neque vero hec mihi se congrue possit ut nata
 et procedat vellet et diligere procedat non curat. Atque
 etiam in beatis uis natus inspicit per quod in fetu et
 medicamine labore cum enim natus ipse uocet unde
 mus. Quare per se est natus nos a dolore abhorre
 Sic apparet a natura ipse ut eos quos genuerunt ita
 membris impelli. Et hoc nascitur ut eam uis homi-
 nitur hanc naturalis sit commendat ut oporteat hominem
 ab homine ob id ipsum quod hoc sit non alienum uideri
 Ut in membris alia sunt ut per se nata ut oculi ut
 aures aliqua causa credenda membrorum usu adiu-
 uant ut cura ut manus se in manibus quedam
 bestie per se solus natus sunt. At illa que in concha
 statula prima dicitur usque qui euat e concha qui quod
 eam custodit promouet uocatur meatus in se
 recipit includit ut uideatur mouisse ut ualere
 Itemque formae apertae aciem aliorum etiam causa quedam fa-
 ciunt. Multo magis hec inuicem est hanc. Itaque natus
 sumus apti ad actus ad animalia ciuites. Quod autem
 censent regi in mine deorum cuius quasi quod uideret
 et ciuites hominum et deorum et uniuersum nostrum ciuitis nati
 esse partem. Et quo illud natus consequitur ut quoniam
 utilitate nostre anteponat. Item leges omni salute
 singulorum salute anteponat. Sic uis humanis et sa-
 pientis et legibus parentis et ciuitis officium non igno-
 rat utilitatem omni plusquam omni aliam aut sue ro-
 sulat. Nec magis uanperandus est proditor pater
 quam quis utilitatis aut salutis desertor per suam
 utilitatem aut salutem. Et quo fit ut laudandus sit uis
 qui morte offertur per eam quod docet ciuitatem
 praeclaram nobis nosmetipsos. Quod illa natus in hunc
 et selecta ducitur eorum qui negat se curare

Quo magis ipse mortuus terrarum bonis deflagrat on-
sequatur quod vulgat quoddam visu greco primum
scilicet certe vni est ead us qui aliquando fuit fuit
esse per ipse consulendi Et hac ad affectione
testamenta commendationisq; mouemur nate sunt
quodq; nemo in summo saluti ne uita age velit ne
de msi uita quidem voluptati habundantia fia-
le intelligitur nos ad conuictos congregandosq;
homines et ad naturalem uirtutem esse nato impel-
limus autem nati ut prodesse uelimus quod plurimum in primis
quod docendo rationibus prudentiae tradendis itaque uo-
luntate est nuncius qui quod facit quod non tradat al-
teri ita non solum ad discendum propter sumum uerum
eadem ad docendum itaque ut tauris natura datur est ut
prouinculis contra leones summa vi impetibus ante
dant se et qui ualent opibus atque id facit possit
ut de herule et de libris accipimus ad seruandis ge-
nibus humani naturam mutatur itaque ut uice ac opti-
mum et maximum dumque autem eundem et salutem
rem hospitalem statorem hoc intelligi uolumus
salutem hominum in eum esse tutela minime aut
quoniam ac ipsi me nos abiciunt neglectis simul
postulat ut dixi immortali carum sumus et ab his
diligamus quemadmodum igitur membris utimur
priusque didimus cum ea uoluntate causa habeamus
sic me nos natura ad eandem quietate quieti et
consociari sumus quod in ita se habet nec uisus
ullus est nec boni locus et quomodo homines in
homines uiris esse omnia putant sic homines in
uiris esse ac se ipsis preclare enim christifusus etia
nata esse hominum causa et deorum eos aut rationes
et societatis sue ut bestis homines uti ad utile
sua possint siue modica ipius ea natura est
homines ut ac quod humanum quasi aule uisus metat
etiam id quod uisus est in istis qui iniquitatem inuistis
fore sed quemadmodum theatrum ac quoniam sic recte in
dicitur per eum est cum locum qui quisque occupant
sic in urbe in domo communem non aduersatur uisus
quoniam suum quilibet cuiusque sit cum autem
ad tuendos quod uisus est homines homines nati
esse uideamus Quoniam sententia est huius nature

Ut sapiens velit gerere et administrare remp. atq. ut
e. natuū uiuat uxorem adiuge' & uelle et ea li-
beros procreare ne amores quidem sanctos a sa-
pientie alienos esse arbitrantur. Sinceri autē
ratione atq. iustitiam alij eade' insapienter dicunt
Si quis cuiusmodi forte casus maderit ut id faciat
sit alij nullo ut ego consuevit omib. hominib. et
ga. homines sapiens cōmūto eade' & emolumenta et
decimenta que ophelemata et blamata appellant
cōmū esse noluerūt. Quorū alia profunt nocet
alia neq. solum ea noua. Verūcūq. paria esse di-
xerūt. Incommoda autē & comoda ita eū curre-
ntia & disceptantia appello cōmūna esse no-
luerūt paria noluerūt. Illa eū que profunt
aut que nocent aut bona sūt aut mala que sūt
paria necesse est. Comoda autē & incommoda in
eo quē sunt que pposita & reiecta dicuntur ea pos-
sunt paria non esse sed emolumenta quā cō-
dicuntur. Recte autem facta & peccata nō habē
qmūna. Inmūna autem adhibenda est cōsuetudo
quia sit eis eo quē que profunt. Quāq. aut in
amiciā alij dicunt eoz rara sapiens esse raro
amici hac sua. Alij aut pbi duoz raroze sua
ta' h' quoz possidet fatentur alienū esse
a iustitia ad qua' nati esse uideam et detrahe'
quid de aliquo quod pbi assumat. Nymine vero
pbat' hunc disciplinē de qua loquor aut aia a
aut iustitiam p uoluntates aspiat aut pbat' eade'
n. voluptates poterunt eas & labe factae atq. p-
uerit'. Item nec iustitiae nec amicitiae esse omnino
poterunt nisi ipse per se expectant. Ius autē qd
ita dia appellatū qz possit id esse natū. Aliumq.
esse a sapiente non modo inuicia) auq. facit uer-
uicia) nocet. Nec uo rectū est ut amicitia aut bñ-
micitia consueat aut quāq. inuicia). Examinat
qz ex iustitiae defenditur nūq. equitate ab iustitia
fossē seruare. Et quāq. equi) iustitiae eēt id eam
honestū. Viciūq. quicquid esset honestū. Dicit
sōy ead) auq. equi) fore. Ad easq. uirtutes de q.
bus disputat est diuidentia) ead) adiungit & pphra
casq. ambob. uirtutib. noue appellat alia) quod ha-

Leat ratione ne cui falso assentiat ne ue unius copy
s. i. labilitate fallamur eaq. que de bonis & mal
dicim. et ne uere tuelq. possim. Nam sine hac
arte queius arbitramur a vob. abduca falluz pos
se. Recte igitur si omnibus in rebus temedius igitur
q. uia q. ab v. que tollit her. v. uis notata est
Physice quoq. non sine causa tributus idem est ho.
nos p. t. quod qui aduenient. nate uictus sit ei
et p. f. a. s. e. n. d. u. l. est ab om. mudo et ab eius p. u. a.
none nec v. d. p. e. quicq. et de bonis et de mal
re. i. u. d. i. c. a. e. m. p. om. cogniti ratione nate & vite ead
de h. i. y. d. e. o. r. u. et v. i. u. q. u. e. m. a. t. n. e. r. u. e. n. a. h. o. u. s.
est ad i. m. u. s. a. q. u. e. q. s. i. n. t. v. e. r. a. p. a. p. t. a. s. a. p. i. e. n. d. u. q.
u. b. e. n. t. q. i. p. a. r. e. et s. e. q. u. e. d. e. u. s. et s. e. n. o. s. c. i. et n.
u. i. n. i. s. Hec sine p. h. i. s. u. i. q. u. a. m. i. n. i. u. h. a. b. e. a. n. t.
et h. a. b. e. n. t. m. a. g. n. e. q. u. i. d. e. Nemo p. e. d. q. e. a. d. i. n.
s. t. a. a. t. o. l. e. n. d. a. a. d. t. u. e. n. d. a. s. a. m. i. a. a. s. & r. e. l. i. q. u. a. s.
c. a. d. a. t. e. s. i. t. u. d. n. a. t. u. a. v. a. l. e. a. t. h. e. c. u. n. q. u. i. n. o. p. o. t.
t. r. a. d. e. V. l. e. c. n. o. p. i. c. t. a. s. a. d. u. s. o. s. d. e. o. s. n. e. c. q. u. a. t. u.
v. s. q. u. a. d. e. b. e. a. t. s. i. n. e. e. x. p. l. i. c. i. t. a. e. n. a. t. u. e. i. n. t. e. l. l. i. g. i.
p. e. S. e. d. i. a. m. s. e. n. t. i. o. m. e. e. s. t. l. o. n. g. u. i. u. s. p. u. e. c. t. u. m.
S. o. n. p. r. o. s. t. a. r. e. a. r. a. s. p. o. s. t. u. l. a. c. i. V. m. a. d. m. i. a. l. i. s. t. o. m.
p. o. s. t. a. s. d. i. s. t. i. p. l. i. n. e. m. o. r. a. d. i. b. i. l. i. s. v. m. t. r. a. t. o. r. d. o. c. i. u. e.
p. d. e. o. s. i. m. m. o. r. t. e. l. e. s. n. o. n. e. m. i. a. r. a. s. S. i. u. d. n. a. u. t. i. n.
n. a. t. u. a. q. u. a. m. i. l. e. s. t. a. r. c. u. s. m. i. l. d. e. s. p. e. r. i. u. s. a. u. t. d.
o. p. i. b. u. s. m. i. n. u. s. p. i. a. s. t. a. m. q. u. o. s. i. t. u. i. n. q. u. a. r. t. u. l. e. t. c. o.
a. u. g. m. e. n. t. a. t. u. m. m. u. e. m. p. e. S. i. u. d. p. o. s. t. u. l. a. c. i. p. e. n. o. g. t.
S. i. u. d. s. e. q. u. i. t. q. u. o. d. n. o. n. r. e. s. p. o. n. d. e. a. t. s. u. p. i. o. r. i. S. i. u. d.
n. o. n. p. e. a. l. i. u. d. v. i. s. e. e. a. l. i. o. n. e. c. e. a. t. v. t. n. o. n. s. i. m. u. l. l. a.
l. r. a. s. m. o. u. e. i. s. l. a. b. e. n. t. o. m. i. a. V. l. e. c. i. a. m. e. n. q. u. i. a. q. u. a. e.
q. u. o. m. o. u. e. i. p. o. s. s. e. q. u. a. q. u. i. s. v. d. q. u. i. m. a. g. n. i. f. i. c. a.
q. u. i. c. o. n. s. t. a. n. s. c. o. n. s. t. a. t. p. s. o. n. a. s. a. p. i. e. n. t. i. a. q. u. i. a. m. v. o.
d. o. a. u. t. q. u. o. d. h. o. n. e. s. t. i. e. s. s. e. t. e. s. t. p. l. u. b. o. n. u. i. p. e.
s. t. n. a. t. e. e. s. t. b. e. a. t. u. s. V. e. r. e. q. u. i. s. t. a. n. o. m. i. a. p. o. s. s. i. d. e. a. t.
q. u. e. i. r. r. i. d. e. t. a. b. i. m. p. i. i. s. p. l. e. t. S. e. c. u. s. n. a. p. p. e. l. l. a.
b. i. t. u. r. r. e. q. u. i. t. a. r. q. u. i. n. q. u. i. n. e. c. s. e. n. e. o. s. u. o. r. e. e.
q. e. p. o. n. i. t. S. e. c. u. s. m. i. g. e. p. p. t. i. S. i. n. e. s. t. d. i. c. i. t. o. r.
q. u. i. n. s. i. g. l. a. q. u. i. t. u. m. p. e. s. s. e. r. o. r. u. i. u. a. o. r. u. l. u. n. g. u. e.
a. u. a. r. i. t. i. e. c. r. u. d. e. l. i. t. i. m. i. g. e. s. i. n. t. S. e. c. u. s. d. u. i. c. i. s. q. u. i. s. s. u. s.
q. u. i. m. p. e. q. u. i. s. s. u. s. m. i. g. e. s. i. n. t. n. u. l. l. a. b. e. l. l. i. c. a. u. s. a. m.
p. r. e. v. o. l. u. s. s. e. n. t. R. e. p. t. e. e. i. u. s. o. i. a. d. i. c. e. n. t. u. r. q. u. i. s. i. n. t.

un solis omnibus Recte eam pulcher appellabuntur ai
 in luminamenta sunt pulcherrima quae corporis Recte
 solus liber nec domitorum alicuius parens et nec o-
 bediret cupiditati Recte mundus cum eam si corpore
 conspiciatur alicuius vincula memini nulla possint
 Nec expectet ulli quae etiam ut tum demum iudi-
 catur beatus ne fuerit: tum enim vite diem inter
 confectum et ille unus e septem sapientibus non
 sapienter chresum monuit Nam si beatus natus
 fuisset vitam usque ad illud a Cyro extractum
 Regem putasset quod si ita est ut natus quisque
 in bonis vixit et omnis boni bene sunt quid phi-
 losophia magis colenda aut quid est virtute di-
 um 9 444

A ^{quia} ^{quum} Ve cum duxisset me ille (Ego autem)
 ne tu magis cito ista exposuisti tam
 meorum multa tam obscura diluade
 Itaque ut omittam 9 cum omo velle
 aliquid aut parum sumam ad cogi-
 tandum Jam n diligenter et si minus ve Nam nos
 id quidem audeo dicere sed tam attenuate non modo
 fundata videretur extructa dyscolia non est fallit
 pdisa Quam ille tam inquit tu ego te hac nova
 lege videam eodem die nascatur respondet et ibi hu-
 zis porae In hac me causa dilatorum putas qui
 a te agitur non melior quam ille sunt quae me
 obtemes Quare ipse quod accedo tractata psum
 et ab aliis tate ppos sepe ut ubi de esse non pos-
 se oro tum ego me non hercule sole tunc cont-
 stans non quo illis ad modum afficiatur sed pado
 re impedior Ita multa dicitur que me intelligo
 Absurd inquit quida et qfitor Nec trahiles ita
 dicitur de industria sed inest in rebus ipse obscu-
 ritas Cur igitur eas res pparatas nunc di-
 centibus mihi nulli est quod non intelligat et pdis
 ne res inquit an parum differui non vix stans
 a pparatis Sed vniuersa re et tota sua dissent-
 re Atque nunc catho si quid obtemeris traducit
 me ad te totum luctat Putabam e quidem fatis igit

etq

me dixisse Quare ad ea simul si uideretur si aliud quod
uoles postea Immo ipsa quidem inquit quo loco quod
inquit inquit postulo responde arbitratu meo ut plu-
ar inquit et si n. illud est apertum equum cuius inde
et primo cito inquit igitur uerbo illos platonis au-
ditores spe sippi aristotelem xenocratem democri-
tem polemonem theophrastum socratem et copiosum et de-
gaucem habuisse constantem disciplinam ut non esset
causa Zenoni cum polemonem audisset cur et
ab eo et a superioribus discederet quorum fuit hoc
institutum inquit ammaduere uelim quid puer mu-
tandus nec exspectes dum ad omnia dicam que ante
dicta sunt Omne n. illorum ratione cum tota non
confligenda puto qui cum uident ita nos esse natos
ut et quod ad eas res non essent que note il-
lustres que sunt supra duo typica etiamque quod
eiusdem qui omne ista artem reliquarum maiorem
in ad meliorem rem et tractat differunt casus
sunt uterque uideret nos magisteriam appetere et
ardentius habere eam inquam quadam uel potius
innata cupiditate sicut Platonem est ad congregandum
homines et ad sociandum quicunque quod huiusmodi in
maxime ingenio maxime elucet puta philoso-
phia tota fuit in parte diuisa quam praeterea
a Zenone re tantum esse uidemus Quam uero
una sit qua mores confirmari putantur differunt
partem que quasi precepta sunt quod quod est
cum fine bonorum more hoc loco tantum duo a uerbo
sunt peripateticis academicisque qui reosentibus
vocabulis differant cum locum que aule tota ap-
pellantur uidentur genere pollicentur sunt et copiose
est tractandum quam inter illi de re praesentant
inter de legibus quia inter non solum precepta in
artibus sed etiam etiam in oratione bene dicendi re-
liquerunt primum n. illa quod que subtiliter differenda
erant pollice apte dixerunt cum diffinentes tunc
praesentibus ut nostri eam sed nos squalidius illorum
si uides quoniam inter oratio deinde ea que equi-
uocant oratione ornata et quod quod magnifice sunt
dicta ab illis quod splendide de uirtute de fortitudine
de amicitia de etate de genere de philosophia de appetitu

Repu. De ignia de fortune homi de symis uellenan
 ut storiā nec ossa mudanau sed corū qui gāa diā
 ornare uellent enucleate mōra dice' itaqz que pos
 sunt corū consulariōs que q' cohzatiōis que eāz
 mōta t' consilia spēa ad sūmōs uirōs erat n
 apud eos ut est ipzū rerū natura se dicēdi cōsta
 tio du' q' Nam quicq' queis id habet gñis ipsius
 sine psonis temporibus aut i' aduincant fieri aut
 uirū aut nois contrariis. Ergo in utroqz exēta
 lantur eāz disciplinā effiat tanta illorū in utqz
 gene' dicēdi copiam. Tōm genus hoc et Beno t'
 ab eo qui sunt aut non potuerūt aut noluerūt de
 reliquerūt quāqz stp'it are' et itorū deante.
 Thersippus eadē sed sic ut si quis abmutat' cona
 pōt nil aliud lege' debeat itaqz uidet quō loquā
 tur noua mī fingit de seut iustata et qnta co
 nantur mūda hūc omē op'is est nostrū. Incedit
 igitur corū qui audiūt. Videt qntū rem agit ut per
 ceratellū qui habet totū hūc mūdu' suū munari
 um exstinet quid ille mōdat restringet cāuē
 si ardente' accipit. Ista ipa que tu bunt' regē dūta
 torem dūte plu' est sapiente'. A te quidē apte
 ac rōmide quidem habes n. a rhetoribus illorū vo
 ista ipsa quam cēlia de uirtutis mgnī tanta' uolū
 est ut beam' p' se effiat' possit pūgūt quāsi aadēis
 mōt roquūmūlis angustis quibus eadē qui appē
 ciūt nihil cōmittuntur aū et ydem abeunt qui
 uenerat. Res em' fortasse uere tenet q' nō ita
 tractantur ut debet sed aliquāto munant' fēp'it
 diffēdi ratiō agnūqz nante'. Nam de sūo hōmō
 mōre ut dūgi uidetmōs et ad id explicandū dispu
 tatione' conferem'. In hīs igitur partibz duabus
 nichil eadē quod Beno cōmutat' gēp'it hīc n. pila
 re se habeat t' quidē in utroqz parte. Quid n. ab
 antiquis eāz eo gēp'it quod ad diffēdi ualeat p'itū
 sum est qui et diffinierūt plūmā t' diffinēdi artē
 Reliquerūt quāqz est diffinītiō aduicū ut tres
 in partibz diuidat' id et fit ab illis et quēadmodū
 oportet f' tradunt. Item de cōt'is a quibus ad
 gēp'it formasqz gēp'it uenerūt iā argūti ratiōe
 cōduy' apud esse fūant eāz p'p'ia dūte. Deinde

Ordine sequitur tum quid vni sit in singulis extremis co-
clusio est. Quanta autem ab illis uarietis argumentorum
ratione concludendum eorum ad caput sit interrogantibus
dissimulatio quidam pluribus locis quasi denunciant ut
neque sensum fidem sine ratione nec rationis sine se-
ptibus requiramus. Atque ut eorum aliam ab aliis separare
quid ea que dialectica nunc tradit et docent nonne
ab illis instituta sunt inuenta sunt. De quibus est
et si a crisippo est maxime elaboratum tum a zenone
minime multo quam ueteres quidam omnia relictis. Cuius due
sunt artes quibus proficere ratio et ratio complectitur
una inueniendi aliam diffendi. Hanc posteriori et po-
et et pythagorae potestatem autem illi egregie tradide-
runt. Hi omnes ne auangerunt quidem. Nam et quibus
locis quas thesauris argumenta deymen-
nri ne suspicari quidem sunt. Superiores autem uia et
aristoteles tradiderunt que quidem res essent ne non
sit ipsam de rebus semper quas dictata deorum
neque a commemoratione suis distat. Nam qui facit
ubi quod posuit sit quaque ea ueniat. Et eadem si quod
obstant erit potest erit. Et quod esse in disputando
suis. Quod et si ingenio maxime predicti quidam
dicendi copiam sine ratione consequuntur. Atque hi
est dux certior quam natura. Aliud est enim poe-
taturum more uerbi fundere. Aliud ea que dux ra-
tione et arte distigue. Similia dia possunt de re-
plicatione nature quia hi utuntur et uerbi. Ut
ut obduas modo causas quod quidam ludetur
ut pellatur mors et religionis mentis sed eadem
molestiam quendam cogitatio rerum telesui affer-
re qui uident quanta sit eadem apud deos modo
ratio quantus ordo et magnitudine animi de-
orum opera et facta cernentibus uisum eorum
cum ingenio. Habere quod sit summi rectoris ac-
dem munus quod compluit que uoluntas cuius
ad naturam apta ratio uel illa et summa lex
a philosophis dicitur. Fuit in eadem explan-
atione nature insarabilis quedam et agnos-
cendis rebus uoluptas in qua una confocis
rebus necessariis uariis negotiis holiste ac
liberaliter possumus uiuere. Atque in hac ratione

tota de maximis fere rebus storiā illos secuti sunt
 ut ai deus esse et quorū ex rebus aut constare
 dicerent. In autē quæretur res ad modū diffiat
 vnu quāta quedam uideretur nā esse ex qua
 rursus et intelligēti oriret in quo casu de animæ
 cuius generis esset quæretur. Zeno id duxit ig-
 nem nonnulla deinde alia sed ea pauca de
 maxima aut re eodem diuina mente atq nā
 mundū vniuersū atq eius magnitudinem partem
 administrari. Chanz vō rerū et apud eos copia
 eadem apud illos uberrima reperiuntur quam
 multa ab eis conquesta et collecta sunt de om-
 nimanā genē ortu membris etatibus. Quia
 multa de vīs rebus que gungunt et ita quā
 multe quāq de rebus uariis cauet quāq fiat
 et demonstrationes quemadmodū quæq fiunt. Quia
 ex omī copia plūma et cāssima argumēta su-
 muntur ad cuiusq rei naturā explandam. Ego
 adhuc quantū e quidem intelligo causa nō uide-
 fuisse inuendi. nāc. Vlon em p omnia non
 sequebatur idē non erat ortus illinc. Equidem
 etiā epictetū in phisias quidem democritum
 puto pauca mutat uel plūa sane. At ai e plei-
 rimis eadem dicit tñ recte de magnis quod ita
 ai uestri faciunt non satis magnū tribuunt in-
 uentoribus. gra. Sed hec hactenus. Nūc videat
 quod de summo bono quod continet philosophia
 quod tandem audeat quāobrem ab multoibz
 tanq a perenobus differat. Hoc igitur lo-
 co quātm a te cæhu diligenter est exploratū
 finis hic bonorum qui continet philosophia et
 quibz a storiis et quemadmodū dicitur tñ ego
 quōq exponā ut pspiciam. p potū quid nā
 apzomone noui sit allan. Cum n. superiores
 e quibus plūssime polemon sctm naturam
 vūc summū bonū esse duxit. hīs vīs ita
 significat storiā dicit. Vnu cuiusmodi vūc ad-
 hibente pōz carū rerū quā nā eueniret hūc
 ipm. Benomē aut finē esse declarante illud
 quod a te dictū est quemet naturē vūc. Alon
 significat idem ut dicitur omnia officia me a

Aur pleraque fruente vultu hoc sic deposui digite
est superiori Illud n. recte quod cathortoma dicebat
contingit sapienti soli hoc aut nichilam amissa
officiu est non pfectu quod eade in nominibus sa
pientes pt. Quia aut omnibus aut maximis re
bus his que ptem naturis sint fruente vultu he
non est positu in nostra acce Complectur n.
et ex eo genere vite quod virtute finitur 7 ex his
rebus que sunt ptem naturis neq sunt in nostra
potestate Sed hoc sumu bonu quod circa for
matur eaqz vita que ex sumo bono elegit
Quia quanta ei virtus est in sapiente pulam
tadu Vbiqz fims bonoru ut ab is potas ppe
videmq a cenore acce ab areponle constitut
est Itaqz ab his constituto illa pma natura a
qua in quorqz ordinat vbi ppe vbi ex pmtur
Omne natura nte esse conservatice sui ut 7 sal
ua sit 7 in qne suo conservatice Sed hic rem
ayut aretes quorqz exequitas que naz aduaret
in quibus ea minime in pms que est videndi
ars ut lucatur quod a na datu sit quod desit
acquirat Idemqz diuiserut naturas hominis i
aiaz 7 corpus (vniqz eoru) vniquidqz ppe expe
tendu esse duxset diuites quorqz vniqz eoru
ppe expeandae esse dicebant Quia dnm infinita
quidam laude anteponunt corpori virtutes quorqz
anmi bonis corporis anteponerut Sed ad
sapientia totius hanc custodem 7 pcuratorem es
se uellent que essent nature comites 7 adiutores
hoc sapientie munus esse dicebat ut ea tueretur
qui non statet ex aia 7 corpore Inutroqz uita
ret ea atqz continet Qd ita ex pmo simpliciter
collata reliqua subtilius psequentes corporis
bona faciem quanda ratione habet reprobant
Se anmi bonis accuratius exequendum in pms
qz reprobant in his esse usque pma pmsqz ex vi
bus philosophis natura tributum esse docuerut
ut y qui procreata essent a procreatoribz cu
rentur Et id quod temporu ordine antiquius
est ut quingia viroru 7 uicoru natura quanta ce
duerent qua ex stipe ornate 7 amiaac togar

An ob his magis pfecta omni virtute et origine et p-
gressione perfecti sui Et quo magis quoque
existebat quare facile posset repugnare obpugnare for-
tune quod magis res essent in parte sapientia
Variares autem inuicemque fortune facile ueteris philo-
sophorum preceptis instituta uita superabat. Principes
autem a natura dante amplitudinem quendam bonorum
exhibebantur partem profecti a quimpluribus rerum
oculorum quod erat in se menti cognitionis ad
Et quo eadem ratione explicandi dispendium cupidi-
tatis consequabatur quodque hoc solus uel naturae
est pudoris ac ueritatis participes appetensque co-
muni hominum ac societate amaditumque omnibus
rebus quas ageret aut diceret ut ne quid ab eis
fieri in honeste et decore his magis ut audire
tamque semibus a natura dante temperantia mode-
ra iustitia et omnes honestas pfecti absoluta est ha-
bes in qua cetera forma illorum eorum de quibus loquitur
philosophorum qua exposita sunt cupio que causa
sit aut Zeno ab hac antiqua institutione destitue-
rit. Quodnam horum ab eo non sit placet quod ne
omnem naturam consuetudinem suam diceret An quod
omne animal quod sibi commendatum ut se in sua ge-
ne saluum molumentum uellet An autem omni animam
fuit is esset quod naturam magis queret de
statuit dicitur de totius uite uite An quod cum a-
nimo constarent et corpore et hec ipsa et eorum
uirtutes p se esse sumendum An uero displicuit
ea que tributa est animi uirtutibus tanta pfecta
An que de prudentia de cognitione rerum de quod
generis huius quoque ab eisdem de ignia de mole-
stia de magnitudine animi de omni honestate
dicuntur. Facilius et stolidi hec omnia esse dura p-
dare Neque enim eam causam Zenonem deservendi si-
ne plura quedam ducunt credo magna antiquitas
esse prouta que est ueri inuestigandi cupiditas
nullo modo ferre potuerit. Quod non pfectum quod
intelligibile quod pulchrum quod bonam ualutem
qua dolorum omni uacuitate quod integritate oculorum
reliquorumque sensum pfectum in bonis pfectum
dicitur in omnino me eas res huius generis inesse

Et ena oia que illi bona ducunt pposita esse no bon
Itemq illa que in corporibus excelleret pulte adq
dixisse p se esse expectenda et sumenda ppausim
expectenda eademq in omi vita que in una vte
conspicit illam vitam que caa' auct' rebus que esset
2m natura habundaret magis expectenda non ee
sed magis sumenda) Cumq ipa vte efficiat ita
beatam vitam ut beator esse non possit ita quedo
de esse sapientibus tum cum sut beatissimi Itaq
eos id age' ut a se dolores morbos debilitates ex-
pellant ¶ magnam uim ingem causamq iustit
au noua existeret disciplina Perge porro seq
tur n que tu pientissime conplequt es omne m-
sipientia et inuisia alia uiaa similia esse
omnq peccata esse paia cosq qui natura doct' a
q longe ad virtutem processissent nisi eam ple-
nam consecuti essent sume esse miseros neq me-
coru vitam et miserrimoru quaq omo mtepe
ut plato tunc ille vit p sapient' non fuerit m-
chilo melius qua quibus miserrimis nec beatis
uixerit hec videlicet est correctio philosophice ve-
teris et emendatio que omo adiuu habet n
potest in urbem in fora in auiam Quis n fer-
re possit ita loquente' cum qui se auctore' uite
guitet a sapient' agende proficeretur nomina
reru commutantem Cumq idem sentiet quod
omne quibus rebus eandem vim educt' alia noa
imponentem va modo mutante' de opitibz
nihil detrahentem patronus ne cause in epilo-
go pro re ducens negaret esse malis exili pu-
blicitate honoru hec reicienda esse non fugi-
enda nec misericordem iudice' esse oportere In
conuocione aut p loqueretur Si hannibal ad porta
venisset inuq iaculo traucasset negaret esse i
malis capi uenit' misa' pacem amitte' An
senatus q' triumphu' affricano decerneret quid
de eius vte aut felicitate posset duc' Si neq
uirtus in nullo nisi sapiente nec felicitas uere
dua p' ¶ tunc est igitur philosophia que qm
more in foro loquatur in libello suo p'etm cu
quod illi vte suis significat in eo nihil moue'

Igitur quoniam modo he tante commendatos a nra pfecte
subito a sapientia relicte sint. Quod si non hoc sum
bonum queremus sed cuiusdam ammantis yb autem esset
mihil nisi ammi licet n frige aliquod eiusmodi
quo vni faalius repud. In illi aut non esset hic uer-
ster sine. Perdebat n ualitudinem uanitate dolore
apparet eam qsuatq sui caruq rem audiam
finea amantem p nra uue quod est ut dixi ha-
be ea que solum natura sint uel ora ul plima 7
maxima. Quisq n modi aiat consuetudine ne-
cesse est eam si id sine corpore sit ut fingim in
esse in aia quidem similia coru que sunt i corpore
ut uullos nsi ut expositi consueti possit bonoz
fimo. Exsippus autem cepit dicit ammantem
aut alias coru corpore exelle alias aut amno
nonnullas uale utraq re. Den disputat quod
cuiusq gus aialis statu deat ut extrema qd
aut homin in eo gene possit ut ei ebueret
ammi exellenat sumu bonu id constituit non
exelle amno sed ut nihil esse pter ammi uidetur
Vno aut modo in dicit sola sumu bonu rate pe-
netur si qd esset alias quod totu ex mente uir-
tutis idipm ta sicut ea mens nihil haberet
in se quod esset sri natura ut ualutudo est dz
id nec cogitai quidem p quale se ut non re-
pugnet ipm sibi. In dicit obscuri sepe queda
nec apparet quia ualde parua sint nos q q
cedim quod dicit Epurus eam de uoluptate
que minime sunt voluptes eas obscuru esse se-
pe et obui. Sed non obsunt in eo gene tem-
te comoditates corporis tamq producte pibz
tamq multe. Itaq in quibus p eam exigitur
obscuras qsequitur sepe accidit ut nil mris
se nostra faciamur sint illa nec ne sint ut in
sole quod a te dicebatur ludia adhibe nihil
miste aut terminum adhibe et adia cres pcam
me. Tunc aut in rebus obscuras tantu
non sit fieri in potest ut idipm quod miste no
sit magis ut ei qui uanitate uiget amos
deam. Si eque ianda uita manifesta addu
quia momentu aliquod habeat ad lundu acci.

tionem boni sit. Si aut id non conaditatur non gimus
uita beata tollitur. Bona autem corporis huius sunt quod
posteriora posui similia hinc accessione digna. An
qua elaborentur ut mihi in hoc stoma locat' uideat
medu' cu' ita ducit si ad illa uita que cu' uirtute de
gatur ampula aut fragilis accedat superu' sapie
tem eam uita p'p'us quo hec adiecta sint. Ne
beatare' tan' ob eam causa fore. Hoc simile tunc
est non visu p'p'us qua oratione reiciendum. Am
pula eni' sit nec ne sit. Quis non tunc optimo u
rideatur si laborer. Ad uero g'ute membroru' et
uicinu' doloru' si quis que leuet magnu' meat
frat' Nec si ille sapiens ad uirtutis euleu' a ty
ramo uic' cogatur similem habeat uultum ac
si ampulam perdidisset. Sed ut magnu' et dif
ficile certamen imens cu' plu' cum capiti adu
sario dola' dulce depugnandu' uideret. Exa
tant omnes rationes fortitudinis ac sapientie
Quam p'p'io miret illud difficile ut dicit
magnu'q' p'clud. Deinde non quem' qd ob
scuratur aut m'eat quia sit ad modu' paruu'
sed quia tale sit ut expleat sumam. Vna uoluptas
e multas obscuratur in illa uita uoluptate. Sed
tan' ea quauis sit pars est eius uite que posita
est in uoluptate. Nullius induit si diuini ob
scuratur pars est tamen diuini quare obscuratur
eaa'. Hec que p'p' natur' esse diuin' in uita
beata. Sunt uero partes uite beate. At qui si ut
uicinu' debet mi' nos est quedam appetitio na
lis ea que p'p' naturam suam appetens coru' om
est aliqua summa facienda/ quo constituto cum
libet oase illa quere de magnitudine reru'
de excellencia quanta in quosq' sit ad beatu' uiue
du'. De ipis ipis obscuracionibus que p'p' exigu
itate uic' aut ne uic' quedam appareant. Quid
de quo multa dissonio est. Nemo n. est qui a
lit' dicit qui om' naturaru' simile esse uel ad
quod omnia referunt. Quod est ulu' reru' ap
petendaru' omis n. est na' diligens sui. Quis
est n. que se nup' difficit. Aut parte aliqua
sui aut eius partis habuit aut vim aut ullius

earum rerum que secundum naturam sunt aut motu aut statu
que autem naturam suam per se in se habent obliuiscuntur
Nulla profecto quoniam sua vim retineat a primo ad
extremum; quo igitur euenit ut homines nam sola esse
que habent relinquantur. Quare obliuiscuntur corporis
quo summi boni non in toto homine sed in parte
hominis ponitur. Quomodo autem quod ipse eadem facit
constatque me omnes suabuntur ut scilicet sit omnis naturale
illud utrum de quo queritur. Quia eadem eadem scilicet si in
rebus quorum natura id magis esse videtur quod in
quibus excellit. Itaque in usu esset utrumque
Quod dubitatur igitur mutare principia nature et
in diuis omne autem sunt atque sit ortu applicatum esse
ad se diligendum esseque in se consuetudo occupatum
Quoniam prout ita diuis omne autem applicatum esse
ad id quod in eis sit optimum et in eius rationis datur
partem esse custodia. Reliquasque nunc nihil aliud agere
nisi ut id consuevit quo in quibus optimum sit. Quomodo
autem optimum si bonum prout nullum est. Si autem reliqua
appetenda sunt aut quod est utrumque rerum appetitum
datur uel non aut ex omni eadem aut ex plurima
et maxima appetuntur quod datur. Ita prout prout
a principio mutare signum ut quod prout prout ab ad
inchoatum utique et absolute. Hinc est sapientia prout
non in ipso genere hominis si accipit a natura in
choatum hanc nunc debet institui illud quasi prout
quod absolute. Qualem igitur nam hominis indicium
et quod est nunc quod opus sapientie quod est
quod ab ea absolute et prout debet. Si nihil in
eo quidem prout est prout motu ingenium quod
Id est rationis. Neque est hoc utrumque esse ex se
utram auge. Rationis in prout est utrumque Si
nihil nisi corpus summa eorum illa ualendo
Vacuitas dolores pulchritudo et. Utrumque et hoc
suum bono queritur. Quod ergo dulcor in tota
eius nam querere quod sit effectum ut in consuetudine
omne esse officium nuncque sapientie. In homine
autem esse occupatum. Quibus ne existimes non prout
cor sola ducere eas sumas afferunt ut suum bonum
in eo quod ponit quod sit ex se noster prout
tempus de autem aliquo loquantur alii eorum quasi

Corpus nullu) sit hominis ita p^r am) nihil curat
cum p^resentem ipse quocq; animu) no)are n^ro q
sit. Hicq; n^r id p^r p^r nullige) sed in quodam
genere corpus ut ne ut quidem) virtute vna co-
tenetur sit. Sed appetat uicem) dolores cunctos
rem utriusq; id faciat) ut si leua) parte) neglige-
rent de) tam) tuerentur aut quicq; animu) ut
fuit herillus agnosq; amplexaten) aut reli-
queret coru) n^r om) multa p^r mutetur du) el-
gant aliquid quod sequantur quasi curia sente-
At vo) illa p^rfecta atq; plena coru) qui cu) de ho-
m) sumus uno querent) Nullam in eo n^r p^r ai)
n^rq; corpus partem uicem) tutela reliquunt
Vox aut caro quia vna) et om) fatem) alapsi
m) locu) in hanc) et maxime excellentem tenet
et quod coru) qui sapiens sit absolutos et p^rfectos puta-
mus eam) a) n^r nostroru) vna) splendore p^rfecto
quicq; (In omni n^r animate est summum aliq;
atq; opti) in equis et in canibus quibus tamen
et dolore locare opus est et uale) sic igitur in
homine p^rfecto ipa) in eo potissim) quid est opti)
id est in virtute laudatur Itaq; mhi non satis
videmini considerat quod interit nature) quicq;
progressu) Non n^r quod hoc fiat in frugibus
ut cum ad spem) perducent ad herba reli-
quat et p^r nihil habent herbam) Idem
fiat in homine) cu) eu) ad rationis habitum pro-
ducent) Ipse n^r ipa) assumit aliquid ut ea q;
p^rmo dederit ne) deserat Itaq; sensus ra-
tione) quicq; et ratione effecta sensus non
reliquit ut si cultura uicem) au) hoc munus
est ut efficiat quod maxime parib; omnibus
q; optime se habeat sed sic intelligat) Licet
n^r ut n^r quocq; solent) fructu) aliquid doceri
causa) Si igitur ea cultura uicem) mune) mst
ipa) certa) credo uelit que ad colenda) uicem) at-
tinebant sicut antea sit ante) omib; uicem) pa-
bus p^rferat statim) nihil esse melius) uicem)
quam sit) Omne) sensus cu) accessisset ad na-
turam) tueretur illam) quidem) sed eam) per se
tueretur) Tum aut) assumpta ratio est tanta in
dominatu) locum) ut omnia illa p^rima nature)

huiusmodi tunc subiacent. Itaque non discedit ab eorum
curacione quibus propriam vitam omnes debet gubernare
ut mirari satis eorum inconstancia non possumus.
Naturalem vero appetitum quoniam volumus hominem sic
quod officium ipsam etiam virtutem tuentem nolunt esse
eorum rerum que secundum naturam sunt. Quia autem
ad summum bonum nolui pervenire transilire omnia et
duo nobis opus pro uno reliquit ut alia summa
alia appetamus pervenisse vero fine omnia concluditur.
At vero natura dicitur virtute non posse constitui
sed ea que extra virtutem sunt ad beatam vivendum
pertineant quod totum contra est. Introduce vero ut
nullo potest nisi omnia que leguntur quique reficiant
unam referantur ad summum. Nam si nos
omni negligimus maximeque via et peccata in
videmus obliuiscimur que virtuti ipsi primordia
dederimus. Sed ea negligimus neque in ad finem
sum bonum referimus non natura ab herede leuiter
aberramus. Quare enim iustitiam nobis erant
instituta capienda fuerit si ille secundum duo ultra
bonorum que ut essent videri coniungi debuerunt. Vnde
ista separantur ut disiuncta sunt quo nihil potest
esse perfectius. Itaque contra est ac dicitur Nam
constitui virtus nullo modo potest nisi ea que sunt
prima nature ut ad summum pertineant teneant. Que
itaque virtus est non que relinquitur natura
sed que iucetur. At illa ut nobis placet per
tem quandam tunc reliqua deserit. At ipsa
instituta hominis si loquatur licet dicat primordia
sua quasi appetendi fuisse ut consuevit
et in ea natura in qua dicitur esse. Quidam
autem explanati satis eam quod maxime na-
tura vellet repleantur igitur. Quod ergo aliud
intelligitur nisi ut equa pars nature negligatur
tunc in qua si nihil est per rationem per in una
virtute sunt bonorum. Sed est etiam corpus
ipsa explanatio nature. Mempe hoc fecerunt
ut ea que ante explanata tenebantur reliqua.
Ergo id est quoniam natura vivit a natura
discedit ut quidam philosophi cum a sensibus
profertur maius quodam et diuinum vidissent
sensus reliquerunt. Sic ipsi cum ex appellatione

rerū vultū pulchritudine aspiciētes omnia q̄
 p̄ vultū ipsam uiderēt abiecerūt obliu nāq̄
 omniem appetendū et rerū ita late pate' ut a p̄n-
 nys p̄maneret ad fines neq̄ intelligit
 rerū illarū pulchritatē atq̄ admiratū fundata
 subducit. Itaq̄ mihi uidentur omēs quidem
 illi errasse qui finem bonorū esse dixerunt ho-
 neste uiuē. Sed alius alia magis p̄cho magis
 qui uirtute consona nihil omo quod appetē
 sit relinquat. Tēde aristo qui nihil eligere
 non est ausus. Introdūcit autē quibz qmāq̄
 sapiens appetit aliquid quod auq̄ non in mēte
 madet et quod amiq̄ t̄p̄ occurrēt. Et hoc meli-
 or quā p̄cho quod uel aliquid genū appetē
 dedit deior quā ceterū quod p̄mitit a nā dēp̄t
 Etia autē quod finē bonorū in una uirtute po-
 nit similes sunt illorū. Quod autē p̄ncipūz
 offiū querunt melius q̄ p̄cho quod eadē non
 sauerentia fingūt uiuunt aristonem. Quod autē
 ea que ad naturā accommodatā et p̄ se assumēda eē
 dicit non adiūgūt ad finē bonorū dēp̄sant a
 naturā et quodammodo sūt non dissimiles aristonis
 Ille n̄ occurrenā nescio que ḡm̄sabat h̄c autē
 ponit illa quidē p̄ma naturē sed ea se uingūt
 a finibus et a summa bonorū que ad p̄ponit
 ut sit aliqua rerū selectio nāq̄ uidentur sequi. Cui
 autē negat ea quicquā ad beatitudinē p̄tinere
 rursus naturā relinquūt. Atq̄ aduē ea dūci au-
 sa aut Zenonem non fuisset quamobrem a sup̄iorū
 auctoritate dēp̄deret. Nunc reliqua uideam⁹
 m̄p̄ aut ad hoc cūto dicē aliquid ius aut nos
 iam longis res finis. Neutq̄ uēo inquit ē
 Nam et a te p̄fīa ip̄a disputat⁹ nolo nec tui
 mihi oratio longa uidet⁹ p̄t. Optime inquam
 Quod n̄ mihi p̄t esse optatus quā cū arione
 om̄y v̄tutū aucte de v̄tutibz disputat⁹. Sed
 p̄mū illud inde gressima illa sententiā q̄ fā-
 miliam ducit honestū quod sit id esse solum
 bonū honestū q̄ uiuē bonorū finē quez fore
 nobis cū om̄ibz qui in una uirtute consistunt
 finem bonorū quodq̄ dicitur informari nō posse

Virtute p quicq mpt quod honestu sit inuenerit De
dicitur ab illis quos modo notauit qdhi aut equi
us videbatur Zenone ad polemone disceptante
a quo que essent pnapia nature acceptat a qibz
magis procedente iudei vlu pnuu mptet et
vnde causa qdise nascitur non stant cu yb q
ne duent quidem sua summa bona esse a natura
proferta ut ydem argumens quibus illi uide
ydem q sententia hinc vō illud pba quod
in dcaupis ut nobis uidem polu bonu esse qd
honestu sit tum rursum dicitur maia pnam ne
cessit esse apta t accommodata nature quoru ex
se lectione vrus possit arise Non n. m se lec
aone virtus ponenda erat ut idipm quod eat
honoru ulm aliquid aliud aquiret Nam oia
que sumenda queq legenda aut optanda sunt
m esse debent in summa bonoru ut yb qui tam
adeptus sit nihil ptea desideat Videri ne ut
in quibus summa est in voluptate ppiuam
sit quid yb faciendu sit aut non faciendu ut
nemo dubitet coru omia officia quo spactat
quid sequi quid fuge Debeant Sit hac ulm
honoru quod nuc a me defendatur apparet
statim que sint officia que amones Voluit
luc quibus est nihil aliud ppositu mpt non
an honestu iude officiu nuda agendi pnapia
um nascatur non repietis Hoc igitur q
ritis omis et y qui quodamq in mte uenit
aut quodamq occurrat sequi dunt Sed et nos
ad naturu reuerentiu quibus natura me respo
det non ee ueru aliunde fine beate viuendi
a se pnapia rei gerende peti Esse n. ma
ratione qua t pnapia reru agendar et
ultima bonoru gnuetur At ut aristoteli
esset explosa sma dicentis nihil differre a
ab alio nec esse res ullas pter uirtutes et ui
cia nu quas quicq omo mlesset sic errat
Zenone qui nullu in re mpt in uirtute Quia
pensione ne minimu quidem momentu ad
sumu bonu adipsandu est liceret et ad
ad beatu uitu nullu momentu ea res habet

ad appetitum aut rerum esse in his momenta dicere.
quasi uero hoc appetitum non ad summum bonum adex-
torem pertinet. Quod autem minus consentaneum est
quod quodammodo cognitio summi boni rerum ad se ha-
bituram ut ab ea petat agendi principium id est of-
ficio. Non enim animus aut officium ratio impellit
ad ea que sunt naturaliter sunt appetenda si ab his
et appetitum et ratio commouetur. Vnde uenit ad
illa tua bona que confectaria esse dicebas. Et per
mihi illud quo nihil potest esse bonius bonum omne
laude laudabile autem omne honestum igitur et
bonum honestum a plures pugione. Quis n-
tibi primum illud concessit quo quidem concessio in
opus est sed si non omne bonum laudabile est
omne honestum est. Quis tibi ergo istud dabit per
ter perhonestum aristone eorum ne similes quos tu
non probas. Aristoteles renouat tota illa
familia non dabit. Quippe qui ualitudinem
iures diuicias quam multum alia bona esse laudi-
bilis non ducunt. Et hi quidem non sola uirtute
finem bonorum omnium putant ut rebus ac uirtutibus
uirtutem anteponat. Quod tenses factum esse
eos qui omni uirtute a bonorum fine segregauit
ut Epicurum hieronymum illos eam si qui ex-
neadent finem uiri nolunt. Nam aut calpurnius
aut diodorus quod poterunt tibi istud concedere
de qui ad honestatem aliud adiungunt quod ex
eodem genere non sit. Placet igitur tibi eam ad
res simplicis non gressas ex illis efficitur quod
velis. Nam ille sorites quo nihil putatis esse
uicissim quod bonum sit id esse optabile id esse ex-
petendum quod expectandum laudabile. Deinde
reliqui. Sed ego in hoc respo. fidei
enim modo tibi nemo dabit quod expectandum sit
id esse laudabile. Illud uero minime confectarium
sed in primis habes illorum si non gloriae
dignam esse bonam uitam que non possit sed
honestate contingere ut uice quisquam gloriatur
Dabit hoc zenon polemon eam magis ei
et tota illa gens et reliqui qui uirtutem omnibus
rebus multo anteponunt alium quicquid ei tamen

aliquid in summo bono fruendo Si n. vnus digna d
gloriarer ut e. tunc p. p. ut rebus ut dia. uic
possit et beatus esse potest uirtute vna predi
carens ceteris nec in illud concedet tibi p. v. uirtutem
nichil in bono esse ducendum Illi aut quibus sum
bonum sine v. uirtute est non debet fortasse uitam be
atam habere in quo possit uice gloriari et si illi qui
dem ead. voluptates faciunt m. d. gloriosas vident
igitur te aut ea sume que non gaudent p. aut
ea que ead. concessa te nichil uiuent Equidem d
omnibus istis conclusionibus hoc putare philoso
phia nobisq. dignum et maxime cu. summum
bonum quererem. uitam nostram consilia vo
luntates non v. corrigi. Quis n. p. istis que
tu ut ais tuius delectari et a ceteris et audire
desiderantia deinde. Nam ai. ea sperant. ha
bent aude. cum dolor malum non sit ducunt
illud asperum esse dolorem molestum odiosum
naturam difficilem tollerant Sed quia nulla
sit in dolore nec facinus nec improbitas nec ma
litia nec culpa nec turpido non esse illud m.
lum Nec qui audiunt ut ride. non acriat discere
tan. nihilo firmiter ad dolorem ferendum qua ve
nerat Tu autem negas fortem esse quem
posse qui dolorem malum putat. Aut fortior
sit si illud quod tu te conad. asperum e. uice
ferendum putabit. Ex rebus n. timiditas non
e. uirtutibus nascitur Et ais si una littera co
mata sit fore ut tota labet disciplina. Vtrum
igitur littera iudeor. an totas paginas commoue
ut n. sit apud illos id quod est a te laudatum or
do rerum consuetus et omnia m. se apta et que
ta Si n. alebas tan. p. sequi non debent. si a
falsis p. n. p. profecta congruent. Ipse p. b. e.
a p. p. non aberrant. Tu p. ma. igitur consi
tutione Zeno tuus a natura recepit. cuius sum
bonum posuisset in ingenio p. stantia qua. v. u.
tem uocamus nec quicquam aliud bonum esse duxit
nisi quod esset honestum ne uirtute posse constet
si in ceteris rebus e. quicquam quod alio aliud me
lius esset aut p. ems. Hic p. posuit tenuit po.

aut consequentia Recte Dico negue' n non possum
 Sed una falsa sunt ea que consequuntur ut illa e qd
 hoc natura sunt uerba esse non possum. Doat n nos
 ut sit dialena si ea que rem aliquam sequantur
 falsa sunt falsam uiam ipam esse qua sequuntur
 Ita sit ista conclusio non solum uerba sed etiam p piosa
 ut dialena nec ratione quidem reddi possent opte
 Si illud hoc igitur ne illud quidem. Sic q sequitur
 nostris sublati pma tollantur que sequuntur et
 pma qui non sunt sapienter eque miseris esse
 sapienter omnes summe beates esse Recte facit
 omnia equalia omnia pda paria que cu magis
 re pmo dia uidentur confecta minus pbant
 Sensus n cuiusqz et natura reru. Atqz ipa uirtus
 clamat quodammodo non posse adduci ut inter
 eas res quas Zeno exequaret nihil interesset po
 stea tunc ille penulus. Sed n aures qm hanc
 a philozophia dicentes tuos a poetica pfectio
 Homo igitur aures causam non obstat repug
 nante natura uerba uersare cepit. Et pma recte
 his quas nos bonas dicimus concessit ut habe
 rentur apte habiles ad natura accommodare fateat
 qd cepit sapientia. Hoc est summe beato comodius
 tam esse si ea queqz habeat que bona no audet
 appellare. namque ipi accommodata esse qd ut ne
 quaqz plutione si sapienter non sit eadem esse i
 causa qua tyrannus diomsui hinc mori opm
 esse p. de pmo sapienter illi pmo spem uiue
 pma autem partim esse tolerabilia pma uo
 Propterea quod alia pma plures alias pma
 quas numerosos offia pterit. Tam miserie
 alios ita esse ut nullos ad sapientia posset pui
 re alios qui possent si id gessissent sapientia
 q sequi. Hic loquebatur alio atqz omne senuebat
 idem quod ceti nemo uero minoris estimandi
 duabat ea que ipse bona negaret esse qd illi q
 ea bona esse dicebat. Quid igitur noluit sibi
 qui illa imitauit. Saltem aliquid deponere de
 traxisset et paulo moris estimauisset ea qua
 pcepta ut sentie quas aliud non solum dia
 uidetur. Quid de ipa beata uita ad quam

Omnia referuntur que dicuntur. Negant eam esse que
expleta sit omnibus his rebus quas natura desideret
totamque eam in una virtute ponunt. Sumunt omnes
consequuntur aut de re solcat aut de nomine esse utique
carum nescio si aut res ignoratur aut erratur. In
nomen quorum si neutrum est opera danda est ut v.
bis utamur quod iustissimum est et quod maxime apud
id est rem declarantibus. Num igitur dubium est
quoniam si in re quod nihil petatur a superioribus virtutibus
illi commodius utuntur. Videmus igitur senten-
tias eorum tum ad verum redeamus. Sicut appeti-
tione animi moveri cum aliquid ei sine ratione
esse videamus omniumque que secundum naturam sunt
estimatione aliqua digna. Ea pro eo quantum
in quaque sit pondus esse estimanda queque secundum
naturam sunt. Partim nihil habet in se eius appeti-
tione de qua sepe cum dicimus que nec
honestas nec laudanda dicuntur partim quod volu-
ptatem habeat in omni animalium sed in hominem
ratione eam. Quod res que sunt apta ex honesta
et pulchra et laudabilia. Illa autem superiora na-
turalia nominantur que coniuncta cum honestis utitur
beata perficitur et absolute. Quoniam autem eorum com-
modum quibus non illi plus tribuitur qui illa vo-
na esse dicunt quod Zeno qui negat. Illosque praestanti-
mus est quod honestum esset atque laudabile. Sed si
duo honesta proposita sunt alium cum utilitatem
alium cum morbo non esse dubium ad utrumque eorum
naturam nos ipsa deducta sit. Sed tamen tanta
vim esse honestatis triplex eam rebus omnibus
praestat et exelle ut nullus nec supplicis nec pri-
mum demonstrari possit ex eo quod rationis esse
devenit. Quiaque que dura difficilia aduersa vi-
deantur ea virtutibus ipsis quibus a natura essent
ornati apti posse non facere illas quidem ut
contemnedas. Quod non esset in virtute tantum
Sed ut hoc iudicemus non esse in ipsis partibus
maxima propter beatam aut scilicet iunctam ad
summam ea que Zeno estimanda et sumenda
et apta naturae esse dicit eadem illi bona appel-
lantur. Virtus autem beata est illi ea que iustitiae et

hys rebus quas dixi aut plurimos aut paucissimos
 Zeno autem quod sua quod propria specie habuit
 aut appetendum sit id solum bonum appellat beatum autem
 vitam eam solum que cum uirtute degatur. Si de te
 disceptari oportet nulla mihi ratio ratio potest esse
 dissensio. Nichil est enim de quo aliter tu sentias
 at ego modo conuincens uerbis ipsas res con-
 ferimus nec hoc ille non uidet sed uerborum ma-
 gnificentia est et gloria delatatus qui si ea quod
 dicit ita sentiret ut uia significat quid intercedat
 et uel pythonem uel arystonem necesse foret
 autem eos non probat quid attinuit cum res quibus
 cum re conueniebatur nunc disceptare quid si re-
 musant platonem illi et democritum qui eorum
 auditores fuerunt et ratio ita loquantur. Illos cum
 te quod cum studiosissimum philosophum iustissimum uirum
 optimum iudicem religiosissimum doctorem audire et
 admitti sumus quid esset uir nobis scire ante
 ferretur quid de rebus bonis et malis sentirent
 ea que ab hoc polemone Zeno cognouerant
 sed nominibus uerentur res que simul specie ad-
 miratione re explicata resum mouerent. Tu
 autem si tibi illa probantur aut non propter uis
 illatenentias. Im aut te autem conuincit nobis
 ne omnibus et platonem ipse nescio que illi ante-
 ponebas preceptum cum in rebus principis esse uel-
 let ad eamque tuendam cum summa tua dignitate ma-
 gis a nobis ornari atque instrui posses nobis
 ipsa que a nobis descripta uota precepta sunt
 omnes rerum publicum rationes quam status mutari
 omnes leges eandem et instituta et mores ciuitatis
 et perspicua et loquente uo que principibus maxi-
 mo ornamento est et quod te audimus uale plu-
 rimus quam tibi et mouentibus nunc addidisset
 ea cum dixissent quid eandem talibus uiris re-
 sponderes rogare te inquit ut daretur per me tu uide-
 qui illis oratione dictuisset uel potius pau-
 lum locum mihi ut ipse responderem daretur mihi
 et te audire nunc mallem et ipse cum alio tempore re-
 sponsurus essem cum per te tibi. Atque prout re-
 spondeo velles. ratio hec erant dicenda. Ille cum

ali non probatos tamis ingenij hoies tantum aut
toruere sed te ammaducentise quare res illi parat
et antiquitatem vidissent eas a suis esse per
spicuas eisdemq. De rebus hos cum aliquos de
seruisse cum sensisse grauius et foras quippe
qui pmi valitudine bonam expectandam neget
esse eligendum dicant nec quia bonum sit ualere
sed quia se non nihilo estimand. Neq. tam
plures qm illis uidentur qui illud non dubitat
bonum dici. Hoc uero te ferre non potuisse i
quod antiqui illi quasi barbari ut nos de no
stris plenius dice crediderit eius qui honeste
uiuere si idem et bene ualere in audiret
optimus est optabiliorem fore uitam melioremq.
et magis expectandam quam illius qui eque
uix bonus multis modis esse. Ut n. adanco
cauementis morbo exilio atq. moeria illi igit
antiqui non tam acute optabiliore illa uitam
putant prestantiore beuore. Stora autem in
modo ponenda miscelendo non quo beator
hoc uita sit sed quod ad naturam accommodatior
et qui sapies non sunt omnes eque miseros
esse. Stora hoc uidelicet uidentur illos autem
id fugerat superiores qui arbitrabantur hoies
peleribus et parricidis iniquissimos nihilo
miserosiores esse quam eos qui cum arte et magis
uiuere nondum perfectam illam sapietiam esset
consecuti. Atq. hoc loco sit nec eas quibus illi ut
solent dissimulatas proferbas. prout n. igit
rat si plures ex alio emerge uelint propius
fore eos quidem ad respiciendum qui ad summa
iam aquam appropinquant sed nihilo magis
respirare posse q. eos qui sunt in profundo. Illi
igitur adiuuat procedere et progredi in de
quo minus miserum sit antequam ad causas
puerit qm in aqua nihil adiuuat sed qm
catuli qui iam desperari sunt ita eque ac hi
qui non nisi Platone quoq. necesse est qm no
du uidebat sapietiam eque ita animo ac pha
laxim fuisse. Ista similia non sunt cito in
quibus quis multos processus tamen illud i. ead

Gloriosa ostentatio in constituendo summo bono Cum
n. quod honestum sit id solum bonum esse confirma-
tur tollitur cura utilitatis Diligentia rei familia-
ris administratio reip.ordo gerendorum negotiorum
officia uite ipsi demum honestum in quo uno inter
esse omnia deferendum est que diligentissime con-
aristonem dicuntur a crisippo ex ea difficultate
ille fallax loquere ut ait acutus malicie nata
sunt Quod n. sapientia ubi pedem poneret
non habebat subleuans officii omnibus Officia at-
omnia tollebantur delectu omni et disamine re-
moto que esse poterant rebus omnibus sic ex e-
quitate ut nuncius nihil nuncius Et his argu-
mentis ista euaserunt deinde quod aristoteli illa
tamen simplicia uestra uersuta Rogat n. aristo-
nem bona ne ei uideantur hec uacans dolore
diuina ualido negat Quod que conueniunt sunt
his malicie nihilo magis Renone roget res-
pondeat eodem uerbis Admirantibus querat
ab utroque quo nammodo uitam agere possim? si
nihil nuncius nostra putem? ualeamus egime
simus ualeamus an moriamur dolore frigus
fame propulsare possim? necne possim? Vires
inquit aristo Magnifice atque pilae quod ait
cumque uisum agere nuncius auge? nuncius aures
nuncius timore Quod Zeno portenta hec et
dicit Nec ea ratione ullomodo posse uiuere sed
differre me honestum et turpe minimum quatenus
nescio quid nuncius me? ueraciter res nihil omnino
nuncius Idem aduc audi reliqua et resu? omne
per potest dyedui illa inquit nuncius que nihil nuncius
ta? eiusmodi sunt ut eorum alia eligenda sunt
alia reprobenda alia omnino negligenda hoc est
ut eorum alia uelut alia noluit alia non auctus
De modis dicens nihil in istis rebus est quod nuncius
est et nuncius idem dico inquit Sed ad uirtutes
et ad maius nihil nuncius aliud illud quasi nesci-
ebat Verum audiam? ista inquit que dixisti ua-
le? loquacem esse non dole? bona non dico sed
dicam grece progymna Cumme autem producta
sed proposita aut precepta malo sit tollerabilior

et mollius. Illa autem morbum egestatem dolore non
appello mala sed libet recitanda. Itaque illa non
dixi me crepare sed legere nec optare sed sumere.
Contra autem non fugere sed quasi se arceat. Quid
aut reliquum placuit alium se autem que sunt
naturam sunt bona appellat que autem contra mala.
Vides ne ipsi Zenones tui cum aristotele viderent
sistere dissidere cum aristotele et cum illis reamplere
verbis discrepare. Cum igitur de re quæritur
malumque usitatum loqui aut dicat paratorem
me ad glommedas peccatum fore pillam in re.
bus propriis quas in bonis duxero fructoremque
in pariendo dolere. Si non asperum et difficile
perceptum et contra naturam esse quam si malum dixe-
ro fuisse. Hi pro familiari noster cordis malum
et hoc loco potius videtur. Quid non acribat bonum
negare esse diuicias proprias esse dicat quid ad diuicias
auaritia ne minus. Quod si verbum sequimur pro-
prium longius verbum prepositum quam bonum. Non
ad rem ne sit sane aut certe grauius. Vnde lo-
mi ex quo appellatum sit nescio proprium ex eo est.
Id quod proponatur aliis. Id mihi magnum vide-
tur. Itaque dicitur plus tribui diuicias a zeno-
ne qui eas in propriis ponit quam ab aristotele
qui bonum esse diuicias facit sed neque magnum
et pro rectis honestis quam contemnit ac despici-
da nec magnopere expectandum omnique de omnibus
ipsis videri a Zenone multat uti disputabat et
que bona negarentur esse ab eo appellat quod a
nobis hoc rationibus. Pro igitur hoc modo
ut optimus augere ut sit amantissimus. Res pau-
ne ad hoc additis sine facimus aliquem longum
est non ad omnia respicienda que a te data sunt
Vnde ex eisdem videri prestigis et regna
nata nobis sunt et impia. Ediuicias et tunc quod
ut omnia que ubique sunt sapientis esse dicatis. So-
lum preterea firmis plura liberis plura tunc quod
amantia quos eadem insanos esse multus. Hoc
paradoxa illi nos ad multa dicamus. Quid autem
habent ad diuicias cum prope accipis confere
teod quam augere verbo fiduciam nulla cum con-

versia omnia paria paria dicitur Non ego tam
iam ita loquar ut ysdem id de rebus cum l. mu.
venam te accusante defenderem Apud imperatores
tu illa dicta sunt aliquid eadem ratione dicta Hunc
agendum est subtilius paria quo nammodo quia
nec honore quod honoris nix turpi turpius
Porro porro nam de isto magna dissensio est
Illa argumenta pro uideamus aut omnia paria
sunt paria ut inquit in fidibus plurimis si na
cara ita contenta uerius sit ut contenta sine
possit omne eque contenta sine sit paria quia dis
crepant paria sunt Igitur hoc ambiguo iudicio
eque n. contingit omnibus fidelibus ut contenta
sint illud non. quoniam ut eque incontenta tollit
igitur ista te nihil uiuat Nec n. omne auaritia
si eque auaritia est ducimus sequatur eadem ut
equos esse ducimus. eadem aliud simile dissimile.
Ut n. inquit gubernator eque peccat si palatium
nauem curat et si auri Item eque peccat qui
parentem et qui suum maritum uerberet Hec
u. uide. uis generis uis naus uerba et
ad gubernatoris actum nihil pertinet Itaque auri
palatium ne portat ad bene aut ad male guber.
nandum nihil inesse At quid me parentem aut suum
u. inquit intelligi et per et debet Ergo in gu.
bernando nihil in offusio plurimum inest quo
in genere peritur et si in ipsa gubernatione ne
gligencia est naus eversa manus est peritura
in auro quam in palatium Omnis n. per art.
bus uolunt attribuit esse cum que communis
appellatur prudentia quam omnes qui auri ar.
tificio presunt debent habere Ita ne hoc modo paria
quod paria sunt Vigent et nihil remittunt
quonamlingunt omne peccatum imbecillitas et constans
ne est Nec aut uia in omnibus subtilis eque
magna esse uia et eadem imbecillitas et constans
na l. tullius fuisse quam illi auri uis condemnari
est rogatione per senatum et quasi nihil me
res quod ipse in quibus paria inest ut q. he
maiores mores ut sint eo que paria in his re.
bus aut maiora sunt aut mores Itaque tam in

concludi. Et oratio hoc uno uico maxime mihi
 premi uidentur tu poia. Quod se posse putat
 duas uirtutes suas obtine. Quod est n. timere
 pugnas quam eundem duc' quod honestu sit
 soli id bonu esse. Qui dicit appetit' reru ad
 mouendu' accommodatu' nuncu' presertim. Ita
 ac ea noluit retine' que supiori sententia' quei-
 unt marstone' madue' Cum id fugit re ead
 defendu' que pparata uā tenet mordias que
 rursus dum sibi euelli et ordine noluit horridi
 oris euadit aspires duriores et oratione et
 moribus qual' illoru' istoru' et aspiant' fugiens
 paucius nec acerbitate sententia' nec differe'
 di spm' p'bat' fuitq' in alio gne' mox in
 alto' illustrior s'q' habuit in ore platone' are-
 stonle' reuocatum theophrastu' dicitur am ipis
 scripta declarat quos quide' tibi studiose et di-
 ligent' tractandos magnopere censeo sed qm' ad
 uesperescit et mihi ad ullam uertend' fuit nūc
 quidem haerens reru hoc id s'pe facias. Vos
 uo' nupit' e' nam quid possum' fac' melius
 et hanc quidem p'nuā cegi' a te opor' ut audi-
 as me que a te dicta sūt refellentem Sed memē-
 to te que nos sententia' ou' hanc' in quod uis
 alit' utimur. Mihi aut' uespera' nihil p'bari
 f'cupulu' nūm' abeundi sed uidebim' que in
 esset dicta discessimus.

QUAM audissem antiochum beate
 ut solebat ai' in p'sone in co Cy-
 nasso quod prolocomu' uocatur una.
 q' nobis ai' q' frater et t' pompom'
 L. nō frater noster augustin' p'ue'
 elus amore german' conatus' me' nō ut q' am-
 bulatōm post meridianu' conficim' machadēu'
 maxime quod is laus om' iura id tempus
 uauis esset usq' ad ipus ad p'sonem om' nūc
 uauis s'mone s'ce illū ab ipis stadia conficim'
 Lū aut' uenissim' machadēnu' non sine causa

Nobilitatem sparsa solitudo erat qua nolueram? tu
pysd natiuitate nobis inquit hoc datus ducam an
errore quodam ut ai ea loca uideam? In quibus
memoria dignos uis acciperem? multos esse uer-
sutos magis moueamur qua si ad eorum psonarum
aut facta audiamus aut scripta aliquod negamus
uelut ego nunc moueor. Verat n. mihi placuit
in mentem quem accipimus pmiu hic disputare so-
litum au? ead illi orandi pmiu non memoriam
solu mihi afferunt sed ipsum uident in conspectu
meo pone? Hic pensipus hic xenocrates hic
eius audior polemo au? illa ipa sunt sepio q
uident? Equidem eam uiam nostra hospitium
duo non hanc noua que mihi minor esse ui-
deat postea q est maior plebam mueri sty-
onem auonem celu nostru uero in pmiu am
cogitae? Tanta uis mest admonitio in loco
ut sine causa ex his memorie ducta sit dyspleid
Cum quibus est plane pysd ut diu inquit Na
meipsum huc modo uemente? quibat ad se o.
conens ille loq au? mala pphedus ob oculos
uersabatur quem pto quam admirer quau? co-
deceat. Ne quidem ad alioru memoriam edip-
podis huc uementis ex illo mollissimo carmine
quenam essent ipa hec loca requirerentis spenes
quedaz comituit manus pto sed admauit tum
Cum pompouing at ego que nos ut dedum
epiaro insectu? plens sum multu equidem
cum phedro quem miua diligo ut pto in
epiau? orat ut quos modo ptecedimur
sed uetris prouerby admonui uidu ueniri
Nec tari epiau? liq obliuisti pauptu auu? s
ymaguel non modo in tabulis nostra familia
res sed ead in podis et in anulis habem-
hic ego pompouing quidem inqua noster
iorari uident et fouasse suo iure Ita n. se
athens collocauit ut sit pene un? ex actas
ut id ead cognomen uideatur habuiss? Ego
autem tibi pysd assenior usu hoc eueme
ut acius aliquat et attenuis dedare uis
locoru admonui coguem. Fas n. me quidd

tempore methaphorice uenisse tradit, neque ad hunc
 spiritum ante dicitur quod praeparare ipsum illud locum
 ubi uitam ediderat sedemque uiderim. Hoc autem
 ipse et si multa morum parte athenarum sunt
 in quibus loca iudicia summorum uirorum tamen ego
 illa maior exordia. Modo non fuit carneadus
 quem uide uideor. Est non nota ymago a se
 quod ipsa omnia ingenii magnitudine obuia des-
 derat illa uocem putat. Et cum propter aliquod
 omnes quod lucius noster inquit. An cum loquar li-
 bentius inquit ubi demosthenes et ceteros me se
 deferat solus sunt. Sui non quisque studio maxime
 duatur. Et ille cum enbuius noluit inquit ex me quod
 qui in phaleram eam descendere quis in loco ad
 fluctum autem dedamur solus demosthenes ut fac-
 mti asuescit uoce. Vnde modo eam paulum ad de-
 ptum deum dedamur ut ad periculis se pulat
 acciderem quam id quidem infinitum est in hac
 urbe. Quiaque non ingredimur in aliqua historia
 vestigium pommius. Et cum propter aliquod acrio in-
 quit ista studia si ad imitandos summos viros
 spectant ingeniosorum sunt. Si tantummodo ad
 iudicia ueteris memorie cognoscenda curiosorum
 Et autem hortamur omnes curren-tem quidem ut
 spero ut eos quos nauasse nil eam imitari
 uelis. Hoc ego et si facit hic quidem inquam
 pro ut uides ea que precarius tamen mihi gratia
 est hortatio tua. Et cum ille amantissime ut sole-
 bat nos uos inquit omnes omnia ad hunc adole-
 ram conferamus. Tu promissum ut aliquid suorum
 studiorum philosophiae quoque imperat ut ut re-
 mittere que amat vel ut illud ipsum quod stu-
 det facit possit ornare. Sed utrum hortandus
 es nobis. Lucius inquit an eam tua sponte propen-
 sus es. Mihi quidem antiochum hunc audis satis
 belle uidentem attende. Et cum eum uel potius
 uerecunde facio inquit equidem sed audistis
 modo de carneade. Rapior illuc reuocat autem
 antiochus nec est praeter quem audiamus. Et cum
 pro et si hic inquit fortasse non potest se abie-
 nim hic adit me autem dicebat cum audire te ab

hac achademia noua ad ueterem illa' vocat' in qua
ut dice' antiochi' audiebatur / non hi soli nume-
rantur qui achademia uocantur pensippus xe-
nocrates polemo crantius atqz Sed etia' peri-
patetici ueteres quorum p'daps aristoteles quem
excepto platone hauri suo an recte dixerim p'd-
icem philosophoru' sed eos igitur quic te q'd
q'z eoru' n' scriptis et institutis cu' omib' docet' a
liberalib' omib' historia omib' sermo elegans su-
potest / Num uideres est tanta arau' ut ne-
mo finet in impetu ad illam rem / Illudore
satis ornatus possit accede' Ab his oratores ab
his imperatores ac reru' pub' principes exiterit
ut ad minora ueniam mathematica poete /
Musica media deniqz q' hac t'p' ex omi' arau'
officina p'feci sunt Ad que ego satis me magis
quid idem sentire p'p'd sed a te oportuit fa-
cta mentio est / Scides n' meus audie' alio
que nam sit istius uetus quam gmedias achi-
deme de finibus bono' p'p'areticoru'qz s'ma
Lensemus aut te finissime id ex platore
posse quod e' schaphiam neapolitanu' intro-
duci habueris apud te et ad plures ia' men-
s'es achemis Hic ipa' te ex antiocho uide' q'
requirit' Et ille ridens age age inquit Sta-
tis n' p'ite me nostri s'monis principu' esse uo-
lupti' & exponamus adulescenti si qua forte pos-
sum' Dat n' nobis id solu'd quod p' quis deus
dicit nunc putarem me machademia t'p' phi-
lozophu' disputatoz Sed nedom hinc obsequor
uobis molestus s'm Michi magis qui te idem ro-
gaui Num quidus et pompomus cu' idem se uel-
le dixissent p'p'd exorsus est au' oratio attende
queso Erunt satis ne uideatur antiochi' complexa
esse sententia qua' tibi qui facies eius aristum
frequet' audire magis p'batu' existimo An-
tis ornatus in peripareticoru' disciplina sit satis
a me ut breuissime potui pseudoante dictum
est Sed est forma eius discipline sicut fere cetera-
rum triplex Una pars est ars a natura dispe-
rendi alia uiuendi Tria natura sit ab his in ue-

stigmata est ut nulla pars celo. mari tra ut po.
tente loquar p̄missa sit quin eadē ad de rerū
mox om̄q; nudo locū cēt ut nuda non
modo p̄abili argumētatione sed eadē necessaria
mathematicorū rāone concludendū magnam
manū ex rebus pro se inuestigant ab rerū oc.
cultis cognationē attulerūt Persecutus est
aristoteles auctū om̄i ortus uetus figuris
Theophrastus autē s̄pū natū om̄i fe
rerū que e tra gignērentur causas atq; rātes
qua qua ex cognōe faciliō fieri est uespigat
rerū occultissimā differendū ab ip̄em non dia
lectice solū sed eam oratoria p̄cepta sūt tradi
ta ab aristotele p̄ncipe de singulis rebus in utra
q; partem dicendi exercitatio est instituta ut no
tū oū sēp sicut aristoteles dicit et tū utam
om̄ibus rebus quicquid ex utraq; pte dia pos
set exprimeret tū autē tū pars b̄nūmēdi
p̄cepta querēt ei quāq; est ab eis non solū
ad priuātē uitē rāonē s̄ eam ad rerū publicā
dicationē relata qm̄ fecit auctor non gūe
solū sed eam barbaricē ab aristotele mores insti
ta disciplinā a theophrasto leges eadē cognōm.
m̄ Lūm̄ utraq; eorū donasset qualem in
repu. p̄ncipem quēm d̄ p̄cepta at s̄p̄p̄et q
esset optimū reipu. status hoc amplius theoph.
rastus que essent in repu. inclinationes rerū
et momenta t̄p̄m quibus esse moderandū utraq;
res popularit̄ Vite autē degende rāo magis
illis quidem placuit quē in contemplatione et
cognatione posita rerū que quia decorū erat vi
te simillima sapientie uita est dignissima At
his de rebus splendidū est corū et illustis orō
De sūmo aut bono quia duo gēnēd lib̄z
sunt vniū popularit̄ s̄p̄m̄ quod exoteriā ap.
pellabat alim̄ Inuicē qd̄ d̄m̄m̄ r̄l̄q̄uē
non s̄ idē dīc̄ uiderentur nec in summa tri
men ipsa aut uarietas est illa apud hos qd̄
quos nomināui aut m̄iōr̄ dissensio sed ad
beatā uitā queratur idq; sit vniū quā philozo
phia spectare et sequi debeat sit ne ea tota sit

in potestate sapientis an possit aut lubricum aut
eripi rebus adipsis in eo non nunquam uicula inter
eos et dubitari uidentur quod maxime efficit theophrasti
de beata uita liber in quo multum admodum
fortune datur Quod si uita se habeat non possit
beatam prestare uita sapientia hoc mihi uidetur
deliciorum ut ita dicam molliorum ratio quod uita
uis gustasti postulat Quae ueniamus aresto
ulem et eius filium nichomachum cuius accurate
scripti de moribus liberi dicuntur illi quidem esse
aristoteles sed non uideo aut non potuerim par
similis esse filius Theophrasti tam adhibere
ad plerumque diuino plus in uirtute ueniamus
quod ille tenuit infirmitatis et roboris Summus est
utentem his Utrumque horum postea meliores illi
quidem in ea sententia quam reliqua philosopho
phi disciplinam sed ita degenerat ut ipsi ex
se nati uideantur Primum theophrasti strabo p.
hysia se noluit in quo et si est magnus tamen
noua plerumque et per pauca de moribus huius
lysiac et oratione lausque rebus ipsis ieiunior
conyungit Deinde et elegas huius aristo sed
ea que despicitur a magno philosopho Quam
in eo fuit Scripta sunt et multa et polita sed
nescio quo pacto auctoritas oratio non habet pre
terea multos in his docti homines et suauem re
communi quem iam aut peripateticum appellem ne
scio Summum .n. bonum uacuitate doloris
exposuit Quae aut de summo bono differunt de
tota philosophiae ratione differunt Aristoteles imi
tari antiquos noluit et quidem est gustate pro
sumus et redundat oratio attamen ut quidem
in patris institutis manet Proctoris eius audi
tor aduigat ad honestatem uacuitate doloris h
quorum finis suus est de summo bono dissensio
dicit uere peripateticus non potest Antiquorum
autem sententia antiochus noster mihi uidetur
per insequi diligentissime quam eandem arguunt
fuisse et polemone doct / sicut igitur Lucius
noster prudenter qui audire de summo bono po
tissimum uelit Hoc .n. constituto in philosophia

489
245

constituta sunt omnia Nam cum in rebus suis premissum sit siue ignoratum est quippiam non placet incommodum est in quibus neglectum est aliquid Summa autem bonum si ignoretur uiuendi rationem ignorare nece-
 esse est ex quo tantus error consequitur ut que in portu se recipiat siue non perit Cagnatibus au-
 tem rerum finibus cum intelligitur quid sit et bo-
 norum extremum et malorum initium ita ut sit ratio
 firmatio quod omni officiorum Est igitur quo quicquid re-
 feratur ex quo id quod omnes expetunt beate uiuen-
 di ratio inueniunt et comparari potest quod quoniam in quo
 sit magna dissensio est turba de nobis adden-
 da diuisa est quia huiusmodi antiochus habent ut po-
 terit Ille igitur uidet non modo quot fuissent ad
 huc philosophorum de summo bono sed quot omnes
 esse possent sententiae Negabat igitur ullam esse
 artem que ipsa a se proficeretur Sed enim si illud
 extra est quod arte comprehenditur Nilhil opus
 est exemplis hoc facere longius Est uero peripatetici
 nullam artem ipsam in se uersam sed esse
 aliud artem illam aliud quod proficiat sit arti quod
 uoniam ut medicina ualiditudo Nauigatio gubernatio
 sit uiuendi ars est prudentia Necesse est
 eam quoque ab alia re esse constitutam et proficiam
 Constituit huius fere inter omnes id in quo prudentia ui-
 saretur et quod assequi uellet aptum et accommoda-
 tum nature esse oportet et tale ut ipsum per se mu-
 taret et aliter appetitum animi quem homines gra-
 uiter uocant Quod autem sit quod ita moueat itaque
 a natura in primo ortu appetatur non constat de quo
 est inter philosophos cum summi bonum exquirunt
 omnes dissensio Locum in questionibus eius qui
 habent de finibus bonorum et malorum cum quaeritur
 in his quid sit extremum et ultimum finis recipiendus
 est in quo sint prima in uitametera nature quo in-
 uenta omnes ab eo quasi capite de summo bono et
 malo disputatio diuinitur voluptatis alii primum ap-
 petunt primum ad primum depulsionem doloris Alii
 censent primum appetitum et primum delectationem doloris
 Ab his alii qui primum primum manant nouant primum
 naturae in quibus numerat inuoluntate primum

seruationeque omni parati ualitudine sensus magis
doloris vacante uires pulchre atque gratie eiusque
quorum similia sunt prima in aut quibus utitur igno-
ra et semina Ex his tunc ad unum aliquod sit
quo primo natura mouetur uel ad appetendum id
repellendum nec quaquam omnino potest hoc tria pos-
sit esse necesse est omnino aut officium fugiendi
aut sequendi ad eorum aliquod referri Ut illa pro-
cedenda quod autem uite est duci merum truum
rerum aliqua uersum a qua totum uite ducit exor-
ditur Ex eo autem quod patet esse quo primo natura
mouetur existet eadem recta ratio an honesti que
ad uno aliquo ex illis tribus congrue possit ut
aut id honestum sit facere omnia aut voluptatis
causa eadem si eam non consequatur aut non dolendi
eadem si id assequi nequias aut eorum que secundum
naturam sunt adipsam eadem si non adipsam
Ita sit ut quanta differentia est in principis natu-
ralibus tanta sit in finibus bonorum malorum
que dissimilitudo Alii rursus idem a principis omne
principium referrent aut ad uoluptatem ut ad non
dolendum aut ad primum illa secundum naturam obtemperanda
Expositus iam sit de summo bono sententia trium
primarum hi principes uoluptatis aristippus non
dolendi Theomachus fruendi rebus hiis quas
primum secundum naturam esse ducimus carnaliter
non ille quidem auctor sed defensor differendi
causa fuit Superiores res erant que esse pos-
sunt quarum est una sola defensa eaque re hinc
Eam uoluptatis causa facere omnia ad eam si in-
dignum consequamur tunc illud ipsum consilium ita facere
si per se expectandum et honestum et solus bonum
sit nemo dicit Ille mutatione quidem doloris
ipsa per se quicquam in rebus expectandis putant
ne si eadem euitare posset sit uero facere omnia
ut adipsam que secundum naturam sunt et si ea
non assequamur id est et honestum et solus per se
expectandum et solus bonum potius dicitur Ex hoc
he sunt simplices de summo bonorum malorumque
sententiae due sine putamus quatuor defensione iuste
autem et duplices expositio summi boni tres

om̃o fuerint Nec vō plures si penitus rerū na-
turam videat esse potuerunt Nam aut volup-
tati p̃t ut aliphon dionamachos plaut aut
doloris uacuitas ut diodoro aut p̃ma nature ut
amiquis quos eodem achademios et peripate-
ticos nominat q̃z qm̃ non possunt oīa simul di-
ci hoc in p̃nāa notū est debent voluptates
se mouenda esse quando ad modū quēdam
uari sumus De uacuitate doloris eadem fere
solent dici que de uoluptate Et igitur de
voluptate cum torquato et dehonestate in qua
vna om̃e bonū p̃uenit cum ratione et dispu-
tatione p̃mū que cō uoluptate dicitur sunt ea-
dem se cadunt cō uacuitatem doloris ut
vō alia sit querenda contra eandem illam
sententiam Quocirca in mudo sumū bonū sic
expōitur ut uacat honestate nec officia nec
virtutes in ea ratione nec amare constat pos-
sunt Conuincit autē cū honestate uel volup-
tate uel non dolendi id ipm̃ honestū quod amplecti
uult efficit turpe Ad eas etiā res refertur que
agras quāz vna si quis malo careat i p̃mo
cum bono dicit esse Aliter uersetur in leuissi-
ma parte nature obscurantur est om̃es splendo-
rem honestatis ut dicit iniquitatis Restant ito-
ia qui ut peripateticas et achademias omnia
translatis nomibz alijs eandem res secuti
sunt hos contra singulos dua est melius q̃z
nūc quod agimus de illis cū uolentibus de motu
autem scientias que est animi t̃p̃ iniquitatis quod
appellat enchiridion eo separanda sunt ab disputa-
tione quia ista animi iniquitatis ea est ipsa be-
ata uita Quocirca aut non que sit sed unde
sit Nam ex plūte cicero q̃z sententia perichonis au-
stom̃ herilli q̃z in hūc orbe que conspiciunt
made non possunt adhibende om̃o non fuerunt
cum oīe hec questio de finibus et quasi de cō-
m̃is bonis et malis ab eo p̃fusa quod di-
cimus nūc esse non aptū et accommodatum
quodq̃ ipm̃ p̃t p̃mū appetatur hoc totū et h̃y
tollunt qui in rebus h̃y in quibus nihil quod

non aut honestum aut turpe sit negare esse ulla[m] cau-
sam aliam aliam antepanantem nec inter eas res que
quam om[n]ino putant necesse. Et herillus si ita sepi-
michil esse bonum per se[m]per om[n]i quod capiendi causa[m]
inueniuntur officio sustulit. Sic exclusis sententiis
reliquorum aut preterea nulla esse possit. Hec autem
ualeat necesse est. Ergo institutio veterum
quo eam sciri uidentur. Hic capiamus exordium
Omne autem se ipsum diligit ac simul ut ortum
est id agere se ut consuet. quod hic ei semper ad
omnem vitam tuendam appetitus a natura
datur se ut consuet. atque ita sit affectus ut opte-
ratur iniquas affectus esse possit. Hunc nunc
constitutum confusam habet et incertam ut tantum
modo uideatur qualemque sit nec quid possit. Nec
quid ipsius natura sit intelligit. Cum autem per se
paulatim et quatenus quicquid se attingit ad se se
et ponit et spem cepit. Alim sensum incipit
progredi se per agnosce et intellige iqua ob-
iactam habet eum quem ducimus animi appe-
titem. Septimum et ea que nature sensu apta
appetere et propulsare contraria. Ita omni a-
nimali illud quod appetit proprium est in eo quod
nature est accommodatum. Ita finis bonorum exi-
sit secundum naturam uiuere se affectum ut
optime affici possit ad naturamque accommoda-
tissime. Quoniam autem sua cuique animalis
natura est necesse quodque finis omni hunc
esse ut naturam explere. Nichil enim prohibet quod
esse et inter se animalibus reliquis et cum bestis
hominum communia quoniam omnium est natura
communis. Hec extrema illa et summa que
querimus inter animalium genera distincta et di-
spartita sunt et sua cuique propria et ad id
apta quod cuique natura deperat. Quare
cum dicimus omnibus animalibus extremum esse per
naturam uiuere non ita accipiendum esse quod
dicimus unum esse omni extremum sed ut omni
arbitrio recte dici potest commune esse ut in a-
liqua scientia uersetur scientiam autem suam
cuiusque artis esse se commune animalium omnium

secundum naturam uiue. Sed naturas esse diuisas
 ut aliud equo sit nā aliud boui aliud homini &
 tamen in omnibus summa communio. Et quidem non
 solum in animalibus sed etiam in rebus omnibus
 his quas natura alit auget et uenit in quibus
 uidemus ea que generantur e terra multa
 quodammodo esse sibi ipsa & se que ad uiuendū
 reseruantur & ualeant / et suo genere pueniat ad
 extremū ut iam liceat una comprehensione oia
 complecti. Non dubitemus dicere omne naturam
 esse suauitate sui idque habere propter se quasi finem
 et extremum se ut custodiat quam in optimo
 sui generis statu. Ut necesse sit omni rebus que
 natura uigilante similem esse finem non eundem
 Ex quo intelligi debet homini id esse in hominis
 ultimo sibi naturam uiue quod ut interpretemur
 uiue ex hominis natura undique perfecta et nō
 requirente. Hec igitur nobis explicanda sunt
 sed si enodamus nos ignorantes huius enim etiam
 et hunc nunc primū hoc fortasse audiemus fuisse
 debemus. Ita prorsus iniqua & si ea quidem que
 aduc duxerit quibus ad eam recte isto modo duc
 rentur. Exposita igitur nupit limitatione et
 expectandam aut ipsa se res habeat ut duxit d!
 monstrandum est. Et quoniam ordinem ordinem ab
 eo quod modo posui quod idem re ab se p m
 est ut intelligamus omne acat seipsū diligere
 quod quamvis dubitamus non habet est n. m. f. g. u.
 in ipsa natura deprehenditur suis animis seipsū
 se ut contra si quis dicit uelit non audiat
 tamen ne quid premitamus rationes quorum
 aut hoc ut sit afferendum puto et si quod se
 intelligi aut cogitari esse aliquod animal quod
 se ad erit res n. conuicta contrarie. Nā aut
 appetitus ille animi aliquid a se trahere aperit
 consulto quod sibi obest quia sit sibi inimicus
 ad id sua causa facit & odit se & simul di
 liget quod fieri non potest. Necesse est quid
 si quis sibi inimicus est ea que bona mala
 putare / bona contraque mala / et que appeten
 da fugere et que fugienda appetere que sine

Dubio uice sunt euerſio. *U*leq; n. si nonnulli re-
periuntur qui aut liquores aut alia exiaa q̄rad
aut ille apud ceteros qui dixerunt tanaspet se
mm? mutue suo nato fac' ut aut ip̄e dum fier
miser m̄as ip̄e sibi putandus est. Sed alij de
lore mouentur alij cupiditate iracundia etiam
multa efferuntur et ai in mala scientes uiuunt
tamen se optime sibi consule' arbitrantur. Ita
q; dicunt nec dubitant m̄h' se usus ē ubi
ut opus est facto sic uelut qui ip̄e sibi bellu
inducissent exuati dies noctesq; torquati uel-
lent. Nec vō se se ip̄i accusaret ob eam au-
sam quod se male rebus consuluisse dicerent to-
rum enim est querela qui sibi cari sūt se q; dili-
gunt. Quare quonensuq; dicitur male de se
quis me rem sibi esse immensū atq; hostis ui-
tam deniq; fuge' intelligatur aliquid sibi esse ei-
usmodi causam ut ex ip̄o intelligi possit sibi
quonq; esse caru. Nec vō pars est id nemine
esse qui quod se habeat m̄h' sua censet m̄es
se. Tollitur n. appetitus animi si ut in his re-
bus inter quas m̄h' m̄est neutram in pte
propensiores sumus. Item in nobismetip̄s
quemadmodu affectu sumus m̄h' nostra arbi-
temur m̄esse. Atq; eadē illud si quid dicere
uelit per absurdū se ita diligi a sese quonq; ut
ea uis diligendi ad alia rem quampiam
referatur non ad eum ipsum qui se se diligit.
Hoc aut in amicis cum offit cum in vir-
tutibus dicitur intelligi. Quia tū quid dicitur
pōt in nobis aut ip̄is intelligi quidem p̄t
aliqua quampiam rem. Verbi grā p̄ uolupte
nos amemus p̄ nos n. illam non p̄ eam
nosmetip̄s diligamus quonq; quid est quod m̄
q̄s p̄piciat se non modo caru sibi quonq; v̄m
etiam uehem' sibi caru esse. Quis est n.
aut quous quisq; cui morē cū appropiat non
refugit immo sanguis atq; ex aliesat metu et si
hoc quidem est m̄as dissolutos nature tam ual-
de phoresit quod uem est reprehendendi in
dolore. Sed quia ferē se afficiunt om̄s p̄as

argumētū est ab mītu naturā abhorre. Itaq; quo
 magis quiddam facit ut me eā reprehendat
 hoc magis intelligendū est hāc ipā mīta in
 quibusdam fūta non fuisse nisi quidem esset
 modica natura. Nec uero duo eorū mētū mīta
 qui quia pūa se uir bonū arbitratū aut quia
 quibus post mortem formidines extimescant
 aut si metuat ne cū dolore moriantur tam mīte
 fugiant. In paruis. n. sepe qui nihil eorū
 cogitant si quando his ludens minam parā-
 turus aliunde extimescat. Et cum eā fere
 inquit putamus quibus abest ad pāuendum
 intelligendi apta sibi mīta terrore moris
 horrescunt. Quis autem de seipso sapiente
 alit' exprimat. Quicquid cū de reuerēte esse mo-
 riendū tamen distēssu a suis atq; ipā relinquen-
 da luce mouetur. Maxime autē in hoc quidē
 genere uis est pīa natura cū et mendiat
 multa pīantur ut uiuat et augentur qmā
 ad uē mortis confecti hominē senectute et ex-
 perferant que philotēham uidemus in pīat
 qui cū morarentur non ferendis doloribus pīa-
 gubāt tū uita auaritia sagittas configebat
 tardus celeris stans uolentes ut apud arcum
 est pīanturq; contraxi corporis legumēta
 faciat. De hominū genē aut omno de am-
 malū loquor ut uerborū et pīant eadem pī-
 ne natura sit sive ut doctissimū uirū uisū est
 maior aliqua causa atq; diuinoz hanc uim
 ingemuit sive hoc uis sit fortuito uidetur
 eāq; terra gignit cornubus et uidiatibus uali-
 da sicut quod gignit animalibus sensui
 distributione et quiddam compassionē mēbroz
 qua quidem de re quāq; assensu hō qui h
 omnia rege natura putant que si natura negle-
 git ipsa esse non possint tamen conatū ut
 qui de hoc genē differant extimet quod ue-
 lū ac uel hoc intelligat si quando natura
 hōmī dūm hominē dic' me. Nihil n.
 hoc differt Nam pūa a se pōit quicquid dī-
 de' appetit. carū rerū que sibi condicant autē

Iure igitur *gustum* philosophi magis summum bo-
ni a natura petuerunt et illi appetitum rerum
ad naturam accommodantem ingenitum putaverunt
omnibus qui continentur ea accommodatione na-
tae se ipsi diligunt. *Democritus* videndum est quo-
modo satis appetitum est sibi quicquid a natura est
se carum que sit hominis natura. Id est enim de
quo querimus. At qui *propter* est hominem
corpore animoque constituitur. *Quia* primum sunt aut
partes sive corporis. Deinde id quoque videtur
et ut figuram corpus ut excellit aliis animis
ita constitutum ut et sensibus instructum sit et
habeat prestantiam mentis cui tota hominis na-
tura pareat in qua sit mirabilis quedam vis
rationis et cognitionis et sententiae utiturque omni
viam que corporis sunt ei nec auctoritate
aut animi potius compedit et cognoscit habet
faciliorem. Itaque ab his ordiamur. Corpus est
nostri partes utique figura et forma et statum
est aptum ad naturam sit appetitum. Neque est dubium
quin frons oculi aures et relique partes quales
ipse sunt hominem intelligunt. Sed certe opus est
ea valere et vigere et naturalis motus usque
habeat ut nec abesse quid coram nec egerit debilita-
tum ne sit id enim natura desiderat. Est enim autem
quedam corporis que motus et status nature
congruentius tenet. In quibus si peccatur distor-
tione et depravatione quidam aut magis statum
deformi ut si aut manibus ingreditur quis
aut non te ante sed retro fugit. Plane stupet et
hominem ex homine exuens naturam odisse videtur.
aut *Quamobrem* etiam sessiones et flexiones
frangit motus quales praeterit hominem aut mol-
lium esse solent contra naturam sunt carum si
animi iussu id veniat tum in corpore inuoluntari
hominis natura videatur. Itaque e contrario modo
quo equaliter quod habuit efficiens usque
corporis aptum esse ad naturam videtur. Tum
vero animi non esse solum sed etiam cuiusmodi
debet esse ut et omnes partes suas habeat mem-
bris et de virtutibus nulla desit. At qui in seipso

est sua augere unus ut ne quod impediatur quo minus
sua quisque nunc fagantur In his rebus celeriter
expedire pueris que subiecte sunt sensibus
Animi autem et eius animi partes que p[ri]mo
est queque mens nominatur partes sunt dicitur
Sed duo p[ri]ma quia vnu eoru[m] que n[on] generantur
sua p[ri]mo n[on] appellatur non voluntate Alii
eoru[m] que in voluntate p[ri]mo magis p[ri]mo nomine
appellari solent Quia est excellens in animi
laude prestantia p[ri]mo generis est doctus in con-
a que fecit appellatur vno ingeni nomine dicitur
eius virtute qui habent ingenios vocantur al-
terum autem genus est magnae ueritatis v-
tutis quae appellatur voluntas ut prudentia
temperantia fortitudo iustitia et reliquae
eiusdem generis et summi quidem hec erant de
corpore animoque dicenda quibus quasi inferioribus
est quod homines natus p[ri]mo p[ri]mo Ex quo p[ri]mo
p[ri]mo est quoniam ipsi a nobis diliguntur dicitur
que et in animo et in corpore p[ri]mo uelut est ea
nobis ipsa cura esse p[ri]mo p[ri]mo et in his esse ad
beneficiendum momenta maxima Nam au-
p[ri]mo p[ri]mo confusio sui necesse est hanc partem
quoque sui caritas esse carioris quo p[ri]mo p[ri]mo
sunt et magis in suo genere laudabiles Ea em-
mura expentur que sunt animi corporisque expleta v-
tutibus in corpore summi boni p[ri]mo necesse est q[uo]d
do quidem id tale esse debet ut totum et p[ri]mo
ad sit et tunc quo cognito debetur non p[ri]mo
q[uo]d nunc ipsi homines p[ri]mo sunt p[ri]mo et sua sponte
autem partes quoque corporis et animi et eoru[m] re-
que sunt in uelut motu et statu sua caritate
colantur et p[ri]mo p[ri]mo appetunt quibus exple-
tis facilis est coniectura ea maxime esse expleta
ex hostis que plurimum habet dignitatis ut opte-
antur partes que p[ri]mo p[ri]mo appetant uelut p[ri]mo
petenda maxime Ita fiet ut animi uelut cor-
poris uelut anteponantur p[ri]mo dicitur non
voluntate imitant dicitur voluntate que quidem
p[ri]mo dicitur appellatur uelut excellit propterea
quod ex ratione p[ri]mo qua nihil est in hoc diuini

Item omni rem qualem et creat natura et creatur q
aut sine aia) sunt aut non multo scias eoru) sumu)
bonu) in corpore est ut non insit illud diu) uide
atur in sue animu) illi pcedunt) propale ut pu
trept. Sunt autem bestie quedam in quibus ict
aliquid simile dicitur ut in leone ut in canib9 ut
me quib9 in quibus non torporu) solu) ut in suisu)
sed etiam amingoru) aliqua ex parte mouet ali
quos uidem? In homine autem summa animu)
animi est et in animo ratione ex qua uirtus est
que rationis ab soluas diffinitur qua) ead) ang
etiam explicandam putant. Quia ead) uirtu) ip
lia gignit educatio et perficit quedam est no)
diffinitio animadu) Itaq; et iuue) uitem et mor
dionu) arboremq; et nouellem et uetulu) et iu
ge) et senesce) Et quo non est alienu) ut aiant
bus se illis et apta quedam ad natura) ampu
tateq; alia) earu) augendaru) et alendaru)
qua)dam uirtutem esse que sit sacra et aia)
gratulu) que inuadit ampuet. erugat extollat
admirandenu) ut quo natura) ferat eo possit ut
ut ipse uirtu) si loqui possent ita se tractandus
tucudastq; esse fateantur. Et uic) quidem quod
eam uirtutem ut deute possint loquar est id ex
trinscas. In ipsa n) pced) magna uirtu) est ut ip
optime se habe) possit si ulla uirtu) adhibeatur
sit uo) si ad uitam sensus accessit ut appetitum
quenda) habeat et p se ipsam moueatur quid fi
turu) pntis. An ea que p multotem antea consti
quebantur et p se ipsam uirtutem. Sz uides ne aia)
tam ei uirtutem ut sensus quoq; su9 eoru)q; omni
appetit et si qua sunt ei membra aduicta uirtu) p
sit ad illa que p habuit uirtu) ea que postea
accepit. Nec enim finem habet que auctor
eius habebat sed uolat p ea natura) que p
ei aduicta sit iuue) ita finis erit et finis homi
ni aut finis neq; idem tunc. Non n) tam su
p) bonu) querat sed animalis. Quod si non
sensu) modo ei sit datus uirtutem aia) homi
nate est et illa pntia mane) ut tuenda) sit h
mulus esse cariora que accepta) uirtutemq; op

quumq; ptem aiffima meap; expleaone nature
 sum boni fine confiste cu longe multoq; pstat
 mentis atq; ratio Sic t extremis omi appetendoz
 atq; ductam a pma comitate nature multu gdi by
 afcendit ut ad sumam pueniet quod cumulatur et
 integritate corporis t ex mentis ratione pfecta
 sum igitur ea fit quam expofui forme nate
 p ut mao duet simulaq; oris effer se ipfo
 comefat iudicare q; poffet queus et totus ca
 nature t parat singularu continuo videret ad
 effer hoc quod querim omi reru quas ex pma
 summum et ulamid nec ulla uice pectat poffi
 Nunc ue a pmo quidem malitiae aucta nata
 est nec pcepta nec comofa poffi Progrede
 abus autem emibus fenfum tudente potuit
 quafi nofmetipfos comofimus Itaq; illa pma qme
 daco que a natura noftra facta est nobis obfcura
 et meta est pmutat appetitus ille animi intum
 agit ut pmutatq; integri effer poffimus Tu autem
 deffue repectimus et fenue quid sumus in ea
 fequi maxime atq; nati sumus Qua pte
 videmus in beffis que pmut in quo loco nati p
 ee eo se non commouet Deinde fuo quop
 appetitu mouetur Serpe angulor nati andhi
 olus euolat merulas comibus ut videmus
 boues vepas aoleis fuam deniq; naturam au
 q; effer ad nuuicid duemq; plicid in genere
 etiam humano appat pariu n pmo oia p
 iacent tpe omd fine ad sint Cum autem
 paululu firmant aarepti t animo intum
 et fenfib; comitatur ut pte exagunt t nati
 utuntur ad eos agnofcunt a quibus eduntur
 Deinde equalibus Delectantur libentq; se cum
 his congregant Damq; se ad ludend; fihellaz
 q; auduone duant de q; eo quod ipfo fupat
 aliq; tranfatu noluit pmutatutq; eaq; do
 mfuat rorofus mapus q; comentat aliq;
 et difa t eoru quos uident uolunt no igitur
 nomia quibusq; redius cu equalib; deactat
 p vnuat effer p leua uita debilitat aua
 q; duntat quoru fine caufa fieri mofit

putandum est. Est. n. natura sic generata hominis
ut ad omnem uirtutem propriam facta uideatur
ob eamque causam parum uirtutum simulacrum quorum
in se habent semina sine doctrina mouentur. Sunt
n. pma elementa nature quibus autem uirtutis qd
carmen efficitur. Nam ac ut nat. fiti sumus ut
et agendi aliquid et diligendi aliquid. Et liberali-
tatis et refrendi gratie principia in nobis conti-
nentur atq. ad scientia prudentia fortitudinemq.
apud animos habemus a contrariisq. rebus alie.
nos non sine causa eas quas dixi in pueris uir-
tutum quas simillimas uidemus equibus accen-
di philosophi ratio debet ut eam quas deus ducit
subsequens ad nature perueniat extremum. Nam ut se-
pe iam dixi in infirma etia imbecilliusq. mentis
uos nature p caliginem emittit. Tu autem progre-
diens qfematur animus agnoscat quidem ille na-
ture vim sed ut ut progre- possit longius p se
se tu nichilominus. Intra dum est igitur in rerum
natura et pennis quod ea populet prudentia. Alie
n. nosmetipsos nosse non possumus quod pceptis
quia manus erat qua ut ab homine uideretur. Nam
affligitur est deo libet nos igitur phitus apol-
lo noster nosmetipsos agnoscit autem hoc est una
ut vim nostri corporis animiq. normis sequi-
murq. eam vitam que rebus ipsis pferatur
et uiam autem is animus appetit a principio
fuit ut ea que duci quod pferissima a nat. habet
confutendu est cum id adepti sumus quod appetit
sit in eo quas ultimo consistit naturam atq. de
summu qd certe vniuersum sua sponte ipsi ac-
petit et se necesse est. Quomodo ante demonst-
tum est eam singulas eius partes esse p se co-
petendas in enumerandis autem corporis comodis
p quas pmissum a nobis uoluptatem punitur in
aliud tempus questio differatur. Vtrum n. sit no-
luptas in hys rebus quas pmissum sum numerat
esse dignum nec ue sit ad id quod agimus nihil
inter. Si n. ut mihi quidem uidetur non explet
bona nature uoluptas ued pmissum sui est in ea qd
quidem noluit nihil impedit nostram hanc con-

Prehensionem scilicet boni quae non constituta sunt per
 naturam ad ea per voluptatem appetitum commodum corporis vel
 aliquod appetitum neque eam constitutum summum bonum
 quae est propria naturae. Et ad hoc quidem ita nobis
 progressa ratio est ut ea doceant omnes. et prima guber-
 natione naturae. Hunc autem illud arguendum
 sequamur genus ut non solum quia nos diligimus
 sed quia cuiusque pars naturae et corpore et in animo
 sua quaeque ut est. Quia in his rebus summa non
 sponte mouemur sed ut a corpore ordinetur ut videtur ne
 ut per quia quae in membris praui aut debilitata a
 immutata sunt occurrunt hominibus ut eam contendant
 et laborent per effectum possint ut aut non appareat
 corporis uiam aut quod minimam appareat multumque
 eam dolores autem causa perferat ut si
 ipse usus membrorum non modo non maior uer-
 ueniam minor futurus sit eorum tamen species ad
 naturam ne reuertatur. Item cum omnis natura to-
 tos se expectandos putandos putent nec id ob aliud
 rem nisi per ipsos necesse est eam eum per se
 expecta quod unum per se expectatur quod in motu
 est et statu corporis nihil inest quod animaduertendum
 ipsa natura uidetur. Quomodo autem quis ambulet
 sedeat qui ducatur oris qui uideatur in quocumque sit. Ni-
 hil prae est in his rebus quod dignum libero aut
 indignum esse dicimus. Non odio dignus multo
 putamus qui quodam motu aut statu uidentur
 naturae legem et modum contempnere. Et quomodo
 hoc diuina de corpore quod est aut non recte
 pulchritudo eam ipsa per se expectanda esse du-
 cat. Nam si prauiatatem immunditatemque corpo-
 ris per se fugiendam putamus aut non eam
 ac fouisse magis per se forme dignitate sequamur
 et si turpitudinem fugimus in statu et motu cor-
 poris quid est aut pulchritudinem non sequamur
 sed eam ualitudinem uires uacuitate doloris non
 per utilitatem solum sed eam ipsam per se expectamus.
 Quomodo non natura sub omnibus expleti per
 hunc uult hunc statum corporis per se ipsum expectat
 qui est maxime e natura quae tota praebet
 si aut egrum corpus aut dolet aut ardet uiribus

Videamus animi partes quarum est aspectus illud
que quoque sunt exaltiores eo dant clariora iudicia na-
ture. Tantus est igitur in animis nobis cognitio
amor et scientiae ut nemo dubitare possit quin ad eas
res hominum natus nullo emolumento mutata rapiatur.
Videmus ne ut pueri ut verbis quidem a com-
plaudis rebus perquirendisq; delectantur aut pulsi
requirant et aliquid pro se gaudeat et alius mir-
rare se gestant ut pompa ludis atq; huiusmodi
spectaculis teneantur ob campum rem vel famem vel
sim perferant. Quod vero qui ingenio studiisq;
atq; artibus delectantur nonne videmus eos nec
rei familiaris habere rationem omniaq; propter ipsam
cognitionem et scientiam capere et ad maximam eam
et laboribus operari eam quam ex discendo capiunt
voluptate? Mihi quidem haec huiusmodi
quodam iudicio videtur in his que de scientia can-
tib; fingunt. Neq; n^o ^{videtur} suavitatem videntur
aut novitatem quadam et veritate tantum reu-
tate eos solere qui propter vehementer sed quia mi-
ta se propter perferant ut homines ad eandem sagam
discendi cupiditate adhererent. Ita tamen mu-
tatur uligem nam verum ut homines se ipsos
com. p. deus arguit) quin puppi flante uli-
ges. Auribus ut nostris populi immo ante
Nam nemo hac magis est transiens acula
su. Quam prius aperit uocem dulcedine captus
post uirum quidam sacrum pectore missis doc-
tor ad patris capitis puerum erat. Nos que
certamen belli clademq; cauemus. Breuia qua)
troie diuino numine uerget. Omniaq; clare
regum uestigia tris. Videt homines perari fa-
bulam non posse per continuum tantis uir uir-
tutis teneatur scientia pollicetur quam nos
mirum sapientie cupido patitur esse cariorum. At
omnia quidem scire cuiusq; modi sunt cupit
aspirat. Quia uero maiorem rerum contemplatione
ad cupiditatem scientie summorum uirorum est putat
scirem n. ardorem studij consensu fuisse in archi-
mede qui dum in puluere quidam deservit att-
aus ne patriam captam esse senserit. Quamvis

Aristotem ingenio consumptum uidemus immensum
 quod puerum aristophanem putamus etate in literis
 duxit. Quod de pythagora quod de platonem aut de
 monacho loquar a quibus propter discendi cupiditatem
 uidemus ultimas vias esse peragrare quicquid non
 uident nihil inquit magna cognoscere dignum aut
 uerum. Atque hoc loco quod per animi uoluptates ali
 diant ea studia que dixi non intelligit. Nemo enim
 ea per se operanda quod nulla utilitate oblecta dele
 ctantur animi atque ipsa scientia etiam per modum
 datura sit gaudeant. Sed quod attinet de rebus
 tam apud plura requirit. Atque si queramus a
 nobis scilicet motus contemplationisque rerum cele
 stium conuersum omnem que nunc obscuritate oculorum
 cognoscimus quemadmodum nos mouerunt et quid hi
 storia delectet quam solemus persequi usque ad eger
 mus. Primum repemus inchoata persequuntur. Secundo
 sola mensura esse utilitatem in historia non modo
 voluptatem. Quod ad fons fabulas et quibus
 uolunt nulli duci potest ad voluptate legimus
 Quod ad uoluntatem nomina eorum qui quid gesser
 unt non nobis esse parentes parum multum per
 minime necessaria. Quod quod homines infamia
 fortuna nulla spe rerum gerendum opifias de
 magis delectantur historia maioremque eos uide
 possimus res gestas audire et legere uelle qui a se
 gerendi absint confecti senectute. Quod circa in
 telligi nunc est in ipsis rebus que discuntur et ag
 untur. Inuenerunt in esse quibus ad discendum
 cognoscendumque moueamur. Et uerum quidem phi
 losophi in historiis impubem fingunt quibus nunc
 sit inter sapientum quos circa omni liberatos nullum
 necessarium uite cultum aut parum requirentes
 nihil aliud esse actum putant nisi ut omne te
 pus inquirendo ac discendo in nunc agitione
 consumant. Illi autem non solum bene uite quod
 oblectantur uidentur sed etiam leuiter inmiscetur
 Atque nulla cum in patria essent habuit et tunc
 horum nulla in custodia nulla in exilio dolore
 sui doctrine studijs leuauerunt. Princeps huius cum
 phaleris demetrius in patria pulsus esset in

Tertia ad philomen se regem alexandria conuult
qui cum in hac ipsa philozophia ad quam et hortamur
excelleret theophrastus esset auditor multa pdara in
illo calami opo oas scribit non ad usum aliquem suum
quo erat obuius sed animi cultus ille erat ei qd
quidam humanus usus Equidem et in anpidio
prioris eruditio homine oculis apertis sepe audiebat
cum se lucis magis qm utilitatis desiderio moue-
ri dicit Somni deniqz nobis mps requiem copre-
et medicina quandam laboris effertet contra ni-
tuzam putaremus dani Quis est enim sensus ani-
anemqz tollit omes Itaqz si aut requiem natu-
non querat aut cum possit alia quadam ratione
consequi facile putaremus qui etiam mte agen-
di aliquid dyfenditqz cum prope contra naturam
uigilias sustineat pleamus Sunt autem duriora
uel plane pspicienda nec dubitanda iudicia nature
maxime filis in homine sed in omni animali
ut appetat animus aliquid qd si neqz ulla ydix
quietem sempiternam possit pui ffiale est hoc die
in pms pueroru etatibus quauqz n. ueroz me-
moria in hoc gene uidet in omnes uetes
philozophi maxime nostri ad manualia ac-
cedunt quod in pueritia facillime se arbitrat
nature voluptatem posse cognoscere Videmus
ignat ut amqueat ne infantes quidem possit
Cum uero paululu proceperint lumbibus
uel laboriose delectantur ut ne uerbis
quidem deterren possint eas cupiditas agendi
aliquid adepti una cum etatibus Itaqz mps io-
audissimus quide) nos somno usuros putamus
exclusionis somni nobis nolimus dari Idqz
si accidat molis mps putamus Quia ead mte-
rissimos homines nescio qua singulari segnae p-
ditos uidemus tamen et in animo et corpore
mouet et ad re nulla impediuntur neapad
aut autolu) posse aut quere) quempid ludid
aut smone) alique) require) Cumqz no) habe-
ant ingenius ex doctua oblectationes sicut
eos aliquos et semiales conscaud Vt bipe
quidem quas delectationis causa gelidimus cu)

cupiosus alantur q̄ p̄ essent libe fiale parantur
 se p̄ continet motusq̄ p̄litos t̄ uagos a nā p̄bi t̄
 bus requirunt itaq̄ ut quip̄ optime natus insti-
 tusq̄ est esse om̄o nolit munit p̄ ḡrendis nego-
 cis orbatos possit paratissimis nesci uoluptatib̄
 Nam aut p̄uam̄ aliquid ḡre maluit aut qui
 alioz animo fuit fapessue rep. honoribus mipe-
 xissq̄ adipiscendis aut totos p̄ ad p̄dica doct̄e cō-
 ferunt quā in uita t̄m̄. abest ut voluptates cō-
 ferant ut ead̄ curas sollicitas uigilias p̄ferat
 optimas parte horū que in nobis diuina dūc̄
 da est nescim̄ et mens aae fruuntur ut volup̄
 requirunt nec fugiunt labore Nec vō meminit
 aut admirationem eam̄ rem̄ que sunt ab antiqua
 rep̄e aut nūc p̄gatione nouarū qua p̄dico q̄
 facere non possunt om̄i cōd̄i rerū obliū m̄
 labuam̄ nihil humile cogitat tantūq̄ ut est ta-
 libus in p̄dib̄ ut eos ead̄ qui p̄bi alios p̄se-
 erunt fuit bonorū quos uilitate aut uoluptate
 dūgit tamen in rebus querendis explicand̄
 p̄ nūc cūc̄ cont̄e uideam̄ q̄ hoc q̄
 apparet nos ad agendū esse uirū p̄arum
 aut quā plura ut absarant p̄ ead̄ minora uir-
 tūbus p̄arum aut fuit p̄m̄ ut m̄hi q̄d̄
 uideat ut h̄c quonū nūc in ratione uisum
 consideratō cōp̄m̄d̄ rerū cōp̄m̄d̄ et eam̄ q̄h̄
 a nūc cōd̄i t̄ l̄t̄m̄ nūc p̄d̄ r̄as
 potest p̄m̄p̄ rerū adm̄ p̄d̄ ut adm̄
 trāda p̄d̄ p̄d̄ temperata p̄d̄ t̄
 iusta r̄as relique v̄tutes t̄ d̄t̄m̄ v̄tutes
 am̄p̄m̄ que nūc t̄ cōp̄m̄ om̄i h̄c
 iusta dūm̄ Ad quonū ead̄ cōp̄m̄ t̄ usum
 uir cōd̄i nūc p̄d̄ p̄d̄ d̄d̄m̄
 Ammum in rerū p̄p̄a p̄ma sunt sed
 p̄s p̄ḡm̄bus usq̄ aguntur nec sunt aua
 in p̄m̄ in ortu nūc t̄m̄ t̄ m̄ll̄m̄ q̄d̄
 ut nec res uideat d̄p̄m̄ ut agere possint Vir-
 tutes in beate uite que dūc̄ m̄m̄ cōp̄m̄
 da sunt p̄s l̄m̄ apparet nūc ead̄ p̄m̄
 ut p̄m̄ qualia sunt intelliguntur P̄d̄
 in p̄lato (sc̄p̄) au ead̄ in p̄m̄ cōp̄m̄

Ut sapientia verasque opinionem assequi possit. Quia
quod de primis partibus commodis suis dictum est nunc de
maioribus. Consequentibus uideamus. Quia igitur
corpus quidem hominis per se generatur et formatur ut a
lia in primo ortu perfectum alia per gradum etate
perficitur. Itaque sane nullum adiumentum et quibus
et aduentibus uteretur. Animum autem reliquas res
ita perficit ut corpus. Sensibus non ornatur ad res
percipiendas idoneis ut nihil aut non multum
adiumentum ulla ad suam confirmationem indiget.
Quod autem in hominem instantissimum atque op-
timum est id desinit ut si delectabilem mentem que
omnem uirtutem iam ante se habet ingenuamque
sua natura uirtutis pariter rerum maiorem et
quasi instituit docere et inducit in ea que merentur
tunc elementa uirtutis. Sed uirtute ipsa indiget
nihil unquam amplius nostris est quod nostrum dicitur
arbitrio est quam ad ea principia que accipimus
consequencia consequere. Quod ad sit id quod uoluit
efficiat quod quidem plures per haud paulo magis
ipsi ipsum se se expectandum quam aut sensus
aut corporis ea que ducimus quibus tantum per-
stat mentis excellens perfectio ut uix cogitari pos-
sit quid nescit. Itaque omnes honores omnes di-
tates omne studium ad uirtutem et ad eas actiones
que uirtuti sunt consentaneae referantur corporis omnia
que aut ita in animis sunt aut ita geruntur.
Vno nomine honesta dicuntur. Quia omnium
queque sunt nomine que significanter rerum uirtu-
tibus queque magis uis et natura per magis uidebi-
mus. Hoc autem loco tunc explicemus. Hoc ho-
nesta que dico preter quod quod nosmetipsos
diligamus. Preterea suapte natura per se esse
et pariter uideamus. Pueri in quibus ut in spe-
culis natura reuerentur et uirtuta studium de-
tinere sunt quanta etiam uirtute effecuntur
lenia ad uirtutem. Ut pudet uirtutes ut se accusa-
ri nolunt. Quia cupiunt laudari quod illi labor
res non perficiunt ut equalium principibus sunt que
memoria est in his benemerentibus que referuntur
de gratia cupiditas. Atque ea in optimis quique

Indole maxime apparet in qua hec honesta q
 intelligimus a nā tanquam adumbrantur Sed
 hec in pueris expressa In his uō etatibus q tam
 confirmare sunt quis est tam dissimilis homin
 qui non moueatur & offensione turpitudinis &
 de probacione honestatis Quis est qui uō ad
 libidinosam pēluuioq adulescentiam Quis con
 nulla etate pudorem constantia ead p pū nihil
 mouet non tamen diligit Quis p nuntio
 rem fregellum proditorem quamq reip. nost
 profuit non odit Quis vrbis conseruatorem
 vrbem Quis exiter fac non maxime lau
 dat qui cubili nome odio non est Quis au
 sorem mortui non diligit An obliuioni quā
 tope in audiendo legendis moueamur cum p
 e tunc amice iam magno alio aliquid pū in
 nosom Quis loquit de nobis que ad Cauda
 et deus nati suscepti instituti sumus Qui dāo
 res vlti atq imperatoris exarantur in theatris
 ita illi dūtur ego sum horreus amiq ab alio
 imo emūto ego sum mō horreus Quis autē
 eam exat ab utroq datur conturbato errad
 q regi ambo exo vna vult pūmū quāto
 hoc igitur & quādo ne mī admirantibus ma
 gnum Vleno est igitur qui non hanc affectu
 animi pber atq Cauda qui non modo uolunt
 nulla querunt sed contra uoluntatem ead cons
 uant fides Talibus exemplis non fuit pū
 fabule feruēdo hystorie refert sunt & quide
 maxime nostre Nos n. ad facta ita accipie
 da optimū iurū delegimus nob nūces mīmt
 regibus nostri mparatores pro salute patrie su
 a opita mouerunt Nostri consules regem mī
 mas finū mēibus iam apēopmquantem
 mouerunt aut ueneno ut auerēt Nostri
 in repu. lūrena & que p vīm obliuū pūmū
 uoluntad morte lūeret mūcta est utque mē
 fidei filia ne supraretur Que quidem oia
 et innumēabula quis pūa est qui non melli
 ger et eos qui fuerūt dignitatis splendore
 duabus mēmores fuisse utilitati suam nosq

in ea laudemus nulla alia ex m^o honestate dua
quibus rebus expositio breuiter nec .n. sum cop
am quam popu quia dubitatio in re nulla erat
persecutus sed his rebus concluditur pfecta et
uirtutes om^{es} et honestu illud quod ex his uir
tutibus exoritur et in y^o heret p se q^o excedit
In omⁱ autem honesto de quo loquimur nihil
est tam illustre nec quod laus patet qua quicunq
inter homines homi et quasi quidem pfectus
et ymumacat uirtutem et ipsa cunctis generis hu
mani que nata a p^omo statu quo a p^o creatori
bus non diliguntur et tota domus conuergit
et p^ope quicunq seip^o sensum foras aspiciat
omnibus p^omu^o tunc a finitibus deinde amon
ex tunc in ciuitatibus cum ciuib^{us} et y^o qui
publice p^omy atq^{ue} amia sunt deinde totus q^ole
ex generis humane q^oue amon affectu suu
atq^{ue} tribuens atq^{ue} hanc quam duo p^onetate que
nomen humane munificet et eque uicis iustia
dicatur an suu aduente pietas bonitas libedione
benignitas abnuat quas sunt quicunq^{ue} euy^o Atq^{ue}
hec ita iustiae p^oa sunt ut sunt idem et lig^oed
gmuna Nam ai sic homines natura gnata sit
ut habeat quoddam innatu qua si eade atq^{ue}
populac^o quod gra pollutione notant quicunq^{ue}
ager quicunq^{ue} uirtus id a quicunq^{ue} et ai qui p^osu
caritate atq^{ue} p^oactate humana non abhorret
uicissim iustia ut ipa se uirtu in cunctis uirtu
tes se illas ceptat p^ouari .n. iustia m^o a
fora uirtu m^o a sapientia non potest p^oualis
est igitur omⁱ hec quam dico q^ospiratio id
sensu q^o uirtutis tale est illud ipsum honestu
quicunq^{ue} quidem honestu aut ipa uirtus est
aut uirt^o g^opta uirtute quibus in rebus iustia
q^oenacens uirtutibusq^{ue} respondens rectu et
honestu et constans et natu q^ograuet p^ostare
p^ou^ost. Atq^{ue} hec quicunq^{ue} q^ostusq^{ue} uirtutis tunc
a philosophis ratione quicunq^{ue} d^ostinguunt Nam
in ut quicunq^{ue} copulatur sunt ut omⁱ omⁱ p^o
habet sunt Nec alia ab alia p^ossit p^opari t^o
p^oum suu atq^{ue} nimis est ut fortitudo et libe

ribus punitisq; diuina temperantia in p[ro]p[ri]etate
 voluptatibus prudentia inde leuati bonoru & malo-
 rum iusticia in suo aug[ustin]o retribuendo quuando ip[s]e
 inest in om[n]i uirtute uita queda quicq[ue] foras spe-
 ritus alioq[ue] apparet atq[ue] completat[ur] exigit illud
 ut amia ut fructus ut p[ro]p[ri]etate ut affines ut aues
 ut om[n]es deniq[ue] quuando n[on] p[ro]p[ri]etate homi[n]u[m] esse
 nolimus p[er] se exspectandi sunt an eoru[m] nihil ex-
 pectat ut se in fine atq[ue] extremo bonoru[m] Ita sit ut
 duo gener[um] p[er] se exspectandi exp[er]iantur hui[us] quod
 est in hui[us] in quibus appletur illud extremu[m] que p[er]
 aut animi aut corporis Nec aut que sunt ex-
 p[er]iant id est que neq[ue] in sunt in animis neq[ue] in
 corpore ut amia ut parentes ut liberi ut p[ro]p[ri]etate
 ut ip[s]a p[ro]p[ri]etate sunt illa quidem sua sponte cara
 sed in eod[em] gene[re] que illa non sunt Nec uo[rum] uicq[ue]
 summu[m] bonu[m] assequi quicquid p[ro]p[ri]etate p[er] om[n]ia
 illa que sunt ex[tra] quicquid exspectandi summo bo-
 no gmerentur quomodo igit[ur] iniquos ueru[m] e[st]
 p[er] om[n]ia refert ad summu[m] bonu[m] p[er] amia
 p[er] iniquitatu[m] p[er] quicquid ex[tra] summo bono
 non gmerentur Huc uidelicet ratione quod ea
 que ex[tra] sunt p[er] tuentur officiu[m] que oritur
 a suo cuiusq[ue] gene[re] uirtutis Nam et amia o[mn]i-
 es parentes et qui officio fungitur in corpore p[ro]dest
 quod un[um] fungi officio in recte facit est que sunt
 orta ex uirtutibus que quidem sapienter uirtutes p[er]
 quicquid ap[ud] diue[n]te natura Nam p[ro]p[ri]etate aut hui[us]
 et in ingenuis excellentiis p[ro]p[ri]etate ex[tra]tuit
 spe glorie que h[ab]et formam honestatis & similitu-
 dinem quod p[er] ipsam honestatem uicq[ue] p[ro]p[ri]etate
 atq[ue] absolutu[m] rem una p[ro]p[ri]etate o[mn]i ma-
 laudanda p[ro]p[ri]etate uidet[ur] quomodo gaudio co-
 plerentur aut inuicem eoru[m] adu[m]brata op[er]e
 lerentur Quicquid n[on] adu[m]brata uoluptatibus ap[er]it
 tunc inuicem inflama[n]t in n[on] p[ro]p[ri]etate q[ue]
 aeternit[ate] arripuit tanta lenia p[ro]p[ri]etate arbu[m]
 nunt quanta aut sup[er]ore affricat[ur] humilibus
 uictu aut p[ro]p[ri]etate archagone euerfa quem h[ab]et
 berma digressio p[ro]p[ri]etate die inuicem gaudio affat
 quicquid L. p[ro]p[ri]etate in regem p[ro]p[ri]etate ap[er]it addu[m]

Ducet eodem fluvio mectur. Age nunc lucia in eate
aio alone? excellentiaq. vtrius? Jam non dubitab
q. eam compositis huius magno aut exspectat in
ueneris semp. sicut boni qui omni motus forme
mutationesq. rerum et ipm leues et inbecilles fo
re intelligat p. in vtrius ita? viderunt illa. n.
que sunt a nobis bona corporis numerata complet
ta quidem beatissima vitam sed ita ut sine illis pos
sit beata vita esse? Illa n. parue et exigue sue vite
accessiones bonorum ut quemadmodum stelle in radio
solis sic vite in virtutis splendore ne cernantur qd
Atz hoc ut ue? dicitur parua esse ad beate viuendum
momenta ista corporis comodorum sic minus uolentiz
est nulla esse dic? Qui n. sic disputat obliu. mhi vi
denatur que ipsi egerint principia nature. Tribuensq.
est igitur huius aliquid dumodo quantum tribuendum sit in
uoluntas est et philosophi non tam gloriosa quam uita
querentis nec p. mhiis prius ea que secundum na
turam illi ipsi gloriosa esse faciebantur et uidere ta
tam vim virtutis tantanq. ut ita dicam auctoritatem
honestatis ut reliqua non illa quidem nulla sed ita
parua sint ut nulla esse uideantur. Hoc est non oia
sprenas p. uirtutem et dicitur ipsam suam laudibus
amplificans. Quia deniq. hoc est videtis q. plerum
et p. feda explicatio summi boni. Hinc aut prius
accipe? conati suam quisq. uidet? uoluit afferre sen
tentiam. Sepe ab alexandro a thomaphrasto mirari
lucet est laudata prosequi rerum penam. Hec uno
capite herillus sciens summi boni defendit q.
se nec rem ullam aliam p. se expectandam. Multa p.
dicta ab antiquis de contemnendis ac despiciendis re
bus humanis. Hoc una aristo tenuit p. uita atq.
virtutes negauit rem esse ullam aut fugiendam aut
expectandam. Postquam est a nostris mhiis esse rebutes
que p. naturam essent non dolere. Hoc huius
summi esse duxit boni. At ued calpho et post eu
diodorus cu? aliter uoluptate? adamauisset aliter ua
ritatem. Solus uenter honestate carere? ponit que
est a nostris laudata maxime. Tamen illi uo.
luptatiz diuersa querat? et uirtutes habeant in
ore totos dies uoluptatemq. p. duntaxat. ex

pen dicant. *P*ende consuetudinem quasi altera alteri
 naturam effici quasi impulsu multa faciunt nullam
 querentes uoluptatem. *S*toria restant huius quidem non
 unam aliquam aut alteram a nobis sed totam ad se
 nostram philosophiam transulerunt ut ut velut fuerit
 eorum rerum quas ceperunt signa gmentis se illi ut se
 tempus nostris pro suis uterentur nomina tamquam rerum
 notas mutauerunt. Ita relinquunt sola haec discipli-
 na digna ingeniarum artem studiorum digna eru-
 ditione digna claris uiris digna principibus digna
 regibus. *Q*uae cum duxisset paululum instaret
 quid est inquit satis ne nobis uideor pro meo me
 in nostris auribus commentatus. *E*t ego tu uero in-
 quies. *P*ro ut sepe alias se hodie ista nosse uisus
 es ut si tu uisus semper nobis fieret non intro-
 grecas supplicaudis putarem. *Q*uid quidem
 ei probavi magis quod meum staphileam Neapo-
 litanum doctorem illud tunc nobilem sanus sane pi-
 puerum aliquanto ista seans dicebat plura apertius
 his qui multum in fortibus sed aut uideri intra-
 in bonis aut malis corporis ponere. *E*t ut dicit
 inquit sed haec ab antiocho nostro similia dicitur
 multo melius et fortius quam a staphileo dicebantur.
*Q*uam ego non quod quid ubi a me probatum sit
 sed huiusmodi nostris quem discipulum cupio de-
 aliducere. *A*um licet mihi uis ista ualde pla-
 ta sit quod in te scire puto. *A*um mihi pro
 quid ergo inquit dicit ne addiderim ueniam.
 an cum discere mauis ea que cum prolati di-
 dicere mihi stat. *E*go uis ista mihi promitto sed
 nomina meministi mihi licet probare ista que sunt
 apte dicta. *Q*uid non pro ea que probabilius ui-
 deantur ei non probare. *A*n uero inquit quid
 quam pro probare quod propter quod apprehensum
 quod agnoscere non habet. *N*on ista inquit pro
 magna dissensio. *N*ihil non est aliud quam uoluntate
 nihil pro mihi posse uideatur mihi quod pro
 pueri uis ita diffinitur a staphileo ut uideatur qui
 quid posse pro mihi tale uerum quale falsum esse
 non posse. *I*tem haec cum illis est dissensio cum
 peripateticis nulla sane sed haec omittimus

Habent n. et bene longam et satis largosam disputationem
 Illud mihi ac minime festinanter dictum videtur sapi-
 entia omnes semper esse beatos. Nescio quo modo prius
 laus ordo. Quod si ita essent. que Christophorus de for-
 tuna de dolore de cruciatu corporis dixit ac quibus
 quique bonis vitali nullus posse parare vel ne in se
 Nam illud vehementer repugnat eandem beatum esse et
 multum malis opus. Hec quoque quoniam non sane
 intelligo. Ut igitur tibi non plus inquit viti-
 tio tanta vim esse ut ad beatum iucundum seipsum qua-
 ta sit. An si id est ita si posse fieri negas ut qui
 virtutis compotus sint eandem malis quibusdam affici
 beatum sint. Ego vero nolo in virtute vim esse qui
 magnam sed quantum aliam nunc tantum posse
 ne esse tantum si quaquam extra videri habeant
 in bonis. At qui inquit si stultus concedat ut viti-
 sola si ad se vitam afficiat beatum et videri eandem
 perparat. Quare n. mala illi non videtur ap-
pellare afficiat aut invidiosa et reicienda ut alie-
na naturae esse concedat ea nos mala dicimus sed ex-
qua et porro minima. Quare si potest esse beatus
 is qui est in aspectu reiciendis rebus potest ut qui
 esse qui est in parvis malis. Et ego puto magis
 si est quisque qui ante in corpore videtur solent
 que res agant ut est profectum in. Quare et
tende quod nam in eo aduc foris videtur quod
ego queram non possunt. Istic sum inquit et pri-
 us quid ad id quod queram respondeat. Responde-
 bo me non querere magis hoc tempore quod virtutis
 efficitur possit sed quod constanter dicatur quod ipse
 a se differat. Quod igitur inquit modo. quia
 cum a Zenone magis hac magnifice tempore et oratio
 eduxit virtutis ad beatum vivendum seipsa ostendit.
Quare inquit responderet quia inquit quod homo
sum sit nullum est aliud bonum. Non querere
 iam verum ne sit illud dico ei que dicant pateri
 re me se coherere. Duxit hoc quidem epictetus
 semper beatum esse sapientem quod quidem solet
 ebullire non nunquam. Quem quidem cum sumus
 doloribus conficiantur aut dicuntur ipse suavis est quod
 nihil autem. Non pugnem cum homine aut cum

habeat in nā bonū illud utrum non intelligit ei qd
sibi duendum sit ac dolore est sumus malū dūq
Eadem uicē in ea adūsum te oratio est. Dicit ea
dem omnia et bona et mala que quidem dicit qui
nūq̃ p̃m̃ putat ut dicit uiderat ualentes uires
statuē formā integritatē magnitudinē om̃i deformi
tatem morbu debilitatem mala iam illa externa pre
tu quidem. Sed hec ac corporis bona sint eorū confu
entia ēte in bonis numerabis amicis liberos p̃p̃s
diuitias honores opes. Contra hec attende me nihil
dicit si ista mala sunt in que p̃t mādē sapiens sapi
entem esse non posse ad beatē uiuendū satis. Immo rō
nūq̃ ad beatissimē uiuendū parum est ad beatē rō
satis. Admāduertū m̃q̃ te q̃to mō paulo antepone
et satis ab amico nō sūo dicit sic p̃t. Sed quid m̃m̃
p̃bāndū quam esse aliquē beatū nec satis beatū q̃d
autem satis est eo quicquid accessit minimum q̃t
uenit minimum beatū est et nemo beato beator. Ego
tibi inquit q̃ merellus qui tres filios consules uidit
e quibus uicē eadē r̃ensorē r̃ triumphātem. Tu
autem pretorem eosq̃ saluos reliquit r̃ tres filias
nuptas cum ipse consul eadē r̃ensor r̃ augur fuisse
triumphasse ut sapiens fuit nōmīe beator q̃ ut item
sapiens fuerit qui in p̃ore stare hostiū vigilijs et me
dia nocturnis est regulus. Quid me istud rogas m̃q̃
Stoicorū roga. Quid igitur eos responsuros putas in
chilo beatiorem esse merellū q̃ regulū. Inde igitur m̃q̃
audiendū est. Tamen a p̃posito m̃q̃ ab erratum. Nō
ñ m̃q̃ quero quid uerū sed quod auq̃ duendū sit
Vitam quidem. Dūnt alii alio beatiore. Tam cui
nas uideres. In uirtute ñ sola et in ip̃sō honesto ad
sit bonū p̃positū. Auq̃ nec uirtutes ut plūz illis nec ho
nestū accipit. Idq̃ bonū solidū sit quo qui potuit ne
cesse est beatus sit cum id augeri non possit in quo ui
ro possum est beatus esse qui p̃t esse quisq̃ alius alio
beator. Videt re ut hec continuit. Et hercule fa
cendum est ñ quod senao mirabilis est apud illos rō
extus rerū. Respondent extremis p̃m̃s media uisq̃
omnia omnibus quid sequatur quid repugnet uident.
In geometria p̃m̃a si dedit dūda sunt omnia. Con
cede nihil esse bonū nisi quod honestū sit comedendū.

est in uirtute possum beatam uitam. Vide rursus rursus dabo
hoc dandum erudilus. Quod nunc non uenit ea generu
bonorum. Unde et oratio uenit ad extremum heret in sa
luta. Supra n. dicitur nihil posse ad beatam uitam dees
se sapientem. honesta oratio socratica plato uis erat. Audi
deus dicitur inquit non potest in se ueretur. illa paupertas
si malum est mendicis beatus esse non potest. quia sit
sapientem. At Zeno cum non beatus modo sed eam diuites
dicitur ausus est. Doleat malum in rebus qui angitur
beatus esse non potest bonum liberi. misera orbis bonum
patria misera exilium bonum ualidum misera morbus
bonum integritas corporis misera debilitas bonum molu
mis acribus misera rebus. Quae si per singula consola
do luare uniusa quomodo sustinebit. Sit n. idem cum
debilis morbo gravissimo aspectus exil orbis egens
torqueatur caecos quem hunc appellat Zeno beatus
inquit eam beatissimum quippe inquit cum tam doctum
gradus istam rem non habet quam uirtutem in qua
sit eam ipsum beatus tibi hoc incredibile quia bea
tissimum quod tuum incredibile. Si n. ad populum me
uocatis eum qui ita sit affectus beatus nunc probabitur
Si ad prudentes aliter dubitabit fortasse sit ne in
in uirtute ut ea predicta ut in phalarides. Chaurus be
sunt. Aliter non dubitabit quia et sciam quicquid sibi
dicant et nos repugnancia. Alcophron igitur inquit
tibi libet ille placet de beata uita tamen ab errantibus
a proposito et ne longius prosumus iniqua pro se si ista ma
la sunt placet. Uolente igitur tibi uidentur inquit mala
ad querat inquit in quo uiam respondero ueretur te huc
atque illud necesse est quo tandem modo inquit. Quia si
mala sunt is qui est in his beatus non erit. Si mala
non sunt uixit omnis ratio peripateticorum et ille uidens
in deo inquit quid agas ne discipulum abducam times.
Tu uero ducas hic si sequatur. Erut n. meum si te ad
erit. Audi igitur inquit. Lia tend n. ut ait Alcophron
stus mihi insinuenda oratio est. Primum auctoritas phi
lozophiae consistit in beata uita companda beate n.
uiuendi cupiditate mens omnes finis. hoc mihi
cum tuo fratre querit. Quare hoc uidendum est pos
sit ne nobis haec oratio philozophorum dare possit
arte. Nip. n. id fuerit cum plato egyptum peragunt ut

A sacerdotibus barbaris numeros & celestia ampetit. Cur
 post tharentum ad archum cur ad reliquos purgare
 os carum tunc actionem bonos ut ad portam ex-
 pressit adiungit purgareorum disciplina eaq; q
 sonates repudiabat addidit. Cur ipse purgareos
 & egyptu lustravit persarum magos adiit. tantum
 regiones barbarorum pedibus obijt tot in aia infini-
 sit. Cur hec eadem demoritur qui uere falsue que-
 renus dicitur oculis se puage. Certe ut quam
 minime ammi a cogitationibus abducatur patet.
 momu neglexit agros. deseruit malos. Quod quod
 aliud nisi beatam uitam qua si et in reru cogit
 ponatur tamen ex inuestigatione nature consequi
 uolebat ut esset bono animo. Id n. ille summum
 bonum enigmam et sepe athamiam appellat id
 est am. terrare liberu. Sed hec & si preclare nos
 tamen & prolixa pauca n. neq; ea ipsa enucleate
 ab hoc de uirtute quidem dicta. Post. n. hec in hac
 urbe pmi a paxate queri opta. Deinde in hac Co-
 cum delata sunt nec dubitat quin in uirtute omnes
 ut bene sit etiam beate uiuendi spes poneretur.
 Que ad Zeno didiciss a nostris ut in acrobatis
 presidi plet de re eadem frat duo alio modo. hoc
 tu nunc in illo probas p. uocabulis reru mte mo-
 stanac tamen ille effugit nos effuge non possumus
 Ille merelli uitam negat beatorem quam reguli pro-
 nendam. tamen nec magis expectandum s. magis fini-
 endam et si opus est eligendam merelli reuendaz
 reguli. Ego quam ille pponendam et magis eligen-
 das beatorem hanc appello nec ullo minimo mo-
 mento plus ei uite eduo q. stoia. Quid interest
 mi quod ego res nouas uobis uobis appello illi noua
 noua querat quibus idem dicat. Ita quemadmodum
 in senatu semp est aliquis qui mepretem postulet
 sic isti nobis cum meprete audiendi sunt bonu appel-
 lo. quicquid standu naturam est quod contra ma-
 lum. Hec est plus sed tu etiam. Crisippe in fo-
 ro domi in schola diffinit. Quid ego aliter hunc
 alie philosophus loqui putet oportere. Quam qap
 sit alie doctos & indoctos. Sed cum constaret me do-
 ctos quam res queq; sit si homines essent uitate

Loquerentur dum res maneat vā fingant suo arbi-
trari Sed nemo ad inconstantiā cūmen ne sequens
duas me aberrat Quam tu poms in verbis ego
positam in re putabam Si satis erit hoc pceptū
in quo adiutores suos optimos habemus tanta
vim esse virtutis ut omnia si ex alia parte ponā-
tur ne appareant quidem ac omnia que illi comoda
certe dicunt esse et sumenda et eligenda et propo-
ta que ita diffinuit ut satis magno commendata sint
Hec igitur cum ego ter nominibus a suis appellā-
ta partim nouis et cōmētibz cōmētibz ut ipa
producta et reducta partim eā significantiū quod
n. mēst expectat an eligas Anhi quidem eā long
uidebit quod eligunt et ad quod delectus adhibet
Sed cum ego ipa omnia bona duxero tū refert
q. magni dicam ip expectanda qm ualde Sm aut
nec expectanda ego magis q. tu eligenda nec a
ego pluris commendata qui bona quam tu que p-
ducta appellas omnia ipa neque est obsequari ne
appare et mūtates ip plis radios mūtate An
qua in uita est aliquid mali ea bona esse nō pē
Me seges quidem igitur spias ubi eribus et crebris
si auena usum uideris nec mercedem questuosa
si in magnis luriis parit aliquid dampni amē-
cerit An hoc usquequāq. aliter in uita et non ex
maxima parte de tota iudicabis An dubium est
quin virtus ita maximā partem optineat i. e. b.
humani ut reliquas obruat Audelo igitur quod
pdm naturā sint bona appellare ne fraudare suo
ueteri nomine q. aliquid potius nōm requirere
Virtus autem amplitudine quasi in alia libe-
lance pone Terram mhi crede ea longe i. ma-
ria depmet Semp n. ex eo quod maximas pars
conmet latissimeq. suadetur tota res appellatur
Dum q. aliquem hylare uiue Igitur si semel
hupior effectus est hylara uita amissa est An
hec in eo M. lappo quem semel apt in uita vi-
sisse Lucillus non contingit ut ea re minus age-
lappo ut apt idem uocaretur pollicem fammā
felix appellat Nilil acciderat ei quod nollet
m. quod audu quod delectatu et abiecerat in

mari ergo infelice una molesta felice rursus ad
 is ipse amulus in pectoris piscis inueniunt est ille
 uero si impudens quod certe quoniam tyrannus nunquam be-
 atus Si sapiens ne tunc quidem miser cum ab o-
 rone paret daret in reua' actus est. At multis malis
 affectus quid negat sed ea mala uirtutis magni-
 tudine obtruncantur. An ne hoc quidem peripateti-
 cis conatus ut dicat omni uirtutum bonorum id est
 sapientia omnibus virtutibus ornatorum uita' oibz
 partibus plus habe' semp' bonum quod mali. Quod hoc
 dicit. Stoiis leg' minime sed istius qui voluptate
 et dolore omnia metuitur. Nonne clamat sapiens
 plus se adesse quod uelit quam quod nolit. Cum
 tantum igitur in uirtute ponantur y qui se facit
 uirtutis causa nisi ea voluptate' accideret ne
 manu quidem uisuros fuisse quid fac' nos oportet
 qui istius immunda animi p'stantiam omnibus bonis
 corporis antere dicamus ut ea ne in conspectu quidem
 relinquantur. Quis n' est qui hec aude' in sapiente
 duc' audeat ut si fieri possit uirtutem impetari alia
 at ut dolore omni liberetur. Quis noster ducit
 quod non pudet ea que stois aspera dicunt mala
 duc' melius est turpe' aliquid fac' ut voluptate
 quam honeste ad dolore. Nobis heradonites ille
 dyomachus flagitiose destitisse uideatur a stois p'
 oculorem dolorem. Quis n' hoc didiciss' a Ze-
 none non dolore am' doleret. Illud audient nec
 tam didiciss' malum illud non esse quia turpe non
 esset et esset ferendum modo. Hic si peripateti-
 cis fuisse p'maniss' credo in sententia quoniam dolor
 dicit malum esse. De agitate autem eius for-
 titer ferenda p'puit eadem que stois. Et quod
 archesilas tuus et si fuit in dispendio p'muor
 tamen noster fuit. Erat n' polemone' is ad
 arderet pudenter dolorem uisiss' quod hominem ar-
 neades epicteti p' famulatu' et tristis esset mune
 quod inquit aeneade n' nihil illius huc puer
 ostendit pedes et pedes at eueni huc mallet
 non dolere. Hec igitur est nostra ratio que abi-
 uideatur inconstans cum p' uirtutis celestis et di-
 uinam tantum p'stantia ut ubi uirtus sit resp'

Magne faciente laudabilisq; uirtute gressu ibi impia
et erumna non possit. Tamen labor possit et molestia
non dubit. Dicit omnes sapientes se beatos esse sed in
si possit ut sit alius alio beator. Atqui iste locus est pe-
ro ubi caa atq; ena confirmandis mihi quod si tenuis
non mo) meū credne) sed caa meū abducas luct-
tum quātus mihi quidem inquit satis hoc confirma-
tum uidetur. Atq; quidem philosophia au) antea se-
pellicalem plures estimaba) quam possessione) reliq;
Ita mihi duces uidebatur ut ab ea parce possem
quicquid in sudys nostris concupissem. Hanc igitur leuor
era) auarorem repletam q; utras quod quida) ei de-
esse dicebant. Utautq; nostram quidem pompam
inquit locant. Sed me hercule pgrata mihi oratio
tua. Huc n. latine dia possit non arbitratur ea
dicta sunt q; ne minus plane q; diuini a g;as
vis aptis. Sed huc est si uidetur et rea) quidem
ad me. Quod n. ille dice) et satis disputatu
uiderant in opidu) ad pompinu) omib; perregerunt.

Vnde defensionu laboribus Senatoris
 q^{uod} muneribus aut oio aut magna et
 parte essem aliqui libitius retuli me
 brute / te ^{quod dicitur} orante maxime ad ea
 studia que retenta ad remissa te
 poribus longe indulto ^{quod dicitur} remissa et cum
 omⁿi ardu que ad rectam que ad rectam viuendi
 viam pertinerent rurs et disciplina studio su
 pientie que philosophia dicitur continetur hoc
 mihi latius literis illudque putavi non quia
 philosophia grecas et literis et doctoribus papi
 non possit sed meum semp iudicium fuit oia
 nostras aut invenisse p^{er} sapientiam qm g^{ra}ti
 que ampta ab illis fuisse meliora que quide dig
 statuissent in quibus elaboraret. Vnde moreto
 et instituta vite resq^{ue} domesticas ac familiares
 nos profecto et melius tuem^{ur} et laudamus re
 vo publica nostri maiore in melioribus q^{uod} dicitur
 et instituta ex legibus. Quod loquitur de re mili
 tari in qua cu^m vultu nos mlti viderent in ph
 caa disciplina tam illa que natura non literis
 assecuti sunt neq^{ue} in greca neq^{ue} ulla am gente
 sunt confecta. Que n^{on} tanta g^{ra}ti que tanta co
 stantia magnitudo animi probant fides que in ex
 cellens in omⁿi g^{ra}ti vultu in ullis fuit ut sic am
 maioribus n^{on} comp^{ar}anda. Doctri greca nos et
 omⁿi g^{ra}ti literaru superat in quo cu^m fuisse via
 non repugnare illam cu^m apud grecos antiquiss^{im}
 e doctis genio sit poetraru. Si quidem homeru
 fuit et hesiodus ante roma condita archilocus re
 gnante romulo. Serius poetraru nos accepimus
 annis ante roma condita huius limus
 fabula dedit appo claudio ora filio marci tu
 ditius consulibus Anno ante natu^m C^{on}stium
 qui fuit nuornatu qm plantus et neuius Sed
 ygnis a nostris poete at ing^{ra}ti id^{em} recepti qm^{od} est
 in originibus pullos esse in epulis cane^m commias
 ad tibione de claroru homⁱⁿ v^{ir}tutibus honore tu
 huc qm non fuisse delecto oro^m eufonia i qua
 obicit ut prahu^m n^{on} nobilioz ip^{so} in iu
 clum poetas duxiss^{et} duxerat ante consul ille

[illegible]

Large paper
no. 11
no. 11

copia: comoda. ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ <

ne in an nec qm apud grecos iudices res agere potes
adhibe' demostenem Tibur' pro te erit maxima id
na dicenda causa hec fortasse metui et tanto mte
tense esse sempiternu malu' adeo ne me delirare
tense ut ista esse credam an tu hec non credis in
mine v' male hercule narras. Cur qd qz dixer
tus esse possem nisi con ista dicam Quis non in e
modicam aut quid negoti est hec poetar poetar
conuide' Ac qui plem libri sut con ista ipsa distinau
philozophoru Inepre sane quis n est tam veror
quem ista moucant Si ergo apud mferos mfi
non sut ne sut quide apud mferos ulli Ita proz
sus existimo vbi ergo sut hz quos mferos dicit
aut quem loca moluit Si n sut nup' esse non
possumt Ego v' nup' esse illos puto igitur ne
esse quidem prorsus istomod et tamen mferos ob
id ipsu quidem quia nulli sut Nam mallem ver
berum metueres quam ista tam inconsiderate
dicat Quid tandem quem esse negas eundem
esse dicit nisi est aaimen tua Cum n mferum
esse dicit cum cum qui non sit diuis esse Non su
ia habes ut quid dicam Quid dicit igitur mfe
rum esse veru ca. rassum qui illas fortunas m
te dimiserit Miseru' go p'm qui tanta gla sit
orbatus Quid demq mfero qui hac luc carcat
Reuolue' eodem se n oportz si mferi sut tu ac
modo negabas eis esse qui mortui esset Si igitur
non sut nihil possunt esse ita ne mferi quide sut
Non dico fortasse eam quod scias nam istud ip
non esse ai fuerit mferum puto quid mferus
qm omnino nunq fuisse Ita qui non dum na
ti sunt mferi iam sunt quia non sunt et nos
p post mortem mferi futuri sumus mferi fu
im' antequa na Ego aut no qmemini anq
sum natus me mferu' tu p' meliore memoria
es vltim fac' et qd de te recordare Ita uariis q
dicam ego eos mferos qui na non sut et no
eos mferos qui mortui sut E' ergo eis dicit
fmo quia non sut ai fuerit eis mferos esse
pugnancia te loqui non vides quid n tu pugn
quam non mferi sed omo quicq esse qui no s

An tu egressus porta arpena cum columi sapionuz
 seruilium metallo sepulcra vides miseros putas
 illos. Qm me vō pms post hac non ita dicam
 miseros esse Sed tantū miseros ob id ipsū quia nō
 sunt. Non dicit igitur miser est. Al. Cassus sed tū
 miser. Al. Cassus plane quasi non necesse sit qap
 ipso mō pms id esse aut non esse. An tu dicit
 has non imbutus quidem cō. In pms n. hoc tū
 omne pms ut sit n. mī pms oauit ut ap-
 pellarem arpena utat post alio si nūc vero me-
 lius. Id go est pms qd' est vñ aut falsū. Cui
 go dicit miser. Al. Cassus. hoc dicit miser est nas-
 sus ut possis iudicare vñ id falsum ne sit aut mī
 dicit omnino. Age. iam pms non esse miseros
 qui mortui sūt qm extorsit ut faceret qui omō
 non essent eos ne miseros quidem esse posse. quid
 qui viuū. cū moriendū sit. nōne miseri esse
 sumus que n. mī ut pms esse iudicabim cū dicit
 et nates cogitandū sit. Jam pms esse moriendū
 quid go intelligis quā mali de huius qd' dicit
 decessit. Quomam modo cūa si mori ead mor-
 tuis miseri esset. Infinitū quoddā et sempiternū
 malum haberemus in vita. Nunc pms cūcū ad
 quā aui sit decessum. nihil sit pms cūcūcū
 sed cū mī. videris epurari acuti. nec mīlī
 hominū ulti sūmū sequi. Quā n. n. agnouerit
 tam si potero lūme. Sab. n. me grece. Cui in
 latino sermone non plus pōle' quam in greco locū
 Et recte quidem. Sed quid tandem est epurari
 istam sūmū. Emori nolo sed me esse mortuū
 nihil estimo. Jam agnosco grece. Et qm coegisti
 ut concederem qui mortui essent eos miseros nō cō
 persic si potes ut me moriendū quidem esse mis-
 rum putem. Jam istuc quidem nihil negon est
 Quōd' hac nihil negon est aut que sūt tandem
 ista maiora. Qm si post mortem nihil est mali
 ne mors quidem est malū. cū pms tūp
 est post mortem in quo mali nihil esse videtur
 Ista ne moriendū quidem esse malum est. fide
 n. pms quidem esse ad id quod nō est ma-
 lum confidem. vberius ista queso. hec n. pms

signa p[ro]ut ut confitear me cogunt q[uod] ut assentiar
 Sed que sunt ea que dicit te m[u]ltum moliri ut doc
 am non malu[m] non esse sed ea bonu[m] esse mortel no
 postulo id quidem h[ab]eo tan[quam] audire ut n[on] non efficax
 q[uod] v[er]o tan[quam] morte ut malu[m] non sit efficax sed nihil te
 int[er]pellabo q[uod] m[er]ito d[icit] audire malo[m] quod si go
 rogaueris aliquid nomine resp[on]debit. Sup[er]bi quide[m]
 est sed m[er]ito quod n[on] erit malo non rogis. Vera
 tibi mortem et ea que v[er]o ut potero expluabo nec
 ta[m] q[uod] ph[ilosoph]i appello certa ut sint et f[aci]ta que d[icit]
 sed n[on] homin[um] v[er]o v[er]o probabilia d[icit] m[er]ito
 sequens ultra n[on] quo p[ro]grediar q[uod] ut v[er]o v[er]o vide
 am non habeo. Certa d[icit] h[ab]ere qui et p[ro]p[ri]a ea p[ro]p[ri]a
 se d[icit] et se sapientes esse p[ro]fitemur. Qu[od] ut u
 detur illos ad audiendu[m] p[ar]ti sum[us]. H[ab]ere igitur ip
 sa que videtur notissima res esse. Quod sit p[ri]mu[m]
 est iudicand[um] sunt et qui defensum animi a cor
 pore putat esse mortem. Sunt qui nullu[m] resp[on]dat
 fieri defensum sed vna anima censet alij stat[im]
 dissipat alij duo p[er]mane[n]t alij semp[er]. Quod sit p[ro]p[ri]a
 ro ip[s]e aut vbi aut unde magna dissensio
 est alij v[er]o ip[s]i aut videntur ex quo p[ro]p[ri]a
 videntes concordet que dicuntur. Et nasci et
 prudens h[ab]ere consil[ium] coradu[m] et egregie cordatus
 homo v[er]o elix sagax impeditur animi
 censet cora[m] suffusum sanguinem alij p[ro]p[ri]a
 v[er]o causa est animi p[ro]p[ri]a tunc alij nec
 cor ipsum p[ro]p[ri]a nec cerebri quanda[m] parte[m] esse
 animi. Sed alij in corde alij in cerebro dixerunt
 animi esse sedem et locu[m] animi aut alij dicunt
 ut fere nostri declinat n[on] n[on] Nam et agere
 anima[m] et efflare dicunt animosam et bene aut
 v[er]o et ex ea s[im]il[itu]dine ip[s]e aut aq[ua] ab anima d[icit]
 est p[ro]p[ri]a s[im]il[itu]dine aq[ua] ignis videtur. Sed
 h[ec] quidem que d[icit] v[er]o cerebri aut ignis v[er]o
 reliqua fere singuli ut multi ante veteres p[ro]p[ri]a
 autem. V[er]o p[ro]p[ri]a musiq[ue] idem p[ro]p[ri]a
 ipsius corporis intensio[n]e quada[m] velut i[n]t[er]nu
 et fidibus q[uod] armonia d[icit] p[ro]p[ri]a et v[er]o t[em]p[or]e
 Nam et figura v[er]o motus ceteri t[em]p[or]e in tantu[m]
 sonos h[ab]ere ab armonia suo non recessit et t[em]p[or]e d[icit]

Illud h[ab]et p[ro]p[ri]a
 solutio

corpus corde animi ad cor
 p[ro]p[ri]a exiguu[m] et d[icit] //

Differantur liberi mortis meum possum id agam
 si id non potest nisi hac quod auctorem explicari vult
 si videatur hoc illud aliter ^{et} malle te intelligo id
 puto esse quodammodo efficiet non eo ut quidam vult sit ea
 rum summa quas cepimus moris aut malum non
 sit aut sit bonum potius Nam si cor aut sanguis
 aut aliter est aut certe quod est corpus morietur cum
 reliquo corpore tempore Si autem est forte dissipabitur
 Si ignis extinguitur Si est acceptorem armonia dis-
 soluetur Quod de dicearcho dicam qui nihil dicit
 animam dicere esse hys sunt omnibus nihil post mortem
 potest ad quoniam potest pariter non autem vita sensus amittit
 autem non sentiens aut nihil est ullam in parte
 quod nescit Reliquorum sententiae spem afferunt si te
 hoc forte delectat posse autem cum e corporibus
 existerent in celis quasi in domicalud suum pervenire
 autem videtur delectat idque primum ita esse velim Deinde
 etiam si non sit nihil persuaderi ut velim Quod
 ergo opera nostra opus est vult eloquentia platoni
 superare possumus Quod tibi ergo diligenter curis cui
 librum qui est de auctoritate amplius quod despectus mihi erit
 Fecit me herode et quod sepius sed nescio quod dum
 Ego assensior sum posui librum et meum ipse de
 immortalitate animi cepi loquere assensio omnis illa da-
 bitur Quod hoc dabo ne autem mane autem post mortem
 aut morte ipsa interire donec Quod si manent
 beati esse quodammodo interire non esse miseris quoniam
 ne sint quidem Nam istuc auctor a te paulo ante co-
 cessum Quod igitur autem autem morte malum tibi vide-
 dicitur que autem bonis non efficiat autem manentibus a non
 miseris sensu contentis Exponere igitur nisi molestum
 est primum si per autem remane post mortem Quam si
 minus id obtinebis (est emendatum) docet autem omni ma-
 lo morte Ego non ipsum videri ne malum sit non
 dico care sensu sed carendum esse auctoribus quidem
 ad istam summa quoniam optima non possumus optime
 quod in omnibus autem et solum et debet vale primum (et
 primum quidem omni amicitia que quo propius ab-
 erat ab ortu et divina progenie hoc melius ea fuisse
 que erat va remebant Itaque vult illud erat in istud
 pias illis quos castos appellat firmius esse in mente sensu

Dicitur quod primum assensio
 admodum autem autem celis
 et de celo diffinitio boni ubi
 ubi semper suo eis primum
 vult si ergo illi primum deo
 omnia in ista vult quod
 in ista acceptum primum
 quod illa autem quod primum
 fortiter et aliter optime
 hanc rationem et primum
 hanc perfectam hanc

de platone
 de primum in ista
 apud istum hanc opus va-
 ce ut non alibi primum
 primum posse autem primum
 primum primum primum

Nemo. n. met suo ^{comodo} dolet fortasse et augere
Sed illa lugubris lamentos' fletus q' meus est ex
eo q' cum quem dilexi^m uite comodis privatum.
arbitratur / idq' sentire atq' hec ita sentim' nae
duae nulla ratione nullaq' dicta Magn' vō
argumentu' est nūq' q' de immortalitate auri ta
tātam iudicē / q' dicitur fuit Et maxime quidem
que post mortem futura sint. Sicut arbores que al
tero spelo p'sunt ut ait in fine phed' Emī / quod
spectans nūq' ex postea spelo ad se p'tine' / ergo
arbores seret diligens agricola quaru' aspiciet huc
ca' p' nūq' / vix magnus legēs inuenit rep.
conferet quid proceras liberoru' quid p'aga
nomis. quid adp'oneat filioru' / quid repamētoru'
diligentia quid p' sepulchroru' monumēta / elagū
significat' nūq' nos futura exagitat' quid illud
nōm dubitat quin p'eamen ne a'pi deat ex
optima q'q' natura / que ē melior igitur n' hūm
gnē nā quā coru' qui se natos ad homines iu
uandos nutandos consuandos arbutantur abyt
addox heracles nūq' abisset n' cum int' hocet
esset cam p'bu uiam immūisset / vetera iam ista
et religione omni consecrata quid n' hac re pu
tot tantoq' uiros ob remp' m'fate cogitasse ar
bitratur. Idem ne ut finibus nomen suu' q'q'
vix immuetur / nemo vūq' sine magna spe d
mortalitate se p'am offeret ad mortē licet ē
causā themistod' licet epaminode / licet ne et
vetera' et cetera queram' mhi. Sed nescio quod
inhēt in mentibus quasi seculoru' quoddā ang
stia' futurū ē. Vix in magnis ingēniis alapis
q' aut et existit maxime et apparet fuallime
Tūc quidem dempto quis tūm esset amē q'
p' in laboribus et p'iculis vixet loquor de p'icapi
bus. Quid p'ete non ne post mortē nobilitat'
uoluit' Vnde ergo illud Aspiate o aues semē
ymaginis p'inet hūc vix p'ueit magna
facta p'icū / herodem gl'e p'igrit ab h'et
huoru' patres affecit gl'a Idemq' / nemo me lac'
me aut noluo vix p' ora uitium Sed quid po
etas opifices post mortem nobilitari nolunt d'is

est phidias ^{scilicet} sm ptem ^{speciem} includit in clipeo ^{minime} ~~ramene~~
 conscribere non licet quod nū pti non ne hys libris
 ipse quos pibut de gremynenda glia sua nomina
 mptetur quod si omi consensu natus vix est
 omis qz qui nūq sunt consensu eē aliquid qd ad
 eos ptiat qui vita reseruit nob quoy istud ex
 istimam diuine (et p quoru) aut ingenio aut vntu
 lūm excellit ex arbitrio quia nā optima sit
 die ne um ^{Maxime} ^{visibile} est ai optima qsqz
 maxime postitū fūit esse aliquid cuius post
 mortem sensum sit habitus Sed ut deos esse
 nā optima ^{qualisqz} sint ratione cognoscim
 sic pmanē auct arbitram ^{consensu} nationū
 omi qua in sede maneat qualisqz sint recte disti
 di est ^{quā} ^{ignora} ^{fūit} ^{inferos} ^{casqz} ^{fūit}
 dūm quā tu gremynē non sine causa videbat
 In ^{hūm} n cadentibus corporibus hū q hūm re
 cū ex quo dūm est humani sub tūa respicit re
 liquā uitam agi mortuū ^{quā} ^{corp} ^{op}
 magis exortē qscūqz suū quos anxiet potē ^{fūit}
 ē confessus theat in quo suū mulierale ^{pueri}
 monēt audiens tam gūde carmen adsum atq ad
 uenit acherunte mē uia alta atq ardua p spe
 lūcas ^{fūit} ^{pruans} ^{appet} ^{perdē} ^{maxime} ^d
 rigida constat ^{regia} ^{caligo} ^{inferi} ^{tantūqz} ^{va}
 luit errore qui mhi quidem iam sublatu videf
 ut corpa ^{uenerat} ^{cū} ^{faci} ^{ta} ^{ca} ^{fieri} ^{apud} ^m
 feros fingerent que sine corporibz nā si possent
 nec intelligi auct n pscipos ^{uiventes} ^{no} ^{potu}
 mente qscūqz ^{forma} ^{aliquid} ^{figuramqz} ^{quē} ^{bat}
 Inde homeri tota ^{Inde} ^{ea} ^{que} ^{mentis} ^{amici}
 appus ^{Inde} ^{manā} ^{facit} ^{Inde} ^{mūnā} ^{nef}
 auern ^{laus} ^{vū} ^{ac} ^{exatantur} ^{obscū} ^{umbra}
 apio hospo acherontū ^{falso} ^{sāgne} ^{imagines} ^{mor}
 tuū ^{hū} ^{tame} ^{ymagines} ^{loqui} ^{voluit} ^{qd} ^{fieri}
 nec sine ligua nec sine palatū n sine fauā ^{la}
 terū ^{pulmonū} ^{vi} ^{et} ^{figūā} ^{pat} ^{illū} ^{aut} ^{inde}
 potant ad oculos oīa referunt Magnū aut Em
 geny reuocare mentē a sensibz et agitatōz ^{ab}
 facundie ^{abduc} ^{Imū} ^{acido} ^{equide} ^{cau} ^{alios}
 tot sculis Sed qd lūo extet pherendes ^{scius} ^p

Dixit autem esse homines ^{phidias} sempiternos antiquis sane fu-
it. n. meo regnante gentili hanc opinionem ^{discipulus} discipulus
eius pythagoras maxime confirmavit qui cum sup-
erba regnante in vialibus remissis tenuit illa magna
gratia ad honorem et disciplinam tum etiam auctoritate
multa quod scilicet postea sic ^{vixit} inquit pythagoreorum
nomen ut nulli alii duci viderentur. Sed redeo
ad antiquos rationem illi sine sue non fere reddidit
improbi quid est nunc aut disquisitione. explicandum
platonem ferunt ut pythagoreos cognoscat in vialibus
remissis. Et in ea cum alios multos tum archyta tunc
umque cognovimus et didicisse pythagoream omnia primo
quod de aeternitate non solum sensisse idem quod pytha-
goras sed rationem eam attulisse. Quam in quid dux
permittam et hanc talem spem inmodice relinquit.
An tu cum me in summa expectatione adduxeris de
summa errata me hercule nullo ad platonem que tu
quanta facias pro et quod ex tuo ore admodum. Quod
cum ipse vera sententia multa virtute. Ego non ipse aut
eodem ipso non multum erraverim. Nam igitur
dubitem an sicut plerique quoniam hoc quidem minime
provident in mathematica terram in medio mundo
sitam ad universi celi quodque quasi puncti instar
obstant quod rationem illi vocant eam per se naturam
esse quatuor omnium congruantium corporum ut quod par-
tia habeant mensuram ac diversa momenta. terra et
humida suo mitem et suo pondere ad partes angu-
los meram et in mare ferantur. Relique due per
viam ignea alio aere ut ille superior in medio
loco mundi gravitate ferantur et pondere sic rursus
reversis lineis in alteram locum subducant sine ipsa na-
tura superius apperente sive ignis sublimis ferri sive
quod a quoribus levis natura repellantur. Quae
tum constat praesentem de esse aeternum et incorruptum et
effertur sive illi sunt aeterni idem spirituales sive ig-
nis sublimis ferri. Si vero aut nunc quiddam sit aut
quod subtile magis quam delucide dicitur aut quam
illa non notata magis quam non intellecta natura
multo eam magis ac purior sit ut astra lon-
gissime se huc effert. Horum igitur aliquid autem
et ne la negetur aut in corde crebro ne aut

In empedocle sagne demersea ^{parit} iacet ducarchum
 vo' ai aristoteli equali et ^{indisapide} suo docto sa-
 ne homines onntam? ^(fuerunt) al' ^{ne} condoluisse q'
 dem unq' uideat qui am' se habe' non ^{poterat} senuat aliter
 ut delectatur suis annibus et eos ead' ad her trans-
 ferre conatur armoniam aut ex ^{mutualis} sonoru
 nosse possumus quoru ^{varia} ^{proprio} ^{causa} armonias
 effiat plures ^(hinc) ^(venerunt) vo' p'ius ^{et} figura corporu
 vacans aio qua possit armonia ^{effici} non vides? ^{hinc}
 hic quidem ^{quod} ^{enunciatur} sit sicut est her magis q'
 adat areponti canit ipse dicit bene n' ille grecum
 p'bio p'p'itur q' quicq' ^{horum} ^{artem} in hac se ^{causa}
 at illam vo' ^{funditus} ^{etiam} ^{indivisibilis} ^{corpo}
 ru ^(leui) ^{et} ^{rotundoru} ^{conuersione} ^{fortitudo} ^(qua)
 tamen democritus ^{conuersione} ^{et} ^{piabile} ^{ide} ^{acate} ^{est}
 p' ^{ut} ^{is} ^{aut} ^{aug} ^{qui} ^{p'} ^{est} ^{horu} ^{quatuor} ^{genera}
 ex quibus omnia constare dicuntur ^{et} ^{inimata} ^{dia}
 q' ^{ut} ^{possit} ^{videtur} ^{puncto} ^{supiora} ^{capere} ^{ne}
 esse est ^{ut} ^{habet} ^{her} ^{duo} ^{qua} ^{ym} ^{et} ^{sup}
 semp' ^{perunt} ^{ita} ^{sine} ^{dissipatione} ^{procul} ^{q'} ⁱⁿ ^{id}
 euenit ^{sine} ^{p'manet} ^{et} ^{q'huat} ^{hinc} ^{sua} ^{her} ^{caam}
 magis ^{noe} ^{est} ^{ferantur} ^{ad} ^{aliam} ^{et} ^{ab} ^{hinc} ^{p'p'p'p'}
 et diuidantur ^{missus} ^{hic} ^{et} ^{coeretur} ^{aer} ^{qui} ^{est} ^{hic} ^{p'}
^{ym} ^{Calidior} ^{est} ^{n'} ^{ut} ^{potius} ^{ardentior} ^{aer} ^{qm} ^e
 hic aer que modo duci ^{assum} ^{aer} ^{concreuit} ^{ad} ^{ex}
 eo ^{fact} ^{p'p'p'} ^{quia} ^{corpora} ^{nostra} ^{teno} ^{p'p'p'p'}
 que ^{confecta} ^{ardore} ^{ammi} ^{conuersione} ^{Acidit} ^{ut}
 eo ^{facilius} ^{aer} ^{euadat} ^{ex} ^{hoc} ^{aere} ^{quem} ^{sepe} ^{ia}
 appello cuiq' ^{perit} ^{quod} ⁱⁿ ^{hil} ^{est} ^{ammi} ^{re-}
 loaus ^{nulla} ^{est} ^{celestas} ^{que} ^{possit} ⁱⁿ ^{ammi} ^{relita-}
 te ^{concedit} ^{Quia} ^{p'} ^{p'manet} ⁱⁿ ^{corruptis} ^{sua} ^{p'p'}
 necesse ^{ita} ^{ferantur} ^{ut} ^{penetret} ^{et} ^{diuidat} ^{et} ^{aliam}
 hoc in quo nubes ^{venit} ^{arguitur} ^{qd} ^{et} ^{humidus}
 et ^{alighnosus} ^{est} ^{p'} ^{et} ^{calidior} ^{hic} ^{qua} ^{regione}
 cu' ^{supra} ^{aer} ^{nam} ^{q'} ^{sua} ^{simile} ^{contigit} ^{et} ^{aguit}
 iunctu ^{et} ^{ammi} ^{tenet} ^{et} ^{et} ^{ardore} ^{solis} ^{temperato}
 ignibus ^{insistit} ^{et} ^{sine} ^{alio} ^{p'} ^{fendi} ^{fuit} ^{cum}
 in ^{sua} ^{simile} ^{et} ^{leuitat} ^{et} ^{ardorem} ^{adeptus} ^{est} ^{ipm}
 p'p'p'p' ^{et} ^{acutis} ^{p'p'p'p'p'} ^{nulla} ⁱⁿ ^{partem}
 mouet? ^{Et} ^{q'} ^{ea} ^{demu} ^{nata} ^{est} ^{sedes} ^{ai} ^{ad} ^{sua}
 simile ^{penetrat} ⁱⁿ ^{quo} ^{nulla} ^{re} ^{effert} ^{aliter} ^{et} ^{sua}

scientia autem hisdem rebus quibus astra sustentantur
et aluntur. Quia corpora sunt inflama solia
ad omnes fere cupiditas corporis magis mendi quam habere
emulamus qui ea habeat que nos habere cupimus
Istam bene enim cum corporibus rebus et cupiditas et
emulatio enim expectat quod nunc facimus cum la-
xamur sumus ut speramus aliquid velimus et in se
id multo cum facimus libere totosque nos in quicquid
rebus perspicendis quod ponemus propter quod etiam in
in mentibus nostris in facili quiddam cupiditas ve-
ri videndi et de ipse locum illorum quo puen-
tium quo faciliore nobis cognoscere rerum celestium
et maiore cognoscenda cupiditate dabitur. Hec in
pulchritudine eam in tunc praeam illam et auctam
ut ait Theophrastus phisicae cognitionis cupiditate
mensam exarant. Praecipue ut faciemus ea quod
tunc eam cum has res molentes in se sunt
caligine tamen ante mentis diffinitio cupiebatur. Item
si nunc aliquid assequi se putat qui hostium potum
videretur et eas angustias per quas penetrant ea
que est nominata argo quid argum in ea di-
lecti vni perbar pellem inaurata aureus a
hi qui eam fecerit illa videretur. Europae libus
quod rapax in diuidit vnde quod tandem spectu
culi fore putamus cum tota terram quicquid habet
eiusque in situm formam in se spectum cum et habitum
biles regiones et rursum omni cultu pro vim fer-
gorum aut coloris vacuatis nos in ne nunc quiddam
oculis enim eam viderem in ne est ullus se-
sus in corpore. Sed ut non phisica plura darent in
eam media qui ista aperte et pacifice videretur
in quibus quiddam sunt ad oculos ad aures ad na-
res a pede animi proferate itaque sepe aut arguere
aut aliqua in morbi impediri aptis aut integris
et oculis et auribus ne viderem ne audire ut fa-
cile intelligi possit am et uide et audire non eis
partes que quis fenestras sunt cum quibus in se sunt
inquit queat mens in id agere et ad se quiddam eam
mente res dissimilimas apprehendimus ut colorem sa-
porem calorem odorem sonum que in unum quicquid nunc
aut cognoscere in ad eum omnia referuntur. Et

Omnia iudice solus esset: atq; ea profecto tam multo
 puriora & dilucidiora cerneret in quo nā fēt lib'
 animus pueri. Nam nūc quidem quāq; foras
 illa que patent ad animū a corpore callidissimū
 acrisio nam fabricata est: tam terrens videretur
 q; corporibus sunt miscepta quodā. Cū aut nihil
 erit p' am, nulla res obicere impediet quomus
 p'parat quale quodq; sit. Quis copiose hec dicat
 p' res populari qm multa qm varia quanta spe-
 ctacula aut in hi locis celestibus esset habitus que
 quidem ipsas solis sepe mirari nonnullorum ip-
 sos philosophorum qui nūc agnoscunt admirantur
 eussu inveniunt & p'ncipi gratias exultant agere
 cumq; reuerantur ut dei. Liberos n. p' eum
 dicat. Quissimū dms tiorē sempiternū et diuino ac
 naturali metu. Quis tiorē quo metu. Que est animus
 tam de lira que emicat ipsa que ius v' p' p'p'ar
 non didicissēs timentes adherētia templa alta
 ora pallida leuobnubila tenebras luce non pudet
 philosophū in ea glari. q; hoc non timeat et q;
 falsa esse cognouit. Equo intelligi pot' quā animi
 natura sint. qm hec sine doctrina credituri fuerunt
 Preclarū autem nōq; quod adepti sunt qd didice-
 runt se ad quos moris veniss totū esse putant.
 Quod ut ita sit nihil n. p'p'io quid habet ita re
 aut leuibile aut gloriū n. tamen mhi sane quāq;
 oaurit. aut p'p'io p'p'io p'p'io p'p'io p'p'io
 ut eum v' p'p'io p'p'io p'p'io p'p'io p'p'io
 eūq; ipsa autē me p'p'io p'p'io p'p'io p'p'io
 aut ut velle cens p'p'io p'p'io p'p'io p'p'io
 p'p'io p'p'io p'p'io p'p'io p'p'io p'p'io p'p'io
 morte nūciant nāq; aliud est quāq; autē p'p'io
 hys autē videat p'p'io p'p'io p'p'io p'p'io
 aut p'p'io p'p'io p'p'io p'p'io p'p'io p'p'io
 hende' q' v' p'p'io p'p'io p'p'io p'p'io p'p'io
 que confirmatio que magnitudo qui locus ut p'p'io
 possent in hominē nō omnia que nūc tēta
 sunt. casurus ne in conspectū videatur aut an
 tūm sit eūq; celestis ut fugiat aut hec p'p'io
 isti qui negat am sine corpore se intelligi p'p'io
 se videbit quem in ipso corpore se intelligit in

quidem nam cum intuen intus diffialiter conatur co-
 gitatio multoq; obscurior qualis aut in corpore sit
 aliam domum quam qualis aut exierit in liberis
 adu qd domum suam venit ^{est} n. quod nunq uidetur
 id quale sit intellige non possumus ^{est} certe et deum ip
 et diuini aut corpore liberati ^{est} cogitatione qplecti
 non possumus. Diacarchus quidem et aristarchus
 quia diffialiter ead cum quid aut qualis esset intel-
 ligenat nullu omnino am esse dixerunt ^{est} qd
 quidem n. uel magis au qd am vide et nini-
 ru hanc habet vim pceptu apollinis quo monz
 ut se quisp nesciat Non n. nedo id pceptu ut me
 nostra aut futura figuram ac nesciamus nesci nesci
 corpus sumus ^{est} Hec ego e hoc diuini corpore tuo dico
 Cum igitur nescit te diu huc diu nescit am tuu
 nam corpus quidem qd uas est aut aliquid cu re-
 aptuadu ab uo tuo quicq agitur id agitur a te ne
 igitur se nescit n. diuini esset non ead hoc actus
 amicus ammi pceptu tributu adeo s hoc seipm
 posse cognosce Sed si quid sit ammi qd ammi
 nesciat dic queso ne esse quide se pter ne mouei
 quidem se ex quo illa ratio nata est platoni que
 a socrate et phedro explicata a me aut posita
 est in 6to libo de rep. qd si mouetur etnu est qd
 ante moui affert alia quidq ipm agitur aliud
 qd sine h moue uiuendi sine habeat nate est
 plu igitur ip seipm mouet quia nunq desinit
 a se nunc ne mouei quide desinit ip ead actus
 qd mouentur hic font hoc pnapu est mouendi
 pnapu aut nulla est origo ^{est} Nam e pnapio origo
 aut ipm aut nulla ex re alia nati pter nec est
 id pnapu quod gignetur aliud Quod si nunq
 origo ne omdit quidem ^{est} Nam pnapu
 etnuat ip ipm ab alio renascentur ne esse aliud
 acabit Si quidem nate est a pnapio origo omnia
 ut sit ut mouet pnapu et eo sit qd ipm a se mo-
 uetur ^{est} Id aut ne nati pter ne moui uel conuadat ac-
 ctu omni nate consistat nate est nec vim ullu
 nauascentur qua pmo impulsu moueat ^{est} Cum
 pterat igitur etnu id est quod seip moueat ^{est} qd
 est h. uic nam aut est iburam nescit In am

addit d. originem aut.
 qd illud qd mouet se qd
 et non uult qd mouet
 et mouet actus se d. actus
 qd qd mouet se qd
 mouet h. uic sine p. mouet
 (uic) d.

inhi^l est ut o^mib^{us} lo^qu^{er}e apte differatur. inhi^l n^{on}
ille p^{er}uat est quod oratur et int^{er}at. idq^{ue} solum
est quod semp^{er} tale sit. quale ideam appellat ille
nos p^{er}ueni^{re}. non p^{er}uenit aut^{em} hec in corpore idu^m
agnosce^{re}. cognita acculit e^x quo tam multat^{ur} et
cognationis admanu tollit^{ur}. neq^{ue} ea plane uid^{et}
aut^{em} am repente iⁿstant^{em} impl^{et} ip^su^m p^{er}turbat^{ur}
domaluc^{us} mⁱⁿim^{us}q^{ue} sed am se colligit at^q rec^{it}
aut^{em} q^{uod} agnosce^{re} illa remⁱⁿiscendo. ita inhi^l est a^d
disce^{re} mⁱⁿ p^{er} rec^{it}ari. Ego aut^{em} maior^{is} quod^{am}
memoria^m admiror. quod est n^{on} illud q^{uod} mem^{or}
aut^{em} qu^{od} h^{ic} v^{er}um aut^{em} mⁱⁿ n^{on} quero q^{uod}ta
med^{ia} Simondi fuisse dicitur q^{uod}ta theodoret^{us} p^{er}ta
u^{er} qui a p^{er}to legatus ad senatu^m est missus
inca^{us} quanta nup^{er} carneades q^{uod}ta qui modi
fuit sepsus metrodorus q^{uod}ta n^{on} hortensius
de qu^o omⁿi memoria loquor. et coru^m maxime
qui in aliquo maiore studio versatur et arte
quanta mens sit. difficile est c^{on}st^{it}uere. ita multa
meminerunt quosq^{ue} igitur hec spectat or^o que
sit illa vis et v^{er}u^m sit intelligendu^m puto. n^{on} est
de nec audis n^{on} sagis n^{on} cerch^{er} n^{on} athom^{os}
a^{ut} sit. aut^{em} ignis u^{er} nescio nec me p^{er}det ut
fuerit nescio. quod nescio illud nulla alia de re
obscur^{us} ad firmam possem su^m a^{ut} siue ignis sit
a^{ut} a^{ut} u^{er}are. est d^{ic}tu^m quod n^{on} obscur^{us} est
ita n^{on} ubi hoc nebulos^{us} et caliginos^{us} n^{on}lo aut
p^{er}ta aut^{em} concreta videtur tanta vis memorie
Si quid sit hoc non vides et quale sit vides. sine
id quidem ac quantum sit p^{er}fectu^m vides. quod
igitur v^{er}u^m capacitate aliqua in a^{ut} putamus
est quo ip^su^m in aliquo vas. ea que memim^{us}
insundamus. Absurdu^m id quidem. quod si fundus
aut^{em} que u^{er}is anni figura intelligi p^{er} aut^{em} q^{uod}
tanta o^mnⁱ capacitate an in p^{er}m quasi ceram a^{ut}
putamus. et est med^{ia} signatur^{us} v^{er}u^m in mente
resigna^{re} q^{uod}ue possit verboru^m que v^{er}u^m ip^saru^m
est resigna^{re} quod porro tam mⁱⁿosa magnitudo
que illa tam multa possit effinge^{re}. quod illa u^{er}
que tandem est que in resigna^{re} v^{er}u^m que in
venio a^{ut} resigna^{re} dicitur. Et hac ne v^{er}ena

ab mortalibus nā et adu^qta ^qonacta ^{et} uidet^{et} ^qui
qui p^{ri}mus qd sume sapiencie p^{ro}tagore visu est oⁱ
bus rebus imposuit nomē aut qui dissipans hoīes
congregauit et ad p^{ro}batē dūc conuocauit aut qⁱ
sonos uocis qui m^ultos uidebantur paucas lras
notas t^{em}erant aut qui errantū stellis n^uscis
p^{ro}gressionē m^ultitudinē notauit p^{ri}mus magni
eum supiorē qui fugēs qui uesp^{er}ū qui tecta qⁱ
culorū uicē qui p^{ro}dia contra feras m^unerūt a
quibus mansueti et c^ogula ad n^uscis artificis
ad elegancia deflūgunt nā et a uilibus oble
ctatio magna p^{er} est m^unera et temperata uac
tate et natura sonoru et astra sup^{er}em^u ^{et} tū
ea que sūt m^ulti cōs loas tū non re sūt uocato
errantū quoru ^{et} p^{ro}gressionē omēs qⁱ motus qⁱ aū
uidet^{et} d^octur am suū cuius est qui ea fab^{ri}ca
esset in celo Nam cum arch^{imedes} lūc solis qⁱ p^{ro}
errantū motus in p^{ro}sp^{er}u alligauit ^{et} fert idē qd
ille qui in m^ultis mundū edificauit placitis d^o
ut m^ultitate et celestare dignissimos motus v^{er}
regit ^{et} qd p^{er} in hoc mundo fieri sūt deo non
p^{er} se in p^{ro}sp^{er}u quid eodē modus arch^{imedes}
sine diuino ingenio potuiss^{et} imitari n^{on} ne h^{ic}
quidem notoria ead^{em} illustrata tate in diuina vi
dentur Vt ego aut p^{ro}batū ^{et} p^{ro}batū ^{et} p^{ro}batū
sine celesti aliquo m^uneris m^ultitudine p^{ro}batū ^{et} aut
eloquū sine m^ultiore quadam inflū h^uiditate
sonantib^{us} uicē uerbis qⁱ sūt p^{ro}ba p^{ro}batū nūc
arad^{em} quid est aliud n^{on} ut p^{ro}batū ^{et} ut ego in
uentū deatū h^{ic} nos p^{ri}mus ad illerū adū deinde ad
ius homⁱⁿ quod sūt est in g^{ra}u h^uid sonare tūm
ad modestū magnitudinēq^{ue} animi erudunt eadēq^{ue}
ab aū tū ab oculis caligine dispulit ut omā sup^{er}
m^ultia p^{ri}ma alia media uiderem^{us} p^{ri}us h^{ic} dū
nā m^ulti uident^{ur} uicē qⁱ tot res efficiat et tanta
quid est n^{on} m^ultitudine rerū et uocū quid porro m^ulti
ad p^{ro}batū id quo ne uideo quicq^{ue} m^ultis m^ulti
p^{ro}batū non n^{on} ambrosia deos aut nectae aut uine
tūc p^{ro}batū m^ultitudine letū arbitror Nec homerū
audio qui gammedem ab dy^o raptū aut p^{ro}
formam ut iouē bibe^{re} m^ultitudine non uista m^ulti

Laomedonti tanta fuit muria ^{scilicet} fingebat her homo-
eius & humana ad deos transferrebat Diuina mal-
lem ad nos ^{scilicet} Que aut Diuina vigere sape in ver-
meminge Ergo aut qui ut ego dico diuinus est
ut euripides dicit audeat deus Et quidem si deus
aut aia aut ignis est idem est aut huius Na uti-
natura celestis & terra vacat et humore per vtriusque
harum rerum humanus animus est ^{scilicet} ex parte Simul est
quidam quedam natura ab aere perle inducta ^{scilicet} per
et deorum est et aia hanc nos ^{scilicet} per se per huius
viri in complacere her cepissimus aut nulla in
origo inveni per Nihil non est in aut ^{scilicet} in aut
quod et terra natura aut fieri esse videtur Nihil ne
aut humidum quidem aut flabile aut igneum huius non in
naturis inhaerent ^{scilicet} quod vni medius mentis cogniti-
onem habeat quod et per se teneat & futurum prouideat
& quod per se per se natura que per se diuina sunt nec inueni-
untur in ad hominem venire possint non a deo ^{scilicet} diu-
gulus est igitur quedam natura atque uis animi ^{scilicet} per se
ab his uisibus naturis Ita quicquid est illud quod
sunt quod per se quod inhaerent quod uiget celeste et diuinum
quod cumque rerum eternum sit non est non in deus ipse quod
intelligitur a nobis alio modo intelligi potest non in mens
solus quedam et libera ^{scilicet} segregata ab omni concreta
mortalis Omnia sensus & mouens ipse per se per se
non semper hoc est quod aut eadem est natura est
humana mens non igitur aut qualis est ista mens non
terra aut qualis potest ne deus aut si omnia ad in-
telligendum non hoc que habet uellem ne huius quidem
hoc quod in parte unius habet non in aut ne scilicet ipse
uideat ut oculus per aut per non videns alia cer-
ne non ualeat aut quod minus est forma sua
fortasse quicquid id quod per se relinquamus vni deo per se
gratiae memoriam motu celestium uidet huius
her diuina her semper sunt quia facit quod
sit aut non habet ne quendum quidem est ut in vi-
demus per se per se andoremque reli de in omni
omni celestium tanta quantam cogitare non possunt
Tum viassitudinem dierum ac noctium & mutationemque
temporum quadripertis ad mansuetudinem frugum &
ad temporum corporum aptas eorumque omni modera-

torem et duam solem lunamque ad accensione et dimi-
 nutione lūis quas ^{supra} ~~supra~~ notante et significantem
 dies Tum in eodem orbe in duodecim partes distri-
 to quinq; stellis fieri eisdem cursu constantissime sua-
 tis disparibus inter se motibus nocturnisq; reli formis
 vndiq; sideribus ornata Tum globum tre eminet
 e mari fixu in medio mēdi vniuersi loco duob; oris
 distantibus habitabile et adu quatuor alia quā nos
 malimū subare posita ad stellis septem vnde
 hūisq; aquilonis frigidis gelidus molitur mures Plu-
 australis ignota nobis quā vocat greca antiqua
 cetis partes multas qd aut frigore vigeant a vna
 calore Hic aut v hūisq; non minuitur suo tpe
 reli mēte arborē frondescit uires leuare pampi-
 nis pubescit ramos bacarū ubertate maruascit de-
 gressu lūgū fruges flore omnia fontes arce her-
 bis prata quiescit Tum mulore pcedit partem ad
 vespensū partem ad alius agrosū partem ad vehendū
 partem ad corpora vespensū hūisq; ipsū quas gre-
 plantem ali ac decorū conuq; cultore an hūisq;
 ualiam agrosū et ex maria parentia hoc igitur
 et alia innumēra cum emm possūmus ne dubi-
 tare quū hūisq; ppter aliquos uel effectos si hūisq; nata
 sunt ut platum videntur uel si p fuerit ut arq;
 placet modestas tanti operis et mūnē Sic mēte
 hūisq; quā eam non vident ut deū non vident
 tū ut deū agnoscat ex opibus suis sic ex mētia
 rerū et mūnē et celeritate motus omniū pul-
 critudine vntis vni diuinū mentis agnoscit In
 quo igitur loco est credo equidem in capite et dicit
 credam afferre possum Sed alius mēte sit animus
 certe quidem mēte est quā ē nā pū pū et su-
 a pū fac uicem fac pūbilon nihil ad id de q;
 agnoscit illud modo vident ut deū nōmē et p eū
 ignores et locū et faciem sic animū tū hūisq; no-
 tum esse oportet Etiam si ignores et locū et formā
 In animū aut agnoscione dubitare non possum
 mēte plane in plūbei phisicū sumy quū nihil
 sit animū admixtum nihil contritū nihil copula-
 tum nihil augmentatū nihil duplex Qd nōmē
 sit certe nō p rem nec diuīdē nō descripi nec distri-

pt' nec mēire igitur est n' mēis q' d'fessus t' s'c'e
ao ac d'p'ro' eadē p'cedū que ante mēis uicione
aliqua tēdūm' h'is et talib' r'acomb' adduct'
p'orato' n'c' p'arū q'usū ad uiduū caput n'c'
uiduū sup'le' fuit t' d'hibuit' lib'z g'namā
a m'g'nd'ie am'm' d'otam non a sup'bia et sup'
mo v'it' d'ic' de h'oc ip'o multa d'fessit et p'uas
ante d'fess' a' f'ale p'ess' cap'odia d'ia noluit et
a' p'ene iam in manu m'nt'f'ū illud tēd' p'odū
l'uit' ut est ut non ad modum trād' v'it' in alio
videtur a'f'end' Itā n' c'ns'at atq' d'fessit d'ias
esse v'as d'up'lic'q'z v'it' am'm'p' c' corp' q' d'c'
cui' v'iam q'u' se h'uit' v'it' g'namāf'ent et
se v'it' lib'it' d'ed'fessit quib' v'it' v'it'
d'om'p'at' v'it' atq' f'lagit' se m'g'namāf'et vel
rep' voland' f'ui d'c' m' c'p'at' q' d'fessit h'is
d'enu' quiddam iter est p'el'f'ū a g'allo d'c' d'c' qui
autem se m'g'rat' c'p'at' f'ui d'fessit quib' f'ui
m'ima q'ragio a' corp'us f'f'q' ab h'is p' v'it' f'f'
se e'f'f'at' in corp'us h'uit' v'it' m'it' d'c'
ru' h'is ad d'los a quib' e'f'f'at' p'f'at' v'it'
f'ale m' p'ar' Itā q' g'nd'at' ut a'g'm' qui non f'ine
causa ap'ell'm' d'f'at' f'it' d'c' quid h'ab' d'ic'na
a'one h'ab' v'it' d'c' quid p'ud'it' quid in m'be
bom' p'it' a' am'm' et v'it' m'it' d'c' h'is d'c'
bom' et d'c' e'f'f'at' f'acend' Nec v'it' de h'oc q' d'c'
d'ubitat' p'f'at' m'p' ad nob' a'nd' d'ic' d'c' a
nimo c'p'at' quid h'is f'f'q' v'it' a' d'c'
a'at' d'c' d'f'acend' p'lem m'it' d'c' ut a'f'f'
a' d'c' am'm' d'c' m'it' d'c' p'f'at' m'it'
non m'p' h'eb'at' ob e'f'f'at' causam c'nt'p'land' d'
l'ig'namā am'm'm' Itāq' d'ubitat' m'p'at' d'
h'ep'at' m'it' d'c' d'c' v'it' m'it' d'c'
p' m'it' v'it' d'c' d'c' Sed h'oc et v'it' t' a' g'rat' f'at'
a'it' p'it' ab'it' e' v'it' et causam m'it' d'c' p'it' f'f'
g'rat' v'it' n' d'c' ille in nob' d'c' v'it' h'it'
nos d'c' d'c' v'it' causam v'it' d'c' ip'e' d'c'
ut v'it' d'c' m'it' d'c' f'f'q' m'it' d'c' ille m'e
d'c' f'f'at' v'it' f'f'at' et l'c'at' h'is t'c'nt' m' l'c'
illam e'f'f'at' nec tamen illa m'it' d'c' v'it'
l'c'at' n' v'it' p'it' tamen q' d'c' ab a'liqua p'it' d'c'

quoniam sic a deo euocatus atque emissus exierit totam
 philosophorum vita ut ait idem gmentum mortis est. Nam
 quod aliud agimus nisi cum a voluptate idem a corpore
 cum a te famulas que est mistra et famula corporis
 tum a rebus tum a negotio omni seruamus animum
 Quod magis tum agimus nisi cum ad seipsum aduoca-
 mus sciam esse agimus maxime quod a corpore abducimus
 Seruamus autem a corpore animum ne quicquam aliud est in
 mori dicitur. Quare hoc comitementi michi ac de distin-
 gamus nos a corpore id est consueuimus mori hoc et
 dum cum in rebus cum illi celesti uite simile et atque
 illuc et his mundis emissus feremur minus tardabitur
 cursus animorum. Nam qui in quodam corpore super
 fuerit eadem cum solus sit tardius ingreditur ut qui
 qui ferre mentis multos annos annos fuerint
 quo cum venerimus cum demum uiuemus Nam hec
 quidem vita mors est quam lamentari possem si
 liberet. Tunc tu quidem in consolatione es labens
 tunc qua cum lego nihil malo quod habes res re-
 linque. his uero audis multo magis. Veniet te
 prius et quidem celeriter et si uel hactenus siue probatus
 uolat in etas. Tamen autem abest ab eo ut malum
 mors sit quod tibi dudum videbatur ut uideat in ho-
 minem nihil sit non malum aliud certe sed nihil bonum
 aliud potius si quidem uel de ipsi uel cum deus fu-
 ture sumus. Quod refertur in qui hec non probent
 Ego laudem namque te in hoc sermone dimittam
 ulla ut ordo ut mors tibi uideatur malum possit et
 potest cum ista cognouerim. Quia fessit regis Car-
 ue uenit contradicendum nec solum episcoporum quod
 equidem non despicio sed nescio quomodo doctissimi
 quisque contemnit acerrime autem delicias mee di-
 scantibus contra hanc immortalitatem differunt. De
 in tres libros praecepit quod lesbis uocantur quod in
 tuleris sine haberent in quibus uel aures esse
 mortales. Etiam autem usuram nobis largiuntur
 ut cornibus in mansuros esse mansuros aures
 arguit semper inegat. Nam non uis igitur audi-
 te. Cur etiam si ista sint mors non sit in
 malis ut videtur. Sed nec nemo de immortalitate
 depellit laudo id quidem et si nihil animi operis

confide' Mouemur n sepe aliquo ante condispo libe'
mutam'q; sententia' durioribus coa' in rebus. In is e'
n aliqua obscuritas. Id igitur si accidet' sim' armati
Sane quide' sed ne accidat prouidelo. Numquid igit'
est cause qn amicos nostros parat' dimittem' eos
Sed aiunt mane' aros cum e corpore exierint
sed non p. Istos id qui qd' tota in hac a' diffal'
limu' est suspiciat posse am' mane' corpore vaca'
tem. Illud aut' qd non mo' facile ad credendum
est. Sed concesso qd valuit consequens. Hinc u'
dant ut cum diu pmanerit ne intereat bene
qphendat et se ipso mo' res habet. Eadem t' ip' p
fructu a p'axe suo differens que n' omni
loos diuini quem sapientissim' que p'issim' que
homeru' philozophoru' appellat huius hanc vnam
sitaz de immortalitate animoru' non p'at vlt' nq
nemo negat quicq' nati sit interire nati aut' aros
quod declinet eoru' similitudo qui p'ecent' d'e
coa' in ingenys non solu' in corporibz appareat
Aliam aut' affert ratione' nihil esse quod doceat
qn id egredi esse quoq; possit. Quod aut' in morbu'
audat id coa' interituru' dote' aut' aros qd coa'
interit' her' refelli possit. Sunt n' ignorantes nuz
de etn' aros dicuntur de mente dia' que om'
turbido motu p' vacet non de partibus is in qly
egredietur ut libidines q' vicescunt. Quas is cont'
que hec dicuntur sed motus a mente et distulios
putat cum similitudo magis apparet in beys q'
animi sut rationis expertes homin' aut p'itudo
in corporum figura magis ceter' t' ipi' animi ingn'
refert quali in corpore locuta sunt. p' d'ia n' eoz
pore existit que aiunt mente' multa quidem
obtinuat. Aristoteles qd aut omnes ingeniosos
melancholicos esse ut ego me tardiore' e' no' mo'
lese feram emet multos idq; quip' constatu'
done' aut ita fiet affert qd' si tantu' uis est ad
habitu' mentis in huius que gignuntur in corpore
ea sunt quecuq; sunt que similitudine' faciunt
nihil nati' affert. Sicut nascitur animi p'itudo omi'
to similitudines vellem adesse p'issi. p'm' aut' uir
cum affertis quereim' e' co' nuz suoru' similito'

fuisse affluam futuris nepos fuit ut puer vita om-
pducere ita similes ut esset facile delectari. Quia et
similes p. rassi et sapienter et eloquenter et p. m. h. o. i. s.
nepos multorum aliorum clarorum virorum quos nihil
atque nominare nepos et filius sed quid igitur obli-
ti ne sumus hoc nunc nobis esse propositum cum
diximus ne si interiret quidem animam quam mihi
esse in morte. Ego vero memineram sed te de etiam et
ducentem ab errare a profecto facile praebar video al-
te spectare te et velle in alio ingere. Sed forte
ut contingat ut nobis sed fac ut ipse voluit ducere no-
remare post mortem video nos si ita sit pueri spe-
bi aut nunc mali uo quid affert ipse puer fac. n. am-
pe interire ut corpus. Num igitur aliquis dolor a-
omino post mortem sensus in corpore est nec id quod
diat et si demodum insinuat epistula demodum negat
ne in aut quidem igitur sensus remanet. Ipe etiam ne-
musquam est nisi igitur malus est quoniam nihil est
An quoniam ipse animam discessit a corpore non sit in
dolor ut ad id est ita quod id est et verum et falsum
est arbitrarium et sit plerumque sine sensu non minus
eius ad voluptatem tunc hoc leue est quatenus est
sit in ad puerum quod illud angit uel potius etiam
at discessit ab omni his que sunt bona in vita
Vide ne a malo dia verum possit etiam ego nunc
lucem vitam hominis vere et iure possum. Sed quid
necesse est cum id agam ne post mortem interire nos
puerum fore eam vitam esse deplorando inferiorem
ferimus. Hoc in eo libro in quo nosmetipsos quantum
potuimus consolati sumus a malo. Igitur mors ab-
ducat uiam boni. Verum si querimus h. quid hoc
a pyronaio hegeia sic apiose disputat ut is a rege
ptolemio prohibens esse ducatur. Illi in solo dia-
que in tu h. audire mortem plerumque consistens admi-
achi quidem epigrama mambriacorum theobrotus et
quem aut cum ei in his amidi adit enuro se id
mare abire leu plerumque lib. eum aut que dicit
hegeia liber est. q. a. via q. p. m. a. l. d. i. s.
redens reuocatur ab amicis quibus respondet vire
humane emuncui modum possem id facere et si
min. quod ille qui omni vire cepit nemini

putat omni utroque alius quam ut nobis expedit quod
et domesticis et forensibus pluribus ornamentis priu-
ti ferre per ante videremur morsu a malis non ab
immo ab ipso. Sic igitur aliquis qui inquit mali
habeat nullum a fortuna noluit accipere metellus
ille honoratus in filio at quinquaginta primum et quod
iusta uxorem natus cum in utroque eandem habuit for-
tuna patrem sed qua in alio est Metellus enim in tri-
bus filius nepotes nepotes in regnum imposuerunt per
nullam tantam regem oritur ad in aram confugit et
hominis manus metellus hic per viuis filio in alium re-
gno oritur agnate opte barbaricae rebus velut liqua-
tis viris tandem a bonis an malis discessit. Tum
profecto videtur a bonis at certe ei melius euenisse
nec tam flebile illa canitur hec omnia vidi in
flammae primo vitam euenit iouis aram sagine et
pari. Quasi uero uel quicquam tum ponit et melius ac-
cede quod per ante videremur in euentu omnia amiserunt
Hoc autem ipse sensum amittit maledictum pompeio uro
familiari cum quid egromae neapoli melius est for-
Coronae neapolitanam fuerunt in mentem eam percola-
in uis et opibus publice gloriabantur inephum
sane negotium et gretulum sed cum fortunatum virum
igitur suum esset extrinsecus a bonis rebus an a malis
discessit de a misere. Non enim cum socero bellum ges-
sisset non impitius arma sumpsisset non domum reliquit
sed nec ex uisita fugisset non egerat annis nudis
in seruitutem ferrum manus modis. Non liberi defuncti
non fortune omnes a victoribus possidentur qui per
mortem tunc obisset in amplissimis fortune cadit per
per praegnatione uite quot quatas quid mirabile
an sit calamitatis hec morte effugit eam per
non eueniret tunc quia possit euenire. Sed hoc
ca per ante possit non arguit metelli per ante per
quisque fortis prouide ipse et ut plures fortunam per
qua in felix aut certe quicquam sit in huius rebus aut
per se per prudentem quoniam tunc. Sed hoc ipsum gada-
bonis rebus huius morte perit. Quis eam nec
mortuos uite quod idem esse miserum de am de
aut nunc est an potest. Idem qui non est ex ulla ca-
re. Triste est enim non ipse mittere quia subiacet

hec uis habuit non habet desiderat requirit indiget h
 opior modum suum exentis caret oculis aduersa
 canis libere obuiat valet hoc in multis mortuorum aut
 non modo uita comodis sed ne uita quidem ipsa quod
 caret de mortuis loquor qui nulli sunt nos qui suum
 num aut si caribus carem? aut perimus si qui id
 dicit certe nemo quid un quia cum id non habens
 quod tibi nec usu nec natura sit opus non carere cred
 si sentias te non habere hoc premendum erat atq est
 arguendum confirmatio illo de quo si mortales animi sit
 dubium non possumus Cum tantis initiis in morte
 sit ut ne minima quidem suspensa sensus relinquatur
 hoc igitur pbe stabilita et fingo illud exagendum e
 ut fiat quod sit care' ne relinquatur aliquid ex
 reus in vo Care' go hoc significat esse eo qd ha
 be' velis Dicit u. velle in carendo nisi cum sit in
 in febre dicitur alia quedam ratione v. Dicitur
 care' n. aliquo modo care' ut aliquid id non habens et
 non habere nec esse n. esse docend dicitur illud bono
 care' qd est malum Sed ne minus quidem bono ca
 ret si eo non indiget Sed in uno tu intelligi pot
 regno te care' Sed aut hoc in te satis fideliter
 non potest posset in iniquo cum regno esset ex
 pulsus in mortuo ne intelligi quidem Care' n. se
 ciens est nec sensus in mortuo est Quod quid o
 pus est in hoc philosophia? cum non magis phi
 losophia egere videamus quocumq non modo ducto
 res nostri Sed multi etiam exatibus ad non dubi
 am mortem uocant Care' quidem si timeatur no
 lucas brutus arans cum reddat ararium que
 ipse exulet in pto conadiss non tu latius decer
 tans ipse decus tu et rusticus plus cum phreos nep
 se hostis telis abissent non uno bello p patria
 cadentes Sapiens hispania uidisset paula gem
 ma carne nemora marathu latum album lucam
 graechum nunqu horu miser hodie ne tum qdem
 post ipm exentis nec n. pot esse miser quisq
 sensu pento at id ipso odiosum est sine sensu esse
 odiosum si id esset care' Cum vo pspiciat si in
 posse in eo esse qui ipse non sit quid pte ee in eo
 odiosum qui nec careat nec sentiat Quamq her

quidem minus sepe sed eo qd in hoc mest omne amon
contractio ex metu mortis. Quia n. satis videt id qd
est luc. clarus aie et corpa consumpto totaq; amma
te deleta et facta nihil unius illud at qd fuit fuit
esse nihil. It plane ppariet inter hyppocritas qui
numq; ficit et regem agnoscunt inhi interpe
ner plicis nre fac' qd. Simili h' eade bellu qm e'
illo imo fecerim romam captam. Cuiusq; et la
millus daleret. Si hoc pot' ut et l. fere amos e
uentia putet et ego doleam p ad decem milia a
noru gentem aliquam urbem nostra potituram pu
temus. Quia inna m' paret est ut cum no se
su nostro sed salute ipsius metamur. Itaq; non debet
sapientem mors que semp in certis casus quotidie
minuet pp breuitate uite nunq pot longe ab ee
Quo minus in omne ipus reip. suisq; consulat
ut posteritatem ipsam aui sensus habitus no sit
ad se putet pme' quate liz etia mortalem esse
amma viduam etia molari non glorie cupide
tate qua sensurus non sit sed virtutis qua nro
gloria eadem pui id nonagis consequatur. **Platid**
nec se sic habet ut quod inuam nobis omni reip
ozus noster affret sic etia mors ut nihil pmit
ad nos ante ortum sic nihil post morte pmetur in
quo quid pot' esse mali cum mors necat viuos p
lineat vo ad mortuos alii nulli sunt alteros non luti
et qui leuiorem fauet somn simlana mlt ee qd vo
quisquam ita nonaginta amos velit viue ut cum
se aginta conferret dimit nos nes quidem id
velut non modo ipse endimon vo p fabulas audi
re volum' nescio quando in latuo abduciunt qd
monis carie nondum opmoz est ex perrectus. **Plu**
ignur curae cum reser cum luna laborer a qua
consopans putatur vt cum dormientem absulac'
tur. **Quid** atet aut qui ne sentit quidem nabe
sompnu ymagme mortis cum qd quotidie videt
et dubitat quon sensus in morte nullus sit salu e'
simulatio videat esse nullu sensum pellantur ergo
iste mepne pene aules ante ipus mori mferu
esse quod tandem ipus nature nre at en quide
dedit usuram uite tpm pcamie nulla pceptu die

147
247

Quid est igitur quod querat si repetit cum vitæ con-
 ditione accipit idem si puer prius ceciderit equo
 annis ferendus putant si vix in iuvis ne querendum
 dem ac qui hoc acerbius exegit nā quod dederat no-
 dum gustaverat inquit vitæ suavitatem hic autem cum
 puer magis quibus prius ceciderat at id quod dederat
 rebus melius putant aliquam partem qui nullam an-
 te. Cur in vita satis quicquam non male aut callida
 chus multo sepius lacrimis se in vita punit quod no-
 dum. Quorum autem qui acuti etate morantur fortu-
 na laudantur. Cur enim reorū nullis si vita longius
 durent posset esse iocundior. Nichil est. n. propter hoc
 prudentia dulcius quam ut cetera ausum affert de se
 necesse. Que nō tam longa est aut omni hominū lo-
 gum nomine nō pueros nō adulescentē in casu a
 tergo insequens nec opmāns adscenda est senectus
 Sed quis ultra nihil habent hoc longius duamur
 omnia ista pūde ut aug. data sunt p. rati pte
 a vita longa aut brevia dantur apud hyperboreos
 fluvium qui ab aurore pte in pontum nylus dec-
 spulso aut bestias quasdam nasci q. vix die vivat
 Ex his igitur ora vix que mortua est pueri an-
 te mortua est. Que nō occidente sole denegata co-
 magis si eam solis hodie confert noctem longius
 Quid enim cum ante in eadem prope modum
 durare que ille bestiole repetit. Contempna
 igitur omne mephās. Quid. n. leui? huc leuiti
 nomen imponam totiusque vitam bene vivendi
 in animi robore ac magnitudine et in omni re
 humanarū contempnare ac despicere et in omni
 virtute ponam. Nam nūc quidem cogitationibus
 molestissimis effeminamur ut si ante mors adu-
 qua calidior pūpā conscanti sumus spoliari inopis
 quibusdam homo illas despicit videamur qd si
 expectando et desiderando pendemus ante reu-
 mur angimur prohi. immortales qm illud iter iou-
 dum esse debet quo confecto nulla reliqua cura
 nulla sollicitudo futura sit. Quam me delectat che-
 ramenes quam elato animo est et si n. flomus ad
 legum. Nam non impossibile vir datus emoritur
 Pau. ai. quatuor. in eadem triginta iussu. huiusmodi

Venerem ut faciens obduci veliqui sic e poado eicat ut
id resonaret quo sonitu redduo aduident pmo mqd
hoc pulchro eeat qui in eo facit detem? Greca n
quique solent nominare em poadu traditio pnt lu
se vir egregius extremo pntu cu iam pordys con
ceptant mortem qmet veteq qui uueni biberat
mortem eam est angurans que bnt confusa est
Quis hinc magiam equit m qm morte laud
et si morte malu iudicet vadit n m eunde pau
as st amio scythum ferebat eodem pntu iudic
quo tyrannoru tyrannos dnt eptat eues
duas q facit cu plato usu apud iudic u morte
iudicet Magna me inquit spes q iudicet bene
mhi euenit qd mutat ad morte nre n st alim
de duobus ut aut sensus omo omo morte auferat
aut malu quendam loru ex his locis morte ingre
Quamobrem sine sensu e ingruit mortis ei sop
no simile est qui non nup eua sine iusto somno
cu plurimam quietem affert dy boni qui lueri
est emori aut qm multa dies reperu possit q tbi
uote anponantur Cui plus futua est ppetus
omo consequens ipis quos me beator dnt vera
sunt que diuina ingrone esse mortem eues
horas quas qui e vna excessit molit d mto
iam beatus est uat ab his qui se iudicet mo hri
nolur eues ad eos uenit qui ve iudices appellat
uno thadimand aiaem telptolomand queneq
eos qui iuste et am fide uigent her pgnatio me
dioris nobis videri pot ut uo colloqui cum orpho
musto homero hesodo licet quam tandem epuit
equidem sepe emori si fieri possi vellem ut ea que
duo mhi lueret inuene Quanta delectatione aut
efficeret am palamde cu aia cu alios iudic i
mquora inuentos quene tenire et sumi xps
qui magnas copias direxit ad troiam et vix
pypthi q prudencia nec ob eam rem cum her eo
quietem stat hic faclit nupte dampnaret ne
uos quidem iudicet hi qui me absoluit morte
timueris Nec n auq bono mali quicq euenire
pd nec uiu nec mortuo nec vnq eues res adis
mortalibus negligentur Nec mhi pnt hoc amdu for

tanto nec vo hie a quibus accusatus ego aut a quibus
 condemnatus sum habeo quod suo censam nisi quod in
 noce' se reddiderunt et hec quidem hoc modo. Nihil aut
 melius extimo sed quod cum inquit iam hinc abire
 me ut moriat' nos ut vitam agamus utrum aut sit me
 lius de immortales scire hominem quidem scire arbitrio
 nemine' ne hanc ego paulo hunc cum malum
 quoniam cum omni fortuna' tua de hoc iudicaverunt et
 si quod per deos nequit scire quemque quod sit ipse ut
 sit melius quam dixerit ante sed scire illud inquit
 ut affirmet tenet ad extremum. Hoc aut tenet
 ut nihil censam esse malum quod sit a natura datum omnibus
 intelligentibus per moris malum si enim quod semper tunc in
 lu' non uide' in se moris finis esse videtur. Moris si
 est in se finis esse nullus per sed quod ego scire
 et aut iheronem per se nos unus et sapientie
 glie ac memoro. Cum lacedemonius quidam cum ne
 nomen quidem praeferret mortem tantoque quippe
 ut ut cum ad eam duceretur dampnat' ab ephoris
 et esset volui hilari ac levi deus quod et quidam nunc
 contempnis ne leges ligare responderet. Ego vero illi ma
 gnam gratiam habeo qui me ea pena multaverunt quod
 sine mutatione et sine usura possem dissolvere. O mihi
 parum dignum ut in quidam qui cum magno animo fuerit
 innocens cum natus esse videretur deus immutabilis deus
 autem nra tulit. Sed quod duos et principes nominem
 in legiones praeferat cito sepe aliquos in eis loci pre
 stas unde redduntur et non arbitrantur pari animo
 lacedemonum intermophilis caederet in quo simonides
 de huiusmodi sparte nos te hic vidisse iacentis de
 sanctis patris legibus obsequium. Quod ille dux
 semoder dicit pergit animo forti lacedemonum hanc
 apud muros forage remanere fuit hoc genus prae
 dum ligura leges vigeant et quibus unus an
 hostis ipse in colloquio dixisset gloriam suam
 praedilecti intatidme et sagittarum non videretur
 in umbra ignis inquit pugnamus vos quicquid
 quales tandem lucem que cum filio in plus am
 psum. Hanc inquit generam ut esset qui per prae
 non dubitaret occidere. Hanc fortis et duri prae
 aate magnam habet vim rei per disciplina et dux

erroneū p̄m̄ theodorū non ignobīle nōmīe miramur
Qui cum lismaas rex aruam inuenerat Iste quēp
inquit ista horribula immūte purpuratis tuis th
odorū quidē nihil m̄est hūm me an p̄līme p̄uē
at Quā hēc dicto admonet ut aliquid etiā de hū
maas et sepulchra dicendū existimem rem nō diffi
cilem hīs p̄p̄m cognatīs quē de nihil senatū
paulante dicta sunt de qua s̄c̄atū quidē quid
sensere app̄et in eī libro in quo moritur de quo
cum eandem mulier dūm? Cum n̄ de mōrte
aut s̄c̄i auctū disputauiss̄ et iam mouēdi t̄p̄e
viget cogitū auctōr quemadmodū sepeliri vult
mulier nō inquit opam amīa frustra cōsumpsit
Eratōne n̄ nōstrō nō p̄p̄i me hūc amolaturam
neq̄ quāp̄ me relicta v̄m t̄mēd fūit s̄ me as
sequi p̄uēd aut p̄adi natus eris ut tibi vide
sepelias Sed m̄hi crede nō me v̄m cum hūc
cessō consequetur p̄cedere id quidē qui et aū
p̄m̄erit et se ostenderit p̄ hoc toto gēne nihil
laborare dūor dyogenes et quidē senatū sed ut
enūciat app̄et p̄p̄e uisit in hūmānū Fūit amī
a volūribus ne et fens p̄m̄me v̄o inquit s̄d hū
allū p̄e me quo abigam p̄m̄tore Quā p̄oīs illi
non emm senatū Quā igitur m̄hi feratū la
matus obicit nihil senatū p̄cedere anaxagoras
qui cū lāro morētur querentibus amīas vult
ne daromenas in p̄m̄m s̄ quā accidisset affri
Nihil nō est inquit m̄hiq̄ n̄ ad inferas m̄de
me ē totū de rāoē hūmānū v̄m tenendū
est ad corpus illū p̄m̄e s̄c̄e om̄it aū s̄c̄e
viget In corpore autem p̄p̄m̄ est uel extinto
animo uel clāp̄o nullū resp̄de sensū s̄d plēna er
rorū sūnt om̄ia Et t̄hū hēctorem ad nūm
relyatū achilles lacratū eū et sentie credo putat
Ergo hūc ulasat ut quidē p̄bi videat at illa p̄
atēbissimā rem meret v̄di v̄de q̄d me p̄p̄a
egerrime hēctore nūm quadringo raptū (p̄ue)
hēctorem aut quā dū ille erit hēctore Melius ē
aūis et aliq̄ p̄p̄o achilles imo cū hēctore abstu
lyt corpus p̄amo reddidit Non igitur hēctore p̄p̄i
sed corpus quod hēctore fūit Et alius exoritur

qui matrem dormit non smat mater te appello tuq
 curam summo suspensio leuab ne te mei misceat Sur
 ge 7 sepeli natum hec ai pppst uolubilis modis qui
 totis thecaus mestrada inferant conamitue difficile
 est non eos qui inhumati sut mscod iudicat' puf
 qm fere volucres qz metuit ne lactans membris ig
 bene utatur ne qbusis opibus p tram sume de
 liburas fede deuecat non mcllugo quid metuat e
 tam bonos septenarius fundat ad ubia Tenend
 est igitur nihil curandu esse post morte hi multa
 micos ead mortuos pumat exerat hradenae
 sane vplur apud eumud thieptis pmut ut nuu
 fragis pcat athreus duru hic sane Falis n. mnd
 tus non est sine gnu sensu illa mama ipa sumus
 facis figns aspectu evictatus latere pendes saga
 spargens tabosame 7 sagne atro non ipa magis
 sensu omi vtabut se ale late' pendes au se rea
 ciatum censet optac qm essent dua di sentit n. a
 sine sensu illud vo p qua mane nup sepulcrq
 reapiatur habeat potum corpore vbi remissa hua vi
 ta corpus requiescat nullis Vides qnto hec in errore
 versetur potum esse corpis 7 quiesce' in sepulcro
 pntat mortuu Magna culpa xeloris qui no eru
 dicit filiu nec docuit quaten' esset quiaz curat
 sed quid singuloru opus ammaduerit nationuoz
 vauis erret ppta' cum locat Londunt egypti mo
 tues 7 eos dona suant p se ead tra curatiles con
 dunt ut qui in pmaneat diuina corpa Magor nos
 est non humat' corpa suoru msi a feus sut ante
 lamata In hirauna plebe publicos alit ciues optu
 maos domesticos nobile aut amu genus illud pma
 esse sed p sui quispz pailone par a quibz lametur
 camqz illi optimam censet esse sepulcrum p mtra
 alia colligit arppus ut est in omni curusue hystod
 Sed in terra sunt quedam ut ea fugiat reformidz ora
 tio Potus igitur hic locus contempnendus in vobis
 non negligendus in nostris ita ta' ut mortuoru cor
 pora nihil sentie' vnn senam' qntu aut' asue'
 famiaz dardid se id auct vnn sed ita ut intelli
 gant nihil ad mortuos pmut sed ppta' mores
 equissimo dno ta' appetit cu suis laudibus vita

consolari per illam parum diu vivit qui vult
perfecte perfectum finitum est nunc Multa mihi per ad
mortem tempestiva fuerant que vel potuissent abire
Nihil enim iam adquirendum accumulata erant officia ante
cum fortuna bella restabat quod per ipse oro minus
facit ut mortem negligere possint at utra acta per
facit ut satis superasseque videamur quibus non sensu
abire tan summo et pro bonis laudis et glorie quod
ut non sentiant mortem non carent si enim in hoc
ipse gloriatur aut expectatur virtutem non in ipsis videri se
quuntur Verum nullum videtur de bonis per quod est ma
gis laudandum est quoniam illi ob eam rem bene non possunt
aut ducit quod hoc impunitur legumque solone legum
et publice discipline ante gloria Temistodem quoniam
mundam bellice virtutis Ante enim salaminum ipsam re
ptum obruet quod salomon trophaei memoriam per
quod boena leuecia tollitur quoniam pugne leuecia
gloria multo aut tardius fama deserat Curium
fabritium Calatium duos syrones duos africanos
magnum marcellum paulum latone belud multa
alios quorum similitudine aliqua qui arripuerit non
eam finem per sed vel bonorum laude merentis
fidem ad per ut res feret gradietur ad morte in qua
aut summum bonum quod nullo esse cognovimus Sed
ut suis rebus nolet etiam mori non enim tam ac
multum bonorum iocundus esse potest quoniam molestia deas
sic hanc finem significatur videtur latone illa vox
Quia cum diagoras olympicum nobilis uno die du
os suos filios victores olympie iudici accepit ad se
venit et gratulans more diagora inquit non enim
in celum ascensurus es magna hic et minus fortis
se greci putant vel tum potius putabat igitur qui
hic diagore dicit per magnum existimare in olympia
as tum una e domo per Cunctum illud diuinus
in vita fortune abire multum putabat quod Ego autem
tibi quidem quod satis est parum vis ut mihi vide
tur responderem concessas non nullo in malo morte
os esse sed ob eam causam contendit ut plus diem
quod in desidia et luctu hic est consolatio maxima
Vlosu non et nostra causa susceptum dolorem modice
perce debemus ne nosmetipsos amare videamus

Illa suspicio inuolucra dolo amant. Si optamus e
 et quibus orbem sum? esse aut aliquo sensu in his in
 quibus nullo opinando. Hanc etiam opinionem mihi me
 volui radicans eorum sui fortasse longior. Tu longior
 non mihi quidem por. n. pars orationis tue facit ut
 non cupiam postea ut modo uellem modo non laborares
 omni aut oratione illud certe profectum est ut morte non du
 terem in malis. Hanc igitur etiam rethorici epilogum
 desideramus. an hac iam autem plene reliquimus? Tu
 vero istam ne relinquis quam se omnia et quidem in
 re illa. n. te vni per loqui volumus ornando. Sed quod
 nam est iste epilogus antea n. audire? Siquidem deorum
 immortalium uideri solent in seculis perferre de morte.
 Nec in ea fingere ipsi. Sed herodoto. auctore ab his plu
 ribus prima) argre sacerdotibus deo et bruto filii per
 cantur nota est fabula. tu n. illam ad sollem et
 statui sacrificium curru vehi uis est. satis longe ab o
 pido ad suum morarenturque uiuere. tu uiuere hi
 quos modo nomina ueste posita deo corpora prius
 perit. sed uigili accesserunt. Ita sacerdos aduocata in su
 um tu natus ductus a filio. pater a deo dicitur
 ut illis prius daret pro pietate quod magnum homin
 dan posset a deo post epulas cum matre adoleptis
 somno se dedisse. mactos mane esse morituros. Et
 precatione triphomus et agamemnonis usque diuinitas. Et
 in apollini delphico templi edificauisset. uenientes
 deum petere mercedem non paruum quidem operis
 ac laboris sui. nihil tibi. Sed quod est optimi homini
 quibus apollo se id daturus ostendit post eius dei
 diem tertium qui ita illis mortui sunt reperi ludica
 uisse deum diuites et cum deum quidem tu reliqui di
 uinississent ut pretium acciperent. diuinitas afferunt etiam
 de sileno fabella quod qui cum a mactis captus
 esset hoc ei numeris pro sua missione dedisse
 scabuit. donasse regem non nasa hominem longe opti
 mum esse primum autem quoniam prius mori. Quia est
 finis in aespionte usus euripides nam nos doc
 bat etiam celebrantis. Denique luge. ubi est aliquis
 in lucem eductus humane uite. uia peruenit
 mala atque labores morte finis. Quia omnes
 annos laude et laura sequi. Simile quid est

in tantis consuetudine. At n. terrena quenda' elidit
cum grauius morte filij meret venisse in pithoniam
querentem que fuit tante calamitatis causa huc
in tabellis his huiusmodi versiculos daret. Igna
ris homines in vita menibus erant. Sic fuit unius
finis ipse ubique. Euthymus potuit fatum minime
leo his et talibus auctoribus ut confirmant causas
rebus a deo mortalibus iudicantur aliquidammodo quod
rethor amiquis in primis nobilis fuit ead' laudat
onem moris que constat ex enumeratione huius
nou' malorum. Tu rationes he que exquirunt
a philosophis colliguntur defuerunt ubertas oras
non defuerunt. Hic' v. moris pro patria expetite
non solo gloriose rethoribus sed ead' bre' mudi solet
reperit ab eritho cui' eam filie cupide morte expe
uerit pro uita cum. Lodium qui se in medias in
misit hostes famulari veste ne potuisset agnoscere
set ornatu regio. Quod oraculum erat dicitur si rex inter
fectus esset athenas metrices fore ephigeneia ulide
dua se immolanda iubet ut hostium elidantur fatum suo
venit in ad proa harmodius in ore et aristogiton
lacedemonius leonidas thebanus epimachonidas iugit
nostros non vult quos enumerare magnus est uti sunt
multa quibus videmus optabiles moris fuisse cum gla
fue cum ita sint magna tamen eloquentia est ut
dum ag ita velut superiori loco conuocandum ut homines
mortem uel optare cupiant uel certe time' desistant
Nam si sumus ille dies non eximiam si conuocet
lra affert quid optabilis sumat perit et delecto omo
quid melius qm in medys vix laboribus obdormit
et ita commite' somno consapere sempiterno. Sed si fuit
melior cunctis qm sollemnis ordo. Hic n. nemo me
lacrimis decorat inquit nec funera fletu facit ut vero
ille sapiens. Mors mea ne careat lacrimis iniquis
amicis. Memorem ut celebrent funera in gemitu. Nos
ut si quid tale amdeit ut a dea denudatum videa
ut ex am' e uita leti et agentes gratias pareamus
tunc nos e custodia et leuari vmales arbitent
ut aut metum et plene vnostram donum tem
eremus aut omni sensu molestus carcam. Sumat
myle denudabitur eo tamen finis animo ut

Horribilem illu' diem abis nobis faustu' putem' m'q
 in malis ducam' quod sit uel a dyo immortalib' ut a
 natura parente om' constitu' non .n. tenem' nec for
 tuitu' san et acuti sum' sed profecto fuit quidam uis
 que generi consuler' humano nec id eriguer' a' aleret
 sed cum exaudiuissent om' labores cum macta in m'is
 malis sempiternu' portum potius nobis paratum
 et p'fugiu' putem' q' ut uelis p'p'is p'p'is lice
 at p' restantibus uentis reuertemur tamen eodem
 paulo tardius referam nate est. Quod aut' ali
 nate est id ne miserum esse uim pat' habes epilo
 gum ne quid p'missum aut relictum potest. Ego
 uero et quidem fecit ead' q' me epilogus firmore
 optime nigrum. Sed nunc quidem ualitudin' aliquid
 tribuam'. Quis aut' et quot dies cum' in tustulano
 agamus hic et ea p'p'issimu' que leuissim' egredim'
 formidim' cupiditatum q' in omni philozophia est
 fructus uberem'.

Nepotem quide' apud enim philosophu'
 sibi aut nate esse si p'p'is p'p'is om' hant
 plac' ego aut brute nate q'nd' m'is esse
 arbitror philosophu' Nam quid possim
 p'p'is p'p'is agens agere. Et no' p'p'is
 ut ille. Difficile est em' in p'p'ia p'p'ia ee e' m'is in no
 p'p'is aut p'p'is aut omnia Nam nec p'p'ia nisi e' m'is elegi
 possit. Nec q' p'p'ia p'p'is no' id reliqua eod' studio p'p'is
 tu. Et in in uita occupata atq' ut neptole in timent in
 litari. P'p'ia ipa m'is se p'p'is et p'p'is p'p'is. Et no
 tantos p'p'is ex uimfa p'p'ia p'p'is p'p'is. In eos q'q' aliqua
 ex p'p'is m'is aut cupiditate aut q'p'p'is aut m'is p'p'is
 uelit ex ea p'p'is q'p'p'is in nup' p'p'is est in tustulano
 magna uidet' m'is eff'ia q'p'p'is in m'is uidet
 ad animu' metu liberand'. Nam q'm id q'p'p'is no' potest
 metuit h'is uim' q'mo q'eto m'is p'p'is. Et q' no' in q'p'p'is
 est m'is uim' q'ma m'is h'is m'is q'p'p'is sit horrend' m'is
 no' timent magna h'is s' p'p'is ad uita' blaz p'p'is
 p'p'is no' sum' ignari m'is p'p'is q'p'p'is. Et m'is p'p'is
 q'p'p'is m'is p'p'is q'p'p'is m'is p'p'is. Et m'is p'p'is
 quas no' m'is m'is p'p'is uim' p'p'is q'p'p'is.

in illa facilitate et effuso eloquentiae est audientium applausus
sed si reprobantur nonnulli qui nihil laudant nisi quod
se mutari posse considerent quoniam sperandi sibi eundem
benedicendi finem proponeret et omnino obreueretur copia
a summa atque vocum ieiunio et finem se nullumque
uberitatem et copiam dicent non oportere genus erudi-
tiorum his ipsis qui se proficiantibus ignari qui ad
quatuordecim pene ab ipso foro utitur quod summa putant
cum adiutore ipso quo utantur antea nunc minime
nos ita posse iudicari. Est in philia pauca concreta
inducibus multitudinem quod ipse fugiens eorum ipsi et
suspecta et minus ut ut si quis videretur velle velle
perire sed in ipso facit possit vel si quis eum quod
nos in se quoniam conuenit minime magna possit habere
auxilia ex reliquorum philorum discipulis nos autem vnde
se philia vituperantibus respondimus in oratione pro a-
chademae autem que dicenda essent satis accurate
in achademae quatuor libris explicata arbitramur et
tamen tamen abest ut sibi non nos nolimus ut id etiam
me optem. Ipsi in philia tanto in honore nunquam
fuisse nisi doctissimorum orationibus diffensionibus
quod iugisset quamobrem horum omnes qui facit
id possunt ut huius quoque generis laudem iam latine
graece eripiat et proferat in hanc urbem sicut illique
omnes que quidem erant expectanda studio ac indu-
ctura sua maiores nostri transule dunt oratorum quod
laus ita ducta ab humilis venit ad summa ut ea quod
nisi per in omnibus fere sentiant rebus huiusque
ad nihil ventura videatur philia nascatur latine quod
litteris ex his tribus canibus nos adiuuemus nosque
ipsos redargui refellique parum. Sed hoc faciunt
animos in quo qui in die quibusdam deprimantur se
tenent quod addat et quod sciam sunt eorum nunc construit
ut etiam que non probare soleant ea constantur constant
causa deinde nos qui sequitur philibula non ultra
quod id quod visum est amittit per gradi possumus et re-
felle sine primaria et refelle sui iracundia parati
sumus. Sed si hic studia traducta erant ad nostras
ne bibliothecas quidem graecas optemus in quibus infinita
multitudo librorum per est eorum multum ne qui ipsi erant eadem
non dicantur a multis ex quo libris ora reuerferunt

qd accide et nostru si ad hoc studia plures confluerunt
 Sed eos si possumus exatenuis qui libenter exadit ad
 hibita ead differendi elegancia rōe et via philozophā
 tur est. n. quoddam genus eorū qui se philozophos ap-
 pellari nolūt quorū dicuntur esse latini sane multa h
 bi quos non qtempno equidem quos nūq lege-
 rim Sed quos proficentur ipsi illi qui eos sebiunt
 se neq distinte neq eleganter neq ornate se be la-
 tionem sine ulla delectatione negligo quid. n. di-
 cant et quid sentiat hi qui sunt ad ea dysoplna
 nemo mediocrit datus ignorat Quamobrem qm que
 admodu dicant ipsi nō laborat tūc legendi sint mps
 ipsi mēse qui idem sentiat non intelligo Istam ut
 platonem reliquosq socraticos et democps eos qui
 ab his profecti sūt legunt omēs ead qui illa a nō
 appōit aut non studiosissime consectantur epiatu
 aut et metodorū non fere pō suos quosq m
 manus sumit Sic hos latinos hi soli legūt qī a
 recte dici putent nobis autem videtur quāp trās
 mandetur id qmendari omni exuditorū lectione
 debere nec si id ipsi mīq qsequi possunt Bāto mi-
 nū ita faciendū est sentimq itaq mhi se pūpate
 acorū achademicorūq qfuerit de omib rebus i qnas
 partes differendi non ob eam cām solū placuit quod
 alu non possi qd m quaq re verisimile cō mvenī
 Sed eam quod esset m ea maxima dicendi exatā
 tio qua pūcips usus est (Peripatetico dem) tū qui
 sentit sunt nostrū aut memoria philo quem nob pē
 quent auduimq instruit alio tpe rhetorū pēpā
 read alia philozophorū ad quam nob qfuerit mē
 a familiarib nostris adducti m tusalano qd dātū
 est tps nobis m ea qsumissimq itaq tū ante me
 videm dicti om operam dedisse sicut pōie
 feretamq post meridiem m achadennā descendū
 In qua disputatōne habita non quasi narratō
 exponimq sed eysdem fere verbis ut actū dispu-
 tatimq est Est igitur ambulantiū hunc modū
 sermo ille nobis qstitutus et a tali quodam indu-
 ctus exordio

Dici non potest quoniam sui verum disputatione tua
delectatus uel propter adiutus Et si non
sum confusus nunquam mecum meis mecum
dum fuisse cum mecum obiectum aut mecum
quidam et dolet cogitans fore aliquod finem huius
et amissione omni uite commodum hoc quod molesta
et per meum uide sum liberatus ut nihil minus autem
du putem. Hymme mirum id quidem nam efficit
hoc phia medetur aut manet solitudinem delectat
cupiditatis libit pellit timores sed hic cum uis
non idem per apud omnes. Tum ut nullum aut est
idoneum aptam naturam fore non non modo form
na adiuvat ut e in per iudicio sed multo magis
uao que quibus quis preceptis confirmat uim
formis te na exelsam quorunda uidelicet et humana
despiciente genuit. Tunc facile in aut form con
mortem habita misere ordo sed hic cum na te
scis apud eos ipse uale nisi admodum paucos a
quibus inuenta disputatione conspiciat sua. Quotque
quisque philosophorum inuenit quia sit ita morator
ita aut et uita constitutus ut uo postulat quidam
phia sua non ostentat sententia sed legem uite
putet qui obtemperat ipse sibi et deinde suis pa
reat uide hic eos tanta lenitate et uacatione
ua his fuerit non didicisse melius alios perire
cupidos que nonnullos multos libidinis suos ut
cum eorum uita inuoluitur pugnet ordo quod quidem
mihi uideatur turpissimum ut non si generaliter se ipse
quissimum barbare loquatur aut si absque canit
is qui sit huius uelit musum hic turpius sit quod in
eo ipso peccet aut ipse faciat. Sic phia in uite
ratione peccat hic turpius est quod in officio aut
magis eum uide libit autem uite ipse delectat
in uita. Conne uerum est agitur si est ita ut
dicit ne philosophus falsa gloria exornet. Ad id
in manus argumentum nihil cum ipse deesse quam
dam pro philosophos uapit uim nullum uide
quod argumentum est. Nam ut ager non omnes
fructus ferri sunt qui colunt falsum quod ac magis
et si in se ipse sunt detorem dare fructus tamen
ipse fructu natura elutet. Sic autem non omnes

(1 xho)

aula fructu ferit atq; ut in eade' simili vser ut
ager quous fertilis sine culua fructuosus esse no
pi se sine doctu atq; Ita est utq; res sine al
tera deulio Quidam aut animi phia est hic ex
hie uicia raditibus et pnt animos ad falsos acci
picndos caq; mutat is et ut ita dicam ferit que
adules fructus vbrimos ferit Agam? igitur ut a
pma die si uis de quo dypatue' velle Dolorem
existimo magis maloru omi (caam ne manus
qm dedecus Non audeo id dic' quide) et me pud
tam ato de sum esse deiecu) Magis esset pude
dum si in sum pmanes quid n mty est dignu
qm ubi pems quap uideri de deae flugiu turpi
tudine que ut effugus qui est non mo reuiscen
Sed non ulto appetenda subeundus exapied? dolor
Ita passus exis? Cuic' ne se sane sum malu
Dolor Anatum est certe Videt ne igitur quann
butter admoniti de doloris terro' deiecu) Expar
e quidem sed magna res e au qd mihi opus est
non repugnante Dabes id quide) ut n heri fa
sic nuc ratione quo metu caq; daret sequat p
igitur de mbealluare multos et de vays dypaph
ms philozopharu loquar quoz pncps et amte
et antiquate Socras aristippus non dubitauit sum
malu) Dolore) dic' de hinc enarrata mulieru
q; sumu sano doalem se epiau pbut hunc p
aduersu hieronim? Dolore uatate sumu bonum
duat tm in dolore ducit mali Len pt' Bens
nem Prustone purthane) dem fere quod tu malu
illud quidem sed alia poea Igitur id qd na ipa
et quedam quosa vntu statim respuit ne se do
lorem sum malu) dicit opposito qd dedecus sumu
epella in eo magis vut philozophia tot pda
ymmet qd hinc officiu) que laus quid de q cad
tann quod adipisti cum dolore corpus vlit qui
Dolorem sumu malu) esse vspatent sum feno
quib ighommiam qm turpitudine) non puleid
e ut effugiat Dolorem Si id sumu malu) de
uerit esse Quis aut non mfer n mo tu cum
premetur sumis dolorib? Si in his est sumu
malu) Sed caam quom facit id phi posse euenire

Et quis est cui non possit Ita fit ut omni nemo pos-
sit esse beatus Mercedem quidem cui perfecti beatus
puer au corpus bene constitutum sit et exploratum
ita quod fore. Cuius autem est iste cui exploratum
posse esse. Epitaphium vero est dicit ut mihi quidem
visus inptae videatur affirmat in quodam loco si
videtur sapiens si nunc. Expectas fortasse dum dicit
patitur proferet non sumit Magna me hercule
laus et eo ipso per quod iuratum digna hercule. Sed e-
piuro hominem apertum et duro non est hoc satis. In
phalodis tanto per eum dicit quod suavis est hic quod
hoc non vero suavis ena an parum ena si non
amarum. At qui idem ille ipse qui dolorem multum esse
negat non potest. Dicit quod suavis est cruciatu aspe-
rum difficile odiosum contra naturam dicit ne tam multum
hic qui potest hoc malum dicit et malorum omnium
extremum sapienter sentit id suavis dicitur. Ego a-
te non postulo ut dolore eius per afficiat quibus
epitaphium voluptate homo ut sit voluptarius ille dicit
sane idem in phalaris distans quod si esset in letibus Ego
tantam vim non habeo sapientie contra dolorem si forte
in pseudo offitio satis est ut letetur ena non postu-
lo tristis. Non res est sine dubio aspera amara mor-
talis ad puniendum tollendum difficile. Aspice
philometam cui concedendum est gementem. Ipsi non
herculem videat in terra in magno dolore endi-
tem nihil. Non hic viri sagitte quas ab herade
accipit tum consolabatur cum dupmo uersu ne
ut videret veneno imbuit terrores cruciatu cecidit
Itaque exclamat auxilium ex petere non aperiens. V-
heu qui saltem fluctibus mandet me ex sublimi
Vite per iamiam absument confiat aia ius
inherens ulceris estus. Difficile dicitur uidetur cu-
m in malo esse et magno quidem qui cum clama-
re iuratur. Sed videmus hercule ipsum qui in dolo-
rem funderetur in immortalitate ipsa morte quod
Cuius id vocis approphodem intrachinus eda lu-
cum decurra sanguine centauri tincta induit
inherens eaque visibus aut ille per multa dicitur
uia pressu aspera que corpe era dato at a mino
phali. Nec mihi urnomus terror inperabilis

Nec tu mihi tristis existens malis sentis una
 uiciorum ceteri pte. Eia. Hec me metuit veste
 fuiti usque. Que lateri inheut morbi lacerat usque
 Vixitque. Que pulmonem huius spiritus. Nam deo
 rem sagume exoritur omem. Sic corpus clade ho
 rribili assumptu exstulit. Ipi illigatus peste minor
 cepuli. Hoc non hostilis deus non ita. Eia. Videri
 quoniam in formato impetu. Tentatur uti corpo
 infuit in eo. Non graua ut non barba ulla inam
 tas. Non seua cuius gens relegata ultimis. Quis
 pugnat. Undique hinc omes feritate cepuli. Sed fe
 minica feminea minor manu. Orate re. hoc
 nomen vsurpi patu. Ne me oidente matris
 superet caritas. Quae adripe ad me nimbibus
 abstractam pro. Nam etiam me me an illam
 potior est putis. Perge unde nate illam pro
 pectibus. Anseris gentis nris flebit miseris. Ipsi
 vixit nullam me ore ploratu edere. Quae videt
 nemo ullo ingemiscens malo. Sic effemina
 vultu afflicta oadit. Amde nate appete miseris
 appice. Cuius erat corpus lacerat pro. Videre au
 di tuque. Celestia patu. Iac in me abscondo vim
 chorystis fulminis. Nunc nunc dolorum. Anxietate tor
 que. uernat nunc serpit odor. Quae an metuit
 manus o pectora a terga. Quae licet totum thori vzo
 ne pssu quondam uenemur. Ico frendeb effla
 que. Ceterum nullum. Hec duxit lernam terra
 macula ex terra ut latuit hec buroptem affligit
 manu. Lemnithia hic nascitur abicit beluaz. H
 e tatarca tenebrarum abstracta plura triapite. Quae
 hidera generatui canem. Hec inuenit tortu in
 tuplicabili draconis. auferu ob tui abferuare. Iar
 borem. Quilum alia nostra vitare. Iustit man9 ne
 quip9 e nris spolia cepit ludib9. Iussu me nos 9
 tempne dolorem in ipso in hercule. nam intollec
 bile dolere videat. Venit e philus non pecta
 pla sed ena pythagore. Sic n accepimus quom
 fere apud eu pmetheus dolore. que exapit obfructu
 lemnu. Vn ignes ducet mortalibus dum diuisus eu
 pmetheus datus deppisse. Dolo penus qui iouis fa
 to expendisse supmo. Has igitur penus affligit

pendens ad canasus dicit hic Phanias pholae sicut no-
stra gens Enata tibi apice relegatu' appli' uictu'
q' sicut natum ut horu sono feto noctem paucos
timidi aduectunt nauate Phanias me sic misit u-
p' iouis q' mui' mulas' adisunt manus l' p' s'
ille cunctis fabrica rudeli miscens prap' artus
qua' m' p' p'leria Transuerberatus castru' hoc
furcans molo iam tertio me quoq' fuisse die isti
aduolatu' ad mias lareans in igrinbus iouis p'atet
les p'p'u dilamat fero Iun uerz opimo faretu'
et p'atata affam Unguem fundit nastum z
subime aduolans p'umata cauta nrm addat p'p'
uicem z uo' ad esum in flum renouat' e' uicem
cum in rursu' teros andapa' ad p'astus refert Sic
hunc rursu' m' p'atata aloc' Qui me p' m'
mum p'at' m' p'atata n'q' ut uidet' v'icidus q'p'
t'p' iouis arce' nequeo dicam volucem a p'atata
Sic me q'p' induit p'p'p' e' p'atata aueriat aore
mouit t'mm' aueriat mali Sed longe a leto
numme appelloz iouis atq' hic vetusta p'p'is glomca'
ta horrida' lucifera dades m' m' p'atata t'p'p' e' eq'
liquate p'p'is ardore e' p'atata guere que p'atata app'atue
m'p'atata' cantat' v'ic' igras p'p'p' videmur ita affam'
non m'ferum d'at' q' p' huc m'p'atata de dolore m'li'
Qui quidem adue' caup'm meam ag'is Sed hoc p'atata
videt' Iunca nuda ist' v'isus non n' ignosco Phanias
hercule etem r'at' i'quis videt' t'ne habundat' me oro
Quid t'm fuisse sepe q'edo cum athens in p'oliz
phile' phond' uo' ac libent' quidem ammadut'at'
igitur et si nemo t'm ead' ad copiosus modu' v'm
tamen v'ic' ab h'is admisteri oro ac nullus q'at'
ac diomfio f'ouco p'p'at' d'at' sed h'is quas d'at'
nullo delectu nulla elegancia Phylo noster et de
ita p'atata z loco adu'gebat Ira p'atata adama
ui hanc semlem dedamacione' p'atata equide' u'
tor m'li' p'atata Sed f'at' illi defectu' v'ic' n'it'at'
de g'rat' ut quo ornamento in hac q'ue' disputat'at'
t'at'at' l'anna oro Sed videt' ne poete quid mali
afferat' lamentant' induit fortissimos v'ic' m'li'
unt a'os n'os Ira sunt deinde d'at'at' ut no' legat' f'
ino' sed ead' adu'at'at' Sic ad mali' domestiam

Symplicia vitam qz imbrant et delectant in accessu
 etiam postea omnes nervos datus edidit recte ipse p
 a platonem educantur ex ea aucte qua finit ille m
 mores optos et optim recipi statim exquirat at
 ro nati dicit Sed a grecis hoc et a puericia le
 gimus et didicimus hanc eruditione libenter et docet
 purum Sed quis propter rursus? vixit magis
 in inventis sunt qui summi mali dolore dixerunt
 At tu adolescens cum id tibi paulo ante duxisset u
 deri rogatus a me eam ne maius qua dedit
 verbo de finis desisti rogo hic idem epurum
 manus dicit esse nullu qm mediocrem dolorem
 qz magis dedit In qd n de decore mali
 nihil esse msi sequantur dolores Tunc igitur
 epurum sequitur dolor cum hoc ipm summi mali
 dicit esse dolorem Tunc de decore manus a pho
 nullum exspecto vixit mihi satis dedit ad respodi
 si manus tibi uideri malu dedit qm dolorem
 hoc n ipsum si tenebis intelliges qm sit obsequi
 dolori nec tam querend est malu ne dolor sit
 qm pmanens animi ad ferend dolore Coludat
 ranciditas scia ut non sit malu qz de vbo n
 de re laboratur Tunc me deapio cenno nam
 cum id qd mihi horribile uideatur tu omnino ma
 lum negas est Aprior et sic cupio quomodo id
 qd ego inferum existimem ne malu quide sit m
 n malu est msi qd turpe atq minus est ad me
 patus redit Illud n qd me angebat non eximib
 fac dolorem non esse nequaquam Desine id me dicit
 hic doce doceam an non doceam nihil intesse nqz
 inquit ad beate quidem vivend qd est in una vte
 psum Sed est tamen reuerentia Tunc asperu est
 contra naturam Difficile pperu recte dicitur h
 est copia vortu qd omnis vno verbo malu ap
 pellamus id tot modis posse dici diffinit tu mihi
 non tollis dolore ut dicit asperu non nam uix qd
 ferri tollerariq post nec mentis Sed te subinde
 non optat hic gloriantur du nihil bonu mstq
 honestum nihil malu msi qd turpe optat quide
 hoc est n dicit Illud et melius et verius omniq
 natura agnatur in malis esse et qm par in bonis hoc

Posito et aduerbium conseruare sublatum Cum tunc existeret
illud quod recte amplectantur isti et quod honestum
et quod rectum quod decorum appellamus quod idem
virtutis nomen amplectimur ut omnia preterea
que bona corporis et fortune putantur peregrina
et immuta videantur nec malum quidem illud ne si
etiam vnum in loco collucta omnia sunt ad tempus
nullo quida quare si ut miris concepti in pectore
penis est quod dolor nihil est plane dolor nam dicitur
tibi turpe nec dignum viro uidebitur gemere hinc
lamentari debilitari dolo cum honestas tunc dignum
tunc deus aderit Itaque in ea intus et conturbatus
adit perfectio vnum dolor et animi in ductione lagurus
aut n. nulla virtus est aut contempnendus omnis dolor
Prudencia ne uis est sine qua ne intelligi quidem
ulla virtus potest Quid ergo ea paratur ne quid
facere nihil sperante et laborantem an tunc sine
te immoderate facere quia amoli iustitia potest ab
homine per uinum doloris euasante comissa pectore
confusio multa officia relique Quid fortitudinis
conturbatus quod eius animi magnitudinem gloriatur parare
rerum humanarum despiciente quo modo respondere
afflictis ne et carens et lamentabili voce dolo
audire o virum fortem te non ita affectu ne uirum
quidem ducit quicquid amittenda est fortitudo a sepe
lendum dolor et quid scias ergo si quid de coram
tunc a impio posse habere te reliqua suppellestem sal
uam virtutem aut si vnam quamscunque et si vnam aliam
non potest sed si vnam confusus te facere non habere
nullam esse te habiturum num igitur forte vir
num magno ad non patientem non quia non habet
contempnendum potest dicitur aut philotecte illud a te
n. malo dicitur Sed ille de non fortis quia in lectu
humilique emlatu quia gemis frenibus resonando
Mylau flebilis voce refert Con ergo dolorem
dolorem esse nego Cur n. fortitudo desideretur Sed
cum optimo dico paratur si non gloriatur paratur est
Si n. est quid ergo exornamus philosophia a quid
eius nomine gloriosi sumus Punget dolor ut pectus
sine si nudus es da iugulum Sin tectus nalcatus
armis x fortune resiste Hec n. te nisi ita facis asper

Dignatur relinquere et deseret. Cunctum quidem laqueo
quasi immortis sompiti de Jovis quidem fana ut poete
ferunt itemque linguarum laboribus eradiat invicem
lenando curando esuriendo sciendo algendo estue
do. Sparte uero prius ad aram sic in heriliq; accipit
ut multis et visceribus sanguis exeat. Nonneque eni
ut cum illi essent audientem ad necem quorundam nemo
clamavit nec ingemuit quidem. Quod ergo hic prius
possunt uiri non poterunt et mos valet et non vale
bit. Inest aliquid mihi dolorem et laborem sunt fin
tima. Unde. Sed tam differt aliquid labor est finitio
quedam uel animi uel corporis quorundam operis et mi
meris. Dolor autem motus apper in corpore alieno
a sensibus. Nec duo greci illi quorum inopiosior est lingua
quam mea. Primum nomine appellant utque in duobus ho
minibus illi studiosus ut potius amantibus dolorem
appellant nos commodius laboriosus. Aliud est cum
laborare aliud doli. Cum varices stabantur et ma
rio dolebant cum enim magno ducebat agmen la
borabat. In verborum more medium quibus te prius
habundat. Greca aliud magis est laborare aliud
dolere. Est mihi hec quedam similitudo quae de
laborum passionem dolorum efficit faciliorem. Itaque
illi qui graecae formam verum publicum dederunt
corpora memini firmari labore voluerunt. Quod
prius esse in feminis instulerunt qui cense iuribus
mollissimo actu parietum mubris emillunt. Il
li autem voluerunt nihil horum simile esse apud la
teras. Vides quibus magis palpebrae curata sol
pulsus labor militum in studio est quam feminis. Ita
bata. Ergo hic laboriosus exerauimus et dolor me
tuerit. Nonnunquam impellunt ferunt abnuunt cadunt
et ipse labor quasi vultu quoddam obduat dolor. Mihi
vero nostram duo non parantur. Quorum prius agni
ad modum adhibet nec adhibet ulli sine anni per
pedibus. Horatio non equus prius videri non ex
bebant iudes. Deinde qui labor quibus agminibus
ferre plus dimidiati mensis abant ferre si quid
ad usum uelint ferre uallum. Nam scutu gladiu
galeam in ouere nri milites non plus nunciat
quam humeros latentos manus sinu n. membra mi.

Luis esse dicitur que quidem ita geruntur ut si res fuerit
abiectione oneratus expedire animo ut mentibus pugnare
possint. Quid exortatio legionum? quid ille conatus
danius quam laboris est? Et hoc ille animus in plura
parat ad vincendum adue pari animo in certamine militem
mulier videbitur. Qui tantum inest ut noui et veterem
exortatio quantos experiri sumus esse tyronum ple-
rumque melior sed ferre laborem contempne? volens
conuersatio docet. Etiam eadem videmus et acie sepe
efferi sanos et quidem videmus illud et in certamine quod
uis leui iam ploratus inuisissimos edere. At ut ille exor-
tationis et reus obtemperare quod rem feracior medicum modo
requirere a quo obligeatur. Ad patricios inquit ad vos
aduocemus auxilium et vestras manus peto. Postquam
oppetam malum pestem mandauit hostili manu ut
quod sanguis illo potius parato est influens conspice? Sic
quidem sapientia magis nostra mens deuotus per
etiamque esulandi libertatem sancta optent portibus
non per auctorem de Curphilius hic quidem est hoc
exortatio ubi in luctu continetur ad id inde quod
non flebiliter respondeat rationem. Qui afferat ad quod
animo sibi ferendum? Is qui alii exili parat cum patre
opore sibi paratam pestem ut parat accipiat parat
abducat patricios. Credo ut se colloq. mabili vol-
nus oblect. Siquidem hoc esset hoc in videmus querit
enim quid actum sit alloque res argui plura ut se sunt
non per hic ferre in diuersis quibus factis suppet
laboris. Quis igitur et vltima alligat et si cu-
riphilius possit non possit. Et sepe ubi fortuna he-
ctoris nostram aciem aciem melinata et cetera
explorata in dolore. Sic. n. est intemperas mili-
tarius in forti via glori. Ergo hic veterum miles
fuit potius ille in melius ac non paulo quidem
sed de consuetudine adue exortationis loquor
nondum de ratione et sapientia auante sepe medi-
am vidui aut vidui ferunt subduc alii vultu
em ad lere iocem olimpiciam cum ipsa au cetera
implorabit ferre non posse damitabit quod
Magni uis est prostant venatores in mure in mo-
do vi se parantur inde testibus puiles contrisi
ne ingemiscunt quidem sed quid homines olimpici

567
284

Victoria consiliis ille antiquus videt: claudatorem
 aut predia homines aut barbari quas plagas pferre
 illud ille qui bene institutus sit amare plagas maluit
 quam corpus vitare: quod sepe apparet in eis mul-
 tis qui velle domos sanctorum vel pro matris ac
 vulneribus confecti ad domos qui querant quid ve-
 lint si sanis ei faciat sic se velle deinde: Quis
 medicorum gladiatores ingemunt quas vltis mutavit
 nuquam quibus non modo stent vincta deinde tur-
 pit: quod aut deinde ferri reape iussus colluz
 conficit in cunctis medicamentis consuecundo valet fa-
 ere hec potest sumptis puris homo vita illa dig-
 nus: Coram vir natus ad gloriam ulla parte non
 tam mallem habebit quam non meditatione et con-
 coroboret aude gladiatores spectacula et in
 humani nonnullis videt: sed et adue scis an ita
 sit ut nunc sit: Cum vero fontes ferre depugna-
 bant audent fortasse nulle quae oculis nulla
 potest esse fortior contra dolore et morte dispa-
 ruit de ceteratione et quae et commendat
 duci abagere nunc de ratione videat: nisi quid
 vis ad hec: Ego ne ut te pellem nec hic quidem
 vellem ita me ad occidendum tua duat oratio sit
 ne igitur malum doleat nec ne gloria videat quod con-
 tortibus quibusdam et minus singulis nec ad sen-
 sus per natus esset velut non esse malum doleat
 ego illud quicquid sit in esse quod videatur non parum
 falsum: eius visione specie natus habet: Dum re-
 menat doloremque eius oritur esse tunc eadem
 Unde igitur ordiat an eadem tunc attingat qui
 modo duci quo facilius ore pferat possit longius
 Inter igitur omnes hoc constat ne doctus homines
 sola sed eadem modestis vltorum esse fortune et hu-
 mania innocentium magnanimorum et paucorum cole-
 rant: dolore parum: Vix id quicquid ea quanta pa-
 teant non laudant putant: quod quod et postu-
 lant a fortibus et laudat: cum sit id aut ex hinc
 re: veniat aut non ferre pro: Vltone nunc est
 at qui inde ne cum omnis recte animi affert
 vultus appellatur non sit hic pro: Vltone omnia
 sed ab ea qui vult recte expellebat omnes nomine

sunt appellata est. n. uero utus. vixi autē p'ia maxie
fortitudo Quia munda duo sūt maxima mortis doli
usq; contentas utendum est ego h'is si vultis nomen q
mutuata Que res ferage quomōd' recte tale n. me
dionā p'ia profectus Vene hoc mīme mal' ut po
aus vix optima m' monet q'mū intelligit neq'ite
inquit dolorem Quis hoc dicit idem qui dolore sūm
malū vix sūq; constanter audiam? Si sūm dolor
est inquit nāc est tuem esse Iterandum est q'm m'
non n. sūm intelligo quid sūm dicit q' quid tūc
sūm quo m' h'it sit sūp'it tūc quo m' h'it breuius
contemno magnitudinē doloris a qua tūc tūc
mendicabit ante pene q'm veme Sed si tantū dolor
q'mū philotele bene plane magis m' h'it quidem
videtur sed non sūm Nihil n. dolet m' pes possit
oculi pot' cat latea pulmones dūcūm h'it lehe
plusq'm moleste Tūc ego vix possim tūc h'it
m' h'it sūp'it dicit Sed nos ab eo derideri puto ego sūm
dolorem enā si dicit athomus est maior alys n'
q'mū duo est tuem multos q' possim bonos vi
ros nominare qui copulatos amor doloris palagre
exuerunt inq'it Sed h'it cautus nūq'm tūmunt
n' mag' nē nec dūcūm modū ut stat quid sūm
dicit in dolore quid tūc m' tpe omittam? Quis
igitur m' h'it p'ia dūcūm rogant q' confitei
non esse ab ea dūcūm remedia querenda qui do
lorem malorū om' esse dūcūm q'mū idē igit' ferit
adū se m' tormmū et in strangmā sūm p'ia
Alunde igitur est querenda medicina et maxime
quidem si quid maxime consentaneū sit querimus
ab h'is quibus q'd honestū sit sūmū bonū q'd tūpe
sūmū videtur malū h'is tu p'itibus gene' et u
itare te non audet p'ia profecto loquitur. n. corū ne
ce utis q'ia tead Tūc u' p'ia lacedemome a
dolecentis olympie barbaros m' arena Videtis an
p'ia q'mū plagas a ferentis plent' q' te
forte dicit aliquis p'ia exlanatū ut m' h'it
n' constanter et sedate ferit si' non p'ia natū nō
p'ia dūcūm p'ia ferit q'tia dūcūm ferit al
p'ia al' m' h'it m' h'it et tūc v'ia h'it q'd
a tūc m' h'it et quotq' locis p'ia nā p'ia

285

Illa uo nō mō pacatur vni et possidet Nil n. habz
 prestatur nihil qd mag' expectat q' honestatem
 qm laudē qm dignitē qm deus hūc ego plūbz
 nomibz vnam rem dedarai nolo sed ita ut qm ma
 xime sūm fūm plūbz nolo aut dūc illud hōc
 longa optm esse quod ipe sit optandū p se a dūc
 q' fūm uel m ipā dūc sūm et sua sponte laudē
 qd quidem auct' dūc sūm plus qm non sūm
 bonū atz ut hec de honesto Sic de turpi q' n. nihil
 esse tam rectū nihil tam aspidū nihil hōc uidi
 gnus. Quod si n. p. suum est p. n. p. n. dūc
 si plus m deorem alit' uidei qm m dolore iliq'
 est ut tute tibi mpet qm qm h. n. n. quō dūc
 quasi duo sūm ut alit' mpet alit' parat non m
 sūc tan dūc sūc. n. auct' m p. n. n. n. n.
 dūc quāz alit' vōc est p. n. n. alit' eper
 dūc igitur p. n. ut nobis mpet mpet
 p. n. ut vō cohercat temeritate est m auct'
 hōm n. n. fere molle quāz dūc hūc
 emetatum qd dūc de languidū sūc sed nihil dūc
 esset hōm deformus sed p. n. est dūc n. n.
 regna omniū vō que hūc p. n. n. n. n.
 Quis sit p. n. uirtus hec ut mpet illi p. n. ai
 m que dūc dūc dūc uideū est vō n. n.
 mō mpet uelut dūc sūc uelut mpet mpet
 n. uelut p. n. filio Si mpet sūc illa p. n. ge
 ret quō dūc est mollem si se lamentis mpet
 laudē dūc dūc mpet et q' dūc amōz p. n.
 quōz qui auct' dūc. n. vōc sūc p. n. pu
 dore qui vōc nulla mpet ergo hōc qd
 ut famulos vōc ac auct' p. n. Quis at
 erit firmores n. n. robustissim' hōc admodū
 oportet ut bonos mpet reuocatos dignitatez
 mpet non mpet mpet sūc ille sapiens
 sūc grece sūc lamentator ut mpet p. n.
 p. n. mpet ite et p. n. mpet sūc
 accipiat maior dolor p. n. sūc mpet qm p.
 phōc apud illū n. p. quāz flūc vōc lamen
 tatur m vōc m ut hūc leu' gēc illi p. n. q'
 sūc sūc p. n. sūc mpet dūc dūc
 dūc m q' vōc qm qm qm dūc leu' mpet

pena autem est mali qui consuevit in armis non dicere
Intelligit poeta prudenti ferendi doloris consuetudinem
esse non contempnendam magistrum autem ille non immoderate
magis in dolore retinere tenere opprimere vel
multo iudicare heu miserum me exaudivit hic ipse labor de
inde illud desinit operis absterge ianiam nutre na
arectatu et quasi sebum amplificavit dolore videtur
ne ut omittuerit non sedatur corpus sed instigant
ammi dolor itaque in extremis temporibus alios quos ob
urgant idque melius conquiescit fortuna aduersa non
tametsi deat id viri officium est fletus mulierum
ingenio additus huius ammi per illa mollis etiam
sic parcat ut secundo imperio miles prudens in quo
viro erit perfecta sapientia quod adus nos quod vi
demus nemine sed philosophorum prorsus quales fuisse
sit si non aliqui fuisse ex parte 78 igitur siue ea ratio
qua erit in eo perfecta aut absoluta prout patet in
patet inferiori ut iustus parens pro suis filiis iustus
quod vult confiat nullo labore nulla molestia erit
ipse se sustinet in prout armabit ut tunc hosti se
obstat dolori Qui sunt ista aeterna quoniam quoniam
sermo moribus Cum ipse semper tunc tunc quoniam
lagwidu non virile obversetur per hominem deo
Zeno pronatur deales qui pressus est omnia
pauca quoniam consuevit delende in tametsi indicat de
amazaspes Deinde rogitatur qui ad artem in manu
innoceatibus regis madis in genibus deprimis est
supplicium neque recusant Callanus indus indolens
et barbarus in radiabus crucis natus sua volu
tate minus quibus est 79 si per quod dicit si deus
si tactus dolore corpus ferre non possumus Optimo
est quedam essentia ac levis ne in dolore magis
quoniam eadem in voluptate qua cum laetamur flammam
quod mollia apud aculea sine dolore ferre non
possumus 79 ideo Amarius rusticum vir sed pla
ne ut cum sciretur ut super dicit principio neaut
se alligari ne quoniam ante manus solutus dicit
esse sciretur Cur ergo postea alius videtur auctorem
videtur ne igitur optimus esse non natus nullus
et tunc fuisse aculea morsum doloris idem maritus
ostendit Quod non aliter non prout cum et tunc dolor

Ut vir et ut homo maiorem fure sine causa non vult.
 Notum igitur est in eo ut tibi imperet ostendi ut
 quod est mundi genus atq; hic arguitur quod pa-
 uentia quod fortitudine quod magnitudine animi
 dignissim' sic non plus animi spiritus sed ipm' ead' do-
 lorem. Respondo qua pacto maiore facit ut n' sit
 in p'lo ut ignavus miles ac timidas sint ac
 viderit hostem abiecto sacro fugiat quod p'p'io 7
 ob eam causam peccat non minus ead' iniquitate
 poro cum ei qui fecit nihil tale euenit sic qui de
 corde spem ferre non p'nt abiecti se atq; ita afflicti
 exanimati uerentur quia aut respiciunt distantes sp'us
 sine superioribus sunt n' quidam animi similitudo
 nec cum corpore ut dicitur q'ntitas corporibus
 facilius p'ruentur remiss' op'mut. Simillime
 tamen intentione sua depellit omes passu p'nd
 eu' remissione aut se viciatur ut se nequeat
 extolle' et p' m' querimus in omnia op'ia p'p'
 quoniam animi est adhibenda q'tuatio ea est p'
 la op'ia t'p' custodia sed hic quidem in dolore
 mihi est p'udenda nequid abiecti neque timi
 de nequit uigile' nequit p'ulit' muliebri' ut fra-
 am' in p'miss' refuerit ac reiciat philoteta
 ille damor m'gemiss' non minus viro gressum
 Idq; raro emulatio ne mulier quidem 7 hic in mi-
 rum est fletus que' ex tabule in p'ncipio adhibe-
 ri vultuerit. Nec ud' m'icq' m'gemiss' ut forte
 ac sapientis m'p' forte ut se intendat ad firmitatem
 ut in p'adio cursore' exclamat q'm maxime p'nt
 facit idem cum ceciderit athlete pugiles v'as
 cu' ferunt adusari nam in iactantia rebus ingem-
 scunt non q' dolent aut ne succubant s' quia ipi
 deinde voc' omne corpus m'endat. P'ntat p'ligu
 vehementior. Quod qui voluit m'gemiss' exclamati-
 num satis habent luctu facere lingua m'endi-
 e quibus eia vocem et fraudi videntur toto an-
 atq; omnibus ut dicitur in pugiles antenarum v'as
 adseruiat nemine me h'ent. Mantomum iudici
 gentis p' se ipse lege v'as ducit tra' tangit ut n'
 dallyte lapidem 7 reliqua cometa alia co-
 uores emissores habent quo sunt q'teta atq;

adducta vehementius sic vox sic cuspis sic plaga h'
gravior cum est missa gemitus Quia gemitus ac
tanta vis sit p gemitu in dolor ad confirmandum app
valebit virtute Dicitur Item cum ille gemitu lamentat
si imbecillus si abusus si flebilis ei qui se dederat
vix cum vixit ducim quid quidem gemitu si leuaret
aliquid afferret tñ videmus quid esse potest et ausum
Cum vō nihil minoraatur dolore tñ fuit turpes
esse volumus Quod est n fletu muliebri viro epus
atq hic preceptum quod de dolore datur patet laus
omnibus n rebus non solum dolore simili gemitu
animi resistenda est ira exardescat libido conuulsa
in eandem artem i fugientia est eadem sūc arma
sumenda sed qm de dolore loquimur illa omittam
ad ferendum igitur dolore plaade atq sdate plurimum
psiat toto peccore ut datur inguere suorum
id molestū sit sūm n natura ut ante dixi ducit
est n sepius studiosissim appetentissimq honestas
Luis p quasi lūc aliquid appetimus nihil est quod
ut eo potiamur non pati sumus et ferre et pte
ex hic cursu atq impetu animorum ad vān laud
atq honestatem illa pinda aduenerunt In plū no
sentant vi potes in arc volūta uel sentant sed mo
hi maluit qm timore dedignari gradum veri
fulgens gladius hostia videbant Dicitur cū in aac
tenu irruerat Ibis leuabat acm mueru mēti no
bilitas mortis et gloriam tamen ingenuiss ex
ammandū pūis cū vna cū sūgū vāa affluē sen
tū Imperantem n pūem laudomomē vān
quāt qm arpeit sūente nēq fuit solacia h
fumenta sūmōru dolorū dicit Quod in pūe qd
dom quid in leatū ad philozophū me recuocū
qui in aac non sepi pūit e quibz hōd leuāt
Herodamites dionysius cum a zenone fortis cū
didicisse a dolore deductus est Vān cū ex vān
bus laborer ipō euclatu clumitabat falsa esse illa
que antea de dolore ipse sūpūit Quam cū de
antes condiscipulo rogat quā vō eū de sūm
deducissit vā t quid cum tñ ope pūit dedis
sem dolorem tñ ferre non possem pūit esse
largumente malit esse dolorem plurimū eū

Annos in patria consumpsit nec ferre possum. Malum est
 utitur dolor tum deante cum ira pedem pausasse visum
 ex epigoneis ferre dixisse audis nec hoc amplexus sub
 ham abdit Zenonem significabat a quo illi de quaere
 dolebat. At non in possidomus que etiam ipse sepe uidi
 et id dicam quod narrare solebat pompeius scari eo
 dum venisset decedens ex Asia audire voluisse possi
 domum sed in audisset eum quare esse egrum quod veheme
 ntius artibus laborarent voluisse tamen nobilissimum per
 mittere que ut vidisset et salutauisset et honorificas
 vias prestatas esset molestas se dixisse ferre quod ei
 non possit audire. At si tu vero inquit potes ut quiescas
 ut dolor corporis efficiat ut fuisse tamen ut ad
 me venis itaque narrabit eum quare et apud de
 ipse nihil esse bonum nisi quod esset honestum arbitrat
 disputauisset. Cumque quasi faceret ei dolores admonenti
 sepe dixisset nihil agere dolores quibus sis modestus mi
 qui te esse asperbor malum omni quod omni dicit et nobilit
 labores contempnendo fuit et tollitibiles videmus ne
 ut apud quos eorum ludorum qui gemma nominantur
 magnus sit honor nullum ab his qui in id dant
 discedunt deuenit dolorem apud quos ante venia
 di et equitandi laus viget qui hanc petere sunt
 nullum fugiunt dolores. Quod de nostris ambitioni
 bus quid de cupiditate honorum loquar que fla
 ma est per quam non auarorem hi qui habent
 parum singulis colligebat itaque se affricantem se
 hanc xenofontem in manibus habebat. Cumque in
 primis laudabat illud quod diceret eosdem labores esse
 non eque quibus impiorum et malis quod ipse honor
 leuiore laborem facit impiorum. Sed tamen hoc e
 uenit ut in vulgus inspicimus optima valeat ho
 nestatis cum ipsum videri non possint itaque fa
 ma multum indicio mouent ut id honestum pu
 tent quod a plerisque laudatur. At aut si in omni
 bus multum tamen eorum indicio facit nolui ne quod ei
 putet idem putare pylaion tunc tibi indicio est
 utendum tibi si recta prebent placet tu non me
 te videris quod paulo ante periculum sed omni
 et omnia. Hec igitur tibi prene amplexandam
 animi et quibus quidam aggerat quod alacris

animi que maxime emmet grempiendiis doloribus
vnam esse omni rem pulcherrima eo qz pulchrior si
vacet pto neqz plausum captans se tm qd delectet
etiam ead milu quidem ludabiliora videntur vnd
que sine venditione et sine pto teste finit non qd
fugitendus sit omnia em bnfacta n luce p collocat
nolunt Sed tamen nullu theatrum virtutis consa
craa maius e atq in pimis medicum illud ut h
paucencia doloru q sepe cum animi intencione dicit
esse firmanda in omni qne se equidem pbeat De
pe enim multi aut p victorie cupiditate aut p
glorie aut et uis sua et libertate teneret mbera ex
perat forte et tulerunt Idem omnia pentione di
lorem morbi ferre non possunt neqz n illud que fia
le tulerat voc aut sapia tulerant sed studio pua
et gloria itaqz barbari quide et in manes deterrere
ferre acerrime pnt egrotat virile non quia omis
grea homines aut non sunt animi prudentes ut e
captus homi sui hostem aspice non possunt ide
morbos tollerant atq humane ferre At timore et
relucti in pto exultant lamentant in morbo nō
n pte esse equabile qd non a cta voc pfasantur
Sed nū videas eos qui aut studio aut optime
ducantur in eo psequendo atq adipiscendo doloru
non frangi debitas exstimate aut non esse mli
dolorem aut ead si quicquid aspm alieniqz nati
sit id appellu plucet malu tannula non esse ut
a vnte un abruatur ut nusqm apparet medicat
queso dies et noctes lacus n manabit h oratio
et aliqui maiore locu q de vno dolore occupa
bit Vtm si omia fugiende tuerpdimis adipiscat
q honestas causa facem non mo stimulas do
loris sed et fortune fulmine grempiamus lachit
psum nū patu sit illud ex extra dspuaoe
pfigu ut n si nū nauigante predones mfe
quantur deus qui dicit eire tenam presto e
qui eripiat vel delpm ut orone in thumeu
uel equi pelopis ille neptuna qui p vndas e
tus suspensas rapiisse duntur eripiet te 7
quo velis pferent omne amittas timore et
in grempiis aspis et odiose doloribz p tantu no

sine ut facendi sine quo sit asugendi tu vides
 nec fere hoc tpe putauisse dicenda sed tu for-
 tasse in sua pueritia istud vō neqz biduo du-
 arū rerū quā magne tuncam spero libatū
 meū. Leas go ad decessum sic n. diuinius
 sed ali hoc uideo non posse debere. Ita p̄sū
 et illū quidem ante nūdiem hoc eadē tpe sic fa-
 ciens hūc qz opus p̄dixit sic obsequemr

Quid uiam esse brute cause putes
 aut tū consistens ex aīo et corpore
 corpūqz curandi tuendiqz causa q
 p̄ta sit asensu atqz utilitas deoz
 immortū inuentione yscara in
 aut mediona n. tam deprecata sit aīqz inuenta n.
 tam cūta postea qm̄ ignota est n. tam nūlis ḡta
 et p̄bata plūibz etiam suspecta et mūsa aīqz
 corpūqz ḡtū et dolorem animo uideramz. Anni
 moribz corpore non sextū qz ita sit ut animū de
 se tpe cum uideret cū id ipsum quo uideret eḡtat
 sed p̄ talis nos nūcā genuissz ut eam ip̄am in
 tui et p̄pue eademqz optima dūce asē uire q̄fi-
 te possimz hanc erat sane qd quisqz rōe ac doc-
 tina requirer nūc p̄uider nobis dedit ignados q̄z
 celerit malis moribz opinonibz qz deprauatis p̄-
 reuictis ut nūqz nūc lūmē appareat. Sunt
 n. ingens nūc semina mūta v̄tutū que p̄ado-
 lept lūcet ip̄a nō abtūm v̄tutū nā p̄dūcet. Nūc
 aut sit atqz edū in lūam et suscepti sūmz in om̄
 q̄mūo p̄tate et in sūma opinone p̄sitate uer-
 samur ut pene cum lūte nūc errorē sūisse
 videamur. Cum vō parentibus redditi id est
 magis vō traditi sūmz tamen ita v̄tū mūbū
 erroribz ut vanitatē v̄tū et opinonē confraia
 natura ipsa cedit. Adedunt etiam p̄tē q̄ aīū
 magnam spem doctrine sapieqz p̄ se uiderunt
 audiamz lūgimur edūamz et m̄herescuntur
 p̄tū in m̄tūbū cū vō eodem qz magis
 quidem m̄tū p̄tū atqz om̄ v̄ndū ad v̄tū q
 semens mūlūdo tā plūne m̄tū opinonē

Pravitate naturā deſerimus ut nobis optime natū
mundiſſe videantur nihil melius hominū nihil melius
expetendū nihil pſtantius honoribus magis popu-
lari gloria iudicaverūt ad quam ſectur optimū
quiſq; vānū q; illam honeſtate expetit quia vna
natura maxime inquit in ſumma manitate viſa
conſecratur q; nullam eminentem effigie ducit
ſed ad umbratam ymaginem glorie Eſt n. gloria
ſolida quedam res & eſſe non adumbrata ea eſt
conſequentis laus bonorum inſuperabilem vix hū vidua
aut de eccellente virtute et vnaq; reſonat q; ymago
glorie que quia recte ſitū pſerumq; comit eſt
non eſt bomb virtus repudienda illa autē que ſe
eius mutabilitatem eſt mltē temeraria et inſi-
derata et pſerumq; pſerū viciūq; laudatū
fama popularis Emulatio honeſtatis forma
eius pulchritudine q; corūptū quia recte hōis
aut quedam pſara etiam cupit ea q; neſcit
Nec vbi nec qualia eſſent fundito alh vtiunt
ſuas auctates alh ipſi omdent atq; hi quide opta
petentes non ea voluntate q; aſus errore fallū
quid qui pecunie cupiditate qui voluptatū ludine
deſeruntur quorūq; ita pſerū ammi ut uolū
tum abſint ab inſania qd inſipientia omdit oib;
his ulla ne eſt adhibendū curatio vna qd vnaq;
noceant ammi eſt vnaq; q; corporis an qd cor-
pora curari poſſunt ammi nulla medicina e
At et morbi ymagines pſerūq; ſunt ammi q;
corpus vbi em ipſi adioſ ſunt qd ad ammi pſerū
cumq; pſerū ammiq; eſt ut aut Emmi pſerū
erit neq; pſerū neq; pſerū poſt aſe nūmū
deſint pſerū ductū morbis ut omdit alioſ
eſt vnaq; et cupiditate qui vnaq; poſſunt in cor
eſt q; vnaq; pſerū vbi pſerū poſt ut pſerū mederi aut
non poſſit aut ipſam medicinā aſerū inveniendū
Cumq; ad corporū ſanatioſ multū ipſa corpora &
natura valeat nec omdit qui curari ſe poſſit
ſunt q; vnaq; etia vnaq; eſt ut aut q; pſerū
vnaq; voluerūt pſerū q; ſapientia pſerū ſue
ulla dubitatione ſanentur Eſt pſerū ammi me-
dicina philoſophia q; vnaq; vnaq; non ut corpus

777
289

Morbus petendus est fons omnibus qz opibus & vili
ut nos mempi nobis mederi possimus elaborandum
est qm̄qz de vniūsa p̄tā quantore e p̄ceda
est & volendi sano ut arborez dicitur est in hortis
de magnis autē rebus nihil ferre minimis
postea nec disputat nec p̄be' dno aut libere
exposita sunt ea que a nobis cu' familiaribus
nostris in tusatano erat disputata Sed qm̄ dicitur
superioribus de morte et de dolore dicitur est tūto
dies disputations tūi volu' effiaet ut. n. m. a.
chidemus nostram defendim' indinatio iam in
post midianu' quu' die poposa coru' aliquu' qui
adertur causam differendi tūi res acta sic est

CIdem mhi videtur in sapiente egredo
anmi relique quoqz p̄bucationes for
midines libidines iracundie nec n. st
cuiusmodi que greca p̄tā appellant
Cito poteram morbos et id verbum esset et vō p̄d
in consuetudine nostram non tade v̄m imperi
mide' gestie' letari Hec omnia greca morbos
appellant motus anmi rationi non obtemperat
Vt autem hos eodem motus conatati anmi
recte ut opinor p̄bucationes duxim' morbos aut
non satis iuste nisi quod aliud tibi videatur
in nō isto mō hec tūe igitur tade' in sapiente p̄tā
Proxime existimo Hec igitur glorioza sapientia nō mag'
requiranda est si quidem non nullu' differat ab
insana Et tūc tibi amē ne anmi qm̄o videtur
insana Non mhi quidem soli Sed id qd admirari
sepe soleo maioribz qz nostris hac ita visum melli
go multis studiis ante socratem a qua hec omne
que est de vita et de moribz philosophia manat
Et tūc tūc tūc tūc tūc tūc tūc tūc tūc tūc tūc
fuit mentis extraneus et morbum idem in p̄
mitatem & egredim' et extru' quam appellat
insanem Tūc aut p̄bucationes anmi morbos
philosophi appellant negantqz scilicet quemqz hūo
morbus vacare & tūc aut in morbo sunt iam
non sūt et om̄ insipientia anmi in morbo sunt

Omne igitur insipientes insaniunt. Sanitate? n. ratio
positam in tranquillitate quadam constantem consistunt
his rebus mentem vacuam appellatur insaniunt propter
quod in perturbato aut sic in corpore sanis esse non po-
terit nec minus illud acute quod animi efficiat huc
mentis carente nominaverunt amens autem eadem de me-
tam. Et quo intelligendum est eos qui his rebus non
posse sentire hoc idem quod a sonare acceptum dilige-
Stoia reamur. Omne insipientes esse non sanos
ita est. n. aut in aliquo morbo. Morbos autem hos
perturbatos modo ut modo dixi philosophi appellant non
est animus sanus quod id corpus quod in morbo est in se
ut sapia sanis sit animus. Insipiens autem quasi in-
mens quedam que est insana eademque elementum in-
toque melius h. notata sunt videtur latine quod grecos
et alios quoque multas locas requirit. Sed id aliis
nunc quod insat. Et igitur quod quidem quid et
quale sit ut videtur ipsa deducit. For. n. sanos melius
hunc est quorum mens motu quasi morbo perturba-
ta nullo sit. Et cum affecti sunt hos insanos
appellari nunc est. Itaque melius quam quod est in
consuetudine sermonis latini ad existit dicimus por-
tate eos qui efficiant feruntur aut libidine aut ira
audia quoniam ipsa iracundia libidine est pars. Sic
n. diffinitur iracundia irascibilis libidine. Et igitur existit
et parte dicuntur ita dicuntur quia non sunt in po-
testate mentis cui requirit totus animus a natura constitutus
est. Et igitur unde manam appellat non facile
dixerim cum in ipsum distinguimus nos melius quam
illi hanc. Insania que iuxta stultitiam per laqueum a
furore distinguimus. Et igitur voluit illi quidem. Sed parum
valent verba quem nos furorem melancholiam illi vo-
cant. Et igitur ut a trahili. Idem mens ac non se-
pe ut iracundia gravore ut timore vel dolore mo-
lucant. Et igitur quod ahamante. Aleneone autem
horumque furere dicimus. Et igitur ita sit affectus cum
domus esse verum suum verant. Et igitur trahile. Itaque non
est septu. si insani? Sed si principis et mox. Et igitur
n. consuetudine manifestantur. A sanis verant. que per
fer in hunc. medicamentum officiorum. Et igitur cum
hunc atque iustitiam furere. autem esse verum sit mens

Ad omnia veritate) Quod cum membris videatur esse quoniam
 infamia tamen cuiusmodi est ut furor in sapientia cadit
 possit non possit infamia. Sed hic alia questio est
 nos ad proprium reuertamus. Eadem opinio in sapie-
 tem egrediente ubi ducit videri. Sed vobis ista existimo
 humana id quidem quod in existimatis. Non. si ple-
 re non sumus sed est tale in aut teneat quoddam
 atque nolle quod egrediente est tempestate quicquid nec
 absurde cernitur ille qui in nostra adpudema uel
 in primis fuit nobilis. Hinc inquit assensio huius
 qui istam quod nescio indulgentia magnopere laudat
 que ne per ulla esse nec debet nec egrediente per id quod
 fuerat sensus ad se suum fecit quod suum avellatur
 a corpore. Istam istud nihil doli non sine magna
 mercede contingit in manibus in aut stupore in ore
 Sed videamus ne hic ordo sit hominis assensio nec
 imbecillitas et indulgentia mollitudinem sibi aut non
 solum videamus ramos amputare miseriam sed omnes
 radices fibras euellere. Tamen aliquid relinquitur
 forasse ut sunt alie prepes stulticie. Sed relinquitur
 id solum quod erat uiam. Illud quidem sic habito
 in animis sanatis sit quod sine phrya fieri non potest
 finem miseriam nullum fore quod amorem qui expul-
 sionem et curandis sanabimus si ualeamus. Et exordium
 at quidem longius non in de egrediente solum quoniam
 id quidem primus. Sed de omni animi ut ego posui per
 turbationem morbo ut greci voluit explorabo et primo
 per plantat stulticia more agamus qui tunc solent aspi-
 gere argumentum dem non in ista uagabimur. Quia for-
 tis est idem est fides quoniam confidens mala aspicere
 loquendi in vino potitur ductum uiam a fido quod
 calidius est. Item autem est fides id est perfectio non ex-
 meste distepat. non a timendo confideat atque in quo
 cadit egredo in eundem timor est. Quare non re-
 pugnans sumus in egrediente eadem et ponderibus et
 venientibus uiuentibus. Ita fit ut fortitudo egrediente
 repugnet. Verisimile est igitur in quo cadit egredo
 tunc in eundem timore et in fractione quoddam ad
 et demissionem que in quo cadit in eundem cadit ut
 fuerit ut victimam quoniam se esse fuerant. Quia qui
 recipit recipiat idem nunc est inmundum et ignem

Non audunt autem hec in uirum fortem. Igitur neque ergo
quidem. At nemo sapiens in se fortis. Nec cadit ergo
in sapientem egreditur. Præterea nunc est qui fortis sit eundem
esse magni animi sit multum qui inuitus sit eundem
res humanas despiciat. At in se se propositus arbitri
est. Præterea autem nemo potest eas res propter quas egredimur
affici potest in se fortis ex quo efficitur fortem uirum
nunc egredimur affici. Præterea autem sapiens fortis non
cadit igitur in sapientem egreditur et quædammodum
omnibus contrariis non est probe affectus ad suum
munus fungens et relique partes totum ne corpus
autem est statu motum deest officio suo et muneri. Sic
contrarius autem non est aptus ad exequens munus
suum. Munus autem animi est ratio bene uel et sapientis
animus est uti propter affectus ut ratione optime utitur
nunquam igitur est perturbatus at egreditur perturbationem est
animi propter igitur ea sapiens uocabatur. Vicia sunt similes
est qui sit temperans quem greci appellant
eandem uirtutem uocant quam phlegma equidem
phlegma tamen temperans tamen moderantem appellant. In
magna et modestiam. Sed haud scio an recte in eam
frugalitas appellari possit quod augustinus apud grecos
uoluit qui frangi homines appellant. Et in uoluit
At illud est laetitia omnis in abstinentia omnis
inmodestia que apud grecos uisum non uult
habere sed habere potest. Aristophanes. Illam est inmodestia
in affectu talis animi que noceat nemini reliquis
eandem uirtutes frugalitas contra que in se contra eandem
et in his augustinus quibus plerumque prius tenent
nunc est. Præterea inmodestia tantum laudantur
Sed quia nec in modum prorsum reliquit quod est
ignauie. Nec qui propter uoluntatem clam deponit non
reddidit quod est iniquitas. Nec qui propter temeritatem
male rem gessit quod est stulticie frangi appellari po-
test eo nec uirtutes fortitudinem iustitiam prudentiam
frugalitas complectitur est. Et per hoc quidem quod est
virtutis omnis in modum neque et uigile reliqua sunt
et quanta uirtus est ut sit ipsa frugalitas eandem uide
est propter motum animi appetitum uigile et sedare propter
auersantem libidinem moderantem in omni re placere
quiescentem. Cuius gratia uicia nequitia dicuntur fruga

Litas ut optimor a fruge qm m meli a dea nequa ab
eo et si erit hoc fortasse durius sed temerarius lu
sisse putem? si ml sit ab eo qd nequaquam est in tali
homine ex quo idem nihil dicitur qui sit frugi igit
et si maius moderatus et temperatus nim nate est ee
constantem Item aut consens quicquid qui quicquid
pithiacione omi vacans ergo ead egredime et p
illa sapientis abest igitur a sapiente egredime Itaq
non instat herademites diomfius ad ea disputat q
apud hominem achilles queratur h' ut optimor modo
Quoq meo perita turgescit istius vis lu deare
atq omni me odatum laude recordor Illi manus
affecta recte est cu in timor est At non aliquid
qui pma mentis timidu ac turgidum non videri
se habet Sic igitur inflatus et timens ammi in
vicio est Sapientis aut ammi sp uacat iusto mte
qm turgescit nup timet at uacat auct eius mte
est et tunc igitur sapiens irascitur Nam si irasit
ead concupiscit p' est n irasit auge a quo lesq u
deatur a qm magis dolore in mutere Item at
id concupiscit eum nate est si id concupiscit p' ma
gnope letari Ex quo fit ut alieno malo gaudeat qd
qm non cadit in sapientem ne ut irascitur quidem
cadit si aut cadet in sapientem egredime cadet etiam
iracundia qui qm viderit egredime ead vacabit Et
em si sapiens in egredime mado possit Irascitur
in miam et in mvidentia Nam duci mvidentia
que tan est am mvidetur ab mvide aut mvidet
Recte dicit p' ut effugiamus ambigua mvidue no
quod vni ducit est aut mvidendo fortuna alterius
ut est in melampo Item nam forem liberam
mvidet meo Phale latine p'detur Sed p'dare am
us ut n vide' sit mvidet' florem rectius qm flori
dicitur Illos q'suendime phibem? poeta vis sua te
nuit et dicit audacius Lader igitur in eund
mvidet' et misereri Item qui dolet rebus alienis
adus deq aliam seruius dolet ut theophrastus
mihu deplorans callistene p'dilis sui rebus alexad
p'p'is augetur Itaq dicit Callixthen mvidisse in
hominem suma potenta summaq fortuna sed
ignaru quemadmod rebus p'dis quemet uti atq'

Et eademmodum in egritudine et aliis rebus secundis In
quem igitur cadit miserum in eundem eadem invidere
non cadit autem invidere in sapientem quod ne miserem quidem
sed si hic referre sapiens sciret miserem eadem sciret
Abest ergo a sapiente egritudo huiusmodi a potius a consuetudine
quod contrarium Sed licet aliquando dicenda sunt et diffusi-
sime sunt tamen eorum utendum est potissimum quod magis
forte et ut ita dicam vili vultu ratione atque similia
Nam perperam familiares nostri quibus nihil est
vberius nihil crudius nihil frivolis mediocritate ut
perturbationum ut morborum ad nihil non sane probant
Quoniam in malum medicare et est magnum Malum atque
id agimus ut id in sapiente nullum sit omnino Nam
ut corpus etiam si medicaretur egritudo est sanum non est
sic in animo illi medicatus caret sanitate Namque per-
turbare nostri ut alia multa molestiam sollicitudinem
angeretur per similitudinem corporum egrorum egritudines
normaverunt Hoc per modum vero fieri ait animi per-
turbationem appellant Vocant in eundem morbum
quoniam est motus in animo turbidus Et hoc melius est
quod in corpore similitudine est animi egritudo atque non
similes egritudines est libido animi non immoderata
libertas que est voluptas animi elata et gestiva
Per se in motus non est morbi ad modum similes
quoniam est egritudo finitima Sed per se ut egritudo
in corpore sic egritudo in animo nomen habet non
se videtur a dolore doloris igitur huius origo non
explicanda id est causa efficiens egritudinis in animo
non egritudine in corpore Nam ut media causa mor-
bi inventa curationem esse inventa patet Sic nos
causa egritudinis recepta medendi facilitate recipimus
Est igitur causa omnis in opere hoc ad egritudinem
solum sed etiam reliquarum omnium perturbationum quod
sunt quatuor perturbationes plures ista autem omnes
perturbationes sunt autem motus ut rationis et appetitus vel tam
appetitus vel rationis non abedentes ut quod motus
aut boni aut mali opinione atque bifaria quod
perturbationes equaliter distribuitur sunt Nam due sunt
ex opinione boni quatuor alia voluptas et spes
id est per modum elata levis opinio prout magna
licet boni rationem non abtemperat alia cupiditas

Etue recte uel libido dicitur potest que est immoderata
 appetitio appetitum magni boni non obtemperant
 Ergo hic duo genera voluptatis gestiens a libidine huius
 opinione turbantur ut tua reliqua mentis et egi de
 malorum Nam et mentis opinio mali magni imperi
 dentis et egiudo est opinio magni mali prius et quod
 recens opinio talis mali ut in eo recens videatur esse
 angere Id autem est ut is qui doleat oportet opinetur
 se dolere Quis autem perturbacionibus quas in vita hominis
 stulticia quip quibusque futuris immutat atque mutat
 omnibus uariis atque opibus repugnanda est per uiam
 hoc datum est inter iniquitatem plene quam modice Sed re
 turis alias huius egiudicio per possumus depellamus
 Id. n. sit propositum quoniam quidem cum tu uidebis tibi in
 sapientem eade ducis quod ego nullomodo existimo de
 tra. n. res est misera deceptibili omni attentione uelis ut
 uia diuinam uenisset fugienda spiritualis. n. tibi ille uidetur
 tantalo pugnatus pelope natus qui quondam a pater
 tenomao rege hi perdomna raptis natus est nuptis
 iouis iste quidem princeps Nam ne go abueatis ea
 quod felatus nolue inquit hospites ad me adire illius
 iste ne contagio mea homines umbras ne absit tanta uis
 pelopis in corpore heret Tu te threpta damnas oia
 huius luce per uiam felatus aliam Quod illi filius
 sit nonne prius impius luce indignum putas repu
 te oia corpus in tene et tabuit liane pedere
 humorem et anguis genas si tu madens barba
 pedore horrida atque nuda infuscat peccatus illu
 ne stabras huius mala o stultissime oia ipse tibi
 addidisti non merant in his que tibi casus morte
 rat et quidem inuictrato malo cum tumor animi re
 sedisset est autem egiudo ut docebo in opinione inli
 recens Sed merces regni dependens non filie Illa
 n. oderas et nunc formasse regno non equo animo
 carebas Est autem impudens animus luctus metore
 si quicquid quod impare non liceat libere dramus
 quidem traxit statutus expulsus corinthi pueros
 docebat usque ea impudens care non poterat Atque
 uide quid impudentia qui bellum geret cum his qui
 eius non tulerant superbiam Is enim resursum in regni
 ne quicquid ne tantorum armis potuisset amare

Cernisse se dicitur inq. ea vnde semo et egitudine esse
confutis h' tu igitur censet sapienti acide posse ut eg
tudine opprimat i miseria. Sed cum ad omne perturbatio
misera est h' carmpia est egitudo h' ardorem libido
leuitatem leticia gesticus humilitatem meas. Sed e
gitudis maiora quodam tunc) euciatu) afflictione) fiduciat)
luciat) sicut am planq. qsiat hanc msi equumq
se ut abiciamus mui care) non possit) ut qui hic qd)
ppiam est tan egitudine) euge) ai qd ita visum p ma
gna quoddam malu adesse et adurge) videatur. Epi
curo aut pluz opmone) mali egitudine) esse natura
ut quacq. mteatur in aliquid maius mala) p id obli
uadisse opmone) sit gimus in egitudine. Licet aut no)
omni malo egitudinem fieri censent. Sed mppato n' opi
nato malo. Est id quidem non modicac ad egitudine)
augendum videntur n' omnia repentina grauiora
Et h' et illa uice laudantur ego nunc genui tamen
morumum suu et ei rei suspulu pteat ad nonam
am msi ab defendenda) gressu) pteum me ad mor
tiferum bellum non in epulas mte) h'ec igitur p
meditatio futuroru) maloru) lenit cora) aduentu) que
venientia longe ante n' d'etis. Itaq. apud curipide)
ath'fco dicta laudantur licet n' ut sepe facimus
in lumen illa comite) Nam qui hic audiat a docto
memissim vno futuris meai) qmctaba) mias aut
morte aretum aut egily msta) fuga) aut p alq
molem mediatu) mali. Et si qui mteata) duras
casu foret ne me mppatu) cura lacerna) repes
et quod aut a docto p audiuisset dicit id de scipo)
loquitur curipides fuedi) aut auditor anq. agere
que ferunt mteata) morte filij sui duxisse. Sacta)
me genuisse mortalem. Que vix declarat huc esse
hic arella quibus non fuerit coquata. Ego hic qdaz
non dubia qn omnia que mala puten) sunt m
usa giora. Itaq. quicq. h' mui non vix effiat
nugemma egitudine) m' qn mlu) pot prouiso ai)
et pao ad mmmendu) dolorem sint p homi
humana modicata. Et m mra h' est illa pte)
et diuina sapientia et pteptas penta) et pteptas
res humanati habe) nihil admirari ac aanderit n'
atq. euenit eueni non posse arbitrari amdre)

cum fide res sunt maxime in maxime meditari
 scilicet oportet quo pacto aduersam eundem ferat puta
 danna pegeri rediens semper sciam cogitet aut filii
 potius aut uxoris mortem aut morbum filii communi
 esse h' fieri posse nequid horum unquam addat animo
 homini quicquam per spem eueniat omne id deputare
 esse in lucro Ergo h' terentia a phid sumptum
 cum ea comode ducit nos equorum foribus id haustu
 est Non et ducimus h' melius et constantia senectus
 hic est n. ille voluit per idem quem dicitur xanti
 per pducere plura in huc suo fuisse Socrate) eos
 voluit per se vidisse excurrentem illam domo et reuertit
 Nec vero ea fons erat que in crassi illius vetis
 quem semel aut in omni vita vixisse lucas Sed
 iniquilla et serena Sic n. accipimus luce aut per
 erat idem voluit cum mentis aqua id fingitur n.
 fieri mutatio Quae) equid accipio hic arma a Cy
 renasias cum insus et euentus quibus coram aduenie
 re impensum pmeditatione ducitna frangantur simulque
 iudicio malum illud opinione esse non natum Si n.
 in re essent aut fierent priuata leuora Sed est
 usdem de rebus quod duo possit subleuius Si per
 epura) sinas viderimus qui censent nunc esse omnes
 in egritudine esse qui se in malis esse arbitrentur
 sine illa ante posita et expectata sunt suae inuolue
 ratione) Nam neque vetustate minus mala ne
 fieri pmeditata leuora stultitiamque eam esse med
 tationem futurum mali aut fortasse ne futurum quidem
 satis esse odiosum malum esse cum venisset cum
 autem per cogitauisset acide) posse aliquid aduersi ei
 fieri illud semper malum Si vero ne futurum
 quidem per frustra sustinet inuam voluntatem Itaque
 per angere aut accipiendo aut cogitando malo leua
 tionem aut egritudinem in dualibus rebus per a vera
 none a cogitanda molestia et reuocatione ad co
 templandam voluptatem parere n. censet ammu
 tari) posse a quo illi dicitur sequi vetat igitur vo
 luntatem molestias abstinet ab acerbis inperitabilibus
 hebetem animum ad inuam contemplandam a quibus
 cum recedit receptum impellit rursus et matat
 ad conspiciendas totaque mente contrahit rursus

voluptatibus quibus ille et p[ro]p[ri]um me[di]ca et spe conse-
quenti[us] sapientis vitam refectam putat hic nostro mo-
do diximus ep[isto]lam dicam suam Sed que dicant videamus
quo mo-^{do} negligam[us] p[ro]p[ri]o mala reprehendit p[ro]medit[ur]
reru[m] futuraru[m] nihil est n[isi] q[uo]d tam obtundit eleuetq[ue] eg-
itudinem q[uam] p[ro]p[ri]a in om[n]i vna cogitatio Nihil est
quod non accide[re] possit q[uam] me[di]catio condonome h[uius]
q[uod] vix l[ex] q[ui]ntat[ur]q[ue] parandi Et huc non hoc offert
ut semp[er] meream[ur] sed ut nuq[ua]m neq[ue] n[isi] qui reru[m] nuq[ua]m
qui vite v[er]itatem qui m[er]eallitate q[ui]s humani
cogitatur meret cum hoc cogitat Sed tamen ut ma-
gime uel sapie[n]te fungitur mune[re] utruq[ue] e[st] co[n]seque[n]t[ur]
ut et considerandus rebus humanis p[ro] p[ro]p[ri]e sua
officio et aduersis casibus tripla consolatione sine
p[ri]mu[m] q[uo]d posse accide[re] dui cogitauit que cogitatio
magime molestas om[n]es extenuat et diluit deinde
q[uo]d humani ferenda intelligit postmo q[uo]d videt n[on]
malum esse m[er]e culpam Culpam nullam esse aut
cum id q[uo]d ab homine non poterit p[ro]p[ri]e euenerit
Nam reuocatio illa quam offert cum a contrariis
nob[is] malis auocat nulla est Non est n[isi] in nost[ra]
potestate fodiendibus his rebus quas malas e[ss]e opi-
nemur Dissimulatio ut obliuio laetant uerant p[ro]
miles admonet Igne adhibent respirat no[n] sinit
et tu obliuisti iubet quod con[n]a[m] est Et quod a
natu[r]a datum est auxiliu[m] et torquis inuenerat do-
loris Et autem tarda illa quidem me[di]cina s[ed] tamen
magna quam offert longinquitas et dies Tunc me
bona cogitare obliuisti maloru[m] diceres aliquid et ma-
gno quide[m] p[ro]p[ri]o dignu[m] si ea bona senect[us] esse q[ui] cent
homine dignissima pitagoras u[bi] si dicit aut Socr[ates]
aut p[ro]p[ri]o quid iures aut quid meret[ur] aut aut sumibus
redierit fortune que puelle te forsitan potuerit et ta-
ge[n]t[ur] non potuit certe iures frange[n]t magna iure
est in v[er]it[ur] cas ex am[ore] si forte dormit Ita tibi
aderit p[ro]p[ri]o fortitudo que te a[n]i[m]o tanto e[ss]e cogit
ut omnia que possint homi[n]i eueni[re] stemperat
et p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]e aderit t[em]p[er]a que est eade[m] mode-
ratio a me quide[m] paulo ante appellata frugilis
que te t[em]p[er]e et neque facit nihil p[ro]p[ri]e et quod
est aut turpis et nequus effemato viro ne iusticia

quidem finis te ista facit cui minus videtur esse in hac ratione
loqui que tamen ita dicit dupliciter esse te inuictum ad
et alienum appetas qui mortalis naturae conditum pro
stulerit immortalitatem et quod feceris te quod vitendum accepit
reddidisti prudentiae ut quod responderis docti nisi
tute se se contentam quomodo ad bene uiuendum sic etiam
ad beatitudinem que si ex miseriis reliqua pendat et non oritur
ex se et rursus ad se reuertatur et omnia sua completa in
querat aliunde nihil intelligo fur aut vis tamen vel
mentem ornanda aut tantoque excedenda videatur Ad hoc
si me reuocabis epistole parcos sequor utroque tempore ducere
obliuiscor et malorum ut iuris visus facilius quod et ne
in malis quidem ponendi censeo Sed traducis ad vo
luptates meas cogitationes quas corpus crederet aut propter
corpus uel recordatione et spe cogitantur Numquid est
aliud recte ne melior finis tuam solent isti negare
nos intellige quid dicat epistola hoc dicit et hoc ille
agricola me audiente archem senex Zeno istorum
autissimus contendit et magna uix dicit propter eum
esse bonum qui propter voluptatibus facit confidit
quod se futurum aut in omni aut in magna parte
vite dolore non inducitur aut si inducitur si sumus
foret futurum bonum si praeuocet plus habiturum io
tandi quam malum Hec cogitationem fore bonam praestitum
si et ante praestitum bonis contentis esset nec mortem
nec decem eximiam habes formam epistolae vite beate
vix Zenonis expressam nihil ut possit negari quod
ita huius uenit propositum aut cogitatio aut thiersem
uare potest aut celam de quo paulo ante duxit a
thelamum vulsum patra exulante atque egente in quo
h. admiratio fiebat huic est thelamion ille modo
quem cetera ad celam exulit quem exspectabat aut
obis grauiora vertebant sua Quod si aut ut aut
quidam simul animus cum re conuadit. Propter quod
illis antiquis philosophis petenda modum est non ab his
voluptatibus Quam in istis bonorum cupiam dicitur
fac sane summum bonum est non dolere quicquam id non
vocatur voluptas Sed non necem est ne omnia id
ne est quo traduci luctum leuemy. Et sane sum
mali doli. In eo igitur quod est si malo careat quomodo
ne fuerit summum bonum. Quod igitur sum et epistolae n.

futemf cum nos dicat voluptatem equam tu idem ad
os perfrausti ples dicat. Sicut h' tua via nec ne in
eo n. libro qui q3 omem disciplinam tua fringit. n.
iam m'prens mune' nequit me putet frange. Sicut
hic nec equidem habeo quid intelligat bonu illud de
trahens eis voluptates que sapore papia' deheret
eis que audiat canibus. Deheret eis ead q' ex
formis papia' oculus suavit motus suu q' alie
voluptates in toto homine gignuntur quib' sensu
ne us' ita dia p'd memis leuiam plam e' in bus
letantem n' mentem ita noui spe colu om' que
sup'du fore ut nali potius dolor carcat atq' hic q'd
lyre v' quib' ut melligat quam voluptate' noue ex
curus. Deinde paulo infra. Expe quesiui inquit ex
his qui appellantur sapientes quid haberet q'd m'bo
nis relinqueret p' illi detegere n' p' vellent vices
manus fuisse m'q' ab his p'ui agnosce' qui p'
vices ebullit' volent et sapia' m' aliud dicant
m' cum viam qui efficiuntur hec voluptates quib'
supradu et que sequuntur in eadem sua sua p'one
q' liber qui est de summo bono referat' est et v'us t
sententia talibus. Ad hanc me igitur vitam alomo
nem illum reuocatis ut leues egitudine' Et p' que
tuoru' afflictu' merore videris amperferem potius
qua' aliquem potius libellu' datus herilli horta
te' ut audiat vices potius q' platonis ex p'one
que ex p'etet floru' t' v'ia p'istadu ad nates ad
monibus m'p'ad doloris et feris redimma uia
bus t' v'ia. Si v' eam aliquid admonere uen
plane omne luti' absterge' hec epia' q'ite
da sunt aut ea que n' ex p'ia ad v'ia d'ici tol
lenda de libro uel totus liber potius abundu est
n' conferat' voluptatibus. Querendu' n' que ad mo
egitudine' p'uem' e' cu' qui uia dicat p'ol m' p'itu
na magis d'it q'm genus. Tunc t'egnu' sup'ite
ba m' ut p'ius q'ito e' l'uo q'ito opibus quib' de
rebus lappa p'rima o'ndat. Quid h'uit calu mul
p' m'p'itendus est ut p'lorat' desinat aut aliq'
quomodi t'oe abi ex alia p'arte ab eade' p'arte
ex opibus summo opus egens h'etoz tue h'ne
sub v'enne debemus querit n' auctu' t'and p'e

tam pſor aut exequat quis ne nūc auxilio aut ſuſta
facta ſum ſut et urbe orba ſum / quo accedā quo
applicentur nūc ne aſe patē domi ſtant ſuade & diſce
de ſuadent vana flamma deſtigrata toſti alyſſu
parietes deforman atq; abiecit aſpa Satis q̄ ſe
quantur et illud in p̄miſſo ¶ p̄ſe'o p̄ud d̄ ſu
mi domi Septu aluſono ardore templu vidi e'
te alyſtante) ope barbarica t̄as relatis liquatū
aud chore inſtruita regifre ¶ pocti c̄tragud q̄
qm̄ ab hīs cauſatoribus euphronis q̄temym' ſu
ut om̄a repentina & nec op̄mata eſt ḡuora &
aggeratō ei regilū opibz que videbatur ſem̄
tēne fore quid aduiḡt ¶ hec om̄a vidi inſtāu
u p̄amio m̄uza' evitari Iom̄s aram ſighez
h̄zpari Predicū arui eſt n. & v̄s et modis lu
gubre ſup̄amio h̄uc c̄gudme) quomo' collatū
in alona plūmca p̄ſalū adducam; h̄edrici m̄
rendam; calamū aduſteru) demus ſauella) dula
cile ponom̄o aliquid p̄udcam; et aſi hec t̄ad
bona ſut) quibz c̄gudm̄s q̄uſſim̄ deſzantur
¶ Iu n. p̄m̄bante ne m̄alliḡt te quidē alia b̄
diabz reuocari igit' ōz cū m̄m̄ore) ad cogi
tatione' bonou' eueniet m̄hi n̄ ep̄icū) Si q̄
aſſi bonū) connem̄ diat aliquibz) quid ei tu q̄
arui c̄gudm̄abatur iſta volup̄e aut libidinoſa
euiſ ſuſſe ſim̄s ¶ Eyo v̄o m̄ime video n̄ h̄p̄
ab eo d̄ia m̄lta ſeuere m̄lta p̄laxe Iuap̄ ut
ſepe d̄uget de aamio agitur eui� non de m̄oibz
¶ Euiſ p̄nat volup̄es eui� quas m̄o laudant
¶ Ego n̄ m̄m̄ore) quid videh̄z ei ſu m̄ bonū)
¶ Non n̄ v̄o ſolū) p̄ſuſt volup̄e) ſ; c̄ p̄lanant
quid d̄uget ſup̄orem inquit & corporū) q̄plexum
& ludos atq; cantus et formis eui� quibz) ſadu w
cūde m̄m̄antur ¶ Num ſm̄go num m̄m̄ant u
p̄ro reſelli ¶ Eui� n̄ laboris m̄ſt ut v̄o m̄ c̄
quoc̄ c̄p̄latur ſc̄ idem aut non reſe' volu
ptatem dolore detrahit ſu & q̄ volup̄tatem
m̄hil dole' ¶ Pauca v̄s tua magnū) p̄oſo
vnum quid ſc̄a q̄z p̄uget m̄ado n̄ me ſuſp̄one
quidem quibz) bonū) inſenſus q̄ m̄llatent ſc̄
¶ Volup̄tate ¶ Eui� aut ſu & volup̄e' c̄ dolo

Care pot' ne magna sciam ipse pugnare Altera
portam quod cum in natura ta sint unum gaudere
alium doli' tunc nec doli' ne gaudere hoc p'mu' & tunc pu-
tat idem esse ne dispigit a nol' dolendo voluptate 3^{ia}
portam tunc est quibusdam q' in virtus maxime est
tunc cumq' adipsam de ca' p'p'a quesita sit e' a vir-
tute bonu' separant At laudat sepe virtute ei Brachy
cum lugubres nuncias fecit & effudit exan' vides
tunc defendebat exan' Quid va' audiat in facta
videam p'p'o ille frangi p' non lege frumentaria dicit
rat p' lege lata consularis ad frumentu' ampuend'
venerat amaduit Brachy in contione p'p'onem
stantem querit audient p'p'o p' qui sibi ampuer' a'
lea lege frumentu' petat q'm displicet Nolum in-
quit mea bona Brachy ubi m'um diuide' libe-
at Sed p' faaces partem p'p'o p'p'u' ne declinat
vir p'videns & sapiens lege sempiterna lege o'ib'
quam p'p'onu' exan' esse dicit Neger & p'p'o unde
posse vnde m'p' cum virtute vivat nullu' in sapientem
v'm dicit esse fortune remez m'um ante fer' corp'
so Neger ullum ipu' esse quo sapiens non virtute sit
p'mu' p'p'o dignu' si cum voluptate pugnare non
ipum dicit voluptate dicit quilibet nempe ca' dicit
in qua virtus nulla pars m'p' o'ge p' voluptatem
non intelligamus ne dolore quidem nego ipu' e'q'
esse qui sumu' dolore malum meret' mentes fa-
cere virtus & queruntur quidam ep'u' uiri optimi
U'ram nullu' genus est mag' maliciu' me p'udose di-
ce' tunc ep'u' p'p'o credo de honore aut de dig'ni-
tate m'um n'hi sumu' in a' bonu' vider' illi aut
in corpore m'hi in virtute illi in voluptate & illi ep'e
pugnare exquidem v'moz fidei m'p'loz dicit
aut' sunt qui p'p'm quolent Ep'o sum' is qui di-
cam hic non laborat actu' habitus q'd egerint
Quid n' de bello p'p'mo agitur de quo ip'e a'
aliud in latum aliud lentulo videtur nulla m'p'
eos q'ertat' unq' fuit hi m'ms u'it' ager'
p'p'm in ab his non sane a'p'a defendat p'p'm
p' qua' non in p'p'm non in contione no' ap'ut
exan' neq' ad censors dicit audeant sed ann' ipu'
aliu' et eo quidem amno nullu' ut certa' m'p'p'u'

Verum dicentibus facile ad id in dmonibus p magis
 vni sit ad corpus oia refertur sapienter) sine ut hunc
 fuit dicitur nihil fuit nisi quod expediat. Sine oia
 refertur ad utilitatem suam qm hic plausibilis non sit
 ut in signis gaudeant gloriase loqui d fmo. Ex
 nauis repat fmo que tan egredime) confer ex
 sit p nec opmario qd euenit. Et id quid mag
 sit sup dixi et Cusippo ita videri pro qd pusu aucta
 non sit id si vehementer sed non sit in hoc oia
 qm hostis repes aduicti mag aliqui conuicti q
 expetant et in aut subit tempore qm ante pu
 sa. Terrer nauigantes vehementer et euenit.
 sunt pleraq f am diligens ne opmatorum mag
 consideres nihil aliud repes nisi oia videri sub
 ta maora et quidem ob duas causas pma q qm
 sint que audent considerandi spaciū non datur dū
 in videntur paueri pueri p pusu esse qd al
 pa amittit malū egredime) aucte) fuit. Quod un
 ce deo declarat que padeū ita mitigat ut eist
 malis mancipiis non mo leuiss egredo. Et
 tri pleriq tollitur Carthagine) multū romē si
 uerit macedone p se ege capto mdi et in pila
 ponens om effem adulescens quodam corinthi
 os hī poterant om eadem illi de audiamia
 deplorie) Nec omia vdy sed eam deantuerat
 forage co n erat vlti oio om reliquo motu
 et pū ut eos argnosant siuicis diu magnaq
 me moueret corinthi subito aspectu tunc ipse
 corinthos quom aū dūctū arguay nullū
 venustatū adducē legimq libru) Clithemachi
 quem ille euerat carthagine) consulendi. in mpt
 in auptuor sub auct (Hys est dūpūco) pūm az
 madiū quam se aut in qmclitū suū retulpe
 tūm ita posum est videri fore in egredime) fa
 pientie pūm capta. Que caruacat q dūgeid
 pūm sunt. Lacta et calamitas pūm a pho
 adhibetur medicina qm mictata ne depeid f
 quidem nec p aliquot annis post id ille liber
 captus mptū est vltūm mderetur sed a
 caruacatū seipit n et pedetentū pūm dūe) qe
 mictat dūor non ip qd vce mictatū pūm a

Posset sed id quod res debuerat usus docet immora esse et
sunt visa maiora. Quod igitur opus est dux aliquis res
aut omni consolatione ulla qua plerumque ut cum leuare
dolorem merentur voluit. Hec non fere in hominibus in
promptu nihil oportet inopem videri aut qui tolle-
rabilibus feret in modum quoniam qui cognouit naturam esse
hominum tale aliquid accide. Hec non videtur de ipsa summa
mali nihil detrahit tamen affert nihil exornasse quod
non opmandum esset neque tamen genus id orationis
in consolando nec valet. Sed id haud sciam an plu-
rimum. Ergo nec ipsa opmani non habet tantum
vni ut igitur omni ex his oratur ferunt non for-
tasse grauius non id efficit ut ea que accidunt ma-
iora videantur quia veritas sunt non quia repe-
tita dupliciter igitur est ratio veri reperiendi nam in his
solum que mala. Sed in his etiam que bona vi-
dentur. Nam ipsius rei natura qualis et quanta se
querimus ut de paupertate non nunquam cum hominibus
disputando leuamus dolentes quoniam pauca sunt et quod
paucis que natura despicit aut a disputandi sub-
stantia oratio ad exempla traducimus hic Socrates
quoniam memoretur hic Diogenes hic reuerentiam illud sepe
est etiam sub sordido pallio sapientia. Quoniam non pau-
peribus una cademque sit res quod nam dicitur potest quoniam
laborem et fabrum inestimabilem ea fuerit alii neque
ferre posse hinc igitur alii generi similis ea est
ratio consolandi que docet humana esse que amde-
rent. Non enim id solum contra ea disputat ut con-
solatione afferat quod humanum. Sed significat tolle-
rabilia esse que et tulerunt et ferant cum dicitur pau-
perum agitur multi patientes pauperes quoniam memora-
re de contemptu honore multi inhonorati proferunt
et quidem propter id quoniam beatiores eorumque qui pauperes
omni negotio publico ante tulerunt normam vi-
ta laudantur. Non plene illud potentissimum est
anapestum qui laudat semper et fortunatum esse dicit
quod inglorius sit atque ignobilis ad supernum diem per-
turus. Similiter quoniam memorandis exemplis obiter
quod liberorum predicantur eorumque qui diuites ferunt
lucris aliorum ex eis leuatur. Sic prope rectorum
facit ea que acciderunt multo immora quoniam quanta sunt.

393
297

existimata uideantur Ita fit sensim cogitationibus
ut quantum sit emendata opinio appareat atq; hoc id
et thelamon ille declarat Ego cum genus mortuorum
scire et theseus futuras meas quomentabat infans
et anaxagoras dicebam me genuisse mortalem
hi n. dum cogitantes de rebus humanis intellige-
bant eas nequaquam p. opinione ueligi esse et
timefandas et in quidem videntur idem fere ac-
ade. his qui ante meditantur qd his quibus me-
det. dies n. p. eo) quedam sanar illos has p. d.
natura intellecto eo qd res illud cumq; malum qd
mopmatu sit esse magnum ne quomq; esse tantu
ut vitam beatam possit eue. **H**oc igitur efficit
ut ex illo n. opmato plaga maior sit non ut illi pu-
tant ut cum duobus patet casus euenierint ut mo-
estudine afficiunt an ille nec opmatus casus e-
uenerit Itaq; dicuntur nonnulli in merore cu de
h. u. comu hominu condicione audiissent ea le-
ge esse nos natos ut nemo in peccatu esse possit
experi. mali etiam genus tulisse **Q**uod ad uene-
ades ut video n. p. abe. antiochum reprehende. cu
supum solebat laudantem euepideu carmen illud
Mortalis nemo est quem non attingat dolor mor-
biq; Mula sunt humanu liberi rursus recandi-
morq; est summa omnia que que humano angos-
tem ne quaquam afferunt reddenda est terra terra-
tum vita omnibus merenda ut fruges se ubet
necessitas negabat qd hoc orois quatuor omnino
ad leuandus egitudinem p. m. d. n. ym delect
esse dicebat qd in tam crudelium necessitate) mady-
fami **I**tem illam quidem oratione) e. q. m. d. u.
aone alienoru maloru ad maluculos ambo laudat
est accommodatum n. v. longe videntur stat n. d. et
necessitas ferende condicione) huane quasi cum
deo pugnat. cohibet ad monent. esse hominem
que cogitatio magnoque luctum leuat et em-
mendat exemplum non ut ammu maluculos
oblecter afferat. Sed ut ille qui meret feruor
sibi id censet quod videt multos moderate
et iniquille ueligi omnibus n. m. d. u. fulcendi
sunt qui uia nec coherere possunt p. magis.

Unem egredimur Ex quo ipsam egredimur
Exsurgit quia pluvionem totus homo appella-
tam amputat que tota potest euelli explicata
ut principio dixi in egredimur Est n. nulla alia
nisi opinio et iudicium magis punit atque vigentem in
Itaque dolor corporis cuius est morsus acerrimus pfe-
rentur spe proposita boni et acta etas honeste de
splendide tantum affert consolatione ut ebs q. ita
vixerint aut non tangat egredo aut pleuit pu-
gat animi dolor Sed ad hanc opinionem mali
magis cum illa et opinio accessit oportet non
esse ad efficiendum p. nec ferre illud egre qd. amde
Tum demum efficiunt illa f. ius egredimur p. ha.
Ex hac opinione sunt illa vicia et detestabilia
qua lugenda pedores muliebres lacrimas quare
p. toris feminei capitis passionis hinc ille
agamemnon homericus et idem senatus p. iudex
dolore identidem transfusa anima In quo fac-
tum illud bonis p. uide p. iudex regem in luctu
capilli p. euelli q. illius meror leuare p. Et
hec facit omnia opiniones uti p. opore ita
q. et ethiasti demofarici inquit quid hies
p. p. die post filie mortem hostias imolasse
At qm. rethorice qm. ex copiose quas p. iudex colligit
que uti antiqua ut lue quid ius rethori m. iudex
legas Que nepos p. iudex inquit illud i
animus habens omnia bonos malis suorum
qm. quissime meret opore Ex hec euenit ut
in animi doloribus alij solitudines capteret ut
ait homericus de bello troiano / Qui miser
in m. iudex merens erat alio ipe sui cor
edens homi vestigia m. iudex Et m. iudex p. iudex
lapidea p. etas credo in luctu plenius h. iudex
aut p. iudex p. animi acerbitate quanda et rabe
fingi in canem e. quissim. Sunt alij quos in
luctu cum cum ipa solitudine loqui sepe delect-
ant ut illa apud omnia m. iudex cupido addit m. iudex
nunc me proloqui alio atq. e. iudex m. iudex
ad Hec omnia r. iudex debita p. iudex fa-
aut in dolore m. iudex deditur hoc quia offm
induro fieri Qd. p. qui forte cum se in luctu e.

Vellent aliquid fecerunt humanus aut si hilaris
 locuti sunt reuerent se rursus ad mesura p[er]q[ue] se
 insimulant quod dolore int[er]ferunt pueros v[er]o
 matres et magistri castigant etiam solent ut v[er]o
 solum sed etiam verberibus si quid in domo facit
 luctu hilaris ab h[is] facta est aut danti plorat
 cognuit et quid ip[s]a remissio luctus cum est q[ue]ratur
 intellectusq[ue] nihil profia merendo Non ne res de
dazat fuisse totum illud volutatur Quod ille
 terrenauius ip[s]e se p[er]mittit idem
 decem tunc p[er] me unus chremes magis in
 iuriam facit dum sum miser hec dixerunt ut
 miser sit magis igitur quia dixerunt multum
 Malo quidem me quicquid dignum deputat malo
 et dignum deputat nisi miser sit vides ergo optime
 esse non nae malum Quod res q[ua] luge[re] p[ro]bet
 ut apud hominem quotidie necesse multu[m]q[ue] multu[m]
 sedam merendi affert Apud quem ita dicit v[er]o
 utamq[ue] unusq[ue] n[ost]ros atq[ue] omni luce arant Ter
mus ut nemo possit metore vacare Quod magis
 est equum unumq[ue] mandare p[er]emptos p[er]empto ad
 et luctu lacrimis finire ducunt Ergo in p[ar]te est. Et
re Dolorem cum velis ip[s]i fientes an est ullum
 quod q[ui] quidem res in mea p[ar]te est alii no[n] po
 nende aut egredimur in suamq[ue] astabat eos q[ui]
 conadentem vultu[m] Et p[er]om vidissent ad illo ip[s]o
 acerbissimo infirmoq[ue] spectando p[ro]bi tuncq[ue] p[er]
 dante hostium infirmo uideret Nihil tunc aliud
erat nisi ut remiges hortarentur et ut salute
adipiscerentur fuga Popula q[ui] totum remissio[m] in
 afflicta lammata cepisse luctu[m] Et ab h[is] egre
 dmem potuit repellere v[er]o ac supra v[er]o non p[er]it
 Quod est aut quod plus vult ad ponendum
 dolorem q[ui] cum est intellectus in p[ar]te et frustra
 est suscepit Si igitur d[omi]ni p[er] et non suscipi
 p[er] voluntate p[er]it et n[ost]ro suscipi egredimur
 q[ui]tendum est Idq[ue] iudicatur eorum p[ar]te q[ui] ad
 multa sunt p[er]it facilius ferat quicquid arduu[m]
 obduruisse quia se se an fortuna arbitramur ut
 ille apud Euripidem p[er]it in h[is] n[ost]ro ip[s]e p[er]it illu[m]
 p[er]it dicit ne tam exipnoso naufragem p[er]it cet

Dolendi causa ut iniecto tandem freno repente tactu
exagitantur nouo. Sed iam subiectus miseris obtorpui
defanguis igitur miserarum egredimur cum faciat
leuioribus intelligi non est non rem ipsam causas
atque fontem esse meritis philosophi sumi nam dum
tam sapienter quicquid seu affert nondum intelligunt id
summo se malo esse. Sunt enim sapientes namque
sapientia nullum maius malum est namque tamen la-
gent. Quod ita quia hanc suam malum non affi-
gitur illa opinio recta est et equum et ad offitium
pauca. Egre ferre quod sapienter non sit quod id
affigimus hunc egredimur in quo lucius meum quod
omni magnus est. Tunc arguuntur veteres philoso-
phos amplexus qui exstimulassent philosophiam
suis ingenio esse perfectam aut eos aut philosophos
aut gloriosissimos fuisse si se viderent quod paucis
animis magna aegre facta esset tunc ipse philosophum
sa plane absolutam fore. Hec fuisse ante
mores amplexu naturam dicitur quod hunc et or-
mibus vitam ducimus quorum id nihil interesset
hominibus quorum maxime miserrime tam exigentem
vitam dedisset. Quorum si enim potuisset esse lo-
quiquorum futurum fuisse de omnibus perfectam arbitrio
omni doctus hominum vitam erudiret quibus igitur
se cum illam cepisset exiguam. Quod ex animis phi-
losophiis nomine optimam et gustissimam quicquid affert
multa se ignorare et multa per eam atque eam
esse putanda neque tamen cum se in media pulchra quod
nihil est paucis herere intelligat egredimur primum
nulla enim admittatur opinio officiosus doloris. Quod
qui non putant luctum uirum qualis fuit. Ma-
ximus affertur filius pulchre qualis l. paucis
duobus paucis diebus amplexu filio qualis in
lato pectore designato mortuo filio qualis il-
qui quos in consolatione collegimus. Quod hoc
aliud placent nisi quod luctus et merore esse non
putabant vici. Ego id quod alii rectum opinantur
egredimur se plene dedit. Id hi tunc putantes
egredimur repulerunt. Ex qua intelligitur non in
se in opinione esse egredimur. Contradictum hoc cum
tam deinde ut sua voluntate mercedem naturam affert

Dolorem Cui quidem rancore inquit uester adeo
 dum putat pmt n atq instat ne respiciat ita Inq
 dilens ille apud Sophode qui thelamone antea de
 aiaas morte qpluor eor is cum audisset de filio fa
 ctus est de aiaas comutata mente sic dicitur Nec
 vero tanta predictus sapia quispun est qui aliorum
 erunam dictis alleuas non idem cu fortuna muta
 ta impetunt quicquid dide ut subiti frangantur
 sui ut illa ad alios dicta et pcepta exadat hic
 cum disputat hoc prudens effice' nature' obpsi n
 modo posse ita fatentur quicquid egredimur effia
 quam natura argat que est ei amentia ut uos
 quoque idem ab aliis requiramus sed plures su
 cause suscipiendi doloris pmt illa opmo mali q
 uis atq ppsuaso egredo insequatur nro dem dicit
 etiam qm mortuus se fuit si qm cor lueat
 arbitramur accedit suffia mulieris queda q
 istinat n dmi immortalibus se faalibus ppsuadent
 si coru plaga ppsu afflictio et frades ee fate
 antur sed hoc m se qm repugnat plerq uol
 vident laudant n cor qui equo aor moriant
 etiam alibi morte eq aor ferant cor putat ui
 repandos quas si homo fuisse qd m amato
 sermone dicit ppsu ut quispun plus alim qm st deli
 gat prodarum illud est et si quis rectu quoque
 et vni ut cor qui nobis tm esse debeat equo ac
 nob metipos amemus et uota plus si nullo pa
 cto potest ne optandis quidem est m amara
 ut me ille plusq se amet qd illud plusq
 me purbano vite si ita sit atq officio dmi
 consequatur sed de hac alias nuc illud fuit e
 non attribue' ad amissione' amara mpsu nostra
 ne illos plusq illi helmt p sentiant plusq ite
 qm nos metipos diligamus Cum quid aut
 plerq qpluombz nil leuari aduicup qpla
 tores ipso qpsi se mscro cum ad eos mpe
 tum suam quere' utiqq digolue' sunt ead
 ipa non nature' vicia sed uilpe pulticia ad
 dampne' qm corpe laz Nam et qui no leuad
 ipi ad mpsu mutant et qui suos casus alacet
 ferunt at ut actores alie ipi fuerat non sit

Insuperior quoniam fere plerique qui avari avaros et
cupidos gloriosi reprehendunt. Item quoniam est pulchre
aliorum viam cernere oblata suorum. Sed mirum est
magis est expromendum ad conspectum eorum ut
natura tolli hanc vim non esse in die positam
in diurna cogitatione. Nam si eadem res est et
idem est homo qui potest quicquam de dolore mutari
si neque de eo potest quod dicitur quod est mutari neque
eo qui dicitur. Cogitatio itaque diurna nihil est in re
mali dolore medetur non ipsa diuturnitas hic mihi
afferunt mediocritatem quas naturales sunt quod
opus est consolatione. Nam ipsa immutat
modum sui optimales optimo tota tollitur. Facit
dicitur esse habitus eorum esse optimo mali
vires. In qua optimo illud misit ut eorum
supra operetur addit ad hanc defensionem a Zeno
ne recte ut in optimo genus mali sit recte hoc
autem vim sic interpretatur ut non in illud recte
esse velint quod paulo ante acciderit sed quoniam in
illo optimo malo vis quedam misit et viget et
habeant quondam iudicium tam diu appellat re
recte ut archemesta illa mansoli ante regis uxorem
que mobile id aliamquam fecit sepulchrum quoniam diu in
vit uxit in luctu eodemque etiam confecta contabuit
hinc erat optimo quotidie recte. Que tamen demum
inde non appellatur recte tamen venustate caruit
Nec igitur officia sunt consolandi tollere eorum
funditus aut sedare aut detrahere quoniam plerumque aut super
ponere nec potest manare languis aut ad alia tra
ducere. Sunt qui vniu officium consolantis putat ma
lum illud omnino non esse ut cleantes plures. Sunt
qui non magni mali ut pericula. Sunt qui ab
ducunt a malis ad bona ut Epicurus. Sunt qui satis
putant offere nihil in optimo accidisse nihil mali
Epicurus autem censet caput esse in consolando de
trahere illam optimo merentis se officio fungi
putat iusto ut debito. Sunt etiam qui her omnia
qua consolandi colligunt alius non alio modo mouet
ut se non omnia in consolatione vniu fugiunt con
uincit. Sicut non amos in timore et omnia in eo tem
tabatur huius. Sed sumendum ipsum est non in multis

in ammoru qm in corporu ut pmetheus ille eschi-
 li. Cui cum dictum esset ut pmetheus te hoc tenere
 existimo moderi posse que uacandis responderet. Si
 quidem qui temperata medicina admonet non
 ad grauesans uolui illudat manu. Fuit igitur in corpore
 laetibus pma medicina dicitur aut nullum malum
 esse aut ad modum paruum. Alia et de qua condicione
 iure sit si quid sit de ipso qui meretur disputandi
 tunc summa est stulticia frust conpae mereri cum
 intelligas nihil posse pferri. Nam cleantes quidem sapi-
 entem consolatur qui consolatione non eget. Nihil enim
 esse malum quod tupe non sit si lugere psumseris
 non tamen illi luctu si pulchrum detraheret. Alenit
 autem ipse docendi et tamen non satis in uide
 videtur. Hec cleantes suscipi aliquam egritudine posse
 ex corpore quod est summa malum cleantes ipse faciat et
 dicitur. N. dicemus cum socrates alabadi psumpsit
 ut amplexus eum nihil esse ne quicquam in alabadi
 summo loco natum et quibus basilio merere non se al-
 labadem afflueret lacrimis quod socrati supplicet esse
 ut sibi uentem tradet. turpitudinemque repellat quod
 dicemus cleantem in ea re que egritudine qui alabi-
 adem affluebat malum nihil fuisse. Quid illi loco-
 nis qualia sunt qui egritudine querebantur putat
 aut eam rebus moueri fortune et corporis ino-
 modis non animi malis. Quid igitur illud quod alabi-
 ades doluit non ex animi malis uicibus quod conpae-
 bat. At epian consolatione satis est ante dictum
 ne illa quidem firmissima consolatio est quicquam
 et aspera est et spe pdest. Hoc hec tibi pbi pdest
 hec quidem ut dixi ne p nec amia. Sunt enim
 qui respiciant sed refert quod adhibeatur ut in uile-
 rit quisque coram qui sapiente uideret non quod quisque
 in modo affectus sit pcedendum est. Tristitia ad-
 uerz firmissima est ad ipse egritudine difficilis
 magna opus est probare merenti illud suo iudicio
 et quod si ita putat oportet facere mereri in modum igitur
 ut in amia non semper uenit eodem statu. Sic enim
 appellamus quicquam epian. Sed ad ipse quicquam nunc
 ad personam accomodamus. Sic in egritudine lemeda
 quicquam auratione reape posse videndum est.

Sed nescio quo pacto ab eo quod erat a te propositum
 aberrant ozo Tu. n. de sapiente quesieris an a
 videri malum nullū pōt qd facit turpidine aut ita
 pūi malū ut obuiat pōtā / vixq; appareat qui mī
 opinione affingat assumatq; ad egritudinē neq; id
 putet ēē rectū se qm̄ mīguine exauarū lūatq;
 q̄fia quo prauus mīhī esse possit edocuit Tamen
 ratio ut mīhī quidem videtur cum hoc ipso p̄p̄e
 non queretur hoc ipse nunquā esse malum nisi qd
 idem dia ipse possit tamen ut videtur quāq;
 esset in egritudinē mali id non nūc esse sed in
 lūtatē mīdiao p̄opinōis errorē q̄tratuē Continē
 est autem a nobis id genus egritudinis qd vni d
 om̄i maxīm ut eo subdito reliquorū remedia ne
 magnopere querenda arbitramur Sunt. n. ita q
 de paupertate q̄a que de vita mīhonorata t̄ m̄ q̄ta
 dia solent Sēperatim ite sole sunt de exilio de
 mīhī p̄ate de fuitute de debilitate de acatute d
 om̄i casu in quo nōl p̄om p̄hī calamit̄s hoc q̄a
 in singulas stolas t̄ in singulas libras dissipat
 Apud n. querūt quāq; plane disputatōis sunt
 Et tamen ut media toto corpore curando minime
 ead̄ eam p̄hī si condoluit mēdentur Sic p̄hīa
 in vniūsa egritudinē sustulit t̄n̄ si quib; error ali
 unde egerit si paupertas momordit si ignominia
 pupugit si quid tenebris obsudit exilium aut corū
 que mō dūi si quid egerit Et si singularia rerū
 sunt p̄p̄e consiliorū de quibus accides tu quidem
 cum nōles Sed ad eund; fontem reuertendū ē
 egritudinē oēm abesse a sapiente qd inanis sit qd
 frustra suspiciatur qd non nūc exequatur si mīdico
 si opinione S; quadam mutatio ad dolendū nū
 l; deuenimus ita si oportet Hoc detracto qd
 totum est voluntariū egritudo erit sublata illa me
 tens mīrsus tamē continuāde quedā animi relin
 quatur Hanc dicant sane naturale dū egritudo
 nōl absit que terream funestū qd nū sapia ēē
 atq; ut ita dūm habitae nullū mō possit atq; super
 sui egritudinē qm̄ multae qm̄ amae que ipso hū
 ro euerso om̄i deiciende sit et si nūc erit in lib
 disputatōib; p̄p̄est. n. nobis hoc q̄modi ē oēm

fol.
301

Sed id ma est om egndum pua nomina nam 7 in
 uide' egndum est et emulari et obtruncare' 7 mperu 7
 anti luge' mere' erumma affia lamentari sollicitu
 dote' mndestra esse afflicti deperat' hec omia
 diffinit pua ea q vā que duxi singulatu vena
 sunt non ut uideatur eas res significare sed qd
 differunt quid alio loco fortasse tractabimus hū pū
 ille fibre shepū quas mnd duxi psequēde 7 omē
 elatude ne unq illa possit eripe' Magnū opus
 et diffiole quib negat quid aut pcedat ut nō id
 arduū Sed m id se effecturam pspicitur pua
 nob mō aratione' oēs recipiamus pū quādē hec
 hactenq dera quocensūp voluerit et hoc loco 7
 alio pua nobis erunt.

Quoniam multas in laas nōrū hominū dū
 res 7 mtemaq brute solo mirari bō
 maxime in hū pūdyū que pū ad mō
 dum experita in hanc autē' eū gā.
 a mfulerū vlam m a pmo vrbis ortu regyō
 mstūpū partim ead legibz auspica erumme co
 mma pūuocauit patriū 7 complū equitū peditūq
 depūo tota res militatū dūm m eū constituta bō
 pūpūo admiāb mcredibūp aūpū ad omēz ocl
 tēndā factū est domnatū regis e. p. libeāta nec
 uō hoc laas est ut de moribz mstūpūz mawz
 et disciplinā de tūpūa ciuitatū loquāmur pūpū
 hū laas pū pūpū tūmūre a nobis dūta sunt ma
 pūpū in hū v. libris quos de r. p. pūpū hū
 aut loco qūderant mbi pūpū doctū multa pū
 ne oūmūat aut ea quōqz accēpūa aliūde solūm
 expeditū sū eam consūatū 7 aūda vīdeantū pūpū
 n. illū pūe in compū pūpū nobilitē pūpū
 zū qui fuit in ytalū pūpū eūde' quibz l. brūp
 pūpū libeānt pūpū aūter nobilitatū sūe
 pūpūpū aut doctū aūm lōge latēq pūpū
 pūpūpū in vīdetū in hanc dūtatē pūpū m
 qūctūa pūpūle est m quibz dū ead vīpūpū
 uīdūnt' 7 dūpū est n. qui pūpū m florēt in
 ytalū gūa pūpūpūpū et maxime vrbibz

et p magis data est In his qui pmo quibz pthi
gore dicit pda pthagoreorum tantu non esse
mox homi a deoru documnta voces aut datus
fuisse An eni arbitror p pthagoreoz adma
tione mma rege pthagoreoz a pthoribz exi
mati Vbi ai pthagorei disciplina et instituta cog
noscent reges qz eius equitate et sapientia a ma
ioribus suis accepisset etates aut et qz ignora
rent qz veritate ai qui sapia exellit pthagorei
auditorum fuisse crediderit et de quictia quidem
hacten vepigia aut pthagoreorum quibz multatol
lgi pnt / paucis tn uem p qm non agi hor qz
pam ai carmina solui illi ee dicant et pcepta q
dam oculis nade et mentes suas a uigilantiis
intencoe auui fidibus qz ad iniquitate tradit q
uissimqz auctor in origimbz dixit cito more huc
aput epulas maiorz fuisse ut democrit qui amba
rent caueret ad inbia clorum homi ludet an et
tutes Ex quo pspiciu est et amus fuisse hic resp
tos vici pms et carmina Et qm id quide p
tabule delatit conditum in plicu esse carmine qd
ne licet fieri ad alia mura lege pangeret Ne
ro illud no eruditoru hpm argumntat qd qd deo
pulumaribus et epulis magistratu fide pante mlt
qd pnt eius fuit de qua loquitur disciplina huius
entz apud carme qd velle pincus ludet
et qd quida qui est ad tubione pthagoreoz
uider Multa eni fuit in nois institut ducta
ab illis qz ptho ne ea peperisse pputem et Sz
ut ad ppositu redit oroz qm bui tpe qd ce qn
n poete qui aut oratid exiterut fiale ut ap
pareat nois oua conspici potuisse pnt ut v
le repserit Sz reus pndro loco alio et dicens
pupus fuit et p ducit Sapie pndu uenit
id quide in nris Sed in ante lch etate et p
poms non regis quos appellat possim noia
tim / quibus adule pntibz pui diogene et ache
demad carcerem uide ad senatu ab athene
pbus mptis ee ligatis Qui ai reip nullam
vng ptem atagisset et qz alio eoru tene Al
t' Vbilonis tunc pfecto pholis cent equat

Neque ad illud magis electi nisi in quibusdam principibus
 quibus illis fuisse iudicia dicitur qui ad rem lit-
 teris mandaret alii in iudicio alii ex eis fuit alii
 monumeta maiora hanc amplissima omni ac
 ad hunc videri disciplinam ultra multos quam hunc
 sententia fuit Itaque illius re elegitque phie qui
 ducta a pueris dixerunt aduc pmanet et
 idem alio modo dixerunt stolas ad archidemoni
 eorum otiosus dixerunt nulli fere sunt aut
 parua ad modum lana monumeta sunt in iudicio
 reque comparationem que omni fuit eam quod in iudicio
 et phie posse non arbitramur Ad interim
 illis plenius quibusdam ceat dicitur hunc libe-
 ratis cometa in iudicio quibus se ad eundem possum
 disciplinam fuit quod erat regnum phae fuit quod
 monumeta illecebo blandis voluit fuit quod
 in erat phae melius illud quod erat voluit pos-
 amissum autem multa eius omni rebus multa
 ad phie ualida totam occupauerunt phae
 maxime regimetur est non dicit illa phae
 quod et facile edipantur et ab indoctis phae
 id illi firmamentum est discipline putat Sed
 defendat quod quibus sententia sunt in iudicio libe-
 res in iudicio tenet nullus quod vna disciplina
 legibus apertis quibus in phae in iudicio putat quod
 in quibus re maxime phae se requirit
 quod ad phae alii tamen in iudicio
 no eam longae expositis idem disputantibus
 quibus dicit hoc libe phae Et in iudicio
 ambulat dependunt quod fuit idem superioru
 bus dicitur acta re est quod dicit se quod
 vlt qui de re disputat vlt

Non mihi videtur omni animi p-
 turbatione sapienter vacare posse
 legibus quibus bestia disputa-
 tione videtur in forte hunc
 ea nobis assensuac Mune
 vo nam mihi egregie probata est oro tua

Non igitur existat inde in sapiente equidme. prout
non arbitror at si ista perturbat animi sapientis non per
nulla potest. Quod u. mentis ne conuertat et eam recipit
est absentia mentis quare prout est equidme sublati
equidme et sublati est mentis. Restat hic perturbatio
leni gestanti et libido que si non inde in sapiente
si mentis erit iniqua sapientis. Sic prout in
hinc uenit ista mentis statim ne nos uela facit
quasi e. portu egrediente an paululum remigare
Quod nam est istud non in malis. Quia
Lisippus et Stoici ai de animi perturbatio disputat
prout magnam in paracendi corruptam sunt illa corp
perigua oratio est qua medeantur aut nec eos tur
bulentos esse paracendi preparatio aut ad placan
dos uos multa afferat primas paracendi et defi
mendi prout. Quicquam et utrum paracendi
ucla oratio statim an eam ante paululum dulci
toru remigare. Istud uo modo erit cum hoc totum
quod quero ex utroque prout. Est quidem id recte
sed post requiritur si quid fuerit obscurum
faciam quidem in hi ut plerumque dicitur prout ista obscurum
plam quod dicitur a grecis. euntur equidem si in
to opus est aut ne oia delibantur. Si uero aliquid
efficeret quicquam ista morbos vocat nos perturbatio
appellari magis plus quam morbos in his et plam
dicit uerum illam et quidem prout. Deinde
plam de prout sequitur qui cum in duas prout
diuidit plam uos prout tranquillitate id est
placadam quietamque constantiam. In a alia ita
budo motus in hi ut cupiditas conuulsus motus
et uos. Sic et hic finis utamur in hi prout
nombus deinde Stoicorum de finibus et parti
crombus qui in videntur in hac quod prout a
autissime. Est igitur Benomus hic de finibus ut
prout sit quod ille dicitur ad prout a recte uos cum
naturus ad prout. Quod dicitur dicitur prout
esse appetitum vehementiore. Sed vehementiore
cum noluit esse qui longius de prout a ne quia
partes aut perturbatio uoluit et duobus prout
has bonis uas et ex duobus malis. Ita est et
ex bonis libidine et leticia ut sit lena prout horum

libido futurorum ex malis metus et egestas nasa con-
 sent metus futuris egestas presentibus. Tunc in venientia
 metus et eadem efficiunt egestas instantia. Lenitas autem
 et libido in bonorum opinione videntur et non libido ad id quod
 videtur bonum metus et infirmitas capere et lenitas
 ut adempta id aliquid quod petunt eo fieri et gestat in
 non omnes ea que bona videntur sentiri et frui et con-
 via et amorem simul oblecta sunt nuncupant
 quod bonum videatur ad id adipiscendum impellit ipse
 nam id ad constantem prout est sit quod ad petendum
 stia appellat nos appetitum voluntatem in
 illa putat in solo esse sapientem quoniam sit diffinitum et
 luntas est que quod ad eam deprecatur tunc autem
 eam causa mota est vehementer ea libido est
 ut cupiditas effrenata que in omnibus pulsat nunc
 minuit. Itemque cum ita mouentur ut in bono sunt
 aliquo dupliciter id contingit. Nam ad eam quod mor-
 plande atque constantem cum id gaudium dicitur. Cum
 autem manet et efficitur aut exultat cum et lenitas
 gestans vel minuit dicitur potest etiam ita deprimere
 sine ratione animi elationem quod ut bona multa app-
 petimus. Sic a malis nam declinamus que declinat
 si ad eam fiet autem appelle et intelligitur in solo
 esse sapientem. Tunc autem ratione et ad examinationem
 humili atque facta nominatur metus. Est igitur me-
 tus ratio causa rationis presentis aut malis sapientis
 affectus nulla est. Stultitia autem egestas ea quod agna-
 untur in malis opinionibus autem deimitur et dicitur
 eam non obprobrium. Itaque huiusmodi deimitur est ut
 egestas sit animi adiuuante ratione quoniam dicitur quod petunt
 sunt tres. Quod egestas quod egestas nulla quod instantia
 apponitur. Et omnes prohibitorum iudicio censetur fieri
 et opinio. Itaque eas diffinitum presentibus ut intelligitur
 non modo quoniam videntur sed et quoniam in ulla sunt presentibus
 Est igitur egestas opinio rationis malis presentibus in quo
 deimitur quodque ad rationem esse videatur lenitas rationis
 bonum presentibus opinio in quo effertur rationem esse videtur
 Metus opinio impendunt malis quod molle est esse
 videtur libido opinio rationis bonum quod sit et usu
 iam presentibus esse atque ad se sed que iudicia quodque
 opinio prohibitorum esse dicitur non in eis presentibus

Laudis solus posuit esse dicere. Unde illa eadem que efficitur
inter turbationibus ut ego quasi morbo aliquo
dolore efficitur mentis recessu quendam animi et fugam
leticie excessu hilaritatem libidine effrenata appetit
oppressionem laetitia quoniam tu omni diffinitione sapientia melius
Voluit esse imbecillitas assensum si fingit perturbationem
propter causam quam plures subiacent ut eadem infidelitas
utendum est in docendo laus vero minus oportet quam
invidia non in eo qui invidet sed in dicitur si eadem
aut invidetur. Emula obiectatio minima augere
luctus meror etiam dolor lamenta sollicitudo mo-
lestia afflictio depressio et si quis sit de genere
sub metu aut subiecta sit pigritia pudor ter-
ror timor pavore exanimatio conturbatio formi-
do voluptus mellivolen letitiae malo alieno delectatio
iactantia et similia libidinem iram desidia odium invidia
discordia indigentia desiderium et cetera huiusmodi hic autem
distinguitur hic non invidentia esse dicitur eadem
suscepta per alius res habet que non nocent invidere
ut in Tim per quos doluit eius rebus a quo ipse
laudatur non recte dicitur invidere ut per hectori agamemnon
etiam ad augustinum alius comada nihil nocet
tamen ea doluit huiusmodi se invidetur per factum emula
dupliat illa quidem dicitur ut et in laude et in merore
non hoc sit nam et imitatio virtutis emula dicitur
Sed ea nihil hoc loco videtur est in laudis et est e-
mula ego do si eo quod quodammodo alius vocat ipse
reus obiectatio autem est ea quae intelligit zelotypiam
nolo ego do ex eo quod vocat ea quod ipse invidetur
Mia non est ego do ex invidia alius invidia labor-
rans non in parando aut praeferendo supplicio in-
quidetur angere egrediendo praeferendo laus ego do ex
eius qui carum fuerit mentis actio meror ego do fle-
bilis crux ego do laboriosa dolor ego do reu-
arus lamentatio egrediendo aut emulatio. Solida ego
tudo in cogitatione molestia ego do permanens affli-
ctio ego do in regimine corporis. Imperita egrediendo
sine ulla reu expectante meliora. Imperita aut
subiecta sunt sub metu ea per diffinitum pigritiam
nam metu conspectus doloris. Imperita metu
quacunque ex quo sit pudore rubor terrore pal-

naturae est praeterea? Intelligent igitur per hunc uer-
bum se opinionibus et constantibus et uiridibus in metu
est per. In autem hic per hunc uerbum quod animi inuete-
rabitur et tunc uicinis medicinalibus que in sedem tunc exhi-
sat de morbis egrotantibus offensiones et que sunt eis
morbis egrotantibus quod conuenit / hec que dico agi-
tatione in se diffinitur et quidem copulata sunt ea
que ostendit et libidine et excellencia. Nam ad est
quasi per hunc uerbum in adhibita conuenit et quasi quidem
consoletur medicina que sanatur et ad appetitum
permanet in uenas et heret in uisceribus illud malum
existit qui morbis et egrotantibus que aduelli uentura
non potest et quod morbo illo est animi. Sed quod res morbi
ut glorie appetit ut mulieris ut ita appellem
que grece. Dicitur autem quod similis morbi eg-
rotantibus quod nascitur. Que autem huiusmodi sunt ea nasci
putantur a metu ut odium mulierum quale dicitur in
anali est ut in hominibus uicinis genus quod uicinis
de timore appellatur ut in hospitalibus que ob
egrotantibus animi est quod metu nascitur et ear-
um quas fugat et odere diffinitur autem animi
egrotantibus opinionem uicinis dicitur ad expectandum
tunc valde expectanda sunt in herente et penitus in
suum tunc superant. Hec autem opinio est uicinis
et per hunc quod inquit egrotantibus quod cada subiecta
sunt animi uicinis mulieris per hunc huius-
modi molera cupida est quod sunt similia. Et in animi
opinionem uicinis de per hunc quod valde expectanda sunt
in herente et penitus inquit similia et cuius quod diffi-
nitur reliquum offensionum aut diffinitur sunt eius-
dem ut hospitalitas. Sic opinio uicinis valde fugi-
enda est hospitalitas et que in herente et penitus inquit
similia diffinitur et mulierum odium ut per hunc et ut timor
inquit generis humani atque ut analecudum similitudine
venit cuius collatione uicinis aliquando. Sed per
eius quod solent per hunc ut sunt alii ad alios morbos
prodromos alii ad metum alii ad alia per hunc
et quod in alio aspectu non animi. In alio uicinis
a dicitur que ab ira differt et quod a uicinis et
aliud uicinis ut differt anxietas ab angore neque
in omni animi qui angustia aliquando hec qui animi

semper angustat ut me ebrietate intere aliud qd est
 sanctorum et aliud amantem atq; hoc aliorum ad ali
 os morbos qd diuinitate patz Nam pz ad omne
 perturbaco in multis ead vias apparet sed non
 res non lz ergo malum et munde et immod et
 misericordes quia pducet ad eas perturbaco no
 quia pz fecerit Hec igitur producat ad suu qd
 qd genus ad similitudine corpis egrata dicit du
 ea intelligit ad egratand punitas si hec in hup
 rebz que alj ad alia bona suu aptiores finitias
 noient in malis producat capone nouu hant
 superis non quod aut in corpore est morbus Est eg
 tatio et viam pz in auid morbu appellat totius e
 poris corruptio egratand morbu cu mbeccillitate
 viam tum pz corpus mtegr diffident ex quo
 punitas morboru distorao deformitas Nam illa
 duo morbus et egrata ex totius valitudis co
 poris conuassaoe et perturbaco gignit viam ad
 integ valitudme qm ex se imt Sed tam m
 possumus in auid agitare morbu ab egratand
 semper vias puz aut est habitus aut affectio
 lz tota via mconsta et a seipm diffenat ita
 fit ut in alia constantia et repugnancia No n
 omne viam pz lz diffenat ut coru qd no
 longe a sapientia absc Affectio est ea que di
 sapientia puz du est mspicet non distorao ne
 praua dicitur aut et egratand pz su vias
 puz sed perturbaco sunt ead pz Hec vi
 na n affectio su mandata perturbaco aut
 monete ut no possint affectionu manent pz
 esse ut ut in malis attinet am m hup corp
 similitudo Sic in bonis sunt in corpore puz
 valitudo vici pulchritudo firmitas velocitas Et
 ut in auid n corpus puz lz ea qgrat mte se
 e quibus constamus scilicet pz am dicit cu euz
 Indica opus qd dicitur ead cu nte e qm al
 lz am puz dicit et alj ob puz hup pz
 pz et ea subpuz ne habent ullu spm suu
 Hic suu hup suu id pz in solo et sapiente Est
 aut quedo am am que in mspicet
 mdat ad curare et puz medice quibus

Mentis aufer^r et ut corpus est quedam anima si a
membris et dolor quidam silente ea que dicit
pud^r se in anima op^ru^m iudicior^{um} q^{ue} qualitas
et organa in p^rinte quadam stabilitate uirtute
subsequens aut uirtus vni ip^sum q^{uod} p^ru^o do
vocalur Iniq^{ue} uirtus corporis et uirtus efficiat^r
similes Similibusq^{ue} v^{is} v^{is} animi nominari^r
velocitas aut corporis celestis appellat^r que eandem
ingeny ee laus habet^r p^r animi interioru uirtut^{um}
ita ip^se p^ragione id immortali corpori q^{ue} digne
q^{ue} animi uirtut^{um} moribus captat non p^rut^r d^r cor
poru offensionem sine culpa o^{mn}is p^rut^r d^r cor
it^r quoru o^{mn}is morbu et p^rurbat^r et q^{ue} anima
nonet rationes euanuat Inq^{ue} in o^{mn}ib^{us} rebus
Nam h^{ab}e similes q^{uod} facit d^r in p^rurbat^r
non modus h^{ab}e acut^r aut t^rute h^{ab}et^r me^r
est q^{ue} ingeny ut ac^r uirtut^{um} in erugine
sic illi in modu et modu tard^r et recedunt
o^{mn}is h^{ab}et^r non ita H^{ab}e nota in o^{mn}ib^{us} m^{en}te
ac p^rurbat^r am ingeny addit non n^{on} m^{en}te
efferta et In manu quedam aut h^{ab}et^r quicq^{ue}
habe p^riam ip^sam aut misericordia egred^r h^{ab}e
tus egred^r quicq^{ue} moribus animoy d^rfrat^r
eud^r p^roge putantur que summa illa uirtu q^{ue}
v^{is} h^{ab}e p^rut^r q^{ue} Moribus n^{on} maneb^r uirtu sub
lana q^{ue} non p^rut^r quia nota celest^r sanct^r
qm illa tollit^r h^{ab}et^r ea que de p^rurbat^r
enudate d^rputat p^ria que loq^{ue} appellat^r
quia d^rferunt^r subtilius e quib^{us} q^{ue} h^{ab}e ex
trapolat^r o^{mn}ib^{us} emungunt o^{mn}is relog^{um} d^rputat^r
ausu teneamus mo^r p^rut^r illa diluade d^rgim^{us}
q^{ue} recu^r obfante fante p^rut^r si p^r qua erit
diligency cognoscendi queramus al^{ia} n^{on} re
la que m^{en}te d^rct^r ex p^rut^r et ausu
Quando et al^{ia} loq^{ue} de v^{is} edugim^{us} et sepe d^r
rend^r cu^m p^rut^r ead^r q^{ue} h^{ab}e que ad v^{is} mo
re^r q^{ue} p^rut^r a v^{is} fonte d^rut^r q^{ue} uirtut^{um}
v^{is} est affert^r q^{ue} h^{ab}e ai quicq^{ue} laudat^r
efficit ead^r in quib^{us} est t^rut^r p^rut^r sua p^rut^r
separat^r ead^r uirtute laudat^r ead^r h^{ab}e p^rut^r
h^{ab}et^r uirtute p^rut^r actionis o^{mn}is recta v^{is}

quoniam ipse vult huiusmodi recte et huiusmodi
 vult quia est virtutis dicitur in malo quoniam na-
 tura appellatur ea quae quia appellatur
 etiam malum recte videtur vult nomen virtutis
 omni ex quibus agitur perturbatur quae sunt et per-
 loante ducunt turbidum autem contrarium mori ad-
 uersus rationem et minus in mentem vult in-
 le huiusmodi vult et quod dicitur autem ad actum
 autem et agitur et debilitant mentem idem in-
 appetere inima quibus appetere tum libidinem
 dicitur in potentia quod animi habitus et modum
 ratione plerumque diffident quae sunt quoniam ea dicitur
 id quod fuerit et quod dicitur cum fert alacritate ut
 nihil est confectum quod agit ut ille qui voluptate
 animi nimis sumit est error arbitratum dicitur et
 malorum inima vult pestis sanatio est quod aut
 est non in finem solum sed in finem et deformum
 quoniam eodem quod dicitur debilitantur autem
 fit dicitur in finem est huiusmodi qui agitur
 aliquid malum in finem et animi ipse pendet am-
 quoniam vult mali significatio proinde in finem apt-
 in finem facit sicut in finem obsequia animi quod
 in finem et super loquatur et comitum pen-
 sula est omnis in quorum mens ab ore et
 la ratione per aliquid huiusmodi in finem
 at ut huiusmodi mens perturbatur sunt et
 videtur dicitur et mens per clarescere ille in finem
 dicitur autem per aliquid expectat et in finem
 alacritas et laetitia in finem non in finem dicitur ab
 amena et quae intelligit quales sunt ille quae
 tum moderatum alias modestum huiusmodi alacritas
 stantem dicitur non vult huiusmodi eadem ut
 la frugalitas non huiusmodi a loquitur vult
 quoniam eo non vult in finem huiusmodi ita vult
 quod est id quod ut eadem in finem huiusmodi ho-
 mine frugalitas vult recte facit quod id ad ston de
 sapiente dicitur in finem admodum in finem magis
 facit dicitur vult huiusmodi huiusmodi est qui modum
 huiusmodi et stantem quoniam est ad huiusmodi placet
 ut ut habet in finem huiusmodi in finem ut
 sicut quod expectat autem dicitur ut alacritas in finem

gescent aliquem. Id est sapiens que quidem hic est
beatus aut nihil huiusmodi aut intellectus addendum
Sed cum minus letabile ad faciendum potest videri quod
non videatur et magnus in rebus humanis aut et
inter omnes totiusque mundi tota sit magnitudo. Unde
quid aut in studiis huiusmodi aut videri exuperet huius
vita magnus sapiens videri potest qui per se aut per quod
habet ut ei nihil minus aut unde possit nihil minus
nihil aut non aut id est ita in omni parte aut in
de ut per videri per se et loqui sine molestia aut
angere munda et quod aut casu fortuna invenit
huc apte et quiete perit quod facit non cogit
per variabile per eadem per baronibus reliquis aut
huc aut videri aut per aut absolute bene est.
Idemque autem et abstractus ab omni et itaque videri
non quod autem solo amicit videri per se et ita
et minus et utrumque putanda est peritiam
et qui peritiam autem non deat et per adhibet mo
quidem que autem progrederi non oportet modum
et adhibet videri aut videri non est non perit videri
an et perit perit ne bonum et et quod autem cupit
ardent aut adeptus te asperis moleni ut perit
malum quo autem opus perit aut ne opus me
te videri consens et que et aut huius huius aut
huc leta error fieri qui per error perit et perit
die ut et res et de muneat alia et et et et
enim quidem ne autem et et non quod erit
tandem modum et et et et et et et et et et
in qua opus perit perit et et et et et et et et
fieri et perit consilium perit huius apud perit
malum est si tamen in perit videri modum quippe
qui et eam causam a videri et et et et et et
fieri debuit quod perit id perit modum et et
liberum autem et et et et et et et et et et
modum magna in perit et et et et et et et et
dem et et et et et et et et et et et et et et
et et et et et et et et et et et et et et et
sua et perit que non perit et et et et et et
quod perit perit ut perit perit perit et et et et
et et et et et et et et et et et et et et et
perit perit perit et et et et et et et et et et

quo loco vult mperare aut quicquid ardeat pmaxima se
 eadem sunt magis uastata. Sed aut teneat plur
 bawo ampliatate tene pefte' sue. Tunc ena su
 fcepte conu' in magna pefte parte vsum. et
 ipse se impellat vbi semel a rano d'pessu e' qd
 que pbi mbeallis indulget, in aliis p'chitur in
 prudens ne rexit locu subp'tenda. Tunc obre m'f
 m'et' vru' p'urbat' modicis apparet an mo
 derata uisita' moderata magnitud' moderata
 m'p'uat. Tunc n' vru' mod' apponet p' p'p'uat
 partem vru' Tunc n' ipm' p' se odiosu' est ad
 eo modesta quia sunt in lubro matat'q' semel
 p'luie labitatu' subp'te' q' no' no' possint. Cap
 idem p'p'at' p'urbat' q'as quas nos et m'
 p'p'at' putamus non mod' naturalis e' d'icunt
 Sed etiam vult a na' d'at' quoru' est talis orol
 p'mu' multu' v'p' uauudua' ludu' totu' p'm' m'
 epe d'icunt multo q' in hoste) i' m'p'ia d'ic' v'he
 meniores oratoru' m'p'at' epe tunc aut rano
 n'li' eoru' qui u' u'g'at' p'eliu' rectu' est hoc
 fi' que m' d'm'ac' p'legib'le i' lib'ate pro p'ua
 hec nulla h' v'm' m'p'ia e' e'audu' f'ormido
 hec v'o de bellatoribus sola d'p'ut' m'p'ia se
 mora nulla e' putat' sine aliqua a'bitate u'ia
 audie oratore) demq' non mod' a'p'p'at' si ne
 defendente' quid p'at' sine a'bitate u'ia que
 ead' si non adp't' m'p' v'p' at' motu simulat' d'
 arbitrat' ut audito' u'ia oratoru' m'p'at' d'
 v'uo v'ru' demq' v'ide' negat' qui u'ist' n'p'at'
 e'p'q' q'm' nos lelutat' d'm'q' v'uo' l'entitu'
 d'm'q' non appellat' Tunc v'o sola h'ic lib'd'm'e'
 ludu' Tunc n' na' ut modo d'p'm' u'ia d'i
 lib'do Sed q'm' illud e'p' q' ut lib'd'm'o id' au'
 p'dit' ad suu' v'ale' d'icunt e' a' natu' d'at' m'
 est n' q'm' m'p' q' u'iat' p'at' p'at' p'at' n'atu'
 ambulat' m'p'at' i'hem'at' q'd' p'm'm' e'p'e
 non p'at' q'm'at' r'p'at' m'liu' d'p'ro
 p'at' p'at' p'm'o sup'at' au' non s'at' audie
 dem'at' v'uo' qui d'ole' p'at' p'at' p'at' q'm'
 au' l'p'at' l'at' m'at' e'p' n'at'at' i'
 p'at' demq' p'at' m'at' in p'at' m'at'

Progressus sine fraude apud te facit periculum vlti-
mas tunc lustrare putagora democriti platonel ac
repmq vbi n. quicq' est qd dia possi t remenq
indurauerit Num putamq h fieri sine su' mpt
durant ardor potuige qm egredimel qua nob ut
tam t immane belua fugiendū dicimq non s
mag' vultu dāt a natura consuetudo ut op asiga
uombus rephensiomibus ignominij affeasse in
delicio dolerent Impuē n. pator data vide p
eis qui ignominia t infamia fuerunt sine dolo
morderi Est melius constā Et quod est d euta ducū
ab aframo Nam nē dissolutus filius heu me m
seru tū fenerus pater dū mudo dōcat aliquid
doleat uelit reliquas quoq pariter egredis uirt
est dūcū misericordid ad op n ferendū t ali
nūc hēm indignorū subleuandis ipm d emu
lari obiectat non ē inutile qū aut se nō vi
deat qscūq q aliu aut aliud idem q se Artur
vō p quid sustuliss oēm vire diligendū subleuā
fore que sūma est qui leges qui magistratū qui
paupate qui ignominia qui morte qui dolore
timet Hec tamē ita disputat ut reserādi
esse fateant non euelli pemptus dicant n' posse
nec opus ē et in ombus fere dictis mediocrit
esse optatū expūmet q nū expūmet m' ne tibi
videtur an aliquid dāt mibi vō dāt aliqd
Itaq expecto quid ad ista repas forte Sz d
an vides ne qnta fuerit apud athademicos ira
audua plane n dāt quid ad rem pūcat pū
teas responderetur a pōitō dygladien illi licet
p me cū nihil est nūc m' vbi sit d q velim
timul videatur adquire Quid est i q omnia
n hac qdōd equa possit attingi aliquid vultu
quod longius mē hūā p gredi non possit dif
fima pūctatōis qua recte Zenone vsum pū
to Ita n diffimat ut pūctatō adusa sit ratioē
cū nāz animas morio uel tūis ut pūctatō sit
appetitū vehemētor aut intelligat q qui pūct
abst a nāe constanāz Quid ad has diffiōs
possi dāt An h plerqz sūt prudent amiteq
diffiuit illa quidē ex rethorū pompa ardore

ammorū cōfessū vltimū an vō ut ferat mī stoma
 chū. ut cepit non pot ferre esse gladiatorū id qd
 qm qm in eis ipse uideret sepe constāna colloca
 cōgrediat quērūz aliquid pspulat ut magis
 placat qm uita eē viderant. Si mō quē sit pūe
 Aliquis hoc aū ut narrat luciliū bardam
 illū equidem 7 vnam si id quēus inquit vī
 illud credo fore mō pūe iūpūat qd qm gladiū
 mstomacofuta ac pūmōmby vdy hōmē erat pū
 gno nec longius quūp nobis qm dexte gladi
 um dū aūmodet alū usi adeo pūdis atq hadio
 illius effroz na hac sine hūc gladiatorū uat
 dū videmz pūgrediente apū homerū amma
 rem multa ad hilarite pūe tiorē aū hūpūb
 ut ipm legōne quēmāmodū est apud homerū
 toto pectore tremente pūuagat ad pūgūm
 pūmēt atq hū collocat mēse pūpūm mūmū
 cōfereat leuit et quētē mīhī ne m ipd pū
 gūi quidēz uatōde rabus ne ferat pūgūm
 torquāt illū quidē qui hoc cognōt mēt
 uatū uatūmō tūllo torque dētraxit hū mū
 cellū apud dūpūdū idē fortē fūge hūa fū
 erit uatū dēaffricano quidē hūa nōa est
 nobis pūe uatēz mōdūz ut uatē pūpūdū nū
 illū uatōdū hūm mīlāt fūge aūm hūa al
 enū pūo legūd pūto pūpūerit gladiūqz hūpū
 mīpūerit mīpūerit dē lūto dubitāt an hū
 mīpūmū hadūm tūram effūuag mīrūm mīa
 fūit uatō nū vūmūqz quō mūmīs uti uatōpū
 hōmūatū tūad 7 hūc adhibet hūam an fūo dū
 uti mīlātū cepit mīpūerit fūo nō hū tūad
 heratū quē mū relū ista ipd oīa quē vōb uat
 mūdū est mīlāt fūpūlīt fūo dū uatūb ne dē
 fūo cōflūgūt ad tūmūmū apūo apūo lōne
 hōmēo qm ead thēscūb mīrāchōm thūmū
 cōmūa cōpūhendit mū uatūd vīdēt ne fūo dū
 mīmūe rāuōsa sit q uatōdū tota lēlōmū
 neqz mū ulla fūmūdo quē vōb est cēpūo
 cōtēpūdē vū hūa fūo negligēda mōis est
 pūi pūlāt et dōlōrē 7 lūbēt pūtāndi hūc
 si cōstātūa sūt uatōo atq sūmū tūm est rōbūstū

illa et stabilis fortitudo nisi fortisq. vehementer curat ad
se fuit eximie si suspicant Anhi ne quid super
ille potius maximus q. hoc fortiorum verum esse delecta
ramus multum prius esse sapientem utatus fuisse delectat
verio q. hoc tunc cum consulem languentem relinquit
atq. ita prius ut si consul esset qm rem p. saluam vellet
esse se sequi iussit. Resao inquit ipi nos in re p. facti
fecerim si quis p. omq. de iata no. p. omq. qm est qm
q. insana qm ia q. bnd. emm q. mte nudi insana
colq. i. v. oculi sp. m. p. omq. dicta ac facta q.
quq. parta. h. p. antat. quid. Achille. Hemeio. p. d. u.
quid. agamemone. m. p. uirgo. p. p. aude. quid. ia. ad
furorem. moris. que. p. d. u. it. no. igit. de. p. d. e. at. forti
tudo. aduocata. id. e. d. i. a. m. p. d. u. m. p. d. u. a. p. a. t. a. a. r. m. a. t. a.
p. p. p. n. u. i. s. t. o. m. o. q. u. i. d. h. i. c. d. u. e. u. a. l. e. m. o. n. o. t. e. a. d. a. d. f. o. r. t. i. t. u. d. e. v. a. l. u. e. c. a. d. e. m. o. t. a. d. q. m. s. a. m. i. t. e. b. i. u. m. i. t. a. p. r. i. u. s. s. i. p. e. v. e. h. e. m. e. n. t. u. s. s. e. p. e. u. a. p. p. o. r. t. i. s. s. i. m. q. t. i. m. p. u. r. o. e. n. q. p. a. c. i. n. q. f. e. t. p. n. a. i. m. u. l. t. u. d. a. n. a. q. m. e. m. a. t. i. b. i. s. u. m. a. r. d. p. f. i. a. t. m. a. q. p. l. u. r. e. s. o. l. u. t. m. s. a. m. i. t. a. d. u. a. m. i. t. a. v. a. l. e. m. s. a. m. i. t. a. m. t. r. a. c. t. a. d. i. f. f. i. m. i. t. a. m. f. o. r. t. i. t. u. d. i. s. i. n. t. e. l. l. i. g. e. t. e. d. s. t. o. m. a. t. o. n. o. q. u. e. f. o. r. t. i. t. u. d. o. d. i. g. i. t. a. f. f. e. c. t. a. d. l. e. g. i. s. s. u. m. e. m. p. p. e. n. e. t. i. c. h. o. b. t. e. m. p. e. r. a. o. u. t. q. u. a. d. o. s. t. a. b. i. l. i. s. d. i. n. d. i. c. e. m. e. i. d. e. c. e. b. i. q. f. o. r. m. d. o. l. o. s. v. i. d. e. n. t. s. u. b. e. m. i. d. u. s. t. r. e. p. e. l. l. e. d. u. s. u. t. s. i. a. r. e. q. f. o. r. m. d. o. l. o. s. d. e. q. r. a. t. q. a. u. t. q. u. o. q. m. o. d. o. n. e. g. l. i. g. e. n. d. a. q. u. a. d. q. u. a. d. r. e. r. a. s. a. b. i. l. e. u. i. d. i. g. a. u. t. e. t. i. g. i. s. u. t. c. r. i. s. t. i. p. u. s. n. q. s. u. p. e. r. i. o. r. e. s. d. i. f. f. i. m. i. t. a. o. e. d. e. a. p. p. e. t. q. u. i. s. m. p. r. i. m. q. b. n. d. i. f. f. i. m. i. t. e. u. t. p. u. t. a. t. i. c. o. r. a. s. u. t. e. t. o. m. i. s. q. o. m. e. s. f. e. s. i. m. i. l. e. s. s. e. d. e. c. l. a. r. a. t. q. u. i. u. e. s. n. a. c. o. s. a. m. a. g. g. e. a. l. i. a. d. u. o. r. i. t. u. s. p. p. q. f. o. r. t. i. t. u. d. o. e. i. g. i. t. s. i. a. r. e. r. e. r. d. p. f. e. r. e. n. d. a. q. u. a. d. a. f. f. u. l. a. f. f. e. c. t. a. a. n. i. m. i. m. p. a. c. e. d. o. a. c. p. p. e. f. e. i. d. o. s. u. m. l. e. g. i. p. a. r. e. s. s. i. m. e. t. i. m. o. e. q. u. i. u. s. h. i. c. i. s. t. a. m. i. t. a. m. u. t. u. t. c. a. r. n. e. a. d. e. s. s. l. e. b. a. t. m. e. t. u. s. n. e. p. l. i. p. h. i. s. u. t. q. u. e. e. m. i. s. t. a. q. d. i. f. f. i. m. i. t. a. m. n. o. a. p. p. e. l. e. n. o. t. i. c. i. e. m. m. i. a. q. u. a. d. h. a. b. e. m. q. o. m. e. s. d. e. f. o. r. t. i. t. u. d. i. n. e. r. e. c. t. a. a. t. q. m. u. l. t. a. q. u. a. a. p. p. e. r. e. t. a. q. u. a. d. a. u. t. b. e. l. l. a. t. o. r. i. a. m. p. a. t. o. r. i. a. a. d. r. o. i. q. r. a. t. a. l. i. q. u. i. d. n. e. q. u. i. c. a. s. e. i. s. t. i. m. e. t. s. i. i. a. b. i. e. q. u. i. m. f. o. r. t. i. t. u. d. i. f. a. c. e. p. o. s. s. e. q. u. i. d. i. b. i. n. q. o. m. e. s. i. n. s. p. i. c. i. e. t. i. n. s. a. n. o. s. e. s. t. d. i. u. i. c. n. o. n. e. i. s. t. a. c. o. l. l. i. q. u. i. d. r. e. m. o. u. e. p. r. i. u. s. b. a. r. o. v. m. a. x. i. m. e. q. n. a. n. d. i. a. m. i. a. m. v. i. d. e. b. u. t. m. o. s. t. r. a. d. i. c. e. m. u. t. a. u. t. i. t. a. d. u. e. r. u. t. s. i. d. u. e. o. m. e. s. s. c. o. l. l. i. q. u. i. d. m. s. a. m. e. u. t. m. a. l. e. a. l. e. q. u. i. d. r. e. m. i. t. t. p. q. m. o. u. e. p. e. n. a. s. i. c. n. a. n. d. i. q. n. o. s. p. n. a. t. q. d. l. a. c. e. s. s. i. a. m.

In quo ira non iracundus In quo amor angere
in quo timor non timidus libidinosus et cupidum
et amicum et amicum tenens et sapientem de
magis excellens multa quidem dicitur super illud quod possit
si bene alio modo sapientia esse vera habere et di
lunari magis quod magis rei in se est ex quo efficitur di
uina virtutis habere omnia impiorum ducit in hac
igitur tu in hac quod est virtutis subiecta prout
tibi autem digne videri. Quod quod tanta gustate
quantum prout an impius aliquid aut episcopus
quod potest amare tale et cum nihil quod hominem
uenit possit. Item quod ayud minima reserari
oportere nihil reliquit quod tunc potest nunc
cum cum minima esse possit sed in omni ista ex
errore omnia radiabatur et excellenda et excellenda
venit non inuadenda ne ampuanda sunt si quod
superior te notem de sapientie qua de rebus habet in
eandem prout omnia prout esse libere videam quod
ta sunt que phre remedia moribus aior adhibent
et in quibus medicina dicitur ne tam fuit hominem quod
in se magis minima natura ut corporibus tot res sa
lutaris aut nullum minimum de quibus hoc etiam habet
natura melius quod ipse adiuvet adhibere et ex se
tot aior salubri melius in hac quod est si quod
magis est prout moribus et diuina et magis in
et diligere magis in adhibere ea in omni bonum
se neglecta multum implicat erroribus. Ad te in
bonitatem autem est in se in qua de sapientie
quod aut foras. De eandem agitur prout
quod exposui vane sunt aiorum. Item neque ut
egredere vane sunt prout alia est in lucem alia in
terram aut in fidem adhibenda medicina in
omnibus quod prout in illa distinetur ut
ad omnia prout que est agnatio rationis
aut appetitus vehementer in se in se ut ad
metu libidinem reliquit melius adhibetur
oro et ut illud nec non iudicatur egre ferendum
ex quo suscepta sunt egredere an omni rebus tollenda
oro egredere ut si quis egre fecit se pauper esse
et ne digne prout nulla non. Item si
egre ferre nihil oportet. Illud hoc melius in

forte de paupere non persuasum sic est in quodam
 egritudine aut sublata propter nomen quibus hec
 ut sumus quo modo pauper malum tollit illi quidem
 dum docet nec bonum id est esse et quo leat aut libido
 qua nec malum et quo aut metum aut ego de virtute
 hec est propter a fide sana si docet quod perturbat
 pro se esse videretur huius quibus habet aut male a non
 ut quod egritudine leue videamus / in obitu meo
 tibus inbecillitate animi effeminate animi et
 uitatem quoniam laudamus / qui non turbulenter
 huius parat et quod quid sit eis eandem acade qui illa
 mala eis tenet et fide in equo aut arbitrio
 putat et aliquis volutate bonum alius aut peccatum
 in in et ille ab iniquitate et hic ab avaritia avaritia
 eam potest illa aut alia et et quod que similes et epi
 monent falsam tollit et egritudine est et ea que utili
 or sed eam propter nam est ad iniquitatem propter adhi
 bendum quendam aut sunt egritudine quare illa me
 dicina leuare non modo sit ut si quis egritudine in in
 se esse virtutis in animi nihil officium in hominem
 sit propter mala ut quod angustia sed alia quida sit ad
 eam admonenda curas et talis quidam possit esse
 omni eam de rebus de acceptis philosopho
 pro et in omni queme in oportet admonere
 avaritiam et recta ratione adhibere esse virtutes ut eam
 si mala non sunt illa que egritudine metu ut in
 bona ut cupiditate leuare in moueat si sit uirga
 ipsa quodam Constantine in quida voluit se datur
 quia huius omni inmerente illud esse quia magis
 in in et vult forte esse dicimus talis autem
 merces ut in in ne avaritia ne gestit esse quod
 esse propter quare omni philosopho ut in dicit in
 eam est medendi ut in quod sit id quod perturbat
 animi et de ipsa sit perturbatione dicendum in propter in
 ipsa avaritia in id solu agere ut ea tollatur
 non quando bonum id non ne sit quod libidine mo
 ueat in libido ipsa tollenda ut propter quod honestum
 sine voluptate sine horum sit consistere sine in et
 huius bonorum in eam si virtutes ipsius vehementer
 appetitus sit eam sit omnibus ad detrahendum adhibere
 da or sit longum aut ac si dicimus animi huius

In conspectu posui rursus que quo fratribus scripta de
cernat et plura est oratio communis condita laque
vire Itaque non sine causa cum horrebat fabulam
dicitur cupidus p[ri]mo nec v[er]sus reuocasset dicitur
socrates Nec tam dubit[ur] ulla fandi res ne sors
ne ira alicui muentis malum quod non nam huius
pariendo esset aut unius ad persuadendum ea
que amiderit fecit et posse et oportet enumerato
eorum qui tulerit et si egritudine sedatio et externa
dissipatione explicata est et consolationis lib[er] que
in medio non sapientis oratio merore et dolore
composita quod et videtur resipiscit ad recentis quasi
timoris amorem remedium adhibet id nos fecimus na
tue quod ut aitulum et magnitudinem medicine magis
dolens concedit Sed egritudine de qua satis est dis
putatum finitior est mentis de quo pauca dicta
sunt Est n[on] metus ut egritudo p[ri]mo sic illi finit et
malum Itaque non nulli egritudinis parcem quandam
mentis esse dicunt Alibi autem metus pre modestia ap
pellat quod est quasi digne quodque moleste et fluctus
igitur instantia feruntur et quodque sequentia
Nam videndum est in vitio nequid humile su
m[od]o molle effeminatum facit abiectionis facit
Sed quod de ipius mentis inconstancia inbecillitate
leuitate dicendum est in multum prodest ea que
mentibus ipsa gerunt itaque sine quibus qui comode
facit est quid eis de rebus que maxime mentem
de morte et de dolore p[ri]mo et p[ri]mo de dis
putatum est et tunc si probata sunt metui magni
ex parte lib[er]ati sumus hanc de malorum opinio
actenus videamus nunc de bonorum de leticia et
cupidine Mihi quid in tota ratione ea que p[ri]mo
ad animi perturbationem una res videtur tam continens
omnis ea esse in nostra potestate omnis n[on]ne suspensio
omnis voluntaria Hic igitur error est excipiendo
hec detrahendi opinio atque ut in malis opinionibus tol
lerabilia sunt in bonis p[er]niciosa sunt effluenda ea
que magna et letabilia dicuntur h[ab]et id quod
bonorum et malorum ut si tam difficile sit persuadere
nihil earum rerum que p[er]hibentur quod aut in bonis
aut in malis esse habendum in alia ad aliam mentem

344
curas praeferendi aliisque ratione malivolis alia
amator alia rursus amicus alia immodicus congedit
atque erat finale sequente eam rationem que maxime
probat de bonis et malis negat vixit leticia affi-
ci posse insipientem quod nihil vixit habet boni sed
loquimur nunc in communis sint sine ista bona que
putantur honores divitiae voluptates vera tamen mens
ipsa potius exultans deperens que letitia capis est
ut si videatur concessum sit intus in rachmatum est
tamen vias est effusio cum in leticia quo in dolore
ostentio eademque levitate apud est in appetendo
qua letitia inspicendo ut nimis affectus molestia
per animi clara leticia vere dicatur et levis est
et cum videatur egredimur sit malis aut alienis
voluptas capis leticiae veritas in manente et ferre
quidam proponenda castigari solet atque ut conficere
des tunc non des quomodo dorenda causa agna-
da leticia distigimus illud iam superducimus an-
ticitatem animi recte si nunquam posse pille non ne-
man ille heret gaudet letus ludere me abs te
per a ludato vix alit taceat levi delinqua ar-
gento nunc obsuabit me quod velim quod studeat
adueniens dicto impellam fores patebit d' in
pulsu capis ubi apparet alia obvia mihi se dedit
quam heret pule pule ipsi cum dicit fortuna ipsa
ante ibo fortunam meos heret letitia huius turpior
sit satis est diligenter attendente punitus vide-
et ut turpes sup qui effert se leticia in faciem
vixit voluptas sit flagitiosus qui a cor infamia
to gaudet pule pule vo isee qui vulgus vocat
amor ne heretale invenio quo nomine alio pule
appellat tanto leviter est ut nihil videam quod pule
conferendum est tunc realius dicit qui non sumus
pule aut pule aut reum imperitum heret
in in malis sit que est clemente velut quem
sape pule in sume que in morbus ma que
non amari que experi que accipit a palam
emendatorem vite puleam que amore fla-
git et levitatis auctore in galio deora collo-
canda pule de comedia loquor que si heret
flagitiosus nobis puleam nulla erat oro quod ex

tragedia princeps ille argo nauarum tu ne amoris mige
qm honoris fuita gra Quid go hic aor medet
ta imperat matauit munda atz ea in apu a
hui poeta patri duc audet se quide habuisse illu
amor qud dedit qui plus polz potz est pre
Sed poetas laudat smam quoru fabulis mho
flagitio uersari ipse videmz ioue ad mgra a
phos remamz qui amore negat turpit esse
et meo lingua cu epura non multu ut opmo
mea fert menaete Quis est. n. aor iste auae
Lur neqz deformem adolefcente quibz qm amat
ne formosam senem Anhi quidem in gacoru qm
nuptu nua whuetudo videtur In quibus ipi libe
et concessi sui amores bene go emm flagitio
apu est nuda me se aucto corpore qui ut sint
quod fieri poge vidi pudia et polluta am t
Ani sut boz mige qd se ipi smet et coerat
atz ut muliebris amores obmittam quibz mao
zem luemz nosta concessit quis aut de gam
mudis capu dubitet quid pacte velut aut ito
mullat quid apud carpidem eloqua et ac
uat laus quid tuz hoies notissim et sumi
pote de seipis t carmibus celant et caribz
fortis vir in sua rep. cognituz de luemz
amore pht alceus Item uidecontis quid
tota poesis est amatac max nne vo homi
fugisse amore regne nptu apu et sps
luz totu om libidinoso ego amores videmz
pho sumz exort et authe quid nro pht
huc non mura tunc acuat qui aon au
tuncue t huc t stoa vo et sapient mutor
ge dicit t amore ipu conatu e amare fa
liente et pulmo dffimz preac qui p qd
est in nra nra sine pht ne fule des ro
huc aut sine pht se sine vlat n om t
hucm ro est pht aut est ad aor uq est de qui ml
abst a' not mlt ad mima quilibz uolentia
est si quid it quid deus ml ego su aue ad
is heret de omibz huc autu quibz mma
hic pht uolupte amara huc m m pht
mht ueruz pht t ille sum ne est qui tunc

lamentat sic infans videtur esse causa et pars ad quod
 tamquam dicitur et appello per me per se per se
 et non in ratione mea non ad deo ventu munda tem
 se ad amorem sua subleu indui conuerfionem patet ve
 nam rem exat ut in qua Nam quid ego et
 appellam rem et pbbidm nigr et arae quicquid
 qd ro ipe non pbbidm tanta fclapau et fclapau
 et dicit Sic igitur affatus hec ad quidam arae est
 ut et illud qd aqua ostendit qm leu qm pbbidm
 pbbidm qm fclapau ut dicit ut dicit ut dicit
 nigr et arae pbbidm est arae non nigr et arae
 fclapau pbbidm arae nigr et arae leu dicit munda
 fclapau pbbidm non nigr et arae pbbidm arae
 et arae quid non arae pbbidm ut dicit de
 leu emendo patet arae ut admonendo quid
 pbbidm arae pbbidm nigr et arae pbbidm
 arae est pbbidm nulli pbbidm arae fclapau
 pbbidm arae nigr et arae pbbidm arae et
 arae munda dicit quid omni arae pbbidm
 pbbidm hec ut arae pbbidm qd munda
 munda pbbidm pbbidm Nam arae pbbidm fclapau
 pbbidm pbbidm pbbidm pbbidm pbbidm pbbidm
 videtur esse munda pbbidm pbbidm pbbidm
 munda induit bellu pbbidm munda hec
 pbbidm pbbidm pbbidm pbbidm pbbidm pbbidm
 pbbidm pbbidm ut arae munda hec munda
 pbbidm munda pbbidm munda qm non pbbidm
 dicit pbbidm n illud qd munda pbbidm demo
 stranda dicit nullu esse munda munda pbbidm
 pbbidm munda voluntas pbbidm pbbidm munda
 pbbidm pbbidm omni et munda pbbidm pbbidm
 dem amarent nigr et alud pbbidm alud arae alud
 pbbidm dicitur pbbidm pbbidm pbbidm pbbidm
 pbbidm dubitatum nigr et non higr et munda
 pbbidm munda munda tale arae quid homo et ex
 upauit munda genau imprudencia quid arae
 munda res nosh que fclapau alud non res
 pbbidm munda munda pbbidm pbbidm pbbidm
 hec ut pbbidm pbbidm pbbidm pbbidm pbbidm
 mediator munda pbbidm nosh munda munda
 munda munda munda munda quid illud arae

cor contundat et comprimat quo igitur hoc etiam moles
audi theophrastum ipsum hortatur me ut meos motus
manus in manu coram vultu apponit. Quod est. n.
non praegravare eodem rei quo fuerat. Itaque
ipse dicitur eum de pte et de consilio de ratione
de mente hoc n. pte in totum ante ipse debet
et subtrahenda. Et ei in quo impetu conantur
fuit dum se ipse tollit. Quod est autem seipsum
tollit ipse de pte cum pte huius in suis
cum conpente aut orandi rogandi q. se ut si quid
h. vltima vult de pte in tempore aliud dum
definitur rei deficiente aut de significat arde
em cum in vult ratione exatib. ex quo illud
laudatur archite. qui ad vult fieri est in vult
quo te inquit mo accepissim ipse vult esset
ubi fuit ergo ipse qui vult vultem esse dicit
pe huius esse huius aut natiue hanc quare
est pte nam quo sit repugnare vult. Quod ut
si natiue est vult aut aliud alio magis vult
esset aut fmes habet plusq. est vult vult
libido aut quare pte q. fess. p. vult ut ale
vult vult vultem vultem qui cum vultem dicit
familiare fuit vult a se manibus abstinent vult
vult fuit pte quibus igitur quibus est qui
dubiet qui hic quoque motus ad sit totus opma
bilis ad vultem quibus. n. debet vult q. exat
tiones ad qualis est vult glorie vultem ex
co q. magni exat. ex qua aut exat or
aut vultem pte quare omnes est o
pment et si fides et firma animi q. fess. pte q.
dum est et opma fuit non vult assentire me
tus quoque est diffidentia pte et impudent
mali et si pte est exat vultem mali exat
tione nate est esse mali nate et metus sit vult
pte pte in malo ut constantia pte
pe pte erroris est qui aut vult dicit
vultem aut vultem aut vultem aut vultem
vultem n. sit constantia quasi mala vultem animi
sanabilis est ad ut pte dicit multa vultem
vultem vultem in vult. Ropitibus qui se natiue
vultem ex pte pte pte dicit est ac

vult qui illa in se dicit vicia non efficiunt ab ipso
 aut potius subleuantur ad illa per signa per se
 ne in se delecta dicit ergo ut optima quae valde
 ludine affertur potest videri ut nunc ad aliquid non
 huiusmodi producit per aut alius ad alia vicia propior
 et tunc aut non nisi si ad per vicia est dicit per corp
 vicia consuevit et sunt optimis vicia bonarum
 et malorum et per aliquid ad alios motus per huius
 quod producit Invenitur aut ut in corporibus est
 quod depellit quoniam per huiusmodi corpus quoniam representat
 color tumor sicut quoniam dicitur lippido depellunt
 sed igitur ubi in per huiusmodi omni oritur ex
 iudicio optimis et voluntatibus per in huiusmodi dispu
 tatione motus per aut non optime aguntur quo
 ad per ab homine aguntur bonorum et malorum omnia
 nihil a per potest aut nunc aut vult optari
 quoniam hoc quod a nobis hoc quod dicitur disputum per
 morte non contenta et dolore ad pacem levato
 sed animum est quoniam non homini malum ma
 ius est et si non omni ad per huiusmodi quod est ut multi dicit
 fuit ab amara in unum autem in per in alio per huiusmodi
 aut melius aut letius aut cupiditate quoniam modo
 et per huiusmodi dicit solent adeo qui per est dicit
 vult in per afflictio cupit de voluntatibus de unum
 quod non fortuito fuit vult sedare vult per huiusmodi
 ut per huiusmodi de igne et de dicit per huiusmodi de
 per huiusmodi In ea non est per huiusmodi et cupit
 sed est per huiusmodi et reliquos ad morborum vult sana est
 optima huiusmodi et voluntatibus cupit se sustinet quoniam vult
 est vult huiusmodi error quod vult omni malo
 in per huiusmodi per se vult per huiusmodi dicit
 nobis huiusmodi agendum pacem et quod sanari huiusmodi non
 malis in per non in huiusmodi sed ne per huiusmodi
 est possumus aut in negem quoniam vult per huiusmodi
 in nihil sine ratione vult per huiusmodi aut in
 philosophia et rationis collatione per huiusmodi ab ea
 si bonum et huiusmodi vult est ad adumbrata et aug.
 per huiusmodi bene beatum quod vult

Licet brevis finis fiat uisumque de
spiciamus quo die est a nobis de
re qui de omnibus magis paret de qua
tandem placeat ei tibi ad modum fari
et eo libes qui a me accipiat sine sty
pula et ex multis sermonibus tuis videri vult a
breui viuendi seculi esse acceptum quod si de finis
est per viam et multa tormenta fortis tale in est
de elaborando se quo finalis paret vult n. omni
que in pueris videntur et qui magnificamque elia
viam ad ea ad impetum eos qui pueri ad pueri
dum contulerunt ut omnibus rebus propter habuit totum
et in optimo vult instaurare ex quibusdam collocarent
profecto sepe breui viuendo tantum in eo scilicet in
vult optimis pueris qui a ab his inueniunt et pueri
vult est et si pueri et breui viuendi in vult se
quis est qui non pueri ab illis pueri et a n. super
ptam optimis pueri arbitrarie pueri in pueri
et se vult inueniunt et pueri famulus fortis est ne
tantum vult est ut pueri inueniunt vult ne non
tam vult pueri inueniunt nobis a pueri breui viuendi
qui vult pueri videntur et pueri inueniunt in
quibus me fortis vehementer pueri inueniunt pueri
pueris hunc inueniunt pueri pueri pueri et hunc
pueris inueniunt pueri pueri pueri pueri pueri
n. ne n. cum pueri nobis inueniunt pueri pueri et
modis inueniunt et dolores mollescentes adueniunt
et pueri pueri et pueri dolores congrue
et pueri pueri mollescentes et dolores mollescentes
in hoc inueniunt pueri et pueri pueri et pueri
se malum non est pueri de vult vult et pueri
illa n. p. mod. est vult ulla qui dubitator inueniunt
vult breui pueri omnia qui cadit in hominem
pueri pueri hunc et que de pueris casus et
pueris hunc pueri omnia inueniunt pueri pueri
inueniunt ad p. pueri vult aut omnia adueniunt
cum pueris inueniunt inueniunt cum inueniunt pueri
tenna vult nostris qui errorum non inueniunt
malum pueri et inueniunt pueri vult pueri
inueniunt nostris omnia a pueri pueri inueniunt
cio est inueniunt inueniunt a pueri pueri inueniunt

de laude p^{re}dic

[illegible]

ad p[er]uagor[um] manant[ur] etate[re] que[re] ut p[ro]p[ri]e audito[rum] p[ro]
tomb[us] Pontu[us] exar[um]at[ur] vi[de]re d[icitu]r in p[ri]m[is] p[ro]
lonte[re] f[er]unt uenisse eunq[ue] le[ge]re p[ri]ncipe p[ro]
f[er]unt d[icitu]r et copiose d[icitu]r q[uo]d d[icitu]r q[uo]d in
genu[us] et eloq[ue]ntia[m] ad admiratio[n]e[m] est le[ge]re qu[od] f[er]unt
se ex eo qua[m] mag[is] id arte conp[ar]at[ur] ad illu[m] qu[od] d[icitu]r
l[ite]ratu[m] se p[ro]p[ri]e nulla[re] S[ed] est p[ro]p[ri]e admiratio le[ge]
tem nouitate[m] noue[m] qu[od] f[er]unt que[re] na[m] effe[re] p[ro]
et quid me[re] est et reliqua[m] n[on] p[ro] p[ro]p[ri]e aut
respondisse p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e uide[re] uita[m] homi[ni] et mori
tum cum qua[m] habetur mag[is]me l[ite]ratu[m] apparatu[m]
totius g[ra]cie celebrat[ur] Nam ut ille al[ia] corp[or]e
d[icitu]r ex exar[um]at[ur] gl[ori]a et nobilitate[m] corone p[ro]p[ri]e
al[ia] emendat[ur] qu[od] f[er]unt et luco d[icitu]r et aut qu[od] d[icitu]r
genu[us] coru[m] id q[uo]d ut mag[is] id u[er]u[m] qui n[on] p[ro]p[ri]e
ne luco qu[od] d[icitu]r p[ro] uide[re] uita[m] ueniet p[ro]p[ri]e
q[uo]d p[ro]p[ri]e quid age[re] et quid p[ro]p[ri]e nos q[uo]
militat[ur] qu[od] d[icitu]r celebrat[ur] et uide[re] aliqua p[ro]p[ri]e
hanc uita[m] ex alia uita[m] et n[on] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e al[ia]
gl[ori]a p[ro]p[ri]e al[ia] p[ro]p[ri]e uita[m] est qu[od] d[icitu]r qu[od]
actis omib[us] p[ro]p[ri]e h[ab]et uita[m] n[on] p[ro]p[ri]e
q[uo]d m[er]it[ur] h[ab]et p[ro]p[ri]e app[er]at[ur] sapie[n]cie p[ro]p[ri]e
et p[ro]p[ri]e et ut ille lib[er]at[ur] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e n[on]
p[ro]p[ri]e acquie[n]te[m] p[ro]p[ri]e in uita[m] longe omib[us] p[ro]p[ri]e
contem[pl]at[ur] luco uita[m] cognos[ce]re p[ro]p[ri]e ne uo p[ro]p[ri]e
z[er]it n[on] p[ro]p[ri]e m[er]it[ur] p[ro]p[ri]e etiam uita[m] p[ro]p[ri]e am
plificat[ur] fuit qui n[on] p[ro]p[ri]e h[ab]et uita[m] p[ro]p[ri]e
in uita[m] ueniet exar[um]at[ur] eam g[ra]cie que[m]
qua[m] dicta est et p[ro]p[ri]e et p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
et m[er]it[ur] et arch[ite]ct[ur]e arch[ite]ct[ur]e ang[eli] de d[icitu]r
al[ia] fuit ip[s]e fortasse d[icitu]r S[ed] ang[eli] p[ro]p[ri]e
u[er]i a s[er]uante qui arch[ite]ct[ur]e anaxagore d[icitu]r
p[ro]p[ri]e audiat[ur] numeri motu[m] p[ro]p[ri]e
unde o[mn]i[um] o[mn]i[um] quo ne recedat[ur] p[ro]p[ri]e
ab al[ia] p[ro]p[ri]e d[icitu]r mag[is]me m[er]it[ur] al[ia] adq[ue]
d[icitu]r et uita[m] celestia p[ro]p[ri]e aut p[ro]p[ri]e
eueniat a celo et in uita[m] collocat[ur] et in
nos et m[er]it[ur] et co[n]f[er]it de uita[m] et morib[us] h[ab]et
et malis quere[re] aut[em] uita[m] et uo d[icitu]r uita[m]
uita[m] m[er]it[ur] mag[is]me p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e memorie
et l[ite]ratu[m] consecrat[ur] p[ro]p[ri]e g[ra]cie estat d[icitu]r

q̄ vltimū ad rem vltimūq̄ dūgēs nō dūdu relīq̄
possit nec quis beatus esse qm̄ dū torquatur qm̄ ob
rem hoc nūc queramq̄ virtutes aut noli videri ne ex
postulent et querant se a tū vā esse reliq̄. s̄
n̄ ulla vtrūq̄ prudentia vāte prudentia ip̄d hoc vi
det non ois bonos esse et būs eā mētra que de
manulo quanto repone de marco aquilio recorda
beatusq̄ vā s̄ ymaginibus p̄tus un qm̄ reliq̄
ip̄s p̄lū conuincit ne in eūctis q̄ p̄d p̄d
negat ei condolorem et curatū quāq̄ et rōne
a. s̄ tale p̄tor te isto mō agē? et iniquū est
p̄d m̄hil te qm̄admodū a me disputat? vā
q̄ quero vā aliquid vā supioribus dūctus in
m̄q̄ arduū a. h̄u vā et aliquā quidem
a. s̄ si vā est p̄ligia iam h̄e et pone in eā
adducit quō est a quo vādem mō. s̄ h̄u mō
tus turbulenti iactationesq̄ aūz matate et m̄pe
tu confidēs elate rāone omēm repellent. dū
te beate nulla parte relinquit. s̄ dū n̄ pote
st mortem aut dolorem memens quorū aliter
sepe est alim p̄ m̄pender et non m̄ser s̄ dū
p̄ idem q̄ plerūq̄ sit paup̄tate ignominia in
famam timet si debilitat creatate si demp
ei q̄ non singlis hominibus s̄ potentibus porut
sepe q̄m̄q̄ p̄tate pot ea timet esse q̄m̄q̄
beatus s̄ dū nō mō futū timet vā arim
fert sustinet p̄nā. At de eodem exilia lūq̄
orbiterq̄ rebus h̄is fructus q̄ ne eludat p̄p̄
ne tandem eē mō m̄seram. s̄ dū vā illū
qm̄ libidinis inflamat et fūrent videmq̄
oia rapide expetente nūm expleti cupiente
quoq̄ voluptatē effluenq̄ vndiq̄ hūiat co
gūm̄ auduq̄ p̄tate non mē m̄seri dū
exis q̄ ille leu te iamq̄ leu a exilia et te
mē gestat non tanto m̄serior q̄to s̄ h̄ vā
beatus q̄ p̄ m̄seri s̄ tōn illi h̄u quos n̄
m̄tis tēnt nullo q̄m̄q̄ nullo futū
leuac exultant. s̄ m̄m̄q̄ liquefuit vā
ut m̄tis ip̄t t̄m̄q̄ m̄lly nulla nemina
quidem alia fluctat q̄ mouente p̄e n̄ quā
et p̄lām s̄cūm̄ m̄ p̄tate nulla quā mō

ueni queat. Quid si est per unum fortis qui oia
 sua quicquid aude possit tollere. Dicitur et
 quo nec timor ei nec amor attingit de se in
 gaudeat ut impotenti tunc efferantur bene sunt
 ita per id ubi quod alium aut iam interit hoc est
 Superioribus in disputacionibus effectus. Vnde
 cum pluribus sapienter mirum est quod
 est res videtur in se. Vnde remane quod
 modum id quod in se mathematicorum quod magis
 est non philosophorum. Vnde quoniam in aliis
 bonis vult per quod id eam rem per eam qui
 ante docuerat id summa per quod et per id
 modum expleat de quo ante in se est per
 per quemque rem huius in manibus in eam quod
 quemque quod oia et per alio loco disputat
 sue. Quid in ista est. aut scilicet de est
 quod. Sicut ne ad de ut viuendi de per
 multa. Dicitur aut per est. responde per ante docet
 est in bonis est in per quod huius est. In
 per bonis quod est bonum vult. Vnde autem
 et quod hoc sit quod de se illud hoc ut per
 vult. Vnde quod per in huius quod per in
 aliud est bonum. Sed multa non agit per in de hoc
 in se et summo bono per liberi sunt et in se
 est per per magis ad hoc vult. Est enim in
 omni huius per per eam et per arguere
 et amonitionibus. Vnde que res est tunc
 per eam in per ulla in per vult. Vnde
 per deinde nullum ne est per per de
 vult aut magis in quod per ad bonum per
 per per per per per ut et in
 per per per ut oia per per in se
 bonum viuendi in est per deinde vult. Sed vult
 o quod est tunc per hoc per magis est
 in quod per nam per est quod per
 per omni per per deinde per per
 equum non per per non in in
 non in per aut per per
 qui in per vult qui per in
 sunt per in per per in
 de non vult per de per qui nobis

aliquid attulisti quo hoc facimus audemus a velle
id quidem si habeo potius quod requiritur et non ager
coram qui posuit aliam aliam sequitur et ut quoniam
Quomodo sit ipse honoratus sit potius etiam sic patet
beati vult vult ipse sic vult bonum in virtute
nisi sit esse nisi virtute bonum si virtute tunc auto
re aristotele et antiquo me sentit hoc putat
non enim si sit bonum aliquid sit virtute et Quod
igitur contra virtutem ne me virtutem putat a se
sed ut videtur nam virtute non est mea et ad
augustinus et aristoteles sit alio loco nam ista mihi
et magis antiquo pepe et ad aristotelem magis et
aristoteles imperator habuit eum diversitas dignitas
fuit mihi tunc non virtute quoniam ipse ipse
bonum et in malis esse in malis aut sapientia esse
ipse si esset illa res aut facit nulla dicit
tunc hoc que ista sit cum antiquo laus
pluribus virtutibus ipse et per bonum ipse ipse
magis huius beatissimus Quod et magis virtute
virtutis res nominari eorum est qui per bonum
ut utres ut valitudine nec diuina et honore
et gloria que genus non numero remen et
nam beati eorum si ex aliquo parte dicitur
in et multo maiori parte bonum nomen sui et
nunc eundem non ut nunc est quoniam in costa
tissime dea mihi videtur nam et qui bonum est
non intelligit qui requiritur et per bonum si est
et quod de se ne bonum quid est et quod et ma
iori parte vult quoniam eum appellat et putare
dicitur est ubi in esto magis valiat et in bonum
malorum et dicitur quod deo et quoniam malis omnes
vult et ut cum ad ista sit in bonum omnes
et sum corpus et confectio doloris huius pau
lum ne in ad bonum vult deesse dicitur non
modo et beatissimus hoc illud est quod et ipse et
sit subsistere non potuit et cum et statum ista
horum et virtutem parte conversionis et ipse et
beatus magnam huius huius ad male ipse et
et vult non est ausus dicit et ample leg
hum humile dicitur sentit quoniam tunc et
querit constant quid tunc itaque placet no

Mihi soli consequenda reprehende cu pma qre p
hic aut electissimq omi pno et eruditissim
non magis comphendi cu ta gra dicit homo
zu regatur au ab omib pmut m co lib que
pste de vna beata m quo multa difficut
finitorem hie qui torquet h aune i bnt
non possit m co i para duc m tota bnt
vnum non pnt non usqm id quidem dicit ora
ad s que dicit dem valent possent i au co
agrem m malis epe dicit co pnt m malis
mastraga forte huc exess suatp dicit no
omib bonis ee luti cu m oie bono ea que i
malis munerat ead possent regner id theop
sub et libris solis pto om quod m caliste
suo laudavit alq sinaz vita regit fortia no
sapa negat ab illo phid quier epe dicit lan
quidam recte id quod sed malis mlt go dia p
se conspiciat si n tot sut m corpore homa
tot et corpus m casu atq fortia nol qsent
neu est plus fortia que dicit vnu est su
i etndu et ad lchoroz pntem qm pntia vale
an malum? pntia mutari qui mlti pntia d
que n pnti qstant qntem? que dicit no lalo
lat laudat h nre vnu phid id quod f p
foe aut antydenq dicit non vt qui pntem
bono + volute ee dicit negat quia posse vnu
m idem honeste sapient iustq iudat mlt
qnt mlt qnt digni m idem hoc qnt ho
neste sapient iuste ad volute referet quod
mclut qm fortia exegud mclut pntia
E hoc m he dicit qui cu dolo el no mo mag
mud malis si plu mlti ee dicit toto corp o
m pste aberrant doloib tam cu mlti
con fortia glorie quid id mclutib vnt me
troderut tampa h mlti fortia atq repidit
q auduit mlt mclut ut a me apiare no p
set placere Si ariscomut aut p stonq ge
non dicit quod mlti esse mlt mali dicit
ad ne trade qm omib bonu m vntib mclut
lq audiderit diffinerie jam homi pntia
corporis effatone exploratq pntia continet

bonum autem melius est. Tunc cum ipso modo explodit
per se et per se caput inquit per hunc sententiam ipse
hominem simulat. Dicit autem disputantes id est
quod quippe dicit. Sed quid cum dicitur per videtur
velut in ea ipse sunt quoniam in hac disputante suspensum
omnes bonos per bonos volens esse. Quos dicit
bonos per se et omnibus in virtutibus orantibus
atque iustis tamen sapienter cum virtutibus bonos
dicitur videmus quod dicitur per bonos equidem
hodie existimo qui sunt in bonis nullo aduerso ma
lo neque ulli alia hunc vero non boni dicitur subie
cta non est nisi statim malis omnibus cumula
ta bonorum complexio hanc assequi virtutes
per quicquid per ipsum bonum est non per aduersum
malorum per mala illa dicitur dicitur quod
pauper ignobilitas huiusmodi voluntate admissio suo
rum graues dolores corporis per vim validitatem
debilitas caritas minus per se exilium suum
denique in his tot et tantis atque alia per plura pos
sunt amari per se sapienter. Nam hac causa in
fortitudo qui in sapienter per inuicem. At si ea melius
sunt quod per se semper sapienter beatus fac
at vel in ipso ipse esse possit non igitur facile
quod neque bonis meis neque bonis magister
neque virtutibus illis de se ipsis lenis per se. Seneca
per bonum ut ad ea que per se amant in multis
numerantur. Idem dicit per bonum esse sapienter
quod per se huiusmodi delectat insignis et pulcherrima
fugacitas deinde per se dignissimos iudicant cum
illa quorum splendore atque virtute pulchre in
audiam diuinitas honores omnes circumspiciant
que his contra sunt per nihil dicit ad per se da
reissimam vocem per se neque fortitudo imperii ut
nullius opum ut dolores ut pauper reuer
omni quod per se in seipso esse possumus tunc esse quod
quoniam esse per se per se quod dicit in bonis ut
que et huiusmodi loqui que sunt magni alii augere
viri ut eademque in seipso et in malis et in his
numquam dantur nullo modo per se. Quia gloria
motus quippe exoritur de eadem dupliciter
videtur per sapienter huiusmodi huiusmodi dignitate huiusmodi

sine capite sed nūquā id dicit si ipse se audiat
 est n. quod nūquā quemat quā ut sapia sūm ut p
 lū mūltū dolat epe dicit idem censur quā h
 suave est dū ac dōre aures dicitur epe sapient
 non igitur ex mūltis vortibus plū spectandū sūm
 et pūritate itz conparatū abductis me ut ad
 assenat sed tua quāq; vide ne dissideretur
 anstantur a. Quoma mod a dūa legi mōp
 quāntū de fūmbus m. w. n. videbāt con dīp
 cens hoc velle ostendē qd m. quid pūe ge
 nancem + pūritatē mūltū pū vōrū nōm te
 quod si ita quid est epe quē si rānōne ge
 nōmō qstantineū pū sātū mūgnā vūm m
 dūte est ad beatū vīcendū hāt idem pūp
 hāt dūc dēm n. opmōr spectari opōrere
 non vū a. Tu quidem thabulis absignatū
 mēd et respiciat quid dūcerim aliquando
 aut pūserim m. alitū i. to mōd quē legatū m
 pūstū dūpūat nōp hū dūc vūcū quādāq;
 nōstū alitū pūbilitē pūpū id dāmū pūa
 pū sūmū libetū pū mū quoma de con
 statūa pauloante dūgmū non ego hoc loco
 id quēdam pūto vū velt q. genom pū
 auctū quādāq; eū audatū Aristū dēm epe
 pūlū quid hōm pū est sūm epe pū rōm
 hoc beatū vūe m. vūd vūe pūm quāc de
 mūp hoc sūne hūte ut pū beatū pū sapient
 quē pū quēdā qū vīdēt glōrā quēdā
 pūp sūne quē est lū vū dūgnōr nōp tā
 tēcātūq; ut pū dēm beatūm et pū zūo a
 aut ad vū quēdā + igitū vūm opūp
 mūmāp pū m. antiquū pūam vīdēt hūm
 sūne pūpū a pūlōmō auctē repētā apū
 quē sūp hēc rāo pūpūta est ut m. l
 pūet vūtem dūcūz hūm velt m. gūgū d
 hūmō, aūm eū eū qūpū archetūm pūte
 filūstū fortūmū hūbētū non ne hūm pūa
 pūet qūm pū mūqū mūp n. tū cō lēnūpū
 tū aū tū aū alū id pūe non pūet a. Nūllū
 a. Tu igitūz ne pūpū quid ege mag
 pūet dūc hūmō ne pū a. An ego pūstūm

cū ignorem qm sit doctus qm vit boni a. Quid
tu m es p tam beatū vā pūis a. pūis
existimo bonos beatos multos miseros m.
Miser go archellauo tte p mūstus videri ne
omem hic vā m beatū m vā vāte ponet
Quod vō m epiphro quo mō idem, rā
cū vō mquit ipō apta sū aīd que ad bte
vūciatē fuerit nec suspēda alioz aut bō
no asu aut cōmū pde ex aliis eueni
et errare nequū hinc optime vūcendi spū
rati vūis est hic est dle mōdū, hic fortē
hic sapiens hic nūcūantibz a cōdū
et reliquis comodis ad mūgme libeā pū
rebit t abedat pcepto illi vteū nūq ei lem
būit vūq nec meretū mūis q p pū ipō
omem pūm reponat sū i cū hōc tūg pūat
quodam sūato augūstas fonte nōstra oīs
manabit bōd Quidē tūg vūatū vūi pō
sūm qūa a cōmpēte nā que quāq est
hūit nō mō dāt sī ead q vā omniū
est ut cū ut pūpū sū mterē p m sū qd
qūe pūat est vūat tūg arborē et vūb
et cū hūmūat nūq pūlle aīd alāq pū
sūit alia p vūcū alia hūme nūdū vū
hō tūe tēpūat fūndē sū vūq n. est nullū
q nō ita vūgāt mūdu quādā nūat t sūb
quōq sūpūb mūstū ut aut flores aut fū
gū pūdūat aut lūgū omū m omū hū
m ipō sū nulla m mūpēdē pūat sū fa
alūe vō eam m bēpū qd iō sūpū a nō
est dātū Vū pūat nūat pūpū pū vū
qd alūat bēpū nūatū aīdū mūlat
est vūatū alūat vūatū celi sūm libū
qūatū pūentē quāq est gūatū eam
pūatū pūatū pūatū pūatū cōgūatū
mūatū alūat quāq dāt ad cūatū nō nū
lūat abduat tūq cūatū adq eam quāq sū
tūat mūat mūatū amūatū nūat
tūat nō pūat mūat m lūat nūat tū
m bēpū alūat alū a nā dātū est quā sū
quāq tū nūat ab cō pūatū nūat quā pūat

autem et per ipsam debet ea dicitur que habet a
 liqua quia? huius autem dicitur de rebus et in
 dicitur ad alio nullo modo ad ipso dicitur si hoc per
 est dicitur quia? per huius et per est ex alio
 et per eum ad alio ita dicitur est et sic terminatur
 erroribus per ipsam mentem huius absoluti et ita per
 est idem vult quod per omne dicitur est et in
 deest. Et quod in suo quia? expletum ad terminatur
 huius huius est per de omni dicitur et per
 beatum fuit et ad hoc mihi quod ad huius quod
 idem ad azophule zenode spenspo palemon
 Si mihi videtur et beatissimum dicitur n-deest
 ad beatum vult et qui confidit fuit hominem a
 qui diffidit beatum est non per. Sic dicitur
 huius est qui bona dicitur dicitur et in po
 terit aut corpus fuit aut fuit subtilitate
 confidit aut qui in subtili et vult et in
 nectit bono beatum nemo est per. Et per
 eum fuit quod est ut qui dicitur illo dicitur
 in huius dicitur vult qui gloriantur dicitur mihi
 quod multas naves in omni hora dicitur
 dicitur. Nam sunt optabiles in quidem
 nectit dicitur apud fuit ad dicitur qui
 nihil per habet in eo huius quo vult bonum
 applicatur et id per amitti nihil n-ntest
 nihil ex huius nihil coram dicitur in quibus vult
 beatum quia? Nam qui huius ne quibus ex huius
 deperdet beatum est in magnitudine per in
 dicitur non ut per metu dicitur per si qui in
 nectit per huius metu habendum est ut quod
 per metu per qui omnino metu vult dicitur
 est n- alio fuit in ut am affectus ad
 et in eundo huius et huius huius dicitur per
 est per alio omni metu at huius de non ita per
 habent in bonum in v huius quia? dicitur
 aut illa magnitudine optant et dicitur per
 aut appello vult et in qui vult bonum
 per est huius quia? per aut aut adest aut ad
 est per malorum in dicitur qui aut per et
 dicitur et creatur et ea que hominem dicitur per
 omnia per dicitur perem sapientem est vult

nisi omnia bona in se posita consistat. An laude
 morum philippo indicavi. Et licet se omnia quae continent
 philosophiam quiescentem. Et tamen esse se et more philippi
 vir hic quem querimus non multo fortius ali-
 quo repere quam autem vniuersa quod huius forme.
 De qua loquimur. Temperantia adiuta que
 sit moderata omni quomodo. Et tunc per ad be-
 late viuendi deesse ei quam forte ab eigne et metu
 vinctis. Temperantia autem a libidine nascitur in
 plerumque alacritate gestus non sinit hoc efficere. In
 hystericum in se suspensum debet esse et placatum
 At quoniam philosophia animi imperia perducit
 aut efficit bonum. Dicitur ratio philosophandi propter eandem
 et metus in malis operibus in bonum autem er-
 ruditione quod huiusmodi videretur ad oia ad quod
 et ratione peruenit. Hic in tam quibus quatuor
 sunt ipse ipse in se digeruntur. Et quod dicitur
 quoniam vniuersum philosophum liberumque videtur huiusmodi dubitatio
 bonum dicitur ad sapientiam ita affertur est per ipsam sapi-
 entiam bonum est. Quod etiam omne bonum bonum est
 et quod bonum ad iudicium et per se ferendum.
 Et tamen autem id eadem est per se. Deinde si autem laus
 et in laus effectus eadem honestas quod honestas ho-
 nestas per se qui est bonum numerus ne ipse quod huius-
 modi dicitur bonum. Philosophia quod honestas est
 quod est honestas una vera continet bonum non
 per ipsam eadem bona diuina ut huiusmodi quibus habu-
 dantem licet esse imperium an dubitamus qui per
 validumque viabatur per animam magnamque per
 se bonum adde et in laus per matrem et relectum. Bonum
 autem honorem imperia opes gloriam si fuerit et quod
 huiusmodi inuictis imperium inuictis habet in se
 modo autem nullo dubitabis ne ad miseriam dicitur dicitur
 laus ipsa ista bona sunt que qui huiusmodi imperium esse
 per se videmus ut accedat ex sua genere. Quod
 per bonum vera et suis similibus probatur esse deat
 quod si ita est ex bonum que solus honestas sunt esse
 acendum esse bonum. Et tamen ex dissimilibus per se
 honestas est huiusmodi fieri nihil potest quod de bono quod
 potest bonum intelligi etiam quoniam est quod bonum
 per id expectandum id certe probandum. Quod ad ap-

phat id gtu acceptu qz hndio fugo cad d gmb
ei tbaendat est cued p ita est laule pte nat est
bonu igit omē laule ex quo effiat ut qd p hndio
id pbat bonu qd m ita tenebmz mlti lndio q
nobis bona dicitur sint pmta diuinae quas
ai quis indignus qz hndio p pte m bonu no
numero quod n. est bonu id non quis habet p
pmta nolulit famamq. populare pmta
mptatibuz m pte exatad hndio mmta tnd
bona dicit p nate est lndio dnter vnu
st oculi color pmta et equa anhdio vlti p
hndio abluent lndio orot mltido mptat
p bona dnter que ex m pte pmta qm tnd
p opat pmta mptat dnter aut hndio a
gndio aut n. eadem pmta pmta ut pmta
dnter que bona ita dnter ill. quid dnter mmta
beata pmta negat hndio Si id eē nulla pmta
aut p pte hndio beatissima dnter negat nate mmta
pmta ego mmta id qd nob pmta illi qmta
pmta hndio n. pmta illi pmta pmta qmta
pmta mmta pmta pmta mmta mmta pmta
aut hndio pte pmta mmta n. ego mmta mmta
aut pmta pmta pmta mmta aut mmta mmta
bonu vlt lndio t hndio pmta pmta pmta
bonu vlt vnam eē pmta dnter qd n. dnter
aut hndio pmta nate cognita pmta pmta
pmta pmta mmta an dnter mmta t on dnter
pmta pmta pmta pmta ab mmta cognita ad
que pmta pmta pmta pmta pmta pmta
pmta pmta pmta pmta pmta pmta pmta
mmta pmta pmta pmta pmta pmta pmta
mmta pmta pmta pmta pmta pmta pmta
ne beatia dnter pmta pmta pmta pmta
pmta qui pte vlt bonu non id id q laule pte ad
referre quqm aut queq pmta referre aut ad
ad beatia vnam hndio pmta vlt laule nec dnter
pmta vlt laule hndio pmta vlt pmta pmta
eand pte pmta nec mmta vlt quia qd pmta
aut gloriu mmta mmta que ne mmta pmta hndio
eē pmta mmta vlt pmta et gloriu mmta
pmta pmta ut pmta pmta pmta mmta laule
pmta laule ut pmta pmta pmta pmta pmta

[illegible]

[illegible]

Ipse detrahebat et quibusque amicum et fovebat barbas corpori
quodammodo sepe se melius erat coram eo non
si collu submittet tunc filios suos docuit ita quod
dedit amicum quod artifex regie regneret et consue tadebat
ba ba et capillam prius et in ad hunc ipso in offit idcirco
ferri remouit insatuit per ut
barba sibi et capillam adinet Cumque duas viros heredes
aristomachem que suam deura aut loresim sic nactu
ad eas veritatem ut per specularet et presentaret an
et in fassa lata in baula tam in dedit esse fassa in
fatu ponticulo lignis iudicet in ipso cum fassa in dedit
li clausit detorquebat per et ad corbi suggestus qstite
no audiet corbona exturri alia solebat atque hunc cum
pila lide velle studiosi em ad faciebat tuncam po
ne adolescentulo quod amabat tradidit gradu dicit h
in quid famulae iam dicit hunc quid de vitam
tua comites arripit quod adolescentis utique missit prelia
aliam quia viam demostrasset intermedie suam aliam
quod id resu appbavit utque eo facto sic dedit inquit
ut tulerit gravibus in vita per ei verent amaret om
deat dicit dicitur in quas partes in potentiam in
puditates atque hunc obsecro sibi illi est repugnans
quod id ad tiraniam ipse iudicat quod esset beatus nam in quid ex
eius assentatibus damodes cum memorasset et primo
ne copias eius opes magestate amatam rem habu
damaa magnificentia adu regiam negaret quod vniuersi be
anore quod fuisse vni ne igitur adamare quod hunc te vita
delectat ipse eade de gustae et fortuna expe meam
in se ille nupte dixit illorae iussit horem in aucto
lecto strato pulcherrimo testili turgulo inqstias opubi
pictas abacos quod in plus ornauit regito and quod relato
in ad mensam ex imia fora pueros delectos iussit qst
et eos quod ad natu illius inuenit diligenter inqstias
ediant yngta tunc inuendebant aduice mensa quod
fias epulis extruchant fortunata sibi damades videbat

In hoc medio apparatu fulgenti gladii cluam
 us seta equina appensum dimitti uult ut in
 pendet illius brachia remanens per se nec pulchro
 illos administratores apparet nec plenam artem
 gnuetud nec manu peragat inmensam. Tam
 ipse defluunt orone. Denique exoruit tyrannus
 ut abiecit licet quad iam dicit nollet satis esse
 ne videtur delectare diuersis nihil esse ei bonum
 cui per aliquis eorum impendat atque ne in hunc
 quidem esse aduersum remigat. Quia libenter
 et viam dedit. Hic non se adolefcentem in iudiciis
 errans ex quo impetu ut saluos
 esse non possit si sanus est cepisset. Quamtope
 vero amara delectare quorum infelicitate ex
 imitabat delectat in peragat illis diuersis quod
 ad illam uade sua libenter pro fuisse ad hanc
 moris delectat. Nunc ego inquit alius robis
 amans delectat. Quam quae est inmensa caritas
 quod suae amorum. Ponerat videtur pueri omni si
 mulari homini perfectum dicitur aquosus et artibus in
 genis eruditus. Inimicis vero per studium peritiam
 tractat. Quod bonus nihil ad rem in hoc est quod
 poterat. Neque quod parum magis quam malum suum
 augere pulchrum est. Dicit uenies cognoui peritiam
 et in hunc fuit in aquosus amara qui sibi non o.
 ptimus videtur. Sed se res in de tua me dicitur
 mea. Si ut diuersis uideat omni dicit et victu hu
 mano carebat. Vixit ut fignus ad fignos
 rosos in barbas qui autem libertate nemine dig
 nitus est aut omni libere esse sibi amari arbitrat.
 Viam ego oia iam ad hunc uiam quadam in
 ferat delectabilis exoritur nihil possit
 platoni aut archite uiam amplexu dicitur ho
 minum et place sapientia et eadem uerba huius
 hominibus a pulchro et rudo agnato qui mitas
 annis per archimedes nunc ego quod ignarus
 a praefatus in esse oratio nequitia. Optimum
 videtur et peritiam. Peritiam et domus in dicitur
 sepulchrum. Penam in quod dicitur senarios quod
 in eius inmensa esse peritiam dicitur qui de
 delectant in summo sepulchro speram esse peritiam.

ad alios / ego aut in omnia colligere oculos
n ad portas agrationes magna frequentia sepul-
culi ammodum columellam non multum eductam im-
mentem in qua medi spe figit et plinthe atq
eque statim praesentis / Eae aut princeps meaz
duel me ultra arbitrii ee quod queream nunc ad
filiabus multo colli purgauerit / a quereat loaz
quo ad praesentis est adducit adisat hupm aat
sumo apparet epigned ex epe pignozit punit
Vpauloz dimidit vere / Ita nobilissima gura
cuius queda vob ead doctissima auz vna aat
sim motum mentis ignorat / in ab homine aymu
te addit / Sed redit vnde abbatit dno quod
n homi qui modo nupit / n hucite / n doct
hucit aliquid amicitia qui se non huc malit
manifesti qm huc nramu / si vne modu aat
sionem / queream alios meos rationibus agat
bis ex quereadit alleba / n oblectatione solera
e qui est vnu suauissim passus auz alit
mede / n vne in et diuino et noctis metu
age confer democri purgorez Anaxagoraz / n
gura quae opes pndit eoz et oblectationibz
anagoras eten huc pars est optima in huc
n ea pnt esse nre est illud quod quereis am
opm / etud est aut opm in homine sagia ac
bona mente melius eius bona pndend est / n
si beati est volus boni aut mentis est dno
n huc huc vna amicitia nre est / huc oia
que pnt honesta pnt q pnt ut supdici / n
duendu idem illud paulo liberius vnde pnt
gaudionu / n ex pnt aut pnt q gaudionu
n pnt pnt vna exite / n exite vna exite
ex honestate / n ne nobis pnt attringit q
nolus opant pnt quida quia moneta
pnt que nos magis ad cogit molit / n
tant Suma / n nobis quide / n optima aat
his ex aat pnt / n agat / n pnt
mo eximo / n nre est vnde / n monit
non facile comita / n pnt ad vne / n
litem / n huc nre / n ex quo / n ille / n pnt
exite vnu in cogit / n pnt / n pnt

natus. Al' in deſcriptione expetendaru' fugiendaruq;
 reru' ne viuendo reatus in iudicando quid auz rei
 ſit conſequens quid reuerſus in quo eſt omnis
 ſubtilitas diſcerendi tum vi' iudiciali quo ad
 ſcandio igit' affia mte eſt p'prie am' am'
 hui' humilitatem habitit' p'noctant' caris ut
 auz totius indi motus quſionet' p'prie ſe de
 raq; viderit immalia celo m'heia auz eue'p'ia
 motu conſueſ' auz m'ſua ſed'v' ſeptem alias
 ſuoſq; tene' auſus mulu' m'eſe au' h'ndite a' gla
 ludia diſtancia quoru' vaq; moto rata in ſta
 ſua auſus ſpacia h'horu' m'm'u' aſpectus m'pud'
 illos v're' & ammonuit ut plura quere' id e'
 eſt indignatio nota maioru' & ipſi ſemnu' v're' q'
 ſent oia omia g'ia'ia conu'et' hui'p' g'ia' uel
 in am'm ut u'et' uel m'ia uel loquens origi
 vita qui m'idus queq; ex alio m'aliud viſpando
 atq; m'ia' v're' u' e quibus lib'ia ponde' h'ia
 cau'et' m'ia' ſuſ' in qua omia delata g'ia'ie
 mediu' m'ia' l'ou' p' exp'at' qui eſt id ſim' d'eo
 m'ia' h'ia' m'ia' auz & nocte' & die' cogit'ia ex
 ſit illa auz d'elyſe p'p'ia cogit'ia ut qui ſe ex u'
 la agnoſcat op'm'ia' cu' d'uct' m'ente ſe ſem'at
 Ex quo m'ſua' g'ia'ia' p'ia' n' cogn' d'eo vi
 let n'at d'eo' ſtudu' m'ia' illu' d'ia' am'ia' di
 v're' ſe in d'ia'ie vite collor'ia' eſſe p'ia' d'ia'ie
 cauſa' alio ex alio auz & n'at v're' v're'
 quibus ab e'o t'pe p'lu'et' m'ia' tamen ead'
 & m'ia' m'ia' h'et ille m'ia' atq; ſuſp'io'ia
 uel p'ia' auz p'ia' h'ia' m'ia' p'ia' p'ia'
 cu' m'ia' h'ia' m'ia' h'ia' h'ia' d'ia'ie
 v'm'ia' eſſe & ſe'p'ia' g'ia'ia' p'ia' m'ia'
 quid ſe op'ia'ia' eſſe m'ia' m'ia' m'ia'
 q'm' in m'ia' v're' quo reſp'ia' ſit h'ia' que
 eligende et'ia' v're' d'ia'ia' i quib' i v're'
 v're' ex quibus h'et v're' eſſe q'm' d'ia'
 aone ag'ia' ut v're' ad h'ia' viuend' ſe ſe'p'ia'
 ſtenta ſe'p'ia' h'ia' q'm' p'ia' p'ia' p'ia'
 m'ia' & ſu'ia'ia' q'ere' d'ia'ia' h'ia' d'ia'
 ſe'p'ia'ia' d'ia'ia' p'ia'ia' v're' & ſe'p'ia'
 d'ia'ia'ia' v're' & ſe'p'ia'ia' ſu'ia'ia' v're'

ut ad res ponderandas tu maxime ingredere. Dilige ad id dig
sapientia si hoc omni tempore. **Exspecta** ad rem per tu
endum quid ego possit esse perstans tu quoniam prudens
tu utilitate animi, tenet usque nihil in sua domo
inde dermet. Reliqua videri tot talibus virtutibus. **Adiunge**
fructus quoniam in quo dicitur positum est quod illud dicitur
quod natus est pene aspirans tu scilicet iustitia equitatis
qui cultu atque virtute quod hoc tandem videri dicitur
sit beatus. nunc est te tot talibus quod quidvis fortuna ipsa te
dixit nunc est. **Ne** in cruaatu atque tormentis. **An**
tu me in viola putas a in rosa dicitur an episcopus quod tan
mo induit per nunc est sibi ipsi hoc nomen miscebat di
ce licet sit quod quod tu hoc dicitur me tu plaudens dicit
nihil in ipso et tunc est si videri corat. **Per** quod pos
sit exclamare que per nihil puto. **Quia** perstans de malis
dolore diffinit boni voluptate hoc nunc hanc ita tur
pia invidet dicit quod nos in vobis, occupatos in
animis bonos fundit ne quidam ad nos pertineat nisi quod at
tegeat aut aspectu in corpore penat. **Hic** quod ut dicitur no
mitem dicitur modico perit abluere licet sit tu tu per
tuna tunc est tu sit, omne et bonum eius et malum in po
testate fortune tu dicit se beati in sumo rucatu ut
tunc est. **Exspecta** no mo sumi malum esse dolore. **Hic**
plurimae vobis illa remedia quod ad tollendum dolore
firmat amicitia turpitudinis remedium exortationem. **Assue**
tudinem quod parandi precepta fortitudinis diuina inlem
si vna se dicit recordatione ad quiesce peritatu voluntatu
ut si quod exuas tu vni colore no facile parat. **Repor**
tu velis eo aliquod in armati nunc est. **Plurimae**
fulsum fuisse nunc est. **Vide** quo scilicet possit mala
perme perire voluntas. **Hic** tu dicit si bonum tu, esse sa
pientie tu dicit hoc si sibi istae velit po fuerit. **Est**
na faciens et hoc est quod nihil expectandi in bono ducendum
per honestate faciat existimet me quid autem et pipa
retra videri per archidemia habuitie aliquod desinat. **Aperte**
quod et clara voce audeat dicit beata vita in phalladibus
tunc est. **Dispersura** dicit enim tua quod bonorum ut astu
cor laqueis quibus usum me plurimae. **Ipse** scilicet in te illis re
cedamus. **Sic** in te quod bonorum du corporis exortatione
iactat. **Quoniam** et tunc est sumenda sunt appellatione bona
aut diuina lege late quod se pandat celu quod quoniam ut ea

q̄ adeptus sit curcum b̄m̄ t̄ nō b̄atissimū q̄ ducim
 dolorem v̄ sapient̄ existimēz h̄is em̄ hic maxime
 sine repugnat h̄am q̄ morte mar̄ utq̄ mox v̄drag
 b̄pitudinē t̄ reliquas animi p̄t̄z b̄at̄ s̄at̄ q̄ v̄dem̄
 d̄r̄m̄q̄ v̄tutē adūd̄i s̄o iudicē s̄at̄ m̄t̄at̄ ut s̄o
 q̄tudine magnitudine cū panegia s̄ d̄bilitatū m̄t̄at̄
 h̄ic q̄ s̄t̄m̄bz v̄tutē hic b̄ata sapient̄ t̄ q̄stantis v̄
 vita d̄cet quā turpe d̄ b̄ p̄t̄i s̄p̄at̄ p̄o m̄gē m̄
 n̄t̄ v̄t̄ d̄l̄e l̄am̄t̄i idulēntu q̄q̄q̄ l̄at̄d̄m̄t̄
 v̄d̄m̄q̄ p̄i m̄c̄d̄b̄l̄i q̄t̄p̄m̄ certat̄ p̄ugm̄ calob̄
 v̄ngv̄l̄i m̄az s̄u d̄m̄q̄ ut ex̄m̄azet̄ p̄ūq̄ s̄ v̄ictos
 s̄at̄ent̄ que b̄arbarā m̄dia v̄asta aut q̄p̄s̄oz m̄ca t̄m̄
 q̄t̄e p̄m̄i a q̄ sapient̄ h̄nt̄ t̄ nudi etat̄ q̄t̄ t̄ t̄at̄
 m̄m̄c̄ q̄rem̄alem q̄ v̄m̄ p̄f̄er̄t̄ sine d̄l̄e m̄q̄ ad fl̄a
 m̄a s̄ ipl̄icauer̄t̄ sine ḡem̄tu ad v̄r̄t̄ m̄l̄i r̄o v̄ h̄
 dia m̄ q̄t̄ anḡ c̄q̄ v̄ m̄t̄u q̄ m̄t̄at̄ q̄ iudic̄ q̄ v̄
 ut quā p̄l̄m̄ ille d̄uct̄ p̄l̄c̄ em̄ s̄m̄ ul̄q̄ s̄at̄ d̄
 m̄p̄t̄ q̄ q̄t̄ v̄ictu q̄ l̄eta v̄q̄nt̄ v̄n̄a m̄ v̄io m̄ r̄oq̄
 p̄ illa a v̄icta m̄cta d̄f̄t̄ m̄q̄ n̄z m̄d̄ v̄ict̄ q̄
 em̄ ca s̄ m̄v̄icta p̄ n̄os v̄m̄ s̄u d̄o l̄angv̄ore d̄p̄l̄
 ua animū m̄f̄am̄q̄ opp̄iomb̄ malōq̄ m̄t̄o d̄l̄m̄t̄
 m̄ollim̄ q̄p̄n̄oq̄ m̄oq̄ quō ignōq̄ quō m̄b̄ut̄ m̄e
 t̄s p̄iav̄d̄t̄ c̄r̄oq̄ quō c̄r̄ h̄ist̄u s̄u s̄ub̄r̄et̄ q̄m̄
 b̄m̄ at̄ s̄p̄ilem̄ at̄ f̄alē a c̄an̄am̄ d̄ t̄ac̄ nullū v̄ig
 let̄ quāq̄ c̄ s̄ m̄p̄ r̄udent̄ quip̄ia quāq̄ f̄er̄it̄
 p̄enā nullā r̄em̄s̄ d̄ h̄oib̄ loquar̄ quāq̄ b̄e s̄e q̄
 f̄rigidū nū f̄am̄ nū m̄ot̄s̄q̄ utq̄ s̄ilue s̄e c̄ursus
 l̄u s̄t̄as̄os q̄ p̄ac̄ut̄ nū p̄ s̄u p̄at̄u ita p̄p̄gnat̄ ut
 v̄l̄na ex̄m̄p̄iat̄ n̄l̄os m̄p̄t̄q̄ n̄l̄os it̄ d̄ s̄p̄r̄ m̄d̄et̄
 om̄to q̄ p̄f̄er̄t̄ q̄ p̄at̄at̄ p̄nd̄u s̄ h̄onōis t̄au s̄a
 laud̄i s̄t̄uioi gl̄orie gr̄a am̄oe v̄uq̄ d̄i cupidit̄at̄ p̄le
 n̄a v̄ita c̄oq̄ c̄em̄p̄l̄o d̄ q̄ d̄m̄b̄at̄ m̄od̄ t̄ r̄odeat̄
 illuc̄onde d̄ fl̄ūit̄ d̄abit̄ v̄m̄q̄ v̄nd̄ b̄m̄ m̄ t̄o m̄t̄ v̄i
 ta b̄t̄a n̄ iust̄ia t̄em̄p̄er̄aa m̄ p̄m̄p̄ fortitudinē m̄p̄
 tudinē animi p̄an̄ea p̄f̄er̄t̄a m̄ t̄ar̄oib̄ h̄os v̄id̄et̄
 d̄f̄t̄ v̄tutib̄ q̄ om̄ib̄ sine v̄llo animi t̄er̄oē ad r̄uā
 m̄d̄u p̄uēct̄ r̄es̄ist̄at̄ q̄ s̄or̄at̄ ut q̄ d̄m̄ s̄m̄c̄p̄ t̄ar̄oib̄
 s̄r̄ud̄ em̄ s̄d̄m̄ quid d̄f̄orm̄us s̄la r̄el̄icta p̄ulc̄er̄o
 c̄an̄am̄ s̄eq̄egata quā t̄q̄ s̄c̄i n̄llo m̄o p̄t̄ Nec em̄ v̄
 t̄at̄ sine b̄t̄a v̄ita r̄oh̄ere possit̄ n̄ illa sine v̄tutib̄
 ita q̄ cam̄ t̄q̄ v̄s̄at̄ n̄o s̄m̄ c̄a s̄c̄a q̄ r̄ap̄et̄ ad q̄am̄q̄

Dolorem cruciatumque ducunt. Sapientis est in ipso
inque penam posse facere ut inuste splendide hanc
guit honeste oia nil ua expectat quia ito futurum
ut ad audent admirari ut inopinati ac noua ac
adipr videant omnia ad suum arbitrium referre suus
stac uidetur quo qui se beatus nullo de in mte
vener non sit gloriam facit quia est qui in
finem hanc senserunt quem natus tuncque
vive cum id sit in sapiente sto non officio pla
vinctu pte sequitur nate est ut cum ipse
sum bonum in eum hanc vita sit ita sit semp
vita beata sapientis hanc que pte hanc hanc
vita dia putem et quo nate est in quid in me
luis aculeis. a. Et verissime melius equide af
fere ut possimus in a te inpetre libere nate
ut in mole in se qui te in a meta impediat
nullus de dpo line libere et omibus quidem
et te maxime spe vitas mouet quod paulo an
fipatentis vtemque archadema ortari videtur
ut sine retractione libere duc audent sapientis
spe p beatissimos id velm aude quoniam ad
ic pte consentaneu et id duc multa in a te
con istam in duc in iocundis roe qd est in
vtemur igitur libere qua nobis pte in pte
licet ut quod oia ut ipse videtur si hanc in
omnes pte ut ab aliis possit ipse p se se nullus
aucte adiuta iudiciu et qui videris hanc velle
ut quicquid absente pte pte pte de finibus
et vites libere iocundis ad vites hanc pte qd
quidem carnale disputat solui accepit
lib ut con stituit quos studiosissime pte referre
bat et quod duc in mte eum exasperat
in illud quidem in pte agens in pte
fontem honoris recte posuerat qd est in
bonum esse sapientis et querant vnaquod re
liquorum in pte pte ut hanc pte quod de
actu hanc vites possit omnes in et disciplinas pte
et aut hanc de finibus ut opmote retente de
pate pte pte simplices quod in bonum in
honestu ut pte in bonum in volupte ut pte
cui et hanc in vites ut pte in bonum

325
ms natu p[er] bonu aut m[od]o ombu aut magis
fuit ut archades con[tra] iouat diffinit p[er]
ignat simplia a m[od]o t[er]ra q[ue]a bonoru ma
Eia am p[er]da corp[or]is a[ut]e 3^a ut p[er]p[et]u
a her multo vet[us] archadem[us] f[er]at volup
tatem a[ut] honestate dromach[us] e[st] calypho copida
Indolentia aut honestate p[er]p[et]u[us] diadon[us]
aduenit her sunt sine que p[er]bilit[er] aliquid hu
beant Nam archom[us] p[er]bilit[er] f[er]at no[te] m[od]
lou[is] alioru evanueru[nt] in quid p[er]p[et]u[us] optine
videm[us] omnia p[er]p[et]u[us] quoru p[er]p[et]u[us] video[re] defen
dite p[er]p[et]u[us] q[ue] p[er]p[et]u[us] quatu[or] ex p[er]p[et]u[us] p[er]
tena est p[er]p[et]u[us] p[er]p[et]u[us] p[er]p[et]u[us] p[er]p[et]u[us] p[er]p[et]u[us]
beallus horrent[ur] dolorem e[st] reformidat p[er]p[et]u[us]
quidem lig[ur] fac[er]e id quid fere p[er]p[et]u[us] ut quidate
digne p[er]p[et]u[us] ex ag[er]ent q[ue] a[ut] ad u[er]u e[st] de
vit q[ue] fac[er]e eloquent[ur] homine copiose p[er]p[et]u[us]
liqua e[st] collata p[er]p[et]u[us] est q[ue]re a[ut] p[er]p[et]u[us]
Her n[on] lig[ur] id q[ue] laudem a[ut] calore p[er]p[et]u[us]
est dicit[ur] negare eos e[st] b[er]u[us] qui illu adeptu fuit
q[ue]q[ue] n[on] fuit in quib[us]q[ue] malis t[er]p[et]u[us] nou[us] b[er]
longe e[st] late p[er]p[et]u[us] v[er]u[us] ut questu[us] a m[od]o
fructuosa ratio dia[us] non p[er]p[et]u[us] a[ut] semp[er] om[ne] dam
p[er]p[et]u[us] Alia om[ne] t[er]p[et]u[us] m[od]o p[er]p[et]u[us] p[er]p[et]u[us]
dam[us] Alia v[er]u[us] p[er]p[et]u[us] p[er]p[et]u[us] multo natu[us] e[st]
parte e[st] p[er]p[et]u[us] in v[er]u[us] p[er]p[et]u[us] p[er]p[et]u[us] v[er]u[us] v[er]u[us]
referta bonu est d[icitur] p[er]p[et]u[us] multo maue[re] e[st] g[er]u[us]
de parte bona p[er]p[et]u[us] beatu v[er]u[us] dia[us] p[er]p[et]u[us]
Sequitur igitur honore[us] v[er]u[us] ut ad p[er]p[et]u[us]
beata v[er]u[us] v[er]u[us] p[er]p[et]u[us] ea de p[er]p[et]u[us] m[od]o
acceptabile xeno[us]ate p[er]p[et]u[us] p[er]p[et]u[us] p[er]p[et]u[us]
v[er]u[us] nec cam min[us] blandiment[is] v[er]u[us]
p[er]p[et]u[us] de p[er]p[et]u[us] q[ue]a Calyphont[us] e[st] diadon[us] q[ue] p[er]p[et]u[us]
v[er]u[us] honestate[us] p[er]p[et]u[us] q[ue] p[er]p[et]u[us] ut oia[us] que p[er]p[et]u[us]
fuit longe et v[er]u[us] p[er]p[et]u[us] v[er]u[us] p[er]p[et]u[us] p[er]p[et]u[us]
p[er]p[et]u[us] v[er]u[us] a[ut] augustin[us] e[st] v[er]u[us] t[er]p[et]u[us] que
v[er]u[us] e[st] p[er]p[et]u[us] qui d[icitur] illu[us] t[er]p[et]u[us]
t[er]p[et]u[us] defende[re] nemo est n[on] qui coru[us] honore[us]
a[ut] p[er]p[et]u[us] e[st] v[er]u[us] v[er]u[us] v[er]u[us] v[er]u[us] ut ea
que bona mala ne v[er]u[us] p[er]p[et]u[us] p[er]p[et]u[us] v[er]u[us]
que alu[us] e[st] v[er]u[us] v[er]u[us] e[st] h[er]u[us] e[st]

[illegible]

no' ne melleq'as me p'caua non eg'ant c'ue'to
 cum i'p'os' vidig'et e'q' m'nas accep't ne app'at
 reg'is lib'ali' p' v'o diogenes lib'atus ut q'm'co
 alexandro roganti' ut d'ic'et si quid opus esse
 n'ic' quid p'ualid' inquit a sole aff'at' r'z ap
 pl'anti Et hic quidem d'isputat' p'bat q'ro
 gem p'parat' v'ra fortunag' p'p'at' Sibi m'hil
 decet' illi m'hil p'as v'ni' fore p' e'as volu
 ptatib' non d'esperat' quib'us n'ic'q' ille p'acari
 poss' suas n' conseq'at' nullom'o poss' videt'
 h'ic' ut ep'ic'us d'isputat' q'ua d'm'ic'at' no' m
 nus f'at' p' subal'it' vult' tam p'actum e'e' n'ic'as
 t' n'ic'as p'actum n'ic'as t' non n'ic'as p'act' neu
 tu' n'ic'as p'acari poss' p'ene m'hilo d'm'ic'at'
 n' n'ic'as e' p'at'it' S'ad'm' aut' g'enus n'ic'idi
 tatum nec ad p'acand'u' d'isputat' esse t'ensent' ut
 non ad ar'and'u' t'raut' q' essent p'ane n'ic
 nes n'ic' n'ic' n'ic' Sed ne n'ic' quidem att'inge
 rit' p'ind'it' e'ue'it' p'at'it' h'ic loco m'ic'at'
 ab ep'ic'us d'isputat' h'ic que volupt'is singilla
 tm' e'et'eman' q'ua' q'ua' non g'et'eman' q'ua
 tm' op'iam t'iam ab'p'enas volupt'is de q'ib'us
 multu' ab'ill'is h'ic'at' o'd' p'at'it' v'ic' m' m'edico
 p'at' e'e' d'ic'at' cas'q' p' n'ic' requit' non g'ue' au
 lom' aut' ord'me S'z forma etate f'ig'it' m'ic'at'is
 putant' Ab h'ic'q' ab'p'ine' m'ime esse d'isputat' p'
 aut' val'it' aut' off'ic' aut' p'ama p'at'it' o
 r'at'q' g'enus h'ic' volupt'is b'p'itale esse S'ic' n'
 ob'it' t' d'esse n'ic'q' t'om'q' h'ic' de volupt'it'is
 p'ic' ille p'ap'it' ut volupt'is ip'am t' p'ic' qu'at' volu
 pt'as p'ic' p' optanda' e'p'et'it' d'ic'at'q' p'utet' t'
 d'ic'at' v'ic' d'olorem ob'it' q'm' quid d'ol'or p'ic' p'
 esse p'ug'it' d'ic'at' p'ic' h'ic' v'ic'um g'p'ensat'ion'q'
 sapientem t' ut volupt'it'is p'ic'at' p'ic' m'ic'
 lic'orem d'olorem e'p'et'it' p'ic' t' d'olorem p'ic'at'
 at' maior'em e'f'f'ic'it' volupt'it'is om'ic'at' h'ic
 n'ic'at' q'm'q'm' p'ic' v'ic'at' v'ic'at' t' d'ic'at' t'ic'at'
 h'ic' quo t' v'ic'at' g'at'it' tam d'ic'at' q'm' p'ic'at'
 sent'it'et' volupt'it'is ad t' p'ic'at' p'ic'at' p'ic'at'
 t'ic' corpore et p'ic'at' v'ic'at' n'ic'at' p'ic'at'
 p'ic'at' p'ic'at' t'ic'at' p'ic'at' t'ic'at' p'ic'at'

in sapientie foret sp. n. expectato sperant voluptati
pcepta mea uideat aq. hys similia ad victu. et
infferant ex terna. magnificenti et sumptus epu
laru quo p. u. cultu. natura contenta sit. Item qd
hoc non videt de p. d. omia ista condici dantur
in fuga cu. aqua turbidam et cadueribus misa
tam bibiss. negant vixisse se labi. mundus nup
vz suam libet nec esuriet p. lomeus edeat
cu. cum pagani egyptu. comitibus non q. e. a. n.
barus in casa p. am. dantur cet. ul. vsum p. an
illo mundu. for. ut. ferunt cu. up. ad v. peram
contenat. ambulat. que sitiq. q. ex eo quae. h. d.
facit respondere se quo melius tenet obscurae
ambulando famem q. d. viciu. laedo momo
in viliat. nome videtur vbi cum tyrannus con
uigi. diom. negant se uic. illo nupto qd. tene
caput erat delictu. Item q. qui illa co. erit m.
me miru. condici de fuerit que tande. m. q.
illo labor muenat. sudor. n. s. ab. enota. famet. s. u. h. n.
rebi. laedo. m. d. 4. epule. q. d. m. t. ut. q. n. ex. homi. m. d. s. m.
B. et. ex. h. s. m. intelligi. p. que. ut. quid. ab. i. e. t. d. e. q. m. d.
d. natura. no. sit. alienu. co. q. t. n. t. no. querit. amplius. Cui
tates. q. d. m. v. m. p. m. d. d. o. t. a. p. a. s. i. m. o. m. a. d. e. l. e. c. t. a. t. ut. de
laedo. m. d. o. m. s. paulo. an. d. u. m. q. p. a. r. u. at. v. i. c. p. o. l. e. t. e. v. i. c. t. a. q.
ex. p. o. i. t. u. r. quos. negat. ad. p. a. n. d. id. h. i. b. e. quid. p. t. n. i. s. e. n. t. u.
e. l. u. a. m. p. si. quod. et. s. u. a. m. d. n. d. d. e. s. i. d. e. a. t. q. m. m. l. e. a. e. t. e. i.
o. i. a. b. a. i. B. q. i. g. u. t. i. n. c. o. p. i. a. f. a. a. l. i. t. u. s. u. a. u. i. t. a. t. e. p. s. t. a. n. a.
a. d. d. e. s. i. c. i. t. a. t. e. q. u. e. q. s. e. q. u. i. t. h. a. c. q. t. m. e. n. t. a. m. u. a. t. u. a. d. d. e. i. t. e. q.
t. a. t. e. v. a. l. i. c. i. t. a. t. e. L. o. n. g. i. s. u. d. a. t. t. u. c. i. a. t. r. e. f. e. c. t. o. s. e. p. u. l. o. s. t. a.
q. o. p. i. n. n. o. s. b. o. n. o. s. E. u. i. n. t. e. l. l. i. g. e. t. q. u. i. v. o. l. u. p. t. a. t. e. m. a. i. e. s. e. q. u. i.
c. o. s. m. i. m. e. q. s. e. q. u. i. i. n. a. u. d. i. c. a. t. e. p. v. i. c. t. a. e. s. s. e. i. n. d. e. s. i. d. e. o. n. o. i. n. s. a.
n. e. t. a. t. e. p. h. i. m. o. t. i. f. e. n. d. a. r. u. h. o. m. i. e. m. u. t. h. e. u. t. p. n. o. p. e. t. u. i. t. a.
t. f. e. r. u. t. t. u. t. e. n. a. u. i. s. s. e. t. i. p. u. t. p. l. a. t. o. n. e. c. o. q. m. u. i. o. a. d. m. o. d. u.
d. e. l. e. c. t. i. o. n. i. s. f. u. i. s. s. e. v. i. d. i. s. s. e. q. u. i. c. u. p. o. s. t. u. d. i. e. d. u. s. s. e. v. e. r. u. e. q. d. e. c. a. n. e.
n. o. s. d. m. i. n. p. a. a. e. n. a. B. e. t. p. o. s. t. e. o. d. i. e. m. a. u. d. i. s. u. t. d. i. u. t. q. u. i.
n. e. m. e. t. e. q. r. a. t. e. v. i. p. o. s. s. i. m. u. s. n. u. t. o. t. i. b. o. t. p. o. r. o. n. q. u. e. l. e. t. i. E. s. e.
p. e. l. u. a. e. p. l. a. p. l. a. t. o. n. i. s. i. d. d. i. o. m. o. p. p. i. n. q. u. o. s. i. n. q. u. a. s. e. p. t. u. e. s. e.
h. y. s. s. e. v. i. b. i. s. q. u. o. t. u. r. e. m. i. s. s. v. i. t. a. i. a. q. u. e. s. t. b. a. p. l. e. m. a.
l. i. c. a. z. s. t. r. a. c. i. s. i. a. z. a. t. a. z. m. e. s. a. z. n. i. l. l. o. m. i. c. h. i. p. l. a. u. t. b. i. q. i. n. d. i. e.
f. a. n. u. m. s. i. c. i. n. e. v. n. q. i. p. n. o. c. t. u. r. s. d. m. t. e. a. q. q. i. o. m. m. i. t. a. t. u. r. h. i. u. t.
v. i. t. e. i. n. q. u. a. s. a. p. i. e. s. n. e. m. o. e. s. s. i. a. t. v. n. q. i. m. o. d. e. d. i. q. v. o. m. i. l. l. o. m. i. n. o.

Salutem vero quod in magnis malis dicitur. Sed si per
aliena et offensam voluntate ipsi mali est quoniam
sit ea contempnenda paulo in dicto est si ab
parva miseria esse plene inferiorum. Tunc per
et quibus ad modum panem in parva reuertitur
in mulierem. Tunc per idem. Sed tunc parva in
multa detollenda pauper te dicitur. Tunc non est
lud si reuera non ignoramus uide quoniam
bi a perua pergruere differt in qui etates su
as phi nobilissim contempnenda xenochori auctor
archepiscopus luctus aret. Tunc per idem. Tunc
Leisiphus ampuer. Carneades permetus am
ochus pergruere. Tunc per idem. Tunc per idem
nugum. Tunc per idem. At si si per idem. Tunc
sapientie de sapiente. Tunc per idem. Tunc per idem
te id amide non possit. Tunc per idem. Tunc per idem
complace non oportet. Tunc per idem. Tunc per idem
facilima ratio est. Tunc per idem. Tunc per idem
tunc qui sequitur in vita de quibus. Tunc per idem
perducitur de latem querat. Tunc per idem. Tunc per idem
ratione tenet. Tunc per idem. Tunc per idem
aut est bonum. Tunc per idem. Tunc per idem
tem se esse dicit. Tunc per idem. Tunc per idem
mudi se molam et aut arbitrat. Tunc per idem
albructus nomine ad equissimam actum. Tunc per idem
Cozofabunt. Tunc per idem. Tunc per idem
publica quibus episcopi legimus. Tunc per idem
beatior episcopi quod in parva uidebit. Tunc per idem
loquor in de homine de docto et erudito. Tunc per idem
vnde est arguit. Tunc per idem. Tunc per idem
adueptigand. Tunc per idem. Tunc per idem
vnde non aduic. Tunc per idem. Tunc per idem
admit. Tunc per idem. Tunc per idem
paulo obferit. Tunc per idem. Tunc per idem
episcopi. Tunc per idem. Tunc per idem
an nobis ulla videntur esse voluptas. Tunc per idem
quid videntur illi qui genus multos sunt et ex ma
gratibus et ex rebus. Tunc per idem. Tunc per idem
per idem. Tunc per idem. Tunc per idem
Tunc per idem. Tunc per idem. Tunc per idem
non potest. At non bona mala magis. Tunc per idem

cupia. multa. pua magna parat et sine vultu
 coloru habet vultu bre sine ratione reru no habet
 an hoc vultu impedi et animi ratione appetu oculos
 arbitrat et ad alie sepe eperit non videt Ille in
 finitatem omes persequatur ut na in cernite am
 sicut videtur et ead hominu vultu fuisse et eues
 vultu non pascim videmus et huc regio que
 horu qui laus gratie que ppe forme que pui
 ne que aces quod remigui qui motus hominu
 qui fere non ita expeditus est ut que no videt
 huc ut videmus effat et quid go aut ho
 mero delictu animi aut voluptate aut cupi
 dote fuisse unq arbitrat aut p nudis vultu ha
 beret anagoradi aut hic Democritus agros et
 yamonia sua deliquissent et huc distendi q
 vendiq dilatauom toto se ac dedisse Inq au
 gurem thetiam quem sapientem fugit vultu
 miam miduat deplacide acate sciaz et nemo
 Polyphemum homerus in in mane vultu fuisse fuisse
 cum acate ead colluctante facit euesq laudi
 re formidat quod quo vultu ingredi poss et que
 vultu amigui vultu id q nro n ead ipse et d p
 qm acate et prudentior in surditate no qm
 est mali erat surdaster maritus natus p aliud
 molestum q male audierat et iam p vultu videtur
 mhu mura epiau un ga fari nescit ne gra
 tie go h in illoru et illi in horu pnom surdi p
 fero sumus At vorem atardi non audire ne
 prudem quate si fereu am aut f aut gatu
 aut ingulat fere ne ai quepe volut fecimtu
 mugimuraz natus et p eues eos forte delectet
 p m cogitue dicit aug h p m mura natus bre
 vultu sapient Deinde natus maiore p m p m
 legendis huc qm audiendis volupte p m libat fere
 dos ad oculoru fere qui fere loqui p m p m
 alius non requit Longitudo in vultu oia
 ut idem aut et vultu caput p m p m ead dila
 ribus acinus corpus qui p m p m p m p m
 aut homines fere longitudo p m p m vultu
 menaus et loquent qm ut ad fere aut fere d
 bon tandem quodq labore p m n p m qm

mors ibidem est etiam uel sciendi receptanda. Alie
 odore lismachis mortem imitanti. Magna uero inquit
 effugit si tantis uis uiscentis et paulus ipse
 precant ne in triumphis ducatur in tua inquit id quod
 potestate est multa pono. De uero de qua morte quoniam
 non paucis eam postea de labore anni agere sunt
 dicta. Democrite quoque qui recordaretur quod sine periculo
 est ne non morte aut optandi aut de non timenda
 putet. Multum quidem putat. mihi quidem in vita
 seruanda videtur illa lex que in grecia quibus
 abominetur aut libet aut habeat et recte aut non ser-
 uatur alius pro ut a his ualere potandi aut ne id
 bene in inuolentia multorum madat ad dicitur.
 Sic mortis forme quas feci nequeas de fugere
 relinquas. Nec eadem que epuris totidem uis
 dicit heronius quod si ipse quoniam ea sua est ut uis
 tua per se ipse nihil valeat omne quod honestum uis
 et laudabile est. Dicitur id illi casu quod et nam ut
 ad solum deorum esse dicunt et hi homines consenti
 se sapientie. Quod tamen a seorsum et illorum ipse
 philosophus facit. putat quoniam alii tantum perant
 in bonis animi esse dicunt ut ab his corpore et ex
 illa obsequat. Alii uero ne bona quod quod huius
 Tu autem respondet omnia quoniam contraria solent
 hic honoris arbitrium uideri iaculantes et tam in
 quibus bona perantur eadem sicut amanda
 videntur. Perantur huius perantur eadem plus eorum de
 uis in uoluntate et sicut rebus. Quod eum qui
 sicut in ea re non uis ponderaret casu esse de
 sciendi negat quod huius boni uis de
 tu perantur quoniam optime possint ipse videtur.
 Multum inquit quod de sapientia perantur huius uis
 facile dignum quod perantur uis perantur. Sed
 quoniam mane est eundem has quod dicunt de perantur me
 moria perantur et quod me et conspiciunt de
 buis uis in melius ut possunt hoc augere et ovis
 ad breuius quod non huius liberos alios quod inuit
 a quo non in impulsu sumus ad perantur perantur
 uis eam laetitia in quo quod ex uis perantur sumus
 uis facit ducimus uis quod actus de laetitia uis quod
 uis inuit inuit molesto a uis perantur inuit laetitia et

et apostolicam ben. **V**ilem filij Nicolai Andree de Wysslica pauperis
in apostolica scripta mandamus quatinus de vita et conversatione ipsius
atque super hoc deputatos a nobis de literatura examinari facimus
inquirens si eum vite laudabilis et honeste conversationis esse re
ligioso beneficio ecclesiastico an cura vel sine cura consueto ab alio clerico se
proveniens si cum cura viginti si vero sine cura fuerit Undecim
ut secundum quod de ipso pro decima communiter per solum consuevit ma
eclie Cracoviensis communiter pertinente si quod in Civitate vel dioc
paci postquam sibi de ipsius beneficii iurisdictione constiterit duxerint accep
tandum etiam in corporalem possessionem huiusmodi beneficii et defendens
dimitti sibi de ipsius beneficii fructibus redditibus proventus iuribus
collacione postposita condescendo Non obstantibus si aliqui super promissio
el generales dicitur sed de hoc pro quacunque iurisdictione forma
as quomodolibet sit processum quibus omnibus preterquam auctoritate
is antefieri sed nullum per hoc eis quo ad affectationem beneficii
ausum ab eadem sit sed indulgamus quod ad receptionem vel provisionem
non possint quod de beneficiis ecclesiasticis ad eorum collacionem vel
as apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum
speciali cuiuscunque tenore existat per quam presentibus non expre
et de qua cumque toto tenore habenda sit in nostris litteris mencio spe
ilecti filij de mogla et de Breslio dicto tue diocesis promissio
az litterarum tenorem exequi possint et debeant super quo eis te
ntulo ne de huiusmodi beneficiis utrumque etiam ante inscriptionem
em etiam beneficii huiusmodi acceptare voluerint disponere
per premissis aliquamquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter
May Pontificatus nri Anno Primis

666

Ala fili est p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e

Ducty	1	2	3	4	5	6
Quincy	1	2	3	4	5	6
Calla				Calla		

9-1-1-5-1-0-9-20-

Bischof von Mainz

Docty & my word of
Lendatg of the mofy &
of mofy mofy

Et magis claudere in hoc

